

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W SZCZECINIE**

**PLAN URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA RÓŻAŃSKO**

na okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2035 r.

OPIS OGÓLNY LASÓW NADLEŚNICTWA

ELABORAT

Plan opracowano w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp.

Elaborat opracował:

Kierownik pracowni urządzania lasu

ŁUKASZ SIKORA

sekretariat@gorzow.buligl.pl

www.gorzow.buligl.pl

Sprawdził:

ADAM BAJON

Akceptuje:

PAWEŁ GUZIKOWSKI

Gorzów Wielkopolski 2026

PLAN URZĄDZENIA LASU
sporządzony na lata od 2026 do 2035
dla Nadleśnictwa Różańsko
w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie
na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2026 r.

I. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI według stanu na 01.01.2026

I.1. POWIERZCHNIA OGÓLNA NADLEŚNICTWA – ha

1 7 1 2 5 3 6

w tym obrębów leśnych:

1) **Różańsko**

1 7 1 2 5 3 6

I.2. POWIERZCHNIA LASÓW – ha

1 6 2 4 9 4 6

w tym:

a) według pełnionych funkcji:
lasów stanowiących rezerwy przyrody

2 4 4 3 3

lasów uznanych za ochronne

8 2 6 3 1 5

pozostałych lasów (lasów gospodarczych)

7 7 4 1 9 8

b) według grup kategorii użytkowania:

gruntów zalesionych

1 5 5 2 5 3 5

gruntów niezalesionych

2 9 4 0 2

w tym: do odnowienia

9 8 2 1

gruntów związanych z gospodarką leśną

4 3 0 0 9

I.3 POWIERZCHNIA POZOSTAŁYCH GRUNTÓW
(GRUNTÓW NIELEŚNYCH) – ha

8 7 5 9 0

w tym: przeznaczonych do zalesienia

0 0 0

II. ZESTAWIENIE ZADAŃ NA LATA OD 2026 DO 2035

II.1. POZYSKANIE DREWNA W ILOŚCI NIE WIĘKSZEJ NIŻ:

1 0 0 0 9 1 6 m³ grubizny netto, w tym:

a) obligatoryjny etat cięć w użytkowaniu rębnym (zal. z 5% przyr. i niezal.)

5 1 5 9 1 6 m³ grubizny netto

- b) powierzchniowy etat cięć w użytkowaniu przedrębnym – ha
o orientacyjnej miąższości

8	7	9	0	1	1
---	---	---	---	---	---

4	8	5	0	0	0
---	---	---	---	---	---

 m³ grubizny netto

II.2. PIELĘGNOWANIE LASU NA POWIERZCHNI – ha

1	1	2	0	7	0	0
---	---	---	---	---	---	---

w tym:

- a) pielęgnowanie zainwentaryzowanych upraw

1	0	4	1	2	4
---	---	---	---	---	---

- b) pielęgnowanie zainwentaryzowanych młodników

1	3	7	5	6	5
---	---	---	---	---	---

- c) trzebieże

8	7	9	0	1	1
---	---	---	---	---	---

II.3. POZOSTAŁE ZADANIA OKREŚLONE KIERUNKOWO:

II.3.1. Zadania dotyczące zalesień i odnowień:

- a) zalesienia gruntów (przeznaczonych do zalesienia) – ha

--	--	--	--	--	--

- b) odnowienie halizn, płazowin i zrębów – ha

		9	8	2	1
--	--	---	---	---	---

- c) orientacyjna powierzchnia odnowień drzewostanów
przewidzianych
do użytkowania rębego – ha

1	5	4	2	6	4
---	---	---	---	---	---

w tym zrębami zupełnymi

	2	2	1	3	4
--	---	---	---	---	---

- d) orientacyjna powierzchnia podsadzeń i dolesień – ha

		7	1	2	4
--	--	---	---	---	---

- e) orientacyjna powierzchnia poprawek i uzupełnień – ha

	1	7	1	5	0
--	---	---	---	---	---

- f) orientacyjna powierzchnia wprowadzenia podszytów – ha

			0	0	0
--	--	--	---	---	---

- g) orientacyjna powierzchnia melioracji – ha

1	4	1	3	7	9
---	---	---	---	---	---

w tym wodnych – ha

			0	0	0
--	--	--	---	---	---

II.3.2. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej) przedstawione opisowo oraz na mapach przeglądowych

II.3.3. Kierunkowe zadania z zakresu gospodarki łowieckiej przedstawione opisowo oraz na mapie przeglądowej

II.3.4. Kierunkowe potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej przedstawione opisowo

SPIS TREŚCI

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW, A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA	15
1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego Nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny.	17
1.1. Przestrzenne usytuowanie lasów Nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym.	17
1.1.1. Terytorialny zasięg działania Nadleśnictwa.	17
1.1.2. Przestrzenne usytuowanie lasów Nadleśnictwa w jego terytorialnym zasięgu działania oraz położenie siedziby Nadleśnictwa.	18
1.2. Krótki rys historyczny Nadleśnictwa Różańsko.	21
1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania.	25
2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.	29
2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego, strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska, programach operacyjnych województwa i gmin położonych w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa.	29
2.2. Grunty wyłączone z produkcji leśnej.	35
2.3. Grunty przeznaczone do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	36
2.4. Zgodność projektu planu urządzenia lasu ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu. ...	36
3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.	37
3.1. Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów.	37
3.2. Położenie geograficzne i wysokościowe.	37
3.3. Rzeźba terenu.	38
3.4. Warunki glebowe, klimatyczne, wodne.	39
3.4.1. Warunki glebowe	39
3.4.2. Warunki klimatyczne	39
3.4.3. Warunki wodne	40
3.5. Zestawienie typów siedliskowych lasu.	41
3.6. Strefy uszkodzeń lasu.	45
3.7. Zestawienie przyjętych podczas KZP i NTG, typów drzewostanów (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych z uwzględnieniem krain przyrodniczo-leśnych.	45
3.8. Ocena walorów genetycznych lasu, w tym bazy nasiennej.	49
3.8.1. Wyłączone drzewostany nasienne (WDN)	50
3.8.2. Gospodarcze drzewostany nasienne (GDN)	50
3.8.3. Bloki upraw pochodnych (BUP)	52
3.8.4. Bloki upraw zachowawczych (BUZ)	55
3.8.5. Drzewostany zachowawcze	55
3.8.6. Drzewa mateczne	55
3.8.7. Źródła nasion	55
3.8.8. Szkółka leśna	55
3.9. Uogólniona ocena stanu środowiska przyrodniczego.	55
3.9.1. Obszary chronione	56
3.9.2. Lasy ochronne	56
3.9.3. Lasy o zwiększonej funkcji społecznej	57
3.9.4. Walory przyrodnicze.	58
4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego.	60
4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.	60
4.1.1. Ocena ekonomiczna regionu.	60

4.1.2. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportu drewna.	61
4.2. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa wraz z zestawieniem wskaźników tej gospodarki.	61
4.2.1. Czynniki wpływające na stopień trudności gospodarczych Nadleśnictwa.	61
4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.	64
5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa.	65
5.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu na podstawie zestawień końcowych	65
5.1.1. Bonitacje gatunków panujących.	65
5.1.2. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów w klasach wieku	67
5.1.3. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów wg gatunków panujących.	69
5.1.4. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów według rzeczywistego udziału gatunków drzew.	71
5.1.5. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości wg gatunków panujących (dla wszystkich drzewostanów).	73
5.1.6. Uzyskany przyrost użyteczny.	74
5.2. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD.	74
5.2.1. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów	74
5.3. Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów.	77
5.3.1. Ocena jakości hodowlanej upraw i młodników w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych.	77
5.3.2. Ocena jakości upraw i młodników po rębniach złożonych oraz odnowień podokapowych.	78
5.3.3. Ocena młodników w wieku od 11 lat i drzewostanów, dla których określono jakość hodowlaną.	78
5.3.4. Ocena jakości technicznej gatunków panujących w drzewostanach starszych, KO, KDO i przeznaczonych do przebudowy.	79
5.4. Określenie rodzajów powierzchni leśnej niezalesionej.	79
5.5. Pomiar miąższości drewna martwego.	80
5.6. Analiza stanu zasobów drzewnych	81

II. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU..... 83

1. REFERAT NADLESNICZEGO NADLEŚNICTWA RÓŻAŃSKO NA NARADĘ TECHNICZNO-GOSPODARCZA	85
2. KOREFERAT WYKONAWCY PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU WRAZ Z OCENĄ ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO CZYNNOŚCI GOSPODARCZYCH WYKONYWANYCH ZGODNIE Z DOTYCHCZASOWYM PLANEM URZĄDZENIA LASU.	149
3. REFERAT KIEROWNIKA ZOL DOTYCZĄCY KIERUNKOWYCH ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY LASU.	157
4. KOŃCOWA OCENA GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU	165

III. OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ. 169

1. Ogólne zasady określania zadań gospodarczych.	171
1.1. Ogólne cele i zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.	171
1.2. Ogólne zasady zachowania ładu przestrzennego i czasowego w planowaniu zadań Gospodarczych.	176
1.2.1. Podział na gospodarstwa.	176
1.2.2. Określenie wieków rębności głównych gatunków drzew w Nadleśnictwie oraz wieków dojrzałości rębnej w drzewostanach.	178
1.2.3. Podział lasu na ostępy oraz jednostki kontrolne.	178
1.3. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego.	179
1.3.1. Etat użytkowania rębego.	179

1.3.2. Etat użytkowania przedrębego.....	181
1.3.3. Etat miąższościowy użytków głównych – rębnych i przedrębnych.....	181
2. Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa.....	183
2.1. Rozplanowanie cięć rębnych.....	183
2.2. Wykaz projektowanych cięć rębnych.....	183
2.3. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego (rębego i przedrębego).	183
2.3.1. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego (użytki rębne, użytki przedrębne, łączny etat użytkowania głównego).	183
2.3.1.1. Etat cięć użytkowania rębego.....	183
2.3.1.1.1. Użytkowanie rębne zaliczone na poczet etatu (powierzchniowego).	183
2.3.1.1.2. Rozmiar użytkowania rębego niezaliczonego na poczet etatu (powierzchniowego).	186
2.3.1.1.3. Łączny rozmiar użytkowania rębego.	187
2.3.1.2. Etat cięć użytkowania przedrębego.....	188
2.3.2. Opisanie projektowanych w Nadleśnictwie cięć użytkowania głównego.....	193
2.3.2.1. Opisanie i zestawienie projektowanych cięć rębnych w Nadleśnictwie.	193
2.3.2.2. Opisanie i zestawienie projektowanych cięć przedrębnych w Nadleśnictwie.	198
2.3.2.3. Zestawienie zadań z zakresu użytkowania głównego dla leśnictw	199
2.4. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu.	200
2.5. Drzewostany bez wskazań gospodarczych.....	204
2.6. Drzewostany przeznaczone do przebudowy.....	205
2.7. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej.	206
2.7.1. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu.	206
2.7.2. Drzewostany na gruntach porolnych.....	208
2.7.3. Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej.....	209
2.8. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ubocznego użytkowania lasu.....	209
oraz gospodarki łowieckiej wraz z mapą przeglądową gospodarki łowieckiej.	209
2.8.1. Użytkowanie uboczne.	209
2.8.2. Gospodarka rolno – łąkowa.....	209
2.8.3. Gospodarka rybacka.	209
2.8.4. Gospodarka łowiecka.....	210
2.9. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki.....	210
i rekreacji.....	210
2.9.1. Potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej.....	210
2.9.2. Wytyczne w zakresie dydaktyki, turystyki i rekreacji.	210
IV. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY.....	213
V. PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO.....	219
VI. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH.....	223
1. Prace glebowo-siedliskowe.....	225
2. Prace geodezyjne.....	225
3. Prace urządzeniowe.....	225
4. Zestawienie składników planu urządzenia lasu.	227
VI. TABELE I WZORY INSTRUKCYJNE.....	229
Tabela nr I – Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju	231
Tabela nr II – Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji.....	243
Tabela nr III - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących.....	247

Tabela nr IV - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących	253
Tabela nr V a - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu	262
Tabela nr VI - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności.....	278
Tabela nr VIII a - Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących	283
Tabela nr XI - Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych	284
Tabela nr XII - Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych	285
Tabela nr XIII – Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzania lasu	287
Tabela nr XIV – Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego	288
Tabela nr XV - Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach	289
Tabela nr XVI - Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku	290
Tabela nr XVII- Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć	293
Tabela nr XVIII - Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu 294	
Tabela XXI - Zestawienie drewna martwego	295
VII. ZAŁĄCZNIKI.....	297
1. PROTOKÓŁ NARADY TECHNICZNO GOSPODARCZEJ	299
2. PROTOKÓŁ KOMISJI ZAŁOŻEŃ PLANU	320
3. PLAN OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ.....	345
4. WYKAZ DRZEWOSTANÓW NA GRUNTACH POROLNYCH.....	372
5. WYKAZ KODÓW ADRESÓW ADMINISTRACYJNYCH.....	373
6. WYKAZ PROPONOWANYCH DRZEWOSTANÓW SOSNOWYCH DO WYKORZYSTANIA ODNOWIENIA NATURALNEGO PRZY UŻYTKOWANIU RĘBNYM.....	374
7. WYKAZ ZAINWENTARYZOWANYCH ODNOWIEŃ NATURALNYCH	375
8. WYKAZ INFORMACJI STANDARYZOWANYCH ZAPISANYCH W BLOKU INFORMACJI RÓŻNYCH OPISU TAKSACYJNEGO	376
9. DECYZJA MINISTRA DOTYCZĄCA LASÓW OCHRONNYCH	377
10. OPINIA REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA	381
11. OPINIA ZESPOŁU LOKALNEJ WSPÓŁPRACY	387
VII. KRONIKA.....	391

SPIS POZOSTAŁYCH TABEL

Tabela 1. Ogólne zestawienie gruntów we współwłasności.....	17
Tabela 2. Jednostki administracyjne w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Różańsko.	17
Tabela 3. Charakterystyka wybranych elementów podziału powierzchniowego.....	18
Tabela 4. Zestawienie powierzchni wg leśnictw w Nadleśnictwie Różańsko.	18
Tabela 5. Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Różańsko.....	20
Tabela 6. Zestawienie danych historycznych.	24
Tabela 7. Ogólne zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa (bez współwłasności)	25
Tabela 8. Szczegółowe zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, ...	26
Tabela 9. Zestawienie porównawcze powierzchni ogólnej Nadleśnictwa i obrębów leśnych między poprzednim i obecnym planem urządzania lasu z dokładnością do 1 ara. (bez współwłasności)	28
Tabela 10. Zestawienie sumaryczne powierzchni gruntów Nadleśnictwa wg grup i rodzajów użytków (bez współwłasności).	28
Tabela 11. Zestawienie regionalnych strategii rozwoju, programów ochrony środowiska, planów zagospodarowania, programów operacyjnych oraz zapisów dotyczących gospodarki leśnej i ochrony środowiska w nich zawartych	30
Tabela 12. Zestawienie procentowe ukształtowania terenów leśnych Nadleśnictwa.	39
Tabela 13. Porównawcze zestawienie powierzchni typów siedliskowych z poprzednim planem urządzania lasu.....	42
Tabela 14. Sumaryczne zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu według panujących gatunków drzew w Nadleśnictwie (pow. zalesiona i niezalesiona)	44
Tabela 15. Typy drzewostanów i docelowe składy odnowień.	45
Tabela 16. Typy drzewostanów i docelowe składy odnowień dla leśnych siedlisk przyrodniczych położonych w siedliskowych obszarach Natura 2000.	46
Tabela 17. Zaprojektowane modyfikacje typów drzewostanów	48
Tabela 18. Zestawienie gospodarczych drzewostanów nasiennych.	50
Tabela 19. Zestawienie potencjalnych gospodarczych drzewostanów nasiennych.	52
Tabela 20. Zestawienie bloków upraw pochodnych.	52
Tabela 21. Zestawienie drzew matecznych.	55
Tabela 22. Zestawienie powierzchni rezerwatów, lasów ochronnych i pozostałych lasów Nadleśnictwa.	56
Tabela 23. Szczegółowa lokalizacja lasów ochronnych.....	56
Tabela 24. Wykaz lasów o zwiększonej funkcji społecznej.....	58
Tabela 25. Statystyczne zestawienie ilości i wielkości kompleksów leśnych Nadleśnictwa.	61
Tabela 26. Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej oraz ramowy plan ekonomiczny na 10-lecie (<i>tabela XIX IUL</i>).....	63
Tabela 27. Orientacyjna prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego Nadleśnictwa, spodziewanego według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie urzędzenia lasu oraz według orientacyjnego etatu potencjalnego, obliczonego dla porównania z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych (<i>tabela XX IUL</i>)	64
Tabela 28. Udział procentowy powierzchni drzewostanów wg bonitacji gatunków panujących.	65
Tabela 29. Udział powierzchni drzewostanów wg typów siedliskowych lasu i bonitacji	66
Tabela 30. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów w klasach wieku.	68

Tabela 31. Powierzchniowy udział drzewostanów wg gatunków panujących w porównaniu do poprzedniego PUL (<i>pow. zalesiona</i>).....	69
Tabela 32. Udział powierzchniowy i miąższościowy według gatunków panujących w Nadleśnictwie (<i>powierzchnia zalesiona i niezalesiona</i>).	70
Tabela 33. Udział powierzchniowy według rzeczywistego udziału gatunków drzew według poprzedniej i obecnej rewizji urządzania lasu.	71
Tabela 34. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości wg gatunków panujących – na podstawie danych z tabeli VIIIa IUL.....	73
Tabela 35. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości w klasach i podklasach wieku – na podstawie danych z tabeli VIIIa Instrukcji Urządzania Lasu	73
Tabela 36. Uzyskany w 10-leciu przyrost użyteczny	74
Tabela 37. Powierzchniowy udział uszkodzeń istotnych drzewostanów wg głównej przyczyny	75
Tabela 38. Zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typami drzewostanów wg planu obecnego i poprzedniego.	76
Tabela 39. Zestawienie powierzchni klas jakości upraw i młodników w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych	77
Tabela 40. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej upraw i młodników po rębniach złożonych.	78
Tabela 41. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej drzewostanów w wieku powyżej 10 lat.....	79
Tabela 42. Jakość techniczna wszystkich drzewostanów (według gatunku panującego).....	79
Tabela 43. Zestawienie powierzchni leśnej niezalesionej.	80
Tabela 44. Tabela XIII. Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzania lasu	81
Tabela 45. Podział Nadleśnictwa na gospodarstwa.	177
Tabela 46. Zestawienie przyjętych wieków rębności – zgodnie z ustaleniami KZP.....	178
Tabela 47. Zestawienie obliczonych i proponowanych miąższościowych etatów użytkowania rębnego.....	184
Tabela 48. Relacje etatu do etatu optymalnego	184
Tabela 49. Drzewostany zakwalifikowane do użytkowania rębnego wg grup kategorii.....	186
Tabela 50. Użytki rębne nie zaliczone na poczet przyjętego etatu powierzchniowego.....	187
Tabela 51. Łączny etat użytkowania rębnego.	187
Tabela 52. Porównanie etatu miąższościowego użytkowania rębnego z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego i wykonaniem w minionym okresie.	187
Tabela 53. Relacja etatów użytkowania rębnego (m^3 netto) do powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej.....	188
Tabela 54. Porównanie przeciętnego wieku drzewostanów z orientacyjnym średnim wiekiem rębności.	188
Tabela 55. Etat cięć użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym.	188
Tabela 56. Porównanie przyjętych etatów powierzchniowych użytkowania przedrębego w obecnym i poprzednim okresie do powierzchni leśnej zalesionej.	189
Tabela 57. Wskaźniki użytkowania przedrębego obliczone na podstawie wyników pozyskania użytków przedrębnych w ubiegłym 10-leciu.	189
Tabela 58. Etat miąższościowy użytkowania przedrębego obliczony z uwzględnieniem spodziewanego bieżącego przyrostu miąższości w 10-leciu drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębnym.....	190
Tabela 59. Porównanie przyjętego etatu miąższościowego użytkowania przedrębego na bieżące 10-lecie z etatem oraz wykonaniem w okresie ubiegłym.	190

Tabela 60. Etat miąższościowy użytków głównych (rębnych i przedrębnych) TAB XVII IUL.	191
Tabela 61. Udział cięć w podklasach wieku.....	192
Tabela 62. Porównanie etatu użytków głównych na 10- lecie do ogólnych zasobów miąższości i spodziewanego bieżącego przyrostu miąższości drzewostanów ogółem.	192
Tabela 63. Zestawienie powierzchni i miąższości przyjętych etatów użytkowania rębnego netto łącznie ze spodziewanym przyrostem.	193
Tabela 64. Porównanie powierzchni manipulacyjnej poszczególnych rębni według obecnego	194
Tabela 65. Wykaz rębni zupełnych na siedliskach lasowych w lasach z funkcją ochronną ..	197
Tabela 66. Zestawienie zbiorcze drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego w klasach wieku.....	198
Tabela 67. Zestawienie zadań z zakresu użytkowania głównego dla leśnictw.	199
Tabela 68. Powierzchniowy rozmiar zadań z zakresu hodowli lasu na bieżące 10-lecie	201
Tabela 69. Zestawienie zadań z zakresu hodowli lasu dla leśnictw.....	203
Tabela 70. Zestawienie powierzchni pododdziałów bez wskazań gospodarczych	204
Tabela 71. Zestawienie drzewostanów przeznaczonych do przebudowy	205
Tabela 72. Udział powierzchniowy drzewostanów porolnych według typu siedliskowego lasu (pow. zalesiona).....	208
Tabela 73. Zestawienie użytków rolnych.	209
Tabela 74. Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego ($V_k = V_p +$ $Z_v - U$).	221

SPIS WYKRESÓW I RYSUNKÓW

Rysunek 1. Nadleśnictwo Różańsko – przestrzenne usytuowanie lasów Nadleśnictwa z lokalizacją siedziby Nadleśnictwa.	20
Rysunek 2. Położenie nadleśnictwa na tle podziału fizyczno-geograficznego.....	37
Rysunek 3. Mapa wysokościowa Nadleśnictwa (<i>źródło geoportal.gov.pl</i>).....	38
Rysunek 4. Warunki wodne w zasięgu Nadleśnictwa (<i>źródło geoportal.gov.pl – mapa hydrograficzna Polski</i>).....	41
Rysunek 5. Procentowy udział siedliskowych typów lasu w poprzednim i obecnym planie urządzenia lasu.....	43
Rysunek 6. Wykres procentowego udziału gatunków panujących w typach siedliskowych lasu.	43
Rysunek 7. Rozkład bonitacji gatunków panujących drzew.....	66
Rysunek 8. Udział procentowy bonitacji w typach siedliskowych lasu	67
Rysunek 9. Struktura wiekowa i miąższościowa drzewostanów.....	69
Rysunek 10. Udział procentowy według gatunków panujących w ujęciu powierzchniowym, miąższościowym i wiekowym.	70
Rysunek 11. Rzeczywisty udział gatunków drzew według poprzedniej i obecnej rewizji urządzania lasu w ujęciu procentowym (udział powyżej 1%).....	72
Rysunek 12. Udział miąższościowy sosny według udziału gatunków rzeczywistych w klasach wieku.....	72
Rysunek 13. Procentowy udział uszkodzeń drzewostanów wg głównej przyczyny w relacji z danymi poprzedniego planu urządzenia lasu	75
Rysunek 14. Wykres stopnia zgodności składu gatunkowego Nadleśnictwa z gospodarczymi typami drzewostanów wg planu obecnego i poprzedniego.	77
Rysunek 15. Wykres podziału Nadleśnictwa na gospodarstwa.....	177
Rysunek 16. Udział użytkowania rębego wg grup kategorii w ujęciu powierzchniowym..	186
Rysunek 17. Udział użytkowania rębego wg grup kategorii w ujęciu miąższościowym. ...	186
Rysunek 18. Powierzchnia manipulacyjna cięć w podklasach wieku.	192
Rysunek 19. Udział procentowy zaprojektowanych rębni w ujęciu powierzchniowym i miąższościowym w porównaniu z poprzednim planem	194
Rysunek 20. Porównanie udziału procentowego zaprojektowanych rębni według obecnego i poprzedniego planu urządzenia lasu	195
Rysunek 21. Porównanie zaprojektowanych zadań z zakresu użytkowania głównego dla leśnictw	200
Rysunek 22. Porównanie leśnictwami wybranych zadań z zakresu hodowli lasu.....	204

ZESTAWIENIE SKŁADNIKÓW PLANU URZĄDZENIA LASU

1. Ogólny opis lasów Nadleśnictwa (elaborat)
2. Program ochrony przyrody
3. Opis taksacyjny
4. Plan zagospodarowania lasu
5. Operaty dla leśniczych
6. Materiały kartograficzne

**I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA
LASÓW I GRUNTÓW
PRZEZNACZONYCH DO
ZALESIENIA ORAZ
POZOSTAŁYCH GRUNTÓW,
A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI
W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA**

1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego Nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny.

Dane ogólne.

Według stanu na 01.01.2026 r. Nadleśnictwo Różańsko jest Nadleśnictwem jedno obrębowym. Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Różańsko, wg stanu na 01.01.2026 r. (**bez współwłasności**) przedstawia się następująco:

- według danych ewidencyjnych ogółem nadleśnictwo: **17 125,3294** ha
- według opisu taksacyjnego ogółem nadleśnictwo: **17 125,36** ha

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Różańsko, wg stanu na 01.01.2026 r. (**z współwłasnościami - 0,1225ha – powierzchnia niezredukowana o udział**) przedstawia się następująco:

1. według danych ewidencyjnych ogółem nadleśnictwo: **17 125,4519** ha
2. według opisu taksacyjnego ogółem nadleśnictwo: **17 125,48** ha

Nadleśnictwo nie posiada gruntów spornych. Dane dotyczące ksiąg wieczystych są zgodne z danymi przekazanymi przez Nadleśnictwo i RDLP w Szczecinie.

Tabela 1. Ogólne zestawienie gruntów we współwłasności.

Użytek ewid.	Adres leśny	Gmina	Obręb ewidencyjny	Numer działki	Powierzchnia działki	Udział
B	1-04-333 -b	035-Dębno Ob. wiej.	0003-Różańsko	464/8	0,0412	102/1000
B	1-04-333 -b	035-Dębno Ob. wiej.	0003-Różańsko	464/10	0,0813	102/1000
Razem					0,1225	

1.1. Przestrzenne usytuowanie lasów Nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym.

1.1.1. Terytorialny zasięg działania Nadleśnictwa.

Zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 24 z dnia 4 marca 2025r. terytorialny zasięg działania Nadleśnictwa Różańsko wynosi **355,17** km². Poniżej przedstawiono zestawienie zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa w podziale administracyjnym kraju.

Tabela 2. Jednostki administracyjne w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Różańsko.

Województwo Powiat Gmina	Obręb ewidencyjny (lub jego część)
zachodniopomorskie myśliborski Gmina Dębno	Warnice, Krężelin, Różańsko, Dolsko cz., Ostrowiec, Dyszno cz., Grzymiradz cz., Barnówko cz.
myśliborski Gmina Myślibórz	Chłopowo, Czerników, Dalsze, Gryżyno, Myśliborzyce cz., Nawrocko, Pniów, Pszczelnik, Rościn, Wierzbica
myśliborski	Trzcinna cz.

Województwo Powiat Gmina	Obręb ewidencyjny (lub jego część)
Gmina Nowogródek Pomorski	
gryfiński Gmina Trzcińsko-Zdrój	Babin, Chełm Dolny cz., Chełm Górny cz., Piaseczno, Stoleczna cz., Smuga cz., Gogolice cz., Klasztorne cz., Czarnołęka cz.
<u>lubuskie</u> gorzowski Gmina Lubiszyn	Buszów cz., Brzeźno cz., Chłopiny cz., Gajewo, Kozin cz., Mystki, Smoliny, Staw cz., Ściechów cz., Ściechówek cz., Wysoka cz., Lubiszyn cz., Tarnów cz., Dzikowo

1.1.2. Przestrzenne usytuowanie lasów Nadleśnictwa w jego terytorialnym zasięgu działania oraz położenie siedziby Nadleśnictwa.

Liczbę i przeciętną powierzchnię oddziałów, pododdziałów oraz wyłączeń nieliterowanych przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 3. Charakterystyka wybranych elementów podziału powierzchniowego.

Liczba oddziałów	Liczba leśnictw	Liczba pododdziałów literowanych	Średnia powierzchnia pododdziału literowanego
651	10	5731	2,92

Podział powierzchniowy Nadleśnictwa jest na ogół podziałem sztucznym, sporadycznie linie podziału przebiegają po drogach, ciekach lub liniach brzegowych jezior i bagien. Zgodnie z Zarządzeniem Nadleśniczego Nadleśnictwa Różańsko z dniem 1 stycznia 2026 r. obowiązuje podział na **10** leśnictw. Podział i powierzchnię leśnictw Nadleśnictwa na stan 01.01.2026r. przedstawiono poniżej:

Tabela 4. Zestawienie powierzchni wg leśnictw w Nadleśnictwie Różańsko.

Leśnictwo, numer	Oddziały	Grunty zalesione i niezales.	Grunty związane z gosp. leśną	Razem grunty leśne	Grunty nieleśne	Ogółem
		Powierzchnia [ha]				
1	2	3	4	5	6	7
1 Chłopiny	191-208, 343-348, 443-444, 471-484, 520-532, 562-565, 571-576, 620-623	1577,79	39,53	1617,32	90,22	1707,54
2 Chłopowo	88-96, 115-123, 125-133, 147-152, 176-185, 229-236, 250-256, 287-294	1550,56	52,76	1603,32	87,58	1690,90
3 Dolsk	364-370, 398-408, 421-433, 455-466, 502-510, 550-555, 598-604, 612-613	1579,68	44,86	1624,54	94,11	1718,65
4 Dyszno	330-336, 379-385, 409-420, 434-442, 467-470, 511-519, 556-561, 605-611, 614-619	1679,00	51,78	1730,78	40,75	1771,53
5 Lubiszyn	454, 498-501, 545-549, 577, 579, 581, 583-597, 624-651	1584,08	31,62	1615,70	30,45	1646,15
6 Pszczelnik	108-110, 135-139, 157-168, 209-218, 265-276, 310-321, 356-363	1626,76	47,94	1674,70	25,46	1700,16

Leśnictwo, numer	Oddziały	Grunty zalesione i niezales.	Grunty związane z gosp. leśną	Razem grunty leśne	Grunty nieleśne	Ogółem
		Powierzchnia [ha]				
1	2	3	4	5	6	7
7 Różańsko	82-85, 111-114, 124, 140-146, 169-175, 219-228, 243-249, 277-286, 322-329, 371-378	1516,53	41,59	1558,12	45,97	1604,09
8 Smoliny	262-264, 300-309, 349-355, 393-397, 445-453, 485-497, 533-544, 566-570, 578, 580, 582	1554,52	40,63	1595,15	132,74	1727,89
9 Stołeczna	1-54, 61-72, 86-87	1655,37	39,18	1694,55	153,12	1847,67
10 Warnice	55-60, 73-81, 97-107, 134, 153- 156, 186-190, 237-242, 257- 261, 295-299, 337-342, 386- 392	1495,08	40,20	1535,28	175,50	1710,78
Razem		15819,37	430,09	16249,46	875,90	17125,36

Do obowiązków Nadleśnictwa należy utrzymanie w aktualnym stanie dokumentacji prawnej związanej ze stanem posiadania i ze zmianami w rodzaju użytkowania gruntów Nadleśnictwa, ochrona znaków granicznych oraz znaków pomiarowych (geodezyjnych) położonych na terenie lasów państwowych.

Nadleśnictwo Różańsko administracyjnie podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie i jest położone w zachodniej jej części. Nadleśnictwo Różańsko graniczy z następującymi Nadleśnictwami:

- Nadleśnictwo Myślibórz – od północy;
- Nadleśnictwo Barlinek – od wschodu;
- Nadleśnictwo Bogdaniec – od południowego wschodu;
- Nadleśnictwo Dębno – od południowego zachodu;
- Nadleśnictwo Mieszkowice – od zachodu;
- Nadleśnictwo Chojna od północnego zachodu.

Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w Różańsku w pododdziale **282o** – działka ewidencyjna **429/1** – obręb ewidencyjny 0003- Różańsko.

Dane adresowe:

Piołunek 1A

74-311 Różańsko

rozansko@szczecin.lasy.gov.pl

Rysunek1. Nadleśnictwo Różańsko – przestrzenne usytuowanie lasów Nadleśnictwa z lokalizacją siedziby Nadleśnictwa.

Lasy w zasięgu Nadleśnictwa Różańsko położone są w 118 kompleksach, które w większości przypadków sąsiadują ze sobą poprzez grunty innych zarządców, np. drogi publiczne, rzeki.

Lesistość w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Różańsko wynosi 46,6%. Nadleśnictwo Różańsko sprawuje nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa.

Tabela 5. Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Różańsko.

Województwo	Powierzchnia ogólna w km ²	Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa				Razem	Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa			ogółem	Lesistość
		W zarządzie LP		inne	własność osób fizycznych		osób prawnych	razem			
		urządzone	sąsiednie nadleśnictwa								
Powiat											
Gmina											
(część gminy)											
		Powierzchnia w ha									%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
lubuskie	87,42	4 401				4 401	181	2	183	4584	52,4
gorzowski	87,42	4 401				4 401	181	2	183	4584	52,4
gm. Lubiszyn	87,42	4 401				4 401	181	2	183	4584	52,4
zachodniopomorskie	267,75	11 848				11 848	133	1	133	11981	44,7
pow. Gryfiński	68	2 622				2 622	39	1	40	2662	38,9
gm. Trzcińsko-Zdrój	68,370	2 622				2 622	39	1	40	2662	38,9
myśliborski	199,38	9 226				9 226	94	0	94	9320	46,7
gm. Dębno Ob. wiej.	99,70	6 181				6 181	20		20	6201	62,2
gm. Myślibórz	89,72	2 777				2 777	49		49	2826	31,5
gm. Nowogódek Pomorski	9,96	268				268	25		25	293	29,4
ogółem	355,17	16 249	0,00	0,00	0,00	16 249	314	2	316	16 565	46,6

1.2. Krótki rys historyczny Nadleśnictwa Różańsko.

Brak jest danych z okresu sprzed II wojny światowej. Jedynie na podstawie obecnego stanu lasu można przypuszczać, jaka jest jego historia. Forma drzewostanów wskazuje na to, iż przeważnie były one zagospodarowane rębniami zupełnymi, a około 4 000 ha drzewostanów założono na słabych gruntach porolnych. Głównym gatunkiem w odnowieniach otwartych była sosna. Wprowadzanie podsadzeń bukowych w celu uzyskania II piętra miało miejsce, gdy wiek sosny wynosił około 30 – 40 lat.

Obecne Nadleśnictwo Różańsko istnieje od 1995 roku. Lasy wchodzące w jego skład bezpośrednio po II wojnie światowej należały do Nadleśnictw: Dolsk, Wieńce, Myślibórz i Mieszkowice.

Według planu prowizorycznego urządzenia lasu sporządzonego na dzień 1.10.1954 roku, większa część obecnych terenów należała do Nadleśnictwa Myślibórz Pd o łącznej powierzchni 8195,14 ha. Na powierzchnię tę składały się:

- lasy Związku Samorządowego powiatu Myślibórz – 1984,90 ha,
- lasy samorządowe miasta Myślibórz – 329,95 ha,
- lasy dawnego Nadleśnictwa Dolsk – 5880,29 ha, na które składały się:
  - 3775,92 ha lasy majątkowe
  - 2104,37 ha lasy drobnej własności.

W planie tym zamieszczona została pierwsza wzmianka o zamiarze utworzenia Nadleśnictwa Różańsko z siedzibą w Kolonii Grzybno.

Według planu definitywnego urządzenia lasu z 1962 roku powierzchnia Nadleśnictwa Myślibórz Pd wynosiła 9 622,23 ha, tym samym była większa od powierzchni z planu prowizorycznego o 1 427,09 ha. Największy wpływ na zwiększenie się tej powierzchni miało przyjęcie 720,79 ha gruntów przewidzianych do zalesienia.

Na skutek zmian terytorialnych w 1967 roku, jakie były pomiędzy OZLP w Szczecinie i OZLP w Zielonej Górze przekazano do Nadleśnictwa Myślibórz Pd leśnictwo Dolsk z Nadleśnictwa Mosina o powierzchni 1 427,09 ha. Nowe leśnictwo otrzymało nazwę Borne i zostało ujęte aneksem do planu urządzenia lasu na lata 1967 – 1972.

Zarządzeniem Dyrektora OZLP w Szczecinie z dnia 10.10.1972 roku Nadleśnictwo Myślibórz Pd stało się obrębem leśnym wchodzącym w skład Nadleśnictwa Myślibórz, jednocześnie część leśnictw: Mosina, Ostrowiec i Dyszno zostało przekazane do Nadleśnictwa Dębno. Wskutek

zaistniałych zmian powierzchnia obrębów Myślubórz Pd według stanu I rewizji urządzenia lasu wynosiła 8201,66 ha.

Dnia 1.01.1973 roku utworzono Nadleśnictwo Myślubórz z dwoma obrębami leśnymi Dzikie Las i Myślubórz. Na obręb Myślubórz składały się: część obrębów Myślubórz Pn, Myślubórz Pd i część byłego Nadleśnictwa Wieńce.

W związku z podziałem administracyjnym kraju w 1978 roku lasy leżące w gminie Trzcińsko Zdrój województwa szczecińskiego o powierzchni 541,87 ha przekazano z Nadleśnictwa Myślubórz – obręb Myślubórz – do Nadleśnictwa Mieszkowice. W roku 1984 wyżej wymieniony kompleks leśny przywrócono do Nadleśnictwa Myślubórz.

W okresie obowiązywania II rewizji planu urządzenia lasu powierzchnia obrębów leśnych Myślubórz wynosiła 17 237,19 ha.

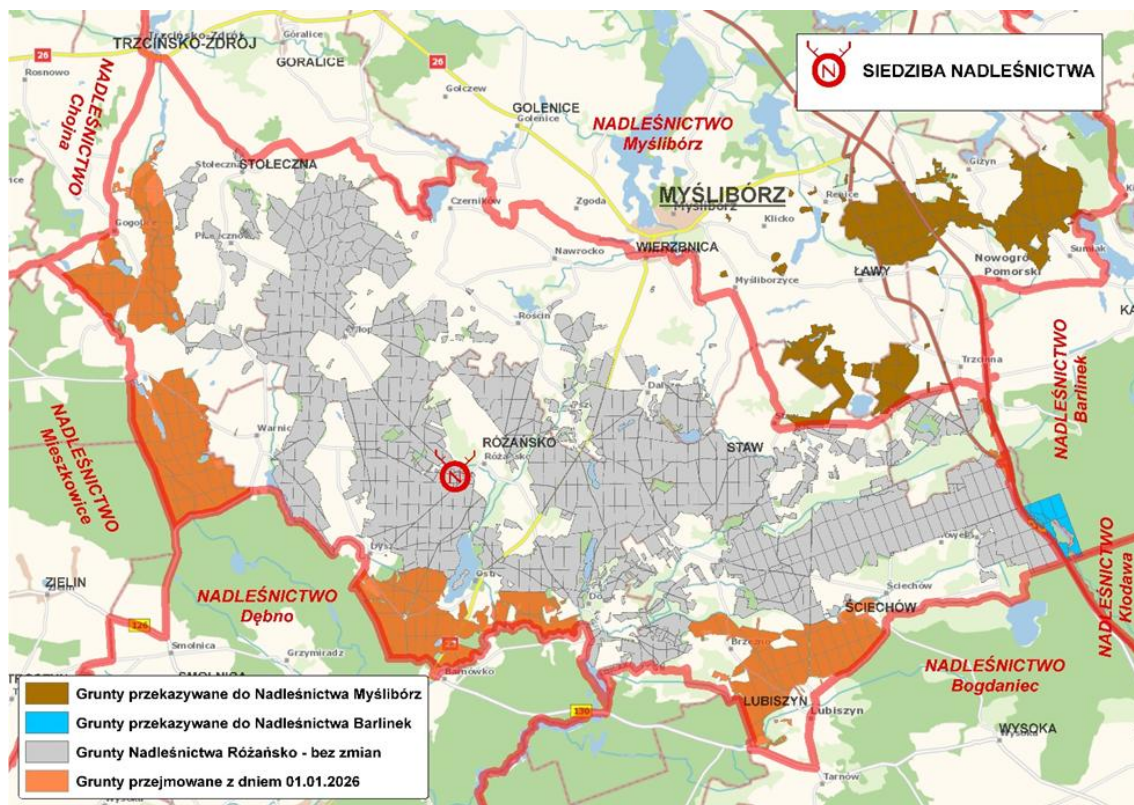
Z dniem 1.01.1995 roku utworzono Nadleśnictwo Różańsko z byłego Nadleśnictwa Myślubórz, obręb Myślubórz, oddziały od 182 do 720. W chwili powołania nadleśnictwa jego łączna powierzchnia wynosiła 13 050 ha. Nowe nadleśnictwo otrzymało siedzibę w domu mieszkalnym na osiedlu leśnym.

Z dniem 01.01.2013 roku powierzchnia Nadleśnictwa Różańsko zwiększyła się o 726,24 ha w wyniku przejęcia części gruntów od nadleśnictw: Mieszkowice i Dębno.

Na podstawie powyższego rysu historycznego Nadleśnictwa Różańsko trudno dokonać szczegółowej analizy gospodarki leśnej. Powierzchnia nadleśnictwa była bardzo zmienna w skutek przekazywania bądź przyjmowania gruntów z sąsiednich nadleśnictw.

Z dniem 01.01.2026 roku Nadleśnictwo Różańsko przechodzi znaczną reorganizację powierzchni i gruntów:

- 1907,93ha - przekazywane jest do Nadleśnictwa Myslibórz;
- 146,14 ha – przekazywane jest do Nadleśnictwa Barlinek;
- 1087,84 ha - przejmowane jest z Nadleśnictwa Bogdaniec;
- 1063,89 ha – przejmowane jest z Nadleśnictwa Dębno;
- 40,22 ha – przejmowane jest z Nadleśnictwa Barlinek;
- 1968,53 ha – przejmowane jest z Nadleśnictwa Mieszkowice

Rysunek2. Zmiany gruntowe na dzień 01.01.2026

Szczegółowe dane dotyczące gospodarki leśnej zawarto w dokumentacji urzędzeniowej opracowywanej dla Nadleśnictwa Różańsko w trakcie poszczególnych rewizji planu.

Syntetyczne zestawienie danych historycznych dla terenów wchodzących w skład aktualnego Nadleśnictwa Różańsko zostało przedstawione w poniższej tabeli i wykresach:

Tabela 6. Zestawienie danych historycznych.

Wyszczególnienie	Uszczegółowienie informacji	Nadleśnictwo Różańsko						
		Stan na:						
		u. definitywne 1.10.1962	I rewizja (Myślubórz) 1.10.1972	II rewizja (Myślubórz) 1.01.1985	II rewizja (Różańsko) 1.01.1985	III rewizja 1.01.1996	IV rewizja 1.01.2006	VI rewizja 1.01.2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Powierzchnia ogólna	ha	9022,35	8532,48	8424,52	8688,6	12441,37	14 934,95	17 125,36
Pow. leśna bez gr. związanych z gosp. leśną	ha	8218,51	7706,62	7743,95	8065,1	11329,11	13 721,92	15 819,37
Pow. lasów ochronnych	ha	4806,51	7706,62	7735,86	8019,91	9671,09	5 790,65	8 263,15
Powierzchnia rezerwatów	ha	-	8,09	8,09	45,19	43,95	243,54	244,33
Zapás na powierzchni leśnej	m ³	1006807	1220771	1524514	2032542	4983808	4 484 007	4 756 644
Przeciętny zapas na pow. leśnej	m ³	123	158	196	252	285	333	306
Przeciętny wiek	lat	40	39	42	41	47	52	63
Etat użytkowania rębego – powierzchnia w ha/rok	plan	62,97	65,78	30,86	50,29	119,78	224,40	2 960,59
	wykonanie	50,98	39,12	26,6	66,13	123,93	2 291,17	-
Etat użytkowania rębego – w m ³ netto/rok	plan	11378	11113	5690	8198	17994	43 155	515 007
	wykonanie	14542	7719	3746	6662	15185	41 902	-
Wielkość użytkowania przedrębego – w m ³ netto/rok	plan	3522	7240	10008	18004	27300	46 500	485 000
	wykonanie	4221	8279	13587	19510	30157	509 549	-
Etat użytkowania przedrębego – powierzchnia w ha/rok	plan						9 387,31	8 790,11
	wykonanie						9 127,91	-
Wielkość odnowień i zalesień otwartych - ha/rok	plan	108,66	70,25	27,24	31,10	31,17	18,43	319,55
	wykonanie	105,94	76,50	26,97	19,30	19,52	214,05	-
Wielkość odnowień pod osłoną - ha/rok	plan	11,20	11,45	8,13	64,21	69,55	104,21	1 392,54
	wykonanie	6,05	3,95	11,88	70,00	62,34	860,99	-

1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania.

Powierzchnia i kategorie gruntów Nadleśnictwa są zgodne z ewidencją gruntów i budynków. Szczegółowe zestawienie powierzchni gruntów (w ha) według grup i rodzajów użytków oraz kategorii użytkowania z podziałem na województwa, powiaty, gminy i obręby ewidencyjne przedstawiono w tabeli nr I, załączonej do elaboratu.

Zgodnie z postanowieniem Komisji Założeń Planu, Nadleśnictwo Róžańsko udostępniło wykonawcy dokumenty dotyczące stanu posiadania potrzebne do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu. Nadleśniczy zapewnił zgodność i aktualność danych ewidencyjnych z państwowym zasobem geodezyjnym i kartograficznym na stan 1 stycznia 2026r.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie udostępniła bazę danych ewidencyjnych z gruntami przejmowanymi przez Nadleśnictwo Róžańsko z dniem 01.01.2026 z Nadleśnictw: Mieszkowice, Dębno, Barlinek, Bogdaniec. Przyjęto dane ewidencyjne zgodnie z danymi przekazanymi przez RDLP w Szczecinie.

Rozbieżności między otrzymanymi danymi ewidencyjnymi gruntów Nadleśnictwa i stanem faktycznym na gruncie (określonym podczas taksacji), zgłaszano na bieżąco Nadleśniczemu w formie wykazu rozbieżności. Nadleśniczy podjął działania dotyczące ich wyjaśnienia oraz usunięcia. Rozbieżności na gruntach przyjmowanych dniem 01.01.2026 z Nadleśnictw Bogdaniec, Dębno, Mieszkowice przyjęto według danych SILP otrzymanych z RDLP w Szczecinie.

Poniżej przedstawiono zestawienie porównawcze powierzchni ogólnej Nadleśnictwa i obrębów z dokładnością do 1 m² i wyrażonej z dokładnością do 1 ara.

Tabela 7. Ogólne zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa (bez współwłasności)

Grunty leśne				Grunty nieleśne	Ogółem
Zalesione	Niezalesione	Związane z gosp. leśną	Razem		
Powierzchnia [ha]					
15524,8359	294,5411	430,0157	16249,3927	875,9367	17125,3294
15525,35	294,02	430,09	16249,46	875,9	17125,36

Na podstawie Tabeli I (stanowiącej załącznik do elaboratu) zamieszczono poniżej syntetyczne zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa wg kategorii użytkowania z dokładnością do 1m².

Tabela 8. Szczegółowe zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni (bez współwłasności)

Rodzaj użytku	Województwo	Ogółem ha (z dokł. do 1 m ²)
	Powiat	
	Gmina	
	Obręb ewidencyjny	
1		2
1. Lasy - razem		16249,3927
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		15524,8359
1) drzewostany		15524,8359
2) plantacje drzew - razem		
<i>w tym:</i>		
- plantacje nasienne		
- plantacje drzew szybkorosnących		
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem		294,5411
1) w produkcji ubocznej - razem		7,4913
<i>w tym:</i>		
- plantacje choinek		
- plantacje krzewów		7,4913
- poletka łowieckie		
2) do odnowienia - razem		100,6102
<i>w tym:</i>		
- halizny		3,9440
- zręby		96,6662
- płazowiny		
3) pozostałe leśne niezalesione - razem		186,4396
<i>w tym:</i>		
- przewidziane do naturalnej sukcesji		180,1423
- objęte szczególnymi formami ochrony		3,1551
- przewidziane do retencji		0,3510
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji		2,7912
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		430,0157
<i>w tym:</i>		
1) budynki i budowle		7,5860
2) urządzenia melioracji wodnych		28,0327
3) linie podziału przestrzennego lasu		112,4433
4) drogi leśne		258,7434
5) tereny pod liniami energetycznymi		22,9422
6) szkółki leśne		
7) miejsca składowania drewna		
8) parkingi leśne		0,0713
9) urządzenia turystyczne		0,1968
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione		35,4069
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		16284,7996
3. Użytki rolne - razem		484,0928
3.1. Grunty orne - razem		63,9831
<i>w tym:</i>		
1) role		49,7168
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych		14,2663
3) ugory, odłogi		
4) działki rodzinne na gruntach ornych		
5) budowle wspomagające produkcję rolniczą		
3.2. Sady		0,0546
3.3. Łąki trwałe		17,3060
3.4. Pastwiska trwałe		18,4087
3.5. Grunty rolne zabudowane		
3.6. Grunty pod stawami rybnymi		
3.7. Grunty pod rowami rolnymi		2,0484
3.8. Zadrzewienia i zakrzewienia na użytkach rolnych		5,5182
3.9. Nieużytki - razem		376,7738
<i>w tym:</i>		
1) bagna		376,5738

Rodzaj użytku	Województwo	Ogółem ha (z dokł. do 1 m ²)
	Powiat	
	Gmina	
	Obręb ewidencyjny	
1		2
	2) piaski 3) utwory fizjograficzne 4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji 5) wody nie nadające się do produkcji rybnej	0,2000
4. Grunty pod wodami - razem <i>w tym:</i>		6,1880
	4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	2,3380
	4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	3,8500
	4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi	
5. Użytki ekologiczne - razem		295,3338
6. Tereny różne - razem <i>w tym:</i>		42,0326
	1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult.	
	2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego	
	3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)	37,9040
	4) różne inne	4,1286
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem <i>w tym:</i>		12,8826
7.1. Tereny mieszkaniowe		1,8793
7.2. Tereny przemysłowe		0,2300
7.3. Tereny zabudowane inne		0,3089
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane		0,0240
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem		9,2200
<i>w tym:</i>	1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne	9,2200
	2) tereny zabytkowe	
	3) tereny sportowe	
	4) ogrody zoologiczne i botaniczne	
	5) tereny zieleni nieurządzonej	
	6) rodzinne ogrody działkowe	
7.6. Użytki kopalne		
7.7. Tereny komunikacyjne - razem		1,2204
<i>w tym:</i>	1) drogi	1,2204
	2) tereny kolejowe	
	3) grunty pod budowę dróg publicznych	
	4) inne tereny komunikacyjne	
Razem (2-7) Grunty nie zaliczone do lasów		875,9367
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia		
OGÓLEM (1-7)		17125,3294

Powierzchnia poszczególnych wyłączeń z dokładnością do 1 ara została wyliczona zgodnie z § 63 Instrukcji Urządzania Lasu. W pierwszej kolejności wyrównano powierzchnię wyłączeń, określoną w m², do powierzchni działek ewidencyjnych, a następnie zaokrąglono poszczególne wyłączenia do 1 ara. Suma powierzchni wyłączeń zaokrąglonych do 1 ara stanowi powierzchnię oddziału.

Dla potrzeb ewidencji gruntów należy posługiwać się powierzchnią z dokładnością do 0,0001 ha, a dla potrzeb urzędzenia lasu z dokładnością do 0,01 ha. W bazie opisów taksacyjnych każde wydzielenie ma przyporządkowane obydwie powierzchnie.

Tabela 9. Zestawienie porównawcze powierzchni ogólnej Nadleśnictwa i obrębów leśnych między poprzednim i obecnym planem urządzenia lasu z dokładnością do 1 ara. (bez współwłasności)

Powierzchnia (ha)		
stan na 01.01.2016	stan na 01.01.2026	różnica ±
14934,95	17125,36	2190,41

Znaczna różnica powierzchni jest wynikiem zmian terytorialnych Nadleśnictwa z dniem 01.01.2026r.

Różnice na stan 31.12.2025 zostały skomentowane w analizie gospodarki leśnej w minionym okresie (rozdział II Elaboratu – Referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Różańsko).

Tabela10. Zestawienie sumaryczne powierzchni gruntów Nadleśnictwa wg grup i rodzajów użytków (bez współwłasności).

Rodzaj użytku gruntowego	Symbol	powierzchnia [ha]
Rowy	W	1,4705
Tereny mieszkaniowe	B	0,2778
Tereny przemysłowe	Ba	0,2300
Inne tereny zabudowane	Bi	0,3089
Zurbanizowane tereny niezabudowane	Bp	0,0240
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	Bz	10,2000
Drogi	Dr	1,2204
Lasy i grunty leśne	Ls	16140,9115
Grunty zadrzewione i zakrzewione	Lz	37,8984
Łąki	Ł	146,1022
Nieuzytki	N	579,3344
Pastwiska trwałe	Ps	54,0242
Grunty orne	R	80,9299
Sady na rolach	S-R	0,0546
Tereny różne	Tr	52,0927
grunty zadrzew. i zakrzew. na rolach	Lzr-R	6,0378
rowy na roli	W-R	0,0823
grunty zadrzew. i zakrzew. na łąkach	Lzr-Ł	3,5691
rowy na łące	W-Ł	1,1800
grunty zadrzew. i zakrzew. na pastwiskach	Lzr-Ps	3,1011
rowy na pastwisku	W-Ps	0,0916
Wody śródlądowe płynące	Wp	2,3380
Wody śródlądowe stojące	Ws	3,8500
Razem		17125,3294

Klasyfikację użytków rolnych przyjęto zgodnie z rejestrem gruntów przekazany przez Nadleśnictwo. Granice gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa są w większości wyraźne i bezsporne.

Nadleśnictwo posiada założone księgi wieczyste na powierzchni zarządzanych gruntów. Nadleśnictwo prowadzi na bieżąco ewidencję gruntów, budynków i lokali stanowiących własność Skarbu Państwa, pozostających w jego zarządzie. Ewidencję stanowią: komputerowy zbiór danych ewidencyjnych w SILP, wydruk rejestru gruntów dla Nadleśnictwa, mapy ewidencyjne gruntów w postaci numerycznej i analogowej.

2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.

2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego, strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska, programach operacyjnych województwa i gmin położonych w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa.

Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody analizowano na podstawie zapisów zawartych w stosownych dla jednostek terytorialnych w zasięgu Nadleśnictwa Różańsko:

- planów zagospodarowania przestrzennego województw;
- studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin;
- regionalnych strategii rozwoju;
- regionalnych programów ochrony środowiska;
- regionalnych programów operacyjnych.

Zarówno plany zagospodarowania przestrzennego, jak i strategie rozwoju i programy ochrony środowiska nie zawierają zapisów stanowiących jakiegokolwiek przeciwwskazania do prowadzenia gospodarki leśnej na terenie Nadleśnictwa Różańsko.

Poniżej zestawiono w formie tabelarycznej zapisy dotyczące ochrony środowiska i gospodarki leśnej znajdujące się w analizowanych dokumentach.

Tabela 11. Zestawienie regionalnych strategii rozwoju, programów ochrony środowiska, planów zagospodarowania, programów operacyjnych oraz zapisów dotyczących gospodarki leśnej i ochrony środowiska w nich zawartych

Jednostka terytorialna	Rodzaj opracowania	Główne założenia dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody
Województwo zachodniopomorskie	Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego 2030 — przyjęta Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwałą nr VIII/100/19 z dnia 28 czerwca 2019 r.	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, łączącej użytkowanie lasów z ochroną przyrody i bioróżnorodności; - ochrona zasobów przyrodniczych województwa, w tym lasów, siedlisk, obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo; - adaptacja drzewostanów i lasów do zmian klimatu w celu zwiększenia odporności ekosystemów leśnych; - uwzględnianie lasów i terenów zielonych przy planowaniu rozwoju przestrzennego i infrastruktury; - ochrona środowiska i zasobów naturalnych jako fundament rozwoju regionalnego; - promowanie rozwoju turystyki i innych działań gospodarczych przy jednoczesnym poszanowaniu przyrody; - zapewnienie ładu przestrzennego, ograniczenie degradacji środowiska i ochrona obszarów cennych przyrodniczo.
	Program ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego 2030 przyjęty Uchwałą Nr XXIX/339/21 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 października 2021 r. w sprawie przyjęcia Programu ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego.	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja działań na rzecz zachowania różnorodności biologicznej w rezerwatach przyrody oraz na obszarach sieci Natura 2000; - prowadzenie systematycznego monitoringu obszarów chronionych, siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków; - prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, umożliwiający zaspokojenie funkcji produkcyjnych, ekologicznych oraz społecznych; - wzmocnienie naturalnych ekosystemów; - zwiększenie nacisku na restrukturyzację starych monokultur leśnych na rzecz bardziej zróżnicowanych, gatunkowo oraz wiekowo, drzewostanów; - partnerstwo i współpraca z samorządami, sektorem prywatnym oraz lokalnymi grupami w celu lepszej koordynacji w ochronie środowiska; - minimalizowanie negatywnego wpływu działalności człowieka związanego z udostępnianiem obszarów chronionych dla turystyki.
	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego przyjęty uchwałą nr XVII/214/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2020 r.	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona obszarów cennych jako kluczowy element planowania przestrzennego; - ograniczanie negatywnych skutków antropogenicznych na przyrodę, zarówno podczas lokalizacji nowych inwestycji jak i przy planowaniu rozwoju osadnictwa, infrastruktury i turystyki;

Jednostka terytorialna	Rodzaj opracowania	Główne założenia dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody
		<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie retencji wód i ochrona zasobów wodnych poprzez ochronę dolin rzecznych i terenów podmokłych, lasów wilgotnych i nadrzecznych.
Województwo lubuskie	Strategia rozwoju województwa lubuskiego 2030 przyjęta Uchwałą Nr XXVIII/397/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 15 lutego 2021 r.	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój gospodarki przyjaznej środowisku; - wzmocnienie i wykorzystanie potencjału turystycznego; - ochrona zasobów przyrodniczych, w tym ograniczanie negatywnych skutków zmian klimatu.
	Program ochrony środowiska dla województwa lubuskiego przyjęty Uchwałą Nr XLIX/703/22 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 grudnia 2022 roku w sprawie uchwalenia Programu ochrony środowiska dla województwa lubuskiego.	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona rzadkich chronionych i zagrożonych wyginięciem gatunków flory i fauny; - realizacja zadań związanych z ochroną różnorodności biologicznej na terenach rezerwatów przyrody i obszarów sieci Natura 2000; - monitoring obszarów chronionych oraz siedlisk przyrodniczych i gatunków; - ograniczenie negatywnego oddziaływania antropogenicznego wynikającego z turystycznego udostępniania obszarów chronionych; - zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi; - stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci) oraz modernizacja infrastruktury przeciwpożarowej; - zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych, w tym ochrona gatunkowa, realizacja zadań w planach ochrony oraz ochrona bioróżnorodności; - realizacja zadań wynikających z Planu urządzenia lasu; - eliminacja inwazyjnych gatunków obcych; - zmiana struktury wiekowej i składu gatunkowego drzewostanów w celu zwiększenia różnorodności genetycznej i biologicznej; - prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony przyrody, w tym lasów oraz żyjących w nich gatunkach roślin i zwierząt; - prowadzenie działań i inicjatyw proekologicznych, w tym wyjazdy edukacyjne, edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w centrach i ośrodkach edukacji ekologicznej; prowadzenie zajęć terenowych i stacjonarnych.

Jednostka terytorialna	Rodzaj opracowania	Główne założenia dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody
	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego przyjęty uchwałą nr XLIV/667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 kwietnia 2018 r.	<ul style="list-style-type: none"> - zachowanie spójności przyrodniczej i krajobrazowej — m.in. poprzez wskazywanie obszarów cennych przyrodniczo, korytarzy ekologicznych, ciągów zielonej infrastruktury; -ochrona zasobów przyrodniczo-krajobrazowych w powiązaniu z planowaniem przestrzennym; - zalesienie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych.
Powiat myśliborski	Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030 - Uchwała Rady Powiatu Nr XXV/197/2020 z 28 września 2020r.	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej łączącej użytkowanie lasu z ochroną przyrody i bioróżnorodności;
Powiat gryfiński	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfińskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030 - Uchwała Rady Powiatu Nr XXXI/225/2021 z 7 października 2021r.	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona i przywracanie siedlisk przyrodniczych (w tym realizacja zadań wynikających z obszarów Natura 2000 i rezerwatów); - zwiększanie odporności drzewostanów na zmiany klimatu (restrukturyzacja monokultur, poprawa struktury gatunkowej i wiekowej);
Powiat gorzowski	Strategia Zrównoważonego Rozwoju dla Powiatu Gorzowskiego na lata 2021-2027 - Uchwała nr 187/XXXIV/2021 Rady Powiatu Gorzowskiego z 27 września 2021r. z Programu Ochrony Środowiska Dla Powiatu Gorzowskiego na lata 2021-2024 perspektywą do 2028 r	<ul style="list-style-type: none"> - działania na rzecz retencji wodnej i ochrony zasobów wodnych związane z zarządzaniem zlewni; - monitoring stanu środowiska (siedlisk, gatunków, zdrowotności lasu — pożary, szkodniki, choroby) oraz działania zapobiegawcze; - eliminacja/ograniczenie gatunków inwazyjnych i przeciwdziałanie degradacji siedlisk; - edukacja ekologiczna i działania promujące zachowania proprzyrodnicze wśród mieszkańców.
Gmina Dębno	Strategia Rozwoju Gminy Dębno na lata 2023–2030 – uchwała nr LXI/458/2022 Rady Miejskiej Dębna z dnia 27 października 2022 r. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dębno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2030 – Uchwała Rady Miejskiej w Dębnie nr XLIX/361/2021 z dnia 30 grudnia 2021 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębno, Uchwała nr XLVI/305/2017 Rady Miejskiej Dębna z dnia 26 października 2017r. MPZP w obszarze Gminy Dębno, dotyczący kopalni gazu ziemnego Dębno, Uchwała nr XXXVII/233/97 Rady miejskiej w Dębnie z dnia 29 kwietnia 1997 r., Dz.Urz. Woj. Gorz. Nr 4 poz. 43 z dnia 23 czerwca 1997r. MPZP w obszarze Gminy Dębno, w obrębach Barnówko, Dolsk, Dyszno, Grzymiradz – kopalnia gazu ziemnego Dębno II, Uchwała nr XLVI/331/2001 Rady miejskiej w Dębnie z dnia 13 grudnia 2001 r., Dz.Urz. Woj. Gorz. Nr 9 poz. 176 z dnia 13 marca 2002r.	<ul style="list-style-type: none"> - zachowanie charakterystycznych krajobrazów przyrodniczych regionu; - kształtowanie infrastruktury turystycznej tak, aby nie obciążała ekosystemów leśnych; - rozwijanie świadomości ekologicznej mieszkańców; - utrzymanie trwałych użytków zielonych na terenach gleb podmokłych; - ochrona istniejących lasów i zadrzewień, - inwestowanie w sposób zorganizowany wg potrzeb, koncentrując zabudowę, oszczędzając teren; - ochrona wód, gleb i obszarów podmokłych powiązanych z lasami, renaturyzacja dolin rzecznych i bagien; - przeciwdziałanie erozji gleb i degradacji środowiska na terenach leśnych i przyleśnych;

Jednostka terytorialna	Rodzaj opracowania	Główne założenia dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody
	<p>MPZP miejscowości Ostrowiec, Gmina Dębno, Uchwała nr LVII/411/2020 Rady miejskiej Dębna z dnia 12 września 2002r., zmieniony Uchwałą nr XXVII/237/2020 Rady Miejskiej Dębna z dnia 29 października 2020 r., Dz.Urz. Woj. Zach. Nr 78 poz. 1607 z dnia 31 października 2002r.</p> <p>MPZP dla części działek nr 154 i 185 – obręb Barnówko oraz dla części działek nr 120/2 i 152 – obręb Dolsk, Gmina Dębno, Uchwała nr XXX/241/2012 Rady Miejskiej w Dębnie z dnia 29 listopada 2012 r., Dz.Urz. Woj. Zach. poz. 267 z dnia 18 stycznia 2013r.</p> <p>MPZP Gminy Dębno dla rurociągu w obrębach Różańsko, Ostrowiec, Dyszno, Grzymiradz i Smolnica, Uchwała nr LI/388/2014 Rady Miejskiej w Dębnie z dnia 29 maja 2014 r., Dz.Urz. Woj. Zach. poz. 2742 z dnia 3 lipca 2014r.</p> <p>MPZP gminy Dębno, obejmującego tereny położone w obrębie Dolsk, Uchwała nr LVIII/424/2014 Rady Miejskiej w Dębnie z dnia 30 października 2014 r., Dz.Urz. Woj. Zach. poz. 4931 z dnia 11 grudnia 2014r.</p> <p>MPZP gminy Dębno, dla wybranych terenów w obrębach Barnówko, Dolsk, Dyszno, Grzymiradz i Ostrowiec, Uchwała nr XXXII/224/2016 Rady Miejskiej Dębna z dnia 22 grudnia 2016 r., Dz.Urz. Woj. Zach. poz. 378 z dnia 20 stycznia 2017r.</p> <p>MPZP gminy Dębno w obrębach Barnówko, Ostrowiec, Dolsk i Różańsko Uchwała nr VIII/74/2019 Rady Miejskiej Dębna z dnia 25 kwietnia 2019 r., Dz.Urz. Woj. Zach. poz. 2933 z dnia 25 kwietnia 2019r.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kontrola i ograniczenie presji inwestycyjnej i zabudowy w lasach oraz terenach zielonych; - ograniczenie negatywnego wpływu turystyki, rekreacji i ruchu pojazdów na lasy i siedliska; - rozwój turystyki przyrodniczej i rekreacji w sposób przyjazny środowisku; - edukacja ekologiczna mieszkańców — budowanie świadomości i proekologicznych postaw; - zaangażowanie społeczności w działania ochronne: sadzenie drzew, sprzątanie, monitoring, wolontariat; - uwzględnienie ochrony przyrody w planach przestrzennych oraz MPZP / studiach zagospodarowania; - integracja różnych dokumentów planistycznych — strategii, planów ochrony, planów przestrzennych — by tworzyły spójny system ochrony środowiska; - zapewnienie równowagi między rozwojem gospodarczym (inwestycjami, energią, infrastrukturą) a ochroną przyrody; - adaptacja lasów i ekosystemów do zmian klimatu — susze, powódzie, ekstremalne zjawiska pogodowe; - promowanie odnawialnych źródeł energii i działań proekologicznych przy jednoczesnym poszanowaniu lasów i przyrody.
Gmina Myślibórz	<p>Strategia Rozwoju Gminy Myślibórz na lata 2023–2030 – uchwała nr LXIII/545/2023 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 30 listopada 2023 r.</p> <p>Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Myślibórz na lata 2019–2022 z perspektywą na lata 2023–2026 – Rada Miejska w Myśliborzu</p> <p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Myślibórz, Uchwała nr XIV/111/2019 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 29 października 2019r.</p> <p>MPZP gminy Myślibórz obejmującego tereny w obrębach geodezyjnych: Golenice, Listomie, Zgoda, Czerników, Chłopowo, Pniów, Nawrocko, Rościn, Gryżyno, Wierzbica, Myśliborzyce, z przeznaczeniem części terenów pod lokalizację farmy elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą techniczną i strefami oddziaływania, Uchwała nr XXVII/195/2012 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 29 maja 2012 r., Dz.Urz. Woj. Zach. 1566 z dnia 9 lipca 2012r.</p> <p>MPZP miasta i gminy Myślibórz w miejscowościach: Czerników, Golczew, Golenice, Klicko, Kruszwin, Rościn, Ławy, Otanów, Chłopowo, Uchwała nr LVIII/445/2014 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 26 sierpnia 2014 r., Dz.Urz. Woj. Zach. 3615 z dnia 29 września 2014r.</p>	

Jednostka terytorialna	Rodzaj opracowania	Główne założenia dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody
	MPZP miasta i gminy Myślibórz w miejscowości Renice, Uchwała nr XLIII/378/2018 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 27 lutego 2018r r., Dz.Urz. Woj. Zach. 1508 z dnia 4 kwietnia 2018r.	
Gmina Nowogródek Pomorski	Strategia Rozwoju Gminy Nowogródek Pomorski do 2030 roku – uchwała nr VII/52/2024 Rady Gminy Nowogródek Pomorski z dnia 30 października 2024 r. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Nowogródek Pomorski na lata 2025–2028 z perspektywą do roku 2030 – Uchwała Nr XIX/129/2025 Rady Gminy Nowogródek Pomorski z dnia 25 listopada 2025 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowogródek Pomorski, Uchwała nr XXVIII/168/14 Rady Gminy Nowogródek Pomorski z dnia 24 stycznia 2014r.	
Gmina Trzcianko-Zdrój	Strategia Rozwoju Gminy Trzcianko-Zdrój na lata 2023–2030 – uchwała nr LXI/493/2023 Rady Miejskiej w Trzcianko-Zdrju z dnia 22 grudnia 2023 r. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Trzcianko-Zdrój 2016-2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2021 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Trzcianko-Zdrój, Uchwała nr XXXVII/278/2021 Rady Miejskiej w Trzcianko-Zdroju z dnia 29 października 2021r.	
Gmina Lubiszyn	Strategia Rozwoju Gminy Lubiszyn na lata 2021–2030 – uchwała nr XXIII/204/2021 Rady Gminy Lubiszyn z dnia 19 maja 2021 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubiszyn, Uchwała nr XXVII/229/2021 Rady Gminy Lubiszyn z dnia 30 września 2021r. Program rewitalizacji Gminy Lubiszyn na lata 2018-2023 MPZP gminy Lubiszyn, obejmującego tereny położone w obrębie Buszów, Uchwała nr XL/280/2014 Rady Gminy Lubiszyn z dnia 24 października 2014r., Dz.Urz. Woj. Lub. poz. 2217 z dnia 24 listopada 2014r.	

Planowane inwestycje w PZPWL w zakresie systemu przyrodniczego, w zakresie społeczno-gospodarczym oraz w zakresie dziedzictwa kulturowego i turystyki o znaczeniu ponadlokalnym nie wpływają znacząco na gospodarkę leśną. Są to następujące działania:

- osiągnięcie właściwego stanu ochrony lub jego poprawę w odniesieniu do typów siedlisk przyrodniczych i gatunków o znaczeniu priorytetowym występujących w obszarach Natura 2000, które wymagają ochrony czynnej;
- poprawa lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony w odniesieniu do pozostałych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków występujących w obszarach Natura 2000;
- działania udrażniające w zakresie potrzeb przywracania ciągłości morfologicznej cieków województwa lubuskiego;
- ochrona/zwiększanie retencji leśnej w zlewni, opracowanie szczegółowej analizy i projektu możliwości zwiększenia retencji leśnej w powiązaniu z Kompleksowym projektem adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych;
- działania na rzecz zapewnienia korzyści ekosystemowych Natury 2000 w szczególności w kwestii łagodzenia skutków zmian klimatycznych oraz adaptacji do zmian klimatu;
- działania na rzecz promocji zrównoważonej turystyki i zielonych miejsc pracy na terenach obszarów Natura 2000 oraz na rzecz promocji innowacyjnych rozwiązań związanych z siecią Natura2000;
- zachowanie zadrzewień oraz zakrzewień śródpolnych oraz roślinności tworzącej ekotony;
- chronienie roślinności buforowej naturalnych cieków oraz zbiorników wodnych, terenów bagiennych oraz łąk.

2.2. Grunty wyłączone z produkcji leśnej.

Na stan 01.01.2026 r. Nadleśnictwo nie posiada w zarządzie gruntów, co do których Minister Właściwy ds. środowiska wydał zgodę na przeznaczenie ich na cele nierolnicze i nieleśne w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i które dotychczas nie zostały wyłączone z produkcji leśne.

2.3. Grunty przeznaczone do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Według obowiązujących decyzji Nadleśnictwo nie posiada gruntów przeznaczonych pod zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

2.4. Zgodność projektu planu urządzenia lasu ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu.

Po przeanalizowaniu dostępnych materiałów planistycznych stwierdza się, że projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Różańsko na lata 2026 - 2035 jest zgodny ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach ochrony środowiska.

3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.

3.1. Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów.

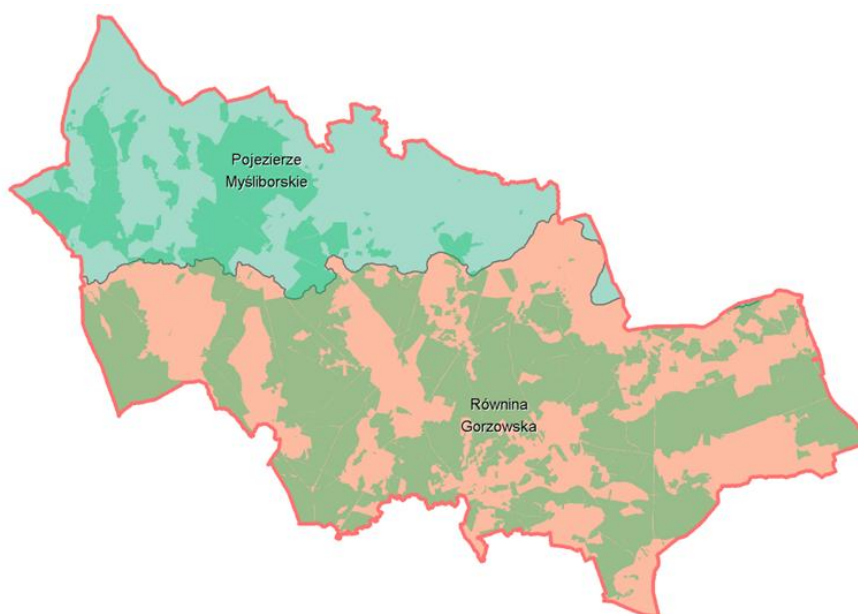
„Regionalizacja przyrodniczo - leśna Polski 2010”¹ określa położenie zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Różańsko w:

Krainie I: Bałtyckiej

Mezoregionie: Pojezierza Myśliborskiego (I.9)

Krainie III: Wielkopolsko-Pomorskiej

Mezoregionie: Równiny Gorzowskiej (III.3)

Rysunek 2. Położenie nadleśnictwa na tle podziału fizyczno-geograficznego

3.2. Położenie geograficzne i wysokościowe.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo, w odniesieniu do ogólnej sieci geograficznej położone są między 14°37' a 15°4' długości geograficznej wschodniej oraz między 52° 47' a 52°57' szerokości geograficznej północnej.

Według „Geografii fizycznej Polski”² Nadleśnictwo Różańsko położone jest w:

Podobszarze: Pozaalpejskiej Europy Zachodniej (3),

Prowincji: Niziu Środkowoeuropejskiego (31),

¹ R. Zielony, A. Kliczkowska „Regionalizacja Przyrodniczo – Leśna Polski 2010”

² J. Kondracki. 1988. *Geografia fizyczna Polski*. PWN. Warszawa.

Podprowincji: Pojezierza Południowobałtyckiego (314-316),

Makroregionie: Pojezierza Zachodniopomorskiego (314.4),

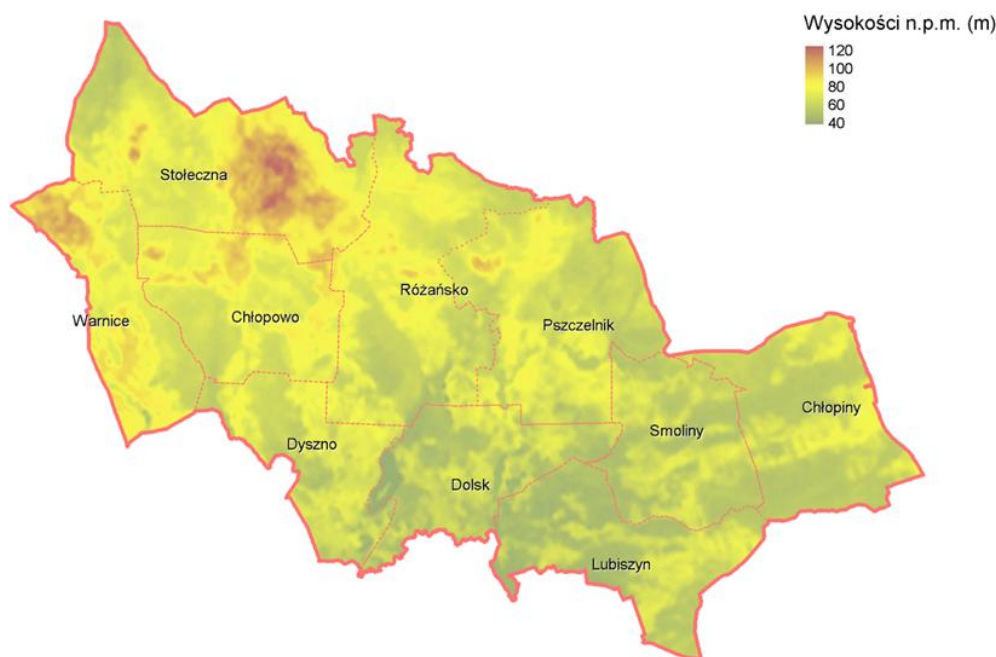
Mezoregionie: Pojezierza Myśliborskiego (314.41),

Makroregionie: Pojezierza Południowopomorskiego (314.6-7),

Mezoregionie: Równiny Gorzowskiej (314.61)

Makroregionie: Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej (315.3)

Mezoregionie: Kotliny Freienwaldzkiej (315.32)

Rysunek 3. Mapa wysokościowa Nadleśnictwa (źródło geoportal.gov.pl)

3.3. Rzeźba terenu.

Rzeźba terenu Nadleśnictwa Różańsko jest umiarkowanie zróżnicowana. Wysokości bezwzględne wahają się od około 20–25 m n.p.m. w obniżeniach terenowych i dolinach cieków wodnych do około 40–120 m n.p.m. na wzniesieniach wysoczyzn morenowych.

Najniżej położone tereny związane są z dolinami cieków oraz obszarami podmokłymi i bagiennymi, natomiast najwyższe punkty występują na falistych wysoczyznach, które stanowią dominującą formę ukształtowania powierzchni.

Niewielkie deniwelacje terenu sprzyjają prowadzeniu gospodarki leśnej, choć lokalnie występują skarpy i stoki o większym nachyleniu.

Zróznicowanie wysokościowe wpływa na mozaikę siedlisk – od siedlisk wilgotnych i bagiennych w obniżeniach terenu po siedliska świeże i suche na wyżej położonych fragmentach, co przekłada się na bogactwo przyrodnicze nadleśnictwa.

Najwyższą przeciętną wysokość występuje w oddziale **49** w leśnictwie Stołeczna – 115 m n.p.m., najniższą w oddziałach **612, 613** w leśnictwie Dolsk **42** m n.p.m.

Tabela 12. Zestawienie procentowe ukształtowania terenów leśnych Nadleśnictwa.

Teren nizinny falisty [%]	Teren nizinny pagórkowaty [%]	Teren nizinny równy [%]
34	1	65

3.4. Warunki glebowe, klimatyczne, wodne.

3.4.1. Warunki glebowe

W trakcie prac terenowych i kameralnych wykorzystano operat glebowo-siedliskowy dla Nadleśnictwa Różańsko opracowany przez Przedsiębiorstwo Usług Przyrodniczo – Leśnych „TAXUS” w Poznaniu wg stanu na 01.01.2004 r.

Na gruntach przejmowanych z dniem 01.01.2026 przyjęto opisy gleb i siedlisk zgodnie z przejmowanymi opisami taksacyjnymi lasu.

Głównym typem gleby występującym w Nadleśnictwie są gleby rdzawe, które zajmują ponad **76%** powierzchni.

Z pozostałych typów gleb większy udział wykazują:

- gleby płowe 6%,
- gleby bielicowe 4%,
- gleby brunatne 4 %.
- gleby murszaste 4%
- gleby murszowe 4%
- gleby torfowe 4%

3.4.2. Warunki klimatyczne

Według regionalizacji klimatycznej („Reginy Klimatyczne Polski”)³ tereny N-ctwa Różańsko leżą w **regionie VI – Zachodnionadmorskim**.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około **8,5–9,0°C**. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, z średnią temperaturą rzędu **18–19°C**, natomiast najchłodniejszym styczeń, w którym

³ A. Woś. 1999. *Klimat Polski*. PWN. Warszawa.

średnie temperatury kształtują się na poziomie -1 do -2°C . Okres wegetacyjny jest stosunkowo długi i trwa przeciętnie **210–220** dni, co sprzyja wzrostowi i rozwojowi drzewostanów.

Roczna suma opadów atmosferycznych wynosi przeciętnie **500–550** mm, przy czym największe opady przypadają na miesiące letnie (czerwiec–sierpień), często w postaci opadów burzowych. Zimy charakteryzują się mniejszą ilością opadów, głównie w formie deszczu i śniegu, przy czym pokrywa śnieżna utrzymuje się zazwyczaj krótko i nieregularnie.

Dominują wiatry zachodnie i południowo-zachodnie, przynoszące wilgotniejsze masy powietrza. Prędkości wiatrów są na ogół umiarkowane.

Klimat cechuje się stosunkowo łagodnymi zimami oraz umiarkowanie ciepłymi latami, jednak w ostatnich latach obserwuje się wzrost częstotliwości zjawisk ekstremalnych, takich jak okresowe susze, fale upałów oraz intensywne opady nawalne, co ma istotne znaczenie dla gospodarki leśnej i stanu zdrowotnego lasów.

Szczegółowo warunki klimatyczne w Nadleśnictwie Różańsko omówiono w Programie Ochrony Przyrody.

3.4.3. Warunki wodne

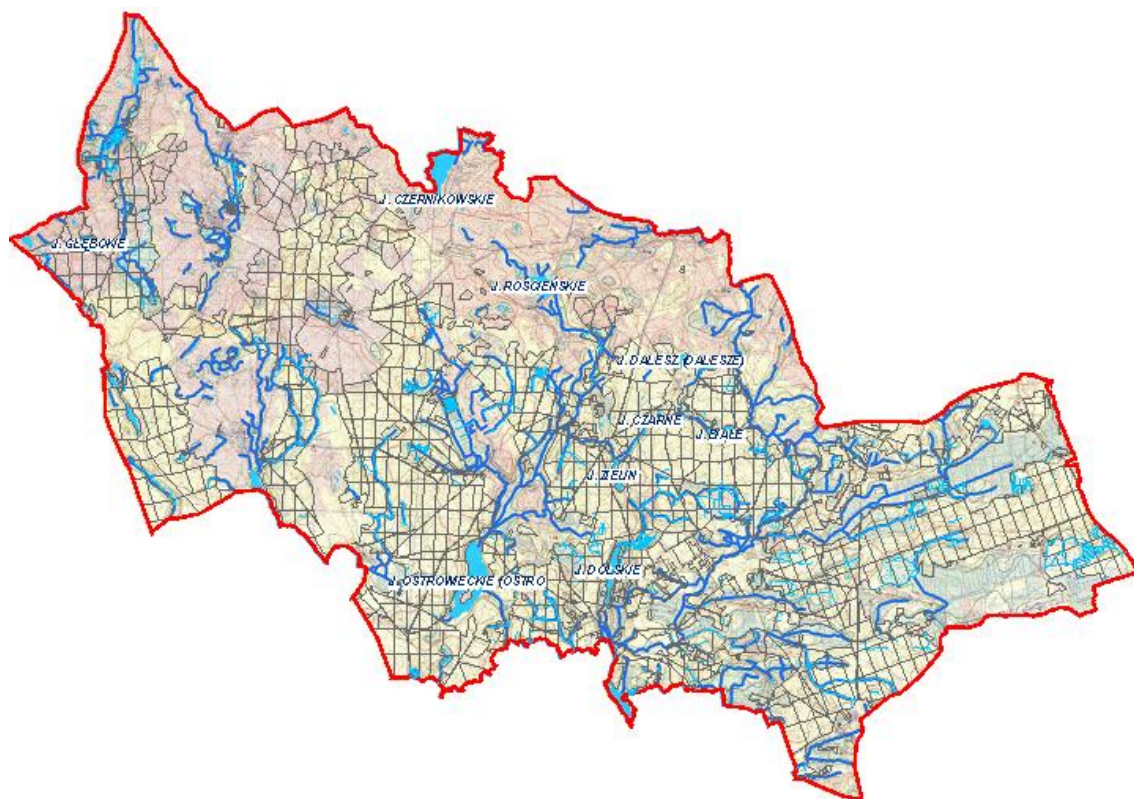
Obszar Nadleśnictwa Różańsko znajduje się w zlewni rzeki Odry, która stanowi główny element systemu hydrograficznego regionu. Odra wraz z przyległymi starorzeczami, kanałami i okresowo zalewanymi dolinami odgrywa istotną rolę w kształtowaniu stosunków wodnych oraz warunków siedliskowych lasów. Główną rzeką w obszarze jest rzeka Myśla (długość w zasięgu: około 26 km). Ważne dla układu hydrologicznego są również mniejsze ciek: Pręga, Olchowy Rów, Łączyna, Kozi Rów, Kosa i inne.

Sieć cieków powierzchniowych obejmuje drobne ciek naturalne, rowy melioracyjne oraz kanały odwadniające, o zmiennym reżimie wodnym. W okresach suchych część cieków ulega okresowemu wysychaniu. W dolinie Odry oraz obniżeniach terenu występują wysokie stany wód gruntowych, sprzyjające powstawaniu siedlisk wilgotnych i bagiennych.

Jeziora i zbiorniki wodne w zasięgu nadleśnictwa zajmują ponad 540 ha. Najważniejszymi są: Jezioro Ostrowieckie (Ostrowiec), Jezioro Czernikowskie, Jezioro Postne (Śniegoszewo), Jezioro Dolskie, Jezioro Rościeńskie, Jezioro Białe, Jezioro Promień (Warnice), Jezioro Głębokie, Jezioro Zielin, Jezioro Klasztorne, Jezioro Dalesz (Dalesze), Jezioro Czarne.

Lokalnie występują oczka wodne i starorzecza o istotnym znaczeniu retencyjnym i przyrodniczym. Stosunki wodne są częściowo przekształcone przez działalność człowieka, jednak podejmowane są działania na rzecz zwiększenia retencji wody.

Nadleśnictwo Różańsko charakteryzuje się dużą ilością naturalnych zagłębień z zarastającymi jeziorami, torfowiskami i bagnami. Rowy na gruntach Nadleśnictwa opisane w planie urządzenia lasu określono na łącznej długości około 173 km.

Rysunek 4. Warunki wodne w zasięgu Nadleśnictwa (źródło geoportal.gov.pl – mapa hydrograficzna Polski)

3.5. Zestawienie typów siedliskowych lasu.

W załącznikach do opisanego ogólnego oraz w tomie II zamieszczone zostały:

- **tabela nr II** - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji,
- **tabela nr IV** - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących,
- **tabela nr Va** - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu,
- **tabela nr Vb** - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.

Wymienione tabele w pełni charakteryzują udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie.

Typy siedliskowe lasu przyjęto z map glebowo – siedliskowych operatu glebowo-siedliskowego dla Nadleśnictwa Różańsko opracowanego przez Przedsiębiorstwo Usług Przyrodniczo – Leśnych „TAXUS” w Poznaniu wg stanu na 01.01.2004 r.

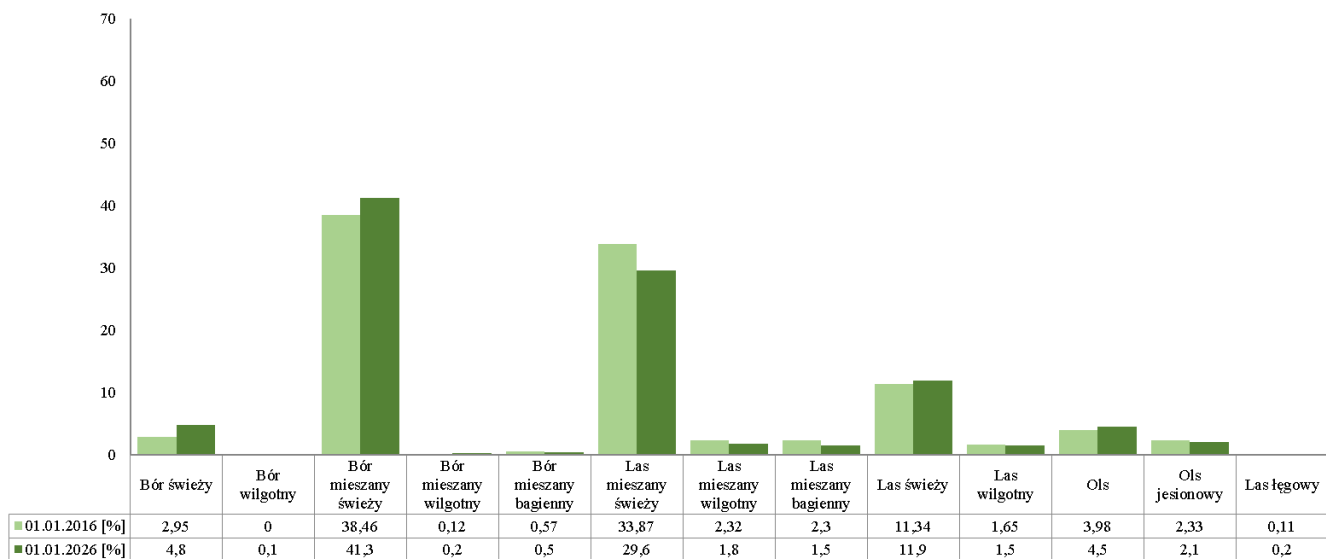
Na gruntach przejmowanych z dniem 01.01.2026 przyjęto opisy siedlisk zgodnie z przejmowanymi opisami taksacyjnymi lasu.

Dominującymi typami siedliskowymi (według panujących w wydzieleniach leśnych) w Nadleśnictwie są siedliska borowe – **46,86%**, siedliska lasowe stanowią **46,55%**.

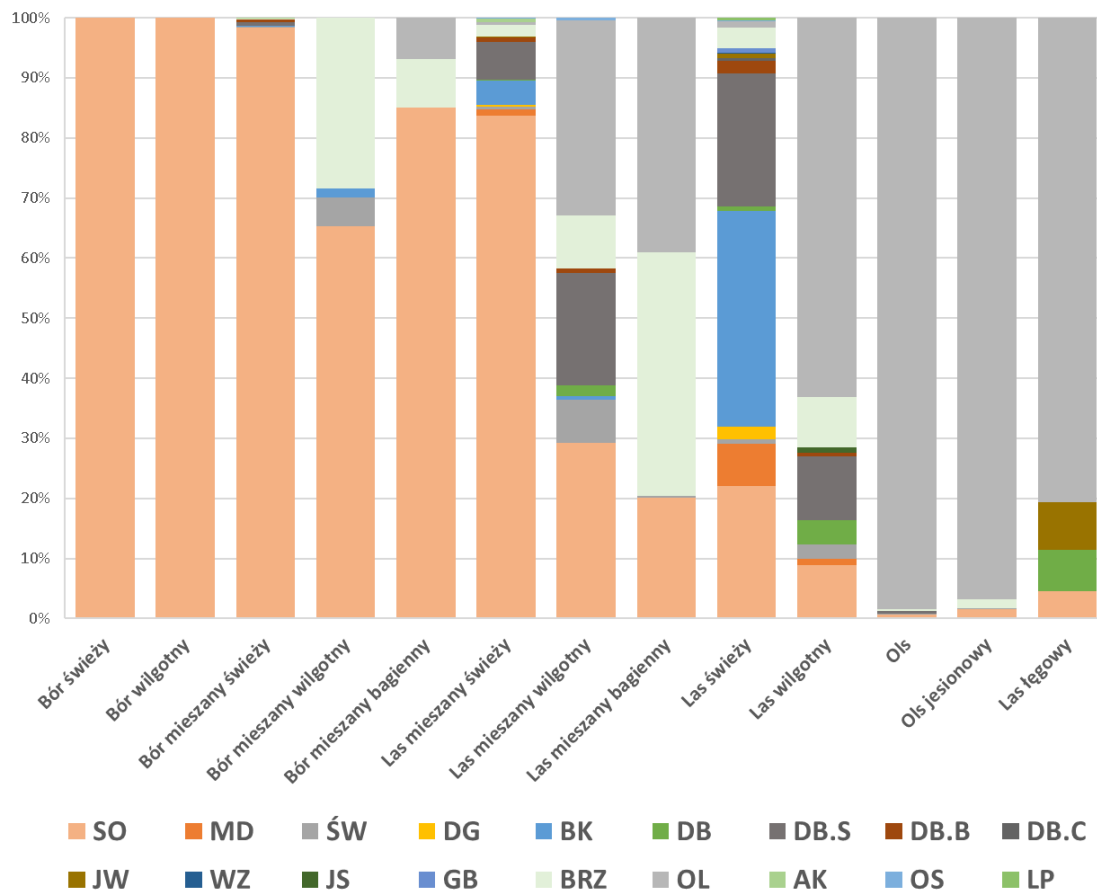
Poniższa tabela przedstawia różnice w udziale poszczególnych typów siedliskowych lasu w porównaniu do poprzedniego planu urządzenia lasu, różnice wynikają w przeważającej mierze ze zmiany powierzchni leśnej w wyniku ruchów zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

Tabela 13. Porównawcze zestawienie powierzchni typów siedliskowych z poprzednim planem urządzenia lasu.

Typ siedliskowy lasu	01.01.2016 [ha]	01.01.2016 [%]	01.01.2026 [ha]	01.01.2026 [%]	Różnica [ha]	Różnica [%]
1	2	3	4	5	6	7
Bór świeży	404,31	2,95	757,44	4,8	353,13	1,8
Bór wilgotny	0	0	9,5	0,1	9,50	0,1
Bór mieszany świeży	5278,42	38,46	6532,23	41,3	1253,81	2,8
Bór mieszany wilgotny	16,42	0,12	34,97	0,2	18,55	0,1
Bór mieszany bagienny	77,77	0,57	77,91	0,5	0,14	-0,1
Las mieszany świeży	4647,06	33,87	4677,25	29,6	30,19	-4,3
Las mieszany wilgotny	318,64	2,32	291,92	1,8	-26,72	-0,5
Las mieszany bagienny	315,35	2,3	239,47	1,5	-75,88	-0,8
Las świeży	1556,09	11,34	1889,52	11,9	333,43	0,6
Las wilgotny	226,93	1,65	234,27	1,5	7,34	-0,2
Ols	545,82	3,98	716,07	4,5	170,25	0,5
Ols jesionowy	319,58	2,33	326,23	2,1	6,65	-0,3
Las łęgowy	15,53	0,11	32,59	0,2	17,06	0,1
RAZEM	13 721,92	-	15 819,37		2097,45	

Rysunek 5. Procentowy udział siedliskowych typów lasu w poprzednim i obecnym planie urządzenia lasu.

Rysunek 6. Wykres procentowego udziału gatunków panujących w typach siedliskowych lasu.

Tabela 14. Sumaryczne zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu według panujących gatunków drzew w Nadleśnictwie (pow. zalesiona i niezalesiona)

TSL		SO	MD	ŚW	DG	BK	DB	DB.S	DB.B	DB.C	JW	WZ	JS	GB	BRZ	OL	AK	OS	LP	RAZEM
Bór świeży	ha	757,44	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	757,44
	%	3,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bór wilgotny	ha	9,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9,5
	%	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bór mieszany świeży	ha	6427,02	1,52	2,21	0	17,09	0	36,38	28,75	2,37	0	0	0	0	8,03	2,66	5,12	0	1,08	6532,23
	%	27,25	0,41	1,69	0,00	0,96	0,00	2,19	12,67	11,31	0,00	0,00	0,00	0,00	1,22	0,09	6,91	0,00	4,40	20,65
Bór mieszany wilgotny	ha	22,83	0	1,69	0	0,52	0	0	0	0	0	0	0	0	9,93	0	0	0	0	34,97
	%	0,10	0,00	1,29	0,00	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11
Bór mieszany bagienny	ha	66,31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6,26	5,34	0	0	0	77,91
	%	0,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,95	0,19	0,00	0,00	0,00	0,25
Las mieszany świeży	ha	3925,4	46,3	18,84	14,01	194,14	1,17	288,51	36,74	0,57	1,68	0	0	2,67	95,09	14,27	30,41	5,13	2,32	4677,25
	%	16,65	12,61	14,38	13,42	10,86	2,43	17,35	16,20	2,72	4,64	0,00	0,00	8,55	14,44	0,50	41,03	36,18	9,45	14,78
Las mieszany wilgotny	ha	85,43	0	20,79	0	1,76	5,16	54,97	1,98	0	0	0	0	0	25,69	95,06	0	1,08	0	291,92
	%	0,36	0,00	15,87	0,00	0,10	10,73	3,31	0,87	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,90	3,32	0,00	7,62	0,00	0,92
Las mieszany bagienny	ha	48,05	0	0,93	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	94,26	96,23	0	0	0	239,47
	%	0,20	0,00	0,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,31	3,37	0,00	0,00	0,00	0,76
Las świeży	ha	417,38	133,3	13,42	38,2	680,46	6,01	423,24	44,51	7,54	13,84	2,84	0	12,94	63,9	20,66	1,53	0,88	8,87	1889,52
	%	1,77	36,31	10,24	36,58	38,06	12,50	25,46	19,62	35,97	38,21	50,00	0,00	41,45	9,70	0,72	2,06	6,21	36,15	5,97
Las wilgotny	ha	20,66	2,45	5,55	0,00	0,00	9,46	25,03	1,44	0,00	0,00	0,00	2,09	0,00	19,39	148,20	0,00	0,00	0,00	234,27
	%	0,09	0,67	4,24	0,00	0,00	19,68	1,51	0,63	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	2,94	5,18	0,00	0,00	0,00	0,74
Ols	ha	4,31	0,00	1,35	0,00	0,00	0,00	3,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,86	705,42	0,00	0,00	0,00	716,07
	%	0,02	0,00	1,03	0,00	0,00	0,00	0,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28	24,67	0,00	0,00	0,00	2,26
Ols jesionowy	ha	5,04	0,00	0,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,83	315,64	0,00	0,00	0,00	326,23
	%	0,02	0,00	0,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,73	11,04	0,00	0,00	0,00	1,03
Las łęgowy	ha	1,48	0,00	0,00	0,00	0,00	2,24	0,00	0,00	0,00	2,59	0,00	0,00	0,00	0,00	26,28	0,00	0,00	0,00	32,59
	%	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	4,66	0,00	0,00	0,00	7,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,92	0,00	0,00	0,00	0,10
RAZEM	ha	11790,85	183,57	65,50	52,21	893,97	24,04	831,26	113,42	10,48	18,11	2,84	2,09	15,61	329,24	1429,76	37,06	7,09	12,27	15819,37

3.6. Strefy uszkodzeń lasu

Grunty Nadleśnictwa Różańsko leżą w strefie wolnej od zanieczyszczeń przemysłowych powietrza. W drzewostanach nie zaobserwowano uszkodzeń przemysłowych, dlatego też nie ustalono stref uszkodzeń lasu od przemysłu. W związku z powyższym nie sporządzono również tabeli nr VII i VIIIb.

3.7. Zestawienie przyjętych podczas KZP i NTG, typów drzewostanów (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych z uwzględnieniem krain przyrodniczo-leśnych.

Przyjęto następujące typy drzewostanów oraz docelowe składy odnowień w zależności od typu siedliskowego lasu.

Tabela 15. Typy drzewostanów i docelowe składy odnowień.

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Skład docelowy odnowień %
Bśw (Bór świeży)	So	So 80, Brz i inne 10-20
Bw (Bór wilgotny) ¹	So	So 70 Brz i inne 30
BMśw (Bór mieszany świeży)	So	So 80, Dbb i inne 20
	Bk So	So 60, Bk 30, Dbb i inne 10
	Db So	So 60, Dbb 30, Bk i inne 10
BMw (Bór mieszany wilgotny)	Św So	So 50, Św 30, Db i inne 20
BMb (Bór mieszany bagienny)	Brz So	So 50, Brz 30, Ol i inne 20
LMśw (Las mieszany świeży)	Bk So	So 50, Bk 30, Db i inne 20
	Db So	So 50, Db 30, Bk i inne 20
	So Bk	Bk 60, So 30, Db i inne 10
	So Db	Db 60, So 30, Bk i inne 10
	BkDbSo	So 40, Db 30, Bk 20, Md i inne 10
LMw (Las mieszany wilgotny)	So Db	Db 50, So 30, Św i inne 20
	Db Ol ²	Ol 60, Db 30, Wz i inne 10
LMb (Las mieszany bagienny)	Brz Ol	Ol 50, Brz 40, Św i inne 10
Lśw (Las świeży)	Bk	Bk 80, Db i inne 20
	Bk Db	Db 50, Bk 30, Md i inne 20
	Db Bk	Bk 60, Db 30, Md i inne 10
	Db	Db 70, Bk i inne 30
Lw (Las wilgotny)	Js Db	Db 70, Js 20, Św i inne 10
	Db Ol ²	Ol 60, Db 30, Wz i inne 10
Ll (Las łęgowy)	JsDb	Db 60, Js 30, Wz i inne 10
Ol (Ols)l	Ol	Ol 80, Brz i inne 20
OlJ (Ols jesionowy)	Ol Js	Js 50, Ol 40, Wz i inne 10
	Ol	Ol 80, Js 10, Db i inne 10

¹ Typ drzewostanu przyjęty po KZP – występujący na gruntach przejętych

² Typy drzewostanu przyjęte na Naradzie Techniczno-gospodarczej

Na gruntach porolnych, skład gatunkowy ewentualnych zalesień należy przyjmować zgodnie z § 42 Zasad Hodowli Lasu i innymi aktualnymi wytycznymi oraz bieżącymi zaleceniami RDLP. Zgodnie z protokołem KZP w uzasadnionych przypadkach nadleśniczy może podjąć decyzję o zmianie w/w docelowego składu gatunkowego uprawy.

Dla zapewnienia zamierzonego celu hodowlanego należy kierować się zasadą, że odchyłki dla poszczególnych gatunków głównych nie powinny przekraczać 20%, a w łącznym udziale gatunków głównych 30%. W przypadku gatunków domieszkowych łączne odchyłki nie powinny przekraczać 40%. Większe odstępstwa mogą być tolerowane tylko w uprawach powstałych z odnowień naturalnych oraz na małych powierzchniach tj. do 1ha. Wyjątkowo, w sytuacjach szczególnych, gdzie w/w składy oraz dopuszczalne odchyłki nie gwarantują pożądanego skutku hodowlanego nadleśniczy ma prawo do podejmowania indywidualnych decyzji, w kierunku zapewniającym najlepszą realizację celów gospodarki leśnej.

Dla leśnych siedlisk przyrodniczych położonych w siedliskowych obszarach Natura 2000 i części siedlisk przyrodniczych poza siedliskowymi obszarami Natura 2000 przyjęto typy drzewostanu zgodne z aneksem nr 3/2014 z dnia 27 sierpnia 2014r. do porozumienia nr 1/2010 z dnia 15.01.2010. zawartego pomiędzy Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie i Gorzowie Wielkopolskim.

Tabela 16. Typy drzewostanów i docelowe składy odnowień dla leśnych siedlisk przyrodniczych położonych w siedliskowych obszarach Natura 2000.

Kod Siedliska	TSL	TD	Orientacyjny skład upraw
1	2	3	4
9110-1 (Kwaśna buczyna niżowa)	BMśw	So Bk**	Bk 60 So 30 Db i inne 10
	LMśw LMw	Bk	Bk 90 Db i inne 10
		Bk*	Bk 70 Db, So i inne 30
		So Bk*	Bk 50 So 30 Db i inne 20
	Lśw	Bk	Bk 90 Db i inne 10
Db Bk*		Bk 70 Db i inne 30	
9130-1 (Żyzna buczyna niżowa)	BMśw	So Bk**	Bk 60 So 30 Db i inne 10
	LMśw	Bk	Bk 80 Db i inne 20
	Lśw	Bk	Bk 90 Db i inne 10
	Lw	Db Bk*	Bk 60 Db 30 Wz i inne 10
		Bk	Bk 90 Db i inne 10
9160 (Grąd subatlantycki)	BMśw	Db	Db 80 Gb i inne 20
	BMw LMśw	So Db Bk**	Bk 50 Db 30 So i inne 20
		So Gb Db**	Db 40 Gb 30 So i inne 30
		LMw	Db
	Lśw	Gb Db	Db 60 Gb 30 Lp i inne 10
		Db	Db 80 Gb i inne 20
		Gb Db	Db 50 Gb 30 Lp i inne 20
		Gb Bk	Bk 50 Gb 30 Lp i inne 20
		Lp Db	Db 50 Lp 30 Gb i inne 20
		Gb Bk Db	Db 40 Bk 30 Gb i inne 30
		Gb Db Bk	Bk 40 Db 30 Gb i inne 30
		Db Gb	Gb 50 Db 30 Lp i inne 20
		Bk Gb	Gb 50 Bk 30 Lp i inne 20
	Lw	Db	Db 80 Gb i inne 20
		Gb Db	Db 60 Gb 30 Lp i inne 10
Db Gb		Gb 50 Db 30 Wz i inne 20	
9170-1 (Grąd środkowoeuropejski)	LMśw	GbDb	Db 50 Gb 30 Bk, Lp i inne 20
	LMw	Gb Db	Db 50 Gb 30 Bk, Lp i inne 20
	Lśw	LpGbDb	Db 40 Gb 30 Lp 20 Kl.P i inne 10
	Lw	LpGbDb	Db 40 Gb 30 Lp 20 Kl.P i inne 10
9190-1	Bez względu na TSL	Brz Db	Db 60 Brz 30 So i inne 10

Kod Siedliska	TSL	TD	Orientacyjny skład upraw
1	2	3	4
(Pomorski kwaśny las brzoźowo dębowy)		SoDbBrz	Brz 40 Db 30 So 30
		Db Brz	Brz 60 Db 30 i inne 10
		So Db	Db 60 So 40
		SoBrzDb	So 30 Brz 30 Db 30 i inne 10
		Bk Db	Db 60 Bk 30 Brz i inne 10
9190-2 (Śródładowa kwaśna dąbrowa)	BMśw	Db So **	So 50 Db 30 Bk i inne 20
		So Db	Db 50 So 30 Bk i inne 20
	LMśw	Bk Db	Db 50 Bk 30 So i inne 20
		So Db	Db 50 So 30 Bk i inne 20
	LMw	So Db	Db 50 So 30 Bk i inne 20
	Lśw	Bk Db	Db 50 Bk 30 So i inne 20
Db		Db 80 Bk i inne 20	
Db Bk		Bk 50 Db 30 Jw. i inne 20	
91D0-1* (Brzezina bagienna)	BMb	So Brz	Brzom 60 So 40
	LMb	So Brz	Brzom 60 So 30 Ol i inne 10
91D0-2* (Sosnowy bór bagienny)	Bb	So	So 90 Brzom i inne 10
	BMb	Brz So	So 60 Brzom i inne 40
91D0-3 (Ols torfowcowy)	Bez względu na TSL	Brz Ol	Ol 70 Brz i inne 30
		SoBrzOl	Ol 60 Brz 30 So i inne 10
91E0-1* (Nadrzeczny łęg wierzbowy)	Bez względu na TSL	Wb	Wb 70 Ol i inne 30
91E0-2* (Nadrzeczny łęg topolowy)	Bez względu na TSL	Tp	Tp 70 Ol i inne 30
91E0-3* (Niżowy łęg jesionowo-olszowy)	LMw	Ol Js	Js 50 Ol 30 Brz i inne 20
		Js Ol	Ol 50 Js 30 Brz i inne 20
	Lw	Ol Js	Js 50 Ol 30 Brz i inne 20
		Js Db	Db 50 Js 30 Wz i inne 20
		Db Js	Js 50 Db 40 Ol i inne 10
		Db Ol	Ol 50 Db 30 Wz i inne 20
	OlJ	Ol Db	Db 50 Ol 30 Wz i inne 20
		Js Ol	Ol 60 Js 30 Brz i inne 10
	Ol	Ol Js	Js 60 Ol 30 Brz i inne 10
		Ol	Ol
91E0-4* (Źródłiskowy las olszowy na niżu)	OlJ	Ol	Ol 90 Js i inne 10
91E0-5* (Podgórski łęg jesionowy)	Bez względu na TSL	Js	Js 90 Ol i inne 10
91F0-1 (Łęg dębowo-wiązowo-jesionowy typowy)	Lw	JsWzDb	Db 40 Wz 30 Js i inne 30
91F0-2 (Łęg dębowo-wiązowo-jesionowy śledziennicowy)	LMw	Js Wz	Wz 40 Js 30 Db i inne 30
	Lw		
91I0-1* (Świetlista dąbrowa)	Bez względu na TSL	So Db	Dbb 50 So 30 Brz i inne 20
		Db	Dbb 90 Lp i inne 10
91T0 (Sosnowy bór chrobotkowy)	Bśw	So	So 90 Brz 10
9180* (Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach)	Lśw Lw	Wz Jw	Jw. 60 Wz 20 Lp i inne 20

* - siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

** - TD dopuszczone do zastosowania dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania „C”

1. w przypadkach uzasadnionych uwarunkowaniami terenowymi dla wszystkich TD wymienionych w w/w tabeli dopuszcza się zmiany w składach gatunkowych upraw w granicach +/- 10%.

2. Na siedliskach przyrodniczych zlokalizowanych na stokach o stromym nachyleniu odstąpić od użytkowania rębego, natomiast w obrzeżach wód i cieków wodnych, obrzeżach źródeł, torfowisk przejściowych, wysokich, nakredowych oraz alkalicznych kształtować strefy przejściowe – zwane ekotonami.

3. W przypadku TD oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw, w których występuje Js, do czasu ustąpienia choroby tego gatunku należy zastępować go innymi gatunkami, takimi jak, np. Db, Wz, Jw., Ol.

4. w przypadku, gdy dane siedlisko przyrodnicze przypisane jest dla całego wydzielenia, a występuje tylko na jego części (w płatach na powierzchni co najmniej 0,25 ha) zaleca się stosowanie TD oraz orientacyjnych składów gatunkowych tylko dla płatów tego siedliska przyrodniczego.

Głównym typem drzewostanu projektowanym w lasach Nadleśnictwa jest typ: **DBSO – 31,6%**, następnie **SO – 16,4%**, **BKSO – 15,4%**, **OI – 5,8%**. W uzasadnionych na gruncie przypadkach dokonywano modyfikacji typów drzewostanów w kierunku umożliwiającym odnowienie drzewostanu po cięciach rębnych oraz wspieranie naturalnych odnowień.

Tabela 17. Zaprojektowane modyfikacje typów drzewostanów

Adres	Gatunek panujący	Typ siedliskowy lasu	Zmodyfikowany typ drzewostanu
1	2	3	4
10-34-1-09-5 -i -00	7OL44	LŚW	OLDB
10-34-1-09-7 -d -00	5BRZ78	OL	OLDB
10-34-1-09-8 -g -00	10SO93	LŚW	JWDB
10-34-1-09-15 -b -00	10OL44	LW	OLDB
10-34-1-09-15 -h -00	7OL44	LŚW	OLDB
10-34-1-09-15 -i -00	10SO109	LMŚW	DBBK
10-34-1-09-15 -o -00	8SO67	LŚW	OLDB
10-34-1-09-19 -b -00	4BK98	LMŚW	DBBK
10-34-1-09-27 -k -00	5OL63	LW	OLDB
10-34-1-09-27 -l -00	7OL81	LW	OLDB
10-34-1-09-41 -i -00	5SO50	LMŚW	OLSO
10-34-1-09-41 -o -00	10OL77	LW	OLDB
10-34-1-10-55 -f -00	5OL69	LW	OLDB
10-34-1-10-55 -g -00	6OL52	LW	OLDB
10-34-1-10-57 -a -00	5SO40	LŚW	JWDB
10-34-1-10-58 -a -00	9JW59	LŚW	JWDB
10-34-1-10-58 -c -00	4BK67	LŚW	LPDBBK
10-34-1-10-58 -f -00	6DB.B152	LŚW	OLDB
10-34-1-10-59 -l -00	5JW59	LŚW	JWGBDB
10-34-1-10-59 -m -00	6DB.B49	LŚW	JWDB
10-34-1-10-59 -o -00	5JS107	LW	JSDB
10-34-1-10-59 -w -00	6LP107	LŚW	LPDB
10-34-1-10-76 -b -00		LW	OLDB
10-34-1-10-76 -d -00	3MD47	LŚW	JWDB
10-34-1-10-76 -f -00	5SO47	LMŚW	JWSO
10-34-1-10-77 -i -00	10SO137	LŚW	JWDB
10-34-1-10-78 -i -00	4OL47	LŚW	OLBK
10-34-1-10-81 -a -00	3SO63	LW	OLDB
10-34-1-07-83 -c -00	10DB.S113	LŚW	GBBKDB
10-34-1-07-84 -f -00	4SO81	LŚW	GBBKDB
10-34-1-02-90 -f -00	6MD52	LMŚW	DBBK
10-34-1-02-90 -k -00	5BRZ73	LMŚW	DBBK
10-34-1-02-91 -b -00	7MD48	LMŚW	MDBK
10-34-1-02-92 -c -00	9SO88	LMŚW	BKDBSO
10-34-1-02-93 -h -00	7BRZ78	LMŚW	BKDBSO
10-34-1-02-94 -a -00	6DB.S59	LMŚW	DBBK
10-34-1-02-94 -o -00	6JW40	LŚW	JWDB
10-34-1-10-105 -b -00	9OL44	LW	OLDB
10-34-1-10-105 -d -00	10OL53	LW	OLDB
10-34-1-10-105 -g -00	4OL58	LW	OLDB
10-34-1-06-110 -o -00	5DB.S98	LMŚW	BKDB
10-34-1-02-119 -b -00	7DB.S5	LMŚW	BKDB
10-34-1-02-132 -c -00	9SO58	LMŚW	DB
10-34-1-02-150 -d -00	3DB.S14	LMŚW	BKDB
10-34-1-07-173 -d -00	8OL58	LW	DBOL
10-34-1-02-176 -f -00	8SO78	LW	DB
10-34-1-02-182 -h -00	5BK6	LMŚW	DBBK

Adres	Gatunek panujący	Typ siedliskowy lasu	Zmodyfikowany typ drzewostanu
1	2	3	4
10-34-1-07-219 -g -00	5DB.S15	LMW	OLDB
10-34-1-07-224 -a -00	8SO81	LMŚW	DBBKSO
10-34-1-07-224 -g -00	7OL41	LW	DBOL
10-34-1-02-236 -b -00	8SO126	LMŚW	JWDB
10-34-1-10-240 -c -00	6OL101	LMW	OLDB
10-34-1-10-240 -i -00	6OL101	LMW	OLDB
10-34-1-07-248 -a -00	4DB.S28	LMW	OLDB
10-34-1-02-255 -b -00	8DB.S23	LW	JSDB
10-34-1-02-255 -d -00	7SO108	LŚW	GBDB
10-34-1-02-255 -j -00	7SO108	LŚW	JWDB
10-34-1-02-255 -k -00	10SO108	LŚW	GBDB
10-34-1-02-256 -b -00	7OL5	OLJ	OL
10-34-1-06-270 -b -00	10SO88	LMŚW	BKDBSO
10-34-1-07-279 -h -00	5OL78	LW	JSDB
10-34-1-06-315 -b -00	6SO118	LMŚW	DBBK
10-34-1-03-368 -c -00	10SO93	BMŚW	BKDBSO
10-34-1-03-370 -f -00	9ŚW46	LW	OLDB
10-34-1-03-425 -h -00	7SO103	LMŚW	BKDB
10-34-1-03-426 -b -00	7SO103	LMŚW	DBBKSO
10-34-1-03-427 -d -00	5BK18	LMŚW	DBBK
10-34-1-03-429 -c -00	7OL40	LMW	DBOL
10-34-1-03-431 -g -00	8OL88	LW	OLDB
10-34-1-03-431 -i -00	10SO88	LMŚW	DB
10-34-1-04-438 -c -00	5AK75	LMŚW	BK
10-34-1-01-443 -i -00	5OL63	LMW	DBOL
10-34-1-08-445 -k -00	6DB.S16	LW	DB
10-34-1-08-447 -b -00	6OL25	LW	DBOL
10-34-1-03-455 -k -00	10SO108	LMŚW	JWDB
10-34-1-03-457 -c -00	5BK118	LŚW	JWBK
10-34-1-03-457 -g -00	8SO88	LMŚW	JWDBSO
10-34-1-08-495 -a -00	4BRZ66	LMW	OLDB
10-34-1-03-502 -a -00	9SO88	LMŚW	JWDB
10-34-1-04-511 -d -00	3JW62	LŚW	JWDB
10-34-1-08-540 -i -00	6BRZ69	BMW	DBSO
10-34-1-04-556 -g -00	10SO97	LMŚW	JWBK
10-34-1-01-571 -d -00	10DB.S90	LMW	JWDB
10-34-1-05-579 -a -00	6OL38	LMW	OLDB
10-34-1-08-582 -g -00	5BRZ54	LW	OLDB
10-34-1-08-582 -h -00	7OL26	LW	DBOL
10-34-1-08-582 -i -00	9SO125	LMŚW	BKDB
10-34-1-05-584 -h -00	4SO57	LMW	SODB
10-34-1-04-607 -a -00	5SO82	LMŚW	JWDB
10-34-1-05-624 -f -00	3OL78	LMW	OLDB
10-34-1-05-625 -b -00	4OL26	LMW	OLDB
10-34-1-05-625 -d -00	4OL32	LMW	DBOL
10-34-1-05-626 -c -00	10OL27	LMW	OLDB
10-34-1-05-627 -c -00	7DB.B27	LMŚW	BKDB
10-34-1-05-628 -d -00	9SO127	LMŚW	BKDB
10-34-1-05-651 -c -00	9SO101	LMW	ŚWDB

3.8. Ocena walorów genetycznych lasu, w tym bazy nasiennej.

Zadania z zakresu nasiennictwa i hodowli selekcyjnej określono dla Nadleśnictwa Różańsko w „Programie zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych na

lata 2011 - 2035” (Zarządzenie nr 16 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 27 kwietnia 2011 r.).

Leśny materiał podstawowy podlega rejestracji w Krajowym Rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego.

Na dzień **01.01.2026** w Nadleśnictwie wyznaczono oraz założono:

- gospodarcze drzewostany nasienne;
- drzewostany zachowawcze;
- źródła nasion (przejęte z Nadleśnictwa Mieszkowice);
- bloki upraw pochodnych;
- uprawy zachowawcze;
- drzewa mateczne (przejęte z Nadleśnictwa Bogdaniec);
- uprawy pochodne poza blokami;
- uprawy testujące DM

3.8.1. Wyłączone drzewostany nasienne (WDN)

W Nadleśnictwie Różańsko nie występują wyłączone drzewostany nasienne.

3.8.2. Gospodarcze drzewostany nasienne (GDN)

W Nadleśnictwie Różańsko występuje **319,39** ha gospodarczych drzewostanów nasiennych: **265,07** ha dla sosny zwyczajnej, **9,27** ha dla dęba szypułkowego, **11,07** ha dla buka, **3** ha dla lipy, **21,8** ha dla świerka, **9,18** ha dla daglezi.

Wytypowano drzewostany nie objęte wskazaniem rębny, które potencjalnie mogą stanowić Gospodarcze Drzewostany Nasienne.

Tabela 18. Zestawienie gospodarczych drzewostanów nasiennych.

Leśnictwo	Adres	Pow. [ha]	Opis	Gatunek	NR BNL
1	2	3	4	5	6
01-Chłopiny	10-34-1-01-475 -a -00	6,14	3BK135-LŚW	DB.S	MP/1/17984/05
01-Chłopiny	10-34-1-01-483 -b -00	5,75	10SO102-BMŚW	SO	MP/1/17985/05
01-Chłopiny	10-34-1-01-484 -h -00	5,15	9SO121-LMŚW	SO	MP/1/17986/05
01-Chłopiny	10-34-1-01-621 -b -00	5,51	5BK126-LMŚW	SO	MP/1/17998/05
02-Chłopowo	10-34-1-02-177 -d -00	2,68	6SO113-LMŚW	SO	MP/1/18002/05
02-Chłopowo	10-34-1-02-177 -h -00	4,36	10SO93-BMŚW	SO	MP/1/18003/05
02-Chłopowo	10-34-1-02-178 -f -00	4,06	10SO93-BMŚW	SO	MP/1/18004/05
02-Chłopowo	10-34-1-02-235 -i -00	3,54	9SO128-LMŚW	SO	MP/1/18006/05
02-Chłopowo	10-34-1-02-236 -b -00	5,49	8SO126-LMŚW	SO	MP/1/18006/05
02-Chłopowo	10-34-1-02-236 -d -00	1,04	SO126-LMŚW	SO	MP/1/18006/05
02-Chłopowo	10-34-1-02-91 -d -00	4,41	9SO108-LMŚW	SO	MP/1/17999/05

Leśnictwo	Adres	Pow. [ha]	Opis	Gatunek	NR BNL
1	2	3	4	5	6
02-Chłopowo	10-34-1-02-91 -f -00	4,08	9SO103-LMŚW	SO	MP/1/18000/05
03-Dolsk	10-34-1-03-424 -b -00	7,11	10SO98-BMŚW	SO	MP/1/18012/05
03-Dolsk	10-34-1-03-424 -d -00	3,65	10SO88-BMŚW	SO	MP/1/18013/05
03-Dolsk	10-34-1-03-459 -f -00	3,65	8SO118-LMŚW	SO	MP/1/18015/05
03-Dolsk	10-34-1-03-459 -m -00	1,93	9SO118-LMŚW	SO	MP/1/18015/05
03-Dolsk	10-34-1-03-552 -o -00	0,98	9DB.S107-OL	DbS	MP/1/53941/24
03-Dolsk	10-34-1-03-553 -m -00	2,15	9DB.S103-OL	DbS	MP/1/53941/24
04-Dyszno	10-34-1-04-379 -d -00	5,79	10SO108-LMŚW	SO	MP/1/18019/05
04-Dyszno	10-34-1-04-380 -b -00	6,36	10SO88-BMŚW	SO	MP/1/18020/05
04-Dyszno	10-34-1-04-380 -h -00	2,72	10SO92-BMŚW	SO	MP/1/18021/05
04-Dyszno	10-34-1-04-384 -j -00	3,84	10SO88-BMŚW	SO	MP/1/18022/05
04-Dyszno	10-34-1-04-605 -o -00	2,15	10SO98-BŚW	SO	MP/1/53922/24
04-Dyszno	10-34-1-04-606 -b -00	2,07	10SO100-BŚW	SO	MP/1/53923/24
04-Dyszno	10-34-1-04-606 -k -00	6,04	10SO92-BMŚW	SO	MP/1/53922/24
04-Dyszno	10-34-1-04-606 -l -00	5,89	10SO92-BŚW	SO	MP/1/53922/24
04-Dyszno	10-34-1-04-608 -b -00	3,61	10SO87-BŚW	SO	MP/1/53924/24
04-Dyszno	10-34-1-04-609 -j -00	2,47	9SO87-BMŚW	SO	MP/1/53925/24
04-Dyszno	10-34-1-04-609 -l -00	4,9	10SO87-BŚW	SO	MP/1/53925/24
04-Dyszno	10-34-1-04-614 -a -00	2,97	10SO93-BŚW	SO	MP/1/53917/24
04-Dyszno	10-34-1-04-614 -d -00	1,64	10SO93-BMŚW	SO	MP/1/53917/24
04-Dyszno	10-34-1-04-615 -c -00	1,24	10SO101-BMŚW	SO	MP/1/53918/24
04-Dyszno	10-34-1-04-615 -g -00	3,47	10SO101-BŚW	SO	MP/1/53918/24
04-Dyszno	10-34-1-04-616 -c -00	3,91	9SO87-BŚW	SO	MP/1/53919/24
04-Dyszno	10-34-1-04-618 -d -00	4,6	10SO87-BMŚW	SO	MP/1/53920/24
04-Dyszno	10-34-1-04-618 -l -00	4,1	10SO87-BMŚW	SO	MP/1/53920/24
05-Lubiszyn	10-34-1-05-584 -d -00	1,76	7SO112-LMŚW	SO	MP/1/16419/05
05-Lubiszyn	10-34-1-05-628 -d -00	1,92	9SO127-LMŚW	SO	MP/1/16419/05
05-Lubiszyn	10-34-1-05-636 -i -00	3,02	10SO102-BMŚW	SO	MP/1/16422/05
06-Pszczelnik	10-34-1-06-167 -b -00	5,76	5DG93-LMŚW	DG	MP/1/18024/05
06-Pszczelnik	10-34-1-06-266 -d -00	5,69	10SO123-BMŚW	SO	MP/1/18030/05
06-Pszczelnik	10-34-1-06-269 -a -00	10,59	5BK100-LMŚW	SO	MP/1/18025/05
06-Pszczelnik	10-34-1-06-311 -b -00	2	10SO113-LMŚW	SO	MP/1/18034/05
06-Pszczelnik	10-34-1-06-311 -f -00	5,28	9SO113-LMŚW	SO	MP/1/18034/05
06-Pszczelnik	10-34-1-06-311 -g -00	5,19	9SO113-LMŚW	SO	MP/1/18034/05
06-Pszczelnik	10-34-1-06-312 -b -00	2,51	9SO113-LMŚW	SO	MP/1/18035/05
06-Pszczelnik	10-34-1-06-312 -c -00	4,64	9SO113-LMŚW	SO	MP/1/18035/05
06-Pszczelnik	10-34-1-06-312 -d -00	6,15	9SO113-LMŚW	SO	MP/1/18035/05
06-Pszczelnik	10-34-1-06-312 -f -00	3,38	10SO113-LMŚW	SO	MP/1/18035/05
06-Pszczelnik	10-34-1-06-313 -c -00	6,8	9SO113-LMŚW	SO	MP/1/18026/05
06-Pszczelnik	10-34-1-06-313 -f -00	5,58	9SO113-LMŚW	SO	MP/1/18026/05
06-Pszczelnik	10-34-1-06-314 -g -00	2,77	8SO113-LMŚW	SO	MP/1/18027/05
06-Pszczelnik	10-34-1-06-316 -n -00	4,76	7SO113-LMŚW	SO	MP/1/18029/05
06-Pszczelnik	10-34-1-06-362 -h -00	1,6	10SO113-LMŚW	SO	MP/1/18007/05
08-Smoliny	10-34-1-08-306 -c -00	4,68	9SO113-LMŚW	SO	MP/1/18034/05
08-Smoliny	10-34-1-08-307 -d -00	3,63	8SO108-LMŚW	SO	MP/1/18032/05
08-Smoliny	10-34-1-08-307 -f -00	5,84	8SO108-LMŚW	SO	MP/1/18032/05
08-Smoliny	10-34-1-08-485 -f -00	2,51	9SO120-LMŚW	SO	MP/1/17988/05
08-Smoliny	10-34-1-08-485 -i -00	3,63	10SO85-BMŚW	SO	MP/1/17989/05
08-Smoliny	10-34-1-08-486 -f -00	4,3	10SO115-LMŚW	SO	MP/1/17991/05
08-Smoliny	10-34-1-08-486 -g -00	4,09	10SO105-LMŚW	SO	MP/1/17992/05
08-Smoliny	10-34-1-08-567 -f -00	2,37	10SO117-BMŚW	SO	MP/1/18037/05
08-Smoliny	10-34-1-08-567 -i -00	3,73	10SO115-BMŚW	SO	MP/1/18037/05
08-Smoliny	10-34-1-08-568 -a -00	3,12	10SO100-BMŚW	SO	MP/1/18038/05
08-Smoliny	10-34-1-08-568 -c -00	7,79	10SO100-BMŚW	SO	MP/1/18038/05
08-Smoliny	10-34-1-08-568 -g -00	5,61	10SO100-BMŚW	SO	MP/1/18040/05
09-Stołeczna	10-34-1-09-18 -b -00	6,14	8DG98-LŚW	ŚW	MP/1/18041/05

Leśnictwo	Adres	Pow. [ha]	Opis	Gatunek	NR BNL
1	2	3	4	5	6
09-Stożeczna	10-34-1-09-18 -c -00	7,69	7DG98-LŚW	ŚW	MP/1/18041/05
09-Stożeczna	10-34-1-09-18 -g -00	7,97	7DG98-LŚW	ŚW	MP/1/18041/05
09-Stożeczna	10-34-1-09-31 -b -00	9,31	10BK138-LŚW	BK	MP/1/18043/05
09-Stożeczna	10-34-1-09-31 -c -00	3,42	6DG98-LŚW	DG	MP/1/18044/05
09-Stożeczna	10-34-1-09-68 -b -00	1,85	8SO118-LŚW	SO	MP/1/17999/05
10-Warnice	10-34-1-10-102 -l -00	3	5LP113-LŚW	Lp	MP/1/44152/05
10-Warnice	10-34-1-10-188 -a -00	4,57	10SO127-BMŚW	SO	MP/1/17169/05
10-Warnice	10-34-1-10-188 -h -00	3,53	10SO97-BMŚW	SO	MP/1/17169/05
10-Warnice	10-34-1-10-77 -a -00	1,76	10BK97-LŚW	BK	MP/1/44153/05
Razem		319,39			

Tabela 19. Zestawienie potencjalnych gospodarczych drzewostanów nasiennych.

Adres	Gat. pan.	Wiek	Typ siedliskowy lasu	Pow. [ha]	Wskazanie gospodarcze
1	2	3	4	5	6
10-34-1-03-364 -a -00	SO	81	BMŚW	5,63	trzebież późna
10-34-1-03-422 -b -00	SO	83	LMŚW	9,83	trzebież późna
10-34-1-04-379 -b -00	SO	83	BMŚW	4,21	trzebież późna
10-34-1-04-379 -g -00	SO	93	BMŚW	3,52	trzebież późna
10-34-1-04-414 -h -00	SO	87	LMŚW	2,81	trzebież późna
10-34-1-04-416 -h -00	SO	88	BMŚW	2,39	trzebież późna
10-34-1-06-267 -f -00	SO	88	LMŚW	2,22	trzebież późna
10-34-1-06-268 -b -00	SO	88	LMŚW	7,41	trzebież późna
10-34-1-06-272 -c -00	SO	88	BMŚW	13,19	trzebież późna
10-34-1-06-315 -f -00	SO	81	LMŚW	4,6	trzebież późna
10-34-1-06-316 -c -00	SO	83	BMŚW	2,2	trzebież późna
10-34-1-06-317 -a -00	SO	83	BMŚW	2,54	trzebież późna
10-34-1-06-317 -c -00	SO	80	BMŚW	12,98	trzebież późna
10-34-1-06-320 -d -00	SO	83	BMŚW	15,79	trzebież późna
10-34-1-06-361 -k -00	SO	83	LMŚW	2,47	trzebież późna
10-34-1-06-363 -a -00	SO	83	BMŚW	9,98	trzebież późna
10-34-1-08-539 -k -00	SO	90	BŚW	4,88	trzebież późna
10-34-1-08-580 -b -00	SO	81	BMŚW	7,77	trzebież późna
10-34-1-09-86 -h -00	SO	83	LMŚW	7,45	trzebież późna
10-34-1-09-86 -i -00	SO	83	BMŚW	3,78	trzebież późna
Razem				125,65	

3.8.3. Bloki upraw pochodnych (BUP)

W Nadleśnictwie Różańsko występuje 5 bloków upraw pochodnych:

- BUP1/SO - 53,09ha
- BUP11/DB - 43,41ha
- BUP2/SO - 85,26ha
- BUP3/SO - 169,71ha
- BUP5/SO - 38,57ha

Tabela 20. Zestawienie bloków upraw pochodnych.

Leśnictwo	NR BLOKU/GATUNEK	Adres	Pow. [ha]	Opis	Typ drzewostanu
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-526 -a -00	4,31	10SO60	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-526 -b -00	3,89	4DB.S13	DBSO

Leśnictwo	NR BLOKU/GATUNEK	Adres	Pow. [ha]	Opis	Typ drzewostanu
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-526 -c -00	5,34	8SO95	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-526 -d -00	2,51	10SO60	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-526 -f -00	2,99	6SO19	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-526 -g -00	5,53	8SO90	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-526 -h -00	2,63	6SO12	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-527 -a -00	3,2	7SO6	BKSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-527 -b -00	3,28	10BK18	BKSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-527 -c -00	0,81		SODB
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-527 -d -00	4,41	8SO100	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-527 -f -00	2,97	6SO7	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-527 -g -00	3,05	5SO2	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-527 -h -00	3,66	10SO103	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-527 -i -00	3,95	10SO80	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-527 -j -00	2,04	3DB.S80	SODB
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-527 -k -00	1,5	4SO65	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-528 -a -00	4,81	7SO30	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-528 -b -00	3,78	6SO22	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-528 -c -00	1,3	5SO2	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-528 -d -00	1,8	5SO7	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-528 -f -00	3,3	10DB.S18	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-528 -g -00	5,36	9SO111	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-528 -h -00	3,6	10DB.S100	DBSO
01-Chłopiny	BUP2/SO	10-34-1-01-528 -i -00	5,24	9SO101	DBSO
02-Chłopowo	BUP1/SO	10-34-1-02-292 -h -00	9,08	8SO35	DBSO
02-Chłopowo	BUP1/SO	10-34-1-02-292 -i -00	3,53	6SO12	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-364 -g -00	5,7	9SO94	BKDBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-365 -h -00	3,63	10SO93	BKDBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-365 -i -00	1,85	7SO65	SODB
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-365 -j -00	1,4	8OL38	BRZOL
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-365 -k -00	2,88	10SO93	BKDBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-365 -l -00	3,9	10SO93	BKSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-365 -m -00	0,57	10SO74	BKSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-365 -n -00	4,61	10SO93	BKSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-365 -o -00	0,94	10SO48	SO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-365 -p -00	1,67	10SO93	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-365 -r -00	1,69	8SO59	BKSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-365 -s -00	0,93	9SO88	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-366 -a -00	6	10SO93	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-366 -b -00	0,75	10SO93	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-366 -d -00	2,66	10SO93	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-366 -f -00	0,57	10SO34	SO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-366 -g -00	6,66	7SO52	SO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-366 -h -00	5,18	10SO88	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-366 -i -00	4,15	9SO74	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-367 -a -00	1,62	7SO24	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-367 -b -00	1,51	10SO34	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-367 -c -00	4,03	10SO93	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-367 -d -00	5,51	10SO93	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-367 -f -00	5,02	10SO93	ŚWSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-367 -g -00	0,4		
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-367 -h -00	1,59	9SO68	SO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-367 -i -00	2,39	10SO32	SO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-367 -j -00	6,15	5SO18	BKDBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-367 -k -00	0,64	6SO53	JSDB
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-368 -a -00	11,42	10SO93	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-368 -b -00	5,89	10SO93	DBSO

Leśnictwo	NR BLOKU/GATUNEK	Adres	Pow. [ha]	Opis	Typ drzewostanu
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-368 -f -00	4,31	5SO11	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-368 -g -00	3,71	10DB.S19	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-369 -g -00	2,84	7SO93	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-406 -a -00	5,95	10SO64	BKSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-406 -b -00	3,61	7SO28	BKSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-406 -c -00	4,36	6SO22	BKSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-406 -d -00	2,82	9SO108	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-406 -f -00	3,85	9SO108	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-406 -g -00	3,36	7SO15	BKSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-406 -h -00	0,42	8SO15	BKSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-407 -a -00	2,94	10SO98	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-407 -b -00	2,33	9SO48	SO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-407 -c -00	0,99	8SO88	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-407 -d -00	3,17	8SO113	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-407 -g -00	3,63	8SO28	BKSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-407 -h -00	2,73	6SO19	BKSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-407 -i -00	4,74	6SO4	BKSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-408 -a -00	4,00	6SO26	BKSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-408 -b -00	3,82	5SO9	DBSO
03-Dolsk	BUP3/SO	10-34-1-03-408 -c -00	4,22	10SO113	DBSO
04-Dyszno	BUP1/SO	10-34-1-04-334 -h -00	3,57	9SO37	DBSO
04-Dyszno	BUP1/SO	10-34-1-04-335 -a -00	3,46	7SO28	BKSO
04-Dyszno	BUP1/SO	10-34-1-04-335 -f -00	4,43	5SO6	DBSO
04-Dyszno	BUP1/SO	10-34-1-04-335 -g -00	2,38	10DB.S14	DBSO
04-Dyszno	BUP1/SO	10-34-1-04-335 -h -00	1,47	10SO123	DBSO
04-Dyszno	BUP1/SO	10-34-1-04-335 -i -00	0,57	7SO18	DBSO
04-Dyszno	BUP1/SO	10-34-1-04-335 -j -00	7,19	10SO41	SO
04-Dyszno	BUP1/SO	10-34-1-04-336 -d -00	0,45	7SO12	DBSO
04-Dyszno	BUP1/SO	10-34-1-04-336 -f -00	0,58	6SO18	BKSO
04-Dyszno	BUP1/SO	10-34-1-04-336 -g -00	1,87	8SO22	BKSO
04-Dyszno	BUP1/SO	10-34-1-04-336 -h -00	3,67	8DB.S83	SOGBDB
04-Dyszno	BUP1/SO	10-34-1-04-336 -i -00	4,13	10SO36	SO
04-Dyszno	BUP1/SO	10-34-1-04-336 -j -00	3,46	9SO25	SO
04-Dyszno	BUP1/SO	10-34-1-04-336 -k -00	0,79	8SO22	BKSO
04-Dyszno	BUP1/SO	10-34-1-04-385 -d -00	2,46	10SO32	SO
05-Lubiszyn	BUP5/SO	10-34-1-05-645 -j -00	3,77	8SO9	SO
05-Lubiszyn	BUP5/SO	10-34-1-05-645 -k -00	3,52	8SO3	SO
05-Lubiszyn	BUP5/SO	10-34-1-05-645 -l -00	2,92	10SO100	SO
05-Lubiszyn	BUP5/SO	10-34-1-05-649 -a -00	12,11	10SO82	SO
05-Lubiszyn	BUP5/SO	10-34-1-05-649 -b -00	5,18	10SO92	SO
05-Lubiszyn	BUP5/SO	10-34-1-05-649 -c -00	4,18	10SO82	SO
05-Lubiszyn	BUP5/SO	10-34-1-05-649 -d -00	3,96	9SO94	SO
05-Lubiszyn	BUP5/SO	10-34-1-05-649 -f -00	1,45	10SO71	BKSO
05-Lubiszyn	BUP5/SO	10-34-1-05-649 -g -00	1,48	8SO61	BKSO
09-Stołeczna	BUP11/DB	10-34-1-09-13 -a -00	7,89	7DB.S11	SODB
09-Stołeczna	BUP11/DB	10-34-1-09-14 -a -00	17,86	5DB.S11	BKDB
09-Stołeczna	BUP11/DB	10-34-1-09-15 -a -00	0,51	7DB.S11	DB
09-Stołeczna	BUP11/DB	10-34-1-09-4 -a -00	5,53	6DB.S12	SODB
09-Stołeczna	BUP11/DB	10-34-1-09-5 -l -00	10,89	8DB.S13	DB
09-Stołeczna	BUP11/DB	10-34-1-09-6 -h -00	0,73	5DB.S11	JSDB
Razem			397,22		

3.8.4. Bloki upraw zachowawczych (BUZ)

W Nadleśnictwie Różańsko nie występują bloki upraw zachowawczych. Projektowany blok znajduje się na terenie leśnictwa Chłopowo w oddziałach **147c, 147d** – powierzchnia **11,40** ha.

3.8.5. Drzewostany zachowawcze

Nadleśnictwo Różańsko w swoim zasięgu ma jeden drzewostan zachowawczy sosnowy (Numer BNL **MP/1/47059/07**) na terenie leśnictwa Chłopyny, oddz. **565bx** o powierzchni **2,65** ha.

3.8.6. Drzewa mateczne

Na terenie Nadleśnictwa uznano **2** drzewa mateczne, dla sosny.

Tabel a 21. Zestawienie drzew matecznych.

Kod gatunku	Nr KRLMP RNL	Nr IBL	Region pochodzenia	Wydzielenie
1	2	3	4	5
SO	MP/3/49040/09	10101	S030	636g
SO	MP/3/49041/09	10102	S030	636h

3.8.7. Źródła nasion

Źródła nasion są to drzewa rosnące na określonym obszarze, stanowiące leśny materiał podstawowy służący do produkcji leśnego materiału rozmnożeniowego. W Nadleśnictwie wyznaczono źródła nasion czereśni ptasiej (**MP/1/44142/05**) w oddziałach **60a, 79c** – leśnictwo Warnice.

3.8.8. Szkołka leśna

Nadleśnictwo Różańsko nie posiada szkółki.

3.9. Uogólniona ocena stanu środowiska przyrodniczego.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Różańsko jak i w jego zasięgu terytorialnym znajduje się szereg form ochrony przyrody: rezerwaty przyrody, obszary sieci Natura 2000, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, strefy ochrony, ochrona gatunkowa roślin i zwierząt, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo krajobrazowe. Istniejące formy ochrony przyrody na obszarze Nadleśnictwa zapewniają odpowiednią ochronę walorów przyrodniczych.

3.9.1. Obszary chronione

Szczegółową analizę i lokalizację obszarów chronionych przedstawiono w Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Różańsko.

3.9.2. Lasy ochronne

Dla prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych, uwzględniając aktualnie pełnione przez lasy funkcje ochronne, zgodnie z Decyzją Ministra Klimatu i Środowiska **DLŁ-WGL.8101.7.2026.JW** z dnia **22.04.2026** r. część lasów Nadleśnictwa uznano za lasy ochronne.

Do lasów ochronnych zostało zakwalifikowane **52,23%** lasów Nadleśnictwa (**8263,15 ha**). Aktualną powierzchnię lasów według dominującej funkcji lasu przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 22. Zestawienie powierzchni rezerwatów, lasów ochronnych i pozostałych lasów Nadleśnictwa.

Lp.	Dominujące funkcje lasu, wiodące i podrzędne kategorie ochronności	Nadleśnictwo 01.01.2026	
		[ha]	%
1	2	3	4
I	LASY GOSPODARCZE	7311,89	46,22
II	LASY OCHRONNE w tym:	8263,15	52,23
1	wodochronne cenne fragm. przyrody	1883,8	22,80
2	wodochronne cenne fragm. przyrody ostoje zwierząt	413,33	5,00
3	wodochronne	490,65	5,94
4	cenne fragm. przyrody	5208,71	63,04
5	cenne fragm. przyrody ostoje zwierząt	163,64	1,98
6	ostoje zwierząt	103,02	1,25
III	REZERWATY	244,33	1,54
Ogółem pow. zalesiona i niezalesiona		15 819,37	

Wśród poszczególnych kategorii dominują lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody na obszarach Natura 2000.

Tabela 23. Szczegółowa lokalizacja lasów ochronnych.

Kategoria ochronności	Oddział, pododdział	Powierzchnia [ha]
1	2	3
Lasy wodochronne	136 b, f; 157 b; 209 f-g; 210 j; 211 o; 212 a, d, g; 216 d-f, h-i; 262 a-c, f-g; 265 c; 266 a-b; 267 a-b; 304 h; 305 a, c; 306 g; 347-348; 351 a-d, g-i; 352 a, f, i; 353 i-j; 354 g; 356 d-h, k-m; 357-359; 360 a; 394 a, c; 395; 396 b-d; 397; 398 d-f, h-i; 399 c-f, l; 400; 425 a-g; 426 a-b, d-g; 443 a-f, h; 444 a-b; 533-536; 537 f-i; 638 h-i; 639 g-h	490.65
Lasy wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	5 h, j; 6 b, d-f; 7; 14 c, f-g; 15 b-p; 27 a-b, d, j; 28 a-g; 40 a; 41 n; 56 a-f; 57; 58 a, f, o; 59 l-m; 73 d; 75 b-c, h-i, m-n; 76-77; 98 o; 99 d, g, k, m-o; 100; 101 a-g; 102 a-f, h-i, k-l; 103 b-f; 104 k; 149 f; 150 f, h-i; 151 b-c, h-k; 156 b-h; 182 i-j; 183 c-j; 184 a-g; 185 a-f, h-i; 189 h; 190 f; 235 f, i, k-n; 236; 240 a, d-f, h-i; 241; 255; 256 a-f, i; 260 c-d; 261 d, g-h; 274 l; 275 d; 292 a-g; 293 f-h; 298 d-f; 299 a-c; 319 d; 320 a; 335 b-d; 336 a-c, h; 365 a-c, f, i-j; 385 f-h; 419 i; 420 f; 426 c; 427 a-d, h-j; 434 g-h, j, m; 442; 457 d, i-j; 458; 467 a-b, g-h, j; 468 k;	1883.80

Kategoria ochronności	Oddział, pododdział	Powierzchnia [ha]
1	2	3
	469; 470 a-l; 502 c-d, j; 503; 511; 512 d; 513-519; 550 b; 552; 553 h-i, l-n; 555 d-f; 556-561; 563 g-i; 565 w; 571-573; 596 a, k-l, t; 597 c-d, g-h, m-n; 598-622	
Lasy wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, ostoje zwierząt	27 c, f-g, i, k-l, n; 28 h-j; 40 b-c, f, h-k, m; 41 a-m, o-t; 55; 56 g-h; 58 b-d, g; 59 i, k, n-o, r-y; 73 b-c, f; 74; 75 a, d, g, j-l, o; 97; 98 a-b, f, i-j, l-n; 99 b-c; 101 h-i; 102 j, n-o, r-s; 103 g; 104 a, d-j; 105 a-d, g; 189 a-c, g, i-j, l-m; 190 a-b, h-k; 240 b-c; 340 c-f; 389 b-c, f-h; 467 c-f, i; 468 a-j; 512 a-c, f-h; 553 c, f, j, o-r; 554; 555 b-c, h-j, m, o;	413,33
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	2-4; 5 a-g, i, l-m; 6 a, g-j; 10 l; 11 c-g, 12-13; 14 a-b, d; 15 a; 16-22; 23 b-d; 24-25; 26 a-b; 29-32; 33 a-f; 34 a-f; 35-37; 38 a; 39; 42-47; 52-54; 58 j-n; 60-63; 65-66; 67 c-n; 68-72; 78-81; 85 a-b; 86 a-h; 87 a-k; 88-96; 101 j; 102 w; 105 h; 106-107; 117 b-c, f; 118-123; 127-134; 149 a-d; 150 a-d, g; 151 a, d-g; 152-155; 156 a; 181; 182 a-h; 183 a-b; 184 h-j; 185 g, j; 186-187; 188 a-c, f-i; 190 d, g, l; 234; 235 a-d, g-h, j; 237-239; 242; 254; 256 g-h, j; 257-259; 260 a-b, f-i, 261 a-b, f; 274 i, k; 275 c, f-h; 276 i; 288 d; 289 i-l; 290 c-f; 291 b-d; 292 h-j; 293 a-d; 294-297; 298 a-c; 299 d-g; 319 a, c, f-g; 320 b-h; 321 a, d-i; 322 j; 327 k-o; 328-329; 330 b-j; 331-334; 335 a, f-n; 336 d-g, i-l; 337-339; 340 a-b, h; 341-342; 365 g-h, k-s; 366-367; 368 a-b, f-g; 369 g-h, j; 371-378; 379 a-b; 380 a-b, i; 381-384; 385 a-d, i-m; 386-388; 389 a; 390-392; 406 h; 407-415; 417 c, f, j; 418; 419 a-c, f-h; 420 a-d; 427 f-g; 428-433; 434 a-f, i, k-l; 435 a-g, j; 436 a-d; 437-441; 457 b-c, h; 459-466; 470 m; 504-509; 550 d-h, j; 551; 562; 563 a-f; 564 a-b; 565 a, c-g; 585 j-k; 591 h; 592 f-j; 593 g-o, s, w, y-z; 594 m-z; 595; 596 b-f, h-j, m-s, w, hx; 597 a-b, f, i, k-l; 633 h, k; 634; 644 c-d, g-i; 645-646; 648 a-f; 649 a-b; 650 a-d	5208,71
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, ostoje zwierząt	23 g-i; 26 c, f-h; 38 b-g; 58 h-i; 188 d, j; 379 c-i; 380 c-h; 416; 417 a-b, g-i; 435 h-i; 436 f-h	163,64
Lasy stanowiące ostoje zwierząt	145-146; 567 h-i; 568 c-d, g; 569 a-b, d-f, h-l; 582 a-d, g-h	103,02
Razem		8263,15

3.9.3. Lasy o zwiększonej funkcji społecznej

Na podstawie art. 34 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2025 r. poz.530); § 17 statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r. w sprawie nadania statutu Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe oraz Zarządzenia nr 58 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 5 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzenia „Wytucznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych”, zn. spr.: ZG.715.1.2022, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie powołał Zespół lokalnej Współpracy w Nadleśnictwie Różańsko. Zespół został powołany jako organ opiniodawczo-doradczy Dyrektora RDLP w Szczecinie.

W wyniku prac Zespołu wyznaczono zasięg lasów o zwiększonej funkcji społecznej wraz z określeniem kierunków i sposobów gospodarowania, ochrony i udostępniania tych lasów społeczeństwu.

Łącznie lasy o zwiększonej funkcji społecznej w Nadleśnictwie Różańsko obejmują powierzchnię: **39,62** ha.

Zabiegi gospodarcze projektowane w lasach o zwiększonej funkcji społecznej mają przede wszystkim za zadanie utrzymanie trwałości lasów, zachowanie ich walorów krajobrazowych i rekreacyjnych przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa odwiedzającym.

Tabela 24. Wykaz lasów o zwiększonej funkcji społecznej

Gmina	Leśnictwo	Adres	Pow. [ha]
1	2	3	4
DĘBNO OB. WIEJ.	02-Chłopowo	10-34-1-02-130 -g -00	2,34
		10-34-1-02-130 -h -00	0,85
		10-34-1-02-130 -i -00	3,61
	03-Dolsk	10-34-1-03-365 -c -00	2,07
		10-34-1-03-365 -d -00	0,2
		10-34-1-03-365 -g -00	2,35
		10-34-1-03-466 -m -00	1,44
	06-Pszczelnik	10-34-1-06-273 -j -00	1,87
		10-34-1-06-318 -a -00	3,56
		10-34-1-06-319 -b -00	1,93
Razem			20,22
MYŚLIBÓRZ OB. WIEJ.	06-Pszczelnik	10-34-1-06-209 -d -00	1,26
		10-34-1-06-209 -g -00	2,56
		10-34-1-06-209 -h -00	0,18
		10-34-1-06-273 -g -00	2,1
		10-34-1-06-273 -i -00	3,03
		10-34-1-06-274 -d -00	1,22
		10-34-1-06-274 -l -00	0,87
Razem			11,22
TRZCIŃSKO-ZDRÓJ OB. WIEJ.	09-Stołeczna	10-34-1-09-2 -a -00	0,94
		10-34-1-09-2 -b -00	5,69
		10-34-1-09-2 -c -00	1,55
Razem			8,18
Suma końcowa			39,62

3.9.4. Walory przyrodnicze.

Walory przyrodnicze opisano szczegółowo w Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Różańsko. Do istniejących form ochrony przyrody na gruntach Nadleśnictwa należą:

- Rezerваты przyrody
- Obszary Natura 2000
- Pomniki przyrody
- Użytki ekologiczne

- Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów
- Zespoły przyrodniczo -krajobrazowe

3.9.5. Zagrożenia środowiska przyrodniczego.

Zagrożenia środowiska leśnego można podzielić na trzy zasadnicze grupy: abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne.

Z czynników abiotycznych największe zagrożenie dla środowiska przyrodniczego stwarzają huraganowe wiatry, gradobicia, okiść, pożary, okresowe susze lub podtopienia oraz przymrozki wiosenne.

Z czynników biotycznych największe zagrożenie w ostatnich latach stwarzają, owady (szeliniak sosnowiec, smoliki, przyplaszczek granatek, kornik drukarz) i grzyby pasożytnicze (huba korzeniowa, opieńka). Znaczenie mają również ssaki roślinożerne. Występują uszkodzenia w postaci spałowania i zgryzania upraw i młodników które mają bezpośredni wpływ na jakość hodowlaną drzewostanów.

Z czynników antropogenicznych lasom tutejszym zagrażają: zanieczyszczenia powietrza, wód i gleb, niewłaściwa gospodarka odpadami, pożary oraz zagrożenia wynikające z bezpośredniego negatywnego oddziaływania człowieka na lasy. Uciążliwym problemem dla Nadleśnictwa jest zaśmiecanie lasów, szczególnie przy drogach publicznych oraz wywożenie śmieci do lasu i tworzenie „dzikich wysypisk”.

W Nadleśnictwie Różańsko nie zauważa się zagrożenia wynikającego z urbanizacji terenu, ani też z niewłaściwej gospodarki odpadami. Zagrożenie powodowane przez infrastrukturę komunikacyjną polega na powstaniu barier ekologicznych, utrudniających migrację zwierząt. Więcej informacji odnośnie zagrożeń środowiska przyrodniczego zamieszczono w Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Różańsko.

4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego.

4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

4.1.1. Ocena ekonomiczna regionu.

Grunty będące w stanie posiadania Nadleśnictwa znajdują się w zasięgu 3 powiatów. Lesistość na omawianym terenie wynosi 46 %.

Obszar ten ma charakter w przeważającej mierze wiejski, z dominującym udziałem terenów leśnych oraz użytków rolnych. Sieć osadnicza jest rozproszona, a funkcje miejskie i przemysłowe koncentrują się w lokalnych ośrodkach, głównie w Dębnie i Myśliborzu.

Gospodarka obszaru objętego zasięgiem Nadleśnictwa Różańsko opiera się na działalności rolniczej, leśnej oraz usługach lokalnych. Udział przemysłu ma charakter punktowy i związany jest przede wszystkim z przetwórstwem rolno-spożywczym, obróbką drewna oraz drobną wytwórczością.

Znaczącą rolę w strukturze gospodarczej regionu odgrywa leśnictwo. Funkcjonowanie Nadleśnictwa Różańsko wpływa na rozwój usług leśnych, prac z zakresu hodowli i ochrony lasu, pozyskania i transportu drewna. Występują również podmioty zajmujące się obróbką i handlem surowcem drzewnym. Działalność ta ma istotne znaczenie dla lokalnego rynku pracy. Większość pozyskanego surowca (poza niewielką pulą przewidzianą dla odbiorców indywidualnych) sprzedawana jest za pośrednictwem aukcji internetowych portalu leśno-drzewnego. Dzięki temu systemowi sprzedaży oferta rynkowa Nadleśnictwa dociera do podmiotów gospodarczych z terenu całego kraju.

4.1.2. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportu drewna.

Grunty leśne w zasięgu Nadleśnictwa Różańsko położone są w **118** kompleksach, które w większości przypadków sąsiadują ze sobą poprzez grunty innych zarządców, np. drogi publiczne, rzeki.

Tabela 25. Statystyczne zestawienie ilości i wielkości kompleksów leśnych Nadleśnictwa.

Wielkość kompleksu [ha]	Opis i znaczenie środowiskotwórcze ⁴	Liczba kompleksów*	Powierzchnia [ha]	
			w zasięgu terytorialnym, poza gruntami N-ctwa	na gruntach N-ctwa
1	2	3	4	5
do 0,50	Zbiorowiska drzewiasto-krzewiaste o charakterze powierzchniowych zadrzewień.	37	6,25	0,88
0,51-5,00	Ekotonowe zbiorowiska leśne pozbawione w zasadzie cech wnętrza lasu.	57	48,48	1,2
5,01-25,00	Małe kompleksy leśne o uproszczonej strukturze biotycznej z fragmentarycznym udziałem płatów wnętrza lasu; strukturalny element krajobrazu rolniczego.	17	26,53	105,2
25,01-200,00	Średnie kompleksy leśne o cechach ekosystemu leśnego z wyraźnie zarysowującym się wnętrzem lasu.	3	0,88	136,5
200,01 - 500,00 ha	Umiarkowanie duże kompleksy leśne, w których udział biotopów wnętrza lasu przekracza połowę powierzchni kompleksu, stanowiąc ważny składnik krajobrazów mieszanych.	1	8,91	210,5
500,01 - 25 000,00 ha	Duże kompleksy leśne ze zdecydowaną przewagą biotopów wnętrza lasu, które mogą stanowić równorzędny z agrocenozami składnik fizjocenozy.	3	173,00	15795,18
powyżej 25 000,00	Bardzo duże kompleksy leśne, w których może wystąpić znaczne bogactwo typów ekosystemów leśnych i które mogą stanowić podstawowy składnik fizjocenozy.			
OGÓLEM		118	316	16249,46

*Liczba kompleksów niezależnie od ich formy własności.

4.2. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa wraz z zestawieniem wskaźników tej gospodarki.

4.2.1. Czynniki wpływające na stopień trudności gospodarczych Nadleśnictwa.

Na stopień trudności gospodarczych Nadleśnictwa wpływają głównie:

- ekstrema pogodowe (głównie susze i huraganowe wiatry, gradobicia);
- presja obcych gatunków ekspansywnych (czeremcha amerykańska, robinia akacyjowa)
- kradzieże drewna;
- pożary, podpalenia;
- znaczny udział drzewostanów na gruntach porolnych;

⁴ Łonkiewicz B. 1997. *Wytyczne i zalecenia w zakresie ujmowania w regionalnym i lokalnym planowaniu przestrzennym problematyki leśnej*. IBL, MOŚZNiL

- znaczny udział jednowiekowych monokultur sosnowych podatnych na gradacje szkodników;
- niedobór pracowników w zakładach usług leśnych;
- ograniczenia tonażowe na drogach publicznych utrudniające wywóz drewna;
- utrudnienia wywozu drewna ze względu na duży udział siedlisk wilgotnych i bagiennych;
- niszczenie infrastruktury transportowej przez bobry;
- znaczny udział siedlisk bagiennych i wilgotnych;
- liczne ograniczenia wynikające z uwarunkowań społecznych i krajobrazowych (duży ruch turystyczny);
- sąsiedztwo terenów rolniczych i zabudowanych, co zwiększa presję antropogeniczną i utrudnia ochronę lasu;
- ograniczenia formalno-prawne związane z formami ochrony przyrody, w tym obszarami Natura 2000, które wpływają na zakres i terminy prowadzonych zabiegów gospodarczych.

4.2.2. Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej.

Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej sporządzono na podstawie wyników inwentaryzacji lasu przeprowadzonej w latach 2024-2025, wykonanych i planowanych wielkości pozyskania drewna oraz danych zebranych w Nadleśnictwie.

Tabela 26. Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej oraz ramowy plan ekonomiczny na 10-lecie (tabela XIX IUL)

Lp.	Wyszczególnienie		Ubiegły okres gospodarczy	Plan na bieżący okres gospodarczy
1	2		3	4
1	Powierzchnia leśna ¹ (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu ul) - ha		12 877,89	15 819,37
2	Zasoby drzewne na powierzchni leśnej (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu ul) – brutto m ³		3 467 145	4 761 789
3	Zasobność drzewostanów (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu ul) – brutto m ³ /ha		327	301
4	Wartość majątku nadleśnictwa	wartość drzewostanów (według tablic) - tys. zł	x	x
		wartość gruntów leśnych (według metody wskaźnikowej) - tys. zł	x	x
		wartość środków trwałych tys. zł	x	x
	Razem	tys. zł.	x	x
5	Etat 10-letni (grubizna netto)	użytki rębne - m ³ netto	43 155	515 916
		użytki przedrębne - m ³ netto	46 500	485 000
		razem użytki główne - m ³ netto	89 655	1 000 916
		udział użytków przedrębnych - %	51,9	48,5
6	Okresowy przyrost w 10-leciu	brutto m ³ ⁽²⁾	890 757	1 362 205
		przeciętnie m ³ /ha/rok	6,60	8,61
7	Wskaźniki gospodarki zasobami (grubizna brutto)	użytkowanie rębne: m ³ /ha pow.leśn./rok	3,1	3,9
		użytkowanie przedrębne: m ³ /ha pow.leśn./rok	2,80	3,83
		użytkowanie główne: m ³ /ha pow.leśn./rok	5,9	7,70
		użytkowanie główne: %zasobów/rok	2,40	2,56
		użytkowanie główne: %przyrostu/rok	4,80	8,94
8	Udział powierzchni prawnie wyłączonych z użytkowania rębego % - (udział w powierzchni leśnej)			
9	Udział lasów ochronnych - % (udział w powierzchni leśnej)		42,20	52,23
10	Powierzchnia lasów nadzorowanych - w ha		373,06	373,06
	% udziału w powierzchni lasów nadleśnictwa		2,9	2,36

¹ - powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona, bez gruntów związanych z gospodarką leśną

² - wg wzoru $V_k - V_p + U$, gdzie V_k - zapas na końcu okresu, V_p zapas na początku okresu,

U - pozyskanie w okresie obowiązywania planu (miąższość brutto)

4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

Orientacyjną prognozę spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa Różańsko na lata 2026-2035, sporządzoną na podstawie przychodów i kosztów Nadleśnictwa z ostatnich trzech lat przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 27. Orientacyjna prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego Nadleśnictwa, spodziewanego według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie urządzenia lasu oraz według orientacyjnego etatu potencjalnego, obliczonego dla porównania z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych (tabela XX IUL)

Lp.	Wielkość pozyskania drewna oraz ważniejsze wskaźniki kosztów i przychodów	Jednostka miary	Przeciętnie rocznie za ostatnie 3 lata	Według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie u.l.	Według orient. etatu potencjalnego z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych
1	2	3	4	5	6
1.	Przeciętna roczna ilość pozyskiwanego drewna	m ³	89 858	100 092	101 355
2.	Koszty administracyjne i pozostałe niewymienione	zł	11 387 851,52	11 387 851,52	11 387 851,52
3.	Koszty ochrony lasu	zł	783 299,20	783 299,20	783 299,20
4.	Koszty nasiennictwa i selekcji	zł	79 925,25	79 925,25	79 925,25
5.	Koszty odnowień i zalesień	zł/ha	6 988,60	6 988,60	6 988,60
6.	Przeciętna roczna ilość odnowień i zalesień	ha	129,55	140,90	140,90
7.	Koszty pielęgnowania upraw i młodników	zł/ha	1 648,56	1 648,56	1 648,56
8.	Przeciętna roczna ilość pielęgnowanych upraw i młodników	ha	711,11	171,21	171,21
9.	Koszty pozyskania i zrywki drewna	zł/m ³	72,57	72,57	72,57
Suma kosztów (k)		zł	24 676 865	20 781 658,44	20 873 307,72
10.	Przychody ze sprzedaży drewna	zł/m ³	269,41	269,41	269,41
Suma przychodów (p)		zł	26 087 733,90	26 965 677,96	26 965 677,96
Wskaźnik udziału kosztów w przychodach (k/p)		zł	0,95	0,77	0,77

5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa.

5.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu na podstawie zestawień końcowych

W części tabelarycznej opisanego ogólnego zamieszczono następujące tabele charakteryzujące możliwości produkcyjne lasów:

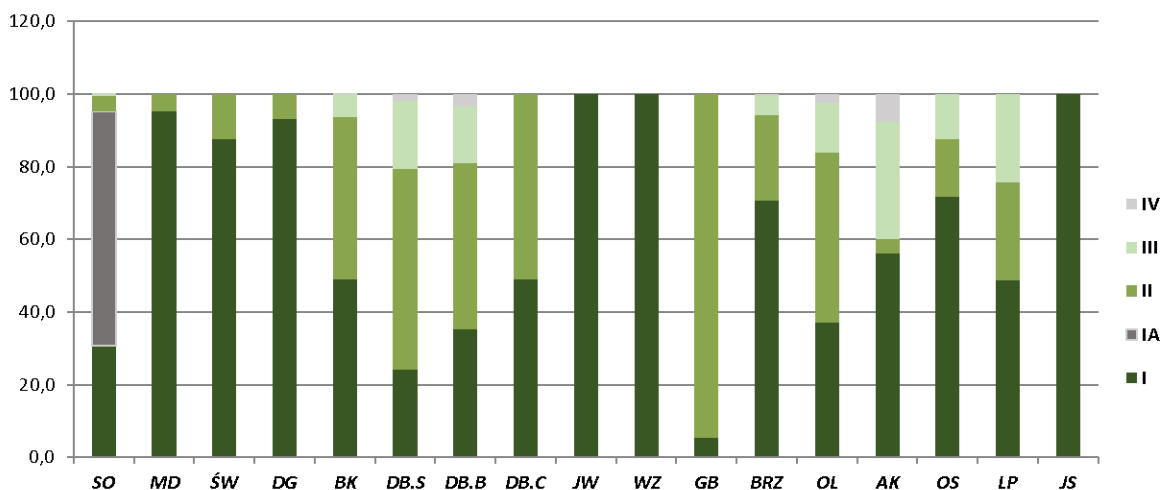
- Tabela nr II: Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji;
- Tabela nr III: Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących;
- Tabela nr IV: Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących;
- Tabela nr Va: Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu;
- Tabela nr Vb: Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu;
- Tabela nr VI: Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności;
- Tabela nr VIIa: Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących - przyrost tablicowy;
- Tabeli nr VII i VIIb nie sporządza się ze względu na nieokreślenie stref uszkodzenia lasu (całe Nadleśnictwo leży w strefie 0).

5.1.1. Bonitacje gatunków panujących.

Udział procentowy powierzchni drzewostanów wg bonitacji gatunków panujących przedstawia się następująco:

Tabela 28. Udział procentowy powierzchni drzewostanów wg bonitacji gatunków panujących.

Bonitacja	SO	MD	ŚW	DG	BK	DB.S	DB.B	DB.C	JW	WZ	GB	BRZ	OL	AK	OS	LP	JS	SUMA	
I	30,9	95,3	87,5	93,1	48,9	24,4	37,6	48,9	100,0	100,0	5,4	70,4	37,0	56,2	71,8	48,7	100,0	34,4	
IA	64,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	48,3
II	4,4	4,7	12,5	6,9	44,7	55,0	44,1	51,1	0,0	0,0	94,6	23,6	46,8	3,9	15,8	26,8	0,0	0,0	13,8
III	0,4	0,0	0,0	0,0	6,2	18,7	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,6	13,7	32,2	12,4	24,4	0,0	0,0	3,1
IV	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	1,9	3,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	2,5	7,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4

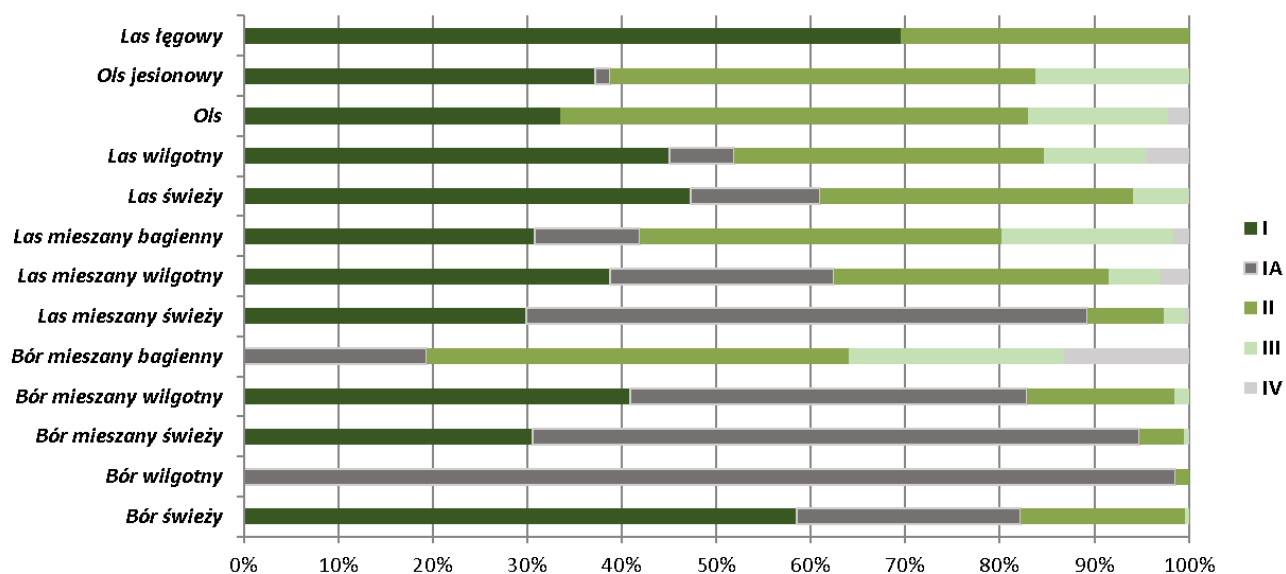

Rysunek 7. Rozkład bonitacji gatunków panujących drzew.

Najważniejsze pod względem gospodarczym gatunki drzew cechują się w Nadleśnictwie wysokimi bonitacjami (głównie jest to I i IA bonitacja – 82,7%). Największą powierzchnię zajmują drzewostany sosnowe IA bonitacji, jest to związane z występowaniem drzewostanów sosnowych w głównej mierze na siedliskach lasowych

Tabela 29. Udział powierzchni drzewostanów wg typów siedliskowych lasu i bonitacji

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja gatunku panującego					Razem
	I	IA	II	III	IV	
Bór świeży	424,22	171,23	125,67	3,21	0	724,33
Bór wilgotny	0	9,36	0,14	0	0	9,5
Bór mieszany świeży	1978,43	4153,4	303,18	34,3	2,56	6471,87
Bór mieszany wilgotny	14,25	14,63	5,44	0,52	0	34,84
Bór mieszany bagienny	0	9,52	22,05	11,24	6,51	49,32
Las mieszany świeży	1403,18	2768,65	367,76	102,17	16,8	4658,56
Las mieszany wilgotny	111,2	67,86	83,24	15,92	8,54	286,76
Las mieszany bagienny	61,66	22,37	76,49	36,56	3,22	200,3
Las świeży	891,29	256,98	618,67	109,6	2,06	1878,6
Las wilgotny	101,45	15,12	73,32	24,04	10,34	224,27
Ols	213,67	0	316,13	94,74	14,1	638,64
Ols jesionowy	118,2	5,04	143,18	51,59	0	318,01
Las łęgowy	21,08	0	9,27	0	0	30,35
Razem	5338,63	7494,16	2144,54	483,89	64,13	15525,35

Rysunek8. Udział procentowy bonitacji w typach siedliskowych lasu

5.1.2. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów w klasach wieku

Syntetyczne zestawienie tabeli klas wieku wg gatunków panujących pod względem zajmowanej powierzchni zalesionej i niezalesionej, miąższości oraz przeciętnej zasobności na 1 ha wg obecnego planu urządzenia lasu (stan na 01.01.2026 r.) w porównaniu do poprzedniego planu (stan na 01.01.2016 r.) przedstawia się następująco:

Tabela 30. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów w klasach wieku.

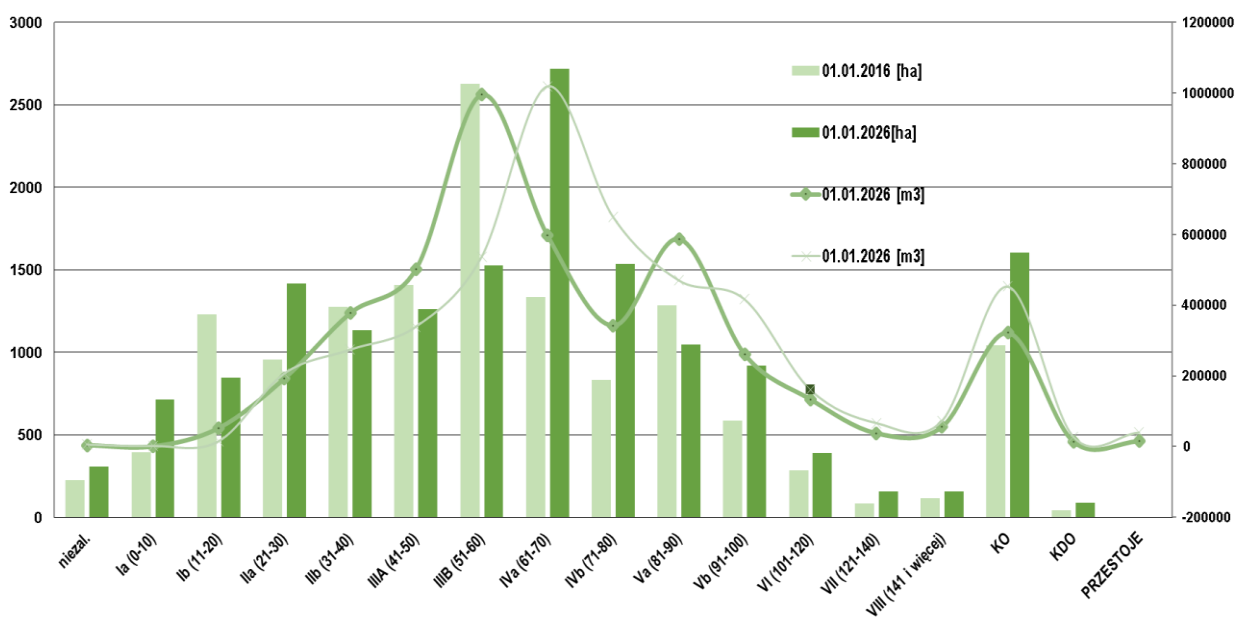
Klasa wieku	stan na 01.01.2016			stan na 01.01.2026			Różnica +/-			Zmiana przeciętnej zasobności [%]
	Pow. [ha] %	Zapas [m ³] %	przeciętna zasobność m ³ /ha	Pow. [ha] %	m ³ %	przeciętna zasobność m ³ /ha	Pow. [ha]	Zapas [m ³]	przeciętna zasobność m ³ /ha	
Grunty leśne niezalesione										
	223,18 1,62	3846 0,09	17	292,02 1,86	5145 0,11	17	70,84	1299	0	3
Drzewostany w klasach i podklasach wieku										
I a (1-10)	395,87 2,88	510 0,01	1,0	720,85 4,56	1700 0,04	2,4	324,98	1190	1	136
I b (11-20)	1227,72 8,95	52 495 1,17	43	844,71 5,34	15125 0,32	18	-383,01	-37370	-25	-58
II a (21-30)	957,29 6,98	192 645 4,29	201	1416,59 8,95	206740 4,34	146	459,30	14095	-55	-27
II b (31-40)	1273,95 9,28	377 730 8,42	297	1133,46 7,17	276540 5,81	244	-140,49	-101190	-53	-18
III a (41-50)	1407,76 10,26	502 130 11,19	357	1263,38 7,99	339115 7,12	268	-144,38	-163015	-89	-25
III b (51-60)	2627,8 19,14	995 365 22,17	379	1524,59 9,64	536530 11,27	352	-1103,21	-458835	-27	-7
IV a (61-70)	1335,88 9,74	596 715 13,3	447	2720,69 17,20	1019475 21,41	375	1384,81	422760	-72	-16
IV b (71-80)	831,11 6,06	341 925 7,62	411	1534,59 9,70	650415 13,66	424	703,48	308490	13	3
V a (81-90)	1286,25 9,37	587 405 13,09	457	1046,23 6,61	470575 9,88	450	-240,02	-116830	-7	-2
V b (91-100)	586,88 4,28	260 165 5,8	443	917,18 5,80	417075 8,76	455	330,30	156910	12	3
VI (101-120)	285,16 2,08	133 290 2,97	467	392,37 2,48	162230 3,41	414	106,70	28750	-53	-11
VII (121-140)	83,62 0,61	37 655 0,84	450	158,17 1,00	67015 1,41	424	74,55	29360	-26	-6
VIII i starsze (141 i starsze)	116,15 0,85	55 765 1,24	480	154,16 0,97	72015 1,51	467	38,01	16250	-13	-3
KO	1042,38 7,6	321 815 7,17	309	1614,12 10,20	454420 9,54	282	571,74	132605	-28	-9
KDO	40,92 0,3	13 590 0,3	332	84,26 0,53	27735 0,58	329	43,34	14145	-3	0
Przestoje na gr. zal.		14 807 0,33	-	-	39939 0,84	-	-	25132	-	-
Razem										
Grunty leśne zalesione	13 498,74	4 484 007	333	15 525,35	4 756 644	306	2026,61	272 637	-27	-8
	99,08	99,96		98,14	99,89		2026,61	272 637	-27	-8
Grunty leśne zalesione i niezalesione	13 721,92	4 487 853	327	15 819,37	4 761 789	301	2097,45	273 936	-26	-8
	100	100		100,00	100,00		2097,45	273 936	-26	-8

Spadek zapasu drzewostanów na powierzchni zalesionej o 272 637 m³ (-8%) jest wynikiem znaczących zmian terytorialnych Nadleśnictwa Różańsko w porównaniu do poprzedniego Planu Urządzenia Lasu. Przekiętna zasobnořć na powierzchni zalesionej jest o 27 m³/ha niŹsza niŹ w zasobnořć na dzieñ 01.01.2016 r. Średni wiek drzewostanów wynosi 63 lata.

Przeciętna zasobność w zarządzie LP dla RDLP w Szczecinie według danych z Banku Danych o Lasach na stan **01.01.2024** wynosi **277 m³/ha** przy średnim wieku **60** lat.

Drzewostany Nadleśnictwa odznaczają się zróżnicowaniem wiekowym. Powierzchniowo i miąższościowo przeważają drzewostany w wieku **61-70** lat.

Udział powierzchniowy drzewostanów w KO i KDO wynosi **10,9%** powierzchni zalesionej stanowiąc powierzchnię – **1698,38** ha. Większość drzewostanów Nadleśnictwa ma budowę jednopiętrową.

Rysunek 9. Struktura wiekowa i miąższościowa drzewostanów.

5.1.3. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów wg gatunków panujących.

Procentowy udział powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących określony na podstawie tabeli nr III i IV Instrukcji Urządzania Lasu przedstawiono w poniższych zestawieniach:

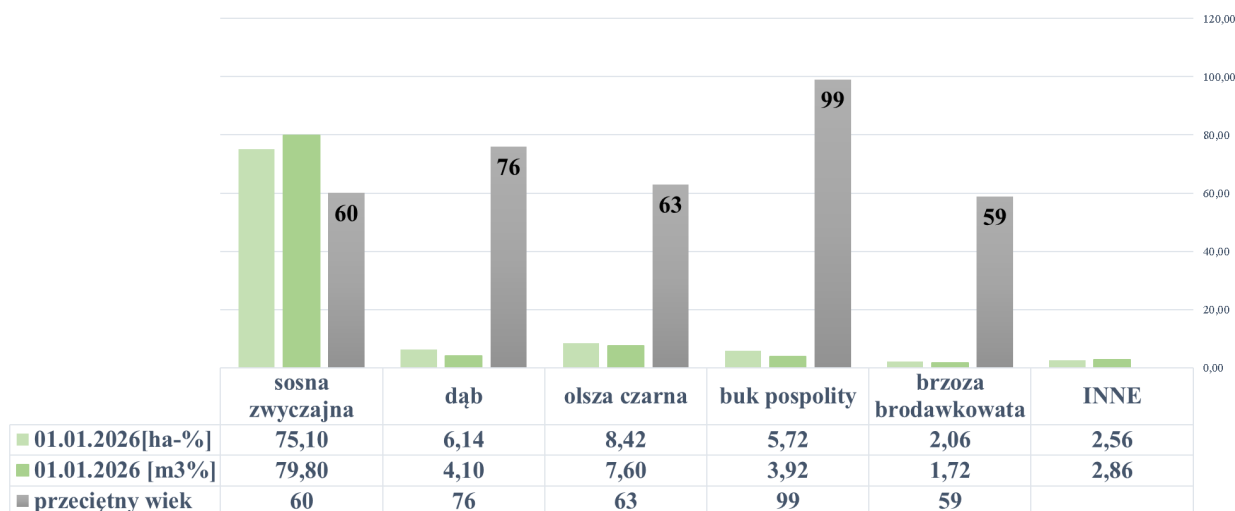
Tabela 31. Powierzchniowy udział drzewostanów wg gatunków panujących w porównaniu do poprzedniego PUL (pow. zalesiona)

Gatunek panujący	01.01.2016		01.01.2026		różnica [ha]	różnica [%]
	pow. [ha]	%	pow. [ha]	%		
sosna zwyczajna	10 132,09	75,06	11659,84	75,10	1527,75	0,04
modrzew europejski	167,37	1,24	183,57	1,18	16,20	-0,06
świerk pospolity	298,23	2,21	65,50	0,42	-232,73	-1,79
daglezwia zielona	43,91	0,33	52,21	0,34	8,30	0,01
buk pospolity	663,83	4,92	888,55	5,72	224,72	0,80
dąb szypułkowy	529,95	3,93	829,33	5,34	299,38	1,41
dąb bezszypułkowy	39,77	0,29	113,42	0,73	73,65	0,44
dąb czerwony	6,50	0,05	10,48	0,07	3,98	0,02
klon jawor	3,82	0,03	18,11	0,12	14,29	0,09
wiąz pospolity	2,90	0,02	2,84	0,02	-0,06	0,00

Gatunek panujący	01.01.2016		01.01.2026		różnica [ha]	różnica [%]
	pow. [ha]	%	pow. [ha]	%		
jesion wyniosły	0,67	0,00	2,09	0,01	1,42	0,01
grab pospolity	6,37	0,05	15,61	0,10	9,24	0,05
brzoza brodawkowata	474,41	3,51	319,87	2,06	-154,54	-1,45
olsza czarna	1 070,59	7,93	1307,51	8,42	236,92	0,49
olsza szara	1,14	0,01	0,00	0,00		
robinia akacjowa	48,48	0,36	37,06	0,24	-11,42	-0,12
topola osika	7,80	0,06	7,09	0,05	-0,71	-0,01
lipa drobnolistna	0,91	0,01	12,27	0,08	11,36	0,07
Razem:	13 498,74		15 525,35		2 027,75	

Głównym gatunkiem tworzącym drzewostany w Nadleśnictwie jest sosna zwyczajna, która jako gatunek główny zajmuje **75,1%** powierzchni leśnej zalesionej i stanowi **79,8 %** zapasu Nadleśnictwa przy średnioważonym wieku sosny wynoszącym **60** lat. Panujące gatunki iglaste zajmują **77%** powierzchni Nadleśnictwa.

Rębnie oraz trzebieże przekształceniowe zaplanowane na obecny okres gospodarczy, powinny zwiększać rzeczywisty udział cennych gatunków liściastych.

Rysunek 10. Udział procentowy według gatunków panujących w ujęciu powierzchniowym, miąższościowym i wiekowym.

Tabela 32. Udział powierzchniowy i miąższościowy według gatunków panujących w Nadleśnictwie (powierzchnia zalesiona i niezalesiona).

Gatunek	Powierzchnia [ha]	udział %	m ³ [ha]	udział %
1	2	3	4	5
sosna zwyczajna	11659,84	75,1	3 791 186	79,70
modrzew europejski	183,57	1,2	60 870	1,28
świerk pospolity	65,5	0,4	20 312	0,43
dagleźja zielona	52,21	0,3	26 340	0,55
buk pospolity	888,55	5,7	189 193	3,98
dąb szypułkowy	829,33	5,3	173 121	3,64
dąb bezszypułkowy	113,42	0,7	25 827	0,54
dąb czerwony	10,48	0,1	3 485	0,07
klon jawor	18,11	0,1	5 007	0,11
wiąz pospolity	2,84	0,0	890	0,02
jesion wyniosły	2,09	0,0	465	0,01
grab pospolity	15,61	0,1	5 440	0,11
brzoza brodawkowata	319,87	2,1	81 281	1,71

Gatunek	Powierzchnia [ha]	udział %	m ³ [ha]	udział %
1	2	3	4	5
olsza czarna	1307,51	8,4	360 777	7,58
robinia akacjowa	37,06	0,2	7 580	0,16
topola osika	7,09	0,0	1 460	0,03
lipa drobnolistna	12,27	0,1	3 410	0,07
Razem	15 525,35	100	4 756 644	100

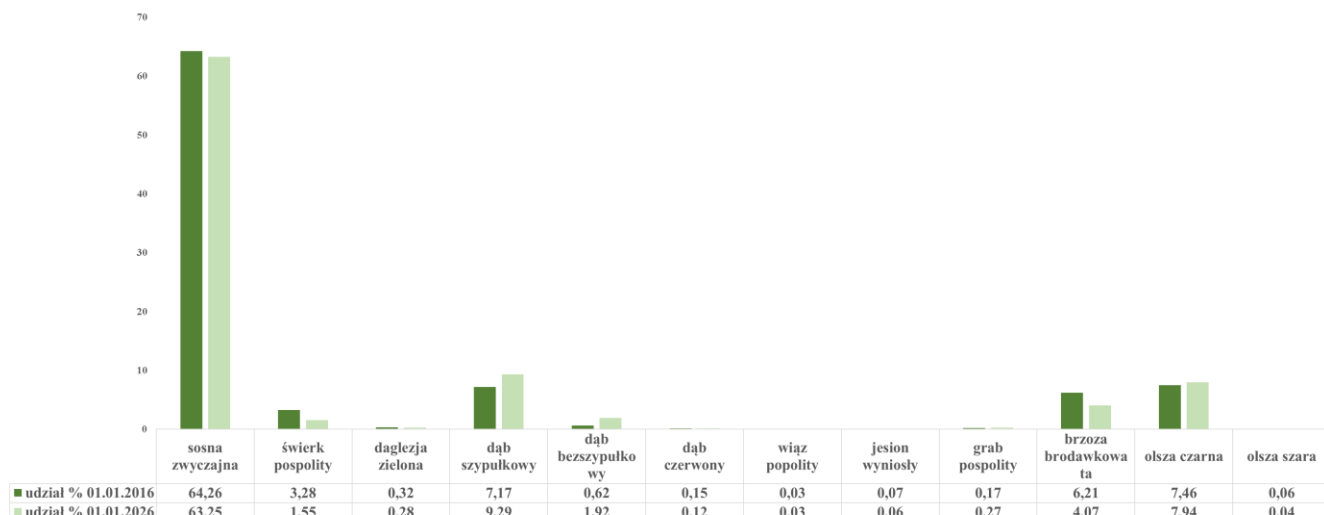
5.1.4. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów według rzeczywistego udziału gatunków drzew.

Według rzeczywistego udziału gatunków składy gatunkowe drzewostanów Nadleśnictwa są bogatsze. Swój większy udział zaznaczają cenne gatunki, takie jak buk, dąb, grab, wiąz, lipa.

Zaplanowany na obecny okres gospodarczy rozmiar rębni złożonych i trzebieży przekształceniowych zwiększy udział cennych gatunków liściastych. Na wzbogacenie rzeczywistych składów gatunkowych drzewostanów będą miały również wpływ drugie piętra, które będą powstawały stopniowo z istniejących podsadzeń oraz podrostów - głównie bukowych.

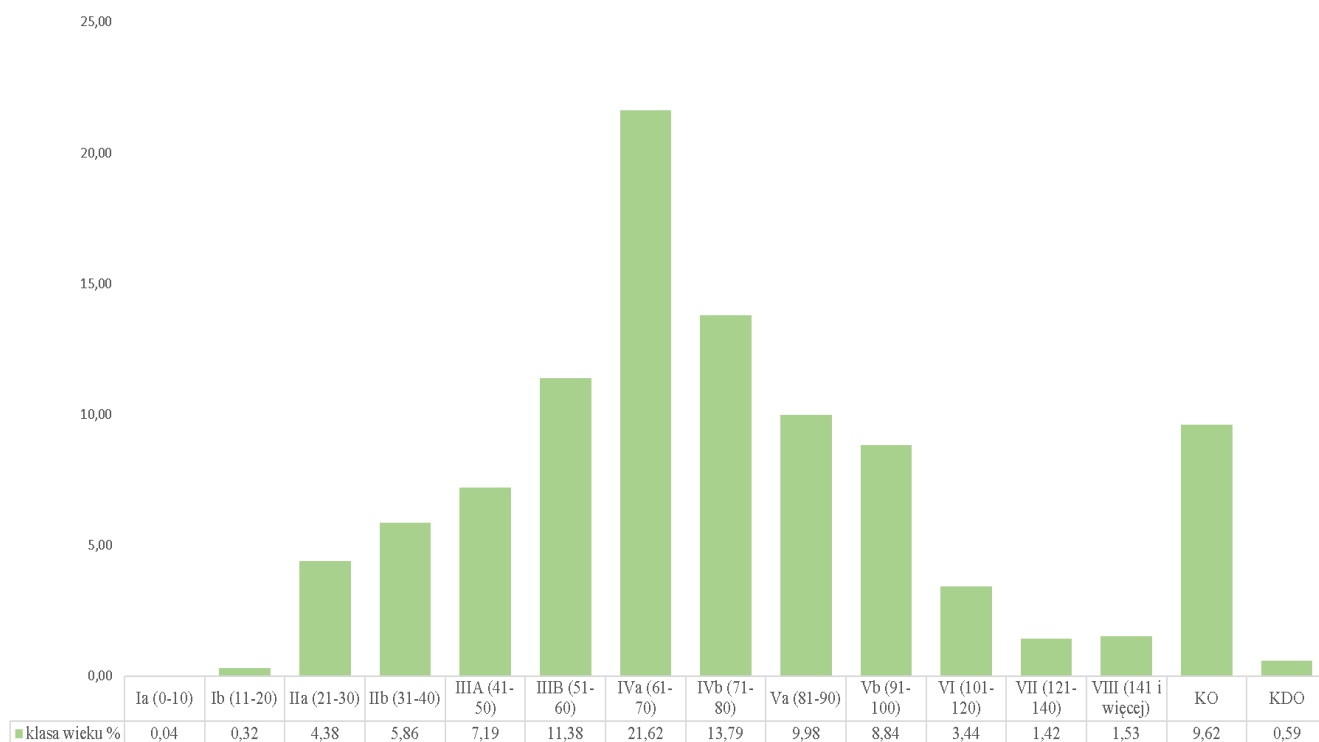
Tabela 33. Udział powierzchniowy według rzeczywistego udziału gatunków drzew według poprzedniej i obecnej rewizji urządzania lasu.

Gatunek	Udział % 01.01.2016	Udział % 01.01.2026	Różnica %	Pow. 01.01.2016 [ha]	Pow. 01.01.2026 [ha]	Różnica [ha]
1	2	3	4	5	6	7
sosna zwyczajna	64,26	63,25	-1,01	8671,85	9817,88	1146,03
sosna smołowa	0	0	0	0	0,12	0,12
modrzew europejski	1,24	1,5	0,26	167,98	232,6	64,62
świerk pospolity	3,28	1,55	-1,73	442,73	240,07	-202,66
daglezwia zielona	0,32	0,28	-0,04	42,71	43,77	1,06
cis pospolity	0	0	0	0	0,18	0,18
buk pospolity	7,9	8,67	0,77	1066,21	1345,68	279,47
dąb szypułkowy	7,17	9,29	2,12	968,32	1442,71	474,39
dąb bezszypułkowy	0,62	1,92	1,3	83,41	298,64	215,23
dąb czerwony	0,15	0,12	-0,03	20,35	19,01	-1,34
klon pospolity	0,03	0,03	0	4,3	4,11	-0,19
klon jawor	0,23	0,32	0,09	31,48	49,52	18,04
wiąz popolity	0,03	0,03	0	4,21	5,19	0,98
jesion wyniosły	0,07	0,06	-0,01	10,02	8,59	-1,43
grab pospolity	0,17	0,27	0,1	22,86	41,98	19,12
brzoza brodawkowata	6,21	4,07	-2,14	837,83	631,52	-206,31
olsza czarna	7,46	7,94	0,48	1007,59	1232,55	224,96
olsza szara	0,06	0,04	-0,02	7,7	6,83	-0,87
robinia akacjowa	0,51	0,41	-0,1	68,91	64,2	-4,71
Topola spp.	0,02	0	-0,02	2,65	0,2	-2,45
osika pospolita	0,17	0,08	-0,09	23,17	12,72	-10,45
wierzba biała	0	0,01	0,01	0,31	1,37	1,06
lipa drobnolistna	0,07	0,16	0,09	9,48	25,09	15,61
czeremcha późna	0,02	0	-0,02	2,4	0,22	-2,18
jarzab brekinia	0	0	0	0	0,45	0,45

Rysunek 11. Rzeczywisty udział gatunków drzew według poprzedniej i obecnej rewizji urządzania lasu w ujęciu procentowym (udział powyżej 1%).

W układzie miąższościowym według gatunków rzeczywistych **74,7%** ogólnej miąższości Nadleśnictwa stanowi sosna zwyczajna. Największy udział miąższościowy ma sosna w IV klasie wieku (61-80lat) – **35,4%**.

Rysunek 12. Udział miąższościowy sosny według udziału gatunków rzeczywistych w klasach wieku.

5.1.5. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości wg gatunków panujących (dla wszystkich drzewostanów).

Tabeli nr VIIIb nie sporządza się ze względu na nieokreślenie w Nadleśnictwie Różańsko stref uszkodzenia. Syntetyczne zestawienie spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących (przyrost tablicowy) przedstawia tabela:

Tabela 34. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości wg gatunków panujących – na podstawie danych z tabeli VIIIa IUL

gatunek	Bieżący roczny przyrost miąższości [m ³]	m ³ /ha
1	2	3
sosna zwyczajna	88 700	7,61
modrzew europejski	1 390	7,57
świerk pospolity	790	12,06
daglezja zielona	305	5,84
buk pospolity	4 860	5,47
dąb szypułkowy	3 205	3,86
dąb bezszypułkowy	430	3,79
dąb czerwony	45	4,29
klon jawor	130	7,18
wiąz pospolity	25	8,80
grab pospolity	105	50,24
brzoza brodawkowata	1 535	98,33
olsza czarna	10 050	31,42
robinia akacjowa	85	0,07
topola osika	20	0,54
lipa drobnolistna	80	11,28
RAZEM:	111 755	7,20

Tabela 35. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości w klasach i podklasach wieku – na podstawie danych z tabeli VIIIa Instrukcji Urządzania Lasu

Klasa wieku	Bieżący roczny przyrost miąższości [m ³]	%
1	2	3
Ia (0-10)	280	0,25
Ib (11-20)	3160	2,83
IIa (21-30)	16390	14,67
IIb (31-40)	12940	11,58
IIIA (41-50)	10735	9,61
IIIB (51-60)	13145	11,76
IVa (61-70)	21505	19,24
IVb (71-80)	11030	9,87
Va (81-90)	7265	6,50
Vb (91-100)	5850	5,23
VI (101-120)	1890	1,69
VII (121-140)	600	0,54
VIII (141 i więcej)	665	0,60
KO	5935	5,31
KDO	365	0,33
	111 755	

Łączny spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości (przyrost tablicowy) wyniesie **111 755 m³ brutto**, w tym spodziewany przyrost w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębego **94 990 m³/rok**. Największy spodziewany przyrost roczny nastąpi w **IVA** klasie wieku i będzie stanowił **19,24%** przyrostu miąższości w Nadleśnictwie. Wielkość przyrostu w drzewostanach nie planowanych do użytkowania rębego stanowi m.in. punkt odniesienia przy ustalaniu etatu użytkowania przedrębego.

5.1.6. Uzyskany przyrost użyteczny.

Rzeczywisty uzyskany przez lasy Nadleśnictwa przyrost użyteczny oblicza się na podstawie wzoru: **Z=Vk-Vp+U** gdzie:

Z – rzeczywisty przyrost użyteczny

Vk – zapas na końcu okresu gospodarczego

Vp – zapas na początku okresu gospodarczego

U – wykonanie użytków głównych w Nadleśnictwie za okres obowiązywania PUL

Ze względu na znaczne zmiany terytorialne i ruch gruntowy obejmujący w sumie ponad **4 tys. ha** do obliczeń przyrostu użytecznego przyjęto zasoby miąższości na stan 31.12.2025 r. według danych SILP.

Tabela 36. Uzyskany w 10-leciu przyrost użyteczny

Zasoby miąższości na początku okresu obowiązywania planu [m ³] brutto	4 484 007
Suma miąższości grubizny brutto użytków rębnych i przedrębnych za okres obowiązywania planu [m ³] brutto (<i>netto</i> *1,25)	1 162 150
Zasoby miąższości na końcu okresu obowiązywania planu [m³] brutto*	4 489 686*
Przyrost użyteczny	
Na całej powierzchni*	1 167 829
przyrost użyteczny/ha	86,37
przyrost użyteczny/ha/rok	7,20

* Dane SILP na stan 31.12.2025

Przyrost użyteczny uzyskany w 10-leciu wynosi – **97 319 m³/rok**.

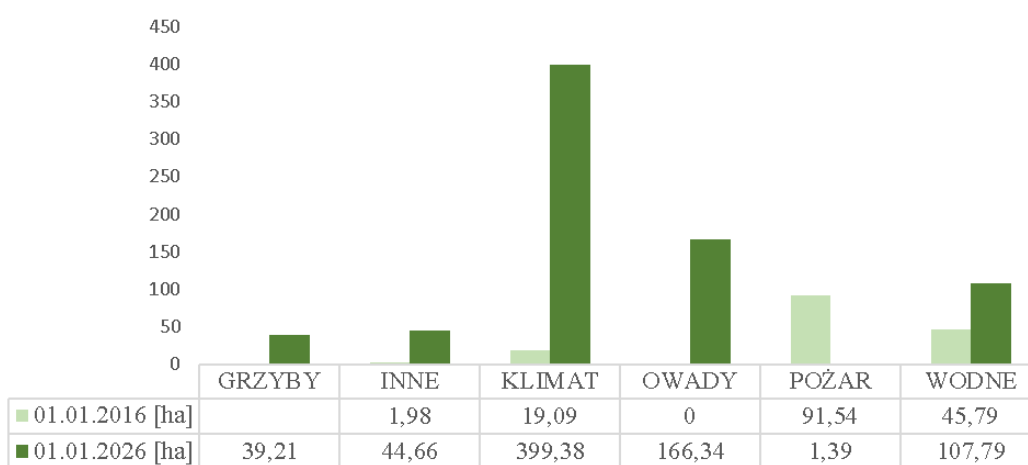
5.2. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD.

5.2.1. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów

Charakterystykę powierzchniowego udziału uszkodzeń drzewostanów wg głównej przyczyny przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 37. Powierzchniowy udział uszkodzeń istotnych drzewostanów wg głównej przyczyny

Przyczyna uszkodzeń	Stopień uszkodzenia 2 (20-50%) [ha]	Stopień uszkodzenia 3 (pow-50%) [%]	Razem [ha]	Razem [%]	%pow zalesionej
1	2	3	4	5	6
grzyby	26,43	12,78	39,21	4,76	0,25
bez określenia	33,29	11,37	44,66	5,42	0,29
czynniki klimatyczne	285,9	113,48	399,38	48,46	2,57
owady	90,52	75,82	166,34	20,18	1,07
pożary	1,39	0	1,39	0,17	0,01
zakłócenia stosunków wodnych	88,66	19,13	107,79	13,08	0,69
zwierzyna	62,32	3,05	65,37	7,93	0,42
Razem	588,51	235,63	824,14		5,31

Rysunek 13. Procentowy udział uszkodzeń drzewostanów wg głównej przyczyny w relacji z danymi poprzedniego planu urządzenia lasu

Podczas taksacji oceniano procent uszkodzeń całego drzewostanu w odstopniowaniu co 10%. Zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu przyjęto podział uszkodzeń na nieistotne (nietrwałe) obejmujące pierwszy stopień (10–20% uszkodzeń) oraz uszkodzenia istotne, nazywane też uszkodzeniami trwałymi, z wyodrębnieniem drugiego stopnia, nazywanego średnim (powyżej 20% do 50% uszkodzeń) oraz trzeciego stopnia, nazywanego silnym (ponad 50% uszkodzeń). Zgodnie z zapisami z KZP podczas prac terenowych rejestrowano uszkodzenia drzewostanów powyżej 20%. Drzewostany w różnym stopniu uszkodzenia stanowią **5,31%** powierzchni leśnej zalesionej. Jest to poważny wzrost w stosunku do wyników poprzedniego dziesięciolecia – o ponad **500** ha. Duży wpływ mają tu odnotowywane uszkodzenia od jemioly (ponad **40** ha) zapisane jako uszkodzenia inne i odnotowane w bloku informacji dodatkowych opisów taksacyjnych.

Wśród uszkodzeń istotnych najpoważniejszą pozycję stanowią uszkodzenia od klimatu. Obserwowane jest zamieranie drzewostanów świerkowych oraz sosnowych (głównie na

gruntach porolnych). Zainwentaryzowane uszkodzenia spowodowane najprawdopodobniej są zachodzącymi zmianami klimatycznymi związanymi z niedostateczną ilością opadów w ciągu roku i ociepleniem klimatu.

5.2.2. Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typami drzewostanów.

W ramach charakterystyki stanu lasu i zasobów drzewnych zamieszczono zestawienie powierzchni drzewostanów według stopnia zgodności składu gatunkowego z przyjętym typem drzewostanu.

Ocena zgodności składu gatunkowego upraw i młodników

Uprawy i młodniki do 10 lat na powierzchniach otwartych stanowią **312,80** ha - posiadają skład gatunkowy zgodny z zaprojektowanym typem drzewostanu.

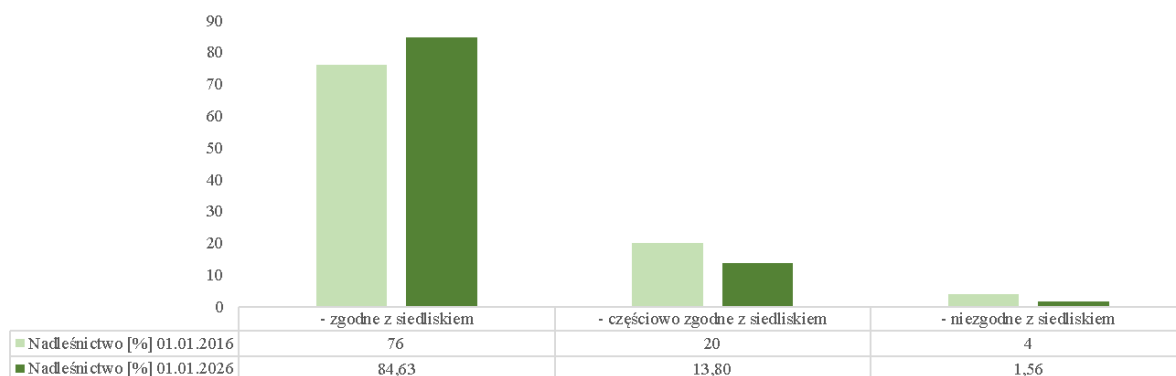
Zinwentaryzowano **801,79** ha upraw i młodników po rębniach złożonych, w tym **408,05** ha w wieku do 10 lat o składzie gatunkowym zgodnym z typem drzewostanu lasu.

Ocena zgodności składu gatunkowego pozostałych drzewostanów

Porównując ocenę zgodności drzewostanów do poprzedniego okresu zauważa się, że udział procentowy drzewostanów częściowo zgodnych i niezgodnych maleje, natomiast wzrasta udział drzewostanów zgodnych z TD. Proces dostosowywania składów gatunkowych drzewostanów do możliwości produkcyjnych siedlisk potrwa kilka dziesięcioleci. Obecny plan urządzenia lasu zakłada zwiększenie powierzchni drzewostanów zgodnych z TD.

Tabela 38. Zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typami drzewostanów wg planu obecnego i poprzedniego.

Stopień zgodności składu gatunkowego	Nadleśnictwo [ha] 01.01.2016	Nadleśnictwo [%] 01.01.2016	Nadleśnictwo [ha] 01.01.2026	Nadleśnictwo [%] 01.01.2026	Różnica [ha]	Różnica [%]
1	2	3	4	5	6	7
- zgodne z siedliskiem	10205,5	76	13139,67	84,63	2934,17	8,63
- częściowo zgodne z siedliskiem	2700,16	20	2143,14	13,80	-557,02	-6,20
- niezgodne z siedliskiem	593,08	4	242,54	1,56	-350,54	-2,44
Razem pow. leśna zał.	13498,74		15525,35		2026,61	

Rysunek 14. Wykres stopnia zgodności składu gatunkowego Nadleśnictwa z gospodarczymi typami drzewostanów wg planu obecnego i poprzedniego.

Problematykę związaną z oceną zgodności upraw i młodników z TD omówiono również w Rozdziale II - w analizie gospodarki leśnej w minionym okresie (w oparciu o zamieszczoną tam tabelę nr XI).

5.3. Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów.

5.3.1. Ocena jakości hodowlanej upraw i młodników w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych.

Ocena jakości hodowlanej upraw i młodników związana jest z oceną zgodności ich składów gatunkowych z zaprojektowanym typem drzewostanu oraz pokryciem. Jakość hodowlana upraw w większości jest bardzo dobra i dobra. Obniżona jakość w niektórych uprawach wynika głównie ze szkód spowodowanych przez susze występujące w ostatnich latach, uszkodzeń przez zwierzynę, obniżonego pokrycia oraz częściowo zgodnego składu gatunkowego z typem drzewostanu. Część upraw grodzono siatką, i wydaje się, że to najlepszy sposób na ustrzeżenie się przed szkodami od jeleniowatych przy jednoczesnej redukcji pogłowia tych zwierząt.

Ocenę upraw i młodników w wieku do 10 lat przedstawia tabela XI, dołączona do opisów taksacyjnych i do elaboratu oraz omówiona w referacie nadleśniczego dotyczącego analizy gospodarki przeszłej. Na uwagę zasługuje wysoki udział upraw i młodników o najwyższej jakości hodowlanej **11, 12 – 98,49%**.

Tabela 39. Zestawienie powierzchni klas jakości upraw i młodników w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych

Jakość hodowlana	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	2	3
11	197,3	63,08
12	110,77	35,41
13	4,73	1,51
Razem	312,8	

Charakterystykę upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych, zawarto w części tabelarycznej elaboratu w tabeli nr XI.

5.3.2. Ocena jakości upraw i młodników po rębniach złożonych oraz odnowień podokapowych.

Jakość hodowlaną odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych, a także młodników i młodszych drzewostanów określono według kryteriów oceny ich zdrowotności oraz cech wzrostu i rozwoju.

Tabela 40. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej upraw i młodników po rębniach złożonych.

Jakość hodowlana	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	2	3
11	320,22	39,84
12	458,26	57,02
13	4,74	0,59
22	20,08	2,50
23	0,42	0,05
Razem	803,72	

Klasy odnowienia zajmują w Nadleśnictwie **1612,19** ha. Odnowienia podokapowe w KO tworzy warstwa podrostów, nalotów i podsadzeń. Gatunkiem panującym młodego pokolenia są głównie dąb i buk.

Przeciętny procent pokrycia wynosi: **41,3%**. Przeciętna jakość młodego pokolenia została oceniona na **12**. Znaczna część młodego pokolenia z sadzenia grodzona jest siatką. Uszkodzenia, o ile istnieją, powodowane są głównie przez zwierzynę oraz inne czynniki (przymrozki, wymakanie, susze).

Upraw i młodników po rębniach złożonych zainwentaryzowano w Nadleśnictwie **801,79** ha. Gatunkiem panującym jest głównie dąb, sosna i buk. Przeciętny procent pokrycia upraw i młodników w Nadleśnictwie wynosi **83,9%**, przeciętna jakość hodowlana została oceniona jako **12**. Podsadzenia produkcyjne były wykonane głównie bukiem. W trakcie prac inwentaryzowano odnowienia naturalne. Zestawienie odnowień naturalnych przypisane do gatunku zamieszczono w załącznikach do elaboratu.

Szczegółową charakterystyką upraw i młodników po rębniach złożonych i odnowień podokapowych zawarto w części tabelarycznej elaboratu w tabeli nr XII.

5.3.3. Ocena młodników w wieku od 11 lat i drzewostanów, dla których określono jakość hodowlaną.

Młodniki i młodsze drzewostany (bez Ia klasy wieku i młodników po rębni złożonej), dla których w trakcie prac taksacyjnych określono jakość hodowlaną, zajmują powierzchnię: **8340,61** ha. Przeważają drzewostany z jakością **12**, które łącznie z ocenionymi na **11**

i 13 zajmują 93,48% powierzchni tej grupy drzewostanów. Szczegółowe zestawienie jakości hodowlanej tej grupy drzewostanów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 41. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej drzewostanów w wieku powyżej 10 lat

Jakość hodowlana	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	2	3
11	290,84	3,49
12	6945,02	83,27
13	557,42	6,68
21	5,83	0,07
22	425,61	5,10
23	94,52	1,13
31	0,47	0,01
32	9,51	0,11
33	11,39	0,14
Razem	8340,61	

Najniższa jakość oceniona jako 33 wystąpiła w drzewostanach z objawami znacznych uszkodzeń (40, 50%). Są to wymakające drzewostany olszowe oraz uszkodzone drzewostany sosnowe.

5.3.4. Ocena jakości technicznej gatunków panujących w drzewostanach starszych, KO, KDO i przeznaczonych do przebudowy.

Drzewostany dla których w trakcie prac taksacyjnych określono jakość techniczną, zajmują powierzchnię 6070,20 ha. Wyliczona średnioważona jakość techniczna dla głównych gatunków lasotwórczych Nadleśnictwa wynosi 3. Jakość techniczną gatunków liściastych najczęściej oceniano na 3. Wskaźnikiem jakości 4, zdeterminowanym najczęściej niską pierśnicą, oceniano zwykle młodsze przestoje i zadrzewienia oraz występujące w składzie drzewostanów starszych młodsze gatunki drzew.

Tabela 42. Jakość techniczna wszystkich drzewostanów (według gatunku panującego)

Jakość techniczna	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	2	3
2	621,41	10,24
3	5345,03	88,05
4	103,71	1,71
Razem	6070,20	

5.4. Określenie rodzajów powierzchni leśnej niezalesionej.

Na terenie Nadleśnictwa powierzchnia gruntów leśnych niezalesionych wynosi 294,02 ha, co stanowi 1,9% powierzchni leśnej. Zestawienie powierzchni tych gruntów przedstawia zamieszczona tabela:

Tabela 43. Zestawienie powierzchni leśnej niezalesionej.

Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]	Udział%	% pow. Leśnej
1	2	3	4
INNE WYL	2,80	0,95	0,02
POL ŁOW	7,49	2,54	0,05
SUKCESJA	182,02	61,80	1,15
SZCZ CHR	3,15	1,07	0,02
ZRĄB	94,26	32,18	0,60
HAL	3,95	1,34	0,02
RETENCJA	0,35	0,12	0,00
Razem	294,02		1,86

Według stanu na 01.01.2026 r. w Nadleśnictwie Różańsko nie występują: płazowiny. Grunty przeznaczone do naturalnej sukcesji występują na terenach trudno dostępnych, często zabagnionych, podtopionych, wyznaczonych do obserwacji naturalnych procesów. Dążenie do odnowienia tych powierzchni byłoby nieuzasadnione pod względem ekonomicznym i przyrodniczym. Zakłada się, że w wyniku naturalnych procesów część sukcesji w przyszłości zostanie opisana jako drzewostany naturalnego pochodzenia. Część zinwentaryzowanych w drzewostanach luk również pozostawiono do naturalnych procesów sukcesyjnych.

5.5. Pomiar miąższości drewna martwego.

Pomiary drewna martwego przeprowadzono na części powierzchni próbnych kołowych zakładanych dla celów inwentaryzacji zasobów rzewnych metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo – wiekowej. Pomiaru dokonano z podziałem na: drewno martwych drzew stojących i złomów, drewno drzew ściętych i wywróconych oraz drewno stanowiące fragmenty drzew martwych.

Ogółem na terenie Nadleśnictwa miąższość drewna martwego na gruntach leśnych zalesionych wyszacowano na około **128 316 m³** (brutto), co stanowi **2,7%** ogólnej miąższości wszystkich drzewostanów. Jest to znaczny wzrost szacowanego martwego drewna w porównaniu do poprzedniego dziesięciolecia. Średnia miąższość drzew martwych na gruntach leśnych zalesionych Nadleśnictwa wynosi **9,28 m³/ha** przy **7,9 m³/ha** dla lasów w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie i lasów w całej Polsce – **11,2 m³/ha** (WISL 2020-2024 BULiGL)

Szacunkowo określano ilość martwego drewna podczas prac taksacyjnych na gruntach leśnych niezalesionych. Oszacowana miąższość drewna martwego na gruntach leśnych niezalesionych (sukcesje) wyniosła około **2040 m³** (brutto), co daje niecałe **12 m³/ha**.

5.6. Analiza stanu zasobów drzewnych

Syntetyczne zestawienie poszczególnych parametrów charakteryzujących powierzchnię leśną i zasoby drzewne w kolejnych planach urzędzenia lasu, przedstawia Tabela nr XIII.

Tabela 44. Tabela XIII. Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urzędzenia lasu

L.p.	Wskaźnik	Jedn.	Stan na:							
			u. definitywne 1.10.1962	I rewizja(Mysłibórz) 1.10.1972	II rewizja (Mysłibórz) 1.01.1985	II rewizja (Różańsko) 1.01.1985	III rewizja 1.01.1996	IV rewizja 1.01.2006	V rewizja 1.01.2016	VI rewizja 1.01.2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	-	-	-	11 755,23	12 161,89	12 877,89	13 721,92	15819,37
2	Zasoby miąższości	tys. m ³	-	-	-	1 991 169	2 707 140	3 467 145	4 487 853	4 761 789
3	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku									
	II a	m ³	112	98	100	99	127	163	201	146
	II b	m ³	164	195	184	185	207	264	297	244
	III a	m ³	195	242	244	246	283	297	357	268
	III b	m ³	223	253	285	288	310	360	379	352
	IV a	m ³	256	267	291	291	343	342	447	375
	IV b	m ³	245	313	299	294	349	387	411	424
	V a	m ³	256	310	305	308	340	426	457	450
	V b	m ³	251	290	362	366	331	387	443	455
	VI	m ³	308	334	338	294	398	374	467	414
	VII	m ³	345	395	297	290	288	371	450	424
VIII i starsze	m ³	-	-	-	-	-	297	480	467	
Klasa odnowienia	m ³	-	325	220	208	194	224	309	282	
Klasa do odnowienia	m ³	-	290	230	233	-	461	332	329	
4	Przeciętna zasobność na 1 ha (pow. leśnej zalesionej i niezalesionej)	m ³	139	156	177	173	223	270	327	301
5	Przeciętny wiek drzewostanów	lata	40	39	42	41	47	52	58	63
6	Spodziewany bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha - tablicowy	m ³	-	-	-	-	7,86	8,15	8,88	7,20
7	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1ha (za okres ubiegły)	m ³	-	1,87	1,94	-	1,52	1,43	1,83	3,34
8	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1ha (za okres ubiegły)	m ³	-	1,04	1,52	-	2,38	3,19	2,73	4,03
9	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący użyteczny przyrost drzewostanów na ha	m ³	-	-	5,56	-	8,9	10,54	13,23	8,77

Z analizy danych powyższej tabeli wynika, że w porównaniu z kolejnymi rewizjami urzędzenia lasu następuje niewielki spadek zasobów drzewnych. Sukcesywnie rośnie przeciętny wiek drzewostanów od 40 lat do 63 lat w 2026. Spadek zasobów drzewnych można między innym wytłumaczyć wzrostem szacowanego martwego drewna w porównaniu do ubiegłego dziesięciolecia, spadkiem przyrostu drzewostanów co jest wynikiem zaawansowanego przeciętnego wieku lasów Nadleśnictwa. Największe znaczenie przy zmianach parametrów w kolejnych planach Urzędzenia Lasu miały zmiany zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

Na podstawie analizy drzewostanów można wnioskować, że rzeczywiste składy gatunkowe drzewostanów na koniec okresu gospodarczego będą bardziej zbliżone do pożądaných na danych siedliskach. Stan sanitarny lasu jest dobry i wykonanie zaprojektowanych czynności gospodarczych pozwoli na jego utrzymanie lub poprawę. Użytkowanie główne zaplanowano odpowiednio do wymagań trwałości lasów i ciągłości ich użytkowania jednocześnie mając na względzie zaspokojenie potrzeb rynku lokalnego oraz ciągłość dostaw surowca drzewnego dla odbiorców strategicznych.

Czynności gospodarcze wykonywane zgodnie z dotychczas obowiązującym planem urzędzenia lasu nie wpłynęły negatywnie na stan zasobów drzewnych Nadleśnictwa.

Nie odnotowano wypadków negatywnego oddziaływania ustaleń planu urzędzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000.

**II. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI
LEŚNEJ ZA OKRES
OBOWIĄZYWANIA
DOTYCHCZASOWEGO PLANU
URZĄDZENIA LASU.**

1. REFERAT NADLESNICZEGO NADLEŚNICTWA RÓŻAŃSKO NA NARADĘ TECHNICZNO-GOSPODARCZA

**Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
w Szczecinie**

Nadleśnictwo Różańsko

**REFERAT
NADLESNICZEGO
NADLEŚNICTWA RÓŻAŃSKO**

na NARADĘ TECHNICZNO - GOSPODARCZĄ

**ANALIZA GOSPODARKI LEŚNEJ
za okres – 01.01.2016 – 31.12.2025**

Piątek, 02.12.2025 r.

Spis treści

1. WSTĘP	3
2. PORÓWNANIE ZAPLANOWANYCH ZADAŃ GOSPODARCZYCH Z ICH WYKONANIEM W UBIEGŁYM DZIESIĘCIOLECIU	7
3. OCENA WPŁYWU WYKONANYCH ZABIEGÓW GOSPODARCZYCH NA STAN LASU	16
4. STAN AKTUALNY I ZMIANY POW. TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU (POW. ZAL. I NIEZAL.)	19
5. JAKOŚĆ UPRAW I MŁODNIKÓW I ICH ZGODNOŚĆ Z TYPEM SIEDLISKOWYM LASU	20
6. STAN ZDROWOTNY I SANITARNY LASU.....	23
7. ROZMIAR SZKÓD W LASACH, SPOWODOWANYCH CZYNNIKAMI BIOTYCZNYMI, ABIOTYCZNYMI I ANTROPOGENICZNYMI	25
8. SZKODY SPOWODOWANE ZANIECZYSZCZENIEM ŚRODOWISKA	29
9. SZKODY POWODOWANE CZYNNIKAMI ABIOTYCZNYMI	29
11. POŻARY	30
12. PODSTAWOWE WYNIKI Z ZAKRESU UŻYTKOWANIA UBOCZNEGO	33
13. ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE LASU NA TERENIE NADLEŚNICTWA RÓŻAŃSKO	35
14. LASY NIEPAŃSTWOWE	36
15. OCENA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY ORAZ WYKONANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PLANÓW OCHRONY DLA OBIEKTÓW, DLA KTÓRYCH TAKIE PLANY ZOSTAŁY ZATWIERDZONE	38
16. PORÓWNANIE POWIERZCHNI LEŚNEJ I ZASOBÓW DRZEWNYCH W KOLEJNYCH PLANACH URZĄDZENIA LASU	62

1. WSTĘP

Podstawę analizy gospodarczej w minionym okresie stanowi Plan Urządzenia Lasu sporządzony na lata 2016 – 2025 dla Nadleśnictwa Różańsko, opracowany przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp., zatwierdzony pismem Ministra Środowiska znak: DL-I.611.1.2016 z dnia 20 września 2016 r.

Pismem Ministra Klimatu i Środowiska znak: DLŁ-WGL.8100.85.2021.LP z dnia 10 stycznia 2022r., zatwierdzono aneks do planu urządzenia lasu, uzupełniający ww. plan urządzenia lasu o zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Gogolice-Kosa PLH320038.

Decyzją nr 100 z dnia 20 czerwca 2023r., znak: ZU.6005.25.2023, Dyrektor Generalny Lasów Państwowych, zwiększył rozmiar szacunkowego pozyskania w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębego na lata 2016-2025.

Nadleśnictwo Różańsko jest nadleśnictwem jednoobróbowym.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 23/2018 Nadleśniczego Nadleśnictwa Różańsko z dnia 17 grudnia 2018 r. w skład Nadleśnictwa wchodzi 9 Leśnictw (Chłopy, Chłopowo, Dolsk, Dyszno, Nowogródek, Pszczelnik, Różańsko, Smoliny, Stołeczna). Ze względu na zmiany zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Różańsko, na podstawie wchodzącego w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku Zarządzenia nr 24 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 4 marca 2025 r. w sprawie zmiany Zarządzenia nr 86 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29 grudnia 2014 roku w sprawie określenia zasięgu terytorialnego nadleśnictw nadzorowanych przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Szczecinie (Znak: EZ.0141.1.2025), Nadleśniczy Nadleśnictwa Różańsko wyda zarządzenie w sprawie zmian w podziale administracyjnym Nadleśnictwa Różańsko. Od dnia 01.01.2026 r., w skład Nadleśnictwa Różańsko będzie wchodziło 10 Leśnictw (Chłopy, Chłopowo, Dolsk, Dyszno, Lubiszyn, Pszczelnik, Różańsko, Smoliny, Stołeczna, Warnice).

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Róžańsko, wg stanu na 31.12.2025r. przedstawia się następująco (bez współwłasności):

- 1) wg danych ewidencyjnych:
ogółem nadleśnictwo – 15 018,8524 ha

- 2) wg opisu taksacyjnego:
ogółem nadleśnictwo – 15 018,86 ha

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Róžańsko, wg stanu na 31.12.2025r. przedstawia się następująco (ze współwłasnościami):

- 3) wg danych ewidencyjnych:
ogółem nadleśnictwo – 15 018,9236 ha

- 4) wg opisu taksacyjnego:
ogółem nadleśnictwo – 15 018,92 ha

Różnica w powierzchni wynika z zaokrąglenia powierzchni działek ewidencyjnych określonej w metrach kwadratowych do 1 ara powierzchni wydzielenia w opisie taksacyjnym.

Nadleśnictwo Róžańsko posiada nieruchomość stanowiącą grunt nieleśny we współwłasności, której powierzchnia wynosi 0,1225 ha (w udziale 102/1000). Nadleśnictwo prowadzi działania mające na celu likwidację współwłasności (pozostały 2 lokale mieszkalne do zbycia).

Gruntów spornych w zarządzie Nadleśnictwa Róžańsko brak.

W zarządzie Nadleśnictwa Róžańsko do dnia 31.12.2025r. znajduje się grunt przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne w miejscowym planach zagospodarowania przestrzennego, który dotychczas nie został wyłączony z produkcji leśnej o pow. 0,65 ha, położony na terenie Gminy Myślubórz, obr. Renice.

W minionym okresie Nadleśnictwo prowadziło rejestr gruntów, który był uzgadniany z ewidencją gruntów i budynków prowadzoną przez Starostwa Powiatowe w Myśluborzu, Gorzowie Wielkopolskim i Gryfinie.

W okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2025 r. odnotowano następujące zmiany w powierzchni Nadleśnictwa Róžańsko:

Tab. 1. Bilans zmian powierzchni gruntów Nadleśnictwa Różańsko (powierzchnia wg ewidencji gruntów i budynków bez współwłasności)

Stan na dzień	Powierzchnia w ha		
	Leśna	Nieleśna	Ogółem
Obręb Różańsko			
01.01.2016 r.	14 177,4900	757,2484	14 934,7384
31.12.2025 r.	14 229,4906	789,3618	15 018,8524
Bilans:	52,0006	32,1134	84,1140

Tab. 2. Zestawienie porównawcze powierzchni gruntów Nadleśnictwa Różańsko według grup i rodzajów użytków gruntowych oraz wybranych grup kategorii użytkowania

Rodzaj użytku	Ogółem Nadleśnictwo [ha]		
	Stan na	Stan na	BILANS
	01.01.2016 r.	31.12.2025 r.	
1. Lasy - razem	14 117,7712	14 185,0937	+ 67,3225
1.1. Grunty leśne zalesione	13 498,4791	13 520,7909	+ 22,3118
1.2. Grunty leśne niezalesione	223,2037	255,2801	+ 32,0764
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną	396,0884	409,0227	+ 12,9343
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	59,7188	44,3969	-15,3219
3. Użytki rolne - razem	105,8550	299,8521	+ 193,9971
4. Grunty pod wodami	16,4100	16,2280	- 0,1820
5. Użytki ekologiczne	358,3067	0,0000	- 358,3067
6. Tereny różne	42,3139	42,0465	- 0,2674
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane i tereny komunikacyjne	16,5386	16,8386	+ 0,3000
8. Nieużytki	217,8242	414,4086	+ 196,5844
Razem (2-8) Grunty nieleśne	816,9672	833,7560	+ 16,7888
OGÓŁEM (1-8)	14 934,7384	15 018,8524	+ 84,1140

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Różańsko w okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2025r. zwiększyła się o 84,1140 ha.

Główne przyczyny zmian powierzchni to:

- nabycie gruntów (+ 57,9046 ha),

- nieodpłatne przejęcie gruntów z KOWR (+18,4683 ha),
- nieodpłatne przejęcie gruntów od starostwa (+0,2060 ha),
- zmiany powierzchni działek wynikające z pomiarów geodezyjnych i modernizacji ewidencji gruntów i budynków, aktualizacji powierzchni użytków wykonywanych w ramach prac geodezyjnych,
- sprzedaże nieruchomości w trybie art. 40 a i 38 ustawy o lasach
- przesunięcie z rodzaju powierzchni „użytki ekologiczne” wynika ze zmiany Rozporządzenia w sprawie ewidencji gruntów i budynków z dnia 27 lipca 2021r. (powierzchnia użytków ekologicznych obecnie figuruje w rodzaju użytków „nieużytki” i „użytki rolne”)

W wyniku przeprowadzonej taksacji ujawniono rozbieżności pomiędzy rodzajem użytków w ewidencji, a ich stanem na gruncie - Nadleśnictwo doprowadzi do uzyskania zgodności, po otrzymaniu pisma zatwierdzającego Plan Urządzenia Lasu sporządzony na lata 2026-2035

2. PORÓWNANIE ZAPLANOWANYCH ZADAŃ GOSPODARCZYCH Z ICH WYKONANIEM W UBIEGLYM DZIESIĘCIOLECIU

3.1. Cięcia rębne i pielęgnacyjne

Tab. 3. Zestawienie pozyskania drewna dla całego Nadleśnictwa w układzie obrębowym za ubiegły okres według kategorii cięć i porównanie z etatami (miąższość grubizny netto, powierzchnia manipulacyjna zabiegów pielęgnacyjnych bez powtórzeń-nawrotów) – tabela IX

ROK KALENDARZOWY	UŻYTKI										OGÓŁEM
	RĘBNE				PRZEDRĘBNE						
	ha	m3	przygodne m3	razem m3	czyszczenia		trzebieże		przygodne m3	razem m3	
1	2	3	4	5	ha	m3	ha	m3	10	11	12
WYKONANIE ZA UBIEGLY OKRES WEDŁUG LAT											
2016	208,83	34606,77	850,59	35457,36	14,14	79,75	989,32	47242,93	3086,02	50408,7	85866,06
2017	261,55	46602,76	1297,57	47900,33	24,98	69,31	834,61	41105,25	5586,69	46761,25	94661,58
2018	237,56	37390,31	4976,50	42366,81	70,61	786,24	740,40	37891,22	15949,15	54626,61	96993,42
2019	263,70	44568,55	2413,85	46982,40	7,82	141,76	572,63	33709,21	8308,63	42159,6	89142,00
2020	267,36	48017,29	4589,49	52606,78	0,00	82,55	429,99	27676,62	9881,48	37640,65	90247,43
2021	266,13	43846,71	2484,51	46331,22	0,00	13,78	805,44	40778,74	5209,98	46002,5	92333,72
2022	214,71	36775,49	13443,00	50218,49	0,00	0,00	1245,57	67182,21	9084,62	76266,83	126485,32
2023	185,75	29298,37	6052,58	35350,95	2,89	30,36	1296,35	51276,35	6368,63	57675,34	93026,29
2024	196,27	30786,68	4029,02	34815,70	0,50	80,26	1169,29	46102,83	6645,79	52828,88	87644,58
2025	227,21	25706,66	2327,78	28034,44	0,00	153,41	1052,44	42592,92	2538,74	45285,07	73319,51
RAZEM	2329,07	377599,59	42464,89	420064,48	120,94	1437,42	9136,04	435558,28	72659,73	509655,43	929719,91
ETAT ZA OKRES UBIEGLY	2243,98	431552,00	x	431552,00	148,18	0,00	9239,13	510000,00	x	510000,00	941552,00
% WYKONANIA	103,79	87,50	x	97,34	81,62	x	98,88	85,40	x	99,93	98,74

Ogółem dla Nadleśnictwa etat miąższościowy w ramach wszystkich kategorii cięć (zaliczonych i niezaliczonych na poczet etatu powierzchniowego) zrealizowany został na poziomie 98,74 %, z czego w użytkach rębnych w 97,34 % (łącznie z użytkami przygodnymi) oraz w 99,93 % w użytkach przedrębnych (łącznie z użytkami przygodnymi). Etat powierzchniowy użytków przedrębnych (trzebieże razem) zrealizowany został na poziomie 98,88 %. Przekroczenie etatu powierzchniowego w użytkach rębnych wynikało z konieczności wykonania zrębów sanitarnych.

Tab. 4. Zestawienie drewna pozyskanego w ubiegłym okresie poza etatem-wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji – tabela IXa

Rok kalendarzowy	użytki z wylesień na gruntach leśnych	
	pow. manipulacyjna (ha)	miąższość grubizny (m ³)
2016	0,00	0,00
2017	0,00	0,00
2018	0,00	0,00
2019	11,23	2138,94
2020	0,00	0,00
2021	0,00	0,00
2022	0,00	0,00
2023	0,00	0,00
2024	0,00	0,00
2025	0,00	0,00
Ogółem Nadleśnictwo	11,23	2138,94

Wylesienie nastąpiło w związku z realizacją inwestycji Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. – budowa napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV relacji Krajnik-Baczyna w oparciu o przepisy ustawy z dnia 31 sierpnia 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych.

Tab. 5. Zestawienie pozyskanego drewna za ubiegły okres, niezaliczonego na poczet etatu powierzchniowego

ROK KALENDARZOWY	UŻYTKI			
	UPRZĄTNIĘCIE PŁAZOWIN	UPRZĄTNIĘCIE NASIENNIKÓW I PRZESTOI	POZOSTAŁE	OGÓŁEM
	m3	m3	m3	
1	2	3	4	5
WYKONANIE ZA UBIEGŁY OKRES WEDŁUG LAT				
2016	0	0	307,10	307,10
2017	0	30,69	396,20	426,89
2018	0	238,29	290,35	528,64
2019	0	1071,29	0	1071,29
2020	0	534,84	0	534,84
2021	0	135,75	254,28	390,03
2022	0	0	120,02	120,02
2023	0	284,04	39,92	323,96
2024	0	428,69	115,81	544,50
2025	0	1380,75	556,02	1936,77
RAZEM		4104,34	2079,70	6184,04

Na zaplanowane w PUL 1256,00 m³ wykonano 6184,04 m³ tj. 492,36 %. Przekroczenie wynika głównie z usuwania drzew pod inwestycje związane z budową dróg leśnych oraz poszerzeniem linii podziału powierzchniowego.

Analizy powierzchniowe i miąższościowe w użytkowaniu przedrębnym przedstawiają poniższe zestawienia

Tab. 6. Analiza powierzchniowa i miąższościowa oraz pobór grubizny na 1 ha w użytkowaniu przedrębnym w minionym 10-leciu w Nadleśnictwie Różańsko

ROK KALENDARZOWY	PRZEDRĘBNE									
	CZYSZCZENIA			TRZEBIEŻE			PRZYGDODNE	RAZEM TRZEBIEŻE		OGÓŁEM
	ha	m3	m3/ha	ha	m3	m3/ha	m3	m3	m3/ha	m3/ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
WYKONANIE ZA UBIEGŁY OKRES WEDŁUG LAT										
2016	14,14	79,75	6	989,32	47242,93	48	3086,02	50328,95	51	50
2017	24,98	69,31	3	834,61	41105,25	49	5586,69	46691,94	56	54
2018	70,61	786,24	11	740,40	37891,22	51	15949,15	53840,37	73	67
2019	7,82	141,76	18	572,63	33709,21	59	8308,63	42017,84	73	73
2020	0,00	82,55	0	429,99	27676,62	65	9881,48	37558,10	88	88
2021	0,00	13,78	0	805,44	40778,74	51	5209,98	45988,72	57	57
2022	0,00	0,00	0	1245,57	67182,21	54	9084,62	76266,83	61	61
2023	2,89	30,36	11	1296,35	51276,35	40	6368,63	57644,98	45	44
2024	0,50	80,26	161	1169,29	46102,83	39	6645,79	52748,62	45	45
2025	0,00	153,41	0	1052,44	42592,92	40	2538,74	45131,66	43	43
RAZEM	120,94	1437,42	12	9136,04	435558,28	48	72659,73	508218,01	56	55
ETAT ZA OKRES UBIEGŁY	148,18	x	x	9239,13	510000,00	55	x	510000,00	55	54
% WYKONANIA	81,62	x	x	98,88	85,40	86,35	x	99,65	x	x

Zauważalny wzrost intensywności związany jest w dużej mierze z likwidacją skutków huraganowych wiatrów, które miały miejsce w październiku 2017r. (orkan Ksawery) oraz w styczniu i lutym 2022r.

Analizy powierzchniowe i miąższościowe w użytkowaniu rębnym przedstawiają poniższe zestawienia

Tab.7. Analiza wykonania użytkowania rębego w Nadleśnictwie Różańsko

	RĘBIE ZUPEŁNE		RĘBIE ZŁOŻONE		PRZYGDONE	POZOSTAŁE RĘBNE	RAZEM	
	ha	m3	ha	m3	m3	m3	ha	m3
PLAN	155,24	50049,00	2088,74	380247,00	x	1256,00	2243,98	431552,00
WYKONANIE	234,96	59710,92	2094,11	311704,63	42464,89	6184,04	2329,07	420064,48
% WYKONANIA	151,35	119,30	100,26	81,97	x	492,36	103,79	97,34

W użytkowaniu rębym etat miąższościowy wykonano w 97,34 %, etat powierzchniowy w 103,79 %. Realizacja na poziomie 151,35 % w rębniach zupełnych spowodowana była wykonaniem rębni sanitarnych.

3.2. Hodowla lasu

Wykonanie prac z zakresu hodowli lasu

Tab. 8. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami Nadleśnictwo Różańsko – ogółem – tabela X

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia [ha]						Poprawki i uzupełnienia	wprowadzanie podszytów	Pielęgnowanie [ha]			Melioracje [ha]	
	Otwarte		pod osłoną						Pielęgnowanie gleby	Pielęgnowanie upraw- CW	Pielęgnowanie miodników - CP	agrotechniczne	wodne
	plazowiny, halizny, zręby	grunty nieleśne	rębnie złożone	podsadzenia	dolesienia luk i przeredzeń								
	ha												
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12	13	14	
2016	19,13	-	42,64	-	0,13	1,18	-	515,75	62,16	93,69	128,05	-	
2017	11,98	-	55,96	2,30	2,47	1,79	-	80,46	47,69	155,07	207,70	-	
2018	7,22	1,19	79,30	25,20	0,91	1,10	-	74,56	46,21	181,48	192,76	-	
2019	21,57	-	88,02	16,48	0,83	1,36	-	139,69	54,42	102,47	200,03	-	
2020	36,05	-	93,50	2,07	2,18	4,08	-	107,23	84,17	87,49	158,15	-	
2021	5,18	-	83,99	1,33	0,32	3,33	-	91,51	67,78	39,60	183,80	-	
2022	25,75	6,95	85,63	1,01	0,69	1,13	-	117,99	69,51	74,55	134,72	-	
2023	21,20	-	79,93	5,23	2,84	2,95	-	124,28	47,45	79,71	177,35	-	
2024	41,12	-	63,94	71,60	6,43	2,92	-	137,59	59,34	137,58	155,56	-	
2025	23,12	7,36	60,32	0,36	5,03	2,04	-	87,73	66,94	134,29	84,25	-	
Razem	212,50	15,50	733,23	125,58	21,83	21,88	-	1476,79	605,67	1085,93	1622,37	-	
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	184,34	0	965,28	75,07	1,73	117,16	-	1279,13	936,34	816,60	1033,54	-	
% wykonania	115,28	-	75,96	167,28	1261,85	18,68	-	115,45	64,68	132,98	156,97	-	

3.2.1 Odnowienia zrębów, halizn i płazowin

Plan odnowień na powierzchniach otwartych zaplanowanych w rozmiarze 212,50 ha w skali Nadleśnictwa, wykonany został w 115,28 %. Ponadplanowa powierzchnia odnowień zrębów wynika głównie z zrębów sanitarnych spowodowanych przez owady i huraganowe wiatry.

Podczas realizacji planu minionego 10-lecia odnowiono 5,47 ha halizn, które powstały na skutek:

- a. pożaru zaistniałego na terenie leśnictwa Pszczelnik, oddz. 169m - 1,00 ha;
- b. wyłączeń trwałych pod wiertnie i gazociągi na terenie leśnictwa Dolsk, oddz. 120Dg – 0,24 ha;
- c. zmiany sposobu użytkowania na terenie leśnictwa Smoliny, oddz. 533c – 1,01 ha (była składnica drewna na Ls) i Chłopiny, oddz. 551c – 1,23 ha (było poletko na Ls)
- d. nabycie gruntu leśnego, leśnictwo Smoliny, oddz. 307fx – 1,11 ha, oddz. 307x – 0,71 ha i oddz. 307s – 0,17 ha.

Płazowin we wskazanym okresie nie zaewidencjonowano.

3.2.2 Zalesienia gruntów porolnych

Nadleśnictwo Różańsko nie miało w planie zalesień gruntów rolnych. Wykonało 15,50 ha ze względu na przejęcie gruntów do zalesienia z KOWR oraz nabycia gruntów w trybie art. 37 ustawy o lasach.

3.2.3 Odnowienia w rębniach złożonych

Na zaplanowane do wykonania 965,28 ha wykonano 733,23 ha - 75,96 %.

Niepełna realizacja planu UL związana jest ściśle z przelegiwaniem części powierzchni międzygiazdowych po rębni IIIAU z przeznaczeniem części pozycji do inicjowania odnowień naturalnych oraz niewykonaniem w pełnym zakresie planu cięć w rębniach złożonych z powodu wykonania zrębów sanitarnych spowodowanych przez owady i huraganowe wiatry.

3.2.4 Posażenia produkcyjne

Na plan 75,07 ha, wykonano 125,58 – 167,28 %.

Ponadplanowe wykonanie było realizowane zgodnie z potrzebami lasu na gruncie w drzewostanach o słabej kondycji zdrowotnej oraz w drzewostanach, gdzie posażenie będzie stanowić w przyszłości następne pokolenie lasu.

3.2.5 Dolesienia luk

Na plan 1,73 ha wykonano 21,83 ha – 1261,85 %.

Ponadplanową powierzchnię wykonanych dolesień, stanowią luki pojawiające się na bieżąco w wyniku działania sił przyrody - w tym obniżenia się poziomu wód gruntowych, wiatru, chorób i szkodników owadzich.

3.2.6 Poprawki i uzupełnienia

Poprawki i uzupełnienia zaplanowane w rozmiarze 117,16 ha wykonano na powierzchni 21,88 ha - co stanowi 18,68 % realizacji planu UL.

Stopień realizacji zadania wynika ze stwierdzonych niewielkich potrzeb na gruncie. Kluczowym elementem ograniczającym ilość koniecznych do wprowadzenia poprawek i uzupełnień jest utrzymywanie właściwych stanów zwierzyny i rozpraszanie jej presji na zakładane uprawy oraz stosowanie niezbędnych grodzień wykorzystywanie naturalnych sił przyrody w odnowieniach.

3.2.7 Pielęgnowanie

3.2.7.1 Pielęgnowanie gleby

Plan 1 279,13 ha, wykonanie 1 476,79 ha - co stanowi 115,45 % realizacji rozmiaru zadań określonych w planie UL.

Zabieg ten był wykonywany zgodnie z bieżącymi potrzebami upraw.

3.2.7.2 Pielęgnowanie upraw – CW

Plan 936,34 ha, wykonanie 605,67 ha - co stanowi 64,68 % realizacji rozmiaru zadań określonych w planie UL.

Zabieg ten wykonano zgodnie z faktycznymi potrzebami na gruncie.

3.2.7.3 Pielęgnowanie młodników – CP

Plan 816,60 ha, wykonanie 1 085,93 ha, co stanowi 132,98 % realizacji rozmiaru zadań określonych w planie UL.

Zabieg wykonano zgodnie z potrzebami pielęgnacyjnymi młodników na gruncie.

3.2.8 Melioracje agrotechniczne

Plan 1 033,54 ha, wykonanie 1 622,37 ha, co stanowi 156,97 % realizacji rozmiaru zadań określonych w planie UL. Przekroczenie wynika z wykonania melioracji agrotechnicznych na powierzchniach pod podsadzenia produkcyjne oraz w wyniku uprzątnięcia pozycji dodatkowych po huraganowych wiatrach oraz szkodnikach owadzych.

3.2.9 Rozliczenie zadań obligatoryjnych w pielęgnowaniu lasu

Tab. 9. Wykonanie zadań obligatoryjnych

Nazwa zadania	Planowana wielkość zadań obligatoryjnych (ha)	Wykonanie zadań obligatoryjnych (ha)	% wykonania zadań obligatoryjnych
Pielęgnowanie zinventaryzowanych upraw	565,48	605,67	107,11
Pielęgnacja młodników (CP)	964,78	1 085,93	112,56
Trzebieże (TW+TP)	9 239,13	9136,04	98,88
Razem pielęgnowanie lasu	10 769,39	10 827,64	100,54

Zadania obligatoryjne w zakresie pielęgnowania lasu zostały w pełni wykonane, realizacja wynika ściśle z potrzeb lasu na gruncie decydującego o kwalifikacji zabiegu.

3.3 Nasiennictwo i selekcja

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Różańsko w całości wchodzi w skład regionu nasiennego nr 10 i 30 – zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykazu, obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz.U. z 2015 r. poz. 1425).

3.3.1 Wyłączone drzewostany nasienne

W Nadleśnictwie Różańsko nie występują wyłączone drzewostany nasienne.

3.3.2 Gospodarcze drzewostany nasienne

Tab. 10. Powierzchnia gospodarczych drzewostanów nasiennych stan na 31.12.2025 r. wg gatunków panujących

Gatunek	Powierzchnia (ha)
So	208,13
Św	21,67
Dg	8,31
Bk	8,90
OI	5,36
Db.sz	6,01
Razem	258,56

Baza drzewostanów gospodarczych wskazanych w tabeli zapewnia wystarczającą ilość materiału siewnego na najbliższe lata.

3.3.4 Drzewostany zachowawcze

Nadleśnictwo Różańsko w swoim zasięgu ma jeden drzewostan zachowawczy sosnowy na terenie leśnictwa Chłopiny, oddz. 548 cx o powierzchni 2,65 ha.

3.3.5 Źródła nasion

Na terenie nadleśnictwa nie występują źródła nasion.

3.3.6 Drzewa mateczne

Na terenie nadleśnictwa nie występują drzewa mateczne.

3.3.7 Bloki upraw pochodnych

Na terenie Nadleśnictwa Różańsko znajdują się obecnie 3 bloki upraw pochodnych.

Tab. 11. Bloki upraw pochodnych – stan na 31.12.2025 r.

Dane o bloku upraw pochodnych		Powierzchnia upraw (ha)	Pochodzenie, dla którego utworzono blok (WDN, PN)					
nr bloku	powierzchnia bloku (ha)		gatunek	WDN/PN	nadleśnictwo	leśnictwo	oddział, pododdział	nr KRLMP
1	55,19	44,36	SO	WDN	Smolarz	Zagórze	268b,c,g	MP/2/31529/05
2	82,82	27,52	SO	WDN	Smolarz	Zagórze	268b,c,g	MP/2/31529/05
3	174,08	43,35	SO	WDN	Smolarz	Zagórze	268b,c,g	MP/2/31529/05
Razem	313,09	115,23	x	x	x	x	x	x

Realizacja upraw pochodnych w blokach wynosi 36,80 %.

Na terenie Nadleśnictwa na obszarze 37,44 ha występują uprawy pochodne rozproszone – poza blokami.

3.3.8 Blok upraw zachowawczych

Na dzień 31.12.2025r. na terenie Nadleśnictwa Różańsko brak bloków upraw zachowawczych. Nadleśnictwo posiada zatwierdzoną lokalizację bloku upraw zachowawczych na terenie leśnictwa Chłopowo, oddz. 181c o powierzchni 10,00 ha. Uprawa w tym bloku jest ujęta w planie odnowień na rok 2026.

3.3.9 Uprawy testujące

Na terenie Nadleśnictwa Różańsko znajdują się obecnie 2 uprawy testujące drzew matecznych (w Leśnictwach Dolsk i Chłopowo).

3. OCENA WPŁYWU WYKONANYCH ZABIEGÓW GOSPODARCZYCH NA STAN LASU

4.1 Wielkość zasobów drzewnych

Syntetyczne zestawienie klas wieku wg gatunków panujących pod względem zajmowanej powierzchni zalesionej i niezalesionej, miąższości oraz zasobności przedstawia się następująco:

Tab. 12. Zestawienie powierzchni zalesionej i niezalesionej, miąższości oraz przeciętnego zapasu na 1 ha – porównanie 2016/2025

Klasa wieku	stan na 01.01.2016			stan na 31.12.2025			Różnica +/-			Zmiana przeciętnej zasobności
	Pow. [ha]	Zapas [m ³] %	przeciętna zasobn	Pow. [ha]	Zapas [m ³] %	przeciętna zasobn	Pow. [ha]	Zapas [m ³]	przeciętna zasobn	
Grunty leśne niezalesione										
	223,18	3846	17	260,13	25956	100	36,95	22110	83	487
	1,62	0,09		11,15	2,77					
Drzewostany w klasach i podklasach wieku										
I a	395,87	510	1,0	490,27	2145,00	4,4	94,40	1635	3	338
(11-10)	2,88	0,01		3,56	0,05					
I b	1227,72	52 495	43	608,64	10910	18	-619,08	-41585	-25	-58
(11-20)	8,95	1,17		4,42	0,24					
II a	957,29	192 645	201	1242,41	133915	108	285,12	-58730	-93	-46
(21-30)	6,98	4,29		9,01	2,97					
II b	1273,95	377 730	297	1033,08	293440	284	-240,87	-84290	-13	-4
(31-40)	9,28	8,42		7,50	6,50					
III a	1407,76	502 130	357	1323,73	473260	358	-84,03	-28870	1	0
(41-50)	10,26	11,19		9,60	10,48					
III b	2627,8	995 365	379	1717,23	666655	388	-910,57	-	9	2
(51-60)	19,14	22,17		12,46	14,76			328710		
IV a	1335,88	596 715	447	2333,76	935695	401	997,88	338980	-46	-10
(61-70)	9,74	13,3		16,93	20,72					
IV b	831,11	341 925	411	1187,20	568705	479	356,09	226780	68	17
(71-80)	6,06	7,62		8,61	12,59					
V a	1286,25	587 405	457	742,03	323850	436	-544,22	-	-21	-4
(81-90)	9,37	13,09		5,38	7,17			263555		
V b	586,88	260 165	443	700,15	331610	474	113,27	71445	31	7
(91-100)	4,28	5,8		5,08	7,34					
VI	285,16	133 290	467	305,52	142770	467	20,36	9480	0	0
(101-120)	2,08	2,97		2,22	3,16					
VII	83,62	37 655	450	110,96	52260	471	27,34	14605	21	5
(121-140)	0,61	0,84		0,81	1,16					
VIII i starsze	116,15	55 765	480	118,45	61795	522	2,30	6030	42	9
(141 i starsze)	0,85	1,24		0,86	1,37					
KO	1042,38	321 815	309	1512,22	439230	290	469,84	117415	-19	-6
	7,6	7,17		10,97	9,73					
KDO	40,92	13 590	332	96,20	32385	337	55,28	18795	5	0
	0,3	0,3		0,70	0,72					
Przestoje na gr. zal.		14 807	-		21061	-	-	6254	-	-
		0,33								
Razem										
Grunty leśne zalesione	13 498,74	4 484 007	333	13 521,85	4 489 686	332	23,11	5 679	-1	0
	99,08	99,96		98,11	98,96					
Grunty leśne zalesione i niezal.	13 721,92	4 487 853	327	13 781,98	4 515 642	328	60,06	27 789	1	0
	100	100		100,00	100,00					

Powierzchnia leśna zalesiona zwiększyła się o 23,11 ha, natomiast powierzchnia leśna niezalesiona zwiększyła się o 36,95 ha w stosunku do powierzchni z poprzedniej rewizji Planu Urządzenia Lasu. Na uwagę zasługuje zmniejszenie zasobności w IB, IIA i IVA podklasach wieku podyktowane w głównej mierze zmianą technologii wykonawstwa cięć pielęgnacyjnych w TW.

4.2 Charakterystyka występujących gatunków drzew

Głównym gatunkiem lasotwórczym w Nadleśnictwie Różańsko jest sosna, która stanowi ponad 70 % powierzchni gruntów zalesionych. Znaczący udział mają olsza - 9 %, buk - 5 %, dąb 5 %.

Tab. 13. Porównanie udziału powierzchniowego według gat. rzeczywistych (pow. zal. i niezal)

Nadleśnictwo Różańsko					
Gatunek	Stan na 01.01.2016		Stan na 31.12.2025		+/- Różnica [ha]
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	
SO	10132,09	75,05	10142,63	73,59	+ 10,54
MD	167,37	1,24	164,66	1,19	- 2,71
ŚW	298,23	2,21	178,71	1,30	- 119,52
DG	43,91	0,33	43,38	0,31	- 0,53
BK	663,83	4,92	759,51	5,51	+ 95,68
DB.S	529,95	3,93	699,36	5,08	+ 169,41
DB.B	39,77	0,29	45,93	0,33	+ 6,16
DB.C	6,5	0,05	6,5	0,05	0,00
JW	3,82	0,03	7,13	0,05	+ 3,31
WZ	2,9	0,02	2,84	0,02	-0,06
JS	0,67	0,00	0,67	0,00	0,00
GB	6,37	0,05	6,41	0,05	+ 0,04
BRZ	474,41	3,51	450,07	3,27	-24,34
OL	1070,59	7,93	1232,81	8,95	+ 162,22
OL.S	1,14	0,01	1,14	0,01	0,00
AK	48,48	0,36	33,15	0,24	-15,33
OS	7,8	0,06	6,17	0,04	-1,63
LP	0,91	0,01	0,91	0,01	0,00
Ogółem	13498,74	100	13781,98	100,00	+ 283,24

W stosunku do stanu sprzed 10 lat nastąpił znaczący wzrost udziału powierzchni DB.S, OL i BK (odpowiednio o 169,41 ha, 162,22 ha i 95,68 ha), w mniejszym stopniu SO, oraz wyraźny regres ŚW i BRZ.

18

102

4. STAN AKTUALNY I ZMIANY POW. TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU (POW. ZAL. I NIEZAL.)

Tab. 14. Zmiany powierzchni typów siedliskowych lasu (pow. leśna zal. i niezal.)

Nadleśnictwo Różańsko					
TSL	Stan na 01.01.2016		Stan na 31.12.2025		+/-
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	Różnica [ha]
Bór świeży	404,31	2,95	422,86	3,07	18,55
Bór mieszany świeży	5278,42	38,46	5291,78	38,40	13,36
Bór mieszany wilgotny	16,42	0,12	16,42	0,12	0
Bór mieszany bagienny	77,77	0,57	77,77	0,56	0
Las mieszany świeży	4647,06	33,87	4658,74	33,80	11,68
Las mieszany wilgotny	318,64	2,32	326,1	2,37	7,46
Las mieszany bagienny	315,35	2,3	315,33	2,29	-0,02
Las świeży	1556,09	11,34	1560,78	11,32	4,69
Las wilgotny	226,93	1,65	226,74	1,65	-0,19
Ols	545,82	3,98	550,66	4,00	4,84
Ols jesionowy	319,58	2,33	319,24	2,32	-0,34
Las łęgowy	15,53	0,11	15,56	0,11	0,03
Ogółem	13706,39	100	13781,98	100,00	+60,06

W Nadleśnictwie Różańsko siedliska lasowe z olsami stanowią prawie 58 % powierzchni, a borowe 42 %. Wśród siedlisk borowych dominującym typem jest BMśw zajmujący ponad 38 % powierzchni, a wśród siedlisk lasowych LMśw zajmujący prawie 34 %. Analizując zachodzące zmiany na przestrzeni 10 lat zauważalny jest wzrost powierzchni BŚW, BMŚW, LMŚW, LMW, LŚW i OL oraz niewielki spadek powierzchni LMB, LW i OLJ.

5. JAKOŚĆ UPRAW I MŁODNIKÓW I ICH ZGODNOŚĆ Z TYPEM SIEDLISKOWYM LASU

6.1. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Tab. 15. Ocena upraw i młodników – tabela XI

Typ siedliskowy lasu(TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przypadłe	Razem
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym				
		przy zadrzewieniu										
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5		
powierzchnia - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
BŚW		22.17										22.17
BMSW		68.68	3.26									71.94
LMŚW		43.94	0.78									44.72
LMW		17.85										17.85
ŁŚW		30.28										30.28
LW		2.56										2.56
OL		1.42	1.08									2.50
OLJ		3.59										3.59
Ogółem		190.49	5.12									195.61

Zestawienie oceny upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych dla Nadleśnictwa Różańsko (dane od wykonawcy wg stanu na 31.12.2025 r. - w dotychczasowych granicach) wskazuje, że na ocenianych łącznie 195,61 ha powierzchni upraw, uprawy o zadrzewieniu powyżej 0,9 występują na 190,49 ha i stanowią 97,38 % ocenianej powierzchni.

Tab. 16. Stopień zadrzewienia upraw i młodników do lat 10

Stopień zadrzewienia	Ogółem Nadleśnictwo Różańsko			
	Stan na 01.01.2016 r.		Stan na 31.12.2025 r.	
	ha	%	ha	%
1,0 - 0,9	272,66	95,57	190,49	97,38
0,8 - 0,7	12,65	4,43	5,12	2,62
0,6 - 0,5	0	0	0	0
Razem	285,31	100	195,61	100

Stan upraw i młodników na powierzchniach otwartych jest bardzo dobry, a stopień zadrzewienia wyższy w porównaniu do stanu z przed 10 lat. Składy gatunkowe są zgodne z typem drzewostanu. Przeciętne zadrzewienie na 01.01.2016 r. wynosiło 95,57%, a na 31.12.2025 r. wynosi 97,38%.

6.2. Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Tab. 17. Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych – tabela XII

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana	
1	2	3	4	5	6	7	
KO	BMŚW		BK	4.84	44.8	12	
	BMŚW		DB.B	252.63	30.3	12	
	BMŚW		DB.S	49.55	32.2	12	
	BMW		DB.B	5.02	30.0	12	
	LMŚW		BK	88.41	54.3	12	
			9110		16.99	59.2	12
	LMŚW		DB.B	23.11	38.2	12	
	LMŚW		DB.S	530.98	40.4	12	
			9110		13.89	40.0	11
	LMŚW		JW		0.48	70.0	11
			9110		5.79	60.0	12
	LMW		DB.B	5.79	60.0	12	
	LMW		DB.S	11.06	40.0	12	
	LŚW		BK	34.64	73.5	12	
			9110		10.84	50.0	12
			9130		29.53	64.4	12
			9160		3.74	50.0	11
	LŚW		DB.S		149.78	43.5	12
			9130		3.58	40.0	11
			9160		7.74	64.2	11
		9170		7.19	40.0	12	
LŚW		GB		8.11	70.0	12	
		9160		14.28	60.0	11	
LW		DB.S		20.84	46.0	12	
		91F0		2.22	40.0	12	
Razem				1295.24	41.9	12	
KDO	LMŚW		BK	3.46	10.0	12	
	LMŚW		DB.S	2.67	10.0	11	
Razem				6.13	10.0	12	
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMŚW		BK	12.68	27.4	12	
	BMŚW		DB.B	11.76	45.2	11	
	BMŚW		DB.S	10.31	30.0	11	
	BMŚW		SO	47.61	100.0	11	
	LMŚW		BK	34.57	87.5	12	

		9110		12.33	90.0	12
	LMŚW		DB.S	68.16	40.9	11
	LMŚW		SO	241.67	98.9	11
	LMW		DB.S	1.22	83.1	22
	LŚW		BK	111.94	89.9	12
		9110		1.90	100.0	12
		9130		15.06	90.8	12
		9160		4.33	80.0	12
	LŚW		DB.S	51.31	85.9	12
	LW		DB.S	1.77	90.0	12
	OLJ		OL	7.90	100.0	12
Razem				634.52	85.4	12
Ogółem				1935.89	56.1	12

Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych przeprowadzona została na powierzchni 1 935,89 ha, w tym KO – 1295,24 ha, KDO – 6,13 ha, oraz uprawy i młodniki po rębniach złożonych – 634,52 ha.

6.3. Jakość upraw i młodników

Na podstawie zamieszczonych tabel XI i XII należy stwierdzić, że uprawy i młodniki są zgodne z typem drzewostanu, a ich jakość hodowlana jest dobra.

6. STAN ZDROWOTNY I SANITARNY LASU

W minionym 10-leciu drzewostany Nadleśnictwa regularnie ulegały uszkodzeniom zarówno przez czynniki biotyczne jak i abiotyczne. Wśród czynników abiotycznych największe szkody wywołał huraganowy wiatr, który wystąpił w latach 2017 i 2022. Długotrwała susza panująca w latach 2018-2020, ze skutkiem w latach następnych spowodowała obniżenie poziomu wód gruntowych - co było bezpośrednią przyczyną osłabienia drzewostanów, szczególnie sosnowych i świerkowych. Spowodowało to wzmożone wydzielanie się posuszu, a także zwiększoną aktywność szkodników wtórnych – przede wszystkim kornika drukarza, kornika ostrozębnego, przyplaszczka granatka, opiętków, kornika modrzewiowca. Brak wody i wysokie temperatury wywołały duże problemy w drzewostanach sosnowych powodowanych przez jemiolę rozpierzchlą. Posusz powstały w wyniku suszy i działalności szkodników wtórnych był usuwany w ramach cięć przygodnych oraz trzebieży negatywnych, a w przypadku masowego wydzielania się drzew na większej powierzchni, również poprzez zręby sanitarne.

Obecnie stan sanitarny drzewostanów na terenie Nadleśnictwa Różańsko można uznać za dobry, jednakże w przypadku pogorszenia się warunków hydrologicznych i termicznych, można spodziewać się ponownej fali przyśpieszenia procesu wydzielania się posuszu, zarówno w drzewostanach iglastych, jak i liściastych. Szczególnie narażone mogą być drzewostany rosnące na gruntach porolnych, zwłaszcza te, które w przeszłości zmagaly się z obniżeniem kondycji wskutek suszy, a także te, które zostały silnie przeredzone na skutek oddziaływania huraganowych wiatrów.

Tab. 18. Ilość posuszu, złomów i wywrotów, pozyskanych w okresie obowiązywania PUL

Rok	Posusz, złomy i wywroty															Pozyskanie ogółem (m ³)	Udział posuszu, złomów i wywrotów w pozyskaniu ogółem (%)
	gatunki iglaste					gatunki liściaste					Razem						
	Posusz (m ³)	w tym zasiedl. (m ³)	Złomy i wywroty (m ³)	w tym zasiedl. (m ³)	Posusz złomy i wywroty razem (m ³)	Posusz (m ³)	w tym zasiedl. (m ³)	Złomy i wywroty (m ³)	w tym zasiedl. (m ³)	Posusz złomy i wywroty razem (m ³)	Posusz (m ³)	w tym zasiedl. (m ³)	Złomy i wywroty (m ³)	w tym zasiedl. (m ³)	Posusz złomy i wywroty razem (m ³)		
2016	3 543,15	2 254,97	1 987,91	1,48	5 531,06	234,76	34,00	469,91	0,00	704,67	3 777,91	2 288,97	2 457,82	1,48	6 235,73	85 866,06	7,26
2017	3 451,80	1 539,46	9 070,80	140,61	12 522,60	152,97	7,49	2 316,94	21,30	2 469,91	3 604,77	1 546,95	11 387,74	161,91	14 992,51	94 661,58	15,84
2018	3 828,57	3 266,94	26 538,58	259,37	30 367,15	86,24	0,00	5 180,51	15,41	5 266,75	3 914,81	3 266,94	31 719,09	274,78	35 633,80	96 993,42	36,74
2019	8 927,66	3 583,97	5 081,94	10,30	14 009,60	168,20	0,00	1 494,39	5,26	1 662,59	9 095,86	3 583,97	6 576,33	15,56	15 672,19	89 142,00	17,58
2020	25 424,61	129 95,97	1 033,26	48,79	26 457,87	491,86	5,31	535,01	0,00	1 026,87	25 916,47	13 001,28	1 568,27	48,79	27 484,74	90 247,43	30,45
2021	16 211,45	3 628,07	527,50	0,00	16 738,95	513,84	5,24	329,30	0,00	843,14	16 725,29	3 633,31	856,80	0,00	17 582,09	92 333,72	19,04
2022	13 024,61	1 504,02	52 501,84	181,34	65 526,45	367,02	0,00	4 167,24	0,00	4 534,26	13 391,63	1 504,02	56 669,08	181,34	70 060,71	126 485,32	55,39
2023	21 826,28	7 854,73	13 253,50	0,00	35 079,78	757,12	28,03	1 274,58	0,00	2 031,70	22 583,40	7 882,76	14 528,08	0,00	37 111,48	93 026,29	39,89
2024	20 298,35	6 702,99	370,77	0,00	20 669,12	2 161,78	22,95	496,22	2,11	2 658,00	22 460,13	6 725,94	866,99	2,11	23 327,12	87 674,47	26,61
2025	11 754,99	2 188,34	596,47	11,54	12 354,46	1 097,65	20,24	341,40	3,96	1 439,05	12 852,64	2 208,58	940,87	15,50	13 793,51	75 493,86	19,01
Ogółem	126 582,80	45 133,28	110 669,50	653,43	237 252,20	5 927,80	103,02	16 455,25	48,04	22 383,05	132 510,60	45 236,30	127 124,70	701,47	259 635,30	931 894,28	28,31

7. ROZMIAR SZKÓD W LASACH, SPOWODOWANYCH CZYNNIKAMI BIOTYCZNYMI, ABIOTYCZNYMI I ANTROPOGENICZNYMI

8.1. Szkody od zwierzyny

Poniższe zestawienie prezentuje rozmiar zainwentaryzowanych szkód, wyrządzonych przez zwierzynę, w minionym 10-leciu:

Tab. 19a. Powierzchnia szkód spowodowanych przez ssaki (ha) w latach 2016-2023

Rok	Powierzchnia uszkodzeń (ha)	Powierzchnia uszkodzeń (ha)	Ogólna powierzchnia uszkodzeń (ha)
	21-40%	ponad 40%	
2016	25,49	4,39	29,88
2017	19,70	15,21	34,91
2018	23,26	4,79	28,05
2019	22,07	3,24	25,31
2020	12,91	1,80	14,71
2021	17,07	22,62	39,69
2022	38,59	4,92	43,51
2023	36,00	18,08	54,08

Tab. 19b. Powierzchnia szkód spowodowanych przez ssaki w latach 2024-2025 (ha)

Rok	Powierzchnia uszkodzeń (ha)	Powierzchnia uszkodzeń (ha)	Powierzchnia uszkodzeń (ha)	Ogólna powierzchnia uszkodzeń (ha)
	11-30%	31-60%	ponad 60%	
2024	40,78	21,04	5,62	67,44
2025	54,67	50,61	3,34	108,62

Tab. 20. Inwentaryzacja szkód od zwierzyny > 20 % (ha) w latach 2016-2023

Rok	Uprawy	Młodniki	Drzewostany starsze	Razem
2016	29,88	0,00	0,00	29,88
2017	31,56	3,35	0,00	34,91
2018	22,50	5,55	0,00	28,05
2019	20,61	4,70	0,00	25,31
2020	10,16	4,55	0,00	14,71
2021	35,87	1,20	2,62	39,69
2022	39,66	0,38	3,47	43,51
2023	37,99	3,05	13,04	54,08

* - powierzchnia uszkodzeń w przedziałach zgodnych z IOL z 2012 roku tj > 21%

Rok	Uprawy	Młodniki	Drzewostany starsze	Razem
2024	27,28	6,13	34,03	67,44
2025	50,83	30,28	27,51	108,62

* - powierzchnia uszkodzeń w przedziałach zgodnych z IOL z 2024 roku tj > 11%

Tab. 21. Inwentaryzacja szkód od zwierzyny w 2025 roku, szczegółowo (ha)

Faza rozwoju d-stanu	Uprawy				Młodniki				Drzewostany starsze				Ogółem			
	11-30%	31-60%	>60%	Razem	11-30%	31-60%	>60%	Razem	11-30%	31-60%	>60%	Razem	11-30%	31-60%	>60%	Razem
Przedziały procentowe uszkodzeń	%	%	%		%	%	%		%	%	%		%	%	%	
Sprawca uszkodzeń:	POWIERZCHNIA USZKODZEŃ W HA															
Jeleń	0,20	0,00	0,00	0,20	27,38	2,34	0,00	29,72	0,00	0,00	0,00	0,00	27,58	2,34	0,00	29,92
Sarna	19,63	30,75	0,00	50,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19,63	30,75	0,00	50,38
Bóbr	0,05	0,00	0,00	0,05	0,10	0,04	0,42	0,56	7,31	17,48	2,72	27,51	7,46	17,52	3,14	28,12
Żubr	0,00	0,00	0,20	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,20
Ogółem	19,88	30,75	0,20	50,83	27,48	2,38	0,42	30,28	7,31	17,48	2,72	27,51	54,67	50,61	3,14	108,62

W celu ograniczenia szkód powodowanych przez zwierzynę, główny nacisk położono na dostosowanie do optymalnego poziomu liczebności zwierzyny płowej oraz uregulowanie jej struktury wiekowej i płciowej. Oprócz tego Nadleśnictwo prowadziło działania profilaktyczne polegające na wykładaniu drzew zgrzyzowych. W analizowanym okresie uprawy liściaste, a w uzasadnionych sytuacjach również iglaste były chronione poprzez gradzenie.

W ostatnich latach systematycznie nasiliła się presja szkód powodowanych przez bobry, polegająca głównie na podtapianiu oraz ścinaniu i ogryzaniu drzew. Odnotowywano też szkody w postaci rozkopywania grobli, zatykania przepustów i rowów melioracyjnych. Nadleśnictwo Różańsko podejmowało działania ochronne polegające na grodzeniu zagrożonych upraw, zabezpieczeniu pojedynczych drzew siatką stalową, jak również korzystało z wydanych zezwoleń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie i Gorzowie Wielkopolskim w zakresie niszczenia tam bobrowych i odstrażeń tego gatunku.

Tab. 22. Ochrona upraw przed zwierzyną w latach 2016-2025

Rok planu	Rodzaj zabezpieczeń			
	grodzenia (ha)	mechaniczne (ha)	chemiczne (ha)	Wykładanie drzew zgrzyzowych (ha)
2016	30,35	5,17	66,97	492,66
2017	41,60	12,99	98,45	773,65
2018	59,07	2,06	90,21	1 239,83
2019	58,05	3,25	52,40	421,14
2020	72,46	39,12	51,51	257,92
2021	68,73	18,99	12,13	433,17
2022	75,10	17,72	0,00	638,77
2023	76,15	15,29	35,81	376,55
2024	58,62	20,26	19,90	377,62
2025	43,68	3,37	0,00	91,93
Razem	583,81	138,22	427,38	5 103,24

8.2. Szkody od owadów i grzybów patogenicznych

8.2.1. Szkodniki korzeni

Szkody od pędraków występują sporadycznie i nie mają znaczenia gospodarczego. W minionym 10-leciu nie wykonywano zabiegów lotniczych zwalczania imago chrabąszczy. Kontrolę występowania szkodników korzeni Nadleśnictwo realizowało zgodnie z § 20 Instrukcji Ochrony Lasu.

8.2.2. Szkodniki upraw i młodników

W Nadleśnictwie nie stwierdzono większych problemów ze szkodnikami upraw i młodników. Szkody od szeliniaka są minimalizowane poprzez jego odłowy do dołków

chwytnych na powierzchniach zagrożonych. Odłowy mają charakter prognostyczny. Przelegiwanie zrębów pozwala skutecznie minimalizować szkody wyrządzone przez ten gatunek.

8.2.3. Szkodniki pierwotne drzewostanów iglastych

Nadleśnictwo Róžańsko prowadzi kontrolę występowania brudnicy mniszki, zgodnie z § 51-58 IOL, tj. z zastosowaniem pułapek feromonowych do odłowu samców wywieszanych w stałych lokalizacjach – obecnie 8 lokalizacji oraz wykonując obserwacje obecności samic w drzewostanach iglastych i mieszanych z przewagą gatunków iglastych w wieku powyżej 20 lat, w okresie kulminacji lotu (metodą dwudziestu drzew).

W omawianym dziesięcioleciu na terenie nadleśnictwa znajdowały się 64 partie kontrolne, na których corocznie prowadzono jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny. W porozumieniu z ZOL Szczecinek ustalono, że w kolejnym dziesięcioleciu liczba partii kontrolnych wyniesie 69.

8.2.4. Szkodniki wtórne drzewostanów iglastych

W minionym okresie obowiązującego PUL stan sanitarny lasu utrzymywał się na zadowalającym poziomie. Posusz czynny był na bieżąco wyznaczany i usuwany.

Jednymi z głównych szkodników wtórnych są: kornik ostrozębny, kornik drukarz i przyplaszczek granatek. Jako szkodniki wtórne atakują one drzewostany osłabione działaniem różnych czynników (susze, zmiany poziomu wód gruntowych). Celem utrzymania prawidłowego stanu drzewostanów, Nadleśnictwo podejmowało co roku działania polegające na wyszukiwaniu drzew zasiedlonych, złomów i wywrotów, terminowym pozyskaniu drewna i wywozie, a także rozdrobieniu pozostałości po wycince, bądź sporadycznie spalaniu. Rejestrowane szkody występują przeważnie w formie pojedynczej, grupowej, rzadziej gniazdowej.

8.2.5. Grzyby patogeniczne

W drzewostanach założonych na gruntach porolnych występują uszkodzenia od huby korzeni oraz opieńkowej zgnilizny korzeni utrzymujące się w stopniu niezagrażającym trwałości lasu. W celu ograniczenia szkód, pniaki, po wykonanych cięciach pielęgnacyjnych oraz na zrębach, traktowane są biopreparatami.

8.2.6. Jemiola

W drzewostanach Nadleśnictwa Róžańsko, występuje jemiola. Obecność tego półpasożyta powoduje znaczne obniżenie kondycji zdrowotnej drzew, a także ich

zamieranie. Występowanie jemioly wraz z obniżeniem poziomu wód gruntowych może powodować zamieranie drzewostanów.

8. SZKODY SPOWODOWANE ZANIECZYSZCZENIEM ŚRODOWISKA

Ze względu na położenie nadleśnictwa z dala od źródeł zanieczyszczeń przemysłowych szkody tego rodzaju nie były notowane. Z uwagi na przygraniczne położenie obserwuje się narastające zjawisko zaśmieciania drzewostanów. W celu ograniczenia tego zjawiska tereny leśne nadleśnictwa są stale monitorowane przez Straż Leśną oraz pracowników służby terenowej. Nielegalne wysypiska są sukcesywnie uprzątane.

9. SZKODY POWODOWANE CZYNNIKAMI ABIOTYCZNYMI

Zagrożenia abiotyczne stanowią głównie silnie wiejące wiatry, zmiany stosunków wodnych (podtopienia i zalania oraz susze) a także nagłe zmiany temperatur (przymrozki wczesne i późne). Zjawiska kłęskowe wywołane przez te czynniki są trudne do przewidzenia, gdyż zależne są one w dużym stopniu od panujących warunków pogodowych. Liczne zmiany warunków środowiskowych spowodowały znaczne obniżenie kondycji zdrowotnej drzew. Do obniżenia odporności drzewostanów przyczyniła się również w dużym stopniu susza z lat 2018-2020 oraz występowanie przymrozków późnych.

W latach 2016-2022 pozyskano następujące ilości drewna:

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Pozyskanie wywrotów i złomów [m ³]	2 458	11 387	31 717	6 572	1 567	857	56 667

Na początku października 2017r., wystąpiły silne wiatry huraganowe (orkan Ksawery), w wyniku których pozyskano łącznie 43 100 m³ drewna.

W 2022 r., na przełomie stycznia i lutego wystąpiły szkody od huraganowych wiatrów (orkany Kyrill, Malik, Dudley, Eunice), w wyniku których pozyskano 56 700 m³ drewna.

Tab. 23. Wykaz szkód spowodowanych przez czynniki abiotyczne

	Rok									
	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
	Ha									
a) zakłócenia stosunków wodnych:	33,29	375,07	252,25	32,38	71,35	101,08	0,35	0,00	17,64	0,00
– podtopienia i zalania	8,26	19,42	9,21	0,00	0,00	0,20	0,00	0,00	0,10	0,00
– obniżenie poziomu wód, susza	25,03	355,65	243,04	32,38	71,35	100,88	0,35	0,00	17,54	0,00
b) niskie i wysokie temperatury:	308,67	37,20	1,25	0,00	0,00	189,21	24,56	2,50	0,00	0,00
– oparzenia (zgorzel słoneczna), wędnięcie i zamieranie	0,00	0,00	0,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
– zmrozenia, zwarzenia	308,67	37,20	0,30	0,00	0,00	189,21	24,56	2,50	0,00	0,00
c) wiatr	0,00	0,00	314,54	960,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
f) pożar	0,34	0,00	0,33	0,22	1,33	0,02	0,49	0,53	0,04	0,99

11. POŻARY

W minionym dziesięcioleciu lasy Nadleśnictwa Różańsko były zakwalifikowane do III kategorii zagrożenia pożarowego.

W latach 2016 – 2025 na terenie nadleśnictwa wystąpiło 35 pożarów o łącznej powierzchni 4,29 ha.

Dane dotyczące pożarów w minionym okresie przedstawiają się następująco:

Tab. 24. Liczba i powierzchnia pożarów w latach 2016-2025

Rok	Liczba pożarów (szt.)	Powierzchnia (ha)	Średnia powierzchnia pożaru (ha)
2016	3	0,99	0,33
2017	2	0,04	0,02
2018	8	0,53	0,07
2019	7	0,49	0,07
2020	2	0,02	0,01
2021	4	1,33	0,33
2022	1	0,22	0,22
2023	4	0,33	0,08
2024	0	0,00	0,00
2025	4	0,34	0,09

Analizując przyczyny powstania pożarów należy stwierdzić, że największy odsetek przypadków przypada na kategorię o nieustalonej przyczynie – 18 pożarów zostało zaklasyfikowanych jako przyczyna nieznana. Kolejno są to podpalenia – 7 przypadków, zaniedbania – 4 przypadki, wypadki - 5 przypadków, pożar spowodowany transportem drogowym – 1 wypadek.

Elementy stanowiące zabezpieczenie przeciwpożarowe Nadleśnictwa Różańsko:

1. Obserwacja

Obszar nadleśnictwa jest monitorowany za pomocą kamery zainstalowanej na maszcie stacji bazowej BTS. Obraz z kamery przesyłany jest drogą światłowodową do Punktu Alarmowo-Dyspozycyjnego (PAD) nadleśnictwa. Ponadto nadleśnictwo pozostaje w stałej współpracy z dyspozytorami z sąsiednich nadleśnictw (tj. N-ctwa: Dębno, Bogdaniec, Mieszkowice, Myślibórz).

2. Łączność radiowo-telefoniczna

System łączności wykorzystywany w Nadleśnictwie Różańsko opiera się na kilku kluczowych elementach. Takie podejście zapewnia ciągłość i skuteczność komunikacji.

- Radiostacja bazowa
- Radiostacja przewoźna
- Radiotelefony nasobne
- Sieć telefonii komórkowej i stacjonarnej
- Punkt Alarmowo-Dyspozycyjny (PAD)

3. Przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę.

Zaopatrzenie wodne do celów przeciwpożarowych kompleksu leśnego obejmuje zarówno naturalne (5 szt.), jak i sztuczne (3 szt.) zasoby wodne.

4. Zaplecze pożarowe nadleśnictwa

Baza sprzętu przeciwpożarowego umiejscowiona jest przy siedzibie Nadleśnictwa Różańsko. Wyposażenie bazy sprzętu jest zgodne z obowiązującymi przepisami dla nadleśnictwa zaliczonego do III KZPL.

Dodatkowo nadleśnictwo jest w posiadaniu samochodu patrolowo-gaśniczego wyposażonego w zbiornik na wodę o pojemności 400 litrów oraz pompę z osprzętem do podawania wody i piany. Na wyposażeniu samochodu gaśniczego jest również m.in. kamera termowizyjna, lokalizator GPS, pilarka spalinowa.

5. Pasy przeciwpożarowe

Przy obiektach mogących stanowić zagrożenie pożarowe utrzymuje się pasy przeciwpożarowe. Stanowi to istotny element zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów i minimalizowania ryzyka rozprzestrzeniania się pożarów.

6. Dojazdy pożarowe

W celu zapewnienia sprawnego i szybkiego dojazdu pojazdów gaśniczych do miejsc zagrożonych pożarem, na terenie kompleksu leśnego została utworzona sieć dróg pożarowych (dojazdów pożarowych).

Nadleśnictwo Różańsko utrzymuje 27 dojazdów pożarowych o łącznej długości 95,20 km, z tego: 48,6 km stanowią dojazdy pożarowe po drogach leśnych; 24,50 km stanowią dojazdy pożarowe po drogach publicznych; 22,10 km stanowią dojazdy pożarowe po drogach publicznych/leśnych.

7. Lokalizacja MPP

Nadleśnictwo korzysta z meteorologicznego punktu pomiarowego zlokalizowanego w Leśnictwie Dyszno.

12. PODSTAWOWE WYNIKI Z ZAKRESU UŻYTKOWANIA UBOCZNEGO

12.1. Stopień wykorzystania zasobów niedrzewnych

W minionym dziesięcioleciu użytkowanie uboczne było prowadzone poprzez pozyskanie i sprzedaż choinek oraz stroiszu na rynku lokalnym. W okresie 10 lat sprzedano łącznie 54 szt. choinek

12.2. Gospodarka łowiecka

Nadleśniczy Nadleśnictwa Różańsko zatwierdza roczne plany łowieckie dla 3 obwodów łowieckich wydzielanych kołom Polskiego Związku Łowieckiego.

Wspomniane obwody łowieckie należą do X i XI Łowieckiego Rejonu Hodowlanego. Koła łowieckie dzierżawiące obwody prowadziły gospodarkę łowiecką w oparciu o Wieloletni Łowiecki Plan Hodowlany opracowany na lata od 2017 – 2022 r. oraz w oparciu o obecnie obowiązujący Wieloletni Łowiecki Plan Hodowlany na okres od 01.04.2022 r. do 31.03.2032 r.

Tab. 25. Plan i wykonanie odstrzałów w sezonach łowieckich ubiegłego okresu przedstawia się następująco

Sezon	2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022		2022/2023		2023/2024		2024/2025		
	gat.	plan	wyk	plan	wyk	plan	wyk	plan	wyk	plan	wyk	plan	wyk	plan	wyk	plan	wyk	plan	wyk	plan	wyk
Jeleń	184	181	260	262	246	244	268	265	292	293	371	359	344	313	371	336	310	244	274	182	
Daniel	9	7	10	8	10	10	4	4	4	4	5	2	4	4	4	4	0	0	0	0	
Sarna	506	506	542	542	539	516	505	508	535	534	545	547	465	442	620	598	587	543	555	519	
Dzik	1040	885	1135	1100	556	777	468	968	470	1293	700	747	511	532	661	563	570	750	510	532	

Przeciętny wskaźnik realizacji odstrzału zwierzyny grubej w minionym dziesięcioleciu średnio wyniósł dla poszczególnych gatunków odpowiednio:

- Jeleń – 92 %,
- Daniel – 86 %,
- Sarna – 97 %,
- Dzik – 125 %.

Tab. 26. Ogólna charakterystyka obwodów łowieckich

Nr	Dzierżawca obwodu	Pow. całkowita (ha)	Pow. gruntów leśnych (ha)	Typ obwodu	Kategoria obwodu
278	KŁ „Cietrzew” Myślibórz	8216,86	3930,21	leśny	bardzo dobra
282	KŁ „Dzik” Myślibórz	7557,07	5190,14	leśny	bardzo dobra
15	KŁ „Darz Bór” Szczecin	7724,94	3893,76	leśny	bardzo dobra
276	KŁ „Jeleń” Myślibórz	7140,13	1166,43	polny	dobra
269	KŁ „Diana” Myślibórz	9136,27	1795,63	polny	średnia
Razem		39 775,27	15 976,17		

Tab. 27. Stan zwierzyny grubej w obwodach Nadleśnictwa Różańsko na początku i na końcu okresu obowiązywania PUL 2016-2025

Obwód	Stan zwierzyny 2016				Stan zwierzyny 2025				Różnica w stanach zwierzyny pomiędzy rokiem 2025 a 2016			
	jelenie	daniele	sarny	dziki	jelenie	daniele	sarny	dziki	jelenie	daniele	sarny	dziki
278	160	30	705	210	250	0	580	25	+90	-30	-125	-185
282	92	19	642	110	180	0	500	20	+88	-19	-142	-90
15	57	0	389	65	200	0	500	30	+143	0	+111	-35
276	20	0	300	90	60	0	350	25	+40	0	+50	-65
269	18	0	600	110	65	0	530	30	+47	0	-70	-80
Razem	347	49	2636	585	755	0	2460	130	+408	-49	-176	-455

Działania nadleśnictwa w ramach gospodarki łowieckiej ukierunkowane były na dostosowanie stanów zwierzyny do możliwości łowisk poprzez uzgadnianie i egzekwowanie od kół łowieckich poziomu i struktury odstrzału powodujących stopniową redukcję szczególnie populacji jelenia.

Poziom realizowanego odstrzału dzików pozwalał utrzymać stan populacji na poziomie zbliżonym do założeń WŁPH, natomiast w związku z wystąpieniem w ostatnim

okresie afrykańskiego pomoru świń (ASF) podjęto działania mające na celu znaczną redukcję populacji. Poprzez zwiększony ostrzał osiągnięto przez ostatnie dziesięciolecie zmniejszenie populacji dzika we wszystkich obwodach o 455 sztuk.

W analizowanym okresie populacja danieli zmalała ze względu na dużą presję ze strony wilków, ograniczenie liczebności dzików spowodowane były odstrzałami sanitarnymi ze względu na ASF.

13. ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE LASU NA TERENIE NADLEŚNICTWA RÓŻAŃSKO

Celem zagospodarowania turystycznego terenów leśnych jest stworzenie warunków do wypoczynku i rekreacji na łonie natury przy jednoczesnym zachowaniu równowagi ekologicznej oraz minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze. Przez obszar Nadleśnictwa Różańsko przebiegają liczne szlaki piesze i rowerowe, umożliwiające aktywny kontakt z naturą. W odpowiedzi na rosnące oczekiwania społeczeństwa w zakresie rekreacyjnego i turystycznego wykorzystania lasów, nadleśnictwo prowadzi działania mające na celu utrzymanie i modernizację istniejącej infrastruktury turystycznej w należytych stanie technicznym i estetycznym. Dzięki temu obiekty te służą zarówno lokalnej społeczności, jak i turystom, sprzyjając promocji zrównoważonej turystyki leśnej.

Tab. 28. Wykaz obiektów infrastruktury turystycznej Nadleśnictwa Różańsko

Lp.	Kategoria obiektu	Lokalizacja
1.	Miejsce biwakowania	Leśnictwo Pszczelnik – 249 i
2.	Miejsce biwakowania	Leśnictwo Dolsk – 363 f
3.	Miejsce odpoczynku	Leśnictwo Dolsk – 447 d
4.	Miejsce odpoczynku	Leśnictwo Chłopowo – 146 h
5.	Miejsce postoju pojazdów	Leśnictwo Różańsko – 215 a
6.	Miejsce postoju pojazdów	Leśnictwo Różańsko – 265 f
7.	Miejsce postoju pojazdów	Leśnictwo Chłopiny – 512 d
8.	Inne (Pomnik Lotników Litewskich)	Leśnictwo Pszczelnik – 284 g

Przez teren Nadleśnictwa Różańsko przebiegają obiekty liniowe:

- Ścieżka dydaktyczna (1)
  - Ścieżka dydaktyczna w Rezerwacie „Długogóry”.

- szlaki turystyczne (4):
  - Szlak pieszy – Szlak kolei,
  - Szlak pieszy – Szlak rezerwatów i pomników przyrody,
  - Szlak pieszy – Wokół Jeziora Promień,
  - Szlak pieszy – Szlak lasów i jezior.

- szlaki rowerowe (5):
  - Szlak Templariuszy i Joannitów,
  - Szlak Północny Łącznikowy,
  - Szlak Humboldta,
  - Kostrzyn N/O – Mosina – Marwice – Strzelce Krajeńskie,
  - Z biegiem Myśli.

- Szlak kajakowy
  - Szlak kajakowy Myśla.

W ramach programu Lasów Państwowych „Zanocuj w lesie” miłośnikom bushcraftu i survivalu udostępniono obszar położony na terenie obecnego Leśnictwa Dolsk, tj. na powierzchni ponad 1600 ha .

14. LASY NIEPAŃSTWOWE

Nadleśnictwo Różańsko sprawuje nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa w ramach:

- porozumienia zawartego 14 maja 2021 r. pomiędzy Starostą Powiatu Gorzowskiego a Nadleśniczym Nadleśnictwa Różańsko sprawie powierzenia prowadzenia spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa – ogólna powierzchnia tych lasów wynosi 183,0413 ha,

- porozumienia zawartego 15 stycznia 2016 r. pomiędzy Starostą Gryfińskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Różańsko w sprawie powierzenia prowadzenia spraw

z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa – ogólna powierzchnia lasów 39,44 ha,

- porozumienia zawartego 28 października 2010 r. pomiędzy Starostą Myśliborskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Różańsko w sprawie powierzenia prowadzenia spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa zmienionego aneksem Nr 26 z dnia 1 września 2020 r. – ogólna powierzchnia lasów 150,578 ha.

Tab. 29. Zestawienie powierzchni nadzoru nad lasami innej własności na podstawie zawartych porozumień.

Lp.	Starostwo Powiatowe w Myśliborzu		Starostwo Powiatowe w Gryfinie		Starostwo Powiatowe w Gorzowie Wlkp.	
	Gmina	Powierzchnia [ha]	Gmina	Powierzchnia [ha]	Gmina	Powierzchnia [ha]
1.	Dębno	14,59	Trzcińsko Zdrój	39,44	Lubiszyn	183,04
2.	Myślibórz	93,46	-	-	-	-
3.	Nowogródek Pomorski	42,53	-	-	-	-
Razem:		150,58	39,44		183,04	
Razem:		373,06 ha				

15. OCENA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY ORAZ WYKONANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PLANÓW OCHRONY DLA OBIEKTÓW, DLA KTÓRYCH TAKIE PLANY ZOSTAŁY ZATWIERDZONE

15.1. Formy ochrony przyrody

15.1.1. Rezerваты przyrody

Tab. 30. Rezerваты przyrody

Stan na 01.01.2016 r. (wg POP)		Stan na 04.11.2025 r. (wg aktów prawnych)	
Nazwa i rodzaj rezerwatu	Pow. (ha)	Nazwa i rodzaj rezerwatu	Pow. (ha)
„Bagno Chłopiny”	118,99	„Bagno Chłopiny”	118,99
„Czapli Ostrów”	12,45	„Czapli Ostrów”	16,45
„Długogóry”	120,36	„Długogóry”	120,36
Razem	251,80	Razem	255,80

Na terenie Nadleśnictwa Różańsko istnieją trzy rezerваты przyrody: „Bagno Chłopiny”, „Czapli Ostrów”, „Długogóry”

- **Rezerwat przyrody „Bagno Chłopiny”**

Rezerwat o powierzchni 118,99 ha utworzony na mocy Zarządzenia nr 83 Ministra Leśnictwa z dnia 10 maja 1963 r. (M.P. Nr 49 z 1963 r., poz. 250). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Nr 58/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 grudnia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Bagno Chłopiny” (Dz. U. Woj. Lub. Nr 139 poz. 2898). Rezerwat położony jest w gminie Lubiszyn, w powiecie gorzowskim.

Cel ochrony to zachowanie ze względów dydaktyczno-naukowych zróżnicowanego kompleksu ekosystemów torfowiskowych i lasów bagiennych, z leżącym w części centralnej torfowiskiem przejściowym oraz charakterystyczną roślinnością i fauną. Ochrona czynna.

Rezerwat utworzono na młodym torfowisku pojeziornym z roślinnością glacialną. Z reliktywów glacialnych występuje gwiazdnica grubolistna, turzyca strunowa, skalnica torfowiskowa, storczykowate – Lipiennik Loesela. Granica rezerwatu przebiega głównie po wyłączeniach drzewostanowych, którą wyznacza obrzeże torfowiska pojeziornego. Ogółem

występuje 121 gat. roślin. Wokół szczątkowego fragmentu lustra wody zarastającego jeziora rozprzestrzenia się wąski pas zbiorowisk otwartych, na pd torfowisko porośnięte jest dość gęsto sosną i brzozą. Miąższość osadów organicznych wypełniających zarośnięte jezioro wynosi 9,5 m.

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Nr 27/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 lipca 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bagno Chłopy” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 19 lipca 2012 r. poz. 1474).

- **Rezerwat przyrody „Czapli Ostrów”**

Rezerwat o powierzchni 16,45 ha utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 11.04.1985 r (Monitor Polski nr 7/85 poz. 60). Rezerwat figuruje w Obwieszczeniu Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 5 lutego 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Zach Nr 62, poz. 1373 z 6.09.2002 r.) w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Cel ochrony zachowanie zalesionej wyspy na jeziorze Ostrowieckim oraz kolonii lęgowej czapli siwej i ostoi wielu gatunków ptaków wodnych.

Wyspa na jeziorze pokryta wielogatunkowym lasem liściastym z kolonią czapli siwej. W lesie wiele okazałych drzew, licznie występuje bluszcz. W rezerwacie również pas szuwarów o pow. 4 ha. Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 71/2007 Woj. Zach. z dnia 29.10.2007 r. (Dz. urz. Woj. Zach. Nr 108, poz. 1872 z dnia 08.11.2007 r.).

- **Rezerwat przyrody „Długogóry”**

Rezerwat o powierzchni 120,36 ha utworzony Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 8 lipca 1991 r. (Monitor Polski nr 25/91 poz. 172). Rezerwat figuruje w Obwieszczeniu Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 5 lutego 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Zach Nr 62, poz. 1373 z 6.09.2002 r.) w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Cel ochrony zachowanie krajobrazu moreny czołowej z licznymi głazami narzutowymi, buczyny pomorskiej, oraz tzw. oczek wodnych z interesującą roślinnością wodną i bagienną. Prawie całą powierzchnię rezerwatu pokrywa las bukowy z domieszką dębu i sosny. Na terenie rezerwatu spotyka się tysiące głazów narzutowych z różnych skał: różowego granitu skandynawskiego, kwarcytu, wapieni, melafirów, piaskowców, zlepieńców kwarcytowych.

Największy głaz znajdujący się na terenie rezerwatu ma obwód 11 metrów. Na terenie rezerwatu znajduje się dziesięć uznanych pomników przyrody.

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 4/2008 Woj. Zach. z dnia 22.01.2008 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 15, poz. 269 z dnia 05.02.2008 r.). Ostatnim aktem prawnym w sprawie planu ochrony jest Rozporządzenie Nr 48/2008 Woj. Zach. z dnia 14.11.2008 (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 96, poz. 2079 z dnia 26.11.2008 r.) zmieniające rozporządzenia w sprawie ustanowienia planów ochrony dla rezerwatów przyrody.

15.1.2. Obszary Natura 2000

Tab. 31. Obszary Natura 2000

Stan na 01.01.2016 r. (wg POP)		Stan na 04.11.2025 r.
Nazwa	Pow. n-ctwa (ha)	Pow. n-ctwa (ha)
Torfowisko Chłopiny	371,55	371,34
Jezioro Kozie	47,65	47,65
Gogolice-Kosa	19,34	19,43
Ostoja Witnicko-Dębnińska	5 041,91	5 051,81

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Różańsko znajduje się:

Torfowisko Chłopiny PLH080004

Obszar obejmuje kompleks ekosystemów bagiennych porastających rozległą misę pojeziorną, którą wypełniają osady organiczne. W centrum obiektu znajduje się torfowisko przejściowe z roślinnością glacialną. Otaczają je brzeziny, bory bagienne oraz lasy łąkowe i zarastające łąki. Obiekt o wybitnym znaczeniu przyrodniczym, zinventaryzowano tu 5 rodzajów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG). Wśród unikalnej flory z gatunkami storczykowatych i kilkunastoma innymi silnie zagrożonymi taksonami. Występują tu następujące siedliska przyrodnicze (6510)

Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris* (7140) Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*), (9110) Kwaśne buczyny *Luzulo-Fagenion*, (91D0) Bory i lasy bagienne *Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, (91E0) Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*. Obszar posiada plan zadań ochronnych powołany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 30 sierpnia 2024r.

Jeziro Kozie PLH320010

Obszar obejmuje eutroficzne jezioro typu karasiowego, wraz z przyległymi zaroślami i torfowiskiem niskim w niecce torfowej. W powiązaniu z wodami ekosystemu jeziornego rozwinął się tu kompleks roślinności, złożonej z około 30 zespołów roślinnych. Występująca tu kłoc wiechowata sukcesywnie zwiększa swój zasięg kosztem lustra wody. W obszarze stwierdzono występowanie siedliska z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Dodatkowo, występują tu rzadkie i wymierające gatunki roślin, jest to miejsce rozrodu płazów. Obszar stanowi cenne miejsce lęgowe ptaków wodno-błotnych. Dla obszaru ustalony jest PZO na podstawie Zarządzenia RDOŚ w Szczecinie i Gorzowie Wlk. z dnia 22 czerwca 2017 r.

Gogolice-Kosa PLH320038

Obszar obejmuje doliny dwóch małych rzek: Kosy i Myśli o długości 19 km. W jego skład wchodzi też kompleksy eutroficznych zbiorników wodnych, szuwały, łąki i torfowiska niskie. W północnej części obszaru występują również zarośla olszowe i nadrzeczne zalewane olsy oraz płaty olszyn źródłkowych.

Obszar zaproponowany dla ochrony największej populacji żółwia błotnego *Emys orbicularis* na Pomorzu Zachodnim i zarazem najważniejszej w zachodniej Polsce, jako jednej z zaledwie kilku rozrzedzających się populacji gatunku w tym rejonie. Liczebność dorosłych żółwi szacuje się tu na ok. 30 os. Rzeki są także ważnym korytarzem ekologicznym dla migrujących żółwi. Występują tu ponadto 3 inne gatunki zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 4 typy siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, które pokrywają ok. 40% powierzchni obszaru.

Ostoja Witnicko-Dębniańska PLB320015

Obejmuje fragment lasów położonych na północ od doliny Warty, zlokalizowanych w strefie krawędziowej doliny rzeki. Zajmuje obszar do niej przyległy oraz kompleksy leśne ciągnące się w kierunku Dębna wraz z doliną Myśli. Obszar wyróżnia się dużą lesistością. Zasadniczą część kompleksu leśnego stanowią lasy gospodarcze, w których znajdują się liczne torfowiska mszarne. Zachodnią część obszaru rozcinają ekosystemy położone wzdłuż Myśli i jej dopływu – Kosy. Na obrzeżach rzek znajdują się niewielkie starorzecza o różnym stopniu łądowienia i zaawansowaniu procesów torfotwórczych, a także rozległe enklawy zbiorowisk wodnych, bagiennych, szuwarowych i leśnych. Na obszarze tym występują różnej wielkości zbiorniki wodne, zarówno jeziora dystroficzne, jak i duże zbiorniki eutroficzne. Charakterystycznym elementem krajobrazu są torfowiska. Teren jest w małym stopniu zurbanizowany i przekształcony antropogenicznie.

15.1.4. Pomniki przyrody

Na terenie Nadleśnictwa Różańsko na dzień 04.11.2025r., znajduje się 68 pomników przyrody. Ich wykaz zawiera poniższa tabela.

Tab. 32. Pomniki przyrody

Lp	Akt prawny (Dz.U)	Gmina	Leśnictwo	Oddział/ pododdział	Pomniki przyrody				Uwagi
					Rodzaj	Szacowany Wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	
1	Rozporządzenie Wojewody Gorzowskiego Nr 2 z dnia 12.09.1990r. utrzymane w mocy poprzez Rozporządzenie nr 2/99 Wcj Zachodniopomorskiego z dnia 30	Myślibórz	Stoleczna	95a	Głaz narzutowy	-	600	-	"Tron"
2		Myślibórz	Stoleczna	94d	Głaz narzutowy	-	875	0,6	Jeden pomnik
					Głaz narzutowy	-	700	1	

Lp	Akt prawny (Dz.U)	Gmina	Leśnictwo	Oddział/ pododdział	Pomniki przyrody				Uwagi
					Rodzaj	Szacowany Wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	
3		Myślibórz	Stoleczna	94b	Głaz narzutowy	-	1100	1	"Stół"
4		Myślibórz	Stoleczna	105a	Głaz narzutowy	-	644	1,5	Jeden pomnik. Największy głaz otoczony grupą mniejszych głazów.
					Głazy narzutowe	-	400-500		
5		Myślibórz	Stoleczna	94a	Głaz narzutowy	-	450	0,4	
6		Myślibórz	Stoleczna	93b	Głaz narzutowy	-	900	0,5	"Grzbiet wielbłąda"
7		Myślibórz	Stoleczna	102a	Głaz narzutowy	-	980	1,5	
8		Myślibórz	Stoleczna	102a	Buk zwyczajny	200	350	24	
9		Myślibórz	Stoleczna	79h	Głaz narzutowy	-	600		Jezioro z wyspą torfowców wraz z pasem brzegowym szer. 10m Pow. jeziora 0,42ha.
10		Myślibórz	Stoleczna	92d	Buk zwyczajny	200	340	25	"Trójząb"
11		Myślibórz	Stoleczna	94a	Buk zwyczajny	200	320	23	Jeden pomnik
					Buk zwyczajny	200	339	23	
12		Dębno	Dyszno	457d	Dąb szypułkowy	250	350-380	24	Jeden pomnik

Lp	Akt prawny (Dz.U)	Gmina	Leśnictwo	Oddział/ pododdział	Pomniki przyrody				Uwagi
					Rodzaj	Szacowany Wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	
					Dąb szypułkowy	250		24	
13	Uchwała nr XXV/120/04 Rady Gminy w Nowogrodku Pomorskim z 29 grudnia 2004r (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego nr 25 z dnia 29 marca 2005 r. poz. 516)	Nowogródek	Nowogródek	1j	Dąb szypułkowy	120	420	32	
14		Nowogródek	Nowogródek	45b	Żywotnik zachodni	120	240	24	
15		Nowogródek	Nowogródek	45b	Żywotnik zachodni	120	240	24	
16	Uchwała nr XL/252/2005 Rady Miejskiej w Dębnie z 27 stycznia 2005r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego nr 25 z dnia 29 marca 2005 r. poz. 501)	Dębno	Dyszno	339b	Dąb szypułkowy	150	420	22	
17		Dębno	Dyszno	338b	Dąb szypułkowy	150	360	24	
18		Dębno	Dyszno	338b	Dąb szypułkowy	180	500	25	
19		Dębno	Dyszno	376g	Dąb szypułkowy	150	385	18	
20		Dębno	Dyszno	376g	Dąb szypułkowy	180	430	22	
21		Dębno	Dyszno	375j	Dąb szypułkowy	150	380	22	
22		Dębno	Dyszno	442g	Dąb szypułkowy	160	290	25	Aleja pomnikowych drzew
23		Dębno	Dyszno	442g	Dąb szypułkowy	180	360	23	
24	Dębno	Dyszno	442g	Dąb szypułkowy	150	260	26		

Lp	Akt prawny (Dz.U)	Gmina	Leśnictwo	Oddział/ pododdział	Pomniki przyrody				Uwagi
					Rodzaj	Szacowany Wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	
25		Dębno	Dyszno	442g	Dąb szypułkowy	150	270	26	
26		Dębno	Dyszno	442g	Dąb szypułkowy	200	500	26	
27		Dębno	Dyszno	442g	Dąb szypułkowy	220	530	25	
28		Dębno	Dyszno	442g	Dąb szypułkowy	180	360	23	
29		Dębno	Dyszno	442g	Dąb szypułkowy	180	390	25	
30		Dębno	Dyszno	442g	Dąb szypułkowy	220	560	26	
31		Dębno	Dolsk	448b	Dąb szypułkowy	160	420	36	
32		Dębno	Dolsk	448b	Dąb szypułkowy	160	340	35	
33		Dębno	Dolsk	450b	Platan klonolistny	160	320	27	Grupa drzew
		Dębno	Dolsk	450b		160	280	27	
		Dębno	Dolsk	450b		160	290	27	
34		Dębno	Dolsk	450d	Jesion wyniosły	150	410	33	
35		Dębno	Dolsk	450i	Dąb szypułkowy	160	510	34	Park przyjął coowy w Dolsku

Lp	Akt prawny (Dz.U)	Gmina	Leśnictwo	Oddział/ pododdział	Pomniki przyrody				Uwagi
					Rodzaj	Szacowany Wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	
36	Uchwała nr XXXIX/356/2005 Rady Miejskiej w Myśliborzu Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego nr 81 z dnia 19 października 2005 r. poz. 1692	Dębno	Dolsk	450i	Dąb szypułkowy	150	390	32	
37		Dębno	Dolsk	450i	Grab zwyczajny	150	330	25	
38		Dębno	Dolsk	450i	Jesion wyniosły	150	370	32	
39		Dębno	Dolsk	450i	Wiąz szypułkowy	100	440	31	
40		Dębno	Dolsk	450i	Wiąz szypułkowy	150	350	20	
41		Dębno	Dolsk	450i	Wiąz szypułkowy	100	440	31	
42		Dębno	Dolsk	396i	Dąb bezszypułkowy	160	600	23	
43		Dębno	Dolsk	413h	Buk zwyczajny	200	700	24	Drzewo obalone przez silne wiatry
44		Dębno	Dolsk	413h	Dąb bezszypułkowy	200	614	26	
45			Myślibórz	Stołeczna	106c	Buk zwyczajny	150	376	26

Lp	Akt prawny (Dz.U)	Gmina	Leśnictwo	Oddział/ pododdział	Pomniki przyrody				Uwagi
					Rodzaj	Szacowany Wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	
46	Uchwała nr XXXIX/356/2005 Rady Miejskiej w Myśliborzu Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego nr 81 z dnia 19 października 2005 r. poz. 1692	Myślibórz	Stoleczna	103d	Dąb bezszypułkowy	220	422	26	
47	Uchwała nr LX/356/2006 z dnia 26.01.2006 Rady Miejskiej w Dębnie. Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego nr 40 z dnia 27 marca 2006 r. poz. 688.	Dębno	Dyszno	398d	Dąb szypułkowy	250	430	26	
48		Dębno	Dolsk	456k	Dąb szypułkowy	250	477	19	
49	Uchwała nr XX/228/05 Rady Miejskiej w Trzcińsku Zdroju z 12 września 2005 r. poz. 1743. Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego nr 84 z dnia 2 listopada 2005 r. poz. 1742	Trzcińsko Zdrój	Chłopowo	121b	Buk zwyczajny	200	398	32	
50		Trzcińsko Zdrój	Stoleczna	73c	Dąb szypułkowy	180	403	28	
51		Trzcińsko Zdrój	Stoleczna	98d	Dąb szypułkowy	250	560	26	
52		Trzcińsko Zdrój	Stoleczna	85g	Dąb szypułkowy	250	580	30	
53	Uchwała nr XX/227/05 Rady Miejskiej w Trzcińsku Zdroju z 12 września 2005 r. poz. 1743. Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego nr 84 z dnia 2 listopada 2005 r. poz. 1742	Trzcińsko Zdrój	Stoleczna	103Mf	Dąb szypułkowy	250	520	20	

Lp	Akt prawny (Dz.U)	Gmina	Leśnictwo	Oddział/ pododdział	Pomniki przyrody				Uwagi
					Rodzaj	Szacowany Wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	
54	Uchwała nr XXXII/281/2004 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 22 grudnia 2004r. Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego nr 13 z dnia 2 lutego 2005 r., poz. 238.	Myślibórz	Chłopowo	121h	Głaz narzutowy		1150	1,8	
55		Myślibórz	Różańsko	127k	Głaz narzutowy		12530	2,15	"Klickstein"
56		Myślibórz	Różańsko	179a	Dąb szypułkowy	160	428	26	
57		Myślibórz	Różańsko	179a	Dąb szypułkowy	200	478	29	
58		Myślibórz	Różańsko	179a	Dąb szypułkowy	200	510	28	
59		Myślibórz	Różańsko	179a	Dąb szypułkowy	200	495	28	
60		Myślibórz	Różańsko	179a	Dąb szypułkowy	200	460	27	
61		Myślibórz	Różańsko	129h	Dąb szypułkowy	250	460	36	
62		Myślibórz	Różańsko	127h	Dęby bezszypułkowe	250	415	23	Jeden pomnik
						250	322	22	
63		Myślibórz	Chłopowo	226c	Dąb szypułkowy	200	400	24	
64	Uchwała nr XXV/282/06 Rady Miejskiej w Trzciesku Zdroju z 21 kwietnia 2006r. Dz. Urz. Woj.	Trzciesko Zdrój	Stołeczna	85g	Dąb szypułkowy	220	500	21	
65		Trzciesko Zdrój	Stołeczna	86f	Dąb szypułkowy	210	460	23	

Lp	Akt prawny (Dz.U)	Gmina	Leśnictwo	Oddział/ pododdział	Pomniki przyrody				Uwagi
					Rodzaj	Szacowany Wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	
66		Trzczańskie Zdrój	Stołeczna	85c	Dąb szypułkowy	250	410	29	
67	Uchwała nr XX/172/2005 Rady Gminy w Lubiszynie z dnia 04 marca 2005r.	Lubiszyn	Dolsk	389 j	Dąb bezszypułkowy	250	475	32	
68		Lubiszyn	Smoliny	512 b	Jesion wyniosły	140	380	32	

15.1.5. Użytki ekologiczne

Na terenie Nadleśnictwa Różańsko na dzień 31.12.2025r., znajdują się 63 użytki ekologiczne. Ich wykaz zawiera poniższa tabela:

Tab. 33. Użytki ekologiczne

L.p	Nazwa	Akt prawny (Dz.U)	Lokalizacja			Pow. wg aktów prawnych (ha)	Stan na dzień 01.01.2016r. (POP)	Stan na dzień 31.12.2025r.
			Gmina	Leśnictwo	Oddz. poddz.		Pow. (ha) w zarządzie nadleśnictwa	
1	„Chłopy I”	Rozporządzenie nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25.03.2002 (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	Lubiszyn	Chłopy	481h	3,20	3,20	3,20
2	„Ściech”		Lubiszyn	Chłopy	483f	0,51	0,51	0,45
3	„Chłopy II”		Lubiszyn	Chłopy	513g	2,64	2,64	2,64
4	„Bagno Chłopowo”	Rozp. Woj. Gorzów. Nr 9/95 z dnia 28.08.1995r. utrzymywane w mocy poprzez Rozporządzenie nr 2/99 Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego nr 7 z dnia 31 marca 1999 r. poz. 71).	Myslibórz	Chłopowo	118i, 119k, 133h, 134b, 135d	55,70	55,48	54,62
5			Myslibórz	Chłopowo	144g	0,36	0,36	0,36
6			Myslibórz	Chłopowo	144h	0,45	0,45	0,46

L.p	Nazwa	Akt prawny (Dz.U)	Lokalizacja			Pow. wg aktów prawnych (ha)	Stan na dzień 01.01.2016r. (POP)	Stan na dzień 31.12.2025r.
			Gmina	Leśnictwo	Oddz. poddz.		Pow. (ha) w zarządzie nadleśnictwa	
7			Myślibórz	Chłopowo	145i	0,55	0,55	0,55
8			Myślibórz	Różańsko	180c	1,44	1,44	1,44
9			Dębno	Pszczelnik	360c/ 324p	1,81	1,81	1,81
10			Dębno	Pszczelnik	361g	1,62	1,62	1,62
11			Dębno	Dolsk	364b	0,46	0,46	0,46
12			Dębno	Dolsk	365g	0,40	0,40	0,40
13			Dębno	Różańsko	367k	0,52	0,52	0,52

L.p	Nazwa	Akt prawny (Dz.U)	Lokalizacja			Pow. wg aktów prawnych (ha)	Stan na dzień 01.01.2016r. (POP)	Stan na dzień 31.12.2025r.
			Gmina	Leśnictwo	Oddz. poddz.		Pow. (ha) w zarządzie nadleśnictwa	
14			Dębno	Róžańsko	368l	3,08	2,98	2,94
15	"Mystki I"	Rozporządzenie nr 5/1026/Woj. Lubuskiego z dnia 25.03.2002 (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 564)	Dębno/ Lubiszyn	Róžańsko	389i,c,f, 390c	2,00	2,00	2,00
16		Rozp. Woj. Gorzów. Nr 9/95 z dnia 28.08.1995r. utrzymane w mocy poprzez Rozporządzenie nr 2/99 Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego nr 7 z dnia 31 marca 1999 r. poz. 71).	Dębno	Dolsk	393g	0,32	0,32	0,32
17			Dębno	Dolsk	393h	0,30	0,30	0,30
18			Dębno	Dolsk	418a, 437a	23,93	23,93	23,93
19			Dębno	Dolsk	432d	1,54	1,54	1,54
20			Dębno	Dolsk	433f	2,53	2,53	2,53

L.p	Nazwa	Akt prawny (Dz.U)	Lokalizacja			Pow. wg aktów prawnych (ha)	Stan na dzień 01.01.2016r. (POP)	Stan na dzień 31.12.2025r.
			Gmina	Leśnictwo	Oddz. poddz.		Pow. (ha) w zarządzie nadleśnictwa	
21			Dębno	Dolsk	452b	1,39	1,39	1,39
22			Dębno	Dolsk	454k	1,42	1,42	1,42
23			Dębno	Dyszno	406c, 407f	2,47	2,47	2,47
24			Dębno	Dolsk	456t	1,23	1,23	1,23
25			Dębno	Dolsk	456w	2,46	2,69	2,69
26			Dębno	Dolsk	456r	1,92	1,92	1,92
27			Nowogród ek Pom.	Nowogródek	1h	1,04	1,04	1,04

L.p	Nazwa	Akt prawny (Dz.U)	Lokalizacja			Pow. wg aktów prawnych (ha)	Stan na dzień 01.01.2016r. (POP)	Stan na dzień 31.12.2025r.
			Gmina	Leśnictwo	Oddz. poddz.		Pow. (ha) w zarządzie nadleśnictwa	
28			Nowogródek Pom.	Nowogródek	3b	1,16	1,16	1,16
29			Nowogródek Pom.	Nowogródek	19i	4,15	4,15	4,15
30			Nowogródek Pom.	Nowogródek	29h	0,44	0,44	0,44
31			Nowogródek Pom.	Nowogródek	45i	2,34	2,34	2,34
32	"Mystki II"	Rozporządzenie nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25.03.2002 (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	Lubiszyn	Dolsk	410a	1,47	1,47	1,47
33	"Gajewo"		Lubiszyn	Smoliny	476 c 475h	5,95	5,95	5,95
34		Rozp. Woj. Gorzów. Nr 9/95 z dnia 28.08.1995r. utrzymane w mocy poprzez Rozporządzenie	Nowogródek Pom.	Nowogródek	154g	0,44	0,44	0,44

L.p	Nazwa	Akt prawny (Dz.U)	Lokalizacja			Pow. wg aktów prawnych (ha)	Stan na dzień 01.01.2016r. (POP)	Stan na dzień 31.12.2025r.
			Gmina	Leśnictwo	Oddz. poddz.		Pow. (ha) w zarządzie nadleśnictwa	
35			Myślibórz	Nowogródek	155c	0,30	0,33	0,33
36			Myślibórz	Nowogródek	155f	1,55	1,55	1,55
37			Myślibórz	Nowogródek	161h	4,60	4,60	4,60
38			Myślibórz	Nowogródek	157c	1,02	1,02	1,02
39			Myślibórz	Nowogródek	157d	1,12	1,12	1,12
40			Myślibórz	Nowogródek	159a	0,58	0,58	0,58
41			Myślibórz	Nowogródek	159c	2,48	2,47	2,47

L.p	Nazwa	Akt prawny (Dz.U)	Lokalizacja			Pow. wg aktów prawnych (ha)	Stan na dzień 01.01.2016r. (POP)	Stan na dzień 31.12.2025r.
			Gmina	Leśnictwo	Oddz. poddz.		Pow. (ha) w zarządzie nadleśnictwa	
42			Myślibórz	Nowogródek	159f	0,25	0,25	0,25
43			Myślibórz	Nowogródek	159h	0,40	0,40	0,40
44			Myślibórz	Nowogródek	159i	0,34	0,34	0,34
45			Myślibórz	Smoliny	162b,d,f, g,h,i; 163j; 243a	31,90	31,90	31,90
46			Myślibórz	Smoliny	165f	0,28	0,28	0,28
47			Myślibórz	Smoliny	165g	1,50	1,50	1,50
48			Myślibórz	Smoliny	165i	0,57	0,57	0,57

L.p	Nazwa	Akt prawny (Dz.U)	Lokalizacja			Pow. wg aktów prawnych (ha)	Stan na dzień 01.01.2016r. (POP)	Stan na dzień 31.12.2025r.
			Gmina	Leśnictwo	Oddz. poddz.		Pow. (ha) w zarządzie nadleśnictwa	
49		Rozporządzenie nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25.03.2002 (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	Lubiszyn	Chlopiny	487m, 518b, 518a, 519b, 488n, 519a, 520a, 489l, 520b	40,02	40,02	40,02
50	"Długie Łąki"		Lubiszyn	Smoliny/Chlopiny	470d, 468i, 468l, 468m, 468n, 469i, 489d, 490b, 491b, 492b, 493b, 494b	65,08	65,08	65,08
51	"Łąki"		Lubiszyn	Smoliny/Chlopiny	468a, 468b, 468c, 467k, 467l, 467m, 467n, 467o, 467p, 467r, 467s, 467t	16,11	16,11	16,11
52	"Łozowisko"		Lubiszyn	Smoliny	498i, 498j, 499i, 499j	5,93	5,93	5,93
53	"Mokradla"		Lubiszyn	Smoliny	529t, 531i, 531k, 530 f, 530 l, 530g, 530j, 530k, 531r	26,68	26,68	26,68
54			Uchwała nr XX/226/05 Rady Miejskiej w Trzciesku-Zdroju z dnia 12 września 2005r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorski	Trzciesko-Zdrój	Stoleczna	85a	0,96	0,96

L.p	Nazwa	Akt prawny (Dz.U)	Lokalizacja			Pow. wg aktów prawnych (ha)	Stan na dzień 01.01.2016r. (POP)	Stan na dzień 31.12.2025r.
			Gmina	Leśnictwo	Oddz. poddz.		Pow. (ha) w zarządzie nadleśnictwa	
55	"Gryżyńska łąka	Uchwała Nr XXXIX/357/2005 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 29 sierpnia 2005 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego. Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego Dz. Urz. z 2005 r. Nr 81 poz. 1693	Myślibórz	Róžańsko	215h,m	3,12	3,12	3,12
56	"Przy drodze"	<u>Rozporządzenie nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25.03.2002</u>	Lubiszyn	Smoliny	502 a,f,h	7,98	7,98	7,98
57	"Torfianki przy Sumiaku"	Uchwała Nr XXIX/179/06 Rady Gminy w Nowogrodku Pom. z dn. 31.03.2006r. zmieniona Uchwałą Nr VI/26/07 Rady Gminy w Nowogrodku Pom. z dn. 14.03.2007r. (Dz.Urz. Nr 45 z dnia 13.04.2007r)	Nowogrodek Pom.	Nowogrodek	57a,b,c	5,51	5,51	5,51
58	"Uroczysko Piaseczno"	Uchwała Nr XXI/220/08 Rady Miejskiej w Trzcińsku- Zdroju z dn. 26.06.2008r.	Trzcińsko-Zdrój	Stoleczna	86Af, 86Ag, 86Ah, 86Ai, 86Aj, 86Ak.	5,32	4,94	4,94
59	"Szuwar"	Uchwała Nr XXII/177/2008 Rady Gminy Lubiszyn z dn. 26.09.2008r. (Dz. Urzęd. Woj. Lub. Nr 102 poz. 1525 z dn. 10.10.2008 r.)	Lubiszyn	Dolsk	3871	0,09	0,09	0,09

L.p	Nazwa	Akt prawny (Dz.U)	Lokalizacja			Pow. wg aktów prawnych (ha)	Stan na dzień 01.01.2016r. (POP)	Stan na dzień 31.12.2025r.
			Gmina	Leśnictwo	Oddz. poddz.		Pow. (ha) w zarządzie nadleśnictwa	
60	"Chłopiny"	Uchwała Nr XXII/177/2008 Rady Gminy Lubiszyn z dn. 26.09.2008r. (Dz. Urzęd. Woj. Lub. Nr 102 poz. 1525 z dn. 10.10.2008 r.)	Lubiszyn	Chłopiny	548fx	0,92	0,92	0,92
61	"Kozie Łąki"	Uchwała Nr XXX/255/2009 Rady Gminy Lubiszyn z dn. 29.04.2009r. (Dz. Urzęd. Woj. Lub. Nr 65 poz. 925 z dn. 9.06.2009 r.)	Lubiszyn	Smoliny	243b	2,87	2,87	2,87
62	„Chłopińska Łąka”	Uchwała Nr IX/49/2015 Rady Gminy Lubiszyn z dnia 15.06.2015r. (Dz. U. Woj. Lub. z dn. 08.07.2015r, poz. 1310)	Lubiszyn	Chłopiny	548m	1,95	1,95	1,95
63	„Smoliny”	Uchwała Nr IX/49/2015 Rady Gminy Lubiszyn z dnia 15.06.2015r. (Dz. U. Woj. Lub. z dn. 08.07.2015r, poz. 1310)	Lubiszyn	Smoliny	459 i	0,91	0,91	0,91
Suma						361,57	361,13	360,18

15.1.7. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Tab. 34. Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową

Stan na 01.01.2016 r. (wg POP)	Stan na 04.11.2025 r.
11 stref, w tym:	9 stref, w tym:
bielik - 1 strefa	bielik - 2 strefy (1 gniazdo na terenie N.Barlinek)
bocian czarny - 7 stref	bocian czarny - 4 strefy

Orlik krzykliwy - 2 strefy	kania ruda - 2 strefy
Żółw błotny – 1 strefa	Żółw błotny – 1 strefa
x	Orlik krzykliwy - 2 strefy

Wymagania, określone w art. 60 ust. 6 ustawy z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U z. U. z 2025 r. poz. 884.), przez cały okres obowiązywania PUL były przestrzegane.

W odniesieniu do chronionych i rzadkich gatunków roślin i grzybów prowadzona jest coroczna obserwacja ich stanowisk. Wyniki obserwacji oraz informacje o nowych miejscach występowania przekazywane są do nadleśnictwa przy wykorzystaniu kart monitoringu.

Monitoring wybranych form ochrony przyrody prowadzony jest zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu, pkt 12.6.3.1

15.2. Siedliska przyrodnicze wymagające ochrony

W 2023-2025 r. Nadleśnictwo Różańsko zleciło weryfikację siedlisk przyrodniczych.

Tab. 35. Siedliska przyrodnicze zajmujące powierzchnię całego wydzielenia

Zestawienie powierzchni leśnych siedlisk chronionych						
Kod siedliska	Nazwa siedliska	Pow. w ha	Pow. w ha wg stanu zachowania			
			A	B	C	n/d
3150	Starorzecze i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	2,02	x	2,02	x	x
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	2,33	X	2,33	x	x
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	18,36	x	15,83	x	2,53
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	9,29	x	x	2,55	6,74
9110	Kwaśna buczyna	253,30	x	20,00	84,30	149,00
9130	Żyzna buczyna	475,43	57,33	135,90	272,42	9,78
9160	Grąd subatlantycki	79,31	x	8,01	19,27	52,03
9190	Kwaśne dąbrowy	92,30	x	21,72	43,83	26,75
91D0	Bory i lasy bagienne	128,36	X	18,07	91,55	18,74
91E0	Łęgi wb, tp, ol i js	376,86	X	30,02	121,32	225,52
91F0	Łęgowe lasy db-wz-js	3,02	x	x	3,02	x
Razem		1 440,58	57,33	253,90	638,26	491,09
			949,49			

15.3. Ekosystemy referencyjne

Ekosystemy referencyjne na terenie Nadleśnictwa Różańsko zajmują powierzchnię 1 051,64 ha. Adresy leśne i powierzchnia ekosystemów referencyjnych zostanie znowelizowana w styczniu 2026 roku na podstawie danych z nowego PUL.

15.4. Inne obiekty cenne przyrodniczo

Zadrzewienia

Zadrzewienia pełnią ważną funkcję biocenotyczną. Jako nieużytkowane enklawy stanowią spokojne miejsca bytowania zwierząt oraz miejsca spontanicznego rozwoju roślinności.

Grunty pozostawione do naturalnej sukcesji

W Nadleśnictwie Różańsko pozostawiono grunty do naturalnej sukcesji, o łącznej powierzchni 181,87 ha. Obejmują one grunty, gdzie nie planuje się zabiegów gospodarczych z uwagi na ich rolę w ekosystemie oraz uwarunkowania lokalne.

Bagna

Tereny bagienne zajmują ogólną powierzchnię 219,97 ha.

Źródłiska

Na terenie Nadleśnictwa Różańsko tereny źródłiskowe występują w obniżeniach terenu, u podnóża pagórków morenowych, na zboczach jarów i dolin rzecznych.

Ochrona terenów źródłiskowych polega na zaniechaniu zabiegów gospodarczych, w przypadku drzewostanów zakwalifikowanych do użytkowania rębного wokół źródeł pozostawiano pas ochronny o szerokości równej co najmniej jednej wysokości drzewostanu.

15.5 Cenne obiekty kultury materialnej

• STOŁECZNA

- Park podworski w stylu angielskim (pow. 6,64 ha) z drzewostanem z gatunków rodzimych, wiek ok. 150 lat (nr rej. zabytków 305). W parku XIX wieczny pałac.
- Kościół filialny p.w. Najświętszego Serca Jezusa, budowla z XV wieku z kamienia polnego, w 1768 r. dobudowano od zachodu barokową wieżę (nr rej. Zabytków 317).
- Miejsce pamięci – pomnik upamiętniający lotników litewskich Stepasa Dariusa i Stasysa Girensa, którzy odbywając lot wyczynowy na samolocie „Lituanica” z Nowego Jorku do Kowna zginęli w Pszczelniku 17 lipca 1933 roku. Autorem pomnika jest V. Landsbergis. Miejsce pamięci wraz z muzeum znajduje się na terytorium

działania Nadleśnictwa, gm. Dębno, obr. ew. Dolsk, działka 458/1 o pow. 0,32 ha, oraz w gm. Myślibórz, obr. ew. Pszczelnik, działka 421/3 o pow. 0,05 ha. Wymienione działki decyzją MOŚZNiL z dnia 13 czerwca 1995 roku zostały wyłączone z zarządu nadleśnictwa i przekazane w użytkowaniu bez zmiany przeznaczenia Towarzystwu Litwinów w Polsce, oddział w Szczecinie.

- **LUBISZYN**

- Kościół neogotycki z połowy XIX w.

- **ŚCIECHÓW**

- Kościół zbudowany w 1976 – 80 r. Na fundamentach starszego, szachulcowego, z około 1800 r. Wewnątrz modrzewiowy ołtarz w kształcie wzniesionych ku górze rąk.

- **TRZCINNA**

- Neogotycki kościół z 1898 r.
- Podworski park krajobrazowy o pow. 1,5 ha z połowy XIX w.

- **NOWOGRÓDEK POMORSKI**

- Wczesnogotycki kościół z II połowy XIII w., z ciosów granitowych, zniszczony w czasie wojny 30 letniej, (1618 – 1648), odbudowany w 1752 r. Wewnątrz ludowa polichromia barokowa z XVIII w. oraz neobarokowy ołtarz z XIX w.

- **ŁAWY**

- Neogotycki kościół kamienny z II połowy XIX w. Z wysoką wieżą otoczony kamiennym murem.
- Park podworski o założeniu krajobrazowym (3,2 ha) z XIX wieku.

- **RÓŻAŃSKO**

- Barokowy kościół z elementami neoromańskimi, zbudowany w 1734 r., gruntownie przebudowany w 1872 r., kiedy dobudowano półkolistą absydę transept. Wieża o konstrukcji ryglowej, spalona w 1734 r., odbudowana w 1735 r. Wewnątrz dwa klasyczne ołtarze z końca XVIII wieku.

- **DOLSK**

- Kościół barokowy z 1740 – 41 r., częściowo przebudowany w 1878 r. (elewacja wieży i zachodnia część korpusu).
- W parku krajobrazowym (13 ha) założonym w 1832 r., wg planów ogrodnika Piotra Józefa Lennego, ruiny pałacu z I połowy XIX wieku.
- Kuźnia podcieniowa z 1781 roku.

- **CHŁOPOWO**

- Barokowy kościół z XVIII w., wewnątrz późnogotycki tryptyk z XV wieku.

16. PORÓWNANIE POWIERZCHNI LEŚNEJ I ZASOBÓW DRZEWNYCH W KOLEJNYCH PLANACH URZĄDZENIA LASU

Tab. 36. Stan zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzania lasu – tabela XIII

Lp	Wskaźniki	Jednostki	Stan na								
			Definitywne	I rew. Myślubórz PD	II rew. obr. Myślubórz	II rew. obec. Różańsko	III rew. Różańsko	IV rew. Różańsko	V rew. Różańsko	VI rew. Różańsko	
			Myślubórz PD 1.X.1962	01.10.1972	01.01.1985	01.01.1985	01.01.1996	01.01.2006	01.01.2016	31.12.2025	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	-	-	-	11 755,23	12 161,89	12 877,89	13 721,92	13 781,98	
2	Zasoby miąższości	tys. m3	-	-	-	1 991 169	2 707 140	3 467 145	4 487 853	4 515 642	
3	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku	Ila	m3	112	98	100	99	127	163	201	108
		IIb	m3	164	195	184	185	207	264	297	284
		IIIa	m3	195	242	244	246	283	297	357	358
		IIIb	m3	223	253	285	288	310	360	379	388
		IVa	m3	256	267	291	291	343	342	447	401
		IVb	m3	245	313	299	294	349	387	411	479
		Va	m3	256	310	305	308	340	426	457	436
		Vb	m3	251	290	362	366	331	387	443	474
		VI	m3	308	334	338	294	398	374	467	467
		VII (i wyż do III rew.)	m3	345	395	297	290	288	371	450	471
VIII i wyż.	m3	-	-	-	-	-	297	480	522		
KO	m3	-	325	220	208	194	224	309	290		
KDO	m3	-	290	230	233	-	461	332	337		
4	Przeciętna zasobność na 1ha – pow. zal. i niezal.	m3	139	156	177	173	223	270	327	328	
5	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	40	39	42	41	47	52	58		
6	Spodziewany bieżący przyrost na 1ha tab.	m3	-	-	-	-	7,86	8,15	8,88		
8	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1ha za okres ubiegły	m3	-	1,87	1,94	-	1,52	1,43	1,83	3,40	
9	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1ha za okres ubiegły	m3	-	1,04	1,52	-	2,38	3,19	2,73	3,95	
10	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha (użyteczny)	m3	-	-	5,56	-	8,9	10,54	13,23		

Wskaźniki zawarte w tabeli XIII, dotyczące stanu lasu na dzień **31.12.2025 r.**, obrazują trendy zachodzące w zasobach drzewnych Nadleśnictwa. Obecny stan drzewostanów pozwala, zdaniem Nadleśnictwa, na prowadzenie właściwej gospodarki leśnej.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Różańsko

**Tomasz
Jacek Witek** Elektronicznie podpisany
przez Tomasz Jacek Witek
Data: 2026.04.27 13:39:50
+02'00'

2. KOREFERAT WYKONAWCY PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU WRAZ Z OCENĄ ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO CZYNNOŚCI GOSPODARCZYCH WYKONYWANYCH ZGODNIE Z DOTYCHCZASOWYM PLANEM URZĄDZENIA LASU.

Wykonawcy planu urządzenia lasu na NTG Nadleśnictwa Różańsko
wg stanu na **01.01.2026r.**

I. Analiza danych i wniosków zawartych w referacie nadleśniczego.

Analiza gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego **01.01.2016 – 31.12.2025** została dokonana przez Nadleśniczego wnikliwie i wyczerpująco. Fakty przedstawione w referacie potwierdzają słuszność wykonanych przez Nadleśnictwo działań gospodarczych.

Uwaga ogólna.

Wszelkie różnice między powierzchniami ujętymi w referacie Nadleśniczego i w projekcie planu u.l. wynikają z korekty granic części wyłączeń, z ponownego rozliczenia powierzchni oraz zaokrąglenia do 1 ara wyrównanych w pierwszej kolejności powierzchni wyłączeń do powierzchni użytków w ramach działek ewidencyjnych (wyrażonych w m²).

Stan posiadania.

Stwierdza się zgodność stanu posiadania Nadleśnictwa wg stanu na **31.01.2026**.

Dane dotyczące ksiąg wieczystych są zgodne z danymi przekazanymi przez Nadleśnictwo. Powierzchnia leśna według stanu na **31.12.2025** przedstawiona w referacie Nadleśniczego wynosi **15 018,9236** ha, na dzień **1.01.2026** będzie wynosić **17 125,3294** ha. Wzrost powierzchni leśnej, spowodowany jest zmianą zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

Powierzchnie ewidencyjne rodzajów użytków są zgodne z danymi zawartymi w przekazanych przez Nadleśnictwo dokumentach ewidencyjnych gruntów Nadleśnictwa. Rozbieżności między otrzymanymi danymi ewidencyjnymi gruntów Nadleśnictwa i stanem faktycznym na gruncie (określonym podczas taksacji), zgłaszano na bieżąco Nadleśniczemu w formie wykazu rozbieżności. Nadleśniczy podjął działania dotyczące ich wyjaśnienia oraz usunięcia.

Nadleśnictwo nie posiada gruntów rolnych przeznaczonych pod zalesienia.

Użytkowanie rębne

Łącznie użytki rębne powierzchniowo zrealizowano na poziomie **103,79%**, zaś miąższościowo z użytkami przygodnymi i z niezaliczonymi na poczet etatu na poziomie **97,34%**.

Przedstawione w referacie Nadleśniczego powody przekroczenia etatu powierzchniowego oraz niewykonania etatu miąższościowego cięć w użytkach rębnych są w pełni uzasadnione.

Ogólnie należy stwierdzić, że cięcia rębne w okresie ubiegłym wykonano prawidłowo, uwzględniając zachowanie ładu przestrzennego oraz czasowego. W cięciach rębnych uwzględniano potrzeby hodowlane młodego pokolenia o czym świadczy wysoka jakość upraw i młodników w wieku do 10 lat.

Przyszła lokalizacja i etat cięć użytków głównych planowanych na lata **2026 – 2035** zostały szczegółowo przeanalizowane z Naczelnikiem Wydziału Urządzania Lasu i Geoinformatyki RDLP w Szczecinie oraz Kierownictwem i Leśniczymi Nadleśnictwa.

Użytkowanie przedrębne

Łącznie wykonanie powierzchniowe użytków przedrębnych wyniosło **98,88%**, zaś miąższościowe, razem z użytkami przygodnymi – **99,93%**. Na planowaną intensywność **46 m³/ha**, uzyskano **56 m³/ha**.

Wykonawca planu ul. pozytywnie ocenia wykonanie użytkowania przedrębnego i nie stwierdza zaniedbań pielęgnacyjnych drzewostanów w Nadleśnictwie. Jednocześnie stwierdza się konieczność wykonania w przyszłym okresie zabiegów trzebieżowych o charakterze przekształceniowym w części drzewostanów rębnych i przeszlorębnych nieplanowanych do użytkowania rębnego.

Hodowla lasu

Odnowienia zrębów, halizn i plazowin

Wyniki inwentaryzacji przedstawione w tabeli XI, wskazują na wysokie zadrzewienie, ocenę zgodności oraz jakość upraw i młodników. Dobry stan upraw, potwierdza brak zaplanowanych powierzchni poprawek i uzupełnień w młodnikach i uprawach istniejących. Wykazane podczas prac terenowych poprawki i luki do odnowienia były na bieżąco realizowane przez Nadleśnictwo podczas prac na planem urządzania lasu.

Zalesienia gruntów porolnych

Nadleśnictwo nie posiada gruntów rolnych przeznaczonych pod zalesienia.

Odnowienia po rębniach złożonych

Wielkość wykonania zadań z zakresu odnowień po rębniach złożonych opisano w analizie Nadleśniczego. Pozytywnie należy ocenić, dążenie do maksymalnego wykorzystania odnowień naturalnych. Wyniki prac urzędzeniowych, wskazują zarówno, na duży udział odnowień naturalnych uzyskanych w młodnikach i uprawach po rębniach złożonych, jak również w istniejących odnowieniach podokapowych. W planie na przyszły okres gospodarczy, zostanie zamieszczony wykaz zainwentaryzowanych nalotów i podrostów z odnowienia naturalnego.

Przeciętna jakość zainwentaryzowanych odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych wynosi **12**, to drzewostany o składzie zgodnym z zaprojektowanym TD.

Większość drzewostanów w KO i KDO to powierzchnie zagospodarowane rębnią IIIA i IIIB. Podsumowując, należy pozytywnie ocenić zagospodarowanie drzewostanów rębniami złożonymi w ubiegłym okresie.

Podsadzenia produkcyjne

W planie Urządzenia lasu na lata 2016-2025 projektowano podsadzenia produkcyjne na powierzchni **75,07** ha. Wykonano **125,58** ha. Wykonanie było realizowane zgodnie z potrzebami lasu na gruncie, w drzewostanach o słabej kondycji zdrowotnej.

Dolesienia luk

Z zaplanowanych **1,73** ha wykonano **21,83** ha. Ponadplanową powierzchnię wykonanych dolesień, stanowią luki pojawiające się na bieżąco w wyniku działania sił przyrody w tym wiatru, chorób i szkodników owadzych.

Poprawki i uzupełnienia

Poprawki i uzupełnienia w uprawach i młodnikach wykonano na poziomie **18,68%**. Znacznie niższe od zakładanego w planie wykonanie jest efektem właściwego prowadzenia upraw oraz doboru gatunków co skutkowało niższymi od zakładanych potrzebami w zakresie poprawek i uzupełnień.

Wprowadzanie podszytów

Ze względu na warunki siedliskowe Nadleśnictwa, nie planowano wprowadzania podszytów.

Pielęgnacje upraw i młodników

Zadania z zakresu czyszczeń wczesnych wykonano w **64,68%**. Na części powierzchni przewidzianej do pielęgnacji upraw (CW), wykonano pielęgnacje młodników (CP) ze względu na szybki wzrost upraw i osiągnięcie zwarcia. Zabieg pielęgnowania młodników (CP) wykonano na poziomie **132,98%** planu. Część powierzchni zaplanowanych do CP wykonano w ramach zabiegu trzebieży wczesnej (TW).

Pielęgnowanie gleby

Pielęgnowanie gleby wykonano na poziomie **115,45%**. Zabieg został wykonany zgodnie z bieżącymi potrzebami na gruncie. Do realizacji zaliczano również powierzchnie, na których prowadzono oczyszczenie powierzchni do odnowienia z pozostałości po pozyskany na tej powierzchni surowcu drzewnym.

Melioracje agrotechniczne

Melioracje agrotechniczne zrealizowano na poziomie **156,97%** - według potrzeb na gruncie. Podsumowując wykonanie zadań z zakresu hodowli lasu, można stwierdzić, że różnice pomiędzy planowanymi i wykonanymi zabiegami hodowlanymi były uzasadnione i są szczegółowo wyjaśnione w analizie Nadleśniczego. Stan upraw i młodników nie budzi zastrzeżeń i potwierdza prawidłowość wykonania zabiegów z zakresu hodowli lasu.

Ochrona lasu

Prace terenowe potwierdzają szkody powstałe od czynników abiotycznych (silne wiatry, gradobicie), oraz szkody od zwierzyny. Zabezpieczenia stosowane przez Nadleśnictwo – zręby sanitarne, gradzenia upraw i zabezpieczenia chemiczne są środkami wystarczającymi do utrzymania poziomu uszkodzeń znośnych gospodarczo.

Mając na uwadze dobry stan sanitarny i zdrowotny lasu, należy pozytywnie ocenić przedstawione w analizie gospodarki, działania Nadleśnictwa w zakresie ochrony lasu.

II. Analiza stanu zasobów drzewnych.

Systematycznie zwiększa się też przeciętny wiek drzewostanów. Wzrost przeciętnego wieku, który nie spełnia odpowiednich relacji w stosunku do połowy orientacyjnego wieku rębności drzewostanów powoduje konieczność zwiększenia poziomu użytków rębnych.

Średni wiek rębności drzewostanów Nadleśnictwa (średnio ważony) wynosi **100** lat. Uwzględniając istniejące i pożądane relacje pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów nadleśnictwa a połową średniego wieku rębności drzewostanów zauważa się następujące zależności:

Średni wiek rębności	Przeciętny wiek drzewostanów	Połowa orientacyjnego średniego wieku rębności	Różnica (2-3)	Przeciętny wiek drzewostanów stan na 01.01.2016	Różnica (2-5)
1	2	3	4	5	6
100	63	50	13	58	5

Przeciętny wiek drzewostanów nadleśnictwa powinien być zbliżony (w granicach +/- 5 lat) do połowy średniego wieku rębności drzewostanów. Różnica 5 do 15 lat jest odstępstwem a powyżej 15 lat znacznym odstępstwem.

III. Ocena oddziaływania na środowisko czynności gospodarczych wykonywanych zgodnie z dotychczasowym planem urządzenia lasu.

Czynności gospodarcze wykonywane zgodnie z dotychczasowym planem urządzenia lasu mają pozytywny wpływ na środowisko. Uwzględniając szczególnie obszary chronione, do których należały:

- Rezerваты przyrody
- Obszary Natura 2000
- Pomniki przyrody
- Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów
- Użytki ekologiczne
- Zespoły przyrodniczo krajobrazowe

stwierdzono:

- w stosunku do rezerwatów – wpływ dodatni, wykonane zabiegi były zgodne z zadaniami ochronnymi określonymi dla rezerwatów.
- w stosunku do obszarów Natura 2000 – wpływ dodatni, ponieważ zabiegi były wykonywane zgodnie z kanonem racjonalnej gospodarki leśnej, jako narzędzia zrównoważonego wykorzystania zasobów biologicznych, w sposób nie zagrażający przedmiotom ochrony. Ponadto dokonano inwentaryzacji i weryfikacji cennych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony dla obszarów Natura 2000
- w stosunku do pomników przyrody – wpływ dodatni, pomniki oznakowano w terenie, co przyczyniło się do ich ochrony oraz popularyzacji.
- w stosunku do gatunków chronionych – wpływ dodatni, stale monitorowano gatunki, dla których konieczna jest ochrona strefowa. Likwidowano niepotrzebne strefy, w ich miejsce tworzono nowe. Prawidłowością stało się pozostawianie kęp starodrzewu, drzew dziuplastych, drzew owocowych, ciekawych form drzewiastych, śródleśnych alei itp. w ramach prowadzonego użytkowania rębego, zakładanie ognisk biocenotycznych na uprawach, w niektórych drzewostanach odstępowano od zabiegu gospodarczego w przypadku stwierdzenia wysokich walorów przyrodniczych.

Realizacja PUL odbywała się z uwzględnieniem zapisów programu ochrony przyrody, zgodnie z istniejącymi dokumentami planistycznymi dotyczącymi form ochrony przyrody, czy ustalonymi dla nich zadaniami ochronnymi.

W trakcie obowiązywania poprzedniego PUL utworzono nowe strefy ochrony ptaków, zlikwidowano strefy, w których nie odnotowano gatunków chronionych.

Podczas prac inwentaryzacyjnych nie stwierdzono wypadków negatywnego oddziaływania ustaleń planu na środowisko i obszary Natura 2000.

Opracował:

Łukasz Sikora

3. REFERAT KIEROWNIKA ZOL DOTYCZĄCY KIERUNKOWYCH ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY LASU.

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych w Warszawie
Zespół Ochrony Lasu w Szczecinku

REFERAT KIEROWNIKA
ZESPOŁU OCHRONY LASU W SZCZECINKU
Z ZAKRESU OCHRONY LASU
NA NARADĘ TECHNICZNO-GOSPODARCZĄ
DLA
NADLEŚNICTWA RÓŻAŃSKO

Szczecinek, 2025 rok

Wstęp

Nadleśnictwo Różańsko jest Nadleśnictwem jednoobróbowym. Powierzchnia lasów wynosi 14 191,32 ha. Jednostka podzielona jest na 9 leśnictw. Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej Nadleśnictwo Różańsko leży w Krainie Bałtyckiej, Mezoregionie Pojezierza Myśliborskiego oraz w Krainie Wielkopolsko-Pomorskiej, Mezoregionie Równiny Gorzowskiej. Według geografii fizycznej jednostka leży w Obszarze Europy Zachodniej, Podobszarze Pozaalpejskiej Europy Zachodniej, Prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, Podprowincji Pojezierza PołudniowoBałtyckiego, Makroregionie Pojezierza Zachodniopomorskiego, Mezoregionie Pojezierza Myśliborskiego, Makroregionie Pojezierza Południowopomorskiego, Mezoregionie Równiny Gorzowskiej, Makroregionie Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej oraz Mezoregionie Kotliny Freienwaldzkiej. Głównymi typami siedliskowymi lasu są: BMśw – 5 300,26 ha (38,43%), LMśw – 4 660,89 ha (33,79%), Lśw – 1 560,78 ha (11,32%), OL – 551,25 ha (4%), Bśw – 422,86 ha (3,07%), LMw – 326,10 ha (2,36%), OLJ – 319,50 ha (2,32%), LMb – 315,33 ha (2,29%). Pozostałe siedliska zajmują 2,42%. Siedliska borowe występują łącznie na 40,99% powierzchni, a siedliska lasowe na 56,20%. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, która jako gatunek panujący zajmuje około 71% powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej. Ważniejszymi gatunkami są również: olsza – 8,02%, buk – 5,61%, dąb szypułkowy – 4,69%, brzoza – 3,19% i modrzew – 1,09%. Gleby porolne zajmują 5 406,76 ha, tj. 38,1% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych nadleśnictwa.

I. Ocena rozmiaru powstałych szkód i zagrożeń stwierdzonych we wszystkich fazach rozwojowych drzewostanów przez czynniki abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne w minionej gospodarce leśnej za lata 2016-2025

A. Czynniki abiotyczne

1. Zakłócenie stosunków wodnych

W ostatnim dziesięcioleciu miały miejsce ekstremalne zjawiska meteorologiczne od ulewnych deszczy, wywołujących podtopienia i zalania, do susz glebowych połączonych z obniżeniem poziomu wód. Szkody spowodowane przez podtopienia i zalania wystąpiły w omawianym czasookresie w latach 2017, 2020, 2023-2025. Zjawisko obserwowano było na łącznej powierzchni ok. 37 ha. Najwyższe szkody notowane były w roku 2024 na powierzchni 19,42 ha. Uszkodzenia wynikające z obniżenia poziomu wód (suszy) odnotowywane były przez cały okres dziesięciolecia, z pominięciem roku 2016 i 2018. Zjawisko ewidencjonowano na łącznej powierzchni blisko 845 ha. Najwyższe szkody zaewidencjonowano w roku 2024 – 355,65 ha.

2. Niskie i wysokie temperatury

Oparzenia, zgorzele słoneczne (wędnięcia) nie były odnotowane na terenie jednostki w minionym dziesięcioleciu. Zmrożenia, zwarzenia

wystąpiły w dwóch okresach: lata 2018-2020 na powierzchni od 2,50 ha (2018 r.) do 189,21 ha (2020 r.) oraz w latach 2023-2025 na powierzchni od 0,30 ha (2023 r.) do 308,67 ha (2025 r., stan na 14.07.2025 r.).

3. Wiatry

Na początku 2022 roku w północno-zachodniej Polsce wystąpiła seria orkanów, które dotknęły również nadleśnictwa RDLP w Szczecinie. Nadleśnictwo Różańsko pozyskało w 2022 r. ok. 56,67 tys. m³ wywrotów i złomów, co stanowiło ok. 44,8% w pozyskaniu grubizny ogółem. Powstała powierzchnia istotnych uszkodzeń w 2022 r. wyniosła 960,55 ha. W kolejnym roku jednostka pozyskała ok. 14,53 tys. m³ złomów i wywrotów oraz ok. 22,58 tys. m³ posuszu, co stanowiło razem 39,89% pozyskania grubizny ogółem. Powstała powierzchnia istotnych uszkodzeń w 2023 roku objęła obszar 314,54 ha.

4. Grad

W 2019 r. odnotowano uszkodzenia spowodowane przez grad na powierzchni blisko 4 ha.

5. Pożary

W ostatnim dziesięcioleciu szkody powodowane przez pożar odnotowywane były corocznie, prócz roku 2024, i obejmowały powierzchnię od 1,33 ha (2021 r.) do 0,02 ha (2020 r.) według stanu na dzień 14.07.2025 r.

B. Czynniki biotyczne

1. Owady – szkodniki pierwotne

W minionym dziesięcioleciu nie wystąpiło zagrożenie od foliofagów drzewostanów iglastych.

2. Owady – chrabąszcze

W minionym dziesięcioleciu nie wystąpiło zagrożenie od imago oraz pędraków chrabąszczy. Na terenie Nadleśnictwa Różańsko nie stwierdza się powierzchni o charakterze uporczywych pędraczysk.

3. Owady – szkodniki upraw, szkodniki wtórne

W minionym dziesięcioleciu stwierdzono zagrożenia dla upraw gatunków iglastych ze strony smolika znaczonego. W latach 2017-2020 występowanie owada zaewidencjonowano na powierzchni 25,69 ha. Zwalczaniem

w podanym okresie objęto obszar 9,39 ha. Szeliniaki zostały odnotowane na powierzchni 2,33 ha w 2024 r.

Odnotowano uszkodzenia od zwójek sosnowych na powierzchni blisko 6 ha w 2019 r.

W latach 2016-2017 i 2023 zaewidencjonowano szkody spowodowane występowaniem hurmaka olchowca na łącznej powierzchni ok. 37 ha.

W minionym dziesięcioleciu w latach 2016-2017 i 2023 odnotowano występowanie susówki dębówki na łącznej powierzchni blisko 20 ha.

W latach 2020-2022 i 2024 odnotowano występowanie przyplaszczka granatka na powierzchni od 44,69 ha (2022 r.) do 74,93 ha (2024 r.). Zwalczenie owada we wskazanym okresie prowadzone było na łącznej powierzchni blisko 242 ha. Kornik ostrożny został po raz pierwszy stwierdzony i zwalczany na terenie jednostki w 2019 roku na powierzchni 0,20 ha. W latach 2020-2025 zaewidencjonowano występowanie szkodnika na łącznej powierzchni ok. 457 ha, gdzie najwyższą wartość osiągnięto w 2023 r. – 179,63 ha. Zwalczanie owada we wskazanym okresie prowadzone było na łącznej powierzchni ok. 418 ha, przy czym najwyższą wartość zaewidencjonowano w 2023 r. – 178,97 ha. Cetyńce zostały zaewidencjonowane na powierzchni 6,17 ha w 2020 r. i 18,60 ha w 2022 r. Zwalczaniem objęto powierzchnię odpowiednio 4,25 ha i 18,60 ha. W latach 2020 i 2022-2025 odnotowano występowanie smolika drągowinowca na powierzchni od 10,97 ha (2024 r.) do 48,43 ha (2023 r.). Zwalczenie owada we wskazanym okresie prowadzone było na łącznej powierzchni blisko 69 ha. Kornik drukarz rejestrowany jest corocznie od 2016 r., z wyjątkiem roku 2017, na powierzchni wynoszącej od 0,16 ha w 2016 r. do 97,04 ha w 2020 r. Szkodnik zwalczany był w omawianym okresie na powierzchni wynoszącej od 0,15 ha w 2016 r. do 90,26 ha w 2020 r. Rytownik pospolity został stwierdzony w roku 2019 na powierzchni 0,32 ha oraz zaewidencjonowany i zwalczany na powierzchni blisko 69 ha w latach 2022-2024. W latach 2020-2025, z pominięciem 2022 r., powierzchnia zagrożona przez kornika modrzewiowca wynosiła 10,27 ha a zwalczaniem objęto 10,12 ha.

W latach 2023-2024 powierzchnia zagrożona od opiótków wynosiła odpowiednio 3,71 ha i 4,14 ha. Zwalczanie owada we wskazanym okresie prowadzono na powierzchni odpowiednio 3,71 ha i 2,14 ha.

W porządkowaniu sanitarnym drzewostanów w całym dziesięcioleciu dominował posusz 129 334,63 m³ (ok. 51%) nad złomami i wywrotami 126 894,88 m³ (ok. 49%) – stan na 14.07.2025 r. Najwięcej posuszu pozyskano w 2020 r. – ok. 25,92 tys. m³ a złomów i wywrotów w 2022 r. – 56,67 tys. m³, w obu przypadkach dominującym gatunkiem była sosna.

Ogólna masa drewna pochodząca z sanitarnego porządkowania drzewostanów (posusz oraz wywroty i złomy) przekracza 10% średniorocznego etatu w pozyskaniu grubizny (stan na 14.07.2025 r.) i tym samym nadleśnictwo zwróciło się do ZOL o zaopiniowanie wniosku dotyczącego zwiększenia użytków przedrębnych o 45 000 m³ (zn.spr.: ZOL.8.602.4.2023).

4. Grzybowe choroby infekcyjne

W mijającym dziesięcioleciu z istotnych zjawisk chorobowych odnotowano w latach 2017-2018 i 2020 osutki sosny na powierzchni ok. 36 ha. Zamieranie buka zaewidencjonowano w latach 2016 i 2018-2019 na łącznej powierzchni blisko 9 ha. W roku 2024 notowano występowanie zjawiska zamierania dębów na powierzchni blisko 3 ha. Szkody od huby korzeni raportowano w latach 2018-2019 corocznie na powierzchni 6,65 ha, oraz w 2024 r. na powierzchni 2,00 ha. Uszkodzenia, których sprawcą jest opieńkowa zgnilizna korzeni, odnotowano na powierzchni 2,49 ha w 2019 r.

5. Szkody wyrządzane przez zwierzyne

Szkody od jeleniowatych w całym dziesięcioleciu wahają się na powierzchni w przedziale ok. 15-80 ha. Uszkodzenia w wyniku działalności gryzoni zaewidencjonowano w latach 2016-2024, z pominięciem 2017 r., na łącznej powierzchni blisko 40 ha. Szkody spowodowane działalnością bobrów notowano corocznie od 2019 r., na zmiennym poziomie od 1,13 ha (2020 r.) do 40,70 ha (2024 r.).

6. Jemiola

W latach 2019 i 2023-2025 na drzewach gatunków iglastych odnotowano jemiolę, przy czym najwyższą wartość zaewidencjonowano w 2023 r. – 288,76 ha. Należy zwrócić uwagę na prawidłową ewidencję występowania jemioli na sośnie.

II. Prognoza zagrożeń oraz kierunkowe zadania z ochrony lasu w następnym PUL na lata 2026-2035

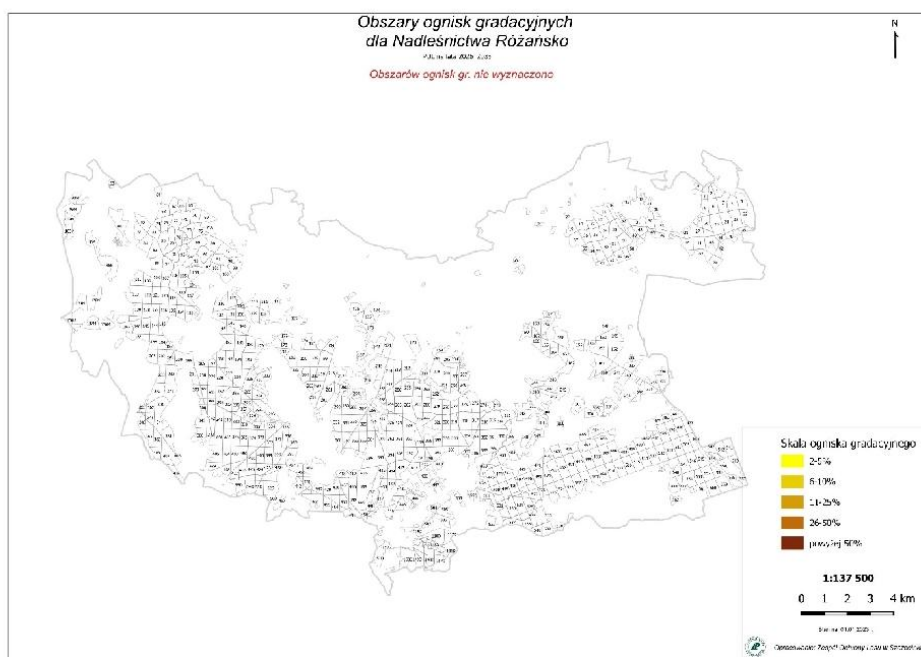
Na podstawie wnikliwej analizy zebranych materiałów z gospodarki przeszłej, ostatniego dziesięciolecia oraz lustracji terenowych drzewostanów, można prognozować zagrożenia, jakich można spodziewać się w drzewostanach, na terenie administrowanym przez Nadleśnictwo Różańsko.

Do najistotniejszych zagrożeń przyszłego dziesięciolecia należy wymienić:

- szkodniki wtórne (kambio- i ksylofagi),
- czynniki abiotyczne (szkody od wiatrów, zaburzenia gospodarki wodnej),
- choroby systemów korzeniowych,
- szkody od ssaków roślinożernych (jeleniowate, bóbr, gryzonie).

W celu powstrzymania lub ograniczenia szkód powstających w wyniku oddziaływania czynników szkodliwych należy na bieżąco monitorować stan lasu, a w razie potrzeby opracować dla każdego sprawcy uszkodzeń oddzielny program postępowania. Program należy sporządzać w terminach możliwie najkrótszych, ze szczególnym uwzględnieniem występujących stopni uszkodzeń oraz wynikających z tego tytułu zadań.

Na terenie Nadleśnictwa Różańsko nie wyznaczono obszaru ognisk gradacyjnych. Dokonano aktualizacji liczby partii kontrolnych (PK) do jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny, która wynosi dla całego obszaru nadleśnictwa 69 szt.

Dokonano aktualizacji liczby wywieszanych pułapek feromonowych do odłowu samców brudnicy mniszki, która od nowego dziesięciolecia będzie wynosiła 10 sztuk dla całego nadleśnictwa.

Zadania ochronne należy realizować między innymi poprzez:

1. Monitorowanie zagrożeń od szkodników liściożernych.
2. Ograniczanie do minimum poziomu posuszu czynnego (drzew zasiedlonych) w obszarach zagrożonych pojawem foliofagów, opanowanych przez patogeniczne grzyby systemu korzeniowego oraz w obszarach z notorycznie pojawiającym się posuszem.
3. Prawidłowe ewidencjonowanie szkód spowodowanych przez grzyby korzeniowe, co pozwoli na szybkie wychwycenie powierzchni zagrożonych i podjęcie odpowiednich działań opartych na aktualnej wiedzy leśnej.

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych w Warszawie
Zespół Ochrony Lasu w Szczecinku

---

5. W miarę możliwości wprowadzanie gatunków drzew i krzewów leśnych zatrzymujących lub spowalniających procesy rozpadu drzewostanów na gruntach porolnych, jeśli zajdzie taka potrzeba.
6. Utrzymanie szkód od jeleniowatych na poziomie umożliwiającym wyprowadzenie upraw i młodników.
7. Monitorowanie zwiększania zasobów tzw. martwego drewna, aby nie dopuścić do pogorszenia się stanu sanitarnego drzewostanów, prowadzącego do zakłóceń w zachowaniu ciągłości lasu.

Z poważaniem,
Rafał Perz
Kierownik Zespołu Ochrony Lasu w
Szczecinku
/podpisano elektronicznie/

4.KOŃCOWA OCENA GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU

Końcowa ocena gospodarki ubiegłego okresu Nadleśnictwa Różańsko dokonana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Różańsko według danych opisu taksacyjnego (bez współwłasności) na dzień 01.01.2016 r. wynosiła 14 934,95 ha, natomiast na koniec obowiązywania planu urządzenia lasu (PUL) tj. na dzień 31.12.2025 r. wyniosła 15 018,85 ha (zwiększenie o 83,90 ha). Głównymi przyczynami zmian w powierzchni było: nabycie gruntów, przejęcia gruntów (od starostwa, KOWR-u, innych nadleśnictw RDLP w Szczecinie), sprzedaż gruntów w trybie art. 40 a i 38 ustawy o lasach.

Podział gospodarczy oraz wieki rębności przyjęte w poprzednim planie urządzenia lasu sprzyjały prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach nadleśnictwa.

Zadania obligatoryjne z zakresu pielęgnowania lasu zostały zrealizowane w wysokości 101% (plan 10 769,39 ha realizacja 10 827,64 ha). Poziom wykonania pielęgnowania lasu wynika z bieżących potrzeb pielęgnacyjno-hodowlanych upraw i młodników. W aktualnej ocenie stopnia wypielęgnowania drzewostanów, dokonanej przez podmiot wykonujący prace urządzeniowe, nie stwierdzono drzewostanów zaniedbanych pielęgnacyjnie.

Realizacja etatu powierzchniowego w użytkowaniu rębnym wynosi blisko 104% (przekroczenie powierzchni w użytkowaniu rębnym spowodowane było koniecznością wykonania rębni sanitarnych) przy wykonaniu etatu miąższościowego ok 97%. Etat powierzchniowy użytków przedrębnych zrealizowano na poziomie 99%. Jednocześnie Wykonawca projektu planu PUL (w swoim koreferacie) zaznacza, że nie stwierdza się zaniedbań pielęgnacyjnych drzewostanów w Nadleśnictwie Różańsko. Etat użytkowania przedrębnego wykonany został przy nieprzekroczonym (zaktualizowanym Decyzją nr 100 Dyrektora Generalnego LP z dnia 20.06.2023 r.) orientacyjnym rozmiarze miąższościowym etatu. Łącznie wykonano 100% (99,74%) etatu miąższościowego użytków głównych. Wykonanie etatu użytków rębnych i przedrębnych zarówno w wymiarze miąższościowym jak i powierzchniowym oceniam pozytywnie. Użytki przygodne w cięciach rębnych stanowiły ok. 10% natomiast w cięciach przedrębnych ok. 14%. Taki udział użytków przygodnych w użytkowaniu głównym, wynikający z wystąpienia czynników szkodotwórczych (okresy suszy, gradacje szkodników owadzych, wystąpienia wiatrów wywalających), uznaję za właściwy.

Zadania z zakresu odnowień na powierzchniach otwartych (zrębów, halizn, płazowin) wykonano na łącznej powierzchni 212,50 ha co stanowi 115% planu. Ponadplanowa powierzchnia ww. odnowień wynika głównie z konieczności wykonania odnowień zrębów sanitarnych (spowodowanych przez owady i huraganowe wiatry) oraz odnowień halizn.

Wykonanie odnowień pod osłoną, w rębniach złożonych, na poziomie 76% (wykonano 733,23 ha), związane było głównie z niewykonaniem w pełnym zakresie planu cięć w rębniach złożonych, z przeznaczeniem pod obsiew naturalny powierzchni oraz niewykonaniem w pełnym zakresie planu cięć w rębniach złożonych z powodu wykonania zrębów sanitarnych spowodowanych przez owady i huraganowe wiatry. Ogólny poziom realizacji odnowień, zarówno na powierzchniach otwartych, jak i w rębniach złożonych, oceniam pozytywnie. Powierzchnie przeznaczone do odnowienia z zakończonego 10-lecia zostały uwzględnione w nowym PUL. Na dzień 31.12.2025 r. nie odnotowano upraw i młodników w wieku do 10 lat niezgodnych ze składem pożądanym oraz upraw przepadłych.

Pozytywnym wskaźnikiem, wynikającym z prowadzenia gospodarki leśnej w ubiegłym okresie jest stopień pokrycia upraw i młodników na powierzchniach otwartych wynoszący blisko 95%.

W wyniku realizacji zadań określonych w poprzednim PUL nastąpił wzrost powierzchni drzewostanów w klasie odnowienia (KO) o ok. 470 ha jak również w klasie do odnowienia (KDO) o ok. 55 ha. Poprawie uległa jakość prac odnowieniowych, skuteczność zabezpieczeń przed szkodami ze strony zwierzyny oraz jakość materiału sadzeniowego. Wszystkie te czynniki miały wpływ na wykonanie powierzchniowe poprawek i uzupełnień na poziomie 19% planu. Wykonanie melioracji agrotechnicznych w 157% w stosunku do planu jest wynikiem rzeczywistych potrzeb na gruncie oraz ewidencjonowania melioracji agrotechnicznych związanych z porządkowaniem pozostałości po zrębach.

Wśród wielu czynników biotycznych stwarzających zagrożenie dla drzewostanów istotne znaczenie miały kornik ostrozębny, kornik drukarz oraz przyplaszczek granatek. Wysoce problematyczne stało się masowe występowanie jemioli rozpierzchłej na sośnie.

W ostatnich latach szkody w uprawach i młodnikach powodowane przez dziko bytujące zwierzęta rejestrowane były głównie od sarny, jelenia (spalowanie młodników).

W drzewostanach starszych ewidencjonowano przede wszystkim szkody od bobra. Dla ograniczenia szkód powodowanych przez zwierzęta łowne, główny nacisk położono na współpracę z dzierżawcami obwodów łowieckich, zarówno na etapie planowania jak i realizacji planów łowieckich (aby liczebności w/w zwierzyny oraz jej struktura wiekowa i płciowa była na optymalnym poziomie), a także w zakresie zagospodarowania łowisk. Oprócz tego, prowadzono szereg działań profilaktycznych i ochronnych. Jako działanie ograniczające występowanie szkód wykonywano min.: wykładanie drzew zgrzyzowych, grodzenie upraw, zabezpieczanie pojedynczych drzew siatką stalową, jak również korzystało z wydanych zezwoleń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie i Gorzowie Wielkopolskim w zakresie niszczenia tam bobrowych oraz odstrzałów tego gatunku.

Przeciętny wskaźnik realizacji odstrzału zwierzyny grubej w minionym dziesięcioleciu wynosił: jeleń - 92%, sarna - 97%, dzik - 125%, daniel - 86%. Stany zwierzyny zbliżone są do założeń WŁPH. W związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (AFS) konieczne było podjęcie działań w celu ograniczenia populacji dzika. Pozytywnie oceniam działania nadleśnictwa zmierzające do ograniczenia szkód od zwierzyny w drzewostanach oraz wskaźniki realizacji odstrzału.

Występujące niekorzystne czynniki abiotyczne to głównie: zakłócenia stosunków wodnych (obniżenia poziomu wód gruntowych i susze w latach 2022-2024) wiatry huraganowe (w latach 2022 - 2023 r. szkody łącznie na ok. 1280 ha) jak również niskie temperatury (tzw. zmrożenia, zwarzenia największe szkody wystąpiły w latach 2020 i 2025 - łącznie na pow. ok. 500 ha).

W okresie 2016-2025 lasy nadleśnictwa były zakwalifikowane do III kategorii zagrożenia pożarowego. Przyczyny powstałych pożarów, w większości przypadków miały związek z działalnością człowieka (m.in. podpalenia, nieostrożność).

Podsumowując przeprowadzoną ocenę gospodarki przeszłej w nadleśnictwie należy stwierdzić, iż realizacja zadań wynikających z zatwierdzonego PUL przebiegała zgodnie z założeniami tego planu oraz Decyzją nr 106 Dyrektora Generalnego LP z dnia 15.09.2022 r. Realizowano działania zmierzające do zachowania trwałości lasu oraz zabezpieczenia jego stanu sanitarnego.

Nastąpił wzrost przeciętnego wieku drzewostanów z 58 na 63 lata. Obecny przeciętny wiek świadczy o zdestabilizowanej relacji pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanu, a połową średniego orientacyjnego wieku rębności. Właściwym uznaje

się, gdy różnica ta jest nie większa niż 5 lat, zaś w przypadku Nadleśnictwa Różańsko wynosi ona obecnie 13 lat. Stan taki, zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu, określa się jako znaczne odstępstwo od stanu pożądanego.

Odnotowano wzrost przeciętnej zasobności drzewostanów (na pow. leśnej zalesionej i niezalesionej) o 1 m³/ha (z 327 m³/ha na 328 m³/ha).

Gospodarkę przeszłą, jak i wykonanie zadań wynikających z Programu Ochrony Przyrody, ogólnie oceniam jako prawidłowe. W najbliższym okresie należy starać się utrzymać wysoki poziom racjonalnej gospodarki leśnej, dążąc jednocześnie do powszechnego wykorzystywania w hodowli lasu nalotów, podrostów i II piętra złożonych z gatunków dających większą szansę na trwałość i stabilność drzewostanów w kontekście zachodzących zmian klimatycznych.

Należy stwierdzić, iż zadania planowe w minionym dziesięcioleciu w Nadleśnictwie Różańsko realizowano zgodnie z postanowieniami zawartymi w ustawie o lasach.

Witold Koss
Dyrektor
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Szczecinie
/podpisano elektronicznie/

**III. OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ
GOSPODARCZYCH DLA
NADLEŚNICTWA WRAZ Z
ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ.**

1. Ogólne zasady określania zadań gospodarczych.

1.1. Ogólne cele i zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Zasady określania zadań gospodarczych zostały przyjęte na podstawie szczegółowej inwentaryzacji lasu, opracowań specjalistycznych, analiz i opisów gospodarki leśnej w ubiegłych latach oraz warunków przyrodniczych.

W Nadleśnictwie Różańsko najważniejszymi celami gospodarki leśnej w najbliższych okresach gospodarczych będą:

- poprawa powierzchniowej struktury klas wieku drzewostanów i zbliżenie jej do pożądanego układu klas wieku lasu normalnego;
- utrzymanie lub poprawienie stanu stabilności, zdrowotności, zgodności z siedliskiem i jakości drzewostanów;
- ochrona cennych elementów środowiska przyrodniczego występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa;
- przeciwdziałanie zjawisku nadmiernej akumulacji surowca drzewnego na pniu w drzewostanach rębnych i przeszłorębnych.

Sformułowane powyżej zadania należy osiągnąć poprzez:

- planową realizację zadań gospodarczych związanych z zaprojektowanym użytkowaniem rębnym, czyli prowadzenie sukcesywnej przebudowy drzewostanów rębnych przeszłorębnych, przy pomocy rębni właściwych dla danych gospodarstw i siedlisk leśnych;
- planowe odnawianie pojawiających się zrębów otwartych oraz powierzchni podokapowych;
- stosowanie w odnowieniach gatunków lasotwórczych zgodnych z przyjętymi składami gatunkowymi upraw, z wykorzystaniem mikro zróżnicowania siedlisk leśnych oraz tam gdzie to możliwe odnowień naturalnych;
- stosowanie w odnawianiu chronionych przyrodniczych siedlisk leśnych gatunków z właściwych, o kierunku ochronnym typów drzewostanów;
- właściwe wykonywanie wszystkich zabiegów przedrębnych, zgodnie z zasadami proekologicznej, trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, czyli w taki sposób, aby nie pogorszyć stanu i różnorodności siedlisk leśnych;

- stosowanie wszelkich dostępnych środków ochrony upraw i młodników leśnych przed szkodami od zwierzyny płowej;
- właściwe wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych w drzewostanach przedrębnych, czyli w sposób zapewniający poprawę ich stanu sanitarnego, jakości oraz stabilności ekologicznej, przy równoczesnym zapewnieniu maksymalnej możliwej ochrony cennych elementów środowiska przyrodniczego, występujących na powierzchni objętej zabiegami;
- stałe monitorowanie stanu sanitarnego lasu ze szczególnym uwzględnieniem drzewostanów na gruntach porolnych oraz jak najszybsze reagowanie na pojawiające się zagrożenia.

Sporządzając plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Różańsko na lata 2026 – 2035 uwzględniono w całej rozciągłości cele i zasady gospodarki leśnej określone w ustawie o lasach i innych obowiązujących przepisach prawa.

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach pod pojęciem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej rozumie „działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasu i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów”.

Zgodnie z zapisami Instrukcji Urządzania Lasu do celów planowania urządzeniowego przyjęto sześć następujących kryteriów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz orientacyjne wskaźniki odpowiadające tym kryteriom:

- 1) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia zasobów leśnych i ich udziału w globalnym bilansie węgla – oznacza konieczność takiego planowania urządzeniowego, które zapewnia pożądaną ilość i jakość zasobów leśnych w horyzoncie średnio i długookresowym (poprzez wyważenie stosunku pozyskania do przyrostu), zmierza do utrzymania zapasu lub jego zwiększenia (do poziomu pożądanego ze względów ekonomicznych, ekologicznych i społecznych) oraz zwiększania lesistości, kiedy tylko może to przyczynić się do zwiększenia wartości ekonomicznych, ekologicznych, społecznych i kulturowych;
- 2) kryterium utrzymania zdrowia i witalności ekosystemów leśnych – oznacza konieczność takiego planowania urządzeniowego, które zmierza do jak najpełniejszego wykorzystania struktur i procesów naturalnych (gdzie jest to tylko możliwe i w stopniu ekonomicznie wykonalnym), popiera i utrzymuje odpowiednią różnorodność genetyczną, gatunkową i strukturalną oraz wykorzystuje gatunki drzew dostosowanych do warunków siedliskowych, w celu zwiększenia stabilności, żywotności i odporności

- lasów (na niesprzyjające czynniki środowiskowe) oraz wzmocnienia naturalnych mechanizmów regulacyjnych;
- 3) kryterium utrzymania i wzmocnienia produkcyjnych funkcji lasu – oznacza konieczność takiego planowania urządzeniowego, które zmierza do zapewnienia odpowiedniego poziomu pozyskania produktów leśnych, zarówno drzewnych, jak i niedrzewnych (w rozmiarze nie większym niż możliwy do utrzymania przez długi okres) oraz odpowiedniej infrastruktury (w celu sprawnego dostarczania dóbr i usług), przy równoczesnej minimalizacji negatywnego oddziaływania na środowisko;
  - 4) kryterium zachowania, ochrony i odpowiedniego wzmocnienia biologicznej różnorodności w ekosystemach leśnych – oznacza konieczność takiego planowania urządzeniowego, które preferuje:
    - a) odnowienia naturalne, jeżeli tylko występują warunki zapewniające odpowiednią ilość i jakość zasobów leśnych, a także gdy istniejące proveniencje cechują się odpowiednią jakością w odniesieniu do siedliska,
    - b) gatunki rodzime i lokalne (dobrze dostosowane do warunków siedliskowych) w odnowieniach i zalesieniach – tam gdzie to możliwe,
    - c) różnorodność, zarówno w obrębie struktury powierzchniowej, jak i pionowej oraz różnorodność gatunkową w leśnej działalności gospodarczej, a tam gdzie to możliwe, również zachowanie i odtwarzanie różnorodności krajobrazu,
    - d) pozostawianie obumarłych drzew stojących i leżących, drzew dziuplastych, starodrzewi i szczególnie rzadkich gatunków drzew, w liczbie i rozmieszczeniu koniecznym do zapewnienia różnorodności biologicznej, z uwzględnieniem potencjalnego oddziaływania na zdrowie i stabilność lasów oraz ekosystemów sąsiadujących z lasami,
    - e) ochronę cennych biotopów, m.in. źródlisk, bagien, ostańców i wąwozów;
  - 1) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów (szczególnie w odniesieniu do gleby i wody) - oznacza konieczność takiego planowania urządzeniowego, które zapewni dominację funkcji ochronnych w rezerwatach, lasach ochronnych (szczególnie glebochronnych oraz wodochronnych), jak też najcenniejszych siedliskach (szczególnie łągowych, bagiennych i wilgotnych), a także ich odpowiednie uwzględnianie w pozostałych lasach;
  - 2) kryterium utrzymania innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych wymaga przede wszystkim sprecyzowania oraz realizacji odpowiedniej strategii

społeczno-gospodarczej na poziomie kraju, a następnie regionów; na poziomie nadleśnictwa i w planowaniu urządzeniowym należy dążyć do:

- a) zwiększania udziału społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji dotyczących trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej (szczególnie w odniesieniu do założeń projektu planu ustalonych przez KZP oraz końcowego projektu planu, omawianego z udziałem społeczeństwa podczas Komisji Projektu Planu),
- b) udostępniania lasów do celów zdrowotno-rekreacyjnych (szlaki turystyczne, miejsca postoju, parkingi, urządzenia turystyczne, ścieżki rowerowe, ścieżki konne),
- c) udostępniania lasów do celów dydaktycznych (izby i ścieżki przyrodnicze, lekcje przyrody w lesie),
- d) promocji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (foldery, programy ochrony przyrody, prelekcje).

Do celów planowania urządzeniowego przyjęto, że poszczególne kryteria trwale zrównoważonej gospodarki leśnej powinny być przestrzegane na poziomie nadleśnictwa, m.in. w następujący sposób:

- 1) kryteria 1 oraz 3, dotyczące wzmocnienia zasobów leśnych, a także ich funkcji produkcyjnych, poprzez ustalenie pożądanego kierunku rozwoju i stanu zasobów leśnych w nadleśnictwie na koniec okresu planistycznego, jak też przyjęcie takich wielkości i sposobów pozyskania drewna, które pozwolą na uzyskanie tego pożądanego stanu;
- 2) kryteria 2, 4 i 5, dotyczące ochrony przyrody, w tym różnorodności biologicznej w lasach, poprzez możliwie precyzyjne określenie priorytetów ochrony przyrody,
- 3) w tym gatunków i siedlisk, dla których wyznaczono obszary Natura 2000, a następnie ustalenie zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz przyjęcie odpowiednich sposobów postępowania gospodarczego zmierzających do minimalizacji tych zagrożeń.

W planowaniu trwale zrównoważonej gospodarki leśnej wyróżnia się realizowanie celów długookresowych (perspektywicznych) oraz średniookresowych. Niektóre, nazbyt szczegółowe, wskazania gospodarcze zamieszczone dawniej w opisie taksacyjnym drzewostanu należy traktować jako wskazania fakultatywne, ponieważ kwalifikują się do krótkookresowego (np. rocznego) planowania operacyjnego, do którego uprawniony jest Nadleśniczy zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o lasach.

Realizacja celów długookresowych (perspektywicznych) polega m.in. na:

- a) zapewnieniu zgodności planowania gospodarki leśnej z przepisami prawa;

- b) zapewnieniu zgodności zadań określonych w planie urządzenia lasu z obowiązującymi „Zasadami hodowli lasu”;
- c) ustaleniu pożądanych składów gatunkowych drzewostanów zgodnych z warunkami siedlisk leśnych (TD o kierunku ochronnym lub gospodarczym), które nazywane są hodowlanymi celami gospodarki leśnej;
- d) zapewnieniu zachowania trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania, m.in. poprzez:
  - optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, - wyrażonego dla głównych gatunków drzew – w formie przeciętnych wieków rębności,
  - dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych dla realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych).

Do realizacji celów średniookresowych zalicza się większość wskazań, wytycznych, ukierunkowań i zadań określonych w planie urządzenia lasu, w tym:

- a) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego składu gatunkowego drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do siedliskowych typów lasu oraz siedlisk przyrodniczych;
- b) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego budowy lasu oraz struktury wiekowej drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do wymagań trwałości lasów i ciągłości ich użytkowania;
- c) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego stanu zdrowotnego i sanitarnego drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do wymagań stabilności lasu;
- d) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego wielkości zasobów miąższości drewna na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do możliwości przyrostu tej miąższości w okresie dziesięciolecia i wielkości pozyskania drewna wynikającej z potrzeb pielęgnowania, przebudowy oraz odnowienia drzewostanów;
- e) wskazania i wytyczne postępowania gospodarczego określone dla poszczególnych gospodarstw (w tym rezerwatów i lasów ochronnych);
- f) wytyczne postępowania gospodarczego określone dla obiektów specyficznych (w tym obszarów Natura 000, leśnych kompleksów promocyjnych, lasów stref ochronnych, otulin itp.);
- g) wskazania i wytyczne postępowania gospodarczego zmierzające do realizacji celów hodowlanych i technicznych określonych dla poszczególnych drzewostanów – na podstawie celów ustalonych ramowo dla nadleśnictwa i obrębu leśnego –

- z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanów;
- h) wskazania zmierzające do zapewnienia pożądanego ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu (w tym podział na ostępy oraz jednostki kontrolne);
  - i) wskazania i wytyczne dotyczące przebudowy drzewostanów, których stan nie zapewnia osiągnięcia celów gospodarki leśnej;
  - j) wskazania i wytyczne zmierzające do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, m.in. poprzez określenie:
    - zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu,
    - zaleceń wynikających z programu ochrony przyrody,
    - kierunku regeneracji siedlisk zniekształconych,
    - potrzeb z zakresu odbudowy systemu małej retencji w lasach,
    - kierunkowych zadań gospodarki łowieckiej oraz potrzeb rozwoju infrastruktury technicznej.

1.2. Ogólne zasady zachowania ładu przestrzennego i czasowego w planowaniu zadań Gospodarczych.

1.2.1. Podział na gospodarstwa.

Podział na gospodarstwa realizuje w praktyce ideę zachowania trwałości i wielofunkcyjności lasów poprzez odpowiednio zaprojektowany rozmiar i lokalizację użytkowania oraz zaplanowanie zabiegów pielęgnacyjnych i hodowlanych. Podział lasów na gospodarstwa, przyjęto zgodnie z § 25 i 82 Instrukcji Urządzania Lasu i ustaleniami KZP.

Obszar Nadleśnictwa zakwalifikowano do następujących gospodarstw:

Gospodarstwo specjalne (S) - do którego zaliczono:

- lasy w rezerwatach;
- lasy na siedliskach bagiennych;
- wydzielienia, w których zlokalizowano cmentarze nieczynne, obiekty archeologiczne;
- drzewostany objęte prawnym zakazem pozyskiwania drewna ze względu na szczególne znaczenie dla ochrony przyrody;
- wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne;

- powierzchnie wyznaczone jako ekosystemy referencyjne;
- lasy stanowiące drzewostany zachowawcze;
- lasy o zwiększonej funkcji społecznej.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – obejmujące lasy ochronne z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

Gospodarstwo wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G) – obejmujące wszystkie drzewostany na pozostałym obszarze z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględnić wymogi ochrony przyrody.

Dla potrzeb obliczenia etatów cząstkowych wyodrębnia się obszary kwalifikujące się do jednego sposobu zagospodarowania, w tym:

- zrębowego sposobu zagospodarowania (**GZ**) w odniesieniu do siedlisk borowych oraz olsów Nadleśnictwa,
- przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (**GPZ**) w odniesieniu do siedlisk lasowych i borowych Nadleśnictwa.

Tabela 45. Podział Nadleśnictwa na gospodarstwa.

Gospodarstwo	Pow. [ha] 2016	Udział [%] 2016	Pow. [ha] 2026	Udział [%] 2026
1	2	3	4	5
S - specjalne	1251,72	9,1	1293,5	8,18
O - wielofunkcyjnych lasów ochronnych	5052,28	36,8	7441,71	47,04
GZ - wielofunkcyjnych lasów gospodarczych - zrębowych	1940,96	14,2	1333,41	8,43
GPZ - wielofunkcyjnych lasów gospodarczych - przerębowo-zrębowych	5476,96	39,9	5750,75	36,35
Razem	13721,92		15819,37	

Rysunek 15. Wykres podziału Nadleśnictwa na gospodarstwa.

W Nadleśnictwie Różańsko dominuje gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych zajmując 47,04% powierzchni. Rozkład gospodarstw w Nadleśnictwie ma bezpośredni wpływ na sposób projektowania użytkowania rębego, a co za tym idzie rozmiar etatu.

1.2.2. Określenie wieków rębności głównych gatunków drzew w Nadleśnictwie oraz wieków dojrzałości rębnej w drzewostanach.

Dla poszczególnych gatunków drzew przyjęto następujące przeciętne wieki rębności:

Tabela 46. Zestawienie przyjętych wieków rębności – zgodnie z ustaleniami KZP.

Rodzaj, gatunek	Wiek rębności
1	2
Db	140 lat
Js, Wz	120 lat
Bk, So, Md	100 lat
Św, Dg, GB, Olcz, Brz, Jw, Kl, Lp	80 lat
Oś, Ak, Ol odrośl	60 lat
Tp, Wb, Olsz	40 lat

Przeciętne wieki rębności dla głównych gatunków drzew określają przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania. Służą do obliczenia etatów według dojrzałości w gospodarstwie lasów ochronnych oraz gospodarczych o zrębowym i przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania. Przeciętny wiek rębności gatunku panującego w drzewostanie może, lecz nie musi być zgodny z wiekiem rębności (wiekiem dojrzałości rębnej) tego drzewostanu.

Indywidualne wieki dojrzałości rębnej były określane przez taksatorów dla poszczególnych drzewostanów z uwzględnieniem rzeczywistego składu gatunkowego drzewostanu, jakości drzewostanu, zadrzewienia, stopnia

uszkodzenia i zgodności składu gatunkowego drzewostanu z TD oraz osiągniętym stopniu dojrzałości do odnowienia.

W gospodarstwie specjalnym w zasadzie stosowano wiek dojrzałości rębnej podwyższony o 20 lat w stosunku do przeciętnego wieku rębności. W drzewostanach objętych przebudową w zależności od potrzeb odpowiednio obniżano wiek dojrzałości rębnej.

1.2.3. Podział lasu na ostępy oraz jednostki kontrolne.

Podział lasu na ostępy w opracowanym planie przyjęty został zasadniczo z poprzedniego cyklu urzędniowego. W uzasadnionych przypadkach dokonano niezbędnej korekty, szczególnie na gruntach przyłączonych. Granicami ostępów są linie gospodarcze wyznaczające w terenie wzajemnie mijające się szeregi ostępowe składające się z dwóch, rzadziej z trzech oddziałów. Ostępy jednooddziałowe z konieczności projektowano w

odosobnionych kompleksach leśnych lub na skrajach większych kompleksów. Zasadniczy kierunek cięć w Nadleśnictwie przebiega z północnego wschodu na południowy zachód z większymi bądź mniejszymi odchyleniami. Ostępy na mapach cięć, zostały oznaczone kolorem czerwonym.

1.3. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego.

Zaplanowane do pozyskania w niniejszym planie użytki główne zostały podzielone na: użytki rębne, użytki przedrębne.

Zarządzenie nr 30 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2014 r. w sprawie kompensacji etatu użytków rębnych i przedrębnych w Lasach Państwowych (znak sprawy: ZU-7019-21/2014) w nawiązaniu do zmian w ustawie o lasach wprowadzonych ustawą z dnia 24 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o lasach (Dz. U. 2014 poz. 222) wprowadza jednolite definicje użytkowania rębego i przedrębnego, obejmujące odrębnie:

a) etat cięć rębnych ustalony jako ilość drewna zaprojektowana do pozyskania w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania rębego, wyrażony w metrach sześciennych jako maksymalna wielkość pozyskania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu,

b) etat cięć przedrębnych ustalany jako obligatoryjna, minimalna powierzchnia cięć pielęgnacyjnych w użytkowaniu przedrębnym przewidziana do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu i wyrażony szacunkowo w metrach sześciennych na okres obowiązywania planu.

Projektowanie oraz wykonanie cięć określonych w planie urządzenia lasu w części związanej z użytkowaniem grubizny użytków głównych (rębnych i przedrębnych) podlega oddzielnemu rozliczeniu w ramach etatów, bez możliwości kompensacji miąższościowej tych użytków.

Za zgodą Dyrektora Generalnego – na wniosek dyrektora regionalnego LP w związku z wystąpieniem klęsk i szkód w lasach, potwierdzonych przez właściwego kierownika Zespołu Ochrony Lasu w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu – dopuszcza się możliwość przekroczenia szacowanej w planie urządzenia lasu wielkości użytków przedrębnych.

1.3.1. Etat użytkowania rębego.

Zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu użytki rębne zostały podzielone na:

- zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego),

- niezaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego).

Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu dla obrębu leśnego stanowią sumę etatów obliczonych i przyjętych dla poszczególnych gospodarstw. Etaty użytków rębnych dla obrębu leśnego wyliczono w oparciu o:

- powierzchniową i miąższościową tabelę klas wieku według gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności (*tabela nr VI*);
- wykaz d-stanów zakwalifikowanych do przebudowy w najbliższym 10-leciu (*wzór nr 3*);
- wykaz drzewostanów w KO i KDO (*wzór nr 4, wzór nr 5*);
- wskazania gospodarcze, opracowane w terenie i uzgodnione z przedstawicielem RDLP w Szczecinie oraz kierownictwem Nadleśnictwa Różańsko.

Tabela nr VI zamieszczona jest w części tabelarycznej niniejszego elaboratu, wzory 3, 4, 5 zamieszczone są w Planie zagospodarowania lasu Nadleśnictwa Różańsko.

Wyliczone i przyjęte etaty dla obrębu leśnego określają pobór miąższości w m³ grubizny brutto, a dla gospodarstwa zrębowego obliczono również etat powierzchniowy. Etat dla Nadleśnictwa jest sumą etatów dla obrębów leśnych.

Dla każdego gospodarstwa określono na 10- lecie etat, który jest sumą miąższości drzewostanów przewidzianych we wskazaniach gospodarczych do użytkowania rębego, zgodnie z potrzebami wynikającymi z funkcji lasów, stanu hodowlanego drzewostanów, stopnia zaawansowania odnowień podokapowych oraz z konieczności zachowania odpowiedniego ładu przestrzennego i czasowego w ostępach.

Dla **gospodarstwa specjalnego (S)** etatu nie obliczono. Przyjęto etaty z potrzeb hodowlanych drzewostanów, uwzględniających funkcje lasu i stan drzewostanów. Zastosowane formy użytkowania rębego powinny zapewnić ciągłe spełnianie przez drzewostany specjalnych funkcji, przez które zostały włączone do tego gospodarstwa.

W **gospodarstwie lasów ochronnych (O)** przyjęto etaty z potrzeb hodowlanych. Etaty te porównano z wyliczonymi etatami według dojrzałości drzewostanów, lecz tylko dla sformułowania odpowiednich wniosków i sprawdzenia. Obliczone i przyjęte miąższościowe etaty użytkowania rębego zestawiono w tabeli nr XIV.

Miąższość netto użytków rębnych ulega automatycznemu obliczeniu w programie Taksator (§ 93 Instrukcji u.l.). Do tak obliczonej miąższości netto dodano 5% miąższości z tytułu spodziewanego przyrostu drzewostanów do chwili ich wycięcia.

Użytki rębne nie zaliczone na poczet przyjętego etatu obejmują głównie:

- uprzątnięcie nasienników;
- pozostałe – usunięcie drzew w wyniku poszerzenia linii podziału powierzchniowego, usunięcie drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi;

1.3.2. Etat użytkowania przedrębnego.

Zasady wyliczenia i przyjęcia etatów użytkowania przedrębnego określone są w § 94 Instrukcji Urządzania Lasu. Do użytków przedrębnych w planie urządzenia lasu zalicza się drewno projektowane do pozyskania w ramach czyszczeń późnych (CP-P) i trzebieży (TW, TP).

W części tabelarycznej elaboratu zamieszczono tabelę nr XVI, zawierającą zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego według rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku. Na podstawie tej tabeli ustalono etat cięć użytkowania przedrębnego w rozmiarze powierzchniowym, które następnie przyjęto podczas NTG.

Orientacyjny etat użytkowania przedrębnego w rozmiarze miąższościowym ustalono w m³ grubizny netto na 10-lecie, sumarycznie dla całego obrębu, bez szczegółowego rozdziału na gospodarstwa, rodzaje cięć, gatunki drzew i klasy wieku. Orientacyjną miąższość grubizny planowaną do pozyskania określono na podstawie:

- wielkości spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości w drzewostanach zaplanowanych do użytkowania przedrębnego
- struktury wiekowej drzewostanów
- zaplanowanych zadań powierzchniowych
- pozyskania grubizny w ramach użytkowania przedrębnego w Nadleśnictwie w okresie ostatnich 5 lat (łącznie z cięć pielęgnacyjnych i przygodnych).

Przyjęto zasadę, że planowany i przyjęty rozmiar miąższości użytkowania przedrębnego ogółem nie może przekroczyć 75% spodziewanego przyrostu bieżącego we wszystkich drzewostanach, w których nie planuje się użytkowania rębego.

1.3.3. Etat miąższościowy użytków głównych – rębnych i przedrębnych.

Etat miąższościowy użytków głównych (rębnych i przedrębnych) jest to całkowita miąższość grubizny netto, zaprojektowana do pozyskania w planie urządzenia lasu, na którą składają się:

- użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu łącznie ze spodziewanym 5% przyrostem;
- użytki rębne nie zaliczone na poczet przyjętego etatu;
- użytki przedrębne.

Użytki główne zestawione są łącznie w tabeli nr XVII – zamieszczonej w części tabelarycznej elaboratu.

2. Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa.

2.1. Rozplanowanie cięć rębnych.

Rozplanowanie cięć rębnych przedstawiono na załączonych do planu urządzenia lasu mapach przeglądowych cięć rębnych. Cięcia planowano zgodnie z wymaganiami ładu przestrzennego i czasowego, mając na uwadze możliwości i potrzeby realizacyjne Nadleśnictwa.

2.2. Wykaz projektowanych cięć rębnych.

Wykaz projektowanych cięć rębnych sporządzono na formularzu według wzoru numer 6 Instrukcji Urządzania Lasu. Wykaz cięć rębnych sporządzono dla obrębu leśnego w kolejności oddziałów i pododdziałów.

2.3. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego (rębnego i przedrębnego).

2.3.1. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego (użytki rębne, użytki przedrębne, łączny etat użytkowania głównego).

2.3.1.1. Etat cięć użytkowania rębnego.

2.3.1.1.1. Użytkowanie rębne zaliczone na poczet etatu (powierzchniowego).

Zasady wyliczania i przyjmowania etatów użytkowania rębnego przedstawiono w rozdziale: *1.3.1. Etat użytkowania rębnego*. Zestawienie obliczonych i proponowanych etatów użytkowania rębnego przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 47. Zestawienie obliczonych i proponowanych miąższościowych etatów użytkowania rębnego
(Tabela XIV IUL).

Gospodarstwo (sposób zagospodarowania)	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych na okres obowiązywania planu	Etat przyjęty na okres obowiązywania planu
	Etaty wg dojrzałości drzewostanów		Etat wg zrównania średniego wieku	Etat optymalny	Etat z potrzeb przebudowy	Etat wg okresów uprzątnięcia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
	m ³ brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	252	0	0
LASÓW OCHRONNYCH (O)	30 669	33 653	29 071	30 669	972	23 542	329 654	329 654
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	3 327 7,82	5 606 14,22	5 823 13,53	5 606 13,53	139 4,00	X 0,00	X 0,00	24 181 6,16
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)	19 614	27 716	23 358	23 358	3 354	16 601	X	228 229
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)	X	X	X	X	0	0	0	
RAZEM GOSPODARSTWO (G)	22 941	33 322	29 181	28 964	3 493	16 601	0	252 410
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO	53 610	66 975	58 252	59 633	4 465	40 395	329 654	582 064

Orientacyjny etat wg pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych w lasach wielofunkcyjnych Nadleśnictwa **58252**
m³ brutto

Wielkość użytków rębnych zaliczonych na poczet etatu (powierzchniowego) w Nadleśnictwie Różańsko jest konsekwencją możliwości lokalizacji cięć rębnych ograniczoną koniecznością przestrzegania zasad ładu przestrzennego i czasowego, potrzebami hodowlanymi i ochronnymi drzewostanów określanymi przez taksatorów na gruncie z uwzględnieniem funkcji pełnionej przez drzewostany.

Tabela 48. Relacje etatu do etatu optymalnego

Gospodarstwo (sposób zagospodarowania)	Etat optymalny	Etat proponowany	Różnica	Relacja% etatu proponowanego do optymalnego
1	2	3	4	5
S-specjalne				
O - wielofunkcyjnych lasów ochronnych	306 690	329 654	22 964	107
GZ - wielofunkcyjnych lasów gospodarczych - zrębowych	56 060	24 181	-31 879	43
GPZ - wielofunkcyjnych lasów gospodarczych - przerębowo-zrębowych	233 580	228 229	-5 351	98
Razem (bez S)	596 330	582 064	-14 266	98

Proponowane etaty są:

- **w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)** – etatem wynikającym z potrzeb hodowlanych i ochronnych stanowiącym **107%** miąższościowego etatu optymalnego;
- **w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych ze zrębowym sposobem zagospodarowania (GZ)** – etatem stanowiącym **43%** etatu optymalnego- wynikającym z układu przestrzennego i możliwości stosowania cięć rębnych zupełnych.
- **w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania (GPZ)** – etatem stanowiącym **98%** miąższościowego etatu optymalnego.

Orientacyjny etat według pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych w lasach wielofunkcyjnych Nadleśnictwa wynosi **58 258 m³** brutto/rok i odpowiada etatowi zrównania średniego wieku. Ogółem proponowany etat dla Nadleśnictwa jest wyższy od orientacyjnego etatu wg pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych w Nadleśnictwie.

Projektując cięcia rębne oraz planując związane z nimi procesy odnowieniowe, bez względu na przynależność drzewostanów do poszczególnych gospodarstw, uwzględniano:

- przyjęty cel hodowlany (TD);
- ograniczenia i nakazy prawne wynikające z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;
- zmiany wynikające z zapisów w istniejących Planach Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000;
- zasady i wytyczne zawarte w aktach normalizacji wewnętrznej w LP.

Priorytetowo, w pierwszej kolejności brano pod uwagę inicjowanie i kształtowanie naturalnych procesów odnowieniowych oraz wykorzystywanie istniejących już odnowień naturalnych w drzewostanach. Kwalifikowanie drzewostanów do użytkowania rębego odbywało się, z zachowaniem ostępowego porządku cięć, nawrotów cięć i okresów odnowienia, z uwzględnieniem specyficznych grup drzewostanów, w następującej kolejności:

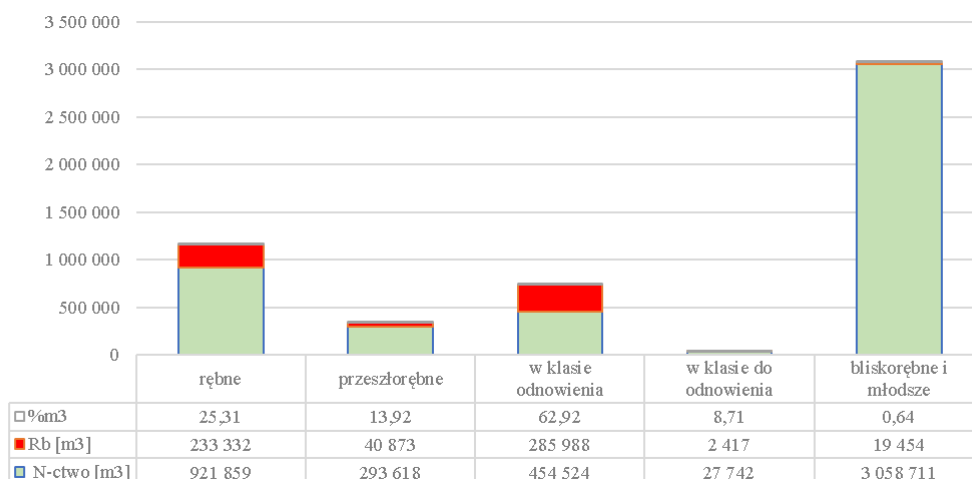
- drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia;
- drzewostany do przebudowy intensywnej;
- drzewostany przeszłorębne i rębne.

Nabór masy w użytkowaniu rębnym w poszczególnych kategoriach drzewostanów Nadleśnictwa Różańsko przedstawiono poniżej w tabeli.

Tabela 49. Drzewostany zakwalifikowane do użytkowania rębego wg grup kategorii.

Kategoria drzewostanów	Ogółem w Nadleśnictwie		Zaprojektowano w 10-leciu				Pozostaje	
	N-ctwo [ha]	N-ctwo [m ³]	Rb [ha]	Rb [m ³]	% ha	% [m ³]	Zostaje [ha]	Zostaje [m ³]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
rębne	2 086,52	921 859	1 157,91	233 332	55,49	25,31	929	688 527
przeszlorębne	695,14	293 618	198,04	40 873	28,49	13,92	497	252 745
w klasie odnowienia	1 614,12	454 524	1 406,16	285 988	87,12	62,92	208	168 536
w klasie do odnowienia	84,26	27 742	17,13	2 417	20,33	8,71	67	25 325
bliskorębne i młodsze	11 044,80	3 058 711	181,35	19 454	1,64	0,64	10 863	3 039 257
Razem N-ctwo:	15 524,84	4 756 454	2 960,59	582 064	19,07	12,24	12 564	4 174 390

Jak wynika z powyższej tabeli w Nadleśnictwie Różańsko zaprojektowano **25,3%** istniejącego zapasu drzewostanów rębnych, **13,92%** przeszlorębnych i **62,92%** klas odnowienia. Zaprojektowane cięcia rębne obejmują **19,06%** powierzchni zalesionej Nadleśnictwa.

Rysunek 16. Udział użytkowania rębego wg grup kategorii w ujęciu powierzchniowym.

Rysunek 17. Udział użytkowania rębego wg grup kategorii w ujęciu miąższościowym.

2.3.1.1.2. Rozmiar użytkowania rębego niezaliczonego na poczet etatu (powierzchniowego).

Użytkowaniem rębym objęto niecałe **2,7%** miąższości grupy nasienników i przestojów wykazanych na powierzchni zalesionej w Nadleśnictwie. Rozmiar użytkowania rębego nie zaliczonego na poczet etatu powierzchniowego wynika z konieczności usuwania nasienników, oraz przedstojów, które spełniły już swoje główne funkcje ekologiczne i gospodarcze. Ich usunięcie jest konieczne w celu dalszego poprawnego kształtowania rozwoju istniejących upraw i młodników.

Nie projektuje się usuwania cennych przyrodniczo przestoi i biogrup. Dodatkowo w obecnym planie, po rębniach zupełnych i cięciach uprzątających w rębniach złożonych, pozostanie ok.

47 tys. m³ przestoi i nasienników brutto, co daje 12% zasobności drzewostanów w ramach tej kategorii cięć.

Tabela 50. Użytki rębne nie zaliczone na poczet przyjętego etatu powierzchniowego.

Kategoria cięć	m ³ brutto	m ³ netto
1	2	3
uprzątńnięcie płazowin	-	-
uprzątńnięcie nasienników i przedrostów	1 070	909
uprzątńnięcie przestoi	-	-
pozostałe		
razem	1070	909
UDZIAŁ% UPZĄTŃNIĘCIA NASIENNIKÓWI, PRZEDROSTÓW W OGÓLNEJ GRUBIŹNIE GRUPY PRZESTOI NA GRUNTACH ZALESIONYCH	2,69	

2.3.1.1.3. Łączny rozmiar użytkowania rębego.

Tabela 51. Łączny etat użytkowania rębego.

Rodzaj użytkowania rębego	Powierzchnia manipulacyjna	m ³ brutto	m ³ netto
1	2	3	4
Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	2960,59	582 064	490 489
Spodziewany przyrost 5%	-	29 103	24 518
Razem zaliczone na etat	-	611 167	515 007
Nie zaliczone na etat (powierzchniowy)	-	1 070	909
Ogółem proponowany etat użytkowania rębego	2960,59	612 237	515 916

Przyjęty etat miąższościowy użytkowania rębego dla Nadleśnictwa Różańsko na lata 2026-2035 wynosi **515 916 m³ netto**

Porównanie etatu użytkowania rębego z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego i wykonanym użytkowaniem w minionym 10-leciu przedstawiono poniżej:

Tabela 52. Porównanie etatu miąższościowego użytkowania rębego z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego i wykonaniem w minionym okresie.

Etat za ubiegły okres gospodarczy	Wykonanie użytkowania w minionym okresie	Etat na bieżące 10-lecie	Zmiana% do etatu z ubiegłego okresu gospodarczego
1	2	3	4
m³ netto			%
431 552	420 064	515 916	19,5

W porównaniu do etatu ubiegłego okresu gospodarczego obecny etat użytków rębnych dla Nadleśnictwa Różańsko jest większy o **19,5%**.

Tabela 53. Relacja etatów użytkowania rębego (m³ netto) do powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej.

Wg planu	Etat m ³ netto / 1 ha powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej	Różnica [m ³]
01.01.2016	31	+2
01.01.2026	33	

Tabela 54. Porównanie przeciętnego wieku drzewostanów z orientacyjnym średnim wiekiem rębności.

Średni wiek rębności	Przeciętny wiek drzewostanów	Połowa orientacyjnego średniego wieku rębności	Różnica (2-3)	Przeciętny wiek drzewostanów stan na 01.01.2016	Różnica (2-5)
1	2	3	4	5	6
100	63	50	13	58	5

Przeciętny wiek drzewostanów w Nadleśnictwie powinien być zbliżony do połowy orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów (+/-5 lat). W Nadleśnictwie Różańsko orientacyjny średni wiek rębności drzewostanów wynosi **100** lat, a przeciętny wiek drzewostanów – **63** lat. Jest więc on o **13** lat wyższy od połowy orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów (**50** lat), co stanowi odstępstwo od pożądanego stanu. Aby nie dopuścić do nadmiernego starzenia się drzewostanów i pogłębiania się odstępstwa od stanu pożądanego projektuje się użytkowanie rębne na maksymalnym, dopuszczalnym poziomie i dąży się do wykonania w pełni zaplanowanego etatu cięć użytków rębnych. Przy planowaniu użytkowania rębego konieczne było uwzględnienie wszystkich ograniczeń występujących w Nadleśnictwie co skutkowało wyłączeniem z użytkowania części powierzchni drzewostanów rębnych.

Lokalizację cięć rębnych i rodzaje rębni uzgodniono z przedstawicielami Regionalnej Dyrekcji lasów Państwowych w Szczecinie i Nadleśnictwem Różańsko

Wykaz cięć na okres 2026 – 2035 sporządzono działkami zrębowymi bez przydziału na poszczególne lata, nie sporządzono wykazu cięć na lata 2036– 2045.

2.3.1.2. Etat cięć użytkowania przedrębego.

Zasady ustalania i przyjęcia etatów użytkowania przedrębego opisano w rozdziale:

1.3.2. Etat użytkowania przedrębego.

Tabela 55. Etat cięć użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym.

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia [ha]
1	2
Czyszczenia późne (CP-P)	Nie projektowano
Trzebieże	8790,11
Razem	8790,11

Tabela 56. Porównanie przyjętych etatów powierzchniowych użytkowania przedrębego w obecnym i poprzednim okresie do powierzchni leśnej zalesionej.

Plan urządzenia lasu	Powierzchnia leśna zalesiona	Powierzchnia drzewostanów - I b-VIII i starsze (bez KO i KDO)	Przyjęty etat powierzchniowy użytków przedrębnych w N-ctwie	Różnica%
				[ha]
01.01.2016	13 498,74	12 019,57	9 387,31	
01.01.2026	15 525,35	13 106,12	8 790,11	
Razem:			-597,20	-6,36

Spadek etatu powierzchniowego o **6,36%** (**597,20** ha) jest spowodowany głównie zmianą struktury drzewostanów Nadleśnictwa w wyniku ruchów gruntowych.

Przyjęty etat powierzchniowy użytkowania przedrębego na lata 2026-2035 wynosi 8790,11 ha

Przyjęty etat użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym, stanowi wielkość obligatoryjną do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

W części tabelarycznej elaboratu zamieszczono tabelę XVI dla Nadleśnictwa „Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego według rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku”.

Orientacyjną wysokość miąższości grubizny planowanej do pozyskania w ramach cięć przedrębnych zaproponowano na podstawie:

- wyników użytkowania przedrębego w nadleśnictwie w okresie ostatnich 5 oraz 10 lat, biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie, miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych;
- tabeli klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących.

Tabela 57. Wskaźniki użytkowania przedrębego obliczone na podstawie wyników pozyskania użytków przedrębnych w ubiegłym 10-leciu.

powierzchnia zabiegów i pozyskanie 2016-2025	9 136,04	509 655
intensywność w latach 2016-2025	56	
intensywność w latach 2016-2025x etat powierzchniowy na lata 2026-2035	490 358	
powierzchnia zabiegów i pozyskanie 2021-2025	5 569,09	278 059
intensywność w latach 2021-2025	50	
intensywność w latach 2016-2025x etat powierzchniowy na lata 2026-2035	438 881	

Tabela 58. Etat miąższościowy użytkowania przedrębnego obliczony z uwzględnieniem spodziewanego bieżącego przyrostu miąższości w 10-leciu drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębny.

Spodziewany bieżący przyrost miąższości drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębnym w dziesięcioleciu		75% bieżącego przyrostu miąższości	Etat na bieżące dziesięciolecie	Udział przyrostu bieżącego	Intensywność okresu 2026-2035
m ³ brutto	m ³ netto			%	m ³ /ha
949 900	759 920	569 940	485 000	64	55

W drzewostanach Nadleśnictwa w latach 2016 – 2025 cięcia pielęgnacyjne wykonywano prawidłowo. Na Naradzie Techniczno-Gospodarczej podjęto decyzję o przyjęciu szacunkowej miąższości do pozyskania w użytkowaniu przedrębnym w wysokości **485 000 m³** grubizny netto.

Przyjęta wielkość stanowi **64%** spodziewanego bieżącego przyrostu miąższości drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębnym w 10-leciu.

Planowany rozmiar pozyskania miąższości traktowany jest jako maksymalny etat użytkowania przedrębnego.

Orientacyjny przyjęty etat miąższościowy użytkowania przedrębnego dla Nadleśnictwa Różańsko wynosi **485 000 m³ netto.**

Tabela 59. Porównanie przyjętego etatu miąższościowego użytkowania przedrębnego na bieżące 10-lecie z etatem oraz wykonaniem w okresie ubiegłym.

Etat użytkowania przedrębnego na obecne 10-lecie	Etat użytkowania przedrębnego za minione 10-lecie	Wykonanie użytkowania przedrębnego w minionym okresie	% obecnego etatu do etatu minionego 10-lecia
m ³ netto			%
485 000	510 000	509 655	95

W porównaniu do etatu ubiegłego okresu gospodarczego etat miąższościowy użytków przedrębnych dla Nadleśnictwa jest niższy o **5%**. Wysokość etatu użytków przedrębnych na lata 2026-2035 określają potrzeby pielęgnacyjne drzewostanów na gruncie.

1.1.3. Etaty miąższościowe użytków głównych (rębnych i przedrębnych).

Tabela 60. Etat miąższościowy użytków głównych (rębnych i przedrębnych) TAB XVII IUL.

Kategoria cięć	Powierzchnia ha		Miąższość grubizny w m ³	
	cięcia* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
I. Użytki rębne:				
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	2 960,59	1 408,99	582 064	490 489
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych	-	-	29 103	24 518
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	2 960,59	1 408,99	611 167	515 007
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)				
1. uprzątńnięcie płazowin			1 070	909
2. uprzątńnięcie nasienników i przestojów				
3. pozostałe	-		-	-
Razem nie zaliczone	-		1 070	909
Razem użytki rębne	2 960,59	1 408,99	612 237	515 916
II. Użytki przedrębne				
A. Czyszczenia	-	-	-	-
B. Trzebieże	8 790,11	-	606 250	485 000
Razem użytki przedrębne (m ³ wg przyjęt. etatu)	8 790,11	-	606 250	485 000
Ogółem użytki główne (I+II)	11 750,70	1 408,99	1 218 487	1 000 916

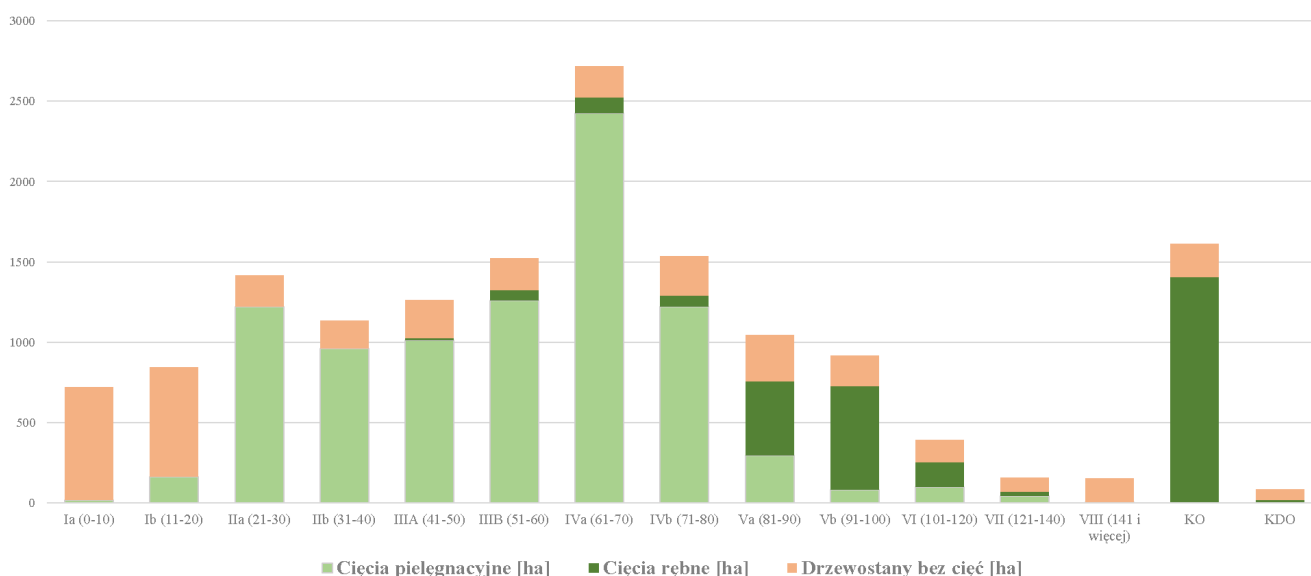
Planowana do pozyskania w ramach użytkowania rębnego i przedrębego miąższość grubizny netto, po doliczeniu 5% przyrostu w użytkach rębnych zaliczonych na etat, wynosić będzie **1 000 916 m³**. Wielkość tę należy traktować jako maksymalną.

Suma etatów miąższościowych użytków głównych (rębnych, przedrębnych i niezaliczonych na poczet etatu powierzchniowego) na okres gospodarczy 2026- 2035 w Nadleśnictwie Różańsko wynosi **1 000 916 m³ netto, 1 218 487 m³ brutto**

Cięciami rębnymi objęto **19,07%** powierzchni zalesionej, cięciami pielęgnacyjnymi **56,62%** powierzchni zalesionej. Udział cięć w podklasach wieku przedstawia poniższa tabela:

Tabela 61. Udział cięć w podklasach wieku

Klasa wieku	Cięcia pielęgnacyjne [ha]	Cięcia pielęgnacyjne [%]	Cięcia rębne [ha]	Cięcia rębne [%]	Drzewostany bez cięć [ha]	Drzewostany bez cięć [%]
1	2	3	4	5	6	7
Ia (0-10)	17,41	0,20	0	0,00	703,44	18,64
Ib (11-20)	162,71	1,85	0	0,00	682	18,07
IIa (21-30)	1220,43	13,88	0	0,00	196,16	5,20
IIb (31-40)	962,09	10,95	0	0,00	171,37	4,54
IIIA (41-50)	1012,17	11,51	11,51	0,39	239,7	6,35
IIIB (51-60)	1256,9	14,30	64,14	2,17	203,55	5,39
IVa (61-70)	2423,41	27,57	100,05	3,38	197,23	5,23
IVb (71-80)	1219,66	13,88	70,99	2,40	243,94	6,46
Va (81-90)	292,49	3,33	462,84	15,63	290,9	7,71
Vb (91-100)	80,16	0,91	644,45	21,77	192,57	5,10
VI (101-120)	98,41	1,12	152,55	5,15	141,41	3,75
VII (121-140)	42,78	0,49	26,62	0,90	88,77	2,35
VIII (141 i więcej)	1,49	0,02	4,15	0,14	148,52	3,93
KO			1406,16	47,50	207,96	5,51
KDO			17,13	0,58	67,13	1,78
Razem	8790,11		2960,59		3774,65	

Rysunek 18. Powierzchnia manipulacyjna cięć w podklasach wieku.

Tabela 62. Porównanie etatu użytkowników głównych na 10- lecie do ogólnych zasobów miąższości i spodziewanego bieżącego przyrostu miąższości drzewostanów ogółem.

Rodzaj etatów	Zasoby ogółem stan na 01.01.2026	Spodziewany przyrost bieżący na 10 lat	Przyjęty etat brutto na lata 2026-2035	Relacja etatów brutto do zasobów	Relacja etatów brutto do przyrostu bieżącego
	brutto m ³			%	
Użytki rębne			612 237	12,86	54,78
Użytki przedrębne			606 250	12,73	54,25
Ogółem	4 761 789	1 117 550	1 218 487	25,59	109,03

Proponowany etat użytkowników głównych jest o **9,03%** wyższy od spodziewanego tabelarycznego przyrostu miąższości grubizny.

2.3.2. Opisanie projektowanych w Nadleśnictwie cięć użytkowania głównego.

2.3.2.1. Opisanie i zestawienie projektowanych cięć rębnych w Nadleśnictwie.

Realizacja cięć rębnych ma się odbywać na podstawie wskazań gospodarczych zawartych w opisach taksacyjnych oraz wykazu projektowanych cięć rębnych, wykazów drzewostanów KO, KDO i drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy w najbliższym 10-leciu (wzory nr 3, 4, 5, 6) i w oparciu o zasady określone w Zasadach Hodowli Lasu.

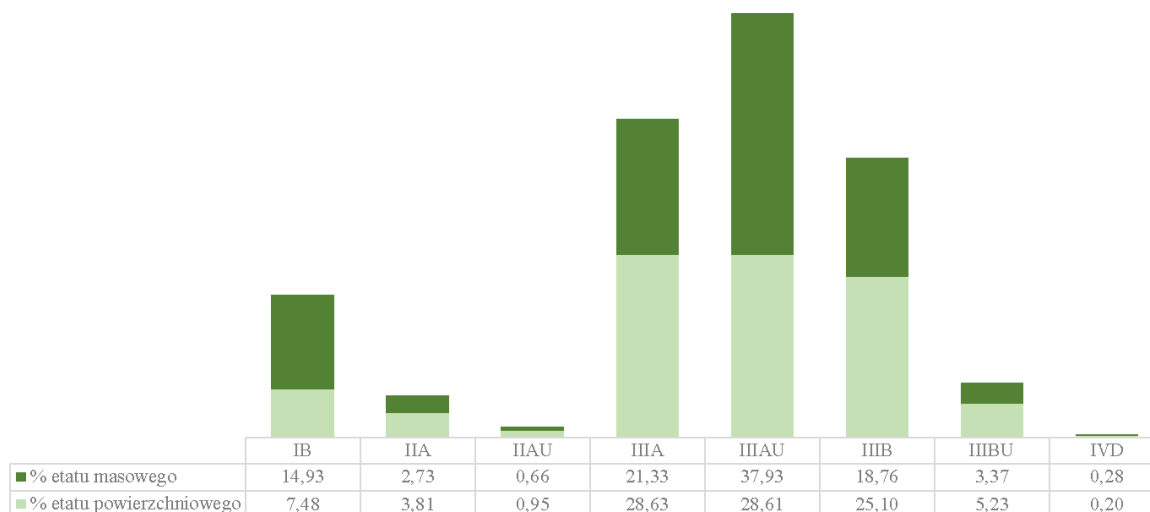
W procesie planistycznym – prognostycznym dla obszaru Nadleśnictwa uwzględniono wytyczne wprowadzone Zarządzeniem 87 Dyrektora Generalnego LP z dnia 12 lipca 2024 roku w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (tekst jednolity zamieszczony jako załącznik do Zarządzenia nr 90 Dyrektora Generalnego LP z dnia 23 lipca 2024 r.). Wprowadzono modyfikacje, ograniczenia rębni i cięć zupełnych. Zaproponowano w miarę możliwości prowadzenie rębni zupełnej rębnią zachowawczą (retencyjną), przyjmując zasadę, że pobór miąższości może wynosić maksymalnie 90 %, niejednokrotnie projektowano cięcia na jeszcze niższym poziomie. Zgodnie z tą zasadą proponuje się prowadzenie cięć uprzążających w ramach rębni gniazdowej (IIIA).

Szczegółowe zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych oraz etatów miąższościowych użytkowania rębego netto wg rodzajów rębni w gospodarstwach zamieszcza się poniżej.

Tabela 63. Zestawienie powierzchni i miąższości przyjętych etatów użytkowania rębego netto łącznie ze spodziewanym przyrostem.

RĘBNIE:	IB	IIA	IIAU	IIIA	IIIAU	IIIB	IIIBU	IVD	Razem	% ETATU
GPZ - wielofunkcyjnych lasów gospodarczych - przerębowo-zrębowych										
powierzchnia [ha]	1,45	23,06	3,71	412,25	400,47	329,51	53,54	0	1223,99	41
do pozyskania m3	390	3944	528	50447	89603	41472	5860	0	192244	39
O - wielofunkcyjnych lasów ochronnych										
powierzchnia [ha]	158,32	89,62	24,41	435,43	446,63	413,66	101,17	5,79	1675,03	57
do pozyskania m3	52482	9440	2696	54193	96451	50532	10692	1397	277883	57
GZ - wielofunkcyjnych lasów gospodarczych - zrębowych										
powierzchnia [ha]	61,57								61,57	2
do pozyskania m3	20362								20362	4
ŁĄCZNIE:										
powierzchnia [ha]	221,34	112,68	28,12	847,68	847,1	743,17	154,71	5,79	2960,59	
% etatu powierzchniowego	7,48	3,81	0,95	28,63	28,61	25,10	5,23	0,20		
do pozyskania m3	73 234	13 384	3 224	104 640	186 054	92 004	16 552	1 397	490 489	
% etatu miąższ.	14,93	2,73	0,66	21,33	37,93	18,76	3,37	0,28		

Zaprojektowane na dziesięciolecie powierzchnia użytkowania rębego opierać się będzie głównie na rębniach złożonych: gniazdowych IIIA – **28,63%**, IIIB – **25,1%** oraz cięć uprzążających w rębniach gniazdowych IIIAU – **28,61%**.

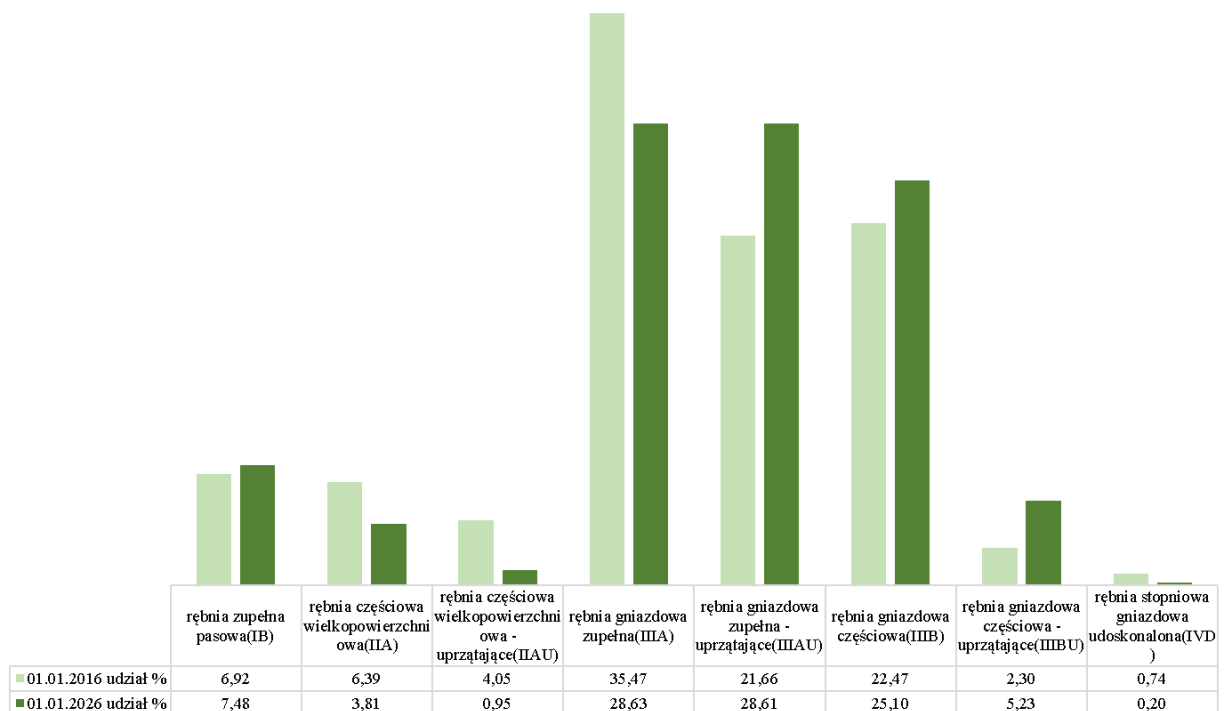

Rysunek 19. Udział procentowy zaprojektowanych rębni w ujęciu powierzchniowym i miąższościowym w porównaniu z poprzednim planem

Wykaz projektowanych cięć rębnych zawiera symbole gospodarstw i rębni, poboru miąższości i rodzaj cięcia, skrócony opis drzewostanu, powierzchnię manipulacyjną i do odnowienia oraz grubiznę do pozyskania w m³ (netto – bez przyrostu i brutto). Obecnie działek manipulacyjnych nie przydziela się na poszczególne lata 10-lecia. Wykaz projektowanych cięć rębnych (wzór nr 6) stanowi dział w planie zagospodarowania lasu. Mapy przeglądowe cięć sporządzono zgodnie z Instrukcją Urządzenia Lasu (§ 98).

Tabela 64. Porównanie powierzchni manipulacyjnej poszczególnych rębni według obecnego i poprzedniego planu urządzenia lasu.

REBNIA	01.01.2016 pow. [ha]	01.01.2016 udział %	01.01.2026 pow. [ha]	01.01.2026 udział %	różnica ha
1	2	3	4	5	6
rębnia zupełna pasowa (IB)	155,24	6,92	221,34	7,48	66,1
rębnia częściowa wielkopowierzchniowa (IIA)	143,38	6,39	112,68	3,81	-30,7
rębnia częściowa wielkopowierzchniowa -uprzążające (IIAU)	90,97	4,05	28,12	0,95	-62,85
rębnia gniazdowa zupełna (IIIA)	795,86	35,47	847,68	28,63	51,82
rębnia gniazdowa zupełna - uprzążające (IIIAU)	485,96	21,66	847,1	28,61	361,14
rębnia gniazdowa częściowa (IIIB)	504,18	22,47	743,17	25,10	238,99
rębnia gniazdowa częściowa - uprzążające (IIIBU)	51,71	2,30	154,71	5,23	103
rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona (IVD)	16,68	0,74	5,79	0,20	-10,89
Razem:	2243,98		2960,59		716,61

Rysunek 20. Porównanie udziału procentowego zaprojektowanych rębni według obecnego i poprzedniego planu urządzenia lasu

W porównaniu do planu urządzenia lasu sporządzonego na lata 2016-2025 obserwujemy wzrost powierzchni zaprojektowanej do użytkowania rębnej. Jest to wynik zarówno zwiększenia powierzchni leśnej Nadleśnictwa w porównaniu do poprzedniego planu UL, jak i przejściu gruntów o wysokim wskaźniku drzewostanów zaprojektowanych do cięć rębnych w Planach Urządzenia Lasu dla Nadleśnictw Dębno, Mieszkowice, Bogdaniec.

Wzrost procentowy udziału rębni pełnych jest spowodowane przyjęciem z dniem 01.01.2026 r. Planów Urządzenia Lasu z zaprojektowanym tego rodzaju sposobem prowadzenia cięć.

Część rębni pełnych proponuje się prowadzić w formie rębni niepełnej (ang. *retention system*), jako alternatywnego (w stosunku do rębni pełnej) sposobu użytkowania drzewostanów.

O sposobie i ilości cięć w ramach prowadzenia rębni decydować będzie sytuacja na gruncie.

W ramach prowadzonych cięć pozostawić minimum 10% drzewostanu.

Szczególną uwagę należy zwrócić na prowadzenie cięć rębnych wzdłuż uczęszczanych szlaków komunikacyjnych.

Drzewostany wzdłuż dróg, starszych klas wieku o zaburzonej stabilności i obserwowanym intensywnym wydzielaniu się drzew oraz szerokości do 50m stanowią duże zagrożenie. Prowadzenie cięć rębnych wzdłuż dróg ukierunkowane będzie na maksymalne wykorzystanie istniejących już podrostów, nalotów i gatunków znajdujących się w dolnych piętrach drzewostanów.

Projektowanie cięć zupełnych przy drogach wojewódzkich i krajowych w Nadleśnictwie Różańsko jest wynikiem konieczności zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz brakiem możliwości prowadzenia cięć rębniami złożonymi.

Przy planowaniu uwzględniono Zarządzenie nr 87 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Zn. spr.: ZG.7014.2.2024). Na etapie realizacji rębni zaleca się w maksymalnym stopniu ograniczyć cięcia zupełne na powierzchniach bezpośrednio przylegających do głównych dróg (krajowych i wojewódzkich), kolejowych szlaków komunikacyjnych oraz miejsc turystycznych. W przypadku pozostałych szlaków komunikacyjnych (drogi powiatowe, gminne, leśne), ograniczenie cięć zupełnych skorelować z rzeczywistą intensywnością ich użytkowania

Pozostawianie kęp do naturalnego rozkładu wzdłuż dróg publicznych jest niewskazane z uwagi na prawdopodobne duże trudności w zapewnieniu bezpieczeństwa użytkownikom dróg.

Do planów cięć użytków rębnych zaliczonych na etat opracowano dla każdego obrębu mapy przeglądowe cięć w skali 1:25000. Rębnie zaznaczono kolorem czerwonym a powierzchnie do odnowienia kolorem żółtym. Na mapie zamieszczono informacje o rodzaju rębni i procencie masy do pobrania. Zaznaczono tu też główne drogi wywozowe. Na mapy naniesiono również granicę rezerwatu, wyłączzonego i gospodarczych drzewostanów nasiennych. Działki zrębowe wniesione zostały również na mapy gospodarcze w skali 1:5000 oraz mapy gospodarczo-przeglądowe projektowanych cięć rębnych w skali 1:10000 z przeznaczeniem dla leśniczych.

Tabela 65. Wykaz rębni zupełnych na siedliskach lasowych w lasach z funkcją ochronną

Leśnictwo	Adres leśny	Skrócony opis taksacyjny	Pow. [ha]	Wskaźnik /intensywność	Przebudowa	Typ drzew.	Uszkodzenia	Uzasadnienie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
02-Chłopowo	10-34-1-02-132 -c -00	9 SO 58-0,6 - LMŚW Porol	1,76	IB 100%	INTENS	DB	20% owady	Drzewostan sosnowy porolny –niestabilny, niski wskaźnik zadrzewienia - 0,6. Uszkodzenia od owadów. Drzewostan przeznaczony do przebudowy.
02-Chłopowo	10-34-1-02-151 -f -00	6 MD 63-0,5- LMŚW	0,62	IB 100%	INTENS	DBSO		Drzewostan modrzewiowy –niestabilny, niski wskaźnik zadrzewienia - 0,5. Drzewostan przeznaczony do przebudowy. Powierzchnia poniżej 1 ha.
03-Dolsk	10-34-1-03-399 -d -00	6 ŚW 58-0,7- LMW	1,11	IB 100%	INTENS	SODB	20% owady	Drzewostan świerkowy –niestabilny, niski wskaźnik zadrzewienia - 0,6. Uszkodzenia od owadów. Drzewostan przeznaczony do przebudowy.
03-Dolsk	10-34-1-03-431 -i -00	10 SO 88-0,9- LMŚW Porol	0,46	IB 100%		DB		Drzewostan sosnowy porolny –rębny, powierzchnia poniżej 0,5 ha.
04-Dyszno	10-34-1-04-439 -f -00	9 AK 68-0,6- LMŚW	0,99	IB 95%	INTENS	SOBK	30% bez określenia	Drzewostan akacjowy –niestabilny, niski wskaźnik zadrzewienia - 0,6. Uszkodzenia od jemioli. Drzewostan przeznaczony do przebudowy.
04-Dyszno	10-34-1-04-511 -c -00	10 SO 88-0,8- LMŚW Porol	0,87	IB 100%		SODB		Drzewostan sosnowy porolny –rębny, powierzchnia poniżej 0,5 ha.
04-Dyszno	10-34-1-04-518 -b -00	6 SO 92-0,8- LMŚW Porol	0,84	IB 100%	INTENS	SODB	40% grzyby	Drzewostan sosnowy porolny –niestabilny. Uszkodzenia od grzybów. Drzewostan przeznaczony do przebudowy. Powierzchnia poniżej 1 ha
05-Lubiszyn	10-34-1-05-588 -d -00	10 ŚW 52-0,6- LMŚW Porol	0,8	IB 100%	INTENS	SODB		Drzewostan świerkowy porolny –niestabilny. Drzewostan przeznaczony do przebudowy. Powierzchnia poniżej 1 ha
06-Pszczelnik	10-34-1-06-316 -l -00	10 ŚW 53-1,1-01	1,35	IB 100%	INTENS	OL	40% owady	Drzewostan świerkowy –niestabilny. Drzewostan przeznaczony do przebudowy. Uszkodzenia od owadów. Powierzchnia poniżej 1 ha
08-Smoliny	10-34-1-08-495 -a -00	4 BRZ 66-0,7- LMW	0,65	IB 100%		OLDB		Drzewostan brzozowy – rębny. Powierzchnia poniżej 1 ha
09-Stołeczna	10-34-1-09-40 -k -00	7 BRZ 79-0,8- LMŚW	0,69	IB		DBSO		Drzewostan brzozowy – rębny. Powierzchnia poniżej 1 ha
09-Stołeczna	10-34-1-09-53 -c -00	8 SO 93-0,9- LŚW	0,89	IB	INTENS	DB		Drzewostan sosnowy – rębny. Powierzchnia poniżej 1 ha
Razem:			11,03					

Przedstawione w powyższej tabeli rębnie zupełne wynikają między innymi z realizacji przepisów: art. 9 ust. 1 pkt 2, art. 10 ust. 1 pkt 1, art. 13 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r. poz. 530, z późn. zm.) tj. aktu wyższego rzędu w stosunku do przepisów rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz.U. 1992 nr 67 poz. 337, dalej rozporządzenie). Wybór rębni zupełnej w tych przypadkach jest wynikiem analiz i braku racjonalnej alternatywy do projektowanego sposobu użytkowania (analiza alternatyw została wykonana na potrzeby prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu sporządzonego i nie zagraża ciągłości realizacji celów dla których wydzielono dany las ochronny.

2.3.2.2. Opisanie i zestawienie projektowanych cięć przedrębnych w Nadleśnictwie.

Użytkowanie przedrębne powinno być realizowane na podstawie wskazań zawartych w opisach taksacyjnych oraz w oparciu o wytyczne ZHL. Zadania określone w opisach w wymiarze powierzchniowym, mają charakter obligatoryjny, a w zakresie miąższościowym winny być realizowane według potrzeb na jakie wskazuje stan konkretnego drzewostanu w momencie wykonywania zabiegu. W części tabelarycznej elaboratu zamieszcza się tabelę nr XVI dla Nadleśnictwa, zawierającą zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku.

Tabela 66. Zestawienie zbiorcze drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego w klasach wieku.

Klasa wieku	Trzebież późna [ha]	Trzebież wczesna [ha]	Razem [ha]
1	2	3	4
Ia (0-10)		17,41	17,41
Ib (11-20)	2,44	160,27	162,71
IIa (21-30)	7,13	1213,30	1220,43
IIb (31-40)	519,65	442,44	962,09
IIIA (41-50)	1009,83	2,34	1012,17
IIIB (51-60)	1256,9		1256,9
IVa (61-70)	2423,41		2423,41
IVb (71-80)	1219,66		1219,66
Va (81-90)	292,49		292,49
Vb (91-100)	80,16		80,16
VI (101-120)	98,41		98,41
VII (121-140)	42,78		42,78
VIII (141 i więcej)	1,49		1,49
Razem	6954,35	1835,76	8790,11

Nie projektowano czyszczeń późnych z pozyskaniem masy.

Trzebieże w klasach V i starszej, oraz w młodszych klasach wieku (IA) wynikają ze złożonych składów gatunkowych różnych klas wieku i redukowaniu powierzchni zabiegu we wskazaniach gospodarczych. Wykaz cięć użytków przedrębnych stanowią ustalone na gruncie wskazówki gospodarcze przeniesione do opisów taksacyjnych i zestawione w „Wykazie drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego”. Są one umieszczone w tomie „Plany zagospodarowania lasu” po wykazie cięć rębnych.

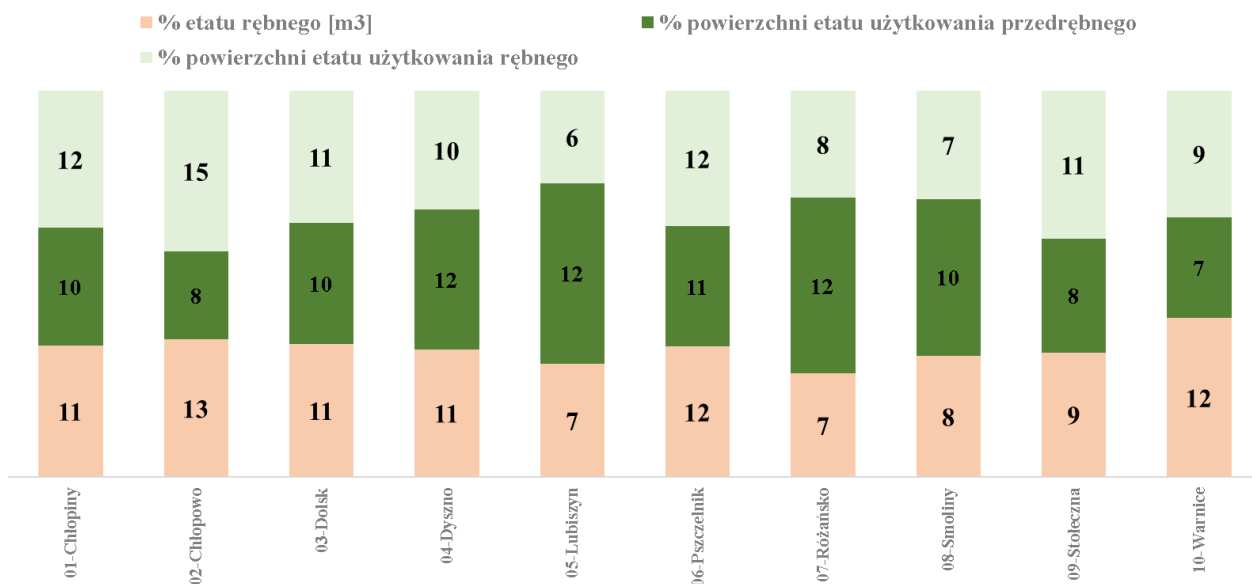
Wykaz cięć użytków przedrębnych został sporządzony kategoriami cięć, wg oddziałów i pododdziałów dla obrębów. W skład tego wykazu wchodzi: trzebieże wczesne (TW), trzebieże późne (TP).

Należy zaznaczyć, że miąższość przewidziana do pozyskania w użytkach przedrębnych została podana globalnie dla całego Nadleśnictwa i obrębów. Wielkość użytkowania przedrębnego w poszczególnych pododdziałach będzie uzależniona od aktualnych potrzeb hodowlanych drzewostanów. W trakcie realizacji użytkowania przedrębnego, w miarę potrzeby TW i TP mogą przybierać charakter cięć, w ramach których prowadzona będzie przebudowa drzewostanów. Wykonywanie cięć pielęgnacyjnych powinno odbywać się zgodnie

2.3.2.3. Zestawienie zadań z zakresu użytkowania głównego dla leśnictw

Tabela 67. Zestawienie zadań z zakresu użytkowania głównego dla leśnictw.

Leśnictwo	użytkowanie rębne [ha]	użytkowanie przedrębne [ha]	użytkowanie rębne netto [m ³]	niezal. na etat pow.	Orient. etat rębny [m ³]	% etatu rębnego [m ³]	% pow. etatu użytkowania przedrębnego	% pow. etatu użytkowania rębnego
1	2	3	4	5	6	7	8	9
01-Chłopiny	348,2	883,64	58 217	0	58 217	11	10	12
02-Chłopowo	454,44	736,85	67 409	171	67 580	13	8	15
03-Dolsk	315,46	853,77	55 092	71	55 163	11	10	11
04-Dyszno	290,6	1 011,51	54 096	240	54 336	11	12	10
05-Lubiszyn	178,97	1 038,75	38 070	0	38 070	7	12	6
06-Pszczelnik	354,94	934,37	59 344	0	59 344	12	11	12
07-Różańsko	223,01	1 085,96	37 418	80	37 498	7	12	8
08-Smoliny	202,46	868,89	39 268	98	39 366	8	10	7
09-Stoleczna	320,58	731,91	46 884	23	46 907	9	8	11
10-Warnice	271,93	644,46	59 208	226	59 434	12	7	9
RAZEM:	2960,59	8790,11	515 007	909	515 916			

Rysunek 21. Porównanie zaprojektowanych zadań z zakresu użytkowania głównego dla leśnictw

2.4. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu.

Głównym celem hodowli lasu winno być zachowanie trwałości lasów i ich wzbogacanie poprzez dążenie do osiągnięcia zgodności biocenozy leśnej z warunkami siedliskowymi, zapewnienie produkcji drewna i innych użytków na zasadach reprodukcji rozszerzonej oraz kształtowanie pozaprodukcyjnych funkcji lasu. Mając to na względzie Komisja Założeń Planu i Narada Techniczno-Gospodarcza określiły dla bieżącego planu u.l. perspektywiczne cele planowania hodowlanego w formie typów drzewostanów dla poszczególnych siedlisk oraz w formie wieków rębności dla poszczególnych gatunków panujących. Zagadnienia te były brane pod uwagę przy określaniu w trakcie taksacji wskazań gospodarczych jako celów hodowlanych krótkookresowych i doraźnych.

Wszelkie zadania z zakresu hodowli lasu zostały przedstawione we wskazaniach gospodarczych opisów taksacyjnych i zestawione w tabeli nr XVIII, sporządzonej dla Nadleśnictwa i poszczególnych obrębów, w oparciu o wytyczne ZHL i ustalenia NTG. Tabele te zamieszcza się w części tabelarycznej Elaboratu. Zadania zawarte w tabelach nr XVIII dotyczą odnowień i zalesień otwartych i pod osłoną, poprawek i uzupełnień, pielęgnacji i zabiegów agrotechnicznych, zestawionych wg typów siedliskowych lasu. W tabelach i planach u.l. ujmuje się powierzchnię rzeczywistą zaprojektowanych zabiegów bez podawania powierzchni ewentualnych powtórzeń tych zabiegów w 10-leciu.

W oparciu o w/w tabele sporządza się syntetyczne zestawienie powierzchniowego rozmiaru zadań z zakresu hodowli lasu na bieżące 10- lecie, które zamieszcza się poniżej.

Tabela 68. Powierzchniowy rozmiar zadań z zakresu hodowli lasu na bieżące 10-lecie

(wg Tabeli XVIII IUL).

Zabiegi	stan na 01.01.2026
	Powierzchnia [ha]
I. Odnowienia otwarte i zalesienia,	319,55
w tym:	
1. zręby, halizny	98,21
2. grunty nieleśne	
3. zręby projektowane	221,34
II. Odnowienia pod osłoną,	1392,54
w tym:	
1. przy rębniach złożonych	1321,30
2. podsadzenia	67,02
3. dolesienie luk i przerzedzeń	4,22
III. Poprawki i uzupełnienia,	0,50
w tym:	
1. w uprawach i młodnikach	0,50
Ogółem I + II + III	1712,59
IV. Wprowadzenie podszytów	-
V. Pielęgnowanie,	2857,19
w tym:	
1. gleby	673,28
2. upraw (CW)	808,26
3. młodników (CP)	1375,65
VI. Melioracje,	1413,79
w tym:	
1. nawożenie	
2. melioracje wodne	
3. melioracje agrotechniczne	1413,79
<i>Orientacyjna powierzchnia poprawek na gruntach projektowanych do odnowienia (10%)</i>	171
<i>Orientacyjna wielkość pielęgnowania projektowanych odnowień: pielęgnowanie gleby – (80% sumy powierzchni zrębów projektowanych i odnowień pod osłoną przy rębniach złożonych w zaokrągleniu do pełnych hektarów)</i>	1234
<i>Orientacyjna wielkość pielęgnowania projektowanych odnowień: pielęgnowanie upraw - (CW) – (40% sumy powierzchni zrębów projektowanych i odnowień pod osłoną przy rębniach złożonych w zaokrągleniu do pełnych hektarów)</i>	617
<i>Powierzchnia CP</i>	1375,65
<i>Powierzchnia CP-P</i>	-

Powierzchnia pielęgnowania zainwentaryzowanych upraw obliczona przy użyciu programu Taksator w wersji 6.0.652, według wzoru nr 9 wynosi 1041,24 ha (na wartość tę składa się cała powierzchnia CW i pielęgnacji bez dublowania powierzchni, dodatkowo zaliczono powierzchnie zrębów bieżących oraz powierzchnie pielęgnacji bez CW).

W opisach taksacyjnych i mapach przeglądowych zamieszczono stwierdzone podczas prac taksacyjnych oraz zainwentaryzowane przez Nadleśnictwo cenne i chronione obiekty natury

ożywionej i nieożywionej, które podczas wykonywania czynności gospodarczych Nadleśnictwo ma obowiązek zachować i chronić.

I. Odnowienia otwarte

Odnowienia otwarte obejmują powierzchnię zrębów istniejących oraz halizn powstałych po zdjęciu linii wysokiego napięcia.

Sposobem odnowienia powierzchni otwartych jest sadzenie i ewentualne wykorzystanie naturalnego obsiewu i odrośli. W załącznikach do elaboratu umieszczono zestawienie drzewostanów sosnowych w których proponuje się wykorzystanie odnowienie naturalne sosny przy realizacji odnowienia po cieciach rębnych. Odnawiając powierzchnie należy pamiętać o właściwym zmieszaniu i wykorzystaniu mikrosiedlisk oraz rozpoznaniu przyrodniczym przy zalesianiu gruntów nieleśnych.

II. Odnowienia pod osłoną

Odnowienia pod osłoną obejmują projektowane odnowienia naturalne i sztuczne w drzewostanach zagospodarowanych rębniami częściowymi i gniazdowymi, podsadzenia produkcyjne i dolesienia luk. Wykaz istniejących odnowień naturalnych zamieszczono w załącznikach do elaboratu.

- Podsadzenia produkcyjne

Podsadzenia produkcyjne projektowano w celu:

- uzyskania dolnego piętra oraz ustabilizowania drzewostanów, o niskim zwarciu.

- Dolesienie luk.

Nadleśnictwo podczas prac na planem urządzenia lasu na bieżąco dolesiało wykazywane podczas prac terenowych luki nadające się do odnowienia. Luki zaplanowane do odnowienia powstały w ostatnim roku obowiązywania planu głównie w wyniku cięć sanitarnych. Część luk pozostawiono do naturalnej sukcesji. Część luk nie nadających się do odnowienia, wykazano w celu zobrazowania na mapach sytuacji terenowej.

III. Poprawki i uzupełnienia

Poprawki i uzupełnienia mają na celu poprawę jakości hodowlanej, zwiększenia różnorodności gatunkowej i możliwości produkcyjnej upraw i młodników. Podczas prac terenowych projektowano według potrzeb na gruncie poprawki i uzupełnienia w uprawach i młodnikach

istniejących oraz w uprawach projektowanych do założenia, na powierzchniach otwartych i pod osłoną.

IV. Wprowadzanie podszytów

Nie projektowano wprowadzania podszytów, założono jednak, że część planowanych podsadzeń produkcyjnych w naturalny sposób może w ciągu obowiązywania planu przejść w warstwę podszytu.

V. Pielęgnowanie

Pielęgnowanie gleby zaprojektowano na części upraw oraz na zrębach istniejących.

Czyszczenia wczesne planowano na powierzchni części upraw, na części gniazd odnowionych, w istniejących odnowieniach naturalnych i sztucznych.

Czyszczenia późne projektowano w istniejących młodnikach oraz w niektórych podrostach.

VI. Melioracje agrotechniczne

Melioracje agrotechniczne obejmują następujące zabiegi:

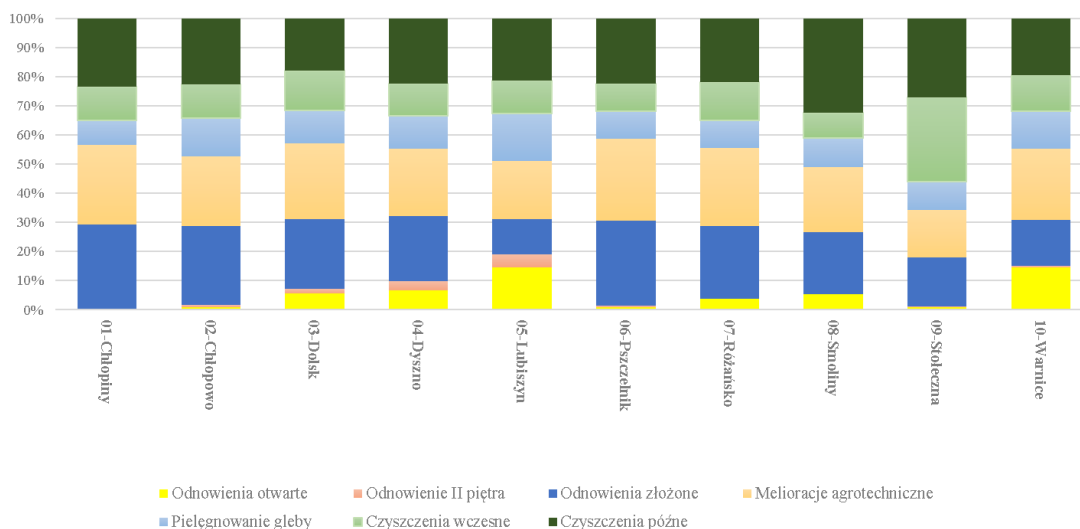
- usuwanie podszytów na projektowanych zrębach;
- usuwanie nieprzydatnych do dalszej hodowli samosiewów na powierzchniach przewidzianych do odnowienia i zalesienia;
- niszczenie silnie zachwaszczonej i zdziczałej pokrywy.

Rozmiar tych prac podano w wielkości orientacyjnej. Na etapie wykonania powierzchnia może zostać znacznie przekroczona, ponieważ niektóre powierzchnie będą poddane kilku zabiegom jednocześnie, np. usunięcie podszytów i niszczenie zdziczałej pokrywy. Innych melioracji nie planowano.

Nasiennictwo i szkółkarstwo zostały omówione w rozdziale I.

Tabela 69. Zestawienie zadań z zakresu hodowli lasu dla leśnictw.

Leśnictwo	Odn. otwarte	Odn. II piętra	Odn. złożone	Melioracje agrotechniczne	Pielęgnowanie gleby	Czyszczenia wczesne	Czyszczenia późne	
1	2	3	4	5	6	7	8	
01-Chłopiny	1,91	0,00	153,31	145,80	44,80	61,25	124,77	
02-Chłopowo	6,58	5,88	216,29	192,89	103,63	92,78	181,76	
03-Dolsk	32,92	9,37	138,28	150,52	64,77	79,19	103,92	
04-Dyszno	42,37	20,98	142,47	146,97	72,23	71,92	142,86	
05-Lubiszyn	75,82	22,42	63,31	104,11	84,68	58,41	110,90	
06-Pszczelnik	5,21	2,64	168,10	161,31	54,33	54,59	128,58	
07-Różańsko	15,12	0,00	101,99	109,08	38,48	53,19	88,96	
08-Smoliny	26,42	0,00	106,70	111,64	51,05	42,71	162,75	
09-Stołeczna	6,64	1,51	118,60	116,18	69,01	204,80	191,81	
10-Warnice	102,61	4,22	112,25	175,29	90,30	89,42	139,34	
RAZEM:	315,60	67,02	1321,30	1413,79	673,28	808,26	1375,65	

Rysunek 22. Porównanie leśnictwami wybranych zadań z zakresu hodowli lasu.

2.5. Drzewostany bez wskazań gospodarczych

W części drzewostanów obejmujących zarówno całe pododdziały jak i fragmenty obejmujące kolejne działki w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania rębne nie projektowano żadnych zabiegów. Drzewostany te zajmują **1959,25 ha** co stanowi **12,62%** powierzchni leśnej zalesionej. Drzewostany obejmujące całe pododdziały wyłączone z zabiegów gospodarczych zajmują **1815,30 ha**. Drzewostany bez wskazań gospodarczych obejmują:

- część drzewostanów rębnych i starszych klas wieku nie ujętych do użytkowania rębne;
- drzewostany na siedliskach bagiennych;
- drzewostany w strefach ochrony całorocznej;
- drzewostany stanowiące ekosystemy referencyjne;
- drzewostany w których nie ma potrzeby przeprowadzania zabiegu w najbliższym 10-leciu (głównie drzewostany niskim i równomiernym zadrzewieniu i zwarcie);
- drzewostany o niższym zadrzewieniu, po zabiegu i o utrudnionym dostępie;
- drzewostany o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Tabela 70. Zestawienie powierzchni pododdziałów bez wskazań gospodarczych

Cale pododdziały [ha]	Liczba [szt.]	Część pododdziałów [ha]	Liczba [szt.]	Łącznie [ha]	Łącznie [szt.]	% powierzchni zalesionej
1	2	3	4	5	6	7
1815,3	830	143,95	32	1959,25	862	12,62

Wykaz drzewostanów bez wskazań gospodarczych przedstawiono w Planie Zagospodarowania Lasu.

2.6. Drzewostany przeznaczone do przebudowy

Na powierzchni **242,30** ha zakwalifikowano drzewostany do przebudowy. Przebudowę intensywną z zastosowaniem użytkowania rębni zaprojektowano na powierzchni **191,08** ha. Przebudowę stopniową zaprojektowano przy użyciu trzebieży późnych przekształceniowych na powierzchni **51,22** ha.

Przy kwalifikowaniu drzewostanów do przebudowy wzięto również pod uwagę aktualną potencjalną zdolność drzewostanów do przeciwstawiania się różnym czynnikom destrukcyjnym (wiatr, śnieg, owady, choroby korzeni i inne). O kolejności przebudowy drzewostanów będą decydować przede wszystkim: stopień ich uszkodzenia, aktualna vitalność.

Tabela 71. Zestawienie drzewostanów przeznaczonych do przebudowy

Leśnictwo	Adres	Pow. [ha]	Skrócony opis	Przebud.	Uszkodzenia	Zabieg
1	2	3	4	5	6	7
01-Chłopiny	10-34-1-01-345 -c -00	9,79	3BK115-1,1-LŚW	Stopniowa		TP przeksz.
01-Chłopiny	10-34-1-01-346 -b -00	10,31	4BK126-1-LŚW	Stopniowa		TP przeksz.
02-Chłopowo	10-34-1-02-123 -a -00	3,8	6SO76-0,5-LŚW	Intensywna		IIIB40%
02-Chłopowo	10-34-1-02-132 -c -00	1,76	9SO58-0,6-LMŚW POROL	Intensywna	owady20%	IB100%
02-Chłopowo	10-34-1-02-133 -b -00	24,81	9SO60-0,9-LMŚW POROL	Intensywna		IIIB30%
02-Chłopowo	10-34-1-02-151 -f -00	0,62	6MD63-0,5-LMŚW	Intensywna		IB50%
02-Chłopowo	10-34-1-02-229 -d -00	26,62	10SO78-0,9-BMŚW POROL	Intensywna	klimat40%	IIIA30%
02-Chłopowo	10-34-1-02-230 -d -00	8,08	10SO78-0,9-BMŚW POROL	Intensywna	klimat40%	IIIA30%
02-Chłopowo	10-34-1-02-90 -f -00	1,34	6MD52-0,6-LMŚW	Stopniowa		TP przeksz.
02-Chłopowo	10-34-1-02-91 -b -00	9,31	7MD48-0,5-LMŚW	Intensywna		IIIB20%
02-Chłopowo	10-34-1-02-93 -c -00	2,56	6DB.S65-0,7-LŚW	Stopniowa		TP przeksz.
03-Dolsk	10-34-1-03-399 -d -00	1,11	6SW58-0,7-LMW	Intensywna	owady20%	IB100%
03-Dolsk	10-34-1-03-401 -g -00	1,68	9SW51-0,8-LMW POROL	Intensywna	owady20%	IIIB30%
03-Dolsk	10-34-1-03-428 -c -00	0,8	10SW51-0,3-BMŚW	Intensywna		IIIAU100%
03-Dolsk	10-34-1-03-466 -m -00	1,44	9SO123-1-LMŚW	Stopniowa		TP przeksz.
03-Dolsk	10-34-1-03-552 -k -00	0,69	10SO97-0,8-BMŚW	Stopniowa		TP przeksz.
04-Dyszno	10-34-1-04-333 -a -00	4,54	10SO63-0,8-LMŚW POROL	Intensywna	klimat20%	IIIB30%
04-Dyszno	10-34-1-04-418 -g -00	5,49	10SO61-0,8-LMŚW POROL	Intensywna		IIIB20%
04-Dyszno	10-34-1-04-439 -f -00	0,99	9AK68-0,6-LMŚW	Intensywna	inne30%	IB95%
04-Dyszno	10-34-1-04-517 -d -00	0,8	10SO82-0,7-LMŚW POROL	Stopniowa		TP przeksz.
04-Dyszno	10-34-1-04-518 -b -00	0,84	6SO92-0,8-LMŚW POROL	Intensywna	grzyby40%	IB100%
04-Dyszno	10-34-1-04-606 -a -00	0,87	10SO100-1,1-BMŚW	Stopniowa		TP przeksz.
04-Dyszno	10-34-1-04-606 -f -00	3,94	5DB.S100-1,3-LMŚW	Stopniowa		TP przeksz.
04-Dyszno	10-34-1-04-614 -a -00	2,97	10SO93-1-BŚW	Stopniowa		TP przeksz.
04-Dyszno	10-34-1-04-614 -d -00	1,64	10SO93-0,9-BMŚW	Stopniowa		TP przeksz.
05-Lubiszyn	10-34-1-05-588 -d -00	0,8	10SW52-0,6-LMŚW POROL	Intensywna		IB100%
06-Pszczelnik	10-34-1-06-108 -d -00	6,36	4SO71-0,6-LMŚW POROL	Intensywna		IIIB40%

Leśnictwo	Adres	Pow. [ha]	Skrócony opis	Przebud.	Uszkodzenia	Zabieg
1	2	3	4	5	6	7
06-Pszczelnik	10-34-1-06-157 -g -00	10,26	9SO60-0,9-BMŚW POROL	Intensywna		IIIB40%
06-Pszczelnik	10-34-1-06-158 -a -00	8,65	10SO61-0,7-BMŚW POROL	Intensywna	klimat30%	IIIB30%
06-Pszczelnik	10-34-1-06-160 -c -00	1,86	10SO62-0,7-BMŚW POROL	Intensywna		IIIA20%
06-Pszczelnik	10-34-1-06-161 -g -00	2,17	10SO63-0,7-BMŚW POROL	Intensywna		IIIA20%
06-Pszczelnik	10-34-1-06-162 -a -00	5,03	10SO61-0,6-BMŚW POROL	Intensywna		IIIA20%
06-Pszczelnik	10-34-1-06-162 -b -00	13,62	10SO61-0,7-BMŚW POROL	Intensywna	klimat40%	IIIA30%
06-Pszczelnik	10-34-1-06-163 -a -00	20,05	10SO66-0,8-BMŚW POROL	Intensywna		IIIB30%
06-Pszczelnik	10-34-1-06-168 -b -00	4,95	10SO60-0,7-BMŚW POROL	Intensywna		IIIA40%
06-Pszczelnik	10-34-1-06-168 -d -00	2,12	6DB.S73-0,6-BMŚW POROL	Intensywna	klimat30%	IIIA20%
06-Pszczelnik	10-34-1-06-209 -a -00	2,24	10SO55-0,8-BMŚW POROL	Intensywna	owady50%	IB95%
06-Pszczelnik	10-34-1-06-217 -c -00	2,4	9SO88-1,1-LMŚW	Intensywna	owady30%	IIIAU90%
06-Pszczelnik	10-34-1-06-267 -b -00	1,25	3SO123-0,7-LMŚW	Stopniowa		TP przeksz.
06-Pszczelnik	10-34-1-06-316 -l -00	1,35	10ŚW53-1,1-OL	Intensywna	owady40%	IB100%
07-Różańsko	10-34-1-07-112 -c -00	0,77	7MD37-0,8-LŚW	Stopniowa	zwierz20%	TP przeksz.
07-Różańsko	10-34-1-07-228 -b -00	3,05	10SO52-0,7-BMŚW POROL	Intensywna	zwierz30%	IIIA40%
07-Różańsko	10-34-1-07-243 -b -00	2,2	10SO50-0,6-BMŚW POROL	Intensywna	owady40%	IIIA30%
08-Smoliny	10-34-1-08-306 -c -00	4,68	9SO113-1-LMŚW	Stopniowa		TP przeksz.
09-Stołeczna	10-34-1-09-27 -c -00	5,09	10SO95-LŚW	Stopniowa		TP przeksz.
09-Stołeczna	10-34-1-09-27 -i -00	3,08	10SO95-LMŚW	Stopniowa		TP przeksz.
09-Stołeczna	10-34-1-09-53 -c -00	0,89	8SO93-0,9-LŚW	Intensywna		IB100%
09-Stołeczna	10-34-1-09-72 -b -00	3,85	8SO80-1-LMŚW POROL	Intensywna		IIIA30%
10-Warnice	10-34-1-10-134 -b -00	7,45	10SO60-0,6-LŚW POROL	Intensywna		IIIB30%
10-Warnice	10-34-1-10-190 -f -00	1,33	10SO79-0,5-LMŚW POROL	Intensywna		IIA20%
Razem		242,30				

2.7. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej.

2.7.1. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu.

Ocenę zdrowotnego i sanitarnego stanu lasu, z wyszczególnieniem zagrożeń lasu oraz stosowanych środków zaradczych w minionym 10-leciu omówiono w rozdziale I oraz w rozdziale II elaboratu.

Podczas prac terenowych rejestrowano elementy dotyczące ochrony lasu. Na podstawie obserwacji terenowej i analizy materiałów Nadleśnictwa, należy stwierdzić, że stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów jest dobry. Największe szkody w drzewostanach powodowane są przez czynniki klimatyczne (huraganowe wiatry, przymrozki, okiść, susze, podtopienia, gradobicie), jeleniowate, owady, grzyby.

Realizując zadania ochroniarskie należy stosować się do przepisów zawartych w Instrukcji ochrony lasu i do innych obowiązujących zarządzeń. Działania Nadleśnictwa będą polegały na profilaktyce i walce ze szkodnikami i chorobami występującymi w lasach oraz naprawie szkód, a w szczególności będą zmierzały do:

- Niedopuszczania do szkód ze strony szkodników pierwotnych poprzez:
  - prawidłową ocenę zagrożenia;
  - prowadzenie ciągłego monitorowania stanu lasu;
  - dokonywanie okresowych ocen zagrożenia;
  - wykonanie niezbędnych zabiegów ratowniczych.
- Ograniczenia zagrożenia ze strony szkodników wtórnych poprzez:
  - ciągłe monitorowanie stanu sanitarnego lasu z uwzględnieniem okresowo podatnych na szkody drzewostanów między innymi. Z powodu wahań poziomu wód gruntowych, powodzi i podtopień,
  - kompleksowe ograniczenie liczebności szkodników, w tym głównie poprzez wyznaczanie i usuwanie drzew zasiedlonych oraz właściwą rotację drewna.
- Profilaktycznych badań zapędzania gleby z uwagi na możliwość zagrożenia ze strony szkodników glebowych, szczególnie na gruntach porolnych. Zwalczenie tych szkodników należy prowadzić przy przewadze metod nie chemicznych, należy przy tym dążyć do ograniczenia ich ilości poprzez zwalczanie imago. Zalesienia prowadzić dopiero po ograniczeniu liczebności pędraków do stanu umożliwiającego wyprowadzenie uprawy.
- Kompleksowej ochrony upraw przed szeliniakiem sosnowcem i innymi ryjkowcami poprzez przelegiwanie zrębów (jeżeli jest taka możliwość z uwagi na siedliska) oraz stosowanie w zdecydowanej większości sprawdzonych metod mechanicznych i biologicznych (pułapki klasyczne, dołki chwytne, rowki izolacyjne, pułapki feromonowe i inne).
- Ograniczenia szkód powodowanych przez choroby grzybowe poprzez:
  - utrzymywanie w należyтым stanie sanitarnym drzewostanów opianowanych przez grzyby korzeniowe, wprowadzenie gatunków liściastych w powstałe luki;
  - wycinanie porażonych drzewek (niewyrywanie) w uprawach i młodnikach sosnowych porażonych opieńką i traktowanie miejsca po wycięciu preparatami biologicznymi;

- zabezpieczenie w szkółkach sadzonek sosny przed grzybami pasożytniczymi;
- Utrzymania niskiego poziomu szkód od zwierzyny płowej poprzez:
- bieżącą ocenę natężenia szkód;
  - dostosowanie ilości zwierzyny płowej do stanu umożliwiającego osiągnięcie założonych celów hodowli lasu;
  - racjonalne zagospodarowanie łowisk z wprowadzeniem wszystkich rodzajów poletek łowieckich oraz uproduktywnieniem łąk śródleśnych stanowiących właściwą bazę pokarmową dla jeleniowatych;
  - stosowanie w praktyce obowiązujących wytycznych dot. stosowania metod ochrony lasu przed szkodami od zwierzyny w lesie;
- Zachowania bioróżnorodności i odporności ekosystemów leśnych poprzez:
- ograniczenie zabiegów chemicznych do sytuacji koniecznych wykorzystując wysoko selektywne preparaty i nowoczesne techniki aplikacji;
  - wykorzystanie w walce ze szkodnikami naturalnego oporu środowiska;
  - preferowanie odnowień naturalnych;
  - zwiększenie odporności lasu na działanie czynników chorobotwórczych poprzez terminowe i prawidłowe wykonywanie niezbędnych zabiegów hodowlanych oraz wykonywanie prac w pozyskaniu, zrywce i transporcie w sposób ograniczający uszkodzenia drzew pozostających na gruncie.

Dla Nadleśnictwa Różańsko została sporządzona mapa przeglądowa ochrony lasu, zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu (§ 102).

2.7.2. Drzewostany na gruntach porolnych.

W Nadleśnictwie Różańsko występują drzewostany z cechą porolności (na łącznej powierzchni **5718 ha (36,83%** pow. zalesionej).

Głównym gatunkiem drzewostanów porolnych jest sosna – **86%** gruntów porolnych, głównym typem siedliskowym lasu gruntów porolnych jest las mieszany świeży – **33,2%**.

Tabela 72. Udział powierzchniowy drzewostanów porolnych według typu siedliskowego lasu (pow. zalesiona)

Typ siedliskowy lasu	Pow. [ha]	[%]
1	2	3
Bór świeży	86,71	1,52
Bór wilgotny	9,5	0,17
Bór mieszany świeży	2943,65	51,48
Bór mieszany wilgotny	9,25	0,16

Typ siedliskowy lasu	Pow. [ha]	[%]
1	2	3
Las mieszany świeży	1900,29	33,23
Las mieszany wilgotny	131,34	2,30
Las mieszany bagienny	29,41	0,51
Las świeży	312,87	5,47
Las wilgotny	59,54	1,04
Ols	195,7	3,42
Ols jesionowy	28,35	0,50
Las łęgowy	11,39	0,20
Razem:	5718	

Zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu, drzewostany na gruntach porolnych nie zostały zaliczone do niezgodnych z typem drzewostanu.

2.7.3. Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej na lata 2026-2035 szczegółowo opisano w planie ochrony przeciwpożarowej lasu stanowiącym załącznik do elaboratu. Nadleśnictwo Różańsko zostało zaliczone do **III** kategorii zagrożenia pożarowego.

2.8. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ubocznego użytkowania lasu oraz gospodarki łowieckiej wraz z mapą przeglądową gospodarki łowieckiej.

2.8.1. Użytkowanie uboczne.

W minionym 10-leciu użytkowanie uboczne ograniczało się jedynie do pozyskania i sprzedaży choinek oraz stroiszu. Przez miejscową ludność prowadzony jest zbiór płodów runa leśnego.

2.8.2. Gospodarka rolno – łąkowa.

Zestawienie użytków rolnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 73. Zestawienie użytków rolnych.

Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]
1	2
łąki	140,46
pastwiska	47,14
role	60,33
rolny gr. zadrz. i zakrzew.	5,51
sady	0,05
Razem	253,49

2.8.3. Gospodarka rybacka.

Nadleśnictwo Różańsko nie prowadzi gospodarki rybackiej.

2.8.4. Gospodarka łowiecka.

Gospodarka łowiecka Nadleśnictwa Różańsko, wykaz kół i obwodów łowieckich, wraz z ich charakterystyką administracyjną, przedstawiony został w rozdziale „Analiza gospodarki przeszłej” elaboratu.

Gospodarka łowiecka w Nadleśnictwie Różańsko prowadzona jest w oparciu o wieloletnie i roczne plany łowieckie.

Dla Nadleśnictwa Różańsko wykonano mapy przeglądowe gospodarki łowieckiej w skali 1:25000, ponadto granice i nr obwodów łowieckich przedstawiono na mapie sytuacyjnej Nadleśnictwa Różańsko w skali 1:50 000.

2.9. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji.

2.9.1. Potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej.

a. z zakresu ochrony ppoż.

Potrzeby z zakresu ochrony ppoż. zostały szczegółowo opisane w programie ochrony przeciwpożarowej

b. z zakresu budownictwa

Prace z zakresu budownictwa Nadleśnictwo realizuje systematycznie według aktualnych potrzeb i możliwości.

c. w zakresie maszyn i urządzeń

Nadleśnictwo na bieżąco uzupełnia, wymienia i udoskonala swoje zasoby techniczne.

2.9.2. Wytyczne w zakresie dydaktyki, turystyki i rekreacji.

Celem rekreacyjnego i turystycznego zagospodarowania lasu jest stworzenie możliwości wypoczynku na łonie natury przy możliwie maksymalnym ograniczeniu negatywnych skutków w środowisku naturalnym. Bardzo ważnym aspektem działalności Nadleśnictwa jest edukacja społeczeństwa w zakresie zrozumienia procesów zachodzących w ekosystemach leśnych oraz zasad prowadzenia proekologicznej gospodarki leśnej.

Zadania na poziomie Nadleśnictwa będą polegały na właściwym ukierunkowaniu ruchu turystycznego poprzez urządzenie i utrzymywanie w nienagannym stanie leśnych obiektów turystycznych.

Ilość i wyposażenie obiektów turystycznych będą dostosowywane do potrzeb, z uwzględnieniem oczekiwań społecznych w tym zakresie oraz zależnie od sytuacji finansowej Nadleśnictwa i możliwości uzyskania środków z zewnątrz w ramach współpracy z samorządami, organizacjami i instytucjami. Edukacja leśna będzie polegała na organizowaniu warsztatów, spotkań, prelekcji, pogadanek, konkursów przez służby leśne na terenach leśnych, jak również w szkołach, przedszkolach, na imprezach organizowanych przez samorządy i inne jednostki.

Poza osobliwościami przyrody ożywionej i nieożywionej oraz kultury materialnej szczegółowo opisanymi w Programie Ochrony Przyrody, do obiektów turystycznych i rekreacyjnych w Nadleśnictwie należą:

- miejsca postoju pojazdów;
- miejsca odpoczynku;
- szlaki rowerowe;
- szlak pieszy;
- szlak kajakowy;
- ścieżka dydaktyczna;
- miejsca biwakowania.

Dla Nadleśnictwa Różańsko wykonano mapy przeglądowe zagospodarowania rekreacyjnego w skali 1:25 000, zgodnie z § 109 Instrukcji Urządzania Lasu.

IV. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Różańsko jako integralna część planu urządzenia lasu na okres od 01.01. 2026 r. do 31.12.2035 r. opracowany został według stanu na dzień 1 stycznia 2026 r.

Aktualnie opracowanie uwzględnia zapisy zawarte w poprzednim Programie Ochrony Przyrody ustalenia Komisji Założeń Planu oraz Narady Techniczno – Gospodarczej.

Celem programu jest:

- inwentaryzacja i zobrazowanie bogactwa przyrodniczego lasów;
- wskazanie obiektów do objęcia ochroną;
- przedstawienie istniejących i potencjalnych zagrożeń lasów oraz środowiska przyrodniczego;
- doskonalenie gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych;
- ulepszanie metod sprawowania i rozwijania ochrony przyrody;
- umożliwienie teraz i w przyszłości porównań i analiz zmian środowiska przyrodniczego;
- ochrona zabytków kultury materialnej w lasach.

Program został wykonany na podstawie:

- danych zebranych w trakcie prac urządzeniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2024/2025);
- danych zebranych w inwentaryzacji szczegółowej do Programu Ochrony Przyrody (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2025 r.);
- informacji dostarczonych przez Nadleśnictwo Różańsko;
- informacji otrzymanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- innych informacji zebranych na potrzeby programu.

Zaktualizowany Program Ochrony Przyrody zawiera:

1. Kompleksowy opis stanu przyrody, w szczególności:
  - obiektów objętych ochroną przyrody na podstawie przepisów o ochronie przyrody, z określeniem ich lokalizacji, powierzchni, aktów ustanowienia, przedmiotów, celów i zasad ochrony;
  - obiektów przewidzianych do objęcia jedną z ustawowych form ochrony przyrody,
  - obiektów zasługujących na szczególną ochronę;

- walorów przyrodniczych pozostałych lasów i gruntów Nadleśnictwa, zasługujących na ochronę metodami gospodarki leśnej, ze szczególnym uwzględnieniem stopnia ich naturalności, różnorodności biologicznej i bogactwa genetycznego;
- walorów historycznych, kulturowych, edukacyjnych, krajobrazowych, turystycznych, wypoczynkowych - walorów, gruntów i nieruchomości Nadleśnictwa, wymagających ochrony w ramach gospodarki leśnej;
- rodzajów i źródeł zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego oraz niezbędnych środków zaradczych.

2. Zadania z zakresu ochrony przyrody i metody ich realizacji w lasach Nadleśnictwa oraz potrzeb z zakresu ochrony w lasach innych form własności.

3. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody w Nadleśnictwie istnieją formy ochrony przyrody opisane w Programie Ochrony Przyrody.

4. Dział walorów przyrodniczych – opis utworów geologicznych, gleb, wód, flory i fauny, ekologicznej oceny stanu lasu, drzewostanów cennych pod względem przyrodniczym, o charakterze parkowym, zadrzewień, bagien, źródlisk, cennych obiektów kultury materialnej na terenie Nadleśnictwa i w zasięgu terytorialnym.

5. Dział dotyczący zagrożeń – opis:

- zagrożeń przez czynniki biotyczne
- zagrożeń ze strony czynników abiotycznych
- zagrożeń antropogenicznych.

6. Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego oraz wykonywanie prac leśnych.

7. Plan działań

Zestawienie prac objętych programem ochrony przyrody, w tym:

- obligatoryjne zadania z zakresu ochrony przyrody wynikające z planów ochrony, planów zadań ochronnych;
- nieobligatoryjne zadania wynikające z wskazań ochronnych;
- ochrona różnorodności biologicznej;
- działania dotyczące prawnych form ochrony przyrody;
- zalecenia w zakresie ochrony cennych gatunków roślin naczyniowych;
- zalecenia w zakresie ochrony cennych roślin zarodnikowych;
- zalecenia w zakresie ochrony starych i cennych drzew;

- zalecenia z zakresu ochrony fauny kręgowców;
- zalecenia w zakresie ochrony fauny bezkręgowców;
- zalecenia w zakresie ochrony pamiątek kultury leśnej i kultury powszechnej w lasach;
- kształtowanie stosunków wodnych i ochrona siedlisk hydrogeniczných w lasach;
- kształtowanie strefy ekotonowej;
- promocja i edukacja ekologiczna.

Do Programu Ochrony Przyrody sporządzono mapę walorów przyrodniczo – kulturowych w skali 1 : 25 000, zgodnie z § 111 Instrukcji Urządzania Lasu. W Programie zamieszczono dokumentację fotograficzną udostępnioną przez Nadleśnictwo. Autorem Programu Ochrony Przyrody Nadleśnictwa na lata 2026 – 2035 jest **Magdalena Małecka**.

**V. PROGNOZA STANU ZASOBÓW
DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU
GOSPODARCZEGO**

Dla utrzymania ciągłości produkcji leśnej ważnym jest optymalne utrzymanie zapasu drzewostanów. Stan zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego obliczono zgodnie z I.U.L. §123 pkt. 1.

Podstawą do obliczenia orientacyjnej, spodziewanej na koniec okresu gospodarczego, wielkości zasobów miąższości grubizny drzewostanów Nadleśnictwa są table:

- Tabela nr III – Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących,
- Tabela nr VIIIa – Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia – przyrost tablicowy,

- Tabela nr III – Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących,
- Tabela nr VIIIa – Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia – przyrost tablicowy,

Przy proponowanym rozmiarze użytkowania prawdopodobny zapas końcowy będzie wynosił:

$$V_k = V_p + Z_v - U$$

gdzie:

V_k – to przewidywany zapas na koniec okresu gospodarczego,

V_p – to zapas na początek okresu gospodarczego na powierzchni leśnej zalesionej

Z_v – to spodziewany przyrost miąższości grubizny na 10-lecie

U – planowany rozmiar użytkowania brutto

Orientacyjną, spodziewaną miąższość grubizny drzewostanów Nadleśnictwa Różańsko na koniec okresu gospodarczego przedstawia poniższa tabela:

Tabela 74. Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego ($V_k = V_p + Z_v - U$).

Miąższość grubizny na początku okresu gospodarczego	Spodziewany przyrost miąższości grubizny	Miąższość grubizny przewidzianej do pozyskania	Spodziewana miąższość grubizny na koniec okresu gospodarczego	Różnica pomiędzy stanem zasobów na końcu i na początku okresu	Różnica	przeciętna zasobność na początku okresu na powierzchni zalesionej	przeciętna zasobność na koniec okresu	Różnica (8-7)
V_p	Z_v	U	$V_k = V_p + Z_v - U$	(4 - 1)	%	m^3/ha	m^3/ha	m^3/ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4 756 644	1 117 550	1 218 487	4 655 707	-100 937	-2,12	306	300	6

Z tabeli wynika że okresie gospodarczym 2026 - 2035 zapas na powierzchni leśnej zalesionej zmaleje o 2,12%.

W praktyce stan zasobów drzewnych na koniec dziesięciolecia jest trudny do przewidzenia ze względu na zaawansowany wiek drzewostanów i ich postępujące zamieranie. Świadczyć może

o tym znaczny wzrost martwego drewna na powierzchniach zalesionych w stosunku do ubiegłego dziesięciolecia.

Proponowany etat na lata 2026-2035 obejmuje **109,03%** przyrostu tabelarycznego.

VI. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH

1. Prace glebowo-siedliskowe.

W trakcie prac terenowych i kameralnych wykorzystano dane operatu glebowo-siedliskowego dla Nadleśnictwa Różańsko opracowanego przez Przedsiębiorstwo Usług Przyrodniczo – Leśnych „TAXUS” w Poznaniu wg stanu na 01.01.2004 r.

Na gruntach przejmowanych z dniem 01.01.2026 przyjęto opisy gleb i siedlisk zgodnie z przejmowanymi opisami taksacyjnymi lasu.

2. Prace geodezyjne.

Zgodnie z postanowieniem Komisji Założeń Planu Nadleśnictwo udostępniło wykonawcy dokumenty dotyczące stanu posiadania potrzebne do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu. Rozbieżności pomiędzy stanem ewidencyjnym gruntów i stanem faktycznym zostały zgłoszone w formie wykazu rozbieżności. Nadleśniczy podjął decyzje w sprawie ich usunięcia.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie udostępniła bazę danych ewidencyjnych z gruntami przejmowanymi przez Nadleśnictwo Różańsko z dniem 01.01.2026 z Nadleśnictw: Mieszkowice, Dębno, Barlinek, Bogdaniec. Przyjęto dane ewidencyjne zgodnie z danymi przekazanymi przez RDLP w Szczecinie.

Grunty przyjęte na stan **01.01.2026** r. ujęto w opracowanym planie.

3. Prace urządzeniowe.

Prace terenowe.

Inwentaryzacja zasobów leśnych „na gruncie” została wykonana w oparciu o zaktualizowane mapy gospodarcze w skali 1: 5000, w okresie od maja **2024** do maja **2025** roku. Po zakończeniu prac terenowych w każdym leśnictwie, przedstawiono wyniki inwentaryzacji, opisy taksacyjne i wskazania gospodarcze dla każdego wydzielenia. W trakcie prac urządzeniowych dokonano pomiaru nowych dróg, granic zrębów oraz zweryfikowano przebieg niektórych wydzieleń. Pomiary wykonano za pomocą odbiornika GPS-Global Positioning System (satelitarne określenie położenia). Proste pomiary wykonano metodą domiarów lub dalmierzem laserowym. Pomiarem objęto granice wyłączeń lub granice innych szczegółów sytuacji wewnętrznej, na których stwierdzono istotne zmiany lub niezgodności. Zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu przyjęto zasadę maksymalnego wykorzystania (przeniesienia) na aktualne opracowywane mapy gospodarcze szczegółów z map gospodarczych poprzedniego planu, posiłkując się również aktualną ortofotomapą i numerycznym modelem terenu.

Inwentaryzacja zasobów drzewnych przeprowadzona została w trzech etapach:

- Etap pierwszy – szacunek zasobności drzewostanów (podczas sporządzania opisu taksacyjnego), z wykorzystaniem powierzchni próbnych relaskopowych, określenie bonitacji i zadrzewienia na podstawie „Tablic zasobności i przyrostu drzewostanów”, opracowanych przez B. Szymkiewicza (Wydanie V. PWRiL. Warszawa 1986).
- Etap drugi – inwentaryzacja miąższości zasobów Nadleśnictwa statystyczną metodą reprezentacyjną z zastosowaniem warstw gatunkowo – wiekowych oraz losowego rozdziału prób pomiarowych. W tym celu założono powierzchnie próbne rozlosowane przez program Taksator.
- Etap trzeci – wyrównanie miąższości oszacowanej w drzewostanach do miąższości ustalonej dla klas i podklas wieku, w wyniku pomiaru miąższości – statystyczną metodą reprezentacyjną – w warstwach gatunkowo – wiekowych, z wykorzystaniem równań regresji. Należy podkreślić, że w założeniu metody inwentaryzacji zasobów drzewnych jednostką pomiarową na potrzeby inwentaryzacji zasobu nie jest drzewostan, lecz warstwa gatunkowo-wiekowa. Na miąższość obrębu składa się miąższość warstw pomierzonych statystyczną metodą reprezentacyjną oraz miąższość drzewostanów nie mierzonych tą metodą – I klasa wieku. Dokładność zapasu w konkretnych wyłączeniach drzewostanowych może być obciążona błędem. W związku z powyższym miąższość oszacowana w trakcie taksacji nie może stanowić podstawy do rozliczenia na konkretnej pozycji zrębowej. Zadawalająca dokładność tej metody osiągnięta jest dla obrębu leśnego.

Na części wylosowanych przez program Taksator powierzchni próbnych dokonywano pomiarów stwierdzonego na powierzchni drewna martwego. Miąższość drewna martwego określana jest z podziałem na drewno: martwych drzew stojących i złomów, drzew ściętych i wyróconych oraz stanowiące fragmenty drzew martwych.

Prace kameralne

Prace kameralne zostały wykonane w latach **2024-2025**. Do wprowadzenia i przetwarzania danych taksacyjnych posłużono się programem Taksator w wersji 6.0 – ostatecznie w wersji **6.0.652**. Dane taksacyjne, na podstawie których sporządzono Plan urządzenia lasu zostały przekazane Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie w formie elektronicznej. Przekazano też dane, w formie warstw numerycznych, zgodne ze standardem leśnej mapy numerycznej.

Prace terenowe i kameralne w Nadleśnictwie Różańsko zostały wykonane przez pracownię urządzeniową Biura Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wielkopolskim

pod kierownictwem Łukasza Sikory. Nadzór merytoryczny nad całokształtem prac sprawował Adam Bajon - Zastępca Dyrektora BULiGL Oddziału w Gorzowie Wielkopolskim.

Główne prace urządzeniowe wykonywali:

- **Taksacja:** Jacek Kiryk, Marcin Michalski, Bartosz Kucaba, Mateusz Pietkun - w pracach terenowych i kameralnych uczestniczyli: Hubert Malicki, Bartosz Kucaba, Radosław Pocięcha, Jacek Kiryk, Mariusz Sikorski, Jacek Grzyb, Krzysztof Gordziejewski, Daniel Paszkowski.
- **Standard Leśnej Mapy Numerycznej:** Bartosz Kucaba, Łukasz Sikora, Dorota Baran, Grzegorz Dymek
- **Opracowania kartograficzne:** Grzegorz Dymek, Dorota Baran, Piotr Małek
- **Program Ochrony Przyrody:** Magdalena Małecka
- **Plan Ochrony Przeciwpóżarowej:** Dorota Baran

4. Zestawienie składników planu urządzenia lasu.

Mapy i opracowania sporządzono w ilościach i formie zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu, ustaleniami z posiedzenia Komisji Założeń Planu oraz przedmiotem zamówienia. Szczegółowy wykaz składników planu zawarto w protokole z posiedzenia Komisji Założeń Planu stanowiącym załącznik do elaboratu.

Elaborat opracował:

Łukasz Sikora

VI. TABELE I WZORY INSTRUKCYJNE

Tabela nr I – Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju

Cz1.

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
	Powiat	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Gmina	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52
	Obręb ewidencyjny	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	12
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Lasy - razem		332,9963	140,2844	297,5613	756,7356	9,8455	769,9180	773,8801	188,4140	212,1860	34,7891	238,1421
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		323,3523	130,3672	269,1225	728,1470	9,7378	727,3611	753,7072	185,2745	194,3840	34,4315	231,9875
1) drzewostany		323,3523	130,3672	269,1225	728,1470	9,7378	727,3611	753,7072	185,2745	194,3840	34,4315	231,9875
2) plantacje drzew - razem												
<i>w tym:</i>												
- plantacje nasienne												
- plantacje drzew szybkorosnących												
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem		3,6399	5,7579	23,7478	11,9220		15,3355	4,1777	1,3875	14,2717		0,8838
1) w produkcji ubocznej - razem		0,3620		0,6583				1,2932				
<i>w tym:</i>												
- plantacje choinek												
- plantacje krzewów												
- polećka łowieckie		0,3620		0,6583				1,2932				
2) do odnowienia - razem		3,2779	2,0052		6,5675		6,1091			14,2717		0,8838
<i>w tym:</i>												
- halizny		1,9388	2,0052									
- zręby		1,3391			6,5675		6,1091			14,2717		0,8838
- płazowiny												
3) pozostałe leśne niezalesione - razem			3,7527	23,0895	5,3545		9,2264	2,8845	1,3875			
<i>w tym:</i>												
- przewidziane do naturalnej sukcesji			3,7527	23,0895	5,1566		9,2264		1,3875			
- objęte szczególnymi formami ochrony					0,1979			2,8845				
- przewidziane do retencji												
- wyłączenia na gruntach wyłączonych z produkcji												
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		6,0041	4,1593	4,6910	16,6666	0,1077	27,2214	15,9952	1,7520	3,5303	0,3576	5,2708
<i>w tym:</i>												
1) budynki i budowle		0,3948		0,1509	0,6207		0,5634	0,2781	0,0743			
2) urządzenia melioracji wodnych		0,5231	0,7999	0,1591	0,9586		2,2095	1,5547	0,0390	0,7639	0,1015	
3) linie podziału przestrzennego lasu		0,3888		2,6329	2,4466		2,6974	3,4311	0,4680	0,7415		0,6399
4) drogi leśne		4,0741	1,1451	1,5185	12,5556		12,2977	8,6599	0,9735	1,8149	0,0465	4,0501
5) tereny pod liniami energetycznymi		0,6233	2,2143	0,2296	0,0851	0,1077	9,4534	2,0714	0,1972	0,2100	0,2096	0,5808
6) szkółki leśne												
7) miejsca składowania drewna												
8) parkingi leśne												
9) urządzenia turystyczne												
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione												

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
	Powiat	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Gmina	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52
	Obręb ewidencyjny	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	12
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		332,9963	140,2844	297,5613	756,7356	9,8455	769,9180	773,8801	188,4140	212,1860	34,7891	238,1421
3. Użytki rolne - razem		5,3650	3,7637	3,1244	7,2595		1,5780	5,7857	2,7069	1,7800		7,7179
3.1. Grunty orne - razem		0,6000		3,1244	1,0195		0,4966	0,7264				
w tym:												
1) role		0,6000		2,9144	0,6291		0,4966	0,7264				
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych				0,2100	0,3904							
3) ugory, odłogi												
4) działki rodzinne na gruntach ornych												
5) budowle wspomagające produkcję rolniczą												
3.2. Sady								0,0546				
3.3. Łąki trwałe							0,3494		0,4400	1,2300		
3.4. Pastwiska trwałe					2,1800			0,1247	0,6500			
3.5. Grunty rolne zabudowane												
3.6. Grunty pod stawami rybnymi												
3.7. Grunty pod rowami rolnymi							0,7320			0,5500		
3.8. Zadrzewienia i zakrzewienia na użytkach rolnych			2,8482									
3.9. Nieużytki - razem		4,7650	0,9155		4,0600			4,8800	1,6169			7,7179
w tym:												
1) bagna		4,7650	0,9155		4,0600			4,8800	1,6169			7,7179
2) piaski												
3) twory fizjograficzne												
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji												
5) wody nie nadające się do produkcji rybnej												
4. Grunty pod wodami - razem										0,3200		
w tym:										0,3200		
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi												
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi												
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi												

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
	Powiat	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Gmina	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52
	Obręb ewidencyjny	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	12
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
5. Użytki ekologiczne - razem			16,1137	3,5597	46,5400	0,9100	105,5500	8,7100				
6. Tereny różne - razem		0,9500	4,2483	0,6300	1,0400		7,5703		0,6100	0,8800		0,3300
w tym:												
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult.												
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego												
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)		0,9500	4,2483	0,6300	1,0400		7,5703		0,6100	0,0400		0,3300
4) różne inne										0,8400		
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem										0,2300		
w tym:												
7.1. Tereny mieszkaniowe												
7.2. Tereny przemysłowe										0,2300		
7.3. Tereny zabudowane inne												
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane												
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem												
w tym:												
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne												
2) tereny zabytkowe												
3) tereny sportowe												
4) ogrody zoologiczne i botaniczne												
5) tereny zieleni nieurządzonej												
6) rodzinne ogrody działkowe												
7.6. Użytki kopalne												
7.7. Tereny komunikacyjne - razem												
w tym:												
1) drogi												
2) tereny kolejowe												
3) grunty pod budowę dróg publicznych												
4) inne tereny komunikacyjne												
Razem (2-7) Grunty nie zaliczone do lasów		6,3150	24,1257	7,3141	54,8395	0,9100	114,6983	14,4957	3,3169	3,2100		8,0479
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia												
OGÓŁEM (1-7)		339,3113	164,4101	304,8754	811,5751	10,7555	884,6163	788,3758	191,7309	215,3960	34,7891	246,1900

CZ.2

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	32	32	32	32	32	32
	Powiat	1	1	1		6	6	6	6	6	6
	Gmina	52	52			85	85	85	85	85	85
	Obręb ewidencyjny	14				7	9	13	14	15	16
1		14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1. Lasy - razem		646,2281	4400,9805	4400,9805	4400,9805	7,0983	587,6067	32,5474	785,7594	1112,3269	94,3494
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		624,8073	4212,6799	4212,6799	4212,6799	4,3743	571,2240	29,3622	693,0596	1040,6356	93,8869
1) drzewostany		624,8073	4212,6799	4212,6799	4212,6799	4,3743	571,2240	29,3622	693,0596	1040,6356	93,8869
2) plantacje drzew - razem											
<i>w tym:</i>											
- plantacje nasienne											
- plantacje drzew szybkorosnących											
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem		3,6448	84,7686	84,7686	84,7686	2,6180	2,7916	2,4314	74,7768	41,7163	0,0051
1) w produkcji ubocznej - razem			2,3135	2,3135	2,3135				0,4896		
<i>w tym:</i>											
- plantacje choinek											
- plantacje krzewów											
- poletka łowieckie			2,3135	2,3135	2,3135				0,4896		
2) do odnowienia - razem		2,4388	35,5540	35,5540	35,5540		1,2205		7,1721	34,1538	
<i>w tym:</i>											
- halizny			3,9440	3,9440	3,9440						
- zręby		2,4388	31,6100	31,6100	31,6100		1,2205		7,1721	34,1538	
- płazowiny											
3) pozostałe leśne niezalesione - razem		1,2060	46,9011	46,9011	46,9011	2,6180	1,5711	2,4314	67,1151	7,5625	0,0051
<i>w tym:</i>											
- przewidziane do naturalnej sukcesji			42,6127	42,6127	42,6127	2,6180	1,5711	2,4314	67,1151	7,5625	0,0051
- objęte szczególnymi formami ochrony			3,0824	3,0824	3,0824						
- przewidziane do retencji		0,3510	0,3510	0,3510	0,3510						
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji		0,8550	0,8550	0,8550	0,8550						
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		17,7760	103,5320	103,5320	103,5320	0,1060	13,5911	0,7538	17,9230	29,9750	0,4574
<i>w tym:</i>											
1) budynki i budowle		0,3254	2,4076	2,4076	2,4076				0,3301		
2) urządzenia melioracji wodnych		1,2998	8,4091	8,4091	8,4091	0,0254	0,6184	0,1133	1,3625	0,8501	
3) linie podziału przestrzennego lasu		1,1804	14,6266	14,6266	14,6266		4,1843		6,6071	10,9057	
4) drogi leśne		13,2793	60,4152	60,4152	60,4152		8,6226	0,6405	8,2012	17,8927	0,4574
5) tereny pod liniami energetycznymi		1,6911	17,6735	17,6735	17,6735	0,0806	0,1658		1,4221	0,2552	
6) szkółki leśne											
7) miejsca składowania drewna											
8) parkingi leśne										0,0713	
9) urządzenia turystyczne											
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione		1,6183	1,6183	1,6183	1,6183		17,9730		9,0064		0,9200
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		647,8464	4402,5988	4402,5988	4402,5988	7,0983	605,5797	32,5474	794,7658	1112,3269	95,2694
3. Użytki rolne - razem		9,8027	48,8838	48,8838	48,8838		29,3175	2,6211	183,9298	60,9516	14,6166
3.1. Grunty orne - razem		5,7442	11,7111	11,7111	11,7111		3,9794		4,9500	9,5200	0,1730
<i>w tym:</i>											
1) role		3,9407	9,3072	9,3072	9,3072		0,1394		1,8600	9,5200	0,1730

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	32	32	32	32	32	32
	Powiat	1	1	1		6	6	6	6	6	6
	Gmina	52	52			85	85	85	85	85	85
	Obręb ewidencyjny	14				7	9	13	14	15	16
1		14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
	2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych 3) ugory, odłogi 4) działki rodzinne na gruntach ornych 5) budowle wspomagające produkcję rolniczą	1,8035	2,4039	2,4039	2,4039		3,8400		3,0900		
3.2. Sady			0,0546	0,0546	0,0546						
3.3. Łąki trwałe		2,9697	4,9891	4,9891	4,9891						10,4577
3.4. Pastwiska trwałe		1,0209	3,9756	3,9756	3,9756		1,0195		1,1400		
3.5. Grunty rolne zabudowane											
3.6. Grunty pod stawami rybnymi											
3.7. Grunty pod rowami rolnymi		0,0679	1,3499	1,3499	1,3499		0,6985				
3.8. Zadrzewienia i zakrzewienia na użytkach rolnych			2,8482	2,8482	2,8482		2,1900				
3.9. Nieużytki - razem <i>w tym:</i>			23,9553	23,9553	23,9553		21,4301	2,6211	177,8398	51,4316	3,9859
	1) bagna		23,9553	23,9553	23,9553		21,4301	2,6211	177,8398	51,2316	3,9859
	2) piaski										
	3) twory fizjograficzne									0,2000	
	4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji										
	5) wody nie nadające się do produkcji rybnej										
4. Grunty pod wodami - razem <i>w tym:</i>			0,3200	0,3200	0,3200				1,3500		
	4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi		0,3200	0,3200	0,3200						
	4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi								1,3500		
	4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi										
5. Użytki ekologiczne - razem			181,3834	181,3834	181,3834		0,9649		4,9341		
6. Tereny różne - razem <i>w tym:</i>		0,5500	16,8086	16,8086	16,8086		0,3881		0,4300		0,5300
	1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekułt.										
	2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego										
	3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)	0,5500	15,9686	15,9686	15,9686		0,3881		0,4300		0,5300
	4) różne inne		0,8400	0,8400	0,8400						
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem <i>w tym:</i>		0,2800	0,5100	0,5100	0,5100		0,9404				
	7.1. Tereny mieszkaniowe										
	7.2. Tereny przemysłowe		0,2300	0,2300	0,2300						

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	32	32	32	32	32	32
	Powiat	1	1	1		6	6	6	6	6	6
	Gmina	52	52			85	85	85	85	85	85
	Obręb ewidencyjny	14				7	9	13	14	15	16
1		14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
7.3. Tereny zabudowane inne											
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane											
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem											
w tym:											
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne											
2) tereny zabytkowe											
3) tereny sportowe											
4) ogrody zoologiczne i botaniczne											
5) tereny zieleni nieurządzonej											
6) rodzinne ogrody działkowe											
7.6. Użytki kopalne											
7.7. Tereny komunikacyjne - razem		0,2800	0,2800	0,2800	0,2800		0,9404				
w tym:											
1) drogi		0,2800	0,2800	0,2800	0,2800		0,9404				
2) tereny kolejowe											
3) grunty pod budowę dróg publicznych											
4) inne tereny komunikacyjne											
Razem (2-7) Grunty nie zaliczone do lasów		12,2510	249,5241	249,5241	249,5241		49,5839	2,6211	199,6503	60,9516	16,0666
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia											
OGÓLEM (1-7)		658,4791	4650,5046	4650,5046	4650,5046	7,0983	637,1906	35,1685	985,4097	1173,2785	110,4160

CZ3

Rodzaj użytku	Województwo	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32
	Powiat	6	6	6	10	10	10	10	10	10	10	10
	Gmina	85	85		35	35	35	35	35	35	35	35
	Obszar ewidencyjny	17			1	2	3	4	5	6	9	
	1	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
1. Lasy - razem		2,1797	2621,8678	2621,8678	478,2712	550,8575	725,7858	2213,9556	1316,8787	699,6539	196,1760	6181,5787
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		1,9297	2434,4723	2434,4723	456,8226	529,8955	706,1604	2100,8309	1267,1415	671,3717	187,8560	5920,0786
1) drzewostany		1,9297	2434,4723	2434,4723	456,8226	529,8955	706,1604	2100,8309	1267,1415	671,3717	187,8560	5920,0786
2) plantacje drzew - razem												
w tym:												
- plantacje nasienne												
- plantacje drzew szybkorosnących												
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem			124,3392	124,3392	3,1790	3,4333	2,1090	43,9453	8,9833	11,9165	3,6400	77,2064
1) w produkcji ubocznej - razem			0,4896	0,4896			1,1259	0,4119		0,2700		1,8078
w tym:												
- plantacje choinek												
- plantacje krzewów												
- poletka łowieckie			0,4896	0,4896			1,1259	0,4119		0,2700		1,8078
2) do odnowienia - razem			42,5464	42,5464	0,5088	2,7625		7,7271	8,9833	7,6964	3,2800	30,9581
w tym:												
- halizny												
- zręby			42,5464	42,5464	0,5088	2,7625		7,7271	8,9833	7,6964	3,2800	30,9581
- plazowiny												
3) pozostałe leśne niezalesione - razem			81,3032	81,3032	2,6702	0,6708	0,9831	35,8063		3,9501	0,3600	44,4405
w tym:												
- przewidziane do naturalnej sukcesji			81,3032	81,3032	2,5975	0,6708	0,9831	35,1902		2,9900		42,4316
- objęte szczególnymi formami ochrony					0,0727							0,0727
- przewidziane do retencji												
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji								0,6161		0,9601	0,3600	1,9362
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		0,2500	63,0563	63,0563	18,2696	17,5287	17,5164	69,1794	40,7539	16,3657	4,6800	184,2937
w tym:												
1) budynki i budowle			0,3301	0,3301			1,7566	0,7876	0,2781			2,8223
2) urządzenia melioracji wodnych			2,9697	2,9697	3,2913	0,8658	1,7821	6,1190	1,5168	0,6801	0,1353	14,3904
3) linie podziału przestrzennego lasu			21,6971	21,6971	5,8026	5,5360	3,8437	20,6067	17,0625	5,6448	1,8090	60,3053
4) drogi leśne		0,2500	36,0644	36,0644	9,1757	10,9494	9,9412	41,3056	21,8760	9,9708	2,7357	105,9544
5) tereny pod liniami energetycznymi			1,9237	1,9237		0,1775	0,1928	0,1637	0,0205	0,0700		0,6245
6) szkółki leśne												
7) miejsca składowania drewna												
8) parkingi leśne			0,0713	0,0713								
9) urządzenia turystyczne								0,1968				0,1968
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione			27,8994	27,8994			4,3191		0,1200			4,4391
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		2,1797	2649,7672	2649,7672	478,2712	550,8575	730,1049	2213,9556	1316,9987	699,6539	196,1760	6186,0178
3. Użytki rolne - razem			291,4366	291,4366	3,3598	2,0025	20,6686	30,0157	12,6893	7,8094	17,0000	93,5453
3.1. Grunty orne - razem			18,6224	18,6224	0,6137		10,0835	8,7185	1,1150	0,5333	2,1300	23,1940
w tym:												

Rodzaj użytku	Województwo	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32
	Powiat	6	6	6	10	10	10	10	10	10	10	10
	Gmina	85	85		35	35	35	35	35	35	35	35
	Obszar ewidencyjny	17			1	2	3	4	5	6	9	35
	1	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
	1) role 2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych 3) ugory, odłogi 4) działki rodzinne na gruntach ornych 5) budowle wspomagające produkcję rolniczą		11,6924 6,9300	11,6924 6,9300	0,613/		9,0735 1,0100	8,7185	0,9729 0,1421	0,5333	2,1300	19,9119 3,2821
	3.2. Sady											
	3.3. Łąki trwałe		10,4577	10,4577			0,7990			0,1002		0,8992
	3.4. Pastwiska trwałe		2,1595	2,1595		2,0025	1,0777	4,4556	2,3700			9,9058
	3.5. Grunty rolne zabudowane											
	3.6. Grunty pod stawami rybnymi											
	3.7. Grunty pod rowami rolnymi		0,6985	0,6985								
	3.8. Zadrzewienia i zakrzewienia na użytkach rolnych		2,1900	2,1900								
	3.9. Nieużytki - razem		257,3085	257,3085	2,7461		8,7084	16,8416	9,2043	7,1759	14,8700	59,5463
	w tym:											
	1) bagna		257,1085	257,1085	2,7461		8,7084	16,8416	9,2043	7,1759	14,8700	59,5463
	2) piaski											
	3) utwory fizjograficzne		0,2000	0,2000								
	4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji											
	5) wody nie nadające się do produkcji rybnej											
	4. Grunty pod wodami - razem		1,3500	1,3500	2,0180							2,0180
	w tym:											
	4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi				2,0180							2,0180
	4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi		1,3500	1,3500								
	4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi											
	5. Użytki ekologiczne - razem		5,8990	5,8990	1,0158		2,9424	36,2400	2,4700	5,8447		48,5129
	6. Tereny różne - razem		1,3481	1,3481		1,5121	1,5610	6,2911	6,7614	2,3858	4,1230	22,6344
	w tym:											
	1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult.											
	2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego											
	3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)		1,3481	1,3481		1,5121	1,5610	4,2405 2,0506	6,1314 0,6300	2,0878 0,2980	3,8130 0,3100	19,3458 3,2886
	4) różne inne											
	7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem		0,9404	0,9404	0,1425		1,6015	9,2453		0,2629		11,2522
	w tym:											
	7.1. Tereny mieszkaniowe				0,1425		1,6015	0,1353				1,8793
	7.2. Tereny przemysłowe											
	7.3. Tereny zabudowane inne							0,0700		0,2389		0,3089
	7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane									0,0240		0,0240

Rod zaj użyt ku	Województwo	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32
	Powiat	6	6	6	10	10	10	10	10	10	10	10
	Gmina	85	85		35	35	35	35	35	35	35	35
	Obręb ewidencyjny	17			1	2	3	4	5	6	9	
1		24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem w tym:								9,0400				9,0400
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne								9,0400				9,0400
2) tereny zabytkowe												
3) tereny sportowe												
4) ogrody zoologiczne i botaniczne												
5) tereny zieleni nieurządzonej												
6) rodzinne ogrody działkowe												
7.6. Użytki kopalne												
7.7. Tereny komunikacyjne - razem			0,9404	0,9404								
w tym:												
1) drogi			0,9404	0,9404								
2) tereny kolejowe												
3) grunty pod budowę dróg publicznych												
4) inne tereny komunikacyjne												
Razem (2-7) Grunty nie zaliczone do lasów			328,8735	328,8735	6,5361	3,5146	31,0926	81,7921	22,0407	16,3028	21,1230	182,4019
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia												
OGÓLEM (1-7)		2,1797	2950,7413	2950,7413	484,8073	554,3721	756,8784	2295,7477	1338,9194	715,9567	217,2990	6363,9806

Cz4

Rodzaj użytku	Województwo	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	Ogółem
	Powiat	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	ha
	Gmina	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	52	52	52	52	(z dokł.
	Obręb ewidencyjny	18	22	24	25	26	28	29	30	31	31	8	8	8	8	do 1 m2)
1		35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
1. Lasy - razem		19,4207	1675,6166	7,3208	6,4756	4,7476	199,6734	50,5474	714,2519	99,1584	2777,2124	267,7533	267,7533	9226,5444	11848,4122	16249,3927
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		12,3877	1619,8974	7,2717	6,3540	4,7476	196,1614	49,7151	687,3604	96,2491	2680,1444	265,2966	265,2966	8865,5196	11299,9919	15525,3384
1) drzewostany		12,3877	1619,8974	7,2717	6,3540	4,7476	196,1614	49,7151	687,3604	96,2491	2680,1444	265,2966	265,2966	8865,5196	11299,9919	15525,3384
2) plantacje drzew - razem																
w tym:																
- plantacje nasienne																
- plantacje drzew szybkorosnących																
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem		6,8188	6,3150				0,5135		6,8537		20,5010			97,7074	222,0466	294,0323
1) w produkcji ubocznej - razem			0,4406						2,4398		2,8804			4,6882	5,1778	7,4913
w tym:																
- plantacje choinek																
- plantacje krzewów																
- poletka łowieckie			0,4406						2,4398		2,8804			4,6882	5,1778	7,4913
2) do odnowienia - razem			3,8258								3,8258			34,7839	77,3303	112,8843
w tym:																
- halizny																
- zręby			3,8258								3,8258			34,7839	77,3303	94,254
- płazowiny																
3) pozostałe leśne niezalesione - razem		6,8188	2,0486				0,5135		4,4139		13,7948			58,2353	139,5385	186,4396
w tym:																
- przewidziane do naturalnej sukcesji		6,8188	2,0486				0,5135		4,4139		13,7948			56,2264	137,5296	182,046
- objęte szczególnymi formami ochrony														0,0727	0,0727	3,1551
- przewidziane do retencji																0,3510
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji														1,9362	1,9362	2,7912
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		0,2142	49,4042	0,0491	0,1216		2,9985	0,8323	20,0378	2,9093	76,5670	2,4567	2,4567	263,3174	326,3737	429,9057
w tym:																
1) budynki i budowle			1,1001							0,6343	1,7344	0,1816	0,1816	4,7383	5,0684	7,4760
2) urządzenia melioracji wodnych			0,8075				0,4333		0,6297	0,0465	1,9170	0,3465	0,3465	16,6539	19,6236	28,0327
3) linie podziału przestrzennego lasu			11,1879						4,5778	0,0327	15,7984	0,0159	0,0159	76,1196	97,8167	112,4433
4) drogi leśne		0,2142	36,3087				2,1785	0,6472	13,2698	1,8160	54,4344	1,8750	1,8750	162,2638	198,3282	258,7434
5) tereny pod liniami energetycznymi				0,0491	0,1216		0,3867	0,1851	1,5605	0,3798	2,6828	0,0377	0,0377	3,3450	5,2687	22,9422
6) szkółki leśne																
7) miejsca składowania drewna																
8) parkingi leśne															0,0713	0,0713
9) urządzenia turystyczne														0,1968	0,1968	0,1968
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione			1,4501								1,4501			5,8892	33,7886	35,4069
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		19,4207	1677,0667	7,3208	6,4756	4,7476	199,6734	50,5474	714,2519	99,1584	2778,6625	267,7533	267,7533	9232,4336	11882,2008	16284,7996
3. Użytki rolne - razem		1,5346	20,8834	0,7292		0,4890	13,2200		6,5801	5,6422	49,0785	1,1486	1,1486	143,7724	435,2090	484,0928
3.1. Grunty orne - razem			7,1134							3,3422	10,4556			33,6496	52,2720	63,9831
w tym:																
1) role			6,4431							2,3622	8,8053			28,7172	40,4096	49,7168

Rodzaj użytku	Województwo	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	Ogółem ha (z dokł. do 1 m2)
	Powiat	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
	Gmina	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	52	52	10		
	Obsz. ewidencyjny	18	22	24	25	26	28	29	30	31	8					
	2) plantacje, poletka, składowiska drewna i szkółki na gruntach ornych		0,6703							0,9800	1,6503			4,9324	11,8624	14,2663
	3) ugory, odłogi															
	4) działki rodzinne na gruntach ornych															
	5) budowle wspomagające produkcję rolniczą															
	3.2. Sady															0,0546
	3.3. Łąki trwałe													1,8592	12,3169	17,3060
	3.4. Pastwiska trwałe		0,3900					0,6778		0,9600	0,9600		1,8592	12,2736	14,4331	18,4087
	3.5. Grunty rolne zabudowane															
	3.6. Grunty pod stawami rybnymi															
	3.7. Grunty pod rowami rolnymi															
	3.8. Zadrzewienia i zakrzewienia na użytkach rolnych	1,5346	0,4800 12,9000	0,7292		0,4890	13,2200		5,9023	0,0400	0,4800 34,8151	1,1486	1,1486	0,4800 95,5100	0,6985 352,8185	2,0484 376,7738
	3.9. Nieużytki - razem															
	<i>w tym:</i>															
	1) bagna	1,5346	12,9000	0,7292		0,4890	13,2200		5,9023	0,0400	34,8151	1,1486	1,1486	95,5100	352,6185	376,5738
	2) piaski															
	3) utwory fizjograficzne														0,2000	0,2000
	4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji															
	5) wody nie nadające się do produkcji rybnej															
	4. Grunty pod wodami - razem											2,5000	2,5000	4,5180	5,8680	6,1880
	<i>w tym:</i>															
	4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi													2,0180	2,0180	2,3380
	4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi											2,5000	2,5000	2,5000	3,8500	3,8500
	4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi															
	5. Użytki ekologiczne - razem		56,4185					3,1200			59,5385			108,0514	113,9504	295,3338
	6. Tereny różne - razem						0,1504			0,1700	0,3204	0,9211	0,9211	23,8759	25,2240	42,0326
	<i>w tym:</i>															
	1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zre kult.															
	2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego															
	3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)					0,1504			0,1700	0,3204	0,9211	0,9211	20,5873	21,9354	37,9040	
	4) różne inne												3,2886	3,2886	4,1286	
	7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem								0,1800		0,1800			11,4322	12,3726	12,8826
	<i>w tym:</i>															
	7.1. Tereny mieszkaniowe												1,8793	1,8793	1,8793	

Rodzaj użytku	Województwo	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	Ogółem
	Powiat	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	ha
	Gmina	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	52	52	10	(z dokł.	
	Obszary ewidencyjne	18	22	24	25	26	28	29	30	31		8			do 1 m2)	
7.2. Tereny przemysłowe																0,2300
7.3. Tereny zabudowane inne														0,3089	0,3089	0,3089
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane														0,0240	0,0240	0,0240
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem									0,1800		0,1800			9,2200	9,2200	9,2200
<i>w tym:</i>																
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne									0,1800		0,1800			9,2200	9,2200	9,2200
2) tereny zabytkowe																
3) tereny sportowe																
4) ogrody zoologiczne i botaniczne																
5) tereny zieleni nieurządzonej																
6) rodzinne ogrody działkowe																
7.6. Użytki kopalne																
7.7. Tereny komunikacyjne - razem															0,9404	1,2204
<i>w tym:</i>																
1) drogi															0,9404	1,2204
2) tereny kolejowe																
3) grunty pod budowę dróg publicznych																
4) inne tereny komunikacyjne																
Razem (2-7) Grunty nie zaliczone do lasów		1,5346	78,7520	0,7292		0,4890	13,3704	3,1200	6,7601	5,8122	110,5675	4,5697	4,5697	297,5391	626,4126	875,9367
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia																
OGÓLEM (1-7)		20,9553	1754,3686	8,0500	6,4756	5,2366	213,0438	53,6674	721,0120	104,9706	2887,7799	272,3230	272,3230	9524,0835	12474,8248	17125,3294

Tabela nr II – Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	MD	ŚW	DG	BK	DB.S	DB.B	DB.C	JW	WZ	JS	GB	BRZ	OL	AK	OS	LP	Razem	
		Powierzchnia w ha																		%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	17	18
BŚW	IA	171,23																	171,23	23,64
	I	424,22																	424,22	58,57
	II	125,67																	125,67	17,35
	III	3,21																	3,21	0,44
	IV																			
Razem	ha	724,33																	724,33	100
	%	100																	100	100
BW	IA	9,36																	9,36	98,53
	I																			
	II	0,14																	0,14	1,47
	III																			
	IV																			
Razem	ha	9,5																	9,5	100
	%	100																	100	100
BMŚW	IA	4153,4																	4153,4	64,18
	I	1957,79	1,52	2,21		2	3,73		2,37					6,85		0,88		1,08	1978,43	30,57
	II	251,36					11,81	19,97	16,72					0,66	2,66				303,18	4,68
	III	4,11					3,28	12,68	9,47					0,52		4,24			34,3	0,53
	IV								2,56										2,56	0,04
Razem	ha	6366,66	1,52	2,21		17,09	36,38	28,75	2,37					8,03	2,66	5,12		1,08	6471,87	100
	%	98,39	0,02	0,03		0,26	0,56	0,44	0,04					0,12	0,04	0,08		0,02	100	100
BMW	IA	14,63																	14,63	42
	I	8,07		1,69											4,49				14,25	40,9
	II													5,44					5,44	15,61
	III						0,52												0,52	1,49
	IV																			
Razem	ha	22,7		1,69		0,52								9,93					34,84	100
	%	65,16		4,85		1,49								28,5					100	100
BMB	IA	9,52																	9,52	19,3

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	MD	ŚW	DG	BK	DB.S	DB.B	DB.C	JW	WZ	JS	GB	BRZ	OL	AK	OS	LP	Razem		
		Powierzchnia w ha																		%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	17	18	
	I																				
	II	22,05																		22,05	44,71
	III	11,24																		11,24	22,79
	IV	1,17													5,34					6,51	13,2
Razem	ha	43,98													5,34					49,32	100
	%	89,17													10,83					100	100
LMŚW	IA	2768,65																		2768,65	59,44
	I	1037,83	46,3	14,21	14,01	76,37	84,61	16,32		1,68				83,81	3,82	18,4	5,09	0,73	1403,18	30,12	
	II	93,67		4,63		93,77	135,97	17,49	0,57				2,67	11,28	4,65	1,43	0,04	1,59	367,76	7,89	
	III	3,92				22,91	60,13	1,71							5,8	7,7				102,17	2,19
	IV	5,74				1,09	5,87	1,22								2,88				16,8	0,36
Razem	ha	3909,81	46,3	18,84	14,01	194,14	286,58	36,74	0,57	1,68			2,67	95,09	14,27	30,41	5,13	2,32	4658,56	100	
	%	83,93	0,99	0,4	0,3	4,17	6,15	0,79	0,01	0,04			0,06	2,04	0,31	0,65	0,11	0,05	100	100	
LMW	IA	67,86																		67,86	23,66
	I	17,21		20,79			9,94							22,81	40,45					111,2	38,78
	II	0,36				1,76	33,72							2,88	43,44		1,08			83,24	29,03
	III						8,84	1,98							5,1					15,92	5,55
	IV						2,47								6,07					8,54	2,98
Razem	ha	85,43		20,79		1,76	54,97	1,98						25,69	95,06		1,08			286,76	100
	%	29,79		7,25		0,61	19,17	0,69						8,96	33,15		0,38			100	100
LMB	IA	22,37																		22,37	11,17
	I	4,66		0,93										30,31	25,76					61,66	30,78
	II	4,47												47,24	24,78					76,49	38,19
	III	16,55												12,48	7,53					36,56	18,25
	IV													1,12	2,1					3,22	1,61
Razem	ha	48,05		0,93										91,15	60,17					200,3	100
	%	23,99		0,46										45,51	30,04					100	100
LŚW	IA	256,98																		256,98	13,68
	I	151,17	124,75	9,88	34,61	356,31	101,22	26,35	2,75	13,84	2,84		0,85	55,72	5,3	1,53		4,17	891,29	47,45	
	II	9,74	8,55	3,54	3,59	290,14	252,76	14,32	4,79				12,09	8,11	9,34			1,7	618,67	32,93	
	III					28,59	67,2	3,84						0,07	6,02		0,88	3	109,6	5,83	

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	MD	ŚW	DG	BK	DB.S	DB.B	DB.C	JW	WZ	JS	GB	BRZ	OL	AK	OS	LP	Razem	
		Powierzchnia w ha																		%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	17	18
	IV						2,06												2,06	0,11
Razem	ha	417,89	133,3	13,42	38,2	675,04	423,24	44,51	7,54	13,84	2,84		12,94	63,9	20,66	1,53	0,88	8,87	1878,6	100
	%	22,24	7,1	0,71	2,03	35,94	22,53	2,37	0,4	0,74	0,15		0,69	3,4	1,1	0,08	0,05	0,47	100	100
LW	IA	15,12																	15,12	6,74
	I	5,54	2,45	5,55			2,93					2,09		19,39	63,5				101,45	45,24
	II						10,19	1,44							61,69				73,32	32,69
	III						6,42								17,62				24,04	10,72
	IV						5,49								4,85				10,34	4,61
Razem	ha	20,66	2,45	5,55			25,03	1,44				2,09		19,39	147,66				224,27	100
	%	9,21	1,09	2,47			11,16	0,64				0,93		8,65	65,85				100	100
OL	IA																			
	I			1,35											1,86	210,46			213,67	33,46
	II						3,13									313			316,13	49,5
	III	4,31														90,43			94,74	14,83
	IV															14,1			14,1	2,21
Razem	ha	4,31		1,35			3,13							1,86	627,99				638,64	100
	%	0,67		0,21			0,49							0,29	98,34				100	100
OLJ	IA	5,04																	5,04	1,58
	I			0,72												117,48			118,2	37,17
	II															143,18			143,18	45,03
	III													4,83	46,76				51,59	16,22
	IV																			
Razem	ha	5,04		0,72										4,83	307,42				318,01	100
	%	1,58		0,23										1,52	96,67				100	100
LŁ	IA																			
	I	1,48								2,59						17,01			21,08	69,46
	II															9,27			9,27	30,54
	III																			
	IV																			
Razem	ha	1,48								2,59						26,28			30,35	100
	%	4,88								8,53						86,59			100	100

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	MD	ŚW	DG	BK	DB.S	DB.B	DB.C	JW	WZ	JS	GB	BRZ	OL	AK	OS	LP	Razem		
	Powierzchnia w ha																			%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	17	18	
Łącznie	IA	7494,16																	7494,16	48,27	
	I	3607,97	175,02	57,33	48,62	434,68	202,43	42,67	5,12	18,11	2,84	2,09	0,85	225,24	483,78	20,81	5,09	5,98	5338,63	34,39	
	II	507,46	8,55	8,17	3,59	397,48	455,74	49,97	5,36					14,76	75,61	612,01	1,43	1,12	3,29	2144,54	13,81
	III	43,34				55,3	155,27	17							17,9	179,26	11,94	0,88	3	483,89	3,12
	IV	6,91				1,09	15,89	3,78							1,12	32,46	2,88			64,13	0,41
Ogółem	ha	11659,84	183,57	65,5	52,21	888,55	829,33	113,42	10,48	18,11	2,84	2,09	15,61	319,87	1307,51	37,06	7,09	12,27	15525,35	100	
	%	75,1	1,18	0,42	0,34	5,72	5,34	0,73	0,07	0,12	0,02	0,01	0,1	2,06	8,42	0,24	0,05	0,08	100	100	

Tabela nr III - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
	plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Rezerваты																									
SO				2,88				1,61		2,11				13,97	1,34	3,27	17,55	19,29				59,14	62,02	25,38	
				50				305		665				3855	355	1250	5790	5315				17535	17585	18,82	
ŚW										0,37				1,14		2,41						3,92	3,92	1,60	
										105				630		1410						2145	2145	2,30	
BK							1,14								8,53		12,03	54,71				76,41	76,41	31,29	
					30		15								4410		6415	28715				39585	39585	42,36	
DB.S																		19,56				19,56	19,56	8,01	
																		11760				11760	11760	12,59	
DB.C																1,06						1,06	1,06	0,43	
																575						575	575	0,62	
GB														4,08								4,08	4,08	1,67	
														1745								1745	1745	1,87	
BRZ										9,11		5,54		10,66			10,96					36,27	36,27	14,84	
										1780		1290		3030			2845					8945	8945	9,57	
OL									13,91	5,00	1,34	2,14	2,43	14,32			1,87					41,01	41,01	16,78	
									3040	1060	390	820	770	4565			445					11090	11090	11,87	
Razem				2,88			1,14	1,61	13,91	16,59	1,34	7,68	2,43	44,17	9,87	6,74	42,41	93,56				241,45	244,33	100,00	
				50	30		15	305	3040	3610	390	2110	770	13825	4765	3235	15495	45790				93380	93430	100,00	
Lasy ochronne																									
SO		67,96	0,93	17,66		294,83	251,54	391,87	389,14	274,22	531,53	878,37	694,80	470,56	472,95	97,26	16,99	4,67	754,42	54,41		5577,56	5664,11	68,52	
		1845	45	294	15051	225	4290	59945	102045	77575	194155	331940	295945	216120	213925	40525	6795	1085	214790	18470		1792881	1795065	74,43	
MD									1,02	32,80	35,12	92,43		12,02					5,46			178,85	178,85	2,16	
					260				235	6900	12765	33905		4885					750			59700	59700	2,47	

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent		
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.			
	plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej								
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25		
Rezerwy																										
ŚW									10,44	13,06	8,57	3,41	1,69				0,52			0,80			38,49	38,49	0,47	
					188				2515	3825	2700	1080	835				205			105			11453	11453	0,47	
DG												0,70	0,45			11,39	2,36	3,59		26,90			45,39	45,39	0,55	
											420	275			9160	1095	2150		10330			23430	23430	0,97		
BK		5,42				43,23	49,45	92,27	67,51	68,87	18,04	55,64	3,76	10,37	17,82	6,65	4,28	21,64	116,13	3,74		579,40	584,82	7,08		
		15			2756	125	305	4565	7620	11020	4705	15375	950	4440	7710	2650	1610	9750	35580	1065		110226	110241	4,57		
DB		1,81	1,78	14,19																					17,78	0,22
		50		582																					632	0,03
DB.S						42,30	136,90	32,76	40,69	17,10	22,11	24,77	9,76	18,51	20,93	60,50	47,42	27,44	35,51			536,70	536,70	6,50		
					2785	285	155	1720	6100	3750	5380	8250	4110	6640	9990	20420	22105	13085	7695			112470	112470	4,66		
DB.B						16,55	0,54	7,12	5,53	3,90	3,13	0,50	3,36	1,50	7,25	3,95	2,88	3,70	3,34			63,25	63,25	0,77		
					417			195	745	530	1020	85	1170	655	2970	1590	1340	1620	500			12837	12837	0,53		
DB.C								1,14		1,23					0,57		1,78		1,50			6,22	6,22	0,08		
								95		270					215		835		565			1980	1980	0,08		
JW								4,84	4,41	4,53	1,01			1,64	0,54							16,97	16,97	0,21		
					50			940	1270	1350	290			815	200							4915	4915	0,20		
WZ										2,63												2,63	2,63	0,03		
										815												815	815	0,03		
JS																	2,09					2,09	2,09	0,03		
																	465					465	465	0,02		
GB											7,13											7,13	7,13	0,09		
											2380											2380	2380	0,10		
BRZ				9,37			1,14	1,64	7,42	57,80	33,78	44,66	26,77	13,17		3,51			29,85			219,74	229,11	2,77		
				212	146			390	1585	12880	9095	13275	9435	3440		860			6495			57601	57813	2,40		
OL				101,99		30,56	33,05	111,95	87,94	119,50	118,75	30,27	54,66	46,05	29,82	43,28	1,71		11,31			718,85	820,84	9,93		
				1214	1372	755	3025	24690	24205	32115	35410	10960	22985	17970	11095	17665	790		3250			206287	207501	8,60		
AK									1,51			10,24	4,76	0,81					13,21			30,53	30,53	0,37		

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i niezales.	
	plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Rezerwy																								
										300		2710	1215	170					1695			6090	6090	0,25
OS										1,59	4,38											5,97	5,97	0,07
										315	1000											1315	1315	0,05
LP							3,40			2,54				1,63		4,70						12,27	12,27	0,15
					50		210			390				920		1840						3410	3410	0,14
Razem		75,19	2,71	143,21		427,47	476,02	638,75	614,53	601,16	787,77	1141,75	799,56	576,26	561,27	224,82	78,65	57,45	998,43	58,15		8042,04	8263,15	100,00
		1910	45	2302	23075	1390	7985	91600	145990	151955	270380	418145	336645	256055	255265	87315	35625	25540	281755	19535		2408255	2412512	100,00
Lasy gospod.																								
SO		23,02	1,90	19,10		250,51	199,46	522,09	340,92	505,12	628,71	1470,36	698,22	403,99	324,26	87,21	0,60		565,58	26,11		6023,14	6067,16	82,98
		380		118	12160	170	2025	74205	93970	147870	232245	568360	301075	191880	148620	38025	160		161805	8200		1980770	1981268	87,82
MD									4,72													4,72	4,72	0,06
									1170													1170	1170	0,05
ŚW								3,78	2,82	2,32	8,11	1,30	0,65					4,11				23,09	23,09	0,32
					19			430	800	665	3180	390	160					1070				6714	6714	0,30
DG															5,76			1,06				6,82	6,82	0,09
															2335			575				2910	2910	0,13
BK						21,13	24,27	36,86	48,25	20,28	19,58	4,21		4,63	0,70	11,88	27,19		13,76			232,74	232,74	3,18
					1377	140	280	1300	4015	2565	4070	1095		2100	245	5710	12430		4055			39382	39382	1,75
DB			0,44	5,31																			5,75	0,08
			2	54																		56	0,00	
DB.S						19,67	83,31	33,22	16,46	16,15	10,00	9,22	11,36	2,38	10,06	44,02	5,08	3,15	8,99			273,07	273,07	3,73
					1836		530	3100	2700	3905	3060	2815	3590	1010	3655	19650	1420	685	935			48891	48891	2,17
DB.B							13,45	3,20	4,04		0,68	6,33		4,03		14,20	4,24					50,17	50,17	0,69
					320			100	660		160	2080		1355		6430	1885					12990	12990	0,58
DB.C																		3,20				3,20	3,20	0,04
																		930				930	930	0,04
JW								1,14														1,14	1,14	0,02

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione					Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent		
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe	I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i niezales.				
	plazowiny	haliz. zręby			1-10		11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140						141 i wyżej			
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25		
Rezerwy																										
					7			85															92	92	0,00	
WZ																	0,21						0,21	0,21	0,00	
																	75						75	75	0,00	
GB											0,85	3,18	0,37										4,40	4,40	0,06	
											210	980	125										1315	1315	0,06	
BRZ							1,66	0,57	5,38	13,25	11,96	23,34	2,94						4,76				63,86	63,86	0,87	
					25		35	115	960	2500	3425	5660	850						1165				14735	14735	0,65	
OL			2,44	17,82		2,07	45,40	175,37	82,39	87,87	54,51	50,39	19,06	10,77	5,26	3,29			11,27				547,65	567,91	7,77	
				284	1090		4255	35500	23225	26000	19275	16675	7200	4350	2190	1790			1850				143400	143684	6,37	
AK											0,64		2,93						2,96				6,53	6,53	0,09	
											45		1165						280				1490	1490	0,07	
OS									0,04			1,08											1,12	1,12	0,02	
									10			135											145	145	0,01	
Razem		23,02	4,78	42,23		293,38	367,55	776,23	505,02	645,63	735,48	1571,26	732,60	425,80	346,04	160,81	37,11	3,15	615,69	26,11			7241,86	7311,89	100,00	
		380	2	456	16834	310	7125	114835	127510	183550	265760	599220	313000	200695	157045	71680	15895	685	172665	8200			2255009	2255847	100,00	
Łącznie																										
SO		90,98	2,83	39,64		545,34	451,00	915,57	730,06	781,45	1160,24	2348,73	1393,02	888,52	798,55	187,74	35,14	23,96	1320,00	80,52			11659,84	11793,29	74,56	
		2225	45	462	27211	395	6315	134455	196015	226110	426400	900300	597020	411855	362900	79800	12745	6400	376595	26670			3791186	3793918	79,68	
MD									5,74	32,80	35,12	92,43		12,02					5,46				183,57	183,57	1,16	
					260				1405	6900	12765	33905		4885					750				60870	60870	1,28	
ŚW								3,78	13,26	15,75	16,68	4,71	2,34	1,14		2,93			4,91				65,50	65,50	0,41	
					207				430	3315	4595	5880	1470	995	630		1615		1175				20312	20312	0,43	
DG											0,70	0,45			17,15	2,36	3,59		27,96				52,21	52,21	0,33	
											420	275			11495	1095	2150		10905				26340	26340	0,55	
BK		5,42				64,36	74,86	129,13	115,76	89,15	37,62	59,85	3,76	15,00	27,05	18,53	43,50	76,35	129,89	3,74			888,55	893,97	5,65	
		15			4163	265	600	5865	11635	13585	8775	16470	950	6540	12365	8360	20455	38465	39635	1065			189193	189208	3,97	
DB		1,81	2,22	19,50																					23,53	0,15

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.	
	plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Rezerwy																								
		50	2	636																			688	0,01
DB.S						61,97	220,21	65,98	57,15	33,25	32,11	33,99	21,12	20,89	30,99	104,52	52,50	50,15	44,50			829,33	829,33	5,24
					4621	285	685	4820	8800	7655	8440	11065	7700	7650	13645	40070	23525	25530	8630			173121	173121	3,64
DB.B						16,55	13,99	10,32	9,57	3,90	3,81	6,83	3,36	5,53	7,25	18,15	7,12	3,70	3,34			113,42	113,42	0,72
					737			295	1405	530	1180	2165	1170	2010	2970	8020	3225	1620	500			25827	25827	0,54
DB.C								1,14		1,23					0,57	1,06	1,78		4,70			10,48	10,48	0,07
								95		270					215	575	835		1495			3485	3485	0,07
JW								1,14	4,84	4,41	4,53	1,01		1,64	0,54							18,11	18,11	0,11
					57			85	940	1270	1350	290		815	200							5007	5007	0,11
WZ										2,63							0,21					2,84	2,84	0,02
										815							75					890	890	0,02
JS																	2,09					2,09	2,09	0,01
																	465					465	465	0,01
GB											7,98	3,18	0,37	4,08								15,61	15,61	0,10
											2590	980	125	1745								5440	5440	0,11
BRZ				9,37			2,80	2,21	12,80	80,16	45,74	73,54	29,71	23,83		3,51	10,96		34,61			319,87	329,24	2,08
				212	171		35	505	2545	17160	12520	20225	10285	6470		860	2845		7660			81281	81493	1,71
OL			2,44	119,81		32,63	78,45	287,32	184,24	212,37	174,60	82,80	76,15	71,14	35,08	46,57	3,58		22,58			1307,51	1429,76	9,04
				1498	2462	755	7280	60190	50470	59175	55075	28455	30955	26885	13285	19455	1235		5100			360777	362275	7,61
AK										2,15		13,17	4,76	0,81					16,17			37,06	37,06	0,23
										345		3875	1215	170					1975			7580	7580	0,16
OS									0,04	1,59	5,46											7,09	7,09	0,04
									10	315	1135											1460	1460	0,03
LP							3,40			2,54				1,63		4,70						12,27	12,27	0,08
					50		210			390				920		1840						3410	3410	0,07
Ogółem		98,21	7,49	188,32		720,85	844,71	1416,59	1133,46	1263,38	1524,59	2720,69	1534,59	1046,23	917,18	392,37	158,17	154,16	1614,12	84,26		15525,35	15819,37	100
		2290	47	2808	39939	1700	15125	206740	276540	339115	536530	1019475	650415	470575	417075	162230	67015	72015	454420	27735		4756644	4761789	100

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zał.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zalesione		grunty zales. i nie zales.
	plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Rezerwaty																								
Procent		0,62	0,05	1,19		4,56	5,34	8,95	7,17	7,99	9,64	17,20	9,70	6,61	5,80	2,48	1,00	0,97	10,20	0,53		98,14	100,00	100
		0,05	0,00	0,06	0,84	0,04	0,32	4,34	5,81	7,12	11,27	21,40	13,66	9,88	8,76	3,41	1,41	1,51	9,54	0,58		99,89	100,00	100

Tabela nr IV - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
BŚW	SO		30,26		2,85		41,01	26,90	39,06	84,29	78,21	79,81	161,56	47,53	68,66	84,03	11,95	1,32					724,33	757,44	100	
			517		8	1902		640	6490	20970	16145	27295	58235	18560	28905	37030	4965	515					221652	222177	100	
	Razem		30,26		2,85		41,01	26,90	39,06	84,29	78,21	79,81	161,56	47,53	68,66	84,03	11,95	1,32					724,33	757,44	100	
				517		8	1902		640	6490	20970	16145	27295	58235	18560	28905	37030	4965	515					221652	222177	100
BW	SO									9,36				0,14									9,50	9,50	100	
						4				2435				45										2484	2484	100
	Razem								9,36				0,14										9,50	9,50	100	
						4				2435				45										2484	2484	100
BMŚW	SO		51,35	1,79	7,22		229,39	248,68	551,37	376,95	498,60	644,41	1494,80	790,79	460,90	451,87	86,30	1,23		504,45	26,92		6366,66	6427,02	98,39	
			1481		58	15643	150	2300	82840	104205	151115	241245	577880	335805	215185	202175	35695	390		163410	8825		2136863	2138402	99,59	
	MD												1,52											1,52	1,52	0,02
													715											715	715	0,03
	ŚW											1,41								0,80				2,21	2,21	0,03
						74						480								105				659	659	0,03
	BK						1,50	13,99		0,91	0,69													17,09	17,09	0,26
						417				65	180													662	662	0,03
	DB.S							26,48	5,01					4,37			0,52							36,38	36,38	0,56
						456			770					1270			145							2641	2641	0,12
	DB.B						10,87	13,99	3,89															28,75	28,75	0,44
						600																		600	600	0,03
	DB.C								1,14		1,23													2,37	2,37	0,04
									95		270													365	365	0,02
	BRZ							0,53	1,61	0,52	2,48	2,42	0,47											8,03	8,03	0,12
								35	345	100	640	665	105											1890	1890	0,09

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
	OL										1,16	1,50											2,66	2,66	0,04	
												90	440											530	530	0,02
	AK													0,88		0,81					3,43			5,12	5,12	0,08
														245		170					520			935	935	0,04
	LP								1,08															1,08	1,08	0,02
									75															75	75	0
Razem		51,35	1,79	7,22		241,76	304,75	563,02	378,38	503,47	650,43	1497,67	795,16	461,71	451,87	86,82	1,23		508,68	26,92		6471,87	6532,23	100		
		1481		58	17190	150	2410	84050	104370	152115	243010	578945	337075	215355	202175	35840	390		164035	8825		2145935	2147474	100		
BMW	SO				0,13				4,28	11,86		1,54								5,02			22,70	22,83	65,28	
							52		670	2915		550								1160			5347	5347	64,21	
	ŚW													1,69									1,69	1,69	4,83	
														835									835	835	10,03	
	BK								0,52														0,52	0,52	1,49	
									5														5	5	0,06	
	BRZ								1,13					8,80										9,93	9,93	28,4
							25							2115										2140	2140	25,7
Razem				0,13			1,13	4,80	11,86		1,54	8,80	1,69						5,02			34,84	34,97	100		
					77			675	2915		550	2115	835						1160			8327	8327	100		
BMB	SO				22,33			8,29					1,23		12,87	2,77	5,07	3,85	9,90				43,98	66,31	85,12	
					216	75			1465					355		3165	725	1420	1020	2405				10630	10846	88,78
	BRZ				6,26																			6,26	8,03	
					211																			211	1,73	
	OL														5,34									5,34	5,34	6,85
															1160									1160	1160	9,49
Razem				28,59				8,29				1,23		18,21	2,77	5,07	3,85	9,90				49,32	77,91	100		
				427	75			1465					355		4325	725	1420	1020	2405				11790	12217	100	
LMSW	SO		9,37	1,04	7,11		272,38	175,42	289,87	167,51	183,50	371,04	636,54	513,56	297,44	240,48	71,96	3,29	0,79	632,43	53,60		3909,81	3927,33	83,95	
			227	45	180	9146	245	3375	39675	45410	53755	135940	244220	226775	143370	115065	33155	1095	205	173170	17845		1242446	1242898	88,87	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.			
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej								
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		
	MD									1,02	19,54	15,20	3,81		3,76					2,97			46,30	46,30	0,99		
						23				235	4150	6150	1460		1410						435			13863	13863	0,99	
	ŚW										6,99	3,16	3,41	0,65				0,52			4,11			18,84	18,84	0,4	
						24						2140	1045	1080	160				205			1070			5724	5724	0,41
	DG																5,76	0,59			7,66			14,01	14,01	0,3	
																	2335	240			2220			4795	4795	0,34	
	BK							18,83	15,51	36,38	49,41	20,28	7,92	5,69		0,87	2,16	2,17	1,95	2,38	30,59			194,14	194,14	4,15	
							1495	140	165	1085	5185	2565	1830	1545		305	625	725	715	795	7310			24485	24485	1,75	
	DB		0,88			0,29																				1,17	0,03
						15																				15	0
	DB.S							22,18	100,90	17,75	4,51	19,58	15,12	15,84	9,24	10,81	6,57	27,07	11,90	14,51	10,60			286,58	286,58	6,13	
							2361	285	215	495	570	4705	3165	4855	3295	4215	3575	11775	5585	6750	1485			53331	53331	3,81	
	DB.B									1,22			0,68	6,33		4,03	5,58	8,58	7,12	1,49	1,71			36,74	36,74	0,79	
													160	2080		1355	2115	4040	3225	700	205			13880	13880	0,99	
	DB.C																0,57							0,57	0,57	0,01	
																	215							215	215	0,02	
	JW									1,14							0,54							1,68	1,68	0,04	
							7			85							200							292	292	0,02	
	GB													2,67										2,67	2,67	0,06	
														815										815	815	0,06	
	BRZ									0,60	7,49	11,74	12,58	28,61	15,18						18,89			95,09	95,09	2,03	
							106			160	1450	2275	3715	8850	5855						4380			26791	26791	1,92	
	OL										2,51	2,23		7,42	2,11									14,27	14,27	0,31	
							5				775	905		1140	915									3740	3740	0,27	
	AK											2,15		12,29	3,23						12,74			30,41	30,41	0,65	
												345		3630	855						1455			6285	6285	0,45	
OS										0,04	0,71	4,38											5,13	5,13	0,11		
										10	200	1000											1210	1210	0,09		

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
	LP							2,32															2,32	2,32	0,05	
						6		135															141	141	0,01	
	Razem		10,25	1,04	7,40		313,39	294,15	346,96	232,49	266,72	430,08	722,61	543,97	316,91	261,66	110,89	24,26	19,17	721,70	53,60		4658,56	4677,25	100	
			227	45	195	13173	670	3890	41500	53635	71040	153005	269675	237855	150655	124130	50140	10620	8450	191730	17845		1398013	1398480	100	
LMW	SO						2,56		9,77	8,64	13,77	9,52	6,50	13,59	7,50		0,36			13,22			85,43	85,43	29,26	
						168			1635	2055	3315	3165	2445	5380	3260		110			3090			24623	24623	35,98	
	ŚW								3,78	6,36	0,65	8,70	1,30										20,79	20,79	7,12	
						33			430	1940	190	3055	390											6038	6038	8,82
	BK									1,76													1,76	1,76	0,6	
											170													170	170	0,25
	DB				5,16																				5,16	1,77
						112																			112	0,16
	DB.S							9,72	10,64	21,38				2,51	1,92		0,54	2,47			5,79			54,97	54,97	18,83
							192		280	2225				745	585		190	505			505			5227	5227	7,64
	DB.B									1,98														1,98	1,98	0,68
										100														100	100	0,15
	BRZ								1,14		3,32	4,64	2,88	7,63	6,08									25,69	25,69	8,8
											735	1065	755	2355	1795									6705	6705	9,8
OL							0,83	4,53	24,66	14,13	14,83	11,45	6,00	3,82	2,61	1,97	3,33			6,90			95,06	95,06	32,57	
						49		305	4950	3845	4535	3585	2470	1480	1105	510	1315			1175			25324	25324	37	
OS												1,08											1,08	1,08	0,37	
												135											135	135	0,2	
Razem					5,16		13,11	16,31	61,57	34,21	33,89	33,63	23,94	23,49	12,03	1,97	4,23	2,47		25,91			286,76	291,92	100	
					112	442		585	9340	8745	9105	10695	8405	8655	4950	510	1615	505		4770			68322	68434	100	
LMB	SO								4,66	22,37													48,05	48,05	20,07	
						10			830	5380													11675	11675	23,45	
	ŚW											0,93											0,93	0,93	0,39	
											275												275	275	0,55	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
	BRZ				3,11					1,40	45,29	3,98	17,45	6,35	13,17		3,51						91,15	94,26	39,36	
					1	32				255	9885	1025	4085	1980	3440		860						21562	21563	43,31	
	OL				36,06			0,52	24,73	10,63	3,91	2,74	3,94	7,25	1,86	2,10	0,62	1,87					60,17	96,23	40,18	
					168	45		30	5670	3375	970	880	1540	2190	465	320	175	445					16105	16273	32,69	
	Razem				39,17			0,52	29,39	34,40	49,20	7,65	21,39	13,60	15,03	2,10	4,13	13,93	8,96					200,30	239,47	100
				169	87		30	6500	9010	10855	2180	5625	4170	3905	320	1035	3630	2270					49617	49786	100	
LŚW	SO								4,03	45,95	6,51	46,63	47,14	26,37	40,35	19,40	10,62	13,39		157,50			417,89	417,89	22,12	
						211			285	11820	1520	15460	16785	10070	17655	7905	3855	6540			34635			126741	126741	24,44
	MD									4,72	13,26	17,47	87,10		8,26						2,49			133,30	133,30	7,05
							237			1170	2750	5785	31730		3475						315			45462	45462	8,77
	ŚW									2,08	6,66	1,13			1,14		2,41							13,42	13,42	0,71
						46				385	1675	315			630		1410							4461	4461	0,86
	DG											0,70	0,45			11,39	1,77	3,59			20,30			38,20	38,20	2,02
												420	275			9160	855	2150			8685			21545	21545	4,15
	BK		5,42					44,03	45,36	92,23	63,68	68,87	29,01	54,16	3,76	14,13	24,89	16,36	41,55	73,97	99,30	3,74		675,04	680,46	36,02
			15				2251	125	435	4775	6215	11020	6765	14925	950	6235	11740	7635	19740	37670	32325	1065		163871	163886	31,61
	DB		0,93	0,49	4,08																				5,50	0,29
			50		71																				121	0,02
	DB.S							30,07	75,70	6,23	51,80	13,67	16,99	15,64	7,51	8,16	24,42	72,93	36,37	35,64	28,11			423,24	423,24	22,4
							1478		80	660	8110	2950	5275	5465	3135	2850	10070	26360	16830	18780	6640			108683	108683	20,96
	DB.B							4,24		3,23	9,57	3,90	3,13	0,50	3,36	1,50	1,67	9,57		2,21	1,63			44,51	44,51	2,36
							67			195	1405	530	1020	85	1170	655	855	3980		920	295			11177	11177	2,16
	DB.C																	1,06	1,78		4,70			7,54	7,54	0,4
																		575	835		1495			2905	2905	0,56
	JW										4,84	1,82	4,53	1,01		1,64								13,84	13,84	0,73
							50				940	520	1350	290		815								3965	3965	0,76
WZ											2,63						0,21						2,84	2,84	0,15	
											815						75						890	890	0,17	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
GB											7,98	0,51	0,37	4,08									12,94	12,94	0,68	
											2590	165	125	1745									4625	4625	0,89	
										0,07	12,30	20,63	7,48	1,57				6,13		15,72			63,90	63,90	3,38	
							7			5	2460	5265	1790	495					1545		3280			14847	14847	2,86
								0,47		6,40	7,13	1,83			4,83								20,66	20,66	1,09	
							7	55		1440	1760	420			1925									5607	5607	1,08
														1,53										1,53	1,53	0,08
														360										360	360	0,07
												0,88												0,88	0,88	0,05
												115												115	115	0,02
											2,54				1,63		4,70						8,87	8,87	0,47	
						44					390				920		1840						3194	3194	0,62	
	Razem		6,35	0,49	4,08		78,34	121,53	105,72	189,11	140,17	150,03	213,99	44,47	85,72	81,77	119,63	102,81	111,82	329,75	3,74		1878,60	1889,52	100	
			65		71	4398	125	570	5915	31490	26505	44665	71510	16305	36905	39730	46585	47640	57370	87670	1065		518448	518584	100	
LW	SO									3,13	0,86	7,29	0,96	1,04						7,38			20,66	20,66	8,82	
										825	260	2745	380	385						1130			5725	5725	9,84	
	MD											2,45											2,45	2,45	1,05	
												830											830	830	1,43	
	ŚW								4,82	0,73													5,55	5,55	2,37	
							30			990	305												1325	1325	2,28	
	DB			1,73	7,73																			9,46	4,04	
				2	343																			345	0,59	
	DB.S							6,49	15,61	0,84							0,33	1,76					25,03	25,03	10,68	
							134		110	670	120							125	605					1764	1764	3,03
DB.B						1,44																	1,44	1,44	0,61	
						70																	70	70	0,12	
JS																	2,09						2,09	2,09	0,89	
																	465						465	465	0,8	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
	BRZ										3,17	2,46	3,10		10,66								19,39	19,39	8,28	
											715	845	925		3030									5515	5515	9,48
	OL				0,54		0,99	3,51	15,31	14,09	30,97	19,10	5,28	16,15	16,42	5,77	4,39				15,68			147,66	148,20	63,26
						296		300	2185	3270	8535	6325	1940	5825	6120	2090	1315				3925			42126	42126	72,43
	Razem			1,73	8,27		2,43	10,00	30,92	22,88	35,73	31,30	9,34	17,19	27,08	5,77	6,81	1,76		23,06			224,27	234,27	100	
			2	343	530		410	2855	5205	9815	10745	3245	6210	9150	2090	1905	605		5055			57820	58165	100		
OL	SO																		4,31				4,31	4,31	0,6	
																			1520				1520	1520	0,9	
	ŚW												1,35										1,35	1,35	0,19	
													710											710	710	0,42
	DB.S																	3,13					3,13	3,13	0,44	
																		1475					1475	1475	0,87	
	BRZ										0,54	0,79		0,53										1,86	1,86	0,26
							1				120	250		160										531	531	0,31
	OL			2,44	74,99		19,32	51,15	196,67	56,72	105,66	75,72	49,40	22,32	30,35	10,46	10,22							627,99	705,42	98,51
					980	1528	755	5195	43695	15405	27720	21400	17860	9480	11530	4115	4930							163613	164593	97,5
Razem			2,44	74,99		19,32	51,15	196,67	56,72	106,20	77,86	49,40	22,85	30,35	10,46	13,35		4,31				638,64	716,07	100		
				980	1529	755	5195	43695	15405	27840	22360	17860	9640	11530	4115	6405		1520				167849	168829	100		
OLJ	SO								4,24						0,80								5,04	5,04	1,54	
									565						315									880	880	0,91
	ŚW										0,72												0,72	0,72	0,22	
											285													285	285	0,3
	BRZ																		4,83				4,83	4,83	1,48	
																			1300				1300	1300	1,35	
	OL				8,22		11,49	18,27	24,34	69,98	45,50	50,50	10,76	22,35	9,73	14,78	28,01	1,71					307,42	315,64	96,76	
					350	457		1395	3335	19085	14360	18260	3505	10005	4580	6250	11720	790					93742	94092	97,44	
Razem			8,22		11,49	18,27	28,58	69,98	46,22	50,50	10,76	22,35	10,53	14,78	28,01	6,54					318,01	326,23	100			
				350	457		1395	3900	19085	14645	18260	3505	10005	4895	6250	11720	2090					96207	96557	100		

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent		
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.			
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej								
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		
ŁŁ	SO																1,48						1,48	1,48	4,54		
																		600						600	600	5,84	
	DB				2,24																				2,24	6,87	
					95																				95	0,92	
	JW											2,59													2,59	7,95	
												750													750	7,3	
	OL									1,61	9,78	0,98	11,76		2,15										26,28	26,28	80,64
							75			355	3275	300	3765		1060										8830	8830	85,94
Razem				2,24					1,61	9,78	3,57	11,76		2,15										30,35	32,59	100	
				95		75			355	3275	1050	3765		1060										10180	10275	100	
Łącznie	SO		90,98	2,83	39,64		545,34	451,00	915,57	730,06	781,45	1160,24	2348,73	1393,02	888,52	798,55	187,74	35,14	23,96	1320,00	80,52		11659,84	11793,29	74,56		
			2225	45	462	27211	395	6315	134455	196015	226110	426400	900300	597020	411855	362900	79800	12745	6400	376595	26670		3791186	3793918	79,68		
	MD										5,74	32,80	35,12	92,43		12,02					5,46			183,57	183,57	1,16	
							260				1405	6900	12765	33905		4885					750			60870	60870	1,28	
	ŚW									3,78	13,26	15,75	16,68	4,71	2,34	1,14		2,93			4,91			65,50	65,50	0,41	
							207			430	3315	4595	5880	1470	995	630		1615			1175			20312	20312	0,43	
	DG											0,70	0,45				17,15	2,36	3,59		27,96			52,21	52,21	0,33	
												420	275				11495	1095	2150		10905			26340	26340	0,55	
	BK		5,42					64,36	74,86	129,13	115,76	89,15	37,62	59,85	3,76	15,00	27,05	18,53	43,50	76,35	129,89	3,74		888,55	893,97	5,65	
			15				4163	265	600	5865	11635	13585	8775	16470	950	6540	12365	8360	20455	38465	39635	1065		189193	189208	3,97	
	DB		1,81	2,22	19,50																				23,53	0,15	
			50	2	636																				688	0,01	
	DB.S							61,97	220,21	65,98	57,15	33,25	32,11	33,99	21,12	20,89	30,99	104,52	52,50	50,15	44,50			829,33	829,33	5,24	
							4621	285	685	4820	8800	7655	8440	11065	7700	7650	13645	40070	23525	25530	8630			173121	173121	3,64	
	DB.B							16,55	13,99	10,32	9,57	3,90	3,81	6,83	3,36	5,53	7,25	18,15	7,12	3,70	3,34			113,42	113,42	0,72	
							737			295	1405	530	1180	2165	1170	2010	2970	8020	3225	1620	500			25827	25827	0,54	
DB.C									1,14		1,23					0,57	1,06	1,78		4,70			10,48	10,48	0,07		
									95		270					215	575	835		1495			3485	3485	0,07		

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
		plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
	JW								1,14	4,84	4,41	4,53	1,01		1,64	0,54							18,11	18,11	0,11	
						57			85	940	1270	1350	290		815	200								5007	5007	0,11
	WZ										2,63							0,21						2,84	2,84	0,02
											815							75						890	890	0,02
	JS																	2,09						2,09	2,09	0,01
																		465						465	465	0,01
	GB											7,98	3,18	0,37	4,08									15,61	15,61	0,1
												2590	980	125	1745									5440	5440	0,11
	BRZ				9,37			2,80	2,21	12,80	80,16	45,74	73,54	29,71	23,83		3,51	10,96			34,61			319,87	329,24	2,08
					212	171		35	505	2545	17160	12520	20225	10285	6470		860	2845			7660			81281	81493	1,71
	OL			2,44	119,81		32,63	78,45	287,32	184,24	212,37	174,60	82,80	76,15	71,14	35,08	46,57	3,58			22,58			1307,51	1429,76	9,04
					1498	2462	755	7280	60190	50470	59175	55075	28455	30955	26885	13285	19455	1235			5100			360777	362275	7,61
	AK										2,15		13,17	4,76	0,81						16,17			37,06	37,06	0,23
											345		3875	1215	170						1975			7580	7580	0,16
	OS									0,04	1,59	5,46												7,09	7,09	0,04
										10	315	1135												1460	1460	0,03
	LP							3,40			2,54					1,63		4,70						12,27	12,27	0,08
							50	210			390					920		1840						3410	3410	0,07
Ogółem		98,21	7,49	188,32		720,85	844,71	1416,59	1133,46	1263,38	1524,59	2720,69	1534,59	1046,23	917,18	392,37	158,17	154,16	1614,12	84,26			15525,35	15819,37	100	
		2290	47	2808	39939	1700	15125	206740	276540	339115	536530	1019475	650415	470575	417075	162230	67015	72015	454420	27735			4756644	4761789	100	

Tabela nr V a - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem								
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII												
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				Powierzchnia zalesiona w ha								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20							
BŚW	SO	35,40	21,31	31,58	77,89	76,13	79,62	160,39	47,53	68,29	84,03	11,95	1,32					695,44	96,01							
	MD			1,02														1,02	0,14							
	ŚW				2,11													2,11	0,29							
	BK	0,33	0,49	0,55														1,37	0,19							
	DB.S		1,95	0,83														2,78	0,38							
	DB.B	0,97	0,40															1,37	0,19							
	DB.C			0,39														0,39	0,05							
	BRZ	4,22	2,75	4,30	3,43	2,08	0,19	1,17		0,37								18,51	2,56							
	OL	0,09		0,27	0,28														0,64	0,09						
	AK			0,12	0,58														0,70	0,10						
Razem	ha	41,01	26,90	39,06	84,29	78,21	79,81	161,56	47,53	68,66	84,03	11,95	1,32					724,33	100,00							
	%	5,66	3,71	5,39	11,64	10,80	11,02	22,31	6,56	9,48	11,60	1,65	0,18					100,00	100,00							
BW	SO				5,61				0,14									5,75	60,53							
	BRZ				3,75													3,75	39,47							
Razem	ha				9,36				0,14									9,50	100,00							
	%				98,53				1,47									100,00	100,00							
BMŚW	SO	168,76	161,30	376,28	340,17	472,18	617,27	1454,39	771,37	435,58	442,04	83,49	1,23		337,18	25,05		5686,29	87,88							
	MD	0,54	0,77	3,60	0,66	2,02	0,81	1,99		3,99	0,76							15,14	0,23							
	ŚW		0,70	9,32	3,94	5,39	6,82	2,93	0,70	0,58	0,08	1,96			4,05	1,52		37,99	0,59							
	DG									0,99	0,25				0,29			1,53	0,02							
	BK	19,69	52,28	57,92	6,13		2,15	1,43	3,54	15,90	5,81				17,14			181,99	2,81							
	DB.S	21,21	62,72	52,42	2,95	2,82	3,65	8,06	9,69	2,04	1,87	1,26			26,50			195,19	3,02							
	DB.B	27,48	20,06	14,02											119,09			180,65	2,79							
	DB.C			4,07	0,62	0,50	0,15											5,34	0,08							
	KL			0,23	0,05		0,16	0,09		0,16					0,40			1,09	0,02							

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem								
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII												
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				Powierzchnia zalesiona w ha								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20							
	JW		0,56	1,03	0,52		0,42	0,59							0,93			4,05	0,06							
	WZ					0,12				0,16								0,28	0,00							
	GB								0,28									0,28	0,00							
	BRZ	3,82	4,80	39,79	20,22	17,04	13,62	20,16	6,72	0,86	0,62	0,06			0,39			128,10	1,98							
	OL		0,72	3,71	1,69	1,76	2,50	1,57	0,43	0,52	0,13							13,03	0,20							
	AK			0,23	1,27	1,52	2,73	6,46	2,43	0,93	0,31				1,72	0,35		17,95	0,28							
	OS				0,11								0,05					0,16	0,00							
	WB					0,12												0,12	0,00							
	LP	0,26	0,84	0,40	0,05		0,15								0,54			2,24	0,03							
JRZ.B														0,45			0,45	0,01								
Razem	ha	241,76	304,75	563,02	378,38	503,47	650,43	1497,67	795,16	461,71	451,87	86,82	1,23	508,68	26,92		6471,87	100,00								
	%	3,74	4,71	8,70	5,85	7,78	10,05	23,13	12,29	7,13	6,98	1,34	0,02	7,86	0,42		100,00	100,00								
BMW	SO			2,14	8,51	1,23	1,97	0,51						3,70			18,06	51,83								
	ŚW			1,33	1,11	0,31		0,84						0,19			3,78	10,85								
	BK			0,31			0,54										0,85	2,44								
	DB.S			0,59			0,21										0,80	2,30								
	DB.B													0,94			0,94	2,70								
	KL				0,14												0,14	0,40								
	BRZ		0,79		1,27		6,08	0,34									8,48	24,34								
	OL		0,34	0,43	0,83												1,60	4,59								
LP														0,19			0,19	0,55								
Razem	ha		1,13	4,80	11,86	1,54	8,80	1,69						5,02			34,84	100,00								
	%		3,24	13,78	34,04	4,42	25,26	4,85						14,41			100,00	100,00								
BMB	SO			5,75			0,36		6,75	1,55	4,49	2,70	7,66				29,26	59,32								
	ŚW			0,88			0,25										1,13	2,29								
	DB.S						0,25										0,25	0,51								
	BRZ			1,66			0,37		4,39	0,69	0,58	1,15	2,24				11,08	22,47								
	OL								7,07	0,53							7,60	15,41								

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
Powierzchnia zalesiona w ha																		%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Razem	ha			8,29				1,23		18,21	2,77	5,07	3,85	9,90				49,32	100,00	
	%			16,81				2,49		36,92	5,62	10,28	7,81	20,07				100,00	100,00	
LMŚW	SO	144,80	98,30	174,95	125,45	157,89	322,64	567,56	469,84	256,82	203,62	64,66	2,41	0,89	313,87	47,55		2951,25	63,34	
	MD	1,13	2,28	0,56	8,33	19,35	13,34	22,10		4,76	1,22	0,12			3,06			76,25	1,64	
	ŚW	0,47	0,80	6,90	7,14	13,00	13,11	9,98	2,56	4,21	1,12	0,93	0,12		6,28			66,62	1,43	
	DG			0,04				2,72	0,19	0,23	1,00	3,19	0,76		2,15	0,92		11,20	0,24	
	CIS														0,18			0,18	0,00	
	BK	67,12	52,87	80,39	42,92	21,29	8,42	18,42	7,98	17,13	26,78	10,54	4,17	5,24	132,04	3,91		499,22	10,72	
	DB.S	90,37	130,75	58,94	17,02	18,98	23,96	31,24	12,83	14,77	10,44	24,38	9,38	10,81	223,52	0,83		678,22	14,56	
	DB.B	5,38	1,81	5,74	3,06	0,52	3,04	4,45		4,55	7,37	8,01	6,83	1,49	12,93			65,18	1,40	
	DB.C		0,07	1,00				0,54	0,79		2,65	0,69	0,45	0,23				6,42	0,14	
	KL			0,50						0,24	0,37			0,07	0,16			1,34	0,03	
	JW	0,58	0,29	0,75	2,78	1,94	2,00	0,14	0,14			1,13			0,09	3,85		13,69	0,29	
	WZ	0,29				0,54				0,14				0,17	0,12	0,23			1,49	0,03
	JS					0,03	0,16					0,05							0,24	0,01
	GB	0,64	0,11		1,35	0,19	0,69	1,15	1,55	1,44	2,73				0,09	3,36			13,30	0,29
	BRZ	0,98	2,26	12,94	19,24	20,74	30,25	46,76	31,44	6,24	0,79	0,16			10,09			181,89	3,90	
	OL	0,44	1,32	3,38	4,36	7,38	6,26	6,69	6,82	1,76	0,61	0,08	0,74	0,22	2,36			42,42	0,91	
	OL.S				0,15														0,15	0,00
AK	0,52		0,19	0,35	4,65	1,32	13,09	10,18	1,21	1,48	0,64	0,14		5,81	0,32		39,90	0,86		
OS				0,02	0,22	1,63		0,02			0,16		0,22					2,27	0,05	
LP	0,67	3,29	0,68	0,32				0,05			0,44			1,81			7,26	0,16		
CZM.P															0,07			0,07	0,00	
Razem	ha	313,39	294,15	346,96	232,49	266,72	430,08	722,61	543,97	316,91	261,66	110,89	24,26	19,17	721,70	53,60		4658,56	100,00	
	%	6,73	6,31	7,45	4,99	5,73	9,23	15,51	11,68	6,80	5,62	2,38	0,52	0,41	15,49	1,15		100,00	100,00	
LMW	SO	4,09	1,08	10,23	7,73	6,95	8,38	5,71	10,66	7,08		0,21	0,49	7,16				69,77	24,33	
	MD	0,16	0,30		0,29		0,14											0,89	0,31	
	ŚW	0,26	0,90	9,54	8,44	4,65	8,19	2,01	0,94		0,20							35,13	12,25	

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
Powierzchnia zalesiona w ha																		%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	DG						0,14											0,14	0,05	
	BK	0,40	0,73	2,47	1,63			0,31		0,19		0,26						5,99	2,09	
	DB.S	7,38	7,23	14,08	0,18	0,65			1,49	0,37	1,35		0,73	1,73		10,33			45,52	15,87
	DB.B			1,29												4,34			5,63	1,96
	DB.C		0,30	0,09															0,39	0,14
	KL							0,07								0,09			0,16	0,06
	JW	0,16		0,39	0,35				0,07										0,97	0,34
	WZ			0,11															0,11	0,04
	GB															0,26			0,26	0,09
	BRZ		1,36	1,55	5,32	8,43	5,10	6,31	5,57	0,63		0,05				2,03			36,35	12,68
	OL	0,41	4,09	21,82	10,27	13,21	10,87	7,38	5,71	2,78	1,77	2,84	0,25			1,62			83,02	28,94
	OL.S							0,17											0,17	0,06
	AK									0,24									0,24	0,08
	OS		0,04					0,64	0,34										1,02	0,36
	WB		0,08						0,25										0,33	0,12
LP	0,25	0,20										0,14			0,08			0,67	0,23	
Razem	ha	13,11	16,31	61,57	34,21	33,89	33,63	23,94	23,49	12,03	1,97	4,23	2,47		25,91			286,76	100,00	
	%	4,57	5,69	21,45	11,93	11,82	11,73	8,35	8,19	4,20	0,69	1,48	0,86		9,04			100,00	100,00	
LMB	SO			5,56	17,12	0,42		0,32	1,90	0,74			8,24	3,97				38,27	19,11	
	MD							0,32										0,32	0,16	
	ŚW			1,85	3,84	2,51	1,54		0,64	0,74								11,12	5,55	
	BK			0,31		0,83						0,35						1,49	0,74	
	DB.S			0,30					0,64		0,21							1,15	0,57	
	BRZ			2,32	3,60	40,29	4,05	17,21	3,26	11,51		3,16	4,18	4,99				94,57	47,22	
	OL		0,52	19,05	9,84	5,15	2,06	3,09	7,16	2,04	1,89	0,62	1,51					52,93	26,43	
	OS							0,45											0,45	0,22
Razem	ha		0,52	29,39	34,40	49,20	7,65	21,39	13,60	15,03	2,10	4,13	13,93	8,96				200,30	100,00	
	%		0,26	14,67	17,17	24,58	3,82	10,68	6,79	7,50	1,05	2,06	6,95	4,47				100,00	100,00	

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																		%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
LŚW	SO	0,95	2,77	3,54	37,20	5,54	37,91	39,13	21,01	32,91	19,48	12,82	11,47	1,22	58,77			284,72	15,16
	SO.S							0,12										0,12	0,01
	MD	2,02	10,85	2,98	6,39	10,60	19,25	65,80	1,46	6,49	2,06	0,52	2,03		4,17			134,62	7,17
	ŚW	1,54	1,08	0,40	7,72	5,69	5,74	15,05	1,85	4,24	3,06	1,36			4,48			52,21	2,78
	DG	0,95			1,14		1,02	0,37	0,20	0,44	11,26	1,99	2,10		11,43			30,90	1,64
	BK	36,84	47,38	70,59	59,10	67,82	27,93	45,58	2,86	18,08	21,50	21,97	35,11	71,74	116,25	3,37		646,12	34,39
	DB.S	31,76	57,25	20,96	47,40	15,81	17,73	19,70	7,27	7,41	19,65	44,27	40,07	31,36	107,88	0,20		468,72	24,95
	DB.B	3,12		1,22	7,46	6,57	6,08	0,97	3,36	1,66	2,18	8,39		1,58	1,23			43,82	2,33
	DB.C								0,15			1,65	2,33		2,34			6,47	0,34
	KL								0,17				0,18					0,35	0,02
	JW	0,23		2,23	6,28	2,73	3,61	0,56	0,65	1,15	1,07	1,19	0,36	2,57	4,96			27,59	1,47
	WZ					1,06				0,16		0,32		1,12	0,20			2,86	0,15
	JS				0,75	0,84	0,62	0,10	0,10	0,48			0,61		0,11			3,61	0,19
	GB	0,11	0,36	0,52	0,32	0,35	7,41	0,51	0,30	2,03		2,56	2,92		10,49			27,88	1,48
	BRZ			1,08	9,33	12,84	17,76	20,45	3,74	3,40	1,08	4,59	3,07	0,94	4,53			82,81	4,41
	OL		1,25	1,78	4,97	6,64	3,26	4,98	0,43	3,29	0,20	6,64	1,84	1,29	1,18	0,17		37,92	2,02
	OL.S				0,55	0,34												0,89	0,05
	AK					1,37	0,95		0,77	0,68		1,32						5,09	0,27
	TP							0,20										0,20	0,01
OS				0,42	0,68	0,76				0,23	6,32						8,41	0,45	
LP	0,82	0,59	0,42	0,08	1,29		0,47		3,30		3,72	0,72		1,73			13,14	0,70	
CZM.P								0,15									0,15	0,01	
Razem	ha	78,34	121,53	105,72	189,11	140,17	150,03	213,99	44,47	85,72	81,77	119,63	102,81	111,82	329,75	3,74		1878,60	100,00
	%	4,17	6,47	5,63	10,07	7,46	7,99	11,39	2,37	4,56	4,35	6,37	5,47	5,95	17,55	0,20		100,00	100,00
LW	SO			1,69	2,98	2,63	6,54	1,23	1,07	2,07					3,08			21,29	9,49
	MD		0,12				1,75	0,88										2,75	1,23
	ŚW			2,08	2,72	4,03	1,83	0,31	0,13		0,61	0,14		0,16				12,01	5,36
	BK	0,29		2,81	0,10		0,35								1,02			4,57	2,04

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem			
		I		II		III		IV		V		VI	VII						VIII	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej	Powierzchnia zalesiona w ha		%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	DB.S	0,10	4,76	9,11	0,68		0,11	0,29	0,26	1,74	0,86	2,43	1,22		10,16			31,72	14,14	
	DB.B	0,87																0,87	0,39	
	KL		0,05	0,14	0,08				0,62									0,89	0,40	
	JW			0,28					0,13		0,23				0,61			1,25	0,56	
	WZ	0,07	0,12	0,18	0,08													0,45	0,20	
	JS						0,05				0,71	1,25	0,40					2,41	1,07	
	GB	0,14																0,14	0,06	
	BRZ		0,10	1,74	2,44	2,14	3,16	1,26	1,55	6,20								18,59	8,29	
	OL	0,82	4,04	11,75	13,48	26,44	17,40	4,44	13,95	17,07	3,36	2,99	0,14		8,03			123,91	55,25	
	OL.S		0,50		0,32	0,49	0,11	0,31											1,73	0,77
	AK								0,10										0,10	0,04
LP	0,14	0,31	1,14															1,59	0,71	
Razem	ha	2,43	10,00	30,92	22,88	35,73	31,30	9,34	17,19	27,08	5,77	6,81	1,76		23,06			224,27	100,00	
	%	1,08	4,46	13,79	10,20	15,95	13,96	4,16	7,66	12,07	2,57	3,04	0,78		10,28			100,00	100,00	
OL	SO			2,26	2,11	1,25	1,00	0,19	0,93			0,32		2,16				10,22	1,60	
	MD					0,70												0,70	0,11	
	ŚW		0,33	2,46	3,22	2,26	2,81	0,30	0,16									11,54	1,81	
	BK			2,28				0,38		0,38								3,04	0,48	
	DB.S		0,89	5,85	0,19	0,05		0,01	0,21	1,60		2,81						11,61	1,82	
	DB.B			0,18														0,18	0,03	
	JW				0,14	0,22												0,36	0,06	
	JS			0,08				0,05		0,46								0,59	0,09	
	BRZ	0,54	0,89	8,62	1,19	7,09	3,35	2,31	0,92	2,88	0,30			0,86				28,95	4,53	
	OL	18,78	49,04	174,94	49,67	92,03	70,70	45,85	20,63	25,03	10,16	10,22		1,29				568,34	88,99	
	OL.S				0,09	1,69													1,78	0,28
OS				0,11	0,30													0,41	0,06	
WB					0,61		0,31											0,92	0,14	
Razem	ha	19,32	51,15	196,67	56,72	106,20	77,86	49,40	22,85	30,35	10,46	13,35		4,31				638,64	100,00	

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	%	3,03	8,01	30,79	8,88	16,63	12,19	7,74	3,58	4,75	1,64	2,09		0,67				100,00	100,00
OLJ	SO			2,55	0,24	0,91	1,06		0,10	0,56	0,22	0,36	0,97					6,97	2,19
	MD					0,91												0,91	0,29
	ŚW			1,33	3,67	0,44	0,64		0,35									6,43	2,02
	BK			0,53			0,41											0,94	0,30
	DB.S	2,36			1,16		0,54		0,31			1,70						6,07	1,91
	KL										0,14							0,14	0,04
	JW					0,15							0,17					0,32	0,10
	JS				0,89	0,85												1,74	0,55
	GB				0,12													0,12	0,04
	BRZ			5,00	2,67	3,34	2,18	0,78	0,15	1,28				2,89				18,29	5,75
	OL	9,13	18,27	19,17	60,18	39,40	45,15	9,44	21,44	8,69	14,42	25,95	2,51					273,75	86,08
	OL.S				1,05		0,52	0,54											2,11
AK					0,22													0,22	0,07
Razem	ha	11,49	18,27	28,58	69,98	46,22	50,50	10,76	22,35	10,53	14,78	28,01	6,54					318,01	100,00
	%	3,61	5,75	8,99	22,00	14,53	15,88	3,38	7,03	3,31	4,65	8,81	2,06					100,00	100,00
LŁ	SO											0,59						0,59	1,94
	BK											0,15						0,15	0,49
	DB.S					0,78												0,78	2,57
	JW					1,29												1,29	4,25
	BRZ											0,15						0,15	0,49
	OL			1,61	9,78	1,50	11,76		2,15			0,59						27,39	90,26
Razem	ha			1,61	9,78	3,57	11,76		2,15		1,48							30,35	100,00
	%			5,30	32,22	11,76	38,76		7,08		4,88							100,00	100,00
Łącznie	SO	354,00	284,76	616,53	625,01	723,90	1075,65	2231,25	1325,06	810,80	750,94	178,89	28,83	15,90	723,76	72,60		9817,88	63,25
	SO.S							0,12										0,12	0,00
	MD	3,85	14,32	8,16	15,67	33,58	35,29	91,09	1,46	15,24	4,04	0,64	2,03		7,23			232,60	1,50
	ŚW	2,27	3,81	36,09	43,91	37,97	40,99	30,83	8,17	9,77	5,07	4,39	0,12		15,16	1,52		240,07	1,55

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																		%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	DG	0,95		0,04	1,14		3,88	0,56	0,43	2,43	14,70	2,75	2,10		13,87	0,92		43,77	0,28
	CIS														0,18			0,18	0,00
	BK	124,67	153,75	218,16	109,88	89,94	39,26	66,66	14,38	51,68	54,09	33,27	39,28	76,98	266,45	7,28		1345,73	8,67
	DB.S	153,18	265,55	163,08	69,58	39,09	45,99	61,25	31,58	28,91	33,03	77,58	52,40	42,17	378,39	1,03		1442,81	9,29
	DB.B	37,82	22,27	22,45	10,52	7,09	9,12	5,42	3,36	6,21	9,55	16,40	6,83	3,07	138,53			298,64	1,92
	DB.C		0,37	5,55	0,62	0,50	0,69	0,79	0,15	2,65	0,69	2,10	2,56		2,34			19,01	0,12
	KL		0,05	0,87	0,27		0,16	0,78	0,41	0,53	0,14		0,25		0,65			4,11	0,03
	JW	0,97	0,85	4,68	10,07	6,33	6,03	1,36	0,92	1,15	2,43	1,19	0,53	2,66	10,35			49,52	0,32
	WZ	0,36	0,12	0,29	0,08	1,72			0,14	0,32		0,32	0,17	1,24	0,43			5,19	0,03
	JS			0,08	1,64	1,72	0,83	0,15	0,10	0,94	0,76	1,25	1,01		0,11			8,59	0,06
	GB	0,89	0,47	0,52	1,79	0,54	8,10	1,66	2,13	3,47	2,73	2,56	2,92	0,09	14,11			41,98	0,27
	BRZ	9,56	12,95	79,00	72,46	113,99	79,66	122,86	53,69	37,76	3,48	8,75	11,29	9,03	17,04			631,52	4,07
	OL	29,67	79,59	257,91	165,35	193,51	169,96	83,44	78,72	68,25	33,07	49,93	6,99	2,80	13,19	0,17		1232,55	7,94
	OL.S		0,50		2,16	2,52	0,80	0,85										6,83	0,04
	AK	0,52		0,54	2,20	7,76	5,00	19,55	13,72	2,82	1,79	1,96	0,14		7,53	0,67		64,20	0,41
	TP							0,20										0,20	0,00
	OS		0,04		0,66	1,20	3,03	0,79	0,02		0,23	6,53		0,22				12,72	0,08
	WB		0,08			0,73		0,56										1,37	0,01
	LP	2,14	5,23	2,64	0,45	1,29	0,15	0,52		3,30	0,44	3,86	0,72		4,35			25,09	0,16
	CZM.P								0,15							0,07		0,22	0,00
	JRZ.B														0,45			0,45	0,00
Ogółem	ha	720,85	844,71	1416,59	1133,46	1263,38	1524,59	2720,69	1534,59	1046,23	917,18	392,37	158,17	154,16	1614,12	84,26		15525,35	100,00
	%	4,64	5,44	9,12	7,30	8,14	9,82	17,53	9,88	6,74	5,91	2,53	1,02	0,99	10,40	0,54		100,00	100,00

Tabela nr V b - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				Miąższość w m3		%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
BŚW	SO		600	5290	19730	15515	27250	57660	18560	28705	37030	4965	515					215820	98,21	
	MD			360														360	0,16	
	ŚW				280													280	0,13	
	BK			45														45	0,02	
	DB.S			20														20	0,01	
	DB.C			35														35	0,02	
	BRZ		40	655	715	630	45	575		200								2860	1,3	
	OL			80	105														185	0,08
	AK			5	140														145	0,07
Razem	m3		640	6490	20970	16145	27295	58235	18560	28905	37030	4965	515					219750	100	
	%		0,29	2,95	9,54	7,35	12,42	26,51	8,45	13,15	16,85	2,26	0,23					100,00	100	
BW	SO				1555				45									1600	64,52	
	BRZ				880													880	35,48	
Razem	m3				2435				45									2480	100	
	%				98,19				1,81									100,00	100	
BMŚW	SO	100	2060	68480	96990	144445	232810	563510	328050	206115	197810	34890	390		158730	8535		2042915	95,95	
	MD		5	405	170	535	325	745		1720	330							4235	0,2	
	ŚW			1365	920	1315	3100	1505	370	225	1110	195			1130	180		11415	0,54	
	DG									905	135				215			1255	0,06	
	BK		65	2915	330		535	1710	1855	4525	1455	355			2550			16295	0,77	
	DB.S	40	90	2215	360	720	1025	2640	3320	875	945	360			505			13095	0,62	
	DB.B	10		455											150			615	0,03	
	DB.C			410	100	95	15											620	0,03	
	KL			15	10		40	30		30								125	0,01	
JW			85	65		120	230			40				120			660	0,03		

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem								
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII												
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				Miąższosc w m3								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20							
	WZ					5				30									35	0						
	GB								65										65	0						
	BRZ		185	6510	4640	4170	3645	5945	2520	390	235	25				155			28420	1,34						
	OL		10	1140	315	450	625	585	145	235	40								3545	0,17						
	AK			55	420	375	760	2040	755	305	75					480	110		5375	0,25						
	OS				40								15						55	0						
	WB					5													5	0						
	LP				10		10												20	0						
Razem	m3	150	2415	84050	104370	152115	243010	578940	337080	215355	202175	35840	390		164035	8825		2128750	100							
	%	0,01	0,11	3,95	4,90	7,15	11,42	27,19	15,83	10,12	9,50	1,68	0,02		7,71	0,41		100,00	100							
BMW	SO			420	2235		420	560	250						1160			5045	61,15							
	ŚW			145	205		130		440									920	11,15							
	BK							130										130	1,58							
	DB.S			55				80										135	1,64							
	KL				30													30	0,36							
	BRZ				185			1345	145										1675	20,3						
	OL			55	260														315	3,82						
Razem	m3			675	2915		550	2115	835						1160			8250	100							
	%			8,18	35,33		6,67	25,64	10,12						14,06			100,00	100							
BMB	SO			1160				130		1530	430	1375	800	2040				7465	63,72							
	ŚW			80				70										150	1,28							
	DB.S							50										50	0,43							
	BRZ			225				105		745	125	45	220	365				1830	15,62							
	OL									2050	170							2220	18,95							
Razem	m3			1465				355		4325	725	1420	1020	2405				11715	100							
	%			12,51				3,03		36,91	6,19	12,12	8,71	20,53				100,00	100							
LMŚW	SO	220	2100	31820	37340	47640	120455	221420	211700	126140	102340	30245	860	205	151670	15890		1100045	79,44							
	MD		40	60	2885	4510	4480	8155		2020	580	25			880			23635	1,71							

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				Miąższosc w m3		%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	SW		70	800	1690	4130	5225	3725	1075	2385	465	355	40		2940			22900	1,65	
	DG			5			1730	165	200	615	2095	415			2225	780		8230	0,59	
	BK	220	335	2880	3000	3070	1930	5375	2855	7385	8860	4250	1725	1965	18775	810		63435	4,58	
	DB.S	100	1135	2525	2220	3525	5755	9850	5280	6070	4550	10530	4430	5355	7360	220		68905	4,98	
	DB.B			330	375	95	575	1485		1580	3140	3835	3095	700	630			15840	1,14	
	DB.C		5	30			150	245		950	260	170	120					1930	0,14	
	KL			50					70	115				45				280	0,02	
	JW		10	60	465	425	590	45	55	125	405			30	30	495			2735	0,2
	WZ					105				40				55	50	15			265	0,02
	JS					5	40				25								70	0,01
	GB	15	5		215	25	180	360	315	285	515				35	310			2260	0,16
	BRZ	115	95	2140	3975	4180	8780	13675	10730	1995	205	45				3770			49705	3,59
	OL		60	750	1345	2260	2245	1695	2755	580	120	30	170	60	820				12890	0,93
	OL.S				25														25	0
	AK			15	80	995	395	3460	2775	410	440	210	50		1730	130			10690	0,77
OS				5	75	475		5			30		50					640	0,05	
LP		35	35	15				20						110				325	0,02	
CZM.P											20					15		35	0	
Razem	m3	670	3890	41500	53635	71040	153005	269675	237855	150655	124130	50140	10620	8450	191730	17845		1384840	100	
	%	0,05	0,28	3,00	3,87	5,13	11,05	19,47	17,18	10,88	8,96	3,62	0,77	0,61	13,84	1,29		100,00	100	
LMW	SO		40	1930	2110	1980	2760	2040	4345	3120		65	90		3035			21515	31,7	
	MD		45		65		50											160	0,24	
	SW		20	1005	2260	1125	2925	875	320		120							8650	12,74	
	DG						115											115	0,17	
	BK			75	105			150		60		90						480	0,71	
	DB.S		10	995	10	115		435	120	410		285	360		580			3320	4,89	
	DB.B				10													10	0,01	
	DB.C		15	10														25	0,04	

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem								
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII												
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				Miaższosc w m3								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20							
	KL							25										25	0,04							
	JW			50	20			25										95	0,14							
	WZ			5														5	0,01							
	BRZ		80	200	1145	1755	1215	1645	1575	185		15			610			8425	12,41							
	OL		365	5060	3030	4130	3515	3035	2250	1175	390	1105	55		545			24655	36,31							
	OL.S						35											35	0,05							
	AK								45									45	0,07							
	OS		5				80	120										205	0,3							
	WB		5						55									60	0,09							
	LP												55					55	0,08							
Razem	m3		585	9340	8745	9105	10695	8405	8655	4950	510	1615	505		4770			67880	100							
	%		0,86	13,76	12,88	13,41	15,77	12,38	12,75	7,29	0,75	2,38	0,74		7,03			100,00	100							
LMB	SO			1015	4385	115		135	615	225			2135	1130				9755	19,7							
	MD							120										120	0,24							
	ŚW			195	870	1205	335		250	190								3045	6,15							
	BK					110						65						175	0,35							
	DB.S			35					250		45							330	0,67							
	BRZ			375	670	8250	1150	3970	785	2940		795	935	1140				21010	42,42							
	OL		30	4880	3085	1175	695	1210	2270	550	275	175	560					14905	30,09							
	OS								190									190	0,38							
Razem	m3		30	6500	9010	10855	2180	5625	4170	3905	320	1035	3630	2270				49530	100							
	%		0,06	13,12	18,19	21,92	4,40	11,36	8,42	7,88	0,65	2,09	7,33	4,58				100,00	100							
LŚW	SO			710	10730	1365	12555	14220	8275	14565	7940	5065	5030	555	27700			108710	21,15							
	SO.S							45										45	0,01							
	MD			275	1750	2180	6125	22230	355	2205	820	170	810		2020			38940	7,58							
	ŚW				1550	1685	2575	8300	875	2460	1995	780			2665			22885	4,45							
	DG				150		705	255	190	360	10435	1435	1595		11210			26335	5,12							
	BK	125	180	3315	5105	11725	6945	12790	870	7745	9095	9435	18050	36160	28255	930		150725	29,32							

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
Miąższosc w m3																		%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	DB.S		255	830	6660	2830	4935	5075	2690	2635	7700	17970	18505	17985	9980	135		98185	19,1	
	DB.B			70	1075	650	1585	240	1170	755	1045	3480		850	240			11160	2,17	
	DB.C								10			925	1175		1265			3375	0,66	
	KL								105				75					180	0,04	
	JW			210	640	525	1065	90	120	615	160	445	145	790	690			5495	1,07	
	WZ					295				100		105		555	45			1100	0,21	
	JS				200	175	165	30	30	175				135	50			960	0,19	
	GB				45	90	1590	165	95	930			620	610	1325			5470	1,06	
	BRZ			130	2230	2500	4750	5810	1120	1285	260	535	740	75	1635			21070	4,1	
	OL		135	355	1135	1720	1045	2085	165	1505	50	2475	505	400	545			12120	2,36	
	OL.S				125	80													205	0,04
	AK					355	325		225	170			330						1405	0,27
	TP							60											60	0,01
	OS				80	135	300				45	1295							1855	0,36
	LP			20	15	195			115		1400	185	1520	265		45			3760	0,73
CZM.P									10									10	0	
Razem	m3	125	570	5915	31490	26505	44665	71510	16305	36905	39730	46585	47640	57370	87670	1065		514050	100	
	%	0,02	0,11	1,15	6,13	5,16	8,69	13,91	3,17	7,18	7,73	9,06	9,27	11,16	17,05	0,21		100,00	100	
LW	SO			310	805	645	2395	445	335	710					1215			6860	11,97	
	MD						600	220										820	1,43	
	ŚW			85	515	1140	745	100	10		400	40			170			3205	5,59	
	BK						95								75			170	0,3	
	DB.S			115	95		40	115	50	545	245	765	445					2415	4,22	
	KL			10	10			115										135	0,24	
	JW			30							95							125	0,22	
	WZ				15													15	0,03	
	JS						15				275	235	115					640	1,12	
BRZ		10	300	495	460	835	420	265	1565								4350	7,59		

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				Miąższosc w m3	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	OL		375	1980	3215	7490	5985	1730	5515	6330	1075	865	45		3595			38200	66,68
	OL.S		25		55	80	35	100										295	0,51
	AK							35										35	0,06
	LP			25														25	0,04
Razem	m3		410	2855	5205	9815	10745	3245	6210	9150	2090	1905	605		5055			57290	100
	%		0,72	4,98	9,09	17,13	18,75	5,66	10,84	15,97	3,65	3,33	1,06		8,82			100,00	100
OL	SO			385	540	365	180	35	325			160		570				2560	1,54
	MD					160												160	0,1
	ŚW		35	340	795	670	1150	125	20									3135	1,88
	BK			190				125		135								450	0,27
	DB.S			265	25	10			75	690		1315						2380	1,43
	DB.B			10														10	0,01
	JW				25	30												55	0,03
	JS			15				10		105								130	0,08
	BRZ	15	75	1430	315	1450	820	705	290	1075	45				190			6410	3,85
	OL	740	5085	41060	13630	24550	20210	16790	8930	9525	4070	4930		760				150280	90,36
	OL.S				20	485												505	0,3
	OS				55	75												130	0,08
WB					45		70										115	0,07	
Razem	m3	755	5195	43695	15405	27840	22360	17860	9640	11530	4115	6405		1520			166320	100	
	%	0,45	3,12	26,29	9,26	16,74	13,44	10,74	5,80	6,93	2,47	3,85		0,91			100,00	100	
OLJ	SO			405	70	310	455		50	230	65	160	320					2065	2,16
	MD					275												275	0,29
	ŚW			150	570	160	240		140									1260	1,32
	BK					75												75	0,08
	DB.S				65		130		75			580						850	0,89
	KL										30							30	0,03
	JW					40								55				95	0,1

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem								
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII												
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				Miąższosc w m3								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20							
	JS				135	145													280	0,29						
	GB				25														25	0,03						
	BRZ			420	555	845	410	195	25	395				660					3505	3,66						
	OL		1395	2925	17345	12830	16800	3155	9715	4270	6155	10980	1055						86625	90,46						
	OL.S				320		150	155											625	0,65						
	AK					40													40	0,04						
Razem	m3		1395	3900	19085	14645	18260	3505	10005	4895	6250	11720	2090					95750	100							
	%		1,46	4,07	19,93	15,30	19,07	3,66	10,45	5,11	6,53	12,24	2,18					100,00	100							
ŁŁ	SO											240						240	2,38							
	BK											55						55	0,54							
	DB.S					235												235	2,33							
	JW					330												330	3,27							
	BRZ												55					55	0,54							
	OL			355	3275	485	3765		1060			250						9190	90,94							
Razem	m3			355	3275	1050	3765		1060			600						10105	100							
	%			3,51	32,41	10,39	37,26		10,49			5,94						100,00	100							
Łącznie	SO	320	4800	111925	176490	212380	399280	860155	572550	381340	345615	77165	10140	4500	343510	24425		3524595	74,71							
	SO.S							45										45	0							
	MD		90	1100	4870	7660	11580	31470	355	5945	1730	195	810		2900			68705	1,46							
	ŚW		125	4165	9655	11430	16425	14700	3500	5260	4090	1370	40		6905	180		77845	1,65							
	DG			5	150		2550	420	390	1880	12665	1850	1595		13650	780		35935	0,76							
	BK	345	580	9420	8540	14905	9580	20280	5580	19850	19410	14250	19775	38125	49655	1740		232035	4,92							
	DB.S	140	1490	7055	9435	7435	11885	18245	11860	11225	13485	31805	23740	23340	18425	355		189920	4,03							
	DB.B	10		875	1450	745	2160	1725	1170	2335	4185	7315	3095	1550	1020			27635	0,59							
	DB.C		20	485	100	95	165	245	10	950	260	1095	1295		1265			5985	0,13							
	KL			75	50		40	170	175	145	30		120					805	0,02							
	JW		10	435	1215	1350	1775	390	175	740	700	445	230	820	1305			9590	0,2							
	WZ			5	15	405			40	130		105	55	605	60			1420	0,03							

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem								
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII												
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				Miąższosc w m3								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20							
	JS			15	335	325	220	40	30	280	300	235	250		50			2080	0,04							
	GB	15	5		285	115	1770	525	475	1215	515	620	610	35	1635			7820	0,17							
	BRZ	130	485	12385	15805	24240	21650	34390	17455	10775	870	1515	2555	1770	6170			150195	3,18							
	OL	740	7455	58640	46740	55090	54885	30285	32805	26220	12345	20810	2390	1220	5505			355130	7,53							
	OL.S		25		545	645	220	255										1690	0,04							
	AK			75	640	1765	1480	5500	3835	885	515	540	50		2210	240		17735	0,38							
	TP							60										60	0							
	OS		5		180	285	855	310	5		45	1340		50				3075	0,07							
	WB		5			50		125										180	0							
	LP		35	80	40	195	10	135		1400	295	1575	265		155			4185	0,09							
CZM.P								10		20						15		45	0							
Ogółem	m3	1700	15130	206740	276540	339115	536530	1019470	650420	470575	417075	162230	67015	72015	454420	27735		4716710	100							
	%	0	0	4	6	7	11	22	14	10	9	3	1	2	10	1		100	100							

Tabela nr VI - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności

Gospodarstwo	Wiek ręb.	Gat. pan.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem pow. zales
			I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				
			1.sty	11	21	31	41	51	61	71	81	91	101	121	141 i				
			10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	120	140	wyż.				
Powierzchnia zalesiona w ha / miąższość w m3																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
SPECJALNE (S)	100	SO	5,90	4,09	17,19	25,21	2,11	3,48	13,99	13,80	40,32	19,85	11,20	31,34	23,96	10,64			223,08
					2860	5980	665	1520	5355	6490	15925	10035	3870	11525	6400	3770			74395
	100	MD						1,09			3,76								4,85
								360			1410								1770
	80	ŚW					1,09	2,43			1,14		2,93						7,59
							390	760			630		1615						3395
	80	DG											0,59	3,59					4,18
													240	2150					2390
	100	BK		1,67			0,82					8,53	0,85	14,36	72,64				98,87
				15			130					4410	250	7310	36805				48920
	140	DB.S		1,61						1,70	1,92	1,88	35,21	6,11	32,84				81,27
										670	585	1030	11250	1945	18470				33950
	140	DB.B										1,89	3,20						5,09
												610	1305						1915
	80	DB.C											1,06						1,06
													575						575
	80	JW					2,59				1,64								4,23
							750				815								1565
	120	JS											2,09						2,09
													465						465
	80	GB									4,08								4,08
											1745								1745
	80	BRZ				1,40	47,68	3,98	17,45	6,93	23,83		3,51	10,96					115,74

Gospodarstwo	Wiek rębn.	Gat. pan.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem pow. zales
			I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				
			1.sty	11	21	31	41	51	61	71	81	91	101	121	141 i				
			10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	120	140	wyż.				
Powierzchnia zalesiona w ha / miazszość w m3																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
						255	10405	1025	4085	2160	6470		860	2845					28105
	80	OL	12,57	25,34	60,74	110,08	93,35	104,72	26,38	44,94	57,49	30,47	35,42	3,58					605,08
			40	2480	11425	30015	24935	32545	8780	17155	21425	12135	14290	1235					176460
	60	AK								1,43									1,43
										460									460
	60	OS						5,46											5,46
								1135											1135
	80	LP					0,46						1,70						2,16
							75						400						475
	Ra-		18,47	32,71	77,93	136,69	148,10	121,16	57,82	68,80	134,18	62,62	97,76	69,94	129,44	10,64			1166,26
	zem		40	2495	14285	36250	37350	37345	18220	26935	49005	28220	35120	27010	61675	3770			377720
LASÓW OCHRONNYCH (O)		SO											0,51						0,51
													190						190
	100	SO	288,93	247,45	376,29	363,93	274,22	528,05	867,54	685,58	449,64	454,44	88,82	3,20		743,78	54,41		5426,28
			225	4290	57390	96065	77575	192635	327805	291440	206790	204245	37715	1060		211020	18470		1726725
	100	MD				1,02	32,80	34,03	92,43		8,26					5,46			174,00
						235	6900	12405	33905		3475					750			57670
	80	ŚW				10,44	12,34	6,14	3,41	1,69						0,80			34,82
						2515	3540	1940	1080	835						105			10015
	80	DG						0,70	0,45			11,39	1,77			26,90			41,21
								420	275			9160	855			10330			21040
	100	BK	43,23	48,92	92,27	67,51	68,05	18,04	55,64	3,76	10,37	17,82	5,80	1,95	3,71	116,13	3,74		556,94
			125	305	4565	7620	10890	4705	15375	950	4440	7710	2400	715	1660	35580	1065		98105
	140	DB.S	42,30	135,29	32,76	40,69	17,10	22,11	24,77	8,06	16,59	19,05	26,98	42,66	14,16	35,51			478,03
			285	155	1720	6100	3750	5380	8250	3440	6055	8960	9845	20640	6375	7695			88650
	140	DB.B	16,55	0,54	7,12	5,53	3,90	3,13	0,50	3,36	1,50	5,36	0,75	2,88	3,70	3,34			58,16
					195	745	530	1020	85	1170	655	2360	285	1340	1620	500			10505
	80	DB.C			1,14		1,23					0,57		1,78		1,50			6,22

Gospodarstwo	Wiek rębn.	Gat. pan.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem pow. zales
			I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				
			1.sty	11	21	31	41	51	61	71	81	91	101	121	141 i				
			10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	120	140	wyż.				
Powierzchnia zalesiona w ha / miąższość w m3																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
					95		270					215		835		565			1980
	80	JW				4,84	1,82	4,53	1,01			0,54							12,74
						940	520	1350	290			200							3300
	120	WZ					2,63												2,63
							815												815
	80	GB						7,13											7,13
								2380											2380
	80	BRZ		1,14	1,64	6,02	22,27	29,80	34,93	19,84						29,85			145,49
					390	1330	4660	8070	10690	7275						6495			38910
	80	OL	17,99	20,31	103,67	26,96	50,78	39,64	23,18	20,47	7,23	3,70	9,00			11,31			334,24
			715	2095	23135	7950	14205	11855	8415	8500	2640	850	3890			3250			87500
	60	AK					1,51		10,24	3,33	0,81					13,21			29,10
							300		2710	755	170					1695			5630
	60	OS					1,59												1,59
							315												315
	80	LP		3,40			2,08				1,63		3,00						10,11
				210			315				920		1440						2885
	Ra-		409,00	457,05	614,89	526,94	492,32	693,30	1114,10	746,09	496,03	512,87	136,63	52,47	21,57	987,79	58,15		7319,20
	zem		1350	7055	87490	123500	124585	242160	408880	314365	225145	233700	56620	24590	9655	277985	19535		2156615
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	100	SO	69,97	11,39	41,92	124,07	180,23	121,99	265,29	102,27	68,41	35,59	14,39	0,60					1036,12
				125	6630	31845	50525	42755	99300	40855	29755	15185	5985	160					323120
	80	ŚW						1,35											1,35
								710											710
	100	BK			0,52														0,52
					5														5
	80	BRZ		0,53				2,78	3,36										6,67
				35				805	1000										1840
	80	OL	1,42	26,04	94,66	34,87	42,16	20,15	18,72	7,95	4,36	0,91	2,15						253,39

Gospodarstwo	Wiek ręb.	Gat. pan.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem pow. zales
			I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				
			1.sty	11	21	31	41	51	61	71	81	91	101	121	141 i				
			10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	120	140	wyż.				
Powierzchnia zalesiona w ha / miąższość w m3																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
				2170	20175	8900	12290	7770	6945	3985	1960	300	1275						65770
	Ra-		71,39	37,96	137,10	158,94	222,39	146,27	287,37	110,22	72,77	36,50	16,54	0,60					1298,05
	zem			2330	26810	40745	62815	52040	107245	44840	31715	15485	7260	160					391445
(GPZ)	100	SO	180,54	188,07	480,17	216,85	324,89	506,72	1201,91	591,37	330,15	288,67	72,82			565,58	26,11		4973,85
			170	1900	67575	62125	97345	189490	467840	258235	159385	133435	32040			161805	8200		1639545
	100	MD				4,72													4,72
						1170													1170
	80	ŚW			3,78	2,82	2,32	6,76	1,30	0,65						4,11			21,74
					430	800	665	2470	390	160						1070			5985
	80	DG										5,76				1,06			6,82
												2335				575			2910
	100	BK	21,13	24,27	36,34	48,25	20,28	19,58	4,21		4,63	0,70	11,88	27,19		13,76			232,22
			140	280	1295	4015	2565	4070	1095		2100	245	5710	12430		4055			38000
	140	DB.S	19,67	83,31	33,22	16,46	16,15	10,00	9,22	11,36	2,38	10,06	42,33	3,73	3,15	8,99			270,03
				530	3100	2700	3905	3060	2815	3590	1010	3655	18975	940	685	935			45900
	140	DB.B		13,45	3,20	4,04		0,68	6,33		4,03		14,20	4,24					50,17
					100	660		160	2080		1355		6430	1885					12670
	80	DB.C														3,20			3,20
																930			930
	80	JW			1,14														1,14
					85														85
	120	WZ											0,21						0,21
													75						75
	80	GB						0,85	3,18	0,37									4,40
								210	980	125									1315
	80	BRZ		1,13	0,57	5,38	10,21	9,18	17,80	2,94						4,76			51,97
					115	960	2095	2620	4450	850						1165			12255
	80	OL	0,65	6,76	28,25	12,33	26,08	10,09	14,52	2,79	2,06					11,27			114,80

Gospodarstwo	Wiek rębn.	Gat. pan.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem pow. zales
			I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				
			1.sty	11	21	31	41	51	61	71	81	91	101	121	141 i				
			10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	120	140	wyż.				
Powierzchnia zalesiona w ha / miąższość w m3																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
				535	5455	3605	7745	2905	4315	1315	860					1850			28585
	60	AK					0,64		2,93							2,96			6,53
							45		1165							280			1490
	60	OS				0,04													0,04
						10													10
	Ra-		221,99	316,99	586,67	310,89	400,57	563,86	1261,40	609,48	343,25	305,19	141,44	35,16	3,15	615,69	26,11		5741,84
	zem		310	3245	78155	76045	114365	204985	485130	264275	164710	139670	63230	15255	685	172665	8200		1790925
OGÓLEM GOSP. (G)			293,38	354,95	723,77	469,83	622,96	710,13	1548,77	719,70	416,02	341,69	157,98	35,76	3,15	619,80	52,22		7039,89
			310	5575	104965	116790	177180	257025	592375	309115	196425	155155	70490	15415	685	172665	8200		2182370
Łącznie			720,85	844,71	1416,59	1133,46	1263,38	1524,59	2720,69	1534,59	1046,23	917,18	392,37	158,17	154,16	1614,12	84,26		15525,35
			1700	15125	206740	276540	339115	536530	1019475	650415	470575	417075	162230	67015	72015	454420	27735		4716705

Tabela nr VIII a - Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących

Gatunek panujący	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	Procent
	I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Bieżący roczny przyrost miąższości w m ³																		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
SO	70	2260	11525	9230	7270	10570	19165	10310	6525	5175	1000	115	50	5085	350		88700	79,38
MD				65	215	340	695		65					10			1390	1,24
ŚW			65	215	190	235	35	20	5		10			15			790	0,71
DG						20	5			135	15	15		115			305	0,27
BK	40	75	655	925	690	350	545	25	130	175	120	220	405	490	15		4860	4,35
DB.S	5	145	480	495	295	220	220	135	105	190	470	190	195	60			3205	2,87
DB.B			35	85	10	30	35	25	40	40	90	25	15				430	0,38
DB.C			10		5						10	10		10			45	0,04
JW			10	35	50	25			10								130	0,12
WZ					25												25	0,02
JS																		
GB						65	20		20								105	0,09
BRZ		15	25	85	505	295	295	125	65		5	20		100			1535	1,37
OL	165	655	3585	1805	1445	975	425	380	290	135	140	5		45			10050	8,99
AK					5		65	10						5			85	0,08
OS						20											20	0,02
LP		10			30				10		30						80	0,07
Razem	280	3160	16390	12940	10735	13145	21505	11030	7265	5850	1890	600	665	5935	365		111755	100

Przyrost tablicowy w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębnym = 94990m³/rok = 94990m³/10 lat = 85% całości spodziewanego przyrostu okresowego tablicowego

Tabela nr XI - Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Typ siedliskowy lasu(TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przepadłe	Razem
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym				
		przy zadrzewieniu										
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5		
powierzchnia - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
BŚW		41,01										41,01
BMŚW		139,75										139,75
LMŚW		55,10	0,78									55,88
LMW		10,55										10,55
LŚW		40,27										40,27
LW		2,43										2,43
OL		18,24	1,08									19,32
OLJ		3,59										3,59
Ogółem		310,94	1,86									312,80

Tabela nr XII - Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana	
1	2	3	4	5	6	7	
KO	BMŚW		BK	4,84	44,8	12	
	BMŚW		DB.B	412,45	30,3	12	
	BMŚW		DB.S	89,89	31,2	11	
	BMŚW		JRZ.B	1,50	30,0	22	
	BMW		DB.B	5,02	30,0	12	
	LMŚW		BK	95,44	55,4	12	
			9110		11,42	53,9	12
			9160		1,71	100,0	12
		LMŚW		DB.B	27,69	38,1	12
		LMŚW		DB.S	565,66	40,6	12
			9110		13,89	40,0	11
			9170		5,41	30,0	22
		LMŚW		JW			
			9110		0,48	70,0	11
		LMW		DB.B	5,79	60,0	12
		LMW		DB.S	20,12	40,0	12
		LŚW		BK	50,95	79,3	12
			9110		10,84	50,0	12
			9130		29,53	64,4	12
			9160		7,39	80,0	12
		LŚW		DB.B	1,93	40,0	21
		LŚW		DB.S	160,46	44,5	12
			9130		3,58	40,0	11
			9160		23,75	49,1	12
			9170		18,93	46,2	11
		LŚW		GB	8,11	70,0	12
			9160		14,28	60,0	11
	LW		DB.S	20,84	46,0	12	
		91F0		2,22	40,0	12	
Razem				1614,12	41,3	12	
KDO	BMŚW		ŚW	8,85	15,4	12	
	LMŚW		BK	3,46	10,0	12	
	LMŚW		DB.S	2,67	10,0	11	
	LŚW		BK				
		9160		3,74	50,0	11	
Razem				18,72	20,5	12	
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMŚW		BK	12,68	27,4	12	
	BMŚW		DB.B	27,24	38,6	11	
	BMŚW		DB.S	25,84	30,0	12	
	BMŚW		SO	101,20	97,4	11	
	BMW		BK	0,52	100,0	22	
	LMŚW		BK	39,05	86,2	12	
		9110		12,33	90,0	12	

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6	7
		9170		6,00	30,0	22
	LMŚW		DB.S	76,22	40,7	12
	LMŚW		SO	296,90	98,4	11
	LMW		DB.S	1,22	83,1	22
	LMW		SO	2,56	100,0	12
	LŚW		BK	117,76	90,3	12
		9110		1,90	100,0	12
		9130		15,06	90,8	12
		9160		4,33	80,0	12
	LŚW		DB.S	51,31	85,9	12
	LW		DB.S	1,77	90,0	12
	OLJ		OL	7,90	100,0	12
Razem				801,79	83,9	12
Ogółem				2434,63	55,2	12

Tabela nr XIII – Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzania lasu

L.p.	Wskaźnik	Jedn.	Stan na:							
			u. definitywne 1.10.1962	I rewizja (Myslibórz) 1.10.1972	II rewizja (Myslibórz)	II rewizja (Różańsko) 1.01.1985	III rewizja 1.01.1996	IV rewizja 1.01.2006	V rewizja 1.01.2016	VI rewizja 1.01.2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	-	-	-	11 755,23	12 161,89	12 877,89	13 721,92	15819,37
2	Zasoby miąższości	tys. m ³	-	-	-	1 991 169	2 707 140	3 467 145	4 487 853	4 761 789
3	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku									
	II a	m ³	112	98	100	99	127	163	201	146
	II b	m ³	164	195	184	185	207	264	297	244
	III a	m ³	195	242	244	246	283	297	357	268
	III b	m ³	223	253	285	288	310	360	379	352
	IV a	m ³	256	267	291	291	343	342	447	375
	IV b	m ³	245	313	299	294	349	387	411	424
	V a	m ³	256	310	305	308	340	426	457	450
	V b	m ³	251	290	362	366	331	387	443	455
	VI	m ³	308	334	338	294	398	374	467	413
VII	m ³	345	395	297	290	288	371	450	424	
VIII i starsze	m ³	-	-	-	-	-	297	480	467	
Klasa odnowienia	m ³	-	325	220	208	194	224	309	282	
Klasa do odnowienia	m ³	-	290	230	233	-	461	332	329	
4	Przeciętna zasobność na 1 ha (pow. leśnej zalesionej i niezalesionej)	m ³	139	156	177	173	223	270	327	301
5	Przeciętny wiek drzewostanów	lata	40	39	42	41	47	52	58	63
6	Spodziewany bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha - tablicowy	m ³	-	-	-	-	7,86	8,15	8,88	7,20
7	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1ha (za okres ubiegły)	m ³	-	1,87	1,94	-	1,52	1,43	1,83	3,34
8	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1ha (za okres ubiegły)	m ³	-	1,04	1,52	-	2,38	3,19	2,73	4,03
9	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący użyteczny przyrost drzewostanów na ha	m ³	-	-	5,56	-	8,9	10,54	13,23	8,77

Tabela nr XIV – Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębnego

Gospodarstwo (sposób zagospodarowania)	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych na okres obowiązywania planu	Etat przyjęty na okres obowiązywania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzętnięcia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
	m ³ brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	252	0	0
LASÓW OCHRONNYCH (O)	30 669	33 653	29 071	30 669	972	23 542	329 654	329 654
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	3 327 7,82	5 606 14,22	5 823 13,53	5 606 13,53	139 4,00	X 0,00	X 0,00	24 181 6,16
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)	19 614	27 716	23 358	23 358	3 354	16 601	X	228 229
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)	X	X	X	X	0	0	0	
RAZEM GOSPODARSTWO (G)	22 941	33 322	29 181	28 964	3 493	16 601	0	252 410
OGÓLEM NADLEŚNICTWO	53 610	66 975	58 252	59 633	4 465	40 395	329 654	582 064

Orientacyjny etat wg pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych w lasach wielofunkcyjnych nadleśnictwa: 58252 m³ brutto

Tabela nr XV - Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach

Gospodarstwo Sposób zagosp.	Rębnie zupełne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa 1)	Ogółem
		cięcia uprząt.	cięcia pozost.	razem		
	ha					
1	2	3	4	5	6	7
SPECJALNE (S)						
LASÓW OCHRONNYCH (O)	158,32	572,21	944,50	1516,71		1675,03
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	61,57					61,57
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)	1,45	457,72	764,82	1222,54		1223,99
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)						
RAZEM GOSPODARSTWO (G)	63,02	457,72	764,82	1222,54		1285,56
OGÓŁEM OBREB	221,34	1029,93	1709,32	2739,25		2960,59
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO	221,34	1029,93	1709,32	2739,25		2960,59

1) - należy zaliczyć również rębnię stopniową udoskonaloną z okresem odnowienia ponad 40 lat

Tabela nr XVI - Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębne we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku													Razem
		I		II		III		IV		V		VI	VII		
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Czyszczenia późne (CPP)	Razem														
Trzebieże wczesne (TW)	SO	3,95	114,27	848,05	294,87										1261,14
	ŚW			3,78	3										6,78
	BK		1,6	66,04	50,41	2,34									120,39
	DB.S		2,63	40,71	34,82										78,16
	DB.B			4,12	6,7										10,82
	DB.C			1,14											1,14
	JW			1,14	2,29										3,43
	BRZ		0,53	2,21	4,57										7,31
	OL	13,46	39,4	246,11	45,78										344,75
	LP		1,84												1,84
	Razem	17,41	160,27	1213,3	442,44	2,34								1835,76	
Trzebieże późne (TP)	SO		1,66		407,08	768,66	1073,99	2217,97	1199,39	266,05	43,05	8,07	3,29	5989,21	
	MD				4,72	21,76	34,03	91,81						152,32	
	ŚW				10,26	13,14	8,45							31,85	
	DG									3,42				3,42	
	BK		0,53	7,13	40,32	84,3	37,62	58,01	1,38	9,5	1,76	9,79	10,31	260,65	
	DB.S		0,25		17,48	32,33	32,11	25,68	14	15,3	26,57	59,4	24,94	248,06	
	DB.B				2,87		3,81	3,95	3,36		5,36	18,15	5,73	43,23	
	DB.C					1,23								1,23	
	JW				2,55	4,41	3,98			1,64				12,58	
	WZ					2,63								2,63	
	GB						7,98							7,98	
	BRZ				6,11	25,6	29,48	14,83						76,02	

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku													
		I		II		III		IV		V		VI	VII	Razem	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	OL				28,26	53,69	25,45	11,16							118,56
	AK								1,53						1,53
	LP					2,08						3			5,08
	Razem		2,44	7,13	519,65	1009,83	1256,9	2423,41	1219,66	292,49	80,16	98,41	44,27		6954,35
Razem trzebieże	SO	3,95	115,93	848,05	701,95	768,66	1073,99	2217,97	1199,39	266,05	43,05	8,07	3,29		7250,35
	MD				4,72	21,76	34,03	91,81							152,32
	ŚW			3,78	13,26	13,14	8,45								38,63
	DG										3,42				3,42
	BK		2,13	73,17	90,73	86,64	37,62	58,01	1,38	9,5	1,76	9,79	10,31		381,04
	DB.S		2,88	40,71	52,3	32,33	32,11	25,68	14	15,3	26,57	59,4	24,94		326,22
	DB.B			4,12	9,57		3,81	3,95	3,36		5,36	18,15	5,73		54,05
	DB.C			1,14		1,23									2,37
	JW			1,14	4,84	4,41	3,98				1,64				16,01
	WZ					2,63									2,63
	GB						7,98								7,98
	BRZ		0,53	2,21	10,68	25,6	29,48	14,83							83,33
	OL	13,46	39,4	246,11	74,04	53,69	25,45	11,16							463,31
	AK									1,53					1,53
	LP		1,84			2,08						3			6,92
Razem	17,41	162,71	1220,43	962,09	1012,17	1256,9	2423,41	1219,66	292,49	80,16	98,41	44,27		8790,11	
Łącznie	SO	3,95	115,93	848,05	701,95	768,66	1073,99	2217,97	1199,39	266,05	43,05	8,07	3,29		7250,35
	MD				4,72	21,76	34,03	91,81							152,32
	ŚW			3,78	13,26	13,14	8,45								38,63
	DG										3,42				3,42
	BK		2,13	73,17	90,73	86,64	37,62	58,01	1,38	9,5	1,76	9,79	10,31		381,04
	DB.S		2,88	40,71	52,3	32,33	32,11	25,68	14	15,3	26,57	59,4	24,94		326,22
	DB.B			4,12	9,57		3,81	3,95	3,36		5,36	18,15	5,73		54,05
DB.C			1,14		1,23									2,37	

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku												Razem
		I		II		III		IV		V		VI	VII	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	JW			1,14	4,84	4,41	3,98			1,64				16,01
	WZ					2,63								2,63
	GB						7,98							7,98
	BRZ		0,53	2,21	10,68	25,6	29,48	14,83						83,33
	OL	13,46	39,4	246,11	74,04	53,69	25,45	11,16						463,31
	AK								1,53					1,53
	LP		1,84			2,08						3		6,92
Ogółem		17,41	162,71	1220,43	962,09	1012,17	1256,9	2423,41	1219,66	292,49	80,16	98,41	44,27	8790,11

Tabela nr XVII- Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć

Kategoria cięć	Powierzchnia ha		Miąższość grubizny w m3	
	cięć* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
I. Użytki rębne: A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	2 960,59	1 408,99	582 064	490 489
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			29 103	24 518
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	2 960,59	1 408,99	611 167	515 007
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego) 1. uprzątnięcie płazowin 2. uprzątnięcie nasien- ników i przestojów 3. pozostałe			1070	909
Razem nie zaliczone			1070	909
Razem użytki rębne	2 960,59	1 408,99	612 237	515 916
II. Użytki przedrębne A. Czyszczenia B. Trzebieże	8790,11		0 606250	0 485000
Razem użytki przedrębne (m3 wg przyjęt. etatu)	8790,11		606250	485000
Ogółem użytki główne (I+II)	11 750,70	1 408,99	1 218 487	1 000 916

* dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej bez uwzględniania powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu

Orientacyjna porównawcza wielkość użytkowania ogółem z uwzględnieniem etatu wg pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych = 101 348 m³ grubizny netto/1 rok (obliczenie brutto > netto z zastosowaniem odpowiednich proporcji)

Tabela nr XVIII - Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu

Typ siedliskowy lasu	Odnowienia i zalesienia							Poprawki i uzupełnienia	Ogółem odnowienia i zalesienia oraz poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszytów	Pielęgnowanie				Melioracje	
	otwarte			pod osłoną			razem				upraw		młodników	razem	wodne	agrotechniczne
	halizny, piazowiny, zręby	grunty nieleśne	zręby projektowane	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesianie luk i przerzedzeń					pielęgnowanie gleby	czyszczenia wczesne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
BMSW	51,35		135,37	512,71	38,32	1,21	738,96		738,96		233,32	212,33	445,38	891,03		596,73
BMW			2,99	3,47			6,46		6,46		1,55	2,46	1,65	5,66		6,46
BŚW	30,26		71,95				102,21		102,21		38,66	14,85	45,79	99,30		71,95
BW																
LŁ																
LMB																
LMŚW	10,25		7,03	623,81	24,48	1,33	666,90	0,50	667,40		297,10	340,35	574,08	1211,53		555,96
LMW			1,76	18,53		0,38	20,67		20,67		20,40	21,07	17,01	58,48		17,05
LŚW	6,35		0,89	154,37	4,22		165,83		165,83		79,03	210,88	233,60	523,51		155,88
LW				8,41		0,48	8,89		8,89		1,66	5,58	25,85	33,09		8,41
OL			1,35			0,10	1,45		1,45		0,10		16,91	17,01		1,35
OLJ						0,72	0,72		0,72		1,46	0,74	15,38	17,58		
OGÓLEM	98,21		221,34	1321,30	67,02	4,22	1712,09	0,50	1712,59		673,28	808,26	1375,65	2857,19		1413,79

<i>Orientacyjna powierzchnia poprawek na gruntach projektowanych do odnowienia (10%)</i>	171
<i>Orientacyjna wielkość pielęgnowania projektowanych odnowień: pielęgnowanie gleby – (80% sumy powierzchni zrębów projektowanych i odnowień pod osłoną przy rębniach złożonych w zaokrągleniu do pełnych hektarów)</i>	1234
<i>Orientacyjna wielkość pielęgnowania projektowanych odnowień: pielęgnowanie upraw -(CW) – (40% sumy powierzchni zrębów projektowanych i odnowień pod osłoną przy rębniach złożonych w zaokrągleniu do pełnych hektarów)</i>	617
<i>Powierzchnia CP</i>	1375,65
<i>Powierzchnia CP-P</i>	0,00

Tabela XXI - Zestawienie drewna martwego

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia w ha	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
BMB	49,32	2,48	122,28	7,40	365,12	9,88	487,40
BMŚW	5925,36	4,99	29589,22	3,18	18838,04	8,17	48427,26
BMW	33,19	4,38	145,36	5,85	194,24	10,23	339,59
BŚW	656,42	5,24	3442,28	3,63	2382,86	8,87	5825,14
BW	9,50	5,68	53,99	13,40	127,27	19,08	181,26
LŁ	30,35	7,86	238,41	19,44	590,14	27,30	828,55
LMB	199,78	2,16	430,53	6,28	1254,74	8,44	1685,27
LMŚW	4010,47	4,64	18590,19	3,74	15011,24	8,38	33601,43
LMW	257,34	4,50	1158,79	13,61	3503,28	18,11	4662,07
LŚW	1585,99	3,27	5180,62	6,49	10287,16	9,76	15467,77
LW	206,85	5,00	1033,48	14,00	2896,69	19,00	3930,17
OL	568,17	4,19	2381,31	10,19	5787,19	14,38	8168,50
OLJ	288,25	4,34	1251,35	12,01	3460,89	16,35	4712,25
Razem obręb 1	13820,99	4,60	63617,80	4,68	64698,87		128316,67
Ogółem n-ctwo	13820,99		63617,80		64698,87		128316,67

VII. ZAŁĄCZNIKI

1. PROTOKÓŁ NARADY TECHNICZNO GOSPODARCZEJ

PROTOKÓŁ ustaleń

**Narady Techniczno – Gospodarczej (NTG)
w sprawie opracowania planu urządzenia lasu
Nadleśnictwa Różańsko**

RDLP w Szczecinie

w dniu 02.12.2025 r.

Część A

Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urzędniowych oraz ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

Skład osobowy NTG

Przewodniczący:

Paweł Gzyl – Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Szczecinie

Członkowie komisji:

Grzegorz Majchrzak – Naczelnik Wydziału Urządzania Lasu i Geoinformatyki RDLP w Szczecinie

Bernard Piecyk – Naczelnik Wydziału Hodowli Lasu RDLP w Szczecinie

Jolanta Sojka – Naczelnik Wydziału Komunikacji i Społecznych Funkcji Lasu RDLP w Szczecinie

Edyta Kowalczyk – Naczelnik Wydziału Ochrony Ekosystemów Leśnych RDLP w Szczecinie

Rafał Perz – Kierownik Zespołu Ochrony Lasu w Szczecinku

Maciej Szabla – Naczelnik Wydziału Kontroli i Ochrony Mienia

Ewa Szalek Jerzykowska – Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi

Tomasz Witek – Nadleśniczy Nadleśnictwa Różańsko

W obradach uczestniczyli:

Dariusz Jaczewski – Główny Specjalista SL RDLP w Szczecinie

Anna Błaszczyk – Podinspektor ds. infrastruktury drogowej i ochrony środowiska Urząd Gminy Lubiszyn

Klaudia Wierzejewska – Urząd Gminy Lubiszyn

Kamila Bednarska – Starostwo powiatowe w Gorzowie Wlkp.

Jolanta Lis – Urząd Miejski Myślibórz

Krzysztof Siemaszko – Urząd Gminy Myślibórz

Katarzyna Małecka	– Urząd Gminy Nowogródek Pomorski
Marlena Bulanowska	– Referent ds. ochrony środowiska Urząd Gminy Nowogródek Pomorski
Wojciech Balewski	– Starszy Specjalista SL RDLP w Szczecinie
Maciej Lipka	– Główny Specjalista SL RDLP w Szczecinie
Iłona Jaworska	– Specjalista SL Nadleśnictwa Różańsko
Anna Tokarska	– Specjalista SL Nadleśnictwa Różańsko
Stella Wiszniewska	– Starszy Specjalista SL Nadleśnictwa Różańsko
Jarosław Zygała	– Zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Różańsko
Barbara Rzechółka	– Urząd Miejski Dębno
Agnieszka Puchała	– Specjalista SL Nadleśnictwa Różańsko
Paweł Guzikowski	– Dyrektor BULiGL O/Gorzów Wlkp
Lukasz Sikora	– Kierownik Pracowni Urządzania Lasu BULiGL O/Gorzów Wlkp.
Adam Bajon	– Zastępca Dyrektora BULiGL O/Gorzów Wlkp
Magdalena Małecka	– Starszy Taksator BULiGL O/Gorzów Wlkp.
Marek Schiller	– Prezes Oddziału Ligi Ochrony Przyrody Dębno
Julita Cyga-Rutkowska	– Starszy Specjalista SL Nadleśnictwa Różańsko

W wyniku dyskusji nad materiałami przedłożonymi na posiedzeniu przyjęto poniższe ustalenia.

1. Ocena mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu.

Podczas narady zaakceptowano ostateczną wersję mapy przeglądowej obszarów chronionych oraz funkcji lasów, która uwzględnia dane i informacje uzyskane w toku prac urzędzeniowych zgodnie z obowiązującymi kryteriami i stanem na gruncie. Projekt lasów ochronnych sporządzony na podstawie ustaleń Komisji Założeń Planu, uwzględniający obowiązujące przepisy zyskał aprobatę. Będzie on podstawą do wystąpienia o uchylenie aktualnej Decyzji Ministra Środowiska i sporządzenia wniosku o wydanie nowej decyzji dotyczącej uznania lasów za ochronne lub pozbawienia ich tego charakteru zgodnie z projektem planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Różańsko na lata 2026 – 2035.

2. Akceptacja, przedstawionego w projekcie planu urządzenia lasu, zakresu i formy podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu.

Gospodarka leśna w Nadleśnictwie Różańsko ma charakter wielofunkcyjny i jest prowadzona z zachowaniem funkcji ochronnych i społecznych tzn. środowiskotwórczych, ekologicznych i gospodarczych. Największe znaczenie mają funkcje ochronne, oraz społeczne (rekreacyjne, retencyjne). Główną funkcją gospodarczą jest produkcja drewna. Udostępnienie lasów pozwala pozyskiwać płody runa leśnego przez społeczeństwo oraz prowadzić gospodarkę łowiecką.

Całość ww. działalności jest zbieżna ze strategią i kierunkami rozwoju zawartymi w analizowanych dokumentach planistycznych szczebla wojewódzkiego, powiatowego, gminnego, które wpisują się w model gospodarowania wielofunkcyjnego.

Po przeanalizowaniu dostępnych materiałów planistycznych stwierdzono, że projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Różańsko na lata 2026 – 2035 jest zgodny ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach ochrony środowiska, które zostaną przedstawione w elaboracie.

Klasyfikację użytków rolnych przyjęto zgodnie z rejestrem gruntów przekazany przez Nadleśnictwo.

3. Rozbieżności rodzajów użytków gruntowych.

Zgodnie z protokołem z KZP, Nadleśnictwo Różańsko udostępniło Wykonawcy dokumenty dotyczące stanu posiadania potrzebne do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu. Rozbieżności pomiędzy stanem ewidencyjnym gruntów i stanem faktycznym zostały zgłoszone w formie wykazu rozbieżności z podkładem mapowym. Nadleśniczy podjął decyzje w sprawie ich usunięcia. Grunty przyjęte do końca 2026 roku ujęto w opracowanym planie.

4. Zmiany granic i numeracji oddziałów.

W Nadleśnictwie Różańsko z dniem 01.01.2026 obowiązuje podział na 10 leśnictw. Liczbę i przeciętną powierzchnię oddziałów, pododdziałów oraz wyłączeń nieliterowanych przedstawia poniższe zestawienie.

Liczba oddziałów	Liczba leśnictw	Liczba pododdziałów literowanych	Średnia powierzchnia pododdziału literowanego
651	10	5728	2,92

5. Zakres wykorzystania wskaźników spodziewanego przyrostu bieżącego, tabelarycznego oraz użytecznego.

Po analizie wskaźników przedstawionych w referatach i koreferatach Nadleśniczego, oraz wykonawcy projektu planu urządzenia lasu zdecydowano o przyjęciu rozmiaru miąższości użytkowania przedrębego na poziomie 64 % przyrostu bieżącego, spodziewanego w okresie obowiązywania planu z wszystkich drzewostanów nieprzewidzianych do użytkowania rębego. Z analizy wynika, że w okresie gospodarczym 2026 – 2035 zapas na powierzchni leśnej zalesionej zmaleje statystycznie o 2,23 % a przeciętna zasobność zmniejszy się o 7 m³/ha do 299 m³/ha.

6. Akceptacja testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych.

W celu inwentaryzacji miąższości zasobów Nadleśnictwa statystyczną metodą reprezentatywną założono 1403 próbne powierzchnie kołowe z dodatkowym pomiarem drewna martwego.

Komisja odbioru uznała przedłożone do kontroli prace za wykonane prawidłowo i nadające się do dalszego opracowania. Podczas NTG zaakceptowano test kontroli pomiaru miąższości.

7. Ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

Podczas NTG przyjęto bez uwag szczegółową analizę gospodarki przeszłej w oparciu o referaty: Nadleśniczego, Kierownika ZOL w Szczecinku, Naczelnika Wydziału Urządzenia Lasu i Geoinformatyki w zakresie wykonania dotyczącego skutków realizacji planu na środowisko i obszary natura 2000 zgodnie z ustaleniami przyjętymi w prognozie oddziaływania na środowisko i koreferacie Wykonawcy projektu PUL. Wynikające z oceny wnioski zostały uwzględnione przy projekcie PUL dla Nadleśnictwa Różańsko na lata 2026 – 2035.

8. Wnioski w sprawie ogólnej hodowli lasu.

Problemy i wytyczne w zakresie postępowania z zakresu hodowli lasu zostały szczegółowo przedstawione w referatach i koreferatach Nadleśniczego i Wykonawcy projektu PUL. Wnioski zostały uwzględnione w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Różańsko.

W elaboracie zostanie zamieszczone zestawienie opisanych powierzchni z odnowieniem naturalnym zgodnie z Zarządzeniem nr 58/2012 z dnia 31.08.2012 r. Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie zaleceń w zakresie uznawania, ewidencjonowania i oceny odnowień naturalnych.

9. Wnioski w sprawie ogólnej ochrony lasu.

Zagrożenia, problemy i wytyczne w zakresie postępowania dotyczącego ochrony lasu zostały szczegółowo przedstawione w referatach: Kierownika ZOL w Szczecinku, Nadleśniczego oraz Wykonawcy projektu PUL, koreferatach: Nadleśniczego i Wykonawcy projektu PUL, które zostaną zamieszczone w elaboracie. Wnioski zostały uwzględnione w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Różańsko.

Dodatkowo w elaboracie zostanie zamieszczone zestawienie drzewostanów porolnych.

10. Zgodność projektu planu urządzenia lasu i programu ochrony przyrody z przepisami ustawy o lasach oraz wytycznymi KZP.

Projekt planu urządzenia lasu i program ochrony przyrody wykonano wg stanu na 01.01.2026 r. w oparciu o:

- Ustawę z dnia 28.09.1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2025 poz. 567)
- Ustawę z dnia 16.04.2004 o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 1478 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. z 26.11.2012 r., poz. 1302)
- Instrukcję urządzania lasu z 2011 r. oraz Instrukcję urządzania lasu z 2024 (w przypadku POP i POnŚ)
- Zasady Hodowli Lasu z 2023 r.
- Instrukcję ochrony lasu z 2024 r.
- Instrukcję ochrony przeciwpożarowej z 2019 r.
- wytyczne i zalecenia KZP i komisji odbioru prac terenowych

Stwierdzono, że projekt planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody został sporządzony zgodnie z wyżej wymienionymi przepisami oraz wytycznymi.

11. Końcowe wytyczne.

Po przeanalizowaniu przedstawionych materiałów zaakceptowano symulację stanu zasobów drzewnych na koniec okresu obowiązywania sporządzonego planu urządzenia lasu. Orientacyjną, spodziewaną miąższość grubizny drzewostanów Nadleśnictwa Różańsko na koniec okresu gospodarczego przedstawia poniższa tabela:

Prognoza stanu zasobów drzewnych brutto na koniec okresu gospodarczego ($V_k = V_p + Z_v - U$)

Miąszość grubizny na początku okresu gospodarczego	Spodziewany przyrost miąszości grubizny	Miąszość grubizny przewidzianej do pozyskania	Spodziewana miąszość grubizny na koniec okresu gospodarczego	Różnica pomiędzy stanem zasobów na końcu i na początku okresu	Różnica	przeciętna zasobność na początku okresu na powierzchni zalesionej	przeciętna zasobność na koniec okresu	Różnica (8-7)
V_p	Z_v	U	$V_k = V_p + Z_v - U$	(4 - 1)	%	m^3/ha	m^3/ha	m^3/ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4 751 083	1 115 050	1 220 911	4 645 222	-105 861	-2,23	306	299	-7

Z tabeli wynika że okresie gospodarczym 2026 - 2035 zapas na powierzchni leśnej zalesionej zmaleje o 2,23%.

W praktyce stan zasobów drzewnych na koniec dziesięciolecia jest trudny do przewidzenia ze względu na zaawansowany wiek drzewostanów i ich postępujące zamieranie. Świadczyć może o tym znaczny wzrost martwego drewna na powierzchniach zalesionych w stosunku do ubiegłego dziesięciolecia, jak i spadek zasobów z 306 m^3/ha na 299 m^3/ha .

Proponowany etat na lata 2026-2035 obejmuje 109,46% przyrostu tabelarycznego. Zawarte w niniejszym Protokole dane liczbowe mogą ulec nieznacznym zmianom ze względu na trwające kameralne prace zakończeniowe.

Część B

Projekt planu urządzenia lasu

Szczegółowe dane i symulacje różnych wariantów użytkowania, oraz porównania z okresem ubiegłym zostały przedstawione w referacie i koreferacie wykonawcy PUL. Poniżej zamieszcza się w syntetycznej tabelarycznej formie podstawowe dane dotyczące m.in. zadań gospodarczych zatwierdzonych podczas NTG.

1. Stan posiadania.

Według stanu na 01.01.2026 r. Nadleśnictwo Róžańsko jest Nadleśnictwem jedno obrębowym. Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Róžańsko, wg stanu na 01.01.2026 r. **(bez współwłasności)** przedstawia się następująco:

- według danych ewidencyjnych ogółem nadleśnictwo: **17 125,3294** ha
- według opisu taksacyjnego ogółem nadleśnictwo: **17 125,36** ha

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Róžańsko, wg stanu na 01.01.2026 r. **(z współwłasnościami - 0,1225ha – powierzchnia niezredukowana o udział)** przedstawia się następująco:

1. według danych ewidencyjnych ogółem nadleśnictwo: **17 125,4519** ha
2. według opisu taksacyjnego ogółem nadleśnictwo: **17 125,48** ha

Nadleśnictwo nie posiada gruntów spornych. Dane dotyczące ksiąg wieczystych są zgodne z danymi przekazanymi przez Nadleśnictwo i RDI.P w Szczecinie.

Ogólne zestawienie gruntów we współwłasności.

Użytek ewid.	Adres leśny	Gmina	Obręb ewidencyjny	Numer działki	Pow. działki [ha]	Udział
B	1-04-333 -b	035-Dębno Ob. wiew.	0003-Róžańsko	464/8	0,0412	102/1000
B	1-04-333 -b	035-Dębno Ob. wiew.	0003-Róžańsko	464/10	0,0813	102/1000
Razem					0,1225	

2. Funkcje lasu i kategorie ochronności.

Dla prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych, uwzględniając aktualnie pełnione przez lasy funkcje, przyjęto podział na lasy ochronne, gospodarcze i rezerwaty.

Zestawienie powierzchni rezerwatów, lasów ochronnych i pozostałych lasów Nadleśnictwa

Lp.	Dominujące funkcje lasu, wiodące i podrzędne kategorie ochronności	Nadleśnictwo 01.01.2026	
		[ha]	%
1	2	3	4
I	LASY GOSPODARCZE	7312	46,22
II	LASY OCHRONNE w tym:	8263,15	52,23
1	wodochronne cenne fragm. przyrody	1883,8	22,80
2	wodochronne cenne fragm. przyrody ostoje zwierząt	413,33	5,00
3	wodochronne	490,65	5,94
4	cenne fragm. przyrody	5199,2	62,92
5	cenne fragm. przyrody ostoje zwierząt	173,15	2,10
6	ostoje zwierząt	103,02	1,25
III	REZERWATY	244,33	1,54
Ogółem pow. zalesiona i niezalesiona		15 819,48	

2.1 Lasy o zwiększonej funkcji społecznej

Na podstawie art. 34 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2025 r. poz.530); § 17 statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r. w sprawie nadania statutu Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe oraz Zarządzenia nr 58 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 5 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzenia „Wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych”, zn. spr.: ZG.715.1.2022, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie powołał Zespół lokalnej Współpracy w Nadleśnictwie Różańsko. Zespół został powołany jako organ opiniodawczo-doradczy Dyrektora RDLP w Szczecinie.

W wyniku prac Zespołu wyznaczono zasięg lasów o zwiększonej funkcji społecznej wraz z określeniem kierunków i sposobów gospodarowania, ochrony i udostępniania tych lasów społeczeństwu.

Łącznie lasy o zwiększonej funkcji społecznej w Nadleśnictwie Różańsko obejmują powierzchnię: **39,62 ha**.

Zespół Lokalnej Współpracy pozytywnie zaopiniował wyznaczony zasięg oraz zaprojektowane wskazania gospodarcze dla lasów o zwiększonej funkcji społecznej na terenie Nadleśnictwa Różańsko. Przedstawione dane zostały zaakceptowane przez NTG.

3. Analiza stanu zasobów drzewnych (tabela XIII).

Analiza zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzania lasu

L.p.	Wskaźnik	Jedn.	Stan na:							
			u. definitywne 1.10.1962	I rewizja (Myślibórz) 1.10.1972	II rewizja (Myślibórz) 1.01.1985	II rewizja (Różańsko) 1.01.1985	III rewizja 1.01.1996	IV rewizja 1.01.2006	V rewizja 1.01.2016	VI rewizja 1.01.2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	-	-	-	11 755,23	12 161,89	12 877,89	13 721,92	15 819,48
2	Zasoby miąższości	tys. m ³	-	-	-	1 991 169	2 707 140	3 467 145	4 487 853	4 756 583
3	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku									
	II a	m ³	112	98	100	99	127	163	201	146
	II b	m ³	164	195	184	185	207	264	297	242
	III a	m ³	195	242	244	246	283	297	357	268
	III b	m ³	223	253	285	288	310	360	379	352
	IV a	m ³	256	267	291	291	343	342	447	375
	IV b	m ³	245	313	299	294	349	387	411	424
	V a	m ³	256	310	305	308	340	426	457	450
	V b	m ³	251	290	362	366	331	387	443	455
	VI	m ³	308	334	338	294	398	374	467	414
	VII	m ³	345	395	297	290	288	371	450	423
VIII i starsze	m ³	-	-	-	-	-	297	480	466	
Klasa odnowienia	m ³	-	325	220	208	194	224	309	282	
Klasa do odnowienia	m ³	-	290	230	233	-	461	332	323	
4	Przeciętna zasobność na 1 ha (pow. leśnej zalesionej i niezalesionej)	m ³	139	156	177	173	223	270	327	301
5	Przeciętny wiek drzewostanów	lata	40	39	42	41	47	52	58	63
6	Spodziewany bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha - tablicowy	m ³	-	-	-	-	7,86	8,15	8,88	7,19
7	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1ha (za okres ubiegły)	m ³	-	1,87	1,94	-	1,52	1,43	1,83	3,31
8	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1ha (za okres ubiegły)	m ³	-	1,04	1,52	-	2,38	3,19	2,73	4,03
9	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący użyteczny przyrost drzewostanów na ha	m ³	-	-	5,56	-	8,9	10,54	13,23	7,18

4. Podział na gospodarstwa.

Przyjęto następujący podział lasów Nadleśnictwa Różańsko na gospodarstwa:

Podział lasów na gospodarstwa		
Gospodarstwo	Pow. [ha] 2026	Udział [%] 2026
1	4	5
S - specjalne	1293,86	8,18
O - wielofunkcyjnych lasów ochronnych	7441,35	47,04
GZ - wielofunkcyjnych lasów gospodarczych - zrębowych	1333,38	8,43
GPZ - wielofunkcyjnych lasów gospodarczych - przerębowo-zrębowych	5750,89	36,35
Razem	15819,48	

Dotychczasowy sposób prowadzenia gospodarki leśnej w drzewostanach zlokalizowanych na wydmach śródlądowych, w warunkach Nadleśnictwa Różańsko nie wskazuje na potrzebę tworzenia gospodarstwa specjalnego. Podczas narady zdecydowano o niezaliczaniu części lasów glebochronnych na wydmach śródlądowych do gospodarstwa specjalnego.

5. Etat użytkowania rębego oraz orientacyjny etat użytkowania przedrębego.

Użytkowanie główne

Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć

Kategoria cięć	Powierzchnia ha		Miażdżość grubizny w m ³	
	cięcia* (manipulacyjn a)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
I. Użytki rębne:				
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	2961,21	1409,10	584372	492413
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			29219	24623
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	2961,21	1409,10	613591	517036
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)				
1. uprzągnięcie płazowin				
2. uprzągnięcie nasien- ników i przestojów			1070	909
3. pozostałe				
Razem nie zaliczone			1070	909
Razem użytki rębne	2961,21	1409,10	614661	517945
II. Użytki przedrębne				
A. Czyszczenia			0	0
B. Trzebieże	8782,69		606250	485000
Razem użytki przedrębne (m ³ wg przyjęt. etatu)	8782,69		606250	485000
Ogółem użytki główne (I+II)	11743,90	1409,10	1220911	1002945

Przyjęto obligatoryjny etat miąższościowy w użytkowaniu rębnym **517 036 m³ netto**.

Obligatoryjny etat w wymiarze powierzchniowym w użytkowaniu przedrębnym **8782,69 ha**. Planowana do pozyskania w ramach użytkowania rębnego i przedrębnego miąższość grubizny netto, po doliczeniu 5% przyrostu w użytkach rębnych zaliczonych na etat, wynosić będzie **1002945 m³**. Wielkość tę należy traktować jako maksymalną.

Orientacyjny rozmiar miąższościowy użytkowania przedrębnego obejmie **64 %** przyrostu drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębnym.

Relacje pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów nadleśnictwa a połową orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów

Średni wiek rębności	Przeciętny wiek drzewostanów	Połowa orientacyjnego średniego wieku rębności	Różnica (2-3)	Przeciętny wiek drzewostanów stan na 01.01.2016	Różnica (2-5)
100	63	50	13	58	5

Przeciętny wiek drzewostanów nadleśnictwa powinien być zbliżony (w granicach +/- 5 lat) do połowy średniego wieku rębności drzewostanów. Różnica 5 do 15 lat jest odstępstwem a powyżej 15 lat znacznym odstępstwem.

Przy planowaniu użytkowania rębnego konieczne było uwzględnienie wszystkich ograniczeń występujących w Nadleśnictwie co skutkowało wyłączeniem z użytkowania znacznej powierzchni drzewostanów rębnych.

6. Zadania i wytyczne z zakresu hodowli lasu.

Powierzchniowy rozmiar zadań z zakresu hodowli lasu na bieżące 10-letnie

Zabiegi	stan na 01.01.2026
	Powierzchnia [ha]
I. Odnowienia otwarte i zalesienia,	334,23
w tym:	
1. zręby, halizny	112,89
2. grunty nieleśne	0,00
3. zręby projektowane	221,34
II. Odnowienia pod osłoną,	1394,92
w tym:	
1. przy rębniach złożonych	1323,95
2. podsadzenia	67,02
3. dolesienie luk i przerzedzeń	3,95
III. Poprawki i uzupełnienia,	0,50
w tym:	
1. w uprawach i młodnikach	0,50
Ogółem I + II + III	1729,65
IV. Wprowadzenie podszytów	0,00
V. Pielęgnowanie,	2849,46
w tym:	
1. gleby	674,28
2. upraw (CW)	793,53
3. młodników (CP)	1381,65
VI. Melioracje,	1417,96
w tym:	
1. nawożenie	-
2. melioracje wodne	0,00
3. melioracje agrotechniczne	1417,96
<i>Orientacyjna powierzchnia poprawek na gruntach projektowanych do odnowienia (10%)</i>	<i>173</i>
<i>Orientacyjna wielkość pielęgnowania projektowanych odnowień: pielęgnowanie gleby – (80% sumy powierzchni zrębów projektowanych i odnowień pod osłoną przy rębniach złożonych w zaokrągleniu do pełnych hektarów)</i>	<i>1236</i>
<i>Orientacyjna wielkość pielęgnowania projektowanych odnowień: pielęgnowanie upraw - (CW) – (40% sumy powierzchni zrębów projektowanych i odnowień pod osłoną przy rębniach złożonych w zaokrągleniu do pełnych hektarów)</i>	<i>618</i>
<i>Powierzchnia CP</i>	<i>1381,65</i>
<i>Powierzchnia CP-P</i>	<i>0,00</i>

Przyjęto następujące typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw.

Typy drzewostanów i docelowe składy gatunkowe upraw.

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Skład docelowy odnowień %
Bśw (Bór świeży)	So	So 80, Brz i inne 10-20
Bw (Bór wilgotny)¹	So	So 70 Brz i inne 30
BMśw (Bór mieszany świeży)	So	So 80, Dbb i inne 20
	Bk So	So 60, Bk 30, Dbb i inne 10
	Db So	So 60, Dbb 30, Bk i inne 10
BMw (Bór mieszany wilgotny)	Św So	So 50, Św 30, Db i inne 20
BMb (Bór mieszany bagienny)	Brz So	So 50, Brz 30, Ol i inne 20
LMśw (Las mieszany świeży)	Bk So	So 50, Bk 30, Db i inne 20
	Db So	So 50, Db 30, Bk i inne 20
	So Bk	Bk 60, So 30, Db i inne 10
	So Db	Db 60, So 30, Bk i inne 10
	BkDbSo	So 40, Db 30, Bk 20, Md i inne 10
LMw (Las mieszany wilgotny)	So Db	Db 50, So 30, Św i inne 20
	Db Ol ²	Ol 60, Db 30, Wz i inne 10
LMb (Las mieszany bagienny)	Brz Ol	Ol 50, Brz 40, Św i inne 10
Lśw (Las świeży)	Bk	Bk 80, Db i inne 20
	Bk Db	Db 50, Bk 30, Md i inne 20
	Db Bk	Bk 60, Db 30, Md i inne 10
	Db	Db 70, Bk i inne 30
Lw (Las wilgotny)	Js Db	Db 70, Js 20, Św i inne 10
	Db Ol ²	Ol 60, Db 30, Wz i inne 10
Ll (Las łąkowy)	JsDb	Db 60, Js 30, Wz i inne 10
Ol (Ols)¹	Ol	Ol 80, Brz i inne 20
OlJ (Ols jesionowy)	Ol Js	Js 50, Ol 40, Wz i inne 10
	Ol	Ol 80, Js 10, Db i inne 10

¹ Typ drzewostanu przyjęty po KZP – występujący na gruntach przejętych

² Typy drzewostanu przyjęte na Naradzie Techniczno-gospodarczej

Na gruntach porolnych, skład gatunkowy ewentualnych zalesień należy przyjmować zgodnie z § 42 Zasad Hodowli Lasu, innymi aktualnymi wytycznymi oraz bieżącymi załącznikami RDLP.

Zgodnie z protokołem z KZP w uzasadnionych przypadkach nadleśniczy może podjąć decyzję o zmianie ww. docelowego składu gatunkowego uprawy. Dla zapewnienia zamierzonego celu hodowlanego należy kierować się zasadą, że odchyłki dla poszczególnych gatunków głównych nie powinny przekraczać 20 %, a w łącznym udziale gatunków głównych 30 %. W przypadku gatunków domieszkowych łączne odchyłki nie powinny przekraczać 40 %. Większe odstępstwa mogą być tolerowane tylko w uprawach powstałych z odnowień naturalnych, oraz na małych powierzchniach tj. do 1 ha. Wyjątkowo w sytuacjach szczególnych, gdzie w/w składy oraz dopuszczalne odchyłki nie gwarantują pożądanego skutku hodowlanego nadleśniczy ma prawo do podejmowania indywidualnych decyzji, w kierunku zapewniającym najlepszą realizację celów gospodarki leśnej.

Dla leśnych siedlisk przyrodniczych położonych w siedliskowych obszarach Natura 2000 i części siedlisk przyrodniczych poza siedliskowymi obszarami Natura 2000 przyjęto typy drzewostanu zgodne z aneksem nr 3/2014 z dnia 27 sierpnia 2014r. do porozumienia nr 1/2010 z dnia 15.01.2010. zawartego pomiędzy Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

7. Wytyczne w sprawie ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej.

Podczas NTG uznano, że zagadnienia ochrony lasu przedstawiono w referacie i analizie gospodarki przeszłej w sposób prawidłowy.

Plan sporządzony został zgodnie z „Instrukcją Ochrony Przeciwpożarowej Lasu” z 23 grudnia 2019 roku, „Ramowymi wytycznymi w zakresie procedury tworzenia i uzgadniania Planu Urządzenia Lasu w części dotyczącej Planu Ochrony Przeciwpożarowej dla nadleśnictw z terenu RDLP w Szczecinie” z dnia 24 września 2014 roku, notatki dot. Uzgodnienia postępowania w sprawie pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych z dnia 13 stycznia 2020 r., wytycznymi Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej z maja 1996 roku, Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 roku (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1065) w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów oraz Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 822) w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków oraz innych obiektów budowlanych i terenów.

Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Różańsko w zakresie ochrony przeciwpożarowej został uzgodniony i przyjęty zgodnie z notatką służbową z dnia **21.11.2025** przez przedstawicieli:

Nadleśnictwa Różańsko;
Komendy Miejskiej PSP w Gorzowie Wielkopolskim,
Komendy Powiatowej PSP w Gryfinie,
Komendy Powiatowej PSP w Myśliborzu,
RDLP w Szczecinie,
BULiGL o/Gorzów Wielkopolski.

8. Ustalenia dotyczące programu ochrony przyrody Nadleśnictwa.

Podczas NTG zaakceptowano przedstawiony projekt Programu Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Różańsko na okres 2026 – 2035 r. Program sporządzony zostanie, jako oddzielny tom, do którego załączona będzie mapa walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:25000.

9. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko.

Podczas NTG zaakceptowano przedstawioną prognozę oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko. Prognoza została wykonana zgodnie z zakresem i stopniem szczegółowości uzgodnionym przez Dyrektora RDLP w Szczecinie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Uzgodniono zaznaczenie w Elaboracie w wytycznych w zakresie dydaktyki, turystyki i rekreacji uwagi o zakresie współpracy z organizacjami i instytucjami z uwzględnieniem oczekiwań społecznych dotyczących powstawania nowych tras rowerowych.

Projekt Planu Urządzenia Lasu wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i siedliska przyrodnicze znajdujące się poza obszarami Natura 2000 w Nadleśnictwie Różańsko, zostanie przekazany do zaopiniowania do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.. Dane dotyczące wykonania zadań w 10-letnim okresie są kompletne.

Protokołował

Łukasz Sikora

KIEROWNIK PRACOWNI
Urządzenia Lasu

Łukasz Sikora

Przewodniczący

ZASTĘPCA DYREKTORA
ds. GOSPODARSTWA LEŚNEJ

Przemysław Gaj

Akceptuję

DYREKTOR
REGIONALNEGO ODRĘTU LASÓW PAŃSTWOWYCH

Witold Koss

18

**Lista osób uczestniczących w Naradzie Techniczno-Gospodarczej
w sprawie PUL dla Nadleśnictwa Różańsko
w dniu 02.12.2025 r.**

Lp.	IMIĘ I NAZWISKO	Jednostka	Stanowisko	Podpis
1	GRZEGORZ MAJCHRZAK	RDCP w Sennocinie	Naczelnik dyżur. ZL	
2	PAWEŁ GĄSIŃSKI	- II -	Zastępca Spec. SL	
3	JACZEŃSKI	RDCP w Sennocinie	Spec. SL	
4	BERNARD PIETK	RDCP w Sennocinie	Naczelnik dyżur. ZL	
5	Jolanta Sojka	- II -	Naczelnik dyżur. ZL	
6	Edyta Kowalczyk	RDCP w Sennocinie	Naczelnik dyżur. ZL	
7	Anna Płaninyl	UG Lubiąż	Spec. SL	
8	Krzysztof Wójcicki	UG Lubiąż	Spec. SL	
9	Kamila Bednarska	Stowarz. Rolnicze Gosp. Rolnicze	Spec. SL	
10	Jolanta Ols	UM Lubiąż	Spec. SL	
11	Krzysztof Staniak	UM Lubiąż	Spec. SL	
12	Katarzyna Matecka	UG Nowogrodziec	Spec. SL	
13	Marta Zulańska	UG Nowogrodziec	Spec. SL	
14	Wojciech Bielecki	RDCP w Sennocinie	Spec. SL	
15	Edyta Jędrzejewska	RDCP w Sennocinie	Naczelnik dyżur. ZL	
16	Marek Lis	RDCP w Sennocinie	Spec. SL	
17	Ilona Janowska	Nadl. Różańsko	Spec. SL	
18	Anna Tokarska	Nadl. Różańsko	Spec. SL	
19	Stefan Cieplicki	Nadl. Różańsko	Spec. SL	
20	Tomasz Zyrak	Nadl. Różańsko	Spec. SL	

Lp	Imię i Nazwisko	Jednostka/ Organizacja	Stanowisko	Podpis
21	Barbara Rzechońka	UM Dębno	inspektor	
22	Agnieszka Puchala	Naczelny Instytut Rehabilitacji	Specjalista SL	A. Puchala
23	Tomasz Gucikowski	Opole Dobre w Gozłowie Wlk.	Pracownik Rehabilitacji	Tomasz Gucikowski
24	Anna Sikora	Instytut Rehabilitacji	Kierownik SL	
25	Adam Białkowski	Opole Dobre w Gozłowie Wlk.	Pracownik Rehabilitacji	Adam Białkowski
26	Magdalena Matucha	Opole Dobre w Gozłowie Wlk.	Inspektor	Magdalena Matucha
27	Małgorzata Sibińska	UM Dębno	prezes	Małgorzata Sibińska
28	Jurka Anna Rutkowska	UM Dębno	Pracownik	
29	Tomasz Witek	Naczelny Instytut Rehabilitacji	Pracownik	
30	Rafał Perz	Instytut Rehabilitacji	Kierownik	Rafał Perz
31	Maciej Szabla	Instytut Rehabilitacji	Kierownik	Maciej Szabla
32				
33				
34				
35				
36				
37				
38				
39				
40				
41				
42				
43				

2. PROTOKÓŁ KOMISJI ZAŁOŻEŃ PLANU PROTOKÓŁ

z posiedzenia Komisji Założeń Planu w sprawie opracowania planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Różańsko, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie, które odbyło się dnia 12.06.2023 r. w Różańsku

Przewodniczący:

1. Krzysztof Sielecki – Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Szczecinie;

Członkowie Komisji:

2. Grzegorz Majchrzak – Naczelnik Wydziału Urządzania Lasu i Geoinformatyki RDLP w Szczecinie;
3. Rafał Brudziński – Naczelnik Wydziału Ochrony Lasu RDLP w Szczecinie;
4. Dariusz Jaczewski – Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Szczecinie;
5. Edyta Kowalczyk – Kierownik Zespołu ds. Ochrony Zasobów Przyrodniczych RDLP w Szczecinie;
6. Bernard Piecyk – Naczelnik Wydziału Hodowli Lasu RDLP w Szczecinie;
7. Regina Smyk – St. Specjalista SL w Wydziale Urządzania Lasu i Geoinformatyki RDLP w Szczecinie;
8. Tomasz Witek – Nadleśniczy Nadleśnictwa Różańsko;
9. Tomasz Bresniński – Z-ca Nadleśniczego Nadleśnictwa Różańsko;
10. Rafał Perz – Kierownik Zespołu Ochrony Lasu w Szczecinku;

W posiedzeniu uczestniczyli:

11. Anna Sigiel - Dopierała – Naczelnik Wydziału Spraw Terenowych w Złocińcu RDOŚ w Szczecinie;
12. Michał Bielewicz – Gł. Specjalista w Wydziale Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 RDOŚ w Gorzowie Wlkp.;
13. Kamila Bednarska – Z-ca Naczelnika Wydziału BNS Starostwo Powiatowym w Gorzowie Wlkp.;
14. Magda Olechowicz – Naczelnik Wydziału BNS Starostwo Powiatowym w Gorzowie Wlkp.;
15. Bartłomiej Wróbel – Burmistrz Gminy Trzcínisko Zdrój;
16. Sebastian Chruściński – Kierownik Referatu GKIOŚ Urząd Miejski Trzcínisko Zdrój;
17. Justyna Baranowicz – Sołtys Sołectwo Różańsko;
18. Marek Schiller – Prezes Oddziału Ligi Ochrony Przyrody Dębno;
19. Joanna Małysiak – pracownik Wydziału GKIOŚ Urząd Miejski Myślibórz;
20. Michał Wilk – Inspektor Referatu GKIOŚ Urząd Miejski Myślibórz;
21. Magdalena Sobierajczyk – Kierownik Wydziału ITOŚiR Urząd Gminy Lubiszyn;
22. Barbara Rzechółka – Inspektor Wydziału GNiOŚ Urząd Miejski Dębno;
23. Sebastian Dębski – Kierownik Wydziału GNiOŚ Urząd Miejski Dębno;

24. Jacek Wolanicki – Prezes Koła łowieckiego „Cietrzew” Myślibórz;
25. Paweł Gzyl – Inżynier Nadzoru Nadleśnictwo Różańsko;
26. Stell Wiszniewska – Starszy Specjalista SL Nadleśnictwo Różańsko;
27. Julita Cyga - Rutkowska – Starszy Specjalista SL Nadleśnictwo Różańsko;
28. Anna Tokarska – Specjalista SL Nadleśnictwo Różańsko;
29. Agnieszka Zygała – Specjalista SL Nadleśnictwo Różańsko;
30. Karol Fedczyszyn – Specjalista SL Nadleśnictwo Różańsko;

Plan Urządzenia Lasu z Programem Ochrony Przyrody i Prognozą Oddziaływania na Środowisko zostanie sporządzony według stanu na dzień 01.01.2026 r.

Część A: Wytyczne w sprawie organizacji prac urzędzeniowych;

1. Prace siedliskowe i fitosocjologiczne

Nadleśnictwo Różańsko posiada operat glebowo-siedliskowy opracowany wg stanu na 2004 r., przez Przedsiębiorstwo Usług Przyrodniczo-Leśnych „TAXUS” w Poznaniu. W pracach urzędzeniowych należy uwzględnić ww. opracowanie. Dane dotyczące gleb należy zaktualizować zgodnie z obowiązującą klasyfikacją gleb leśnych.

2. Prace przygotowawcze

Komisja stwierdza, że na etapie sporządzania PUL istnieją przesłanki procedowania w kierunku zmiany decyzji ministra właściwego do spraw środowiska, dotyczącej uznania lasów za ochronne lub pozbawienia ich tego charakteru.

W związku z powyższym niezwłocznie po wyłonieniu Wykonawcy (najpóźniej na początku prac terenowych) Nadleśnictwo przeprowadzi spotkanie przy udziale RDLP w Szczecinie i wykonawcy planu urządzenia lasu w celu weryfikacji zasięgu lasów ochronnych.

Wykonawca przygotowuje, w terminie wskazanym w specyfikacji warunków zamówienia (SWZ), komplet dokumentacji dotyczącej projektowanych lasów ochronnych (mapy i zestawienia) w układzie dla poszczególnych gmin. Po otrzymaniu danych od wykonawcy, Nadleśnictwo przekaze komplet dokumentacji do zaopiniowania przez odpowiednie gminy.

Wykonawca przygotowuje ostateczną wersję mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu i przedstawi do akceptacji na Naradzie Techniczno-Gospodarczej (NTG). W kolejnym etapie Dyrektor RDLP w Szczecinie wystąpi z prośbą do Dyrektora Generalnego LP o sporządzenie wniosku do ministra właściwego do spraw środowiska o uznanie, w drodze decyzji, lasów za ochronne. Dokumentację zgodną z obowiązującymi przepisami, niezbędną do przeprowadzenia procedury przygotowuje wykonawca we współpracy z Nadleśnictwem.

Wykonawca w trakcie prac taksacyjnych zgłaszać będzie przypadki stwierdzenia dodatkowych obiektów zasługujących na ochronę w poszczególnych formach ochrony przyrody, obiektów dziedzictwa kulturowego oraz ewentualne propozycje zmian lokalizacji ekosystemów referencyjnych.

Obiekty dziedzictwa kulturowego np. grodziska wydzielić w osobne pododdziały. Granice i powierzchnię tych obiektów przyjąć na podstawie Numerycznego Modelu Terenu (NMT).

Do opisów taksacyjnych przyjąć ekosystemy referencyjne na podstawie zarządzenia Nadleśniczego aktualnego na 01.01.2026 r.

Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Różańsko na lata 2026 – 2035 zostanie poszerzony o zakres art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336 t.j.) dla gruntów nadleśnictwa w zasięgu Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Gogolice - Kosa PLH320038 oraz w zasięgu Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Torfowisko Chłopiny PLH080004 z wyłączeniem terenu rezerwatu przyrody „Torfowisko Chłopiny”. Szczegóły zamawiający określi w SWZ.

Wykonawca, po uprzednim otrzymaniu materiałów od Nadleśnictwa, w swoim referacie na NTG odniesie się do referowanego przez Nadleśniczego podczas KZP tematu „Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska” (§ 9 IUL). Po akceptacji przez NTG wykonawca zamieści informacje w tym zakresie w opisie ogólnym Nadleśnictwa.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 2 z 10.01.2019 r. w sprawie sposobu ewidencjonowania lasów, gruntów i innych nieruchomości w Lasach Państwowych. Ewidencję gruntów, budynków i lokali LP prowadzi się na bieżąco. Ewidencja ta stanowi cyfrowy zbiór danych ewidencyjnych w SILP wraz z warstwami LMN odzwierciedlającymi przestrzenne dane ewidencji gruntów. Baza danych importowana z SILP do programu TAKSATOR powinna zawierać dane ewidencyjne zgodne z ewidencją gruntów i budynków (EGiB) w zakresie powierzchni i konturów działek ewidencyjnych oraz użytków gruntowych (dotyczy również numerów obrębów ewidencyjnych).

Komisja zaleca, aby przed pracami urządzeniowymi Nadleśnictwo przeprowadziło kompleksową analizę porównawczą danych ewidencyjnych Nadleśnictwa z danymi ewidencyjnymi EGiB. Analiza powinna obejmować kontury oraz powierzchnię działek ewidencyjnych, użytków gruntowych z zasobem Powiatowych Ośrodków Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (PODGiK), a także współrzędne punktów granicznych dostępnych w Ośrodkach. Wyniki przeprowadzonych prac oraz ustalenia ze starostwami powiatowymi należy uwzględnić w PUL.

Stwierdzone przez taksatorów rozbieżności między danymi ewidencyjnymi a stanem faktycznym (określonym podczas taksacji) wykonawca planu będzie zgłaszał na bieżąco Nadleśniczemu oraz do Wydziału Urządzania lasu i Geoinformatyki RDLP w Szczecinie w formie *Wykazów Rozbieżności*. Ostatecznym terminem podjęcia decyzji przez Nadleśniczego, o sposobie ujęcia rozbieżności w Planie Urządzenia Lasu, jest dzień odbioru końcowego prac terenowych.

Nadleśnictwo przekaze wykonawcy wykaz gruntów leśnych, co do których minister właściwy ds. środowiska wydał zgodę na przeznaczenie ich na cele nierolnicze i nieleśne, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dla

których dotychczas nie dokonano wyłączenia z produkcji. Wykaz powyższy należy zamieścić w elaboracie.

Według oświadczenia Nadleśniczego w Nadleśnictwie Różańsko, wg stanu na dzień posiedzenia KZP, nie ma gruntów spornych.

3. Formy przekazania bazy danych SILP dla potrzeby planu urządzenia lasu w tym zaktualizowanych danych geometrycznych i opisowych oraz ewentualna decyzja w sprawie wstrzymania obrotu gruntami

Z uwagi na planowany harmonogram prac związanych z opracowywaniem planu urządzenia lasu (taksacja w 2024 roku, tj. w 9 roku expiracji) Nadleśnictwo przekaze wykonawcy bazę danych opisowych i geometrycznych (geobaza programu Taksator) po aktualizacji za 2023 r. oraz inne niezbędne dokumenty potrzebne do sporządzenia planu. Nadleśnictwo obowiązuje aktualizacja SILP i LMN za 2024 r. Ponowne przekazanie kopii bazy Taksator wg stanu na 01.01.2025 r. nastąpi w uzgodnieniu z wykonawcą, jednak nie później niż do 15.02.2025 r.

Baza danych programu Taksator opracowana przez wykonawcę musi uwzględniać zmiany wynikłe z aktualizacji bazy SILP wg stanu na 01.01.2025 r.

Komisja zaleca aby Nadleśnictwo wstrzymało się z wszelkiego rodzaju zmianami ewidencyjnymi (przejęcia, przekazania, sprzedaże, zmiana klasyfikacji rodzaju użytku) w okresie od 01.04.2025 r. do 31.12.2025 r.

Powierzchnie przeznaczone pod inwestycje liniowe w przypadku sporządzenia, co najmniej projektu podziału działek należy wyłączyć w odrębne wydzielienia taksacyjne.

Grunty przeznaczone do zalesienia na podstawie odpowiednich decyzji lub zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy ująć w planie. Zrealizowane zalesienia powinny być uwzględnione w planie urządzenia lasu.

Decyzje zalesieniowe, które nie mogą być zrealizowane np. z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze powinny być wycofywane z obiegu prawnego lub zmieniane w sposób uwzględniający zachowanie nieleśnych siedlisk przyrodniczych.

4. Korekta podziału powierzchniowego oraz ewentualnego oznaczania granic oddziałów

Dopuszcza się ponowne nadanie liter poszczególnym pododdziałom (bez zachowania dotychczasowej literacji).

W wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się tworzenie wyłączeń bez względu na kryterium powierzchni (np.: granice obwodów łowieckich, obszar N2000).

Komisja dopuszcza odstępianie od wyróżniania wyłączeń taksacyjnych, a następnie pododdziałów, na podstawie różnicy w TSL o jeden TSL (IUL § 14, pkt. 2 ppkt. 9) pod warunkiem braku różnic w zakresie:

- bonitacji drzewostanu;
- przyjętego hodowlanego celu gospodarowania (TD);
- projektowanych wskazań gospodarczych.

Wykonawca uzgodni z Nadleśnictwem listę pododdziałów, których powierzchnia w zasadzie nie powinna ulegać zmianie (np. szkółki leśne, WDN-y, uprawy testujące potomstwo, plantacje nasienne, grunty dzierżawione, linie elektroenergetyczne).

Przy tworzeniu wydziałów należy uwzględnić istniejący na terenie Nadleśnictwa podział na obwoły łowieckie oraz strefy ochrony całorocznej i okresowej zwierząt.

W przypadkach uzasadnionych, w celu ułatwienia prowadzenia gospodarki leśnej dopuszczalne jest przeadresowanie pododdziałów i przypisanie do sąsiednich oddziałów.

Wykonawca opracuje mapę istniejących i brakujących słupów oddziałowych i przekaże do Nadleśnictwa w terminie do odbioru prac terenowych. Uzupełnienie i odnowienie numeracji na słupach oddziałowych Nadleśnictwo wykona we własnym zakresie.

Analizując ewentualne potrzeby w zakresie korekty podziału powierzchniowego należy uwzględnić opracowanie w sprawie docelowej sieci dróg (DSD).

5. Oznaczenie niewyraźnych granic wyłączeń oraz ujmowanie, w planie urządzenia lasu, gruntów stanowiących współwłasność

Przebieg nieczytelnych granic pododdziałów taksator oznaczy na gruncie zgodnie z zasadami określonymi w IUL „na wylotach i skrzyżowaniach obrączkami wykonanymi na korze (na wysokości 1,5 m) oraz znakami kierunkowymi”, a także na załamaniach niewidocznych granic.

W przypadku stwierdzenia nieczytelnych granic z obcą własnością, wykonawca planu przedstawi ich wykaz.

Grunty stanowiące współwłasność zostaną ujęte, dla celów ewidencyjnych, po podsumowaniu danych inwentaryzacyjnych i zestawień planu urządzenia lasu.

6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych do planu urządzenia lasu

Do prowadzonych prac urządzeniowych wykonawca wykorzysta materiały teledetekcyjne w postaci ortofotomapy oraz dane Numerycznego Modelu Terenu. Nadleśnictwo przekaże wykonawcy ortofotomapę oraz NMT do prac urządzeniowych.

7. Ujmowanie cech drzewostanów w planie urządzenia lasu, w tym cechy „inne”

Cechy drzewostanów należy przyjąć zgodnie z § 26 IUL. Dodatkowo, zgodnie z dostępnym w programie Taksator słownikiem, należy zapisać cechy drzewostanu (przypisując je również do gatunku) związane z nasiennictwem i selekcją.

Wykazy drzewostanów wg cech wykonawca przedstawi na odbiorze końcowym prac terenowych.

Należy ujmować w opisach taksacyjnych specyficzne cechy drzewostanów (np.: blok upraw pochodnych, ekosystem referencyjny) oraz informację o zmianie

przeznaczenia gruntów – informację należy umieszczać w polu tekstowym opisu taksacyjnego. Informacja powinna być standaryzowana, a wykaz cech specyficznych należy umieścić w opisie ogólnym (elaboracie) oraz w drukowanych tomach opisu taksacyjnego. Zakres zamieszczonych informacji oraz stosowane skróty (np.: BUP, STO, STC) należy uzgodnić z Nadleśnictwem.

Informacje dotyczące Leśnego Materiału Podstawowego (LMP) zostaną zaktualizowane przez wykonawcę w bazie danych programu Taksator, w zakresie adresów leśnych w oparciu o materiały przekazane przez Nadleśnictwo. Rejestr LMP stanowi w bazie SILP i w programie Taksator osobny moduł.

W bloku informacji różnych opisu taksacyjnego zamieszczać informację dotyczącą mikrosiedlisk w poszczególnych pododdziałach.

Wykonawca zamieści w elaboracie wykaz drzewostanów porolnych, informację o ich powierzchni oraz sporządzi mapę d-stanów na gruntach porolnych.

8. Zastosowanie jednostek kontrolnych

Nie ma potrzeby stosowania jednostek kontrolnych.

9. Priorytety dotyczące przebudowy drzewostanów

Do pilnej przebudowy pełnej wskazane jest kwalifikowanie w pierwszej kolejności drzewostanów o złym stanie zdrowotnym i sanitarnym, zachwianej stabilności z uwagi na wahania poziomu wód gruntowych lub po wichurach, osłabione przez jemiolę, drzewostany trwale uszkodzone (ponad 50% uszkodzeń) w tym d-stany świerkowe z okresem przebudowy krótkim lub średnim. Dla d-stanów zakwalifikowanych do przebudowy pełnej intensywnej (pilnej) zaleca się obniżenie wieku dojrzałości rębnej.

Do stopniowej przebudowy pełnej stopniowej przeznaczyć drzewostany, w których rozpoczęcie cięć rębnych nie musi nastąpić w I 10-leciu, a okres przebudowy może być odpowiednio długi.

Do przebudowy częściowej prowadzonej w ramach cięć pielęgnacyjnych przeznaczyć należy drzewostany stabilne pod względem zdrowotnym, o składzie gatunkowym niezgodnym z TD, nie dające w dłuższej perspektywie gwarancji osiągnięcia celów gospodarki leśnej.

10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych

Zwiększenie powierzchni do odnowienia po cięciach uprzętających w KO i KDO uwzględniające przewidywane zniszczenia powstałe podczas prac pozyskaniowych, oraz szkody powodowane przez zwierzynę należy przyjąć w wysokości 10% (nie dotyczy cięć uprzętających w Rb IIIa).

W uprawach i młodnikach po rębniach złożonych o zadrzewieniu (pokryciu minimum 80%), szczególnie pochodzących z odnowienia naturalnego możliwe jest występowanie niewielkich (zazwyczaj kilkunastowych, nieregularnych) powierzchni nie

pokrytych roślinnością drzewiastą w formie luk lub przerzedzeń jako naturalnych elementów ekosystemu. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się odstępianie od projektowania odnowienia takich miejsc.

11. Dodatkowe pomiary drewna martwego

Należy wykonać dodatkowe pomiary drewna martwego wg metodyki przewidzianej w IUL (na co dziesiątej kołowej powierzchni próbnej w warstwie stratyfikacyjnej).

Dodatkowo, należy określić szacunkowo ilość drewna martwego dla pododdziałów na powierzchni leśnej niezalesionej (np. rodzaj powierzchni SUKCESJA). Informację należy zapisać w bloku informacji różnego opisu taksacyjnego. Dodatkowo informację należy zamieścić w elaboracie pod tabelą zestawiającą miąższość drewna martwego (Tabela XXI).

12. Sporządzanie i wydruk map gospodarczych, gospodarczo-przeładowych i przeładowych (format, zakres, podkład, skala, ilość) oraz mapy sytuacyjnej

Plany i programy wchodzące w skład planu urządzenia lasu należy sporządzić łącznie z załącznikami mapowymi i zestawieniami. Wydruki map przeładowych w skali 1:25 000 należy sporządzić z rzeczywistym usytuowaniem kompleksów leśnych. Mapy sytuacyjne należy wydrukować w skali 1:50 000. Mapy do podklejenia i zafoliowania wydrukować na papierze min. 140 g/m², pozostałe mapy na papierze o gramaturze 120 g/m². Drukowanie części map przeładowych i sytuacyjnych na podkładzie mapy topograficznej wykonawca szczegółowo uzgodni z Nadleśnictwem. Na mapach przeładowych i gospodarczo-przeładowych należy zamieścić kontury lasów obcej własności. Oprócz obligatoryjnych składników map wykonawca winien ująć elementy fakultatywne opisane przy każdej mapie oraz inne elementy w uzgodnieniu z Nadleśnictwem (np. pow. referencyjne).

Wydruki map:

Lp.	Nazwa/opis	Ilość
1.	Komplety map zgodnie z obowiązującą Instrukcją Urządzenia Lasu (załączanych do wniosku o zatwierdzenie PUL)	2
2.	Mapa sytuacyjna ochrony przeciwpożarowej (zgodnie z obowiązującymi wytycznymi) w skali 1: 50 000	10
3.	Mapa sytuacyjna obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa w skali 1:50 000	4
4.	Mapa przeładowa czysta w skali 1:25 000	12
5.	Mapa przeładowa drzewostanów w skali 1:25000 (w tym 1 foliowana, podklejona na płótnie, przystosowana do składania)	3
6.	Mapa przeładowa cięć rębnych w skali 1:25 000 (w tym 4 foliowane, podklejone na płótnie, przystosowane do składania)	7

7.	Mapa przeglądowa cięć rębnych i gruntów leśnych 1:25 000 z naniesionymi siedliskami przyrodniczymi, obszarami N2000 z uwzględnieniem stref ochrony zwierząt, chronionych gatunków roślin, innych form ochrony przyrody wymagających szczególnej ochrony (w tym 1 foliowana i podklejona na płótnie, przystosowana do składania). Treść mapy należy uzgodnić z nadleśnictwem.	3
8.	Mapa przeglądowa siedlisk w skali 1: 25 000	1
9.	Mapa przeglądowa ochrony lasu w skali 1:25 000	1
10.	Mapa przeglądowa obszarów chronionych i funkcji lasu 1:25 000 (jako załącznik do POnŚ, wersja pełna oraz do publikacji, bez danych wrażliwych)	1
11.	Mapa przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:25 000 (jako załącznik do POP, wersja pełna oraz do publikacji bez danych wrażliwych)	1
12.	Mapa przeglądowe siedlisk przyrodniczych i obszarów Natura 2000 w skali 1:25 000 (jako załącznik do POP)	1
13.	Mapa przeglądowa nasiennictwa i selekcji w skali 1:25 000	1
14.	Mapa przeglądowa gospodarki łowieckiej w skali 1:25 000	2
15.	Mapa przeglądowa zagospodarowania rekreacyjnego w skali 1:25 000	1
16.	Mapa przeglądowa ochrony ppoż. w skali 1 : 25 000 z lokalizacją dostrzegalni przeciwpożarowych sąsiednich nadleśnictw (foliowane i podklejone na płótnie, przystosowanych do składania)	6
17.	Mapa przeglądowa ochrony przeciwpożarowej na podkładzie blaszanym w skali 1:25 000 z lokalizacją dostrzegalni i dojazdów pożarowych sąsiednich nadleśnictw wyposażona w kątomierze wyposażone w samozwijające rolki z magnetycznym pinem.	1
18.	Mapa gospodarczo – przeglądowa drzewostanów i cięć w skali 1:10 000 w układzie dla poszczególnych leśnictw (foliowane i podklejone na płótnie, przystosowane do składania) - zawartość mapy do szczegółowego uzgodnienia z nadleśnictwem	po 2 dla leśnictwa
19.	Mapa gospodarczo – przeglądowa walorów przyrodniczo – kulturowych w skali 1:10 000 w układzie dla poszczególnych leśnictw	po 1 dla leśnictwa
20.	Mapa przeglądowe siedlisk przyrodniczych i obszarów Natura 2000 w skali 1:10 000 dla poszczególnych leśnictw	po 1 dla leśnictwa
21.	Mapa gospodarczo-przeglądowa (czyste) w skali 1:10 000 – w układzie dla poszczególnych leśnictw - po 4 dla leśnictwa + po 5 dla leśnictwa z przeznaczeniem do dokumentacji ppoż = łącznie po 9 dla leśnictwa.	zgodnie z opisem

22.	Atlas w formie zbindowanych zalaminowanych arkuszy formatu A4 z marginesem (2 cm zakładka) mapy gospodarczo – przeglądowej drzewostanów i cięć rębnych skali 1:10000 z naniesionymi siedliskami przyrodniczymi z uwzględnieniem form ochrony przyrody w układzie dla poszczególnych leśnictw - zawartość do szczegółowego uzgodnienia z nadleśnictwem	po 1 dla leśnictwa
23.	Mapa gospodarczo-przeglądowa obwodów łowieckich w skali 1:10 000 – w układzie dla poszczególnych obwodów – 1 komplet	zgodnie z opisem
24.	Mapa gospodarcza nadleśnictwa w skali 1:5 000 z działkami cięć rębnych 1 komplet (format A1) w arkuszach wraz z mapą sytuacyjną z podziałem na arkusze.	zgodnie z opisem
25.	Mapa gospodarcza nadleśnictwa w skali 1:5 000 z podkładem działek ewidencyjnych (granice działek wyraźnie oznaczone) 1 komplet (format A1) w arkuszach wraz z mapą sytuacyjną z podziałem na arkusze.	zgodnie z opisem

Wykonawca naniesie kontury lasów innych własności, lasów nadzorowanych, na sporządzone mapy przeglądowe oraz gospodarczo-przeglądowe. Do foliowania należy stosować folie matowe.

Wersja elektroniczna ww. map gotowych do wydrukowania wielkoformatowego, zapisanych w formacie pdf wykonawca prześle na nośniku elektronicznym – 2 komplety.

13. Podział na obręby leśne oraz podział na leśnictwa

Podział na obręby leśne nie wymaga zmian.

Wykonawca przyjmie podział administracyjny Nadleśnictwa zgodnie z zarządzeniem Nadleśniczego aktualnym na 01.01.2026 r.

14. Definicja obszarów zagrożonym uporczywym występowaniem szkód

Na terenie Nadleśnictwa Różańsko nie zdefiniowano obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód.

Wykonawca zaewidencjonuje drzewostany z porażone przez jemiolę i kornika ostrozębnego. Szczegóły do uzgodnienia z nadleśnictwem.

Powierzchnia całego obszaru ognisk gradacyjnych zostanie ponownie przeliczona o nową powierzchnie oddziałów wchodzących w ich skład. Pozwoli to na aktualizację liczby stałych powierzchni kontrolnych (PK) do jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny. Wyliczona powierzchnia oraz liczba PK zostanie przedstawiona do konsultacji dla ZOL w Szczecinku przed NTG.

15. Terminy i sposoby kontroli prac urządzeniowych

Prace urządzeniowe kontrolowane i odbierane będą zgodnie z wymogami zawartymi w IUL oraz zgodnie z Zarządzeniem Nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 13 sierpnia 2002 roku w sprawie kontroli i odbioru robót urządzeniowych. Daty kontroli określane będą przez RDLP w Szczecinie.

Terminy zakończenia etapów opracowywania projektu PUL oraz zakończenia całości prac zostaną określone w SWZ oraz zawarte w umowie podpisywanej z wykonawcą. Przewiduje się zakończenie prac nad projektem planu urządzenia lasu w terminie umożliwiającym nadleśnictwu pracę na nowej bazie danych od początku nowego 10-lecia. O dokładnym terminie przejścia bazy w wersji produkcyjnej zdecyduje Nadleśniczy.

16. Formy oprawy opisów taksacyjnych i map, w tym map dodatkowych oraz formy prezentowania programu ochrony przyrody, a także ewentualnej ekspertyzy docelowej sieci dróg leśnych oraz prognozy ekonomicznej z uwzględnieniem danych wrażliwych

Wykonawca PUL wykona następujące dokumenty:

1. operaty dla leśniczych po 1 egzemplarzu w sztywnej oprawie zawierający:
  - opis taksacyjny,
  - wykaz projektowanych cięć użytkowania rębного i przedrębного,
  - wykaz projektowanych wskazań gospodarczych z zakresu hodowli lasu,
  - wykaz pozycji nie zaliczonych na poczet etatu powierzchniowego,
  - wyciąg z wybranymi informacjami z POP w uzgodnieniu z Nadleśnictwem;
2. opis taksacyjny tradycyjny dla nadleśnictwa – 1 komplet w sztywnej oprawie;
3. plan zagospodarowania lasu 1 komplet w sztywnej oprawie zawierający:
  - wykaz projektowanych cięć użytkowania rębного i przedrębного,
  - wykaz projektowanych wskazań gospodarczych z zakresu hodowli lasu,
  - wykaz drzewostanów w KO i KDO,
  - wykaz drzewostanów do przebudowy,
  - wykaz pozycji nie zaliczonych na poczet etatu powierzchniowego,
  - wykaz drzewostanów bez wskazań gospodarczych,
4. elaborat dla nadleśnictwa tradycyjny w sztywnej oprawie – 2 szt.;
5. program ochrony przyrody tradycyjny w sztywnej oprawie – (do każdego egzemplarza oddzielny tom zawierający informacje wrażliwe) – 2 komplety;
6. prognozę oddziaływania planu ul na środowisko i obszary NATURA 2000 tradycyjny w sztywnej oprawie – 2 szt.

Wersja elektroniczna ww. dokumentów w formacie pdf oraz xls, doc. lub podobne (edytowalne) na nośniku elektronicznym – 2 komplety; eksport opisów taksacyjnych

do plików Microsoft excel z TAKSATORA w układzie leśnictwami (opisy taksacyjne również w formacie pdf).

Komisja postanowiła, że w ramach projektu planu urządzenia lasu nie będzie wykonana ekspertyza docelowej sieci dróg leśnych oraz prognoza ekonomiczna.

Nadleśnictwo jest w posiadaniu opracowania dotyczącego DSD, które należy wykorzystać w projekcie PUL. Szczegółowe wytyczne zamawiający przekaze wykonawcy.

Nadleśnictwo udostępni wykonawcy projektu planu urządzenia lasu opracowanie docelowej sieci drogowej (DSD) nadleśnictwa, celem uwzględnienia w nowym planie urządzenia lasu parametrów dróg określonych podczas inwentaryzacji. Ewentualne stwierdzone rozbieżności, pomiędzy przedmiotowym opracowaniem a stanem na gruncie, wykonawca winien zgłosić nadleśnictwu w formie wykazu rozbieżności DSD.

17. Ewentualne sporządzenie dodatkowej tabeli XXII dla gatunków chronionych występujących poza obszarami Natura 2000

Komisja postanowiła, że nie należy sporządzać dodatkowej tabeli XXII dla gatunków chronionych występujących poza obszarami Natura 2000.

18. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 oraz innych spraw organizacyjnych

Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 zostanie przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami tj. ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z 3 października 2008 r. a także zarządzeniem nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 21 listopada 2011 r. w sprawie Instrukcji Urządzania Lasu.

Część B: Założenia do planu urządzenia lasu;

1. Obszary chronione i funkcje lasu

W Planie Urządzenia Lasu należy uwzględnić wszystkie akty prawne zmieniające powierzchnię obszarów chronionych, które zostaną wydane do końca 2025 r. (np. rezerваты, obszary Natura 2000). W przypadku nie zakończenia prac legislacyjnych związanych z powiększeniem powierzchni lub utworzeniem nowych obiektów –

powierzchnie należy opisać, jako proponowane lub projektowane – w zależności od zaawansowania opracowania właściwej dokumentacji.

Obszary chronione należy przyjąć na podstawie aktów je powołujących.

Zasięgi lasów ochronnych należy przyjąć na podstawie projektu decyzji ministra właściwego ds. środowiska.

2. Typy siedliskowe lasu oraz ich ewentualne uzupełnianie o rozpoznane leśne siedliska przyrodnicze

W pracach urządzeniowych należy wykorzystać opracowanie glebowo-siedliskowe wymienione w części A punkcie 1 niniejszego protokołu.

W pododdziałach z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi należy zapisać kod siedliska przyrodniczego wraz ze stanem zachowania.

W związku potrzebą weryfikacji zinwentaryzowanych leśnych siedlisk przyrodniczych przyjąć sposób postępowania:

- w przypadku, gdy rozpoznanie potrzeb weryfikacji siedlisk przyrodniczych jest w Nadleśnictwie kompletne należy w ramach odrębnego postępowania przeprowadzić weryfikację siedlisk. Prace powinny zostać zakończone w terminie umożliwiającym ich wykorzystanie podczas prac urządzeniowych tj. **do 30.06.2024 r.**

- w przypadku, gdy istnieje potrzeba uzupełnienia wykazu siedlisk przyrodniczych zakwalifikowanych do weryfikacji – wykonawca podczas prac terenowych sporządzi listę pododdziałów, w których proponuje ponowną weryfikację siedlisk przyrodniczych. Wykonawca listę przedstawiać będzie nadleśnictwu na bieżąco, po zakończeniu prac terenowych w poszczególnych leśnictwach. Weryfikację siedlisk przyrodniczych, również jako odrębne postępowanie, należy przeprowadzić najpóźniej **do 30.06.2025 r.**

W pododdziałach z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi należy zapisać kod siedliska przyrodniczego wraz ze stanem zachowania. Zweryfikowane siedliska przyrodnicze należy uwzględnić przy tworzeniu nowych wyłączeń taksacyjnych.

3. Typy drzewostanów (TD) o kierunku ochronnym lub o kierunku gospodarczym

Komisja przyjęła do stosowania następujące rodzaje rębni, typy drzewostanów (TD) oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw:

Typy drzewostanów o kierunku gospodarczym:

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowe upraw %	Zalecany rodzaj rębni
1	2	3	4
Bśw	So	So 80-90, Brz i inne 10-20	I

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowe upraw %	Zalecany rodzaj rębni
BMśw	So	So 80, Dbb i inne 20	I / -
	Bk So Db So	So 60, Bk 30, Db i inne 10 So 60, Dbb 30, Bk i inne 10	I / III
BMw	Św So	So 50, Św 30, Db i inne 20	I / III
BMb	BrzSo	So 50, Brz 30, Ol i inne 20	-
LMśw	Bk So	So 50, Bk 30, Db i inne 20	III / II / I
	Db So	So 50, Db 30, Bk i inne 20	
	So Bk	Bk 60, So 30, Db i inne 10	
	So Db	Db 60, So 30, Bk i inne 10	
	BkDbSo	So 40, Db 30, Bk 20, Md i inne 10	
LMw	So Db	Db 50, So 30, Św i inne 20	III / II
LMb	Brz Ol	Ol 50, Brz 40, Św i inne 10	-
Lśw	Bk	Bk 80 Db i inne 20	II / III
	Bk Db	Db 50, Bk 30, Md i inne 20	
	Db Bk	Bk 60, Db 30, Md i inne 10	
	Db	Db 70, Bk i inne 30	
Lw	JsDb	Db 70, Js 20, Sw i inne 10	III / II
Lł	JsDb	Db 60, Js 30, Wz i inne 10	
Ol	Ol	Ol 80, Brz i inne 20	I / -
OLJ	Ol Js	Js 50, Ol 40, Wz i inne 10	III / I
	Ol	Ol 80, Js 10, Db i inne 10	

Niezależnie od wytycznych zamieszczonych w powyższej tabeli, dla wszystkich typów siedliskowych, na niewielkich powierzchniach do 1 ha, lub specyficznych warunkach (np. kształt wydzielenia) dopuszcza się zagospodarowanie drzewostanów Rb I (w przypadku siedlisk bagiennych dotyczy odślaniania odnowień naturalnych).

W przypadku TD oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw, w których występuje Js, do czasu ustąpienia zjawiska zamierania tego gatunku na etapie zakładania uprawy należy zastępować go innymi gatunkami, takimi jak, np. Db, Wz, Jw, Ol.

Dopuszczalne jest stosowanie – na wybranych pozycjach, TD z brzozą i modrzewiem w charakterze gatunków głównych. Uprawy te w przyszłości mogą stanowić potencjalne drzewostany nasienne (lub ewentualnie drzewostany gospodarcze o dobrej jakości). Wykonawca planu w uzgodnieniu z nadleśniczym wskaże proponowane lokalizacje tych upraw i określi ich orientacyjną łączną powierzchnię.

Typy drzewostanów zgodnie z IUL mogą ulegać modyfikacji przy zachowaniu gatunku głównego.

W uzasadnionych przypadkach nadleśniczy może podjąć decyzję o zmianie ww. orientacyjnego składu gatunkowego uprawy. Dla zapewnienia zamierzonego celu

hodowlanego należy kierować się zasadą, że odchyłki dla poszczególnych gatunków głównych nie powinny przekraczać 20 %, a w łącznym udziale gatunków głównych - 30 %.

Natomiast w przypadku gatunków domieszkowych łączne odchyłki nie powinny przekraczać 40%. Większe odstępstwa mogą być tolerowane tylko w uprawach powstałych z odnowień naturalnych oraz na małych powierzchniach tj. do 1 ha.

Wyjątkowo, w sytuacjach szczególnych gdzie ww. składy oraz dopuszczalne odchyłki nie gwarantują pożądanego skutku hodowlanego nadleśniczy - na wskazanej pozycji, ma prawo do podejmowania indywidualnych decyzji, w kierunku zapewniającym najlepszą realizację celów gospodarki leśnej.

W elaboracie Wykonawca opisze przypadki, w których projekt PUL przewiduje zastosowanie odmiennego niż przyjęty dla danego TSL sposób zagospodarowania.

Z uwagi na stosunkowo duże wymagania troficzne dębów i buka, ich rola na siedliskach BMśw, szczególnie w słabszym wariacie uwilgotnienia, może być ograniczana do domieszki pielęgnacyjno-biocenotycznej.

Zgodnie z § 28 „Zasad hodowli lasu” powierzchnie, na których odnowienie sztuczne nie przynosi zadowalającego rezultatu można pozostawić do naturalnej sukcesji.

Na siedliskach przyrodniczych znajdujących się w obszarze Natura 2000 z Dyrektywy Siedliskowej (SOO) należy stosować typy drzewostanów przewidziane w aktualnym porozumieniu z właściwym terytorialnie regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Dodatkowo w uzasadnionych przypadkach ww.ww. TD można stosować na wybranych siedliskach przyrodniczych poza obszarami Natura 2000.

Wykonawca na odbiór końcowy prac terenowych związanych z taksacją, przedstawi ewentualne propozycje dodatkowych typów drzewostanów (w tym TD dla bloków upraw pochodnych). Po akceptacji komisji odbioru końcowego prac terenowych związanych z taksacją, dodatkowe TD należy przedstawić do zatwierdzenia na NTG.

4. Wiekі rębności dla głównych gatunków drzew

Komisja przyjęła przeciętne wieki rębności zgodnie z poniższym zestawieniem:

Db	140 lat
Js, Wz	120 lat
Bk	100 lat
So, Md,	100 lat
Św, Dg, Gb, Olcz, Brz, Jw, Kl, Lp	80 lat
Oś, Ak, Ol odroślowa	60 lat
Tp, Wb, Olsz	40 lat

Wiekі rębności dla głównych gatunków lasotwórczych są zgodne z Zarządzeniem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 36/2004 r. z 19 maja 2004 r. (IUL, Rozdział VIII Załączniki - Wykaz wieków rębności).

Wiek dojrzałości rębnej dla poszczególnych drzewostanów będzie określany zgodnie z IUL. W gospodarstwie specjalnym należy w zasadzie stosować

podwyższony wiek dojrzałości rębnej – minimum 20 lat w stosunku do przyjętego przeciętnego wieku rębności.

5. Podział lasów nadleśnictwa na gospodarstwa, w tym kwalifikowanie do gospodarstwa specjalnego

Podział na gospodarstwa należy przyjąć zgodnie z § 82 IUL z utworzeniem 3 gospodarstw:

- a) **gospodarstwo specjalne** - obejmujące obszary funkcjonalne pełniące funkcje specyficzne w Nadleśnictwie, których realizacja wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych;
- b) **gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych** – obejmujące obszary uznanych lasów ochronnych z wiodącą funkcją ochronną (środowiskotwórczą), której realizacja nie wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych;
- c) **gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych** – obejmujące pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględniać wymogi ochrony.

Podczas posiedzenia KZP ustalono, że do gospodarstwa specjalnego dodatkowo należy przyjąć:

- pojedyncze pododdziały o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych, w tym lasy na siedliskach: BMb, LMb, OI3, OIJ, L1 oraz ekosystemy referencyjne, cmentarze i miejsca pamięci;

6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych w poszczególnych gospodarstwach

Przyjęto następujące średnie okresy odnowienia:

- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych –
  - przy rębni IIIa – 10 lat
  - przy rębniach II i IIIb – 20 lat
  - przy rębni IV – 30 lat
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych oraz gospodarstwo specjalne
  - przy rębni IIIa – 15 lat
  - przy rębniach II i IIIb – 25 lat
  - przy rębni IV – 40 lat

Użytkowanie rębne projektować z uwzględnieniem ramowych (kierunkowych) wytycznych zawartych w Zasadach Hodowli Lasu i innych zasad, instrukcji i wytycznych, aktualnie obowiązujących w Lasach Państwowych. Proponowane rębnie zamieszczone są w tabeli w punkcie 3 części B niniejszego protokołu.

W gospodarstwie specjalnym i wielofunkcyjnych lasów ochronnych projektowane użytkowanie rębne będzie wynikało ze stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych

i ochronnych. Dopuszcza się stosowanie w lasach ochronnych rębni lb. Należy przyjąć przy tym zasadę, iż użytkowanie nie może zakłócić pełnienia przez te drzewostany przypisanych i zatwierdzonych funkcji ochronnych.

Na siedliskach bagiennych proponuje się w zasadzie zrezygnować z użytkowania rębego, za wyjątkiem odsłaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych.

Należy zrezygnować z użytkowania rębego w drzewostanach jesionowych nie wykazujących objawów (lub z nieznacznymi objawami) zamierania jesionu. Wyłączenie z użytkowania rębego ma na celu ochronę zasobów genowych gatunku (poprzez ochronę populacji odznaczających się większą odpornością). Wykaz takich drzewostanów należy przedstawić na odbiorze końcowym prac terenowych.

W drzewostanach KO i KDO należy w zasadzie kontynuować rodzaj i formę rębni stosowaną na danej powierzchni w bieżącym okresie 10-letnim.

W wyjątkowych wypadkach dopuścić projektowanie rębni lb na siedliskach lasowych i OIJ w lasach wielofunkcyjnych (np. mała powierzchnia wydzielenia, kształt wydzielenia uniemożliwiający prawidłowe umiejscowienie gniazd, itp).

Należy zwrócić uwagę na granice pododdziałów zagospodarowanych rębniami zupełnymi. Zgodnie z Zasadami Hodowli Lasu na zrębach zupełnych pozostawia się fragmenty starodrzewu do ich naturalnego rozpadu. W związku z powyższym biogrupy te w trakcie taksacji powinny pozostać w granicy pododdziałów, na których prowadzona jest lub prowadzona była rębnia zupełna. Zasada pozostawiania biogrup w pododdziałach, w których one powstały dotyczy również rębni złożonych.

Przy projektowaniu rębni zupełnych w zasadzie należy planować 95% (w celu pozostawienia 5% fragmentów starodrzewu – łącznie dla tej grupy rębni) miąższości do pozyskania.

Projektując cięcia uprzątające w rębniach złożonych należy uwzględnić potrzebę pozostawiania fragmentów starodrzewu w formie biogrup podobnie jak w rębniach zupełnych (odpowiedni % miąższości do pozyskania).

Nie jest konieczne pozostawianie fragmentów starodrzewu w przypadku zagrożenia trwałości lasu i bezpieczeństwa ludzi, a także na powierzchniach zrębów mniejszych niż 1 ha, oraz w przypadku zlokalizowania cięć w bloku upraw pochodnych, jeśli stanowią je gatunki drzew, dla których założono dany blok.

W celu pozostawienia fragmentów starodrzewu, w trakcie projektowania cięć rębnych należy uwzględnić zapisy §3 pkt 5, 16 i 18 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 marca 2023 r., w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej.

Strefy ekotonowe należy kształtować i projektować zgodnie z § 27 ZHL. Nadleśnictwo przekazuje wykonawcy informację na temat pozostałych szlaków komunikacyjnych nie wymienionych § 27 pkt. 1 ZHL, a wymagających pozostawienia pasów ochronnych w postaci stref ekotonowych lub stworzenie od podstaw takich stref. W strefach takich należy zaplanować działania mające na celu wyeliminowanie ewentualnych zagrożeń. Decyzję o ewentualnym utworzeniu wydzielenia powinien podjąć taksator w zależności od uwarunkowań terenowych.

Należy przyjąć dotychczasowy podział na ostępy i obowiązujący kierunek cięć, a w przypadkach koniecznych zastosować ostępy przejściowe.

Wykaz cięć użytków rębnych sporządzić z podziałem na działki, bez przydziału na lata realizacji.

Wykaz cięć użytków rębnych należy przedstawić do kontroli najpóźniej na miesiąc przed oddaniem referatu na NTG. Szczegółowa kontrola projektowanych cięć rębnych zostanie przeprowadzona przy udziale Nadleśnictwa i Wykonawcy.

Nadleśnictwo uzgodni z wykonawcą lokalizację cięć na rok 2025 i 2026. Działki zrębowe projektować w oparciu o istniejące w terenie szczegóły.

Na siedliskach wilgotnych szerokość zrębów należy planować w dolnej granicy przewidzianej dla poszczególnej rębni.

Przestoje i nasienniki można projektować do usunięcia tylko w wypadkach niezbędnych i gospodarczo koniecznych.

Orientacyjny etat miąższościowy użytkowania przedrębego zostanie określony sumarycznie dla całego obrębu (nadleśnictwa) na okres 10-letni bez podawania wielkości dla mniejszych obszarów funkcjonalnych (leśnictwa, oddziały, itd.).

W lokalizacjach o szczególnym znaczeniu społecznym, planując rodzaj rębni należy uwzględnić specyficzne potrzeby społeczne.

7. Szczegółowe wytyczne w sprawie sporządzenia „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”

Do przebudowy należy kwalifikować drzewostany zgodnie z § 40 IUL oraz § 57 Zasad Hodowli Lasu.

Nadleśnictwo prześle wykonawcy wykaz d-stanów proponowanych do przebudowy.

8. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu, w tym cięć pielęgnacyjnych

Ograniczać ewentualne planowanie zabiegu CP-P wyłącznie do pozycji gdzie jest to uzasadnione stanem drzewostanu na gruncie. Wykonawca przedstawi wykaz projektowanych drzewostanów do CP-P na odbiorze prac terenowych.

W ramach cięć pielęgnacyjnych w zasadzie nie planować zabiegów dwunawrotowych.

W warstwie podrostu należy projektować zabiegi pielęgnacyjne (CW, CP) zgodnie z potrzebami hodowlanymi stwierdzonymi na gruncie. W warstwie podrostu o charakterze II piętra nie projektować zabiegów pielęgnacyjnych.

W zasadzie należy projektować jedną, wiodącą wskazówkę z zakresu pielęgnowania lasu dla danego wydzielenia. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się rozdzielenie ww. zabiegów (np. powierzchnia odnowionych gniazd). Cięcia pielęgnacyjne powinny być planowane we wszystkich drzewostanach, w których niezbędne jest ich wykonanie.

W drzewostanach, w których najprawdopodobniej nie będzie potrzeby przeprowadzenia zabiegu w najbliższym 10-leciu, głównie w zdrowych drzewostanach

starszych klas wieku o niskim oraz równomiernym zwarciu i zadrzewieniu (w których stosunkowo niedawno wykonano trzebież), można nie planować użytkowania przedrębego.

Nie planować cięć pielęgnacyjnych w drzewostanach sosnowych i modrzewiowych V klasy wieku chyba, że drzewostan wskazuje na konieczność jego wykonania.

W zasadzie nie planować do użytkowania przedrębego drzewostanów, które przekroczyły wiek dojrzałości rębnej.

Nie planować zabiegów lub planować tylko na części powierzchni w drzewostanach trudno dostępnych przez cały rok – np. na niektórych olsach, przy ciekach wodnych, w drzewostanach o stromych stokach itp.

Wykaz drzewostanów bez zabiegów wykonawca przedłoży na odbiorze prac terenowych.

Komisja ustaliła, że Wykonawca PUL wraz z Nadleśnictwem przygotowują, na odbiór końcowy prac urządzeniowych terenowych: 2 próbne powierzchnie trzebieżowe w drzewostanach II i IV klasy wieku.

9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu, w tym orientacyjnych składów gatunkowych upraw

Wprowadzanie II piętra planować na siedliskach żyzniejszych (szczególnie w drzewostanach sosnowych, modrzewiowych IIb i IIIa klasy wieku) w zależności od stanu drzewostanu, jego wieku i pełnionych funkcji, wyłącznie w niezbędnym zakresie z pominięciem fragmentów z istniejącymi nalotami, podrostami i podszytem (wykaz wykonawca przedstawi na odbiorze końcowym prac terenowych).

Wprowadzanie podszytów ograniczyć do miejsc, co do których nie ma wątpliwości, co do ich skutecznego wyprowadzenia.

Dolesienia luk należy projektować jedynie w drzewostanach średnich klas wieku, w których powstały warunki umożliwiające skuteczne wyprowadzenie młodego pokolenia, w sytuacjach mających uzasadnienie gospodarcze (wykaz wykonawca przedstawi na odbiorze prac terenowych).

Decyzję o rejestrowaniu miąższości podrostu podejmuje taksator na gruncie.

Wykonawca w trakcie inwentaryzacji dokona przeglądu drzewostanów i przedstawi na odbiorze końcowym terenowym prac urządzeniowych:

- wykaz drzewostanów sosnowych nadających się do odnowienia naturalnego,
- wykaz wszystkich opisanych w trakcie taksacji powierzchni z istniejącym odnowieniem naturalnym, celem ułatwienia ich monitoringu dokonywanego przez Nadleśnictwo,
- wykaz drzewostanów mogących spełniać funkcje gospodarczych drzewostanów nasiennych,
- wykaz powierzchni do sukcesji naturalnej, gdy są spełnione wymogi formalne,
- wykaz powierzchni do wprowadzania drugiego piętra,

- wykaz drzewostanów do przebudowy,

10. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej

Wszelkie sprawy dotyczące ochrony lasu należy uzgadniać z Nadleśnictwem w konsultacji z RDLP i ZOL w Szczecinku.

W trakcie prac terenowych wykonawca przeprowadzi rozpoznanie, inwentaryzację oraz określi stopień nasilenia uszkodzeń drzewostanów wyrządzonych przez czynniki natury biotycznej, abiotycznej i antropogenicznej. Uszkodzenia opisać zgodnie z § 39 IUL.

W uprawach i młodnikach w I klasie wieku należy określić stopień uszkodzenia przez czynniki biotyczne i abiotyczne. Inwentaryzować należy szkody powyżej 20%. W trakcie prac inwentaryzacyjnych należy zwrócić szczególną uwagę na zagadnienia ochrony lasu, a przede wszystkim stan zdrowotny drzewostanów (ze względu na występowanie szkodników pierwotnych i wtórnych).

Komisja postuluje aby, jeśli w nowej wersji programu Taksator będzie techniczna możliwość, rejestrować główną przyczynę zagrożenia tj. od korzeniowca wieloletniego i jemioly rozpierzchłej. Wykonawca podczas prac terenowych wyszczególni ww. zagrożenia w opisie taksacyjnym (w informacjach różnych zapis dotyczący występowania drzew uszkodzonych od jemioly w drzewostanie).

Wykonawca uwzględni przy wykonywaniu prac nad sporządzeniem projektu planu urządzenia lasu materiały dotyczące występowania i zwalczania chorób drzew leśnych oraz występowania szkodników drzew leśnych opracowywane corocznie przez ZOL w Szczecinku.

Plan ochrony przeciwpożarowej sporządzić zgodnie z obowiązującymi przepisami, „Ramowymi wytycznymi w zakresie tworzenia i uzgadniania Planu Urządzenia Lasu w części dot. Ochrony Przeciwpożarowej” i uzgodnić z Nadleśnictwem, RDLP oraz (jeśli będzie taka konieczność) z KW PSP przed posiedzeniem NTG. Wykonawca dokona analizy i oceny elementów ochrony przeciwpożarowej wymienionych w § 103 Instrukcji Urządzania Lasu. Na mapie operacyjnej ochrony ppoż. należy umiejscowić wieże i dostrzegalnie (pozwalające na synchronizację obserwacji zagrożeń i niezbędnych działań operacyjnych) oraz drogi stanowiące dojazdy pożarowe i punkty czerpania wody zgodnie z aktualnymi wytycznymi.

W przypadku konieczności planowania budowy nowych PCW z dojazdem lub też bez dojazdu należy je planować wyłącznie na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa.

11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego, w tym sporządzania odpowiedniej mapy przeglądowej

Projekt zagospodarowania rekreacyjnego lasu należy sporządzić zgodnie z IUL i ZHL oraz istniejącymi wytycznymi i uregulowaniami wewnętrznymi w tym

zakresie. W planowaniu należy wziąć pod uwagę uwarunkowania społeczne w tym istniejącą infrastrukturę turystyczną także poza obszarami leśnymi oraz plany i strategie rozwoju miejscowych gmin. W planie podkreślić konieczność współpracy z lokalnymi samorządami i organizacjami pozarządowymi w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego i utrzymania istniejącej infrastruktury. Należy sporządzić mapę turystycznego zagospodarowania lasu z istniejącymi obiektami turystycznymi oraz najważniejszymi walorami przyrodniczymi terenu na podkładzie mapy przeglądowej w skali 1:25000. Wykonawca umieści obiekty infrastruktury zagospodarowania rekreacyjnego na odpowiedniej warstwie LMN.

„Program edukacji leśnej społeczeństwa dla nadleśnictwa na lata 2026-2035” - zgodnie z aktualnie obowiązującymi wytycznymi (zał. nr 2 do Zarządzenia Nr 57 Dyrektora Generalnej Lasów Państwowych z 9 maja 2003) sporządzi nadleśnictwo i przedstawi do zatwierdzenia Dyrektorowi RDLP w Szczecinie, w terminie **do 30 listopada 2025 r.**

12. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego

W PUL należy określić kierunkowe zadania związane z użytkowaniem ubocznym i zagospodarowaniem łowieckim, w oparciu o informacje uzyskane od nadleśnictwa, zgodnie z IUL z uwzględnieniem występowania szkód i sposobów ich ograniczenia, wraz z mapą przeglądową gospodarki łowieckiej. Wykonawca umieści obiekty infrastruktury łowieckiej na odpowiedniej warstwie LMN – wykaz obiektów przekaże nadleśnictwo.

Ustalenia zawarte obowiązującym WŁPH należy uwzględnić w PUL.

13. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzenia lasu zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa

Na lata 2026-2035 należy kierunkowo określić potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej dotyczące: budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych, siedzib jednostek Lasów Państwowych, budynków gospodarczych; budowy i konserwacji zbiorników małej retencji, urządzeń na potrzeby turystyki i rekreacji.

Plan urządzenia lasu określa jedynie potrzeby w zakresie infrastruktury, jako kierunkowe i nie jest podstawą ich wykonania.

Przebieg dróg (nie objętych aktualnym opracowaniem Docelowej Sieci Dróg Nadleśnictwa Różańsko) cieków i urządzeń melioracyjnych należy zweryfikować w oparciu o Numeryczny Model Terenu i ortofotomapę.

Podczas prac nad projektem PUL należy stosować zapisy Zarządzenia nr 28 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 27 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji wyznaczania docelowej sieci drogowej nadleśnictwa”.

14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej

Charakterystykę warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognozę spodziewanego wyniku ekonomicznego opisać ogólnie, według zasad §118 IUL. Komisja stwierdza, że nie ma potrzeby sporządzania ekspertyzy ekonomicznej w formie szczegółowej prognozy spodziewanego wyniku ekonomicznego gospodarki leśnej, prowadzonej na podstawie PUL.

15. Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego

Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego powinna zostać przeprowadzona przez Wykonawcę zgodnie z § 123 ust. 1 IUL. Prognozę należy opracować dodatkowo z wykorzystaniem przyrostu użytecznego drzewostanów.

16. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody, w tym sporządzenia tabel dotyczących przedmiotów ochrony i zadań ochronnych

Program Ochrony Przyrody należy zaktualizować zgodnie z obowiązującą IUL.

Do aktualizacji POP należy wykorzystać przede wszystkim bazy danych udostępnione przez właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska w ramach procedury udostępniania danych, a także wszelkie dokumenty (plany, programy) z zakresu ochrony przyrody powiatów i gmin położonych w zasięgu administracyjnym nadleśnictwa, dane nadleśnictwa, dane z taksacji oraz wszelkie inne dostępne informacje.

W zakresie aktualizacji POP Wykonawca projektu PUL we współpracy z Nadleśnictwem podejmie starania o dotarcie do jak największej liczby instytucji państwowych, samorządowych i organizacji pozarządowych w celu pozyskania niezbędnych informacji.

Dla wszystkich form prawnej ochrony przyrody należy podać podstawę prawną ich powołania oraz informację o aktach prawnych określających działania ochronne.

Dla wskazanych stanowisk gatunków chronionych roślin, grzybów i zwierząt określić źródło pochodzenia, ze wskazaniem stanowisk historycznych, w tym niepotwierdzonych w trakcie prac terenowych.

W zakresie osobliwości przyrodniczych w opisie taksacyjnym wykonawca zamieści wyłącznie informacje potwierdzone podczas prac taksacyjnych przez wykonawcę PUL lub nadleśnictwo np. w formie zweryfikowanego wykazu podpisanego i przekazanego wykonawcy PUL oraz na podstawie aktualnych badań, ekspertyz sporządzanych m.in. w ramach prac nad obowiązującymi dokumentami dotyczącymi prawnych form ochrony przyrody. Informację z ww. dokumentów przepisuje się do bloku „osobliwości przyrodnicze” tylko wówczas, gdy dokumenty te jednoznacznie podają lokalizację osobliwości. Dotyczy to roślin rzadkich, cennych oraz chronionych zgodnie z zakresem słowników zawartych w programie Taksator i SILP. Lokalizację osobliwości przyrodniczych należy zapisywać wtedy, gdy można ją jednoznacznie

określić. W przypadku rozproszonego występowania osobliwości w całym wydzieleniu nie należy zapisywać jej lokalizacji (podczas prac terenowych w odpowiednim polu należy wówczas postawić znak „ – ”). Informacje na temat wszystkich roślin i grzybów gatunków chronionych zarówno tych potwierdzonych jak i pozostałych pochodzących z innych źródeł np. waloryzacja przyrodnicza gmin, inne źródła historyczne, należy zamieścić w oddzielnym tomie Programu Ochrony Przyrody (POP) jako tzw. „informacje wrażliwe”.

W POP należy zamieścić tabelę obrazującą dla każdego obszaru „Natura2000”, strukturę wiekową drzewostanów wg gatunków rzeczywistych. W przypadku gdy nie ma ustanowionych PZO/PO dla obszarów Natura 2000 wykonawca zaproponuje w uzgodnieniu z Nadleśnictwem niezbędne dla zachowania siedlisk przyrodniczych działania ochronne. Na obszarach będących stanowiskami chronionych gatunków zwierząt wskazać konieczność dostosowania terminów i sposobów wykonania wszelkich prac do okresu lęgu, rozrodu lub hibernacji (nietoperze).

Nadleśnictwo przekaże wykonawcy uzgodniony z RDLP w Szczecinie wykaz drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego na skutek odpowiednich decyzji zarządzającego (Nadleśniczego) lub uprawnionych organów właściwych do spraw ochrony przyrody. Wykaz zostanie zamieszczony w POP.

Należy zestawić powierzchnie ekosystemów referencyjnych według wykazu sporządzonego przez Nadleśnictwo (aktualne zarządzenie Nadleśniczego) i uwzględnić w dalszych pracach nad opracowaniem projektu PUL.

Komisja postanowiła, iż POP zostanie opracowany, jako oddzielnie opracowany tom wraz z mapami (wykonanymi na podkładzie mapy przeglądowej w skali 1:25000) tj. Mapą walorów przyrodniczo-kulturowych oraz Mapą obszarów chronionych i funkcji lasu (bez oznaczenia zbiorów drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych) stanowiących załącznik tegoż Programu. Wszystkie obiekty i elementy związane z ochroną przyrody zostaną naniesione na odpowiednią warstwę LMN.

Wykonawca wykona POP w dwóch egzemplarzach, pozbawiony informacji, których udostępnienie mogłoby spowodować zagrożenie dla środowiska zgodnie z art.16 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisko i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Informacje te zostaną zawarte w osobno opracowanym tomie załączonym do każdego egzemplarza POP.

Wykonawca sporządzi wyciąg informacji z POP wraz z mapami gospodarczo-przeładowymi dla leśnictw – szczegółowe wymagania do ustalenia z nadleśnictwem.

17. Wydruk map tematycznych

Zakres drukowanych map tematycznych wynika z Zarządzenia nr 83 Dyrektora Generalnego LP z 23 listopada 2012 r., IUL z 2011 r. oraz zapisów niniejszego protokołu.

18. Projekt wystąpienia do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000

Dyrektor RDLP w Szczecinie wystąpi o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko PUL dla Nadleśnictwa Różańsko do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie zgodnie z wnioskiem następującej treści:

Przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 t.j.), nakładają obowiązek wykonania strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko. W związku z powyższym

w n o s z ę

o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Różańsko.

Plan urządzenia lasu stanowi podstawę prowadzenia racjonalnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w nadleśnictwie, przyjmując - jako cel nadrzędny - konieczność stosownego uwzględnienia w niej różnych funkcji lasu. Ponadto plan ten spełnia szczególną rolę łącznika w przenoszeniu postulatów polityki leśnej i długookresowych strategii z zakresu leśnictwa, opracowanych na poziomie kraju i zawartych w podstawowych aktach prawnych, na poziom lokalny, w formie średniookresowych celów gospodarowania określanych dla nadleśnictwa, a także sposobów realizacji tych celów. Dlatego też współdziałanie społeczeństwa w tworzeniu planu jest niezwykle ważny.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu będzie zawierała:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektu planu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,*
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,*
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.*
- d) streszczenie w języku niespecjalistycznym.*

Ponadto, będą określone i ocenione:

- a) istniejący stan środowiska na obszarach objętych projektem planu oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji planu,*
- b) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,*
- c) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu planu, oraz sposoby,*

w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu,

d) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na: różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, ludzi, wodę, powietrze, klimat, krajobraz i zabytki.

Prognoza przedstawi również rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru Prognoza zawierać będzie rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Monitorowanie zadań określonych w Planie urządzenia lasu, zatwierdzonych pismem Ministra właściwego ds. środowiska, będzie oparte o rozbudowany system kontroli w Lasach Państwowych. Monitoring krótkookresowy (system rocznych sprawozdań, kontrole problemowe i bieżące dokonywane przez komórki merytoryczne RDLP), średniookresowy dziesięcioletni (kontrole kompleksowe Inspekcji Lasów Państwowych, kontrole sprawdzające Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego RDLP, przeważnie w następnym roku po kontroli kompleksowej), średniookresowy dziesięcioletni (analiza gospodarki leśnej ubiegłego okresu dokonana przez Nadleśniczego, zamieszczana w Elaboracie nowego Planu urządzenia lasu).

Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko będzie narzędziem pozwalającym ukierunkować plan na zmniejszenie ryzyka konfliktów pomiędzy zrównoważoną gospodarką leśną a wymogami ochrony środowiska i potrzebami społeczności lokalnej.

Do wniosku zostanie dołączona mapa obszarów chronionych.

19. Inne zagadnienia projektowe, specyficzne dla nadleśnictwa

Realizując Zarządzenie nr 58 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 5 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzenia „Wytucznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych”, w związku z wyznaczeniem lasów o zwiększonej funkcji społecznej, należy dążyć do ustalenia składu Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). ZLW powołuje Dyktor RDLP w Szczecinie.

Na początku prac terenowych należy zorganizować spotkanie robocze Wykonawcy prac z administracją terenową Nadleśnictwa, przy udziale przedstawicieli RDLP, w celu omówienia zakresu prac urządzeniowych i zasad wzajemnej współpracy.

Przy wykonywaniu prac nad PUL wykonawca powinien uwzględnić zapisy w ustanowionych planach zadań ochronnych dla obszarów N2000 oraz

współpracować z wykonawcą sporządzanych PZO dla obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Różańsko.

Wszelkie problemy wynikłe w trakcie prac taksacyjnych Wykonawca powinien na bieżąco uzgadniać z Zastępcą Nadleśniczego.

Po zakończeniu prac terenowych w poszczególnych leśnictwach, opisy wyłączeń taksacyjnych, sprawy specyficzne oraz wszelkie wskazania gospodarcze taksator wykonujący taksację powinien przedstawić właściwemu leśniczemu oraz Kierownictwu Nadleśnictwa. Spotkanie i ustalenia z niego wynikające należy udokumentować zgodnie ze szczegółowymi wytycznymi, które prześle w stosownym czasie RDLP w Szczecinie.

Na etapie prac kameralnych po wytworzeniu nowej bazy danych i zaktualizowaniu warstw mapy, wykonawca prześle w terminie wskazanym w SWZ do weryfikacji w nadleśnictwie robocze kompozycje wydruków map o treści mapy gospodarczo-przeładowej oraz opis taksacyjny. Celem ułatwienia weryfikacji danych, wykonawca prześle również odpowiednie warstwy mapy w postaci plików *.shp – szczegóły do ustalenia z zamawiającym. Dane należy przesłać również do Wydziału Urządzania Lasu i Geoinformatyki tutejszej dyrekcji.

RDLP w Szczecinie przygotowuje szczegółowe wytyczne odnośnie współpracy wykonawcy i nadleśnictwa na tym etapie weryfikacji elementów projektu planu urządzenia lasu. Wytyczne będą zawierały wzory protokołów wypełnianych przy weryfikacji przekazanych materiałów oraz aplikację uruchamianą w przeglądarce internetowej do weryfikacji warstw LMN. Wykonawca ustosunkuje się do uwag wniesionych przez nadleśnictwo.

Z uwagi na trwające obecnie prace nad aktualizacją Instrukcji Urządzania Lasu, Komisja przyjmuje, że zapisane ustalenia będą podlegały modyfikacji w przypadku wprowadzenia nowej IUL.

Protokołował:

STARSZY SPECJALISTA

SKŁAD LEŚNEJ
Regina Smol

NACZELNIK WYDZIAŁU
URZĄDZANIA LASU I GEOINFORMATYKI

Grzegorz Majchyzak

Przewodniczący:

ZASTĘPCA DYREKTORA

DO GOSPODARKI LEŚNEJ
Krzysztof Stelach

Zatwierdzam:

DYREKTOR
REGIONALNEJ DZIEKCI LASÓW PAŃSTWOWYCH

Andrzej Stelązek

3. PLAN OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W SZCZECINIE**

**PLAN URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA RÓŻAŃSKO
na okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2035r.
PLAN OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ**

Plan opracowano

W Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp.

Plan wykonała:

Dorota Baran

sekretariat@gorzow.buligl.pl
www.gorzow.buligl.pl

Gorzów Wielkopolski 2025 r.

Plan został uzgodniony przez Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej
w Myśliborzu.

09.03.2016r. Myślibórz

data, miejsce

KOMENDANT POWIATOWY
Państwowej Straży Pożarnej
w Myśliborzu
z up. st.kpt. Mariusz Wrolanicki
Z-CIA KOMENDANTA POWIATOWEGO

podpis

Plan został uzgodniony przez Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej
w Gryfinie.

11.03.2016r. Gryfino

data, miejsce

Komendant Powiatowy
Państwowej Straży Pożarnej
w Gryfinie
kpt. mgr inż. Maciej Tempicki

podpis

Plan został uzgodniony przez Komendanta Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej
w Gorzowie Wlkp..

Gorzów Wielkopolski

data, miejsce

09.03.2016r.

KOMENDANT MIEJSKI
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
w Gorzowie Wlkp.
podpis

mgr inż. Dariusz Szymura

Spis treści

1.	Ocena potencjalnego zagrożenia pożarowego lasu	6
1.1.	Warunki przyrodniczo-leśne	7
1.2.	Procentowy udział siedlisk, klas wieku i gatunków panujących	8
1.2.1.	Siedliska	8
1.2.2.	Klasy wieku	9
1.2.3.	Gatunki panujące	10
1.2.4.	Pokrywa gleby	11
1.3.	Sytuacja pożarowa w ubiegłym okresie	12
1.4.	Określenie kategorii zagrożenia pożarowego	14
1.5.	Ocena sezonowości zagrożenia pożarowego	16
1.6.	Zagrożenie pożarowe ze strony obiektów istniejących	17
2.	Jednostki straży pożarnych	17
3.	Analiza przypuszczalnego okresu swobodnego rozwoju pożaru	18
4.	Zabezpieczenie przeciwpożarowe	19
4.1.	Pasy przeciwpożarowe	19
4.2.	Obserwacja	20
4.3.	Leśne bazy lotnicze	21
4.4.	Łączność radiowo-telefoniczna	21
4.5.	Przeciwpożarowe zabezpieczenie w wodę	22
4.6.	Dojazdy pożarowe	23
4.7.	Zaplecze przeciwpożarowe nadleśnictwa	25
4.8.	Lokalizacja MPP	25
5.	Wytyczne na lata 2026 - 2035 zmierzające do poprawy bezpieczeństwa pożarowego Nadleśnictwa 26	

Niniejszy plan ochrony przeciwpożarowej lasu stanowi integralną część Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Różańsko sporządzonego na lata 2026-2035 na podstawie inwentaryzacji lasu przeprowadzonej w latach 2024/2025.

Plan sporządzony został zgodnie z „Instrukcją Ochrony Przeciwpożarowej Lasu” z 23 grudnia 2019 roku, „Ramowymi wytycznymi w zakresie procedury tworzenia i uzgadniania Planu Urządzenia Lasu w części dotyczącej Planu Ochrony Przeciwpożarowej dla nadleśnictw z terenu RDLP w Szczecinie” z dnia 24 września 2014 roku, notatką dotyczącą uzgodnienia postępowania w sprawie pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych z dnia 13 stycznia 2020 r., wytycznymi Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej z maja 1996 roku oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia pożarowego lasów z dnia 22 marca 2006 r. (t. j. Dz. U. 2022 poz. 1065) oraz Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 marca 2023 r. (t. j. Dz. U. 2023 poz. 822) - w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

Szczegółowe dane dotyczące ochrony przeciwpożarowej lasu przedstawiono na mapach przeglądowych w skali 1:25 000 oraz na mapie sytuacyjnej w skali 1:50 000.

Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Różańsko w zakresie ochrony przeciwpożarowej został uzgodniony i przyjęty zgodnie z notatką służbową z dnia 21.11.2025 przez przedstawicieli:

Nadleśnictwa Różańsko;
Komendy Miejskiej PSP w Gorzowie Wielkopolskim,
Komendy Powiatowej PSP w Gryfinie,
Komendy Powiatowej PSP w Myśliborzu,
RDLP w Szczecinie,
BUL i GL o/Gorzów Wielkopolski.

1. Ocena potencjalnego zagrożenia pożarowego lasu

1. Czynniki wpływające na zagrożenie pożarowe lasu to:

- ✓ warunki meteorologiczne, w tym przede wszystkim: temperatura powietrza, wilgotność względna powietrza, opad atmosferyczny, zachmurzenie, promieniowanie słoneczne;
- ✓ wilgotność pokrywy gleby, szczególnie jej martwych składników, na którą wpływ mają warunki meteorologiczne;
- ✓ możliwość pojawienia się bodźców energetycznych zdolnych do inicjacji pożaru (np. ognisko, niedopałek papierosa, nieugaszona zapalka);
- ✓ rodzaj leśnych materiałów palnych: skład gatunkowy i wiek drzewostanu, obciążenie ogniowe (ilość biomasy przeliczona na jednostkę powierzchni, wyrażona w kg/m² lub t/ha), ich struktura, skład chemiczny i właściwości fizyczne (zdolność pochłaniania wody – nasiąkania i przesychniania);
- ✓ dostępność obszarów leśnych (gęstość dróg komunikacyjnych, nasilenie ruchu); szlaki drogowe o dużym natężeniu ruchu tranzytowego, droga krajowa nr 23, granicą wschodniej części Nadleśnictwa przebiega droga ekspresowa S3;
- ✓ atrakcyjność turystyczna i obfitość płodów runa leśnego;
- ✓ sąsiedztwo aglomeracji miejskich, osad i zakładów przemysłowych; (Miasto Myślibórz);
- ✓ stan sanitarny lasu, stopień zadrzewienia, intensywność zabiegów gospodarczych i sposób użytkowania drzewostanów;
- ✓ poziom edukacji społeczeństwa dotyczący bezpiecznego korzystania z lasu pod względem zagrożenia pożarowego;
- ✓ inne warunki lokalne.

2. Czynniki utrudniające rozprzestrzenianie się ognia:

- a) naturalna sieć zapór (jeziora, ciekły, bagna, olsy);
- b) udział siedlisk lasowych na których rosną drzewostany liściaste, mieszane lub iglaste z bogatym podszytem liściastym;
- c) naturalne przerwy na drodze rozwoju ognia, leśne drogi, przecinki;
- d) gatunki liściaste i krzewy dobierane są pod kątem dostosowania ich do żywności siedliska hamując rozwój traw, tworzenia się martwej pokrywy ściółkowej podatnych na pożary.

Ocena potencjalnego zagrożenia pożarowego:

1. Warunki przyrodniczo-leśne;
2. Procentowy udział siedlisk, klas wieku, gatunków panujących, typu pokrywy;
3. Sytuacja pożarowa w ubiegłym okresie;
4. Określenie kategorii zagrożenia pożarowego;
5. Ocena sezonowości występowania zagrożenia pożarowego;
6. Zagrożenie pożarowe ze strony obiektów istniejących (sezonowych i stałych).

1.1. Warunki przyrodniczo-leśne

Zagadnienie zostało omówione w części A elaboratu w „Charakterystyce przyrodniczych warunków produkcji leśnej”.

Na podstawie książki „Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010”¹ zasięg terytorialny Nadleśnictwa Różańsko leży w:

I Krainie Bałtyckiej

Mezoregionie: Pojezierza Myśliborskiego (I.9)

Krainie III: Wielkopolsko – Pomorskiej

Mezoregionie: Równiny Gorzowskiej (III.16)

Czynniki mające związek z zabezpieczeniem przeciwpożarowym lasu:

a) Rzeźba terenu

Cała powierzchnia Nadleśnictwa Różańsko znajduje się na obszarze nizinnych, leżących do wysokości 300 m n.p.m. Charakter terenu można określić jako średnio urozmaicony, co jest wynikiem zróżnicowanej rzeźby, obejmującej m.in. moreny czołowe, zbocza rynien polodowcowych oraz zagłębienia wytopiskowe.

Maksymalna różnica wysokości względnych w obrębie nadleśnictwa wynosi około 70 m. Najwyższym punktem jest wzniesienie morenowe „Długogóra” o wysokości 114,6 m n.p.m. Najniżej położone fragmenty lasu, sięgające około 45 m n.p.m., znajdują się na brzegach jezior Ostrowieckie i Dolskie.

Taka rzeźba terenu wpływa na lokalne warunki mikroklimatyczne oraz gospodarkę leśną, a przede wszystkim determinuje rozmieszczenie siedlisk leśnych i warunki hydrologiczne, co może mieć znaczenie dla zarządzania i ochrony lasów w Nadleśnictwie Różańsko

¹ Zielony R., Kliczkowska A. 2012 Regionalizacja przyrodniczo-leśna 2010. CILP. Warszawa

b) Stosunki wodne

Na sieć hydrologiczną Nadleśnictwa Różańsko składają się zarówno wody płynące, jak i stojące. Głównym elementem sieci rzecznej jest rzeka Myśla wraz z jej dopływami: Pręgą, Kozi Rowem, Łączyną, Myślańskim Kanałem oraz Olchowym Rowem. Ponadto do systemu hydrologicznego należą dopływy rzeki Warty, w tym rzeka Marwica, która odwadnia wschodnie krańce Nadleśnictwa. Sieć uzupełniają liczne mniejsze ciekі, takie jak strumienie, kanały i rowy.

Obszar Nadleśnictwa Różańsko należy do zlewiska Bałtyku, w dorzeczu Odry i Warty, gdzie dorzecze Warty reprezentuje głównie rzeka Marwica. Oprócz rzek istotną rolę pełnią liczne jeziora, takie jak Ostrowieckie, Dolskie, Warnickie, Zielin, Czarne, Dalsze, Białe, Kozie, Kościńskie, Czernikowskie, Fenickie oraz Karskie Wielkie. W krajobrazie wodnym występują także małe oczka wodne, torfowiska, bagna i mokradła, które uzupełniają bogatą strukturę wodną Nadleśnictwa.

1.2. Procentowy udział siedlisk, klas wieku i gatunków panujących

1.2.1. Siedliska

Siedliska leśne odgrywają kluczową rolę w gospodarce leśnej, przede wszystkim ze względu na ich znaczenie hodowlane, gdyż determinują skład gatunkowy przyszłych drzewostanów. Typ siedliskowy lasu jest również podstawowym czynnikiem wpływającym na rozprzestrzenianie się materiałów palnych, które stanowią paliwo w procesie spalania.

Warunki siedliskowe bezpośrednio oddziałują na procesy spalania i jego intensywność. Największe zagrożenie pożarowe stwierdza się w drzewostanach rosnących na siedliskach takich jak bór suchy, bór świeży, bór wilgotny, bór mieszany wilgotny oraz las łęgowy. Palność tych drzewostanów jest ponadto zmienna w zależności od pory roku.

Znajomość typów siedlisk oraz ich właściwości jest niezbędna do skutecznego zarządzania lasami oraz opracowywania strategii ochrony przeciwpożarowej, które mają na celu minimalizację ryzyka powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów leśnych. Dzięki temu możliwe jest skuteczniejsze planowanie działań prewencyjnych i ochronnych w gospodarce leśnej.

Zestawienie powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej
wg typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Różańsko

Typy siedliskowe lasu	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona.	
	ha	udział %
Bór świeży	757,44	4,8
Bór wilgotny	9,50	0,1
Bór mieszany świeży	6532,23	41,3
Bór mieszany wilgotny	34,97	0,2
Bór mieszany bagienny	77,91	0,5
Las mieszany świeży	4677,25	29,6
Las mieszany wilgotny	291,92	1,8
Las mieszany bagienny	239,47	1,5
Las świeży	1889,52	11,9
Las wilgotny	234,27	1,5
Ols	716,07	4,5
Ols jesionowy	326,23	2,1
Las łęgowy	32,592	0,2
Ogółem	15819,37	100

Procentowy udział siedlisk Bśw, Bw, BMśw, BMw, LŁ wynosi **46,6 %**.

1.2.2. Klasy wieku.

Wiek drzewostanów ma istotny wpływ na rozwój pożarów w lasach. Najczęściej pożary występują w młodych drzewostanach, zaliczanych do I i II klasy wieku, zwłaszcza w zagajnikach, gdzie gałęzie drzew znajdują się blisko dna lasu. Tego typu pożary pojawiają się głównie od późnej wiosny do końca lata, szczególnie w warunkach sprzyjających, takich jak długotrwały brak opadów, który powoduje przesuszenie materiałów palnych. Wiek drzewostanów istotnie wpływa na rozwój pożarów w lasach.

Udział powierzchni klas wieku w Nadleśnictwie Różańsko

Klasy wieku	Nadleśnictwo	
	ha	%
Pow. niezalesiona	292,02	1,9
I + II	4115,40	26
III	2787,97	17,6
IV i starsze, KO, KDO	8621,77	54,44
Razem	15819,37	

W Nadleśnictwie Różańsko udział powierzchni lasów w I i II klasie wieku wynosi około **26%** całkowitej powierzchni.

Podsumowując, struktura wiekowa Nadleśnictwa Różańsko jest zróżnicowana, z wyraźną przewagą starszych drzewostanów, co ma istotne znaczenie dla planowania gospodarki leśnej, w tym działań związanych z ochroną przeciwpożarową oraz odnowieniem lasów.

1.2.3. Gatunki panujące.

Lasy iglaste, w których dominują gatunki takie jak sosna, świerk, jodła i modrzew, są szczególnie narażone na szybkie rozprzestrzenianie się pożarów. Wynika to z kilku czynników związanych z ich budową i składem chemicznym. Po pierwsze, drzewa iglaste zawierają dużą ilość łatwopalnych żywic oraz olejków eterycznych, które działają jako naturalne substancje palne, zwiększając intensywność i szybkość spalania. Po drugie, poszycie leśne takich lasów składa się głównie z igieł oraz szyszek, które łatwo ulegają zapłonowi i stanowią efektywne paliwo dla ognia.

Dodatkowo, struktura drzewostanów iglastych, często z gęstym ułożeniem koron i niskim zawieszeniem gałęzi, sprzyja szybkiemu przemieszczaniu się płomieni zarówno w przestrzeni poziomej, jak i pionowej, co znacznie zwiększa skalę i intensywność pożaru. Z uwagi na te cechy, lasy iglaste wymagają szczególnej uwagi w zarządzaniu i ochronie przeciwpożarowej, aby skutecznie minimalizować ryzyko powstawania i rozprzestrzeniania się ognia.

Udział gatunków panujących w Nadleśnictwie Różańsko

Gatunki panujące	Nadleśnictwo	
	ha	%
sosna	11659,84	75,10
modrzew europejski	183,57	1,18
świerk pospolity	65,50	0,42
dagleżja	52,21	0,34
Razem iglaste	11961,12	77,04
dąb szypułkowy	888,55	5,72
dąb bezszypułkowy	829,33	5,34
dąb czerwony	113,42	0,73
klon jawor	10,48	0,07
wiąz pospolity	18,11	0,12
jesion wyniosły	2,84	0,02
grab pospolity	2,09	0,01
brzoza brodawkowata	15,61	0,10
olsza czarna	319,87	2,06
olsza szara	1307,51	8,42
robinia akacjowa	0,00	0,00
topola osika	37,06	0,24
lipa drobnolistna	7,09	0,05
Razem liściaste	3564,23	22,96

W Nadleśnictwie Różańsko dominują lasy iglaste, które zajmują **77,04%** powierzchni leśnej, z czego sosna stanowi **75,1%** całkowitej powierzchni Nadleśnictwa. Pozostałe gatunki iglaste, takie jak modrzew europejski, świerk pospolity i dagleżja, występują w bardzo niewielkich ilościach.

Duży udział sosny i innych iglastych gatunków, bogatych w łatwopalne substancje, znacząco zwiększa ryzyko i skalę pożarów w tym regionie, zwłaszcza w warunkach sprzyjających, takich jak susza i wysokie temperatury.

1.2.4. Pokrywa gleby.

Pożary leśne najczęściej rozwijają się na dnie lasu, gdzie spalaniu ulegają takie elementy pokrywy gleby jak ściółka, mech, trawy, krzewy, leżanina, podrosty, kora oraz płytko położone korzenie. Pożary tego rodzaju, nazywane pożarami pokrywy gleby, są najczęstszą formą pożarów leśnych i mogą występować przez cały rok.

Największe zagrożenie pożarowe stanowią obszary zadarnione i zachwaszczone, w których dominuje duża ilość traw. W okresach długotrwałej suszy trawy te stają się wyjątkowo łatwopalne i charakteryzują się wysoką temperaturą spalania. Mogą one osiągać znaczne rozmiary, a powstające podczas pożaru wysokie płomienie, sięgające nawet 3 metrów, sprzyjają przenoszeniu ognia na wyższe partie drzewostanu. Bujne łany traw generują duże obciążenie ogniowe, co intensyfikuje proces spalania.

Ściółka leśna, składająca się z martwego igliwia, gałązek, korowiny i szyszek, łatwo się zapala szczególnie wtedy, gdy jej wilgotność spada poniżej 20%. Dodatkowo, martwe drewno (leżanina) oraz posusz, czyli martwe lub obumierające stojące drzewa, znacznie podnoszą miejscowe ryzyko pożarowe, ponieważ w okresach suszy stają się bardzo łatwopalne i wydłużają czas trwania pożaru.

Podsumowując, rozwój pożarów na dnie lasu jest napędzany przez łatwopalne materiały pokrywy gleby, zwłaszcza ściółkę, trawy i leżaninę. Szczególnie niebezpieczne są obszary zadarnione i zachwaszczone z dużym udziałem traw, które podczas długotrwałej suszy znacznie zwiększają zagrożenie pożarowe.

Powierzchnia typów pokrywy gleb w lasach Nadleśnictwa Różańsko

Typy pokrywy	Nadleśnictwo	
	ha	%
Naga	104,9	0,7
Ściółka	1873,37	11,8
Zielna	235,9	1,5
Mszysta	888,52	5,6
Mszysto-czernicowa	659,7	4,1
Zadarniona	9486,26	60
Silnie zadarniona	2511,58	15,9
Silnie zachwaszczona	59,14	0,4
Ogółem	15819,37	

Pokrywa silnie zadarniona i silnie zachwaszczona stanowi **16,3%** powierzchni Nadleśnictwa, co jest istotnym udziałem w strukturze pokrywy gleby. Ze względu na wysoki udział traw i innych łatwopalnych roślinności na tych obszarach, stanowią one znaczące źródło paliwa podczas pożarów.

1.3.Sytuacja pożarowa w ubiegłym okresie.

Na przestrzeni ostatniej dekady (2016-2025) na terenie Nadleśnictwa Różańsko odnotowano 35 pożary o łącznej powierzchni 4.29 ha. W porównaniu do poprzedniego okresu gospodarczego nie nastąpiły zmiany i dokładnie jest taka sama liczba, niewiele zwiększyła się powierzchnia pożarów z 3.82 na 4.29 ha.

Poniższa tabelka przedstawia sytuację i przyczyny pożarów w poszczególnych latach.

Sytuacja pożarowa w ubiegłym dziesięcioleciu w Nadleśnictwie Różańsko

Rok	Liczba pożarów	Powierzchnia w (ha)	Średnia powierzchnia pożaru rocznie	Przyczyny powstania pożarów
2016	3	0.99	0.33	3- podpalenie
2017	2	0.04	0.02	1- nieznana; 1- zaniedbanie
2018	8	0.53	0.07	4- nieznana; 1- wypadek; 3- podpalenie
2019	7	0.49	0.07	6- nieznana; 1- zaniedbanie
2020	2	0.02	0.01	1- transport drogowy; 1 wypadek;
2021	4	1.33	0.33	2- wypadek; 1- zaniedbanie; 1- podpalenie
2022	1	0.22	0.22	1- nieznana
2023	4	0.33	0.08	2- nieznana; 1- wypadek; 1- zaniedbanie
2024	-	-	-	-
2025	4	0.34	0.09	4- nieznana
Razem	35	4.29	0.12	

Wielkość pożarów w Nadleśnictwie Różańsko jest ściśle związana z powierzchnią objętą ogniem. Zgodnie z Instrukcją ochrony przeciwpożarowej, w części II § 7 pożary klasyfikuje się według wielkości powierzchni:

- ✓ ugaszone w zarodku - do 0,05 ha,
- ✓ małe - 0,06 ha do 1 ha,
- ✓ średnie – od 1,01 ha do 10 ha,
- ✓ duże – od 10,01 do 100 ha,
- ✓ bardzo duże – od 100,01 ha do 500 ha,
- ✓ katastrofalne – ponad 500 ha.

W Nadleśnictwie Różańsko powstałe pożary, zgodnie z Instrukcją ochrony przeciwpożarowej lasu (część II, §7), zaliczane są do pożarów małych, obejmujących powierzchnię od 0,06 do 1 ha.

Niewielka średnia powierzchnia pożarów jednoznacznie świadczy o skuteczności systemu ostrzegawczego oraz właściwym zabezpieczeniu technicznym i sprawnej organizacji działań w przypadku zagrożenia pożarem lasu.

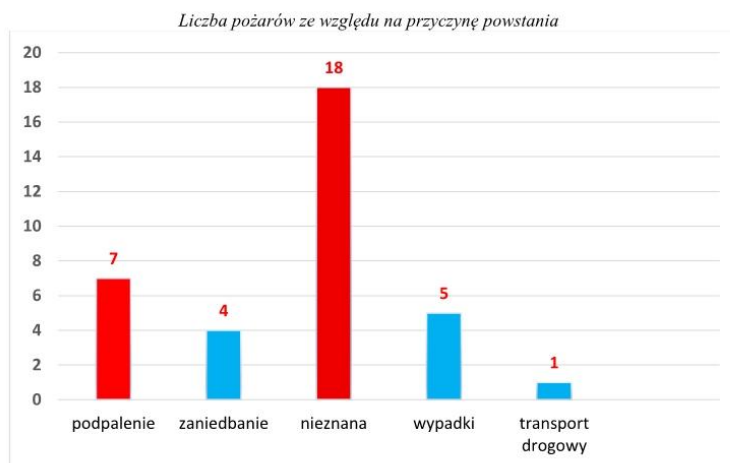
Rok	Sposób wykrycia pożaru			
	Samolot	Punkt obserwacyjny	Inne osoby	Patrole
2016	1		1	1
2017		1	1	
2018		1	7	
2019		5	1	1
2020		1	1	
2021		3	1	
2022			1	
2023		3	1	
2024				
2025			4	
Razem	1	14	18	2

Powyższa tabela przedstawia efektywność systemu ostrzegawczego w minionym dziesięcioleciu.

W analizowanym okresie najczęściej pożary były wykrywane przez inne osoby, które zgłosiły aż 18 przypadków. Oznacza to, że lokalna społeczność, turyści czy inni świadkowie odgrywają kluczową rolę w szybkim wykrywaniu zagrożeń.

Na drugim miejscu znalazły się punkty obserwacyjne z 14 zgłoszeniami, które pełnią ważną, choć uzupełniającą funkcję w systemie monitoringu.

Podsumowując, skuteczność ochrony lasów w dużej mierze opiera się na zaangażowaniu i czujności lokalnej społeczności, przy wsparciu systemu punktów obserwacyjnych.

Analiza przyczyn pożarów w przedstawionym okresie wskazuje, że największy odsetek przypadków przypada na kategorie o nieustalonej przyczynie - aż 18 pożarów zostało zaklasyfikowanych jako przyczyna nieznana.

Wśród znanych przyczyn największą rolę odgrywają podpalenia (7 przypadków) oraz zaniedbania (4 przypadki). Podpalenia, jako celowe działanie, są szczególnie niepokojące i wymagają intensywnej profilaktyki oraz działań edukacyjnych w społeczeństwie. Zaniedbania zaś wskazują na potrzebę zwiększania świadomości i odpowiedzialności wśród użytkowników lasów oraz mieszkańców terenów przyległych.

Wypadki, powodujące 5 pożarów, stanowią istotny, choć mniejszy odsetek. Z kolei pożar spowodowany transportem drogowym to pojedynczy przypadek, co wskazuje, że ta przyczyna ma stosunkowo niewielkie znaczenie w ogólnym obrazie.

1.4. Określenie kategorii zagrożenia pożarowego.

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 kwietnia 2022 r. (t. j. Dz.U. 2022 poz. 1065) w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów ustala się liczbę punktów dla Nadleśnictwa Różańsko:

- a) średniej rocznej liczby pożarów za lata 2016-2025 (zgodnie z wykazem z Nadleśnictwa) przypadających na 10 km² powierzchni leśnej wg wzoru:

$$P_p = 12,5 \log(11,2 \times 0,2163 + 0,725) + 1,5 = 7,7$$

$$G_p = 0,2163$$

Gdzie: G_p – oznacza średnią liczbę pożarów lasu w okresie ostatnich 10 lat na 10 km² powierzchni leśnej na klasyfikowanym obszarze. Co daje nam **8** pkt.

- b) udział siedlisk BS, BŚW, BW, BMŚW, BMW, LŁ wynosi 46,6 % co wg wzoru:

$$Pd=0,1Us=0,1*46,6=4,7$$

gdzie: US – oznacza sumę udziałów procentowych powierzchni drzewostanów rosnących na siedliskach boru świeżego, boru mieszanego świeżego, boru mieszanego wilgotnego oraz lasu łęgowego w całkowitej powierzchni drzewostanów na kwalifikowanym obszarze. Co daje nam **5** pkt.

- c) średnia wilgotność względna powietrza i procentowy udział dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godzinie 9⁰⁰, co według wzoru:

$$Pk=0,221Uds-0,59Wp+45,1=0,221*0,17-0,59*0,85+45,1= \mathbf{0}$$

$$Wp= 85,25$$

$$Uds= 16,82$$

gdzie: Wp – oznacza średnią wilgotność powietrza o godzinie 9⁰⁰

Uds - oznacza udział procentowy dni z wilgotnością ściółki o godzinie 9⁰⁰ mniejszej od 15%.

Co daje nam **0** pkt.

Dane z lat 2020-2024 dotyczące wilgotności względnej powietrza punkt prognostyczny i wilgotności ściółki dla punktu prognostycznego Różańsko pochodzą z IBL².

- d) średniej liczbie mieszkańców przypadających na 0,01 km² powierzchni leśnej, co według wzoru:

$$Pa = 2,46 \times \log (0,0461 * 1,0265) + 5,16 = 1,9$$

$$Gz = 1.6613$$

Gdzie Gz – oznacza średnią liczbę mieszkańców przypadających na 0,01 km² powierzchni leśnej na klasyfikowanym obszarze i wynosi 16613³.

Co daje nam **2** pkt.

---

² Dane wg IBL za lata 2020-2024

³ <https://svs.stat.gov.pl/1244/17/31>

Liczba ludności na terenie Nadleśnictwa Różańsko

Gmina	Powierzchnia [km ²]	Liczba ludności	[osoba/km ²]	Powierzchnia Nadleśnictwa Różańsko [km ²]	Liczba ludności na terenie Nadleśnictwa Różańsko
Powiat gryfiński					
Trzcińsko Zdrój	170	4774	28	73.4	2055
Powiat myśliborski					
Myślibórz	329	18448	56	89.7	5023
Dębno	318	19136	60	102.5	6150
Nowogródek Pomorski	146	3283	23	9.9	228
Powiat gorzowski					
Lubiszyn	205	7194	35	90.2	3157
Razem				365.7	16613

Łącznie Nadleśnictwo Różańsko uzyskało **15** pkt i zgodnie z Rozporządzeniem zostaje zakwalifikowane do **III kategorii zagrożenia pożarowego**.

1.5. Ocena sezonowości zagrożenia pożarowego

W Nadleśnictwie Różańsko zdecydowana większość pożarów powstaje w okresie od marca do września, a ich występowanie jest silnie uzależnione od warunków meteorologicznych w danym roku. Szczególnie narażone są wczesna wiosna, gdy pokrywa dna lasu jeszcze się nie zazieleniła, oraz lato (lipiec i sierpień), kiedy występuje okres suszy. Okres zagrożenia pożarowego rozpoczyna się, gdy wilgotność ściółki spadnie poniżej 27%. Dodatkowo, latem i jesienią zwiększone zagrożenie wynika z większej penetracji lasów przez ludzi zbierających owoce runa leśnego.

Na podstawie wniosku Instytutu Badawczego Leśnictwa Dyrektor Generalny Lasów Państwowych podzielił Polskę na strefy prognostyczne, uwzględniając m.in. zawartość kompleksów leśnych, warunki klimatyczne i siedliskowo-drzewostanowe, częstotliwość pożarów, a także czynniki społeczne i administracyjne. Za podstawową jednostkę organizacyjną przyjęto obszar nadleśnictwa. Nadleśnictwo Różańsko zostało zaliczone do strefy prognostycznej 10_B zgodnie z Zarządzeniem nr 3 z 19 stycznia 2021 r. (ZO.2621.20.2020).

1.6. Zagrożenie pożarowe ze strony obiektów istniejących

Na terenie Nadleśnictwa Różańsko mogą wystąpić zagrożenia pożarowe z następujących obiektów:

Wykaz miejsc obiektów w których może wystąpić zagrożenie pożarowe

Lp.	Rodzaj obiektu	Leśnictwo	Oddział leśny	Sposób zabezpieczenia.	Miejsce palenia ognia
1.	Miejsca wypoczynku	Dolsk	502 d	Bruzda mineralna min. 2m	TAK
		Chłopowo	130 h	Bruzda mineralna min. 2m	TAK
		Dyszno	614 b		
2.	Miejsce biwakowania	Pszczelnik	209 h	Bruzda mineralna min. 2m	TAK
		Dolsk	365 d	Bruzda mineralna min. 2m	TAK
3.	Miejsca postoju pojazdów	Pszczelnik	168 a	Bruzda mineralna min. 2m	
		Różańsko	249 d	Bruzda mineralna min. 2m	
		Chłopiny	524 d	Bruzda mineralna min. 2m	
		Warnice	240 h		
		Warnice	387 j		
		Dyszno	614 f		
4.	Pomnik lotników Litewskich	Pszczelnik	319b		
5.	Szlaki turystyczne	Teren Nadleśnictwa			Sezonowy ruch turystyczny

2. Jednostki straży pożarnych

Obszar Nadleśnictwa Różańsko znajduje się w rejonie operacyjnym jednostek:

1. Podległych Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp.
ul. Dąbrowskiego 3, 66-400 Gorzów Wlkp.:

JRG I Gorzów Wielkopolski

JRG II Gorzów Wielkopolski

JRG III Kostrzyn nad Odrą

- włączone do KSRG
  - ✓ OSP Lubiszyn,
  - ✓ OSP Lubno,
  - ✓ OSP Staw
- spoza KSRG
  - ✓ OSP Ściechów.

2. Podległych Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Myślibórze (ul. Lipowa 1B, 74-300 Myślibórz):

JRG Myślibórz

- włączone do KSRG
  - ✓ OSP Ławy,
  - ✓ OSP Nowogródek Pomorski,
  - ✓ OSP Warnice,
  - ✓ OSP Karsko
- spoza KSRG
  - ✓ OSP Kierzków,
  - ✓ OSP Rów,
  - ✓ OSP Myślibórz,
  - ✓ OSP Dębno,
  - ✓ OSP Różańsko,
  - ✓ OSP Sarbinowo.

3. Podległych Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Gryfinie, (ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 17D, 72-300 Gryfino):

JRG Gryfino

- włączone do KSRG
  - ✓ OSP Trzczańsko Zdrój,
- spoza KSRG
  - ✓ OSP Piaseczno,
  - ✓ OSP Stołeczna,
  - ✓ OSP Rosnowo,
  - ✓ OSP Góralice.

3. Analiza przypuszczalnego okresu swobodnego rozwoju pożaru

Na okres swobodnego rozwoju pożaru mają wpływ następujące czynniki:

- ✓ czas od powstania do wykrycia pożaru i ustalenia jego miejsca (średnio wynosi on około 15–20 min; górną granicę czasu zaleca się przyjmować w przypadku kompleksów leśnych położonych w odległości większej niż 10 km od stałych punktów obserwacji naziemnej);
- ✓ czas alarmowania sił ratowniczych (1–2 min);

- ✓ czas wyjazdu jednostek gaśniczych (1 min dla jednostek PSP, do około 5 min dla jednostek OSP);
- ✓ czas dojazdu do pożaru (zależy od długości dojazdu i średniej prędkości pojazdu gaśniczego, którą przyjmuje się za 20 km/h, przy uwzględnieniu poruszania się po drogach nieutwardzonych, oraz 40 km/h, przy uwzględnieniu poruszania się po drogach utwardzonych; dolną granicę prędkości należy przyjmować w przypadku dominującego przebiegu trasy dojazdu po drogach nieutwardzonych);
- ✓ czas rozwinięcia jednostki gaśniczej i rozpoczęcia akcji gaśniczej (około 2–3 min).
- ✓ czas dojazdu pojazdów pożarniczych na miejsce pożaru, przy przeciętnej odległości 18,6 km drogą utwardzoną (przeciętnej prędkości 40 km/h) wyniesie 27,9 minut.

Przypuszczalny okres swobodnego rozwoju pożaru wynosi 49 minut.

Do wyliczeń przyjęto:

Miejsce pożaru znajduje się w oddz. 240 d oddalonym około 18,6 km od Ochotniczej Straży Pożarnej w Trzciesku Zdrój włączonej do KSRRG.

Przebieg drogi: od Ochotniczej Straży Pożarnej w Trzciesku Zdrój drogą gminną przez miejscowości Stołeczna, Piaseczno, Babin, Warnice następnie dojazdu do dojazdu pożarowego do dojazdu pożarowego nr 4 do miejsca pożaru oddz. 240 d.

4. Zabezpieczenie przeciwpożarowe

1. Pasy przeciwpożarowe.
2. Obserwacje.
3. Leśne bazy lotnicze.
4. Łączność radiowo-telefoniczna.
5. Przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę.
6. Dojazdy pożarowe.
7. Zaplecze przeciwpożarowe nadleśnictwa.
8. Lokalizacja MPP.

4.1. Pasy przeciwpożarowe

Przy obiektach mogących stanowić zagrożenie pożarowe utrzymuje się pasy przeciwpożarowe zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 kwietnia 2022 r. (t. j. Dz. U. 2022 poz. 1065) w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu

rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia pożarowego lasów.

W Nadleśnictwie Różańsko pasy przeciwpożarowe są utrzymywane zgodnie z aktualnymi przepisami, co stanowi istotny element zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów i minimalizowania ryzyka rozprzestrzeniania się pożarów.

4.2.Obszerwacja

System obserwacji obszarów leśnych odgrywa kluczową rolę w szybkim wykrywaniu pożarów i minimalizowaniu ich skutków. Dzięki sieci dostrzegalni, patrołom lotniczym oraz zespołom przeciwpożarowym możliwe jest skuteczne koordynowanie akcji gaśniczych, co przekłada się na efektywną ochronę lasów i bezpieczeństwo ludzi oraz mienia.

Obszar Nadleśnictwa monitorowany jest przez:

Punkt obserwacyjny w Nadleśnictwie Różańsko

Lp.	Leśnictwo	Lokalizacja	Rodzaj obserwacji	Lokalizacja wg WGS'84	Lokalizacja wg PUWG 1992
1.	Różańsko	Przy oddz. 333	TV kamera	N 52°50'42.76" E 14°46'10.97"	X 215245,10 Y 561679,25

Nadleśnictwo korzysta z punktów obserwacyjnych usytuowanych na terenie sąsiednich Nadleśnictw:

Punkty obserwacyjne na terenie sąsiednich Nadleśnictw

Lp.	Lokalizacja	Rodzaj obserwacji	Lokalizacja wg WGS'84	Lokalizacja wg PUWG 1992
1	Nadleśnictwo Dębno Leśnictwo 629 b	TV kamera	N 52°44'16.56" E 14°43'09.47"	X 202352.61 Y 542768.60
2	Nadleśnictwo Bogdaniec Leśnictwo Łupowo 751 d	TV kamera	N 52°41'35.7" E 15°04'09.1"	X 234471.03 Y 543645.64
3	Nadleśnictwo Bogdaniec Leśnictwo Motylewo 592 f	TV kamera	N 52°44'15,5" E 15°02'22,8"	X 232749.51 Y 548688.15
4	Nadleśnictwo Bogdaniec Leśnictwo Łąkomini 353 i	TV kamera	N 52°43'50,3" E 14°53'21,8"	X 222569.15 Y 548480.49
5	Nadleśnictwo Mieszkowice Leśnictwo Rogaczewo 513 j	TV kamera	N 52°46'56,1" E 14°26'58,7"	X 193268,34 Y 556001,84
6.	Nadleśnictwo Mieszkowice Leśnictwo Gogolice 73 o	TV kamera	N 52°54'43,0" E 14°34'12,8"	X 202282.57 Y 569905.31
7.	Nadleśnictwo Myślubórz Leśnictwo Otanów 348 g	TV kamera	N 53°1'17,2" E 14°51'8,1"	X 221931.28 Y 580938.63

4.3. Leśne bazy lotnicze

Leśna baza lotnicza (LBL) to lotnisko, lądowisko lub inne tereny startów i lądowań, wyposażone niezbędną infrastrukturę do stacjonowania statków powietrznych przeznaczonych do patrolowania i gaszenia pożarów lasu. LBL to zatem strategiczne punkty wyposażone w odpowiednią infrastrukturę, które wspierają działania ratownicze z powietrza, zwiększając efektywność walki z pożarami leśnymi. LBL organizowane są przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych.

Wykaz najbliższych leśnych baz lotniczych, lądowisk operacyjnych oraz innych miejsc startów i lądowań

Nazwa lądowiska	Nadleśnictwo	Leśnictwo	Oddział, poddział	Pojemność zbiornika wodnego[m ³]	Lokalizacja WGS'84	Lokalizacja PUWG 1992
Goleniów	Goleniów	Mosty	675 b	2 x 25 m ³	E 14°54' 02" N 53°35' 36"	X 228823 Y 644003
Lipki Wielkie	Karwin	Lipki Wielkie	279 a	2 x 25 m ³	E 15°30' 59" N 52°43' 06"	X 264805 Y 544878
Rzepin	Rzepin	Rzepin	110 a	2 x 25 m ³	E 14°48'51.9" N 52°19'31.9"	X 215048 Y 503828
Chojna	Chojna	Chojna		2 x 25 m ³	E 14°25' 54,3" N 52°56'21,8"	X 192661 Y 573865

4.4. Łączność radiowo-telefoniczna

System łączności wykorzystywany w Nadleśnictwie Różańsko opiera się na kilku kluczowych elementach, które zapewniają sprawną i efektywną komunikację między pracownikami służby leśnej oraz służbami ratowniczymi:

1. Radiotelefony i radiostacje bazowe

- Radiostacja bazowa znajduje się w siedzibie Nadleśnictwa Różańsko.
- Radiostacja przewoźna zamontowana jest w:
  - samochodzie patrolowo-gaśniczym.

Dzięki temu możliwa jest szybka i niezawodna komunikacja radiowa podczas działań terenowych.

2. Sieć telefonii komórkowej i stacjonarnej

- Pracownicy służby leśnej są wyposażeni w służbowe telefony komórkowe, co umożliwia im kontakt w miejscach z zasięgiem sieci komórkowej.
- Dodatkowo wykorzystywana jest sieć telefonii stacjonarnej, co wspiera komunikację w siedzibie i innych punktach stałych.

3. Punkt Alarmowo-Dyspozycyjny (PAD)

- Centralny punkt koordynujący działania alarmowe i dyspozycyjne.

- PAD umożliwia szybkie reagowanie na sytuacje kryzysowe, takie jak pożary lasów czy inne zagrożenia.

System łączności w Nadleśnictwie Różańsko to zintegrowane rozwiązanie łączące radiotelefony, telefony komórkowe i stacjonarne oraz centralny punkt dyspozycyjny. Takie podejście zapewnia ciągłość i skuteczność komunikacji, co jest kluczowe dla bezpieczeństwa i efektywności działań służby leśnej.

4.5. Przeciwożarowe zabezpieczenie w wodę

Zaopatrzenie wodne do celów przeciwożarowych kompleksu leśnego obejmuje zarówno naturalne, jak i sztuczne zasoby wodne, które są odpowiednio przygotowane i przystosowane do poboru wody sprzętem gaśniczym. Do naturalnych źródeł zaliczają się zbiorniki wodne, cieki wodne oraz studnie głębinowe, natomiast sztuczne to m.in. zbiorniki zakryte i odkryte oraz hydranty przeciwożarowe.

Zgodnie z przepisami, źródła te muszą być wyposażone w stanowiska czerpania wody z utwardzoną nawierzchnią i odpowiednią nośnością, umożliwiające dojazd sprzętu gaśniczego oraz efektywne pobieranie wody. Stanowiska te powinny być oznaczone znakami zgodnymi z Polskimi Normami.

W kompleksach leśnych o powierzchni powyżej 300 ha zapewnia się co najmniej dwa zbiorniki lub odpowiednie źródła wody, które łącznie zawierają minimum 50 m³ wody lub zapewniają stały przepływ cieku wodnego o minimalnej wydajności 10 dm³/s. Odległości między stanowiskami czerpania wody a miejscem zagrożenia pożarowego są regulowane w zależności od kategorii zagrożenia pożarowego lasu i wynoszą od 3 do 5 km.

Reasumując, zaopatrzenie wodne do celów przeciwożarowych w lesie to kompleksowy system naturalnych i sztucznych zasobów wodnych, wyposażonych w specjalne stanowiska czerpania wody, które umożliwiają szybkie i skuteczne działania gaśnicze

Na terenie Nadleśnictwa utrzymywane są punkty czerpania wody przedstawione w tabeli poniżej.

Wykaz punktów czerpania wody na gruntach LP.

Lp.	Nr PCW	Leśnictwo	Oddział poddz.	Rodzaj zbiornika	Pojemność PCW w [m ³]	Współrzędne w układzie WGS 84	Współrzędne w układzie 1992	Dostępność sposób poboru wody
1.	1.	Warnice	240 g	naturalny jez. Chelm Dolny	nieograniczona	E 14°37'36,72" N 52°51'00,67"	X 205668.25 Y 562808.88	motopompa
2.	2.	Smoliny	533 b	sztuczny	2x25 m ³	E 14°58'15,9" N 52°49'52,2"	X 228705.75 Y 559339.19	samochód
3.	3.	Smoliny	262 a	Naturalny Rzeka Myśla	nieograniczona	E 14°54'52,8" N 52°51'20,8"	X 225065.49 Y 562289.69	motopompa
4.	4.	Dolsk	365 d	Naturalny	nieograniczona	E 14°50'16,7"	X 215456.77	Samochód, jezioro

Lp.	Nr PCW	Leśnictwo	Oddział poddz.	Rodzaj zbiornika	Pojemność PCW w [m ³]	Współrzędne w układzie WGS 84	Współrzędne w układzie 1992	Dostępność sposób poboru wody
				Jez. Zielin		N 52°50'35,4"	Y 559694.06	
5.	5.	Dyszno	434 g	Naturalny Jez. Ostrowieckie	nieograniczona	E 14°46'28,5" N 52°49'39,1"	X 229270.06 Y 564389.67	Motopompa,
6.	6.	Stoleczna	35 a	sztuczny	50 m ³	E 14°41'23,1" N 52°55'0,7"	X 210343.99 Y 569962.09	samochód
7.	7.	Dyszno	336 j	Naturalny Jezioro Warnickie	nieograniczona	E 14°40'55,4" N 52°50'27,0"	X 209317.65 Y 561544.62	Motopompa
8.	8.	Lubiszyn	548 b	Naturalny Rzeka Myśla	nieograniczona	E 14°51'58,4" N 52°48'28,2"	X 221499.14 Y 557147.27	Samochód
9.	9.	Lubiszyn	647 g	sztuczny Zbiornik podziemny	2x25 m ³	E 14°56'20,08" N 52°47'17,67"	X 226770.91 Y 554690.74	motopompa
10.	10.	Lubiszyn	639 a	naturalny otwarty	nieograniczona	E 14°57'49,21" N 52°47'36,00"	X 227970.81 Y 555162.47	Pompa ssąca

4.6. Dojazdy pożarowe

W celu zapewnienia sprawnego i szybkiego dojazdu pojazdów gaśniczych do miejsc zagrożonych pożarem, na terenie kompleksu leśnego została utworzona sieć dróg pożarowych (dojazdów pożarowych).

Sieć ta została zaprojektowana i wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami, a w szczególności z: Obwieszczeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 kwietnia 2022 r. (t. j. Dz.U. 2022 poz. 1065), które ogłasza jednolity tekst rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia pożarowego lasów.

Drugi pożarowe umożliwiają bezpieczny i szybki przejazd pojazdów gaśniczych do miejsc pożarów lub innych zagrożeń. Muszą spełniać określone wymogi techniczne dotyczące szerokości, nośności, promienia skrętu oraz oznakowania, aby zapewnić dostępność dla różnego rodzaju sprzętu gaśniczego. Sieć dróg jest rozmieszczona w taki sposób, aby maksymalnie skrócić czas dotarcia do potencjalnych miejsc pożarów oraz umożliwić efektywne prowadzenie działań ratowniczych. Dobrze zaprojektowana i utrzymana sieć dróg pożarowych jest kluczowym elementem systemu ochrony przeciwpożarowej lasów. Umożliwia szybkie reagowanie służb leśnych i straży pożarnej, co znacząco ogranicza ryzyko rozprzestrzeniania się pożarów i minimalizuje straty w środowisku naturalnym.

Nadleśnictwo Różańsko utrzymuje 24 dojazdów pożarowych o łącznej długości 61,8 km. Drogi te oznaczone są w formie piktogramów na drzewach znajdujących się bezpośrednio przy dojazdach pożarowych oraz w formie odpowiednich tablic.

Lokalizację istniejących dróg leśnych obecnie jako dojazdy pożarowe przedstawiono na mapie ochrony przeciwpożarowej lasu. Na mapie tej naniesiono również drogi publiczne, które

przebiegając przez kompleksy leśne lub łącząc się z drogami leśnymi mogą być wykorzystywane przy akcjach gaśniczych.

Wykaz dojazdów pożarowych w Nadleśnictwie Różańsko

Lp.	Nr dojazdu pożarowego	Rodzaj nawierzchni	Przebieg drogi	Długość dojazdów pożarowych w km
1.	2	utwardzona	Od drogi publicznej dawna DK3 oddz. 472, 473, 474, 522, 523, 524 dalej dojazdem do dojazdu pożarowego do miejscowości Ściechówek	2.0
2.	3	gruntowa/utwardzona	Od granicy z N-ctwem Bogdaniec kontynuacja dojazdu pożarowego nr 3 oddz. 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641 do dojazdu do dojazdu pożarowego w kierunku miejscowości Lubiszyn	2.9
3.	4	utwardzona	Z miejscowości Chełm Dolny dojazdem do dojazdu pożarowego do oddz. 187, 238, 239, 240, 260, 261 do granicy N-ctwa	2.5
4.	5	utwardzona	Od dojazdu pożarowego nr 7 Nadl. Mieszkowice oddz. 391, 390, 392 do granicy z Nadl. Dębno	1.0
5.	7	gruntowa	Od dojazdu pożarowego nr 27 oddz. 610, 618 do granicy z N-ctwem Dębno kontynuacja dojazdu pożarowego nr 7	1,3
6.	8	utwardzona	Od dojazdu pożarowego nr 9 oddz. 529, 528, 527, 526, 525, 524, 523, 522 do dojazdu pożarowego nr 7	2.6
7.	9	utwardzona/ gruntowa	Od drogi publicznej z miejscowości Smoliny będącej dojazdem do dojazdu pożarowego oddz. 492, 491, 490, 489, 488, 487, 486, 485, 484, 483, 482, 481, 529, 528 do drogi publicznej będącej dojazdem do dojazdu pożarowego w kierunku miejscowości Ściechów	5.3
8.	10	utwardzona	Od dojazdu pożarowego nr 9 oddz. 485, 533 do pcw nr 2 oddz. 532, 531 do drogi publicznej będącej dojazdem do dojazdu pożarowego w kierunku miejscowości Ściechów	1.4
9.	11	utwardzona	Od drogi gminnej dawnej DK3 oddz. 620, 621, 622, 575, 576 do dojazdu do dojazdu pożarowego w kierunku miejscowości Ściechów	2.6
10.	12	utwardzona	Od drogi publicznej będącej dojazdem do dojazdu pożarowego z miejscowości Dalsze oddz. 214, 215, 267, 268 do drogi publicznej będącej dojazdem do dojazdu pożarowego w kierunku miejscowości Mystki	2.3
11.	13	utwardzona	Od dojazdu pożarowego nr 12 dojazdem do dojazdu pożarowego oddz. 309, 308 dalej dojazdem do dojazdu pożarowego do pcw nr 3	0.7
12.	14	utwardzona	Od drogi wojewódzkiej Dębno-Mysłibórz oddz. 368, 367, 366, 365 do pcw nr 4 oddz. 364, 318, 317, 316, 271 dalej dojazdu do dojazdu pożarowego do dojazdu pożarowego nr 12	3.5
13.	15	utwardzona	Od drogi publicznej będącej dojazdem do dojazdu pożarowego z miejscowości Smoliny oddz. 540, 568, 582 dalej dojazdem do dojazdu pożarowego do miejscowości Dzikowo	1.7
14.	16	utwardzona	Od dojazdu pożarowego nr 15 oddz. 568, 569 dalej dojazdem do dojazdu pożarowego do miejscowości Brzeźno	0.5
15.	17	utwardzona	Dojazdem do dojazdu pożarowego z miejscowości Rościny oddz. 140 do drogi publicznej będącej dojazdem do dojazdu pożarowego do miejscowości Różańsko	0.3
16.	18	utwardzona	Z miejscowości Czerników oddz. 43, 44, 50, 51 do dojazdu pożarowego nr 22	2.8

Lp.	Nr dojazdu pożarowego	Rodzaj nawierzchni	Przebieg drogi	Długość dojazdów pożarowych w km
17.	19	utwardzona	Z miejscowości Stołeczna oddz. 1 dalej dojazdem do dojazdu pożarowego do oddz.10, 19, 18, 31, 32 do dojazdu pożarowego nr 18	3.5
18.	20	utwardzona	Od dojazdu pożarowego nr 19 oddz. 10, 20, 35 do pcw nr 6 dalej do oddz. 22	2.2
19.	21	utwardzona	Od dojazdu pożarowego nr 18 oddz. 50, 49, 47, 46, 45, 61 dalej dojazdem do dojazdu pożarowego do miejscowości Pniów	2.9
20.	22	utwardzona	Z miejscowości Stołeczna dojazdem do dojazdu pożarowego do oddz. 23, 38, 37, 52, 69, 68, 67, 89, 88 do drogi publicznej będącej dojazdem do dojazdu pożarowego w kierunku miejscowości Chłopowo	4.3
21.	23	utwardzona	Od dojazdu pożarowego nr 22 oddz. 69, 91, 92, 121, 122, 123, 122, 129, 152, 151, 185, 184 dalej dojazdem do dojazdu pożarowego oddz. 183, 235, 255 do drogi publicznej będącej dojazdem do dojazdu pożarowego w kierunku miejscowości Warnice	6.5
22.	24	utwardzona	Od dojazdu do dojazdu pożarowego oddz. 116, 115, 114, 124, 147, 176, 177, 230, 231 do drogi publicznej będącej dojazdem do dojazdu pożarowego w kierunku miejscowości Chłopowo	4.3
23.	25	utwardzona	Od dojazdu do dojazdu pożarowego z miejscowości Warnice oddz. 336 do pcw nr 7	0.5
24.	26	utwardzona	Od dojazdu do dojazdu pożarowego z miejscowości Krążelin oddz. 330, 379, 378, 416, 417 do drogi gminnej będącej dojazdem do dojazdu pożarowego w kierunku miejscowości Dyszno	2.6
25.	27	gruntowa	Od granicy z N-ctwa Dębno kontynuacja dojazdu pożarowego nr 4 oddz. 611, 610 dalej dojazdem do dojazdu pożarowego do oddz. 609, 608, 616, 615 do miejscowości Barnówko	2.6

4.7. Zaplecze przeciwpożarowe nadleśnictwa

Wyposażenie bazy sprzętu przeciwpożarowego odpowiada obowiązującym przepisom dotyczącym nadleśnictw klasyfikowanych do III KZP.⁴

Dodatkowo baza sprzętu gaśniczego wyposażona jest w samochód patrolowo-gaśniczy.

4.8. Lokalizacja MPP

Nadleśnictwo Różańsko korzysta z meteorologicznego punktu pomiarowego zlokalizowanego w Różańsku (Dyszno), (współrzędne w układzie 1992: Y 559195; X 212935), dzięki temu Nadleśnictwo może skuteczniej zarządzać zagrożeniami związanymi z warunkami atmosferycznymi i lepiej chronić kompleks leśny.

⁴ Ochrony przeciwpożarowej lasu Warszawa 2020

5. Wytyczne na lata 2026 - 2035 zmierzające do poprawy bezpieczeństwa pożarowego Nadleśnictwa

Poniżej przedstawiam podsumowanie kluczowych działań i zaleceń dotyczących ochrony przeciwpożarowej kompleksu leśnego:

1. Utrzymanie dojazdów pożarowych, przepustów i mostów:
  - ✓ Regularna kontrola stanu dróg po zimie, po gwałtownych opadach oraz podczas akcji ratunkowych i wywozu surowca drzewnego;
  - ✓ Zapewnienie przejezdności dla jednostek straży pożarnej.
2. Utrzymanie i modernizacja stanowisk czerpania wody:
  - ✓ Zachowanie stanowisk czerpania wody o wymaganych parametrach technicznych;
  - ✓ Dążenie do przebudowy urządzeń na materiały trwałe, aby zapewnić trwałą i łatwy dostęp do lustra wody.
3. Udoskonalenie systemu obserwacji lasów:
  - ✓ Wprowadzenie lub rozwój systemów monitoringu i obserwacji obszarów leśnych w celu szybkiego wykrywania zarzewi pożarów,
4. Zwiększenie kontroli w okresie wzmożonej penetracji lasów przez ludność:
  - ✓ Intensyfikacja patroli i kontroli w okolicach ośrodków wypoczynkowych oraz parkingów.
5. Wzmocnienie kontroli przy zakazie wstępu do lasu
  - ✓ Zamknięcie dróg dojazdowych do kompleksów leśnych;
  - ✓ Zwiększenie patroli i kontroli na terenach leśnych.
6. Szkolenie pracowników służby leśnej:
  - ✓ Podnoszenie kwalifikacji z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasu poprzez regularne szkolenia.
7. Współpraca ze strażą pożarną:
  - ✓ Ścisła kooperacja z lokalnymi jednostkami Straży Pożarnej;
  - ✓ Organizacja wspólnych ćwiczeń i szkoleń, mających na celu doskonalenie procedur reagowania na zagrożenia pożarowe.
8. Współpraca z samorządami i służbami publicznymi:
  - ✓ Wspólne działania inwestycyjne na odcinkach dróg publicznych, które służą jako dojazdy do dróg pożarowych.
9. Propagowanie wiedzy o ochronie przeciwpożarowej:

- ✓ Edukacja lokalnej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem grup w średnim wieku, które nie uczestniczą w szkoleniach organizowanych w szkołach;
- ✓ Organizacja prelekcji, kampanii informacyjnych i innych form popularyzacji wiedzy o ochronie lasów przed pożarami.

Realizacja powyższych działań znacząco podnosi poziom bezpieczeństwa przeciwpożarowego w kompleksach leśnych, zwiększa skuteczność działań ratowniczych oraz angażuje lokalną społeczność w ochronę środowiska naturalnego. Systematyczne szkolenia, współpraca z jednostkami straży pożarnej i samorządami oraz odpowiednia infrastruktura to fundamenty skutecznej ochrony lasów przed pożarami.

OPRACOWAŁA

Dorota Baran

4. WYKAZ DRZEWOSTANÓW NA GRUNTACH POROLNYCH

drzewostany na glebach porolnych zajmują powierzchnię 5771,61 ha: w wydzieleniach leśnych: 3 b, d, 4 a, 5 g, l, 6 a, f, h, 8 j, 12 a, d, f, g, 13 a, 14 a, d, f, 15 a, d, g, i, k, l, m, o, 16 b, c, 21 c, 22 a, b, 23 b, 26 g, 27 a, f, 28 d, 29 a, d, 30 h, 36 d, 40 a, 41 f, m, n, o, t, 42 i, 53 d, 55 c, j, 57 a, b, 60 a, b, d, f, 61 b, g, 62 h, i, 65 a, b, c, 66 b, c, d, 72 b, g, 73 d, 74 f, 75 b, c, 78 g, 79 c, 80 a, c, 81 a, c, d, g, h, 82 f, 84 f, 86 b, c, 87 a, f, j, 88 a, c, d, f, g, h, i, j, 89 c, 91 a, 92 a, c, 93 h, i, 95 b, i, 96 a, i, 97 b, 98 a, 99 m, 100 h, 101 i, 102 n, 104 f, i, j, k, 106 a, b, c, 107 a, b, c, 108 d, h, 109 d, 110 a, j, m, o, p, 111 k, 114 g, 115 b, c, d, 116 a, b, c, d, f, 117 b, c, l, 119 g, 120 c, d, g, h, i, 121 a, 122 a, c, 124 a, f, h, i, j, k, l, m, o, 125 a, b, c, d, f, g, h, 126 a, b, c, d, 127 a, b, c, f, g, 128 a, b, c, d, i, 129 c, d, k, l, 131 b, d, g, i, 132 a, c, d, f, 133 a, b, c, d, 134 a, b, d, 135 g, h, j, l, 136 a, d, g, h, j, k, l, m, o, 137 a, b, c, 138 a, b, 139 g, 140 a, c, d, g, h, i, j, p, s, t, 141 a, b, c, 142 c, d, f, 144 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, 146 b, d, 147 a, b, c, d, f, g, h, 148 a, b, c, d, 149 a, b, f, 150 f, 152 b, c, d, 153 f, g, 154 a, 155 a, g, h, i, m, 156 a, f, 157 c, d, f, g, h, 158 a, 159 a, b, c, 160 a, c, d, f, g, 161 a, b, c, d, f, g, 162 a, b, c, d, f, g, 163 a, b, c, d, 164 b, c, 165 a, c, d, f, g, 166 a, b, f, g, i, j, k, l, m, 167 a, b, c, d, f, g, 168 a, b, c, d, l, m, 169 a, b, c, f, g, h, i, j, k, 170 b, c, f, g, i, j, l, 171 a, b, c, d, f, 172 a, b, c, d, g, h, i, 173 a, b, c, d, f, g, 174 a, f, 175 d, g, j, l, m, 176 a, f, 177 a, c, d, h, 178 a, b, c, d, f, 179 a, b, c, 180 a, b, c, 181 d, i, j, k, 182 g, h, 186 a, 188 d, 189 a, h, i, j, l, m, 190 a, b, f, g, i, j, k, l, 191 a, b, c, d, f, g, h, i, 192 a, b, c, 193 a, c, d, f, 194 a, c, d, f, h, j, k, 195 a, b, c, d, 196 a, c, d, g, 197 a, b, c, d, g, 198 a, b, c, d, f, 199 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, 200 a, b, c, d, f, g, h, i, j, 201 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, 202 a, b, c, 203 a, b, d, 204 a, c, d, f, g, h, i, k, l, 205 a, c, 206 a, c, d, 207 a, d, f, 208 a, c, d, f, g, 209 a, b, c, d, f, g, 210 a, b, c, d, f, g, h, i, j, 211 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, 213 a, b, c, 214 a, d, 215 b, c, d, 218 l, n, 219 a, b, c, f, g, 220 b, c, g, i, j, k, 221 a, b, c, d, f, h, i, j, 222 a, b, 223 a, b, c, d, f, g, 224 a, b, d, f, 225 a, b, c, d, f, g, h, 226 a, b, g, 227 a, b, c, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, 228 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, 229 a, d, 230 d, f, g, h, i, 231 a, f, g, j, k, 232 c, f, g, 233 a, b, 234 a, c, 237 a, c, d, f, g, h, i, 238 d, 240 a, b, 241 b, c, 242 a, b, h, 243 a, b, c, d, f, h, i, 244 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, 245 a, b, c, g, i, j, k, 246 a, b, c, d, 247 a, b, c, 248 a, b, c, d, f, 249 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, 250 a, b, c, d, 251 a, b, c, d, f, g, h, i, j, 252 a, 253 a, 254 a, b, c, d, f, g, 256 g, h, j, 257 a, b, d, f, g, i, j, 262 f, 263 a, b, c, d, f, h, 264 a, 265 a, b, d, 272 b, 273 g, 274 a, b, c, d, f, h, 275 a, b, c, f, g, h, 276 d, g, h, i, j, 277 c, d, f, g, h, j, 278 a, b, c, d, f, g, h, i, j, l, 279 a, b, c, f, g, h, i, j, 280 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, 281 a, b, c, d, f, g, h, 282 a, b, c, d, f, g, j, p, 283 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, 284 a, b, c, 285 a, b, c, 286 a, b, c, d, f, g, h, 287 a, b, c, 288 a, b, c, 289 a, b, c, d, f, h, j, l, 290 a, b, c, d, f, 291 a, b, c, d, 293 a, b, 294 a, b, c, 295 b, c, g, h, 296 a, 300 a, b, c, d, 301 a, c, d, g, h, i, j, 302 a, b, c, d, f, g, i, k, l, 303 a, b, c, d, f, g, 304 a, b, c, d, g, i, j, l, m, 305 b, 306 a, b, d, 320 b, c, g, h, 321 a, b, c, d, f, g, h, 322 a, d, 323 d, f, 324 b, c, d, f, g, 325 a, f, g, h, i, 326 a, b, c, d, f, g, 327 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, o, 328 a, c, 330 a, j, 331 b, c, d, f, g, 332 a, b, d, 333 a, c, h, i, 334 a, h, 335 a, b, f, j, 336 a, b, c, d, f, h, 337 a, b, f, l, n, 338 b, c, 343 b, c, d, 344 a, b, c, d, f, g, 345 a, b, 346 i, 347 a, c, 348 a, c, f, 349 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, 350 a, c, d, g, 351 a, b, d, f, g, i, j, 354 d, f, g, 355 g, h, 356 f, g, j, k, l, 357 a, 359 h, i, j, 360 b, c, d, f, g, 361 b, 362 j, 367 l, m, o, 368 a, b, 369 c, d, f, j, 370 a, b, c, d, f, g, h, 371 a, b, c, d, 372 a, b, c, h, 373 a, c, d, f, g, 374 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, 375 a, b, c, d, f, g, h, i, j, 376 f, k, l, 378 a, b, c, d, f, 379 h, 381 d, 382 b, h, 383 a, b, c, d, 384 a, f, 386 a, b, 387 a, d, 388 h, 389 a, h, 393 g, h, i, 394 a, 395 d, 396 b, c, i, k, l, m, n, 397 a, b, d, f, 398 a, b, c, d, f, g, 399 a, b, c, g, h, i, j, 400 d, 401 a, d, g, 402 a, f, g, 403 b, d, f, g, h, i, 404 a, d, f, h, j, 405 b, f, 407 j, k, l, 408 h, i, l, 409 a, c, d, f, g, k, 410 g, 412 f, h, 413 a, b, c, d, f, g, 414 a, b, d, 415 a, 416 a, b, c, k, n, 417 f, j, 418 f, g, h, i, 421 b, c, d, g, h, 422 a, c, d, f, 423 b, c, d, g, h, i, 424 a, d, f, 425 i, j, 427 b, 428 a, b, h, 430 d, 431 a, i, 432 b, c, d, 433 d, 434 d, g, 435 a, b, g, h, i, j, 436 a, h, 437 a, b, g, j, 439 k, 440 a, b, d, g, 441 a, b, c, g, h, i, m, 443 a, b, c, d, f, h, 444 a, b, c, d, f, h, l, m, 445 j, 449 a, b, c, h, 452 b, 453 a, c, d, f, h, 454 b, c, d, f, g, i, j, k, l, m, 455 a, f, g, h, i, j, k, l, m, n, p, s, 458 a, b, c, d, f, 459 a, 460 h, 461 c, 462 a, b, c, d, 463 d, f, 467 i, j, 468 c, d, f, g, k, 470 d, f, h, j, k, l, m, 473 c, 475 c, 476 a, b, 477 a, b, 482 c, 490 g, 491 f, 494 b, c, 496 a, b, d, f, g, j, k, l, 497 b, c, g, h, 498 a, c, d, h, i, 499 a, b, c, d, g, h, i, k, 500 a, d, f, g, h, i, j, 501 a, b, c, d, f, g, 502 a, f, g, h, l, m, 503 c, 505 c, k, l, m, 508 g, 509 k, n, o, r, w, 511 b, c, 515 b, c, 516 a, b, c, f, 517 a, b, c, d, f, g, j, k, 518 a, b, c, g, j, k, o, p, r, 519 a, d, 520 c, 521 f, g, 532 d, 533 f, h, i, j, k, 534 f, 543 d, g, i, o, 544 a, b, c, g, h, i, j, 545 a, b, c, d, f, g, h, i, j, 546 a, c, 547 a, b, c, d, f, 548 a, b, 549 a, b, c, i, l, m, x, y, 550 f, g, 551 a, c, d, f, g, i, 552 a, d, i, n, p, 554 p, r, 555 h, 556 a, 559 c, d, g, 560 b, c, d, h, i, k, l, n, o, 561 b, d, g, h, i, j, k, l, n, o, 565 b, m, n, r, t, 569 k, 570 g, h, i, 571 b, 577 a, b, c, d, f, h, 578 a, b, c, d, f, g, h, i, j, 579 a, b, c, d, f, g, h, i, 584 f, h, i, j, m, 585 j, k, 586 b, c, d, f, o, p, r, s, t, 587 a, ax, bx, cx, dx, g, k, m, o, s, z, 588 a, b, c, d, g, i, 589 b, c, f, g, i, l, m, n, 590 d, f, g, j, k, m, n, 591 b, d, f, 592 a, 593 a, f, i, m, n, o, s, w, z, 594 a, b, bx, d, f, g, h, z, 595 ax, bx, d, f, g, j, l, o, p, r, s, t, x, 596 dx, i, j, o, w, 597 c, f, g, h, i, m, n, 598 b, c, d, g, 599 a, b, c, d, f, h, k, m, o, r, s, t, 600 b, 601 a, g, 602 b, c, d, f, g, k, l, m, o, p, r, 603 f, g, h, s, w, x, 604 a, b, c, d, f, g, h, l, o, 612 a, d, f, g, h, j, k, l, m, 613 a, b, c, k, m, o, 615 n, 617 j, 618 c, 623 b, c, 624 a, d, f, g, i, j, k, 625 a, b, c, d, f, h, j, l, m, 626 a, b, c, d, 627 a, 634 d, i, k, l, p, r, 639 g, 641 n, 642 g, 643 b, 646 a, f, g, h, i, j, l, o, t, w, y, z, 648 j, 649 f, g, h, 651 g, h, j, l, m, n, o.

5. WYKAZ KODÓW ADRESÓW ADMINISTRACYJNYCH

08-01-052-0001 STAW
08-01-052-0002 KOZIN
08-01-052-0003 MYSTKI
08-01-052-0004 GAJEWO
08-01-052-0005 SMOLINY
08-01-052-0006 ŚCIECHÓWEK
08-01-052-0007 CHŁOPINY
08-01-052-0008 ŚCIECHÓW
08-01-052-0009 BUSZÓW
08-01-052-0010 BRZEŻNO
08-01-052-0012 WYSOKA
08-01-052-0014 LUBISZYN
08-01-052 LUBISZYN
08-01 GORZOWSKI
08 LUBUSKIE
32-06-085-0007 SMUGA
32-06-085-0009 STOŁECZNA
32-06-085-0013 GOGOLICE
32-06-085-0014 PIASECZNO
32-06-085-0015 CHEŁM GÓRNY
32-06-085-0016 BABIN
32-06-085-0017 CHEŁM DOLNY
32-06-085 TRZCIŃSKO-ZDRÓJ OB. WIEJ.
32-06 GRYFIŃSKI
32-10-035-0001 WARNICE
32-10-035-0002 KRĘŻELIN
32-10-035-0003 RÓŻAŃSKO
32-10-035-0004 DOLSK
32-10-035-0005 DYSZNO
32-10-035-0006 OSTROWIEC
32-10-035-0009 BARNÓWKO
32-10-035 DĘBNO OB. WIEJ.
32-10-045-0018 CZERNIKÓW
32-10-045-0022 CHŁOPOWO
32-10-045-0024 NAWROCKO
32-10-045-0025 WIERZBNICA
32-10-045-0026 MYŚLIBORZYCE
32-10-045-0028 ROŚCIN
32-10-045-0029 GRYŻYNO
32-10-045-0030 DALSZE
32-10-045-0031 PSZCZELNIK
32-10-045 MYŚLIBÓRZ OB. WIEJ.
32-10-052-0008 TRZCINNA
32-10-052 NOWOGRÓDEK POMORSKI
32-10 MYŚLIBORSKI
32 ZACHODNIOPOMORSKIE

**6. WYKAZ PROPONOWANYCH DRZEWOSTANÓW SOSNOWYCH DO
WYKORZYSTANIA ODNOWIENIA NATURALNEGO PRZY UŻYTKOWANIU
RĘBNYM**

Adres	Typ siedliskowy lasu	opis	Pow. [ha]	Rębnia
10-34-1-02-231 -a -00	BMŚW	10SO93	2,53	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-03-461 -g -00	BMŚW	10SO93	4,01	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-03-462 -j -00	BŚW	10SO93	2,56	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-03-507 -a -00	BŚW	10SO93	0,52	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-04-332 -f -00	BMŚW	9SO98 1ŚW98	5,64	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-04-468 -d -00	BMŚW	10SO88	0,81	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-04-470 -a -00	BMŚW	10SO92	3,03	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-04-611 -c -00	BŚW	10SO88	3,9	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-04-617 -d -00	BŚW	9SO87 1SO58	4,83	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-04-619 -h -00	BŚW	6SO123 4SO87	1,32	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-05-626 -k -00	BMŚW	10SO107	4	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-05-629 -a -00	BMŚW	10SO98	2,45	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-05-631 -c -00	BMŚW	10SO97	6	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-05-633 -k -00	BMŚW	10SO107	4,86	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-05-634 -m -00	BMŚW	10SO107	3,3	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-05-636 -i -00	BMŚW	10SO102	3,02	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-05-644 -d -00	BŚW	10SO107	7,94	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-05-650 -c -00	BŚW	10SO87	8,04	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-05-650 -j -00	BMŚW	10SO107	3,57	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-06-271 -b -00	BMŚW	10SO103	5,2	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-06-271 -d -00	BMŚW	10SO93	4,7	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-06-310 -i -00	BMŚW	9SO118 1BK80	4,02	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-08-354 -b -00	BMŚW	10SO108	1,71	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-08-355 -a -00	BMŚW	10SO108	0,85	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-08-486 -i -00	BMŚW	10SO100	5,34	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-08-539 -f -00	BMŚW	10SO120	5,26	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-08-539 -g -00	BMŚW	10SO106	6	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-08-539 -i -00	BMŚW	10SO103	2,56	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-08-539 -k -00	BŚW	10SO90	4,88	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-08-567 -f -00	BMŚW	10SO117	2,37	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-08-567 -i -00	BMŚW	10SO115	3,73	rębnia gniazdowa zupełna -uprzatające
10-34-1-10-259 -f -00	BMŚW	10SO89	5,28	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-10-260 -a -00	BMŚW	10SO89	0,49	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-10-260 -b -00	BMŚW	10SO89	1,26	rębnia zupełna pasowa
10-34-1-10-388 -k -00	BMŚW	10SO119	2,06	rębnia zupełna pasowa

7. WYKAZ ZAINWENTARYZOWANYCH ODNOWIEŃ NATURALNYCH

Adres	Gatunek	wiek
10-34-1-01-345 -c -00	BK	3
10-34-1-01-346 -b -00	KL	3
10-34-1-01-474 -j -00	BK	3
10-34-1-01-478 -d -00	BK	4
10-34-1-01-520 -d -00	BK	3
10-34-1-02-231 -a -00	JW	2
10-34-1-02-294 -g -00	JW	5
10-34-1-03-457 -c -00	BK	5
10-34-1-04-380 -g -00	SO	3
10-34-1-04-410 -d -00	SO	3
10-34-1-04-413 -c -00	BK	3
10-34-1-04-436 -h -00	SO	3
10-34-1-04-440 -b -00	BK	3
10-34-1-05-592 -c -00	SO	3
10-34-1-05-592 -g -00	SO	3
10-34-1-05-593 -h -00	SO	3
10-34-1-05-594 -k -00	SO	3
10-34-1-05-594 -n -00	SO	3
10-34-1-05-594 -s -00	SO	3
10-34-1-05-595 -h -00	SO	3
10-34-1-06-215 -g -00	SO	3
10-34-1-06-268 -f -00	BK	5
10-34-1-06-269 -a -00	BK	4
10-34-1-07-145 -b -00	GB	4
10-34-1-07-146 -f -00	BK	4
10-34-1-07-372 -d -00	SO	3
10-34-1-07-376 -i -00	SO	3
10-34-1-07-84 -f -00	GB	3
10-34-1-07-85 -b -00	SO	3
10-34-1-08-487 -k -00	SO	3
10-34-1-08-537 -c -00	SO	2
10-34-1-08-539 -j -00	SO	3
10-34-1-10-103 -b -00	DB.S	7
10-34-1-10-77 -a -00	BK	4

8. WYKAZ INFORMACJI STANDARYZOWANYCH ZAPISANYCH W BLOKU INFORMACJI RÓŻNYCH OPISU TAKSACYJNEGO

REF. – EKOSYSTEM REFERENCYJNY

BUP1-SO – BLOK UPRAW POCHODNYCH – WRAZ Z NUMEREM BLOKU

BUZ – BLOK UPRAW ZACHOWAWCZYCH

STREFA O. – STREFA OCHRONY OKRESOWEJ

STREFA C. – STREFA OCHRONY CAŁOROCZNEJ

DM-...m3 – DREWNO MARTWE

LOZFS -LASY O ZWIĘKSZONEJ FUNKCJI SPOŁECZNEJ

PUL PRZEJĘTY – OPISY TAKSACYJNE PRZEJĘTE NA GRUNTACH DOSZŁYCH

POP MITYGACJE – ZAPISY ODNOSZĄCE SIĘ DO DZIAŁAŃ ZAWARTYCH W PROGRAMIE
OCHRONY PRZYRODY

9. DECYZJA MINISTRA DOTYCZĄCA LASÓW OCHRONNYCH

Minister
Klimatu i Środowiska

DLŁ-WGL.8101.7.2026.JW
4283783.17425204.14284867
Warszawa, 22-04-2026

DECYZJA

Na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r. poz. 567, z późn. zm.), po rozpatrzeniu wniosku Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 13 marca 2026 r., znak ZU.6002.16.2026, po uzyskaniu opinii Rady Miejskiej Dębna oraz wobec nieprzedstawienia opinii w formie podjętej w ustawowym terminie uchwały przez Radę Gminy Lubiszyn, Radę Miejską w Myśliborzu i Radę Miejską w Trzcińsku-Zdroju:

- I. Pozbawiam charakteru ochronnego lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, położone w Nadleśnictwie Różańsko, określone decyzją Ministra Środowiska z dnia 19 maja 2016 r., znak DLP-I.612.10.2016, w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Różańsko.
- II. Uznaję za ochronne lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, o powierzchni łącznej 8 263,15 ha, położone w Nadleśnictwie Różańsko, w obrębie leśnym Różańsko, jak niżej:
  - a) lasy wodochronne, o powierzchni łącznej 490,65 ha, w oddziałach: 136b,f; 157b; 209f-g; 210j; 211o; 212a,d,g; 216d,f,h-i; 262a-c,f-g; 265c; 266a-b; 267a-b; 304h; 305a,c; 306g; 347-348; 351a-d,g-i; 352a,f,i; 353i-j; 354g; 356d-h,k-m; 357-359; 360a; 394a,c; 395; 396b-d; 397; 398d-f,h-i; 399c-f,i; 400; 425a-g; 426a-b,d-g; 443a-f,h; 444a-b; 533-536; 537f-i; 638h-i; 639g-h,
  - b) lasy wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, o powierzchni łącznej 1 883,80 ha, w oddziałach: 5h,j; 6b,d-f; 7; 14c,f-g; 15b-p; 27a-b,d,j; 28a-g; 40a; 41n; 56a-f; 57; 58a,f,o; 59l-m; 73d; 75b-c,h-i,m-n; 76-77; 98o; 99d,g-k,m-o; 100; 101a-g; 102a-f,h-i,k-l; 103b-f; 104k; 149f; 150f,h-i; 151b-c,h-k; 156b-h; 182i-j; 183c-j; 184a-g; 185a-f,h-i; 189h; 190f; 235f,i,k-n; 236; 240a,d-f,h-i; 241; 255; 256a-f,i; 260c-d; 261d,g-h; 274l; 275d; 292a-g; 293f-h; 298d-f; 299a-c; 319d; 320a; 335b-d; 336a-c,h; 365a-c,f,i-j; 385f-h; 419i; 420f; 426c; 427a-d,h-j; 434g-h,j,m; 442; 457d,i-j; 458; 467a-b,g-h,j; 468k; 469; 470a-l; 502c-d,j; 503; 511; 512d; 513-519; 550b; 552; 553h-i,l-n; 555d-f; 556-561; 563g-i; 565w; 571-573; 596a,k-l,t; 597c-d,g-h,m-n; 598-622,

Telefon: (+48) 22 369 29 00
info@klimat.gov.pl
www.gov.pl/klimat

ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Działamy zgodnie z EMAS - zarządzając instytucją, dbamy o środowisko

- c) lasy wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, o powierzchni łącznej 413,33 ha, w oddziałach: 27c,f-g,i,k-l,n; 28h-j; 40b-c,f,h-k,m; 41a-m,o-t; 55; 56g-h; 58b-d,g; 59i,k,n-o,r-y; 73b-c,f; 74; 75a,d,g,j-l,o; 97; 98a-b,f,i-j,l-n; 99b-c; 101h-i; 102j,n-o,r-s; 103g; 104a,d-j; 105a-d,g; 189a-c,g,i-j,l-m; 190a-b,h-k; 240b-c; 340c-f; 389b-c,f-h; 467c-f,i; 468a-j; 512a-c,f-h; 553c,f,j,o-r; 554; 555b-c,h-j,m,o,
- d) lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, o powierzchni łącznej 5 208,71 ha, w oddziałach: 2-4; 5a-g,i,l-m; 6a,g-j; 10l; 11c-g; 12-13; 14a-b,d; 15a; 16-22; 23b-d; 24-25; 26a-b; 29-32; 33a-f; 34a-f; 35-37; 38a; 39; 42-47; 52-54; 58j-n; 60-63; 65-66; 67c-n; 68-72; 78-81; 85a-b; 86a-h; 87a-k; 88-96; 101j; 102w; 105h; 106-107; 117b-c,f; 118-123; 127-134; 149a-d; 150a-d,g; 151a,d-g; 152-155; 156a; 181; 182a-h; 183a-b; 184h-j; 185g,j; 186-187; 188a-c,f-i; 190d,g,l; 234; 235a-d,g-h,j; 237-239; 242; 254; 256g-h,j; 257-259; 260a-b,f-i; 261a-b,f; 274i,k; 275c,f-h; 276i; 288d; 289i-l; 290c-f; 291b-d; 292h-j; 293a-d; 294-297; 298a-c; 299d-g; 319a,c,f-g; 320b-h; 321a,d-i; 322j; 327k-o; 328-329; 330b-j; 331-334; 335a,f-n; 336d-g,i-l; 337-339; 340a-b,h; 341-342; 365g-h,k-s; 366-367; 368a-b,f-g; 369g-h,j; 371-378; 379a-b; 380a-b,i; 381-384; 385a-d,i-m; 386-388; 389a; 390-392; 406h; 407-415; 417c,f,j; 418; 419a-c,f-h; 420a-d; 427f-g; 428-433; 434a-f,i,k-l; 435a-g,j; 436a-d; 437-441; 457b-c,h; 459-466; 470m; 504-509; 550d-h,j; 551; 562; 563a-f; 564a-b; 565a,c-g; 585j-k; 591h; 592f-j; 593g-o,s,w,y-z; 594m-z; 595; 596b-f,h-j,m-s,w,hx; 597a-b,f,i,k-l; 633h,k; 634; 644c-d,g-i; 645-646; 648a-f; 649a-b; 650a-d,
- e) lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, o powierzchni łącznej 163,64 ha, w oddziałach: 23g-i; 26c,f-h; 38b-g; 58h-i; 188d,j; 379c-i; 380c-h; 416; 417a-b,g-i; 435h-i; 436f-h,
- f) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, o powierzchni łącznej 103,02 ha, w oddziałach: 145-146; 567h-i; 568c-d,g; 569a-b,d,f,h-l; 582a-d,g-h.

UZASADNIENIE

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, pismem z dnia 13 marca 2026 r. wystąpił do Ministra Klimatu i Środowiska z wnioskiem o:

- pozbawienie charakteru ochronnego lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, pozostających w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, w Nadleśnictwie Róžańsko, określonych decyzją Ministra Środowiska z dnia 19 maja 2016 r., znak DLP-I.612.10.2016, w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Róžańsko,

- uznanie za ochronne lasów Nadleśnictwa Róžańsko, o powierzchni łącznej 8 263,15 ha, w obrębie leśnym Róžańsko.

Pozytywną opinię w sprawie zmiany powierzchni lasów ochronnych wyraziła w formie uchwały Rada Miejska Dębna.

Rada Gminy Lubiszyn, Rada Miejska w Myśliborzu i Rada Miejska w Trzcińsku-Zdroju, nie wyraziły swojej opinii w formie uchwały podjętej w ustawowym terminie.

Powierzchnia lasów ochronnych według decyzji Ministra Środowiska z dnia 19 maja 2016 r., znak DLP-I.612.10.2016, w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Różańsko wynosiła 5 790,65 ha.

Położenie i powierzchnia lasów ochronnych w Nadleśnictwie Różańsko zostały zweryfikowane merytorycznie podczas prac urzędniowo-leśnych według aktualnych danych. Wnioskowane lasy w pełni odpowiadają warunkom określonym w art. 15 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach oraz w rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r., w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 nr 67, poz. 337).

Biorąc pod uwagę powyższe, Minister Klimatu i Środowiska orzekł jak w rozstrzygnięciu.

W pozostałym zakresie organ odstępuje od uzasadnienia decyzji na podstawie art. 107 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691).

POUCZENIE

1. Strona niezadowolona z treści decyzji może w terminie 14 dni od daty jej doręczenia, zwrócić się do Ministra Klimatu i Środowiska (ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 127 § 3 *Kodeksu postępowania administracyjnego*). Zgodnie z art. 130 § 1 i 2 w związku z art. 127 § 3 *Kodeksu postępowania administracyjnego* przed upływem terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy decyzja nie ulega wykonaniu, a wniesienie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji. Przepisów tych nie stosuje się w przypadkach, gdy decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności (art. 108 *Kodeksu postępowania administracyjnego*) oraz decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy. Decyzja podlega też wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 130 § 4 w zw. z art. 127 § 3 *Kodeksu postępowania administracyjnego*).

2. Jeżeli Strona nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji Stronie (art. 52 § 3, art. 53 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (Dz. U. z 2026 r. poz. 143), zwanej dalej „p. p. s. a.”). Skargę wnosi się za pośrednictwem Ministra Klimatu i Środowiska (ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa). Brak złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od daty jej doręczenia i złożenie skargi spowoduje, że decyzja stanie się ostateczna i wykonalna. Zgodnie z art. 61 § 1 p. p. s. a. wniesienie skargi na decyzję bowiem nie wstrzymuje wykonania decyzji i podlega ona wykonaniu jako decyzja ostateczna.

3. W trakcie biegu terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy strona może zrzec się prawa do wniesienia tego wniosku wobec Ministra Klimatu i Środowiska, który wydał niniejszą decyzję. Z dniem doręczenia Ministrowi Klimatu i Środowiska oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, że na decyzję nie może być wniesiona skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie i podlega ona wykonaniu (art. 127a w zw. z art. 127 § 3 i art. 16 § 3 *Kodeksu postępowania administracyjnego*).

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ - podpisany cyfrowo/

Otrzymuje:

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych

Do wiadomości:

1. Rada Gminy Lubiszyn
2. Rada Miejska Dębna
3. Rada Miejska w Myśliborzu
4. Rada Miejska w Trzcieńsku-Zdroju

Dokonano opłaty skarbowej dnia 09.03.2026 r. na rachunek 21 1030 1508 0000 0005 5000 0070
Urząd Miasta Stołecznego Warszawy - Centrum Obsługi Podatnika w wysokości 10,00 PLN

10. OPINIA REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

Szczecin, dnia 29 stycznia 2026 r.

WPS.410.335.2025.LB

Sz. P.
Witold Koss

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Szczecinie
ul. Trzciniowa 10
70-893 Szczecin

Działając na podstawie art. 54 ust. 1 i art. 57 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), w nawiązaniu do pisma Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie z dnia 30 grudnia 2025 r., znak: ZU.6004.11.2023 z prośbą o zaopiniowanie projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Różańsko, sporządzonego na lata 2026-2035 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko uprzejmie informuję, co następuje.

1. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Różańsko zlokalizowane są poniższe obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r., poz. 13):
  - a) obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000: „Ostoja Witnicko-Dębnińska” PLB320015;
  - b) specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000: „Torfowisko Chłopiny” PLH080004, „Gogolice-Kosa” PLH320038;
  - c) rezerwat przyrody: „Bagno Chłopiny”, „Długogóry”, „Czapli Ostrów”;
  - d) 4 obszary chronionego krajobrazu;
  - e) 45 użytków ekologicznych;
  - f) 3 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
  - g) 84 pomniki przyrody;
  - h) stanowiska chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt.
2. W załączonej „Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Różańsko na lata 2026-2035” (Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp.) przeanalizowano wpływ realizacji ustaleń Planu na poszczególne elementy środowiska oraz obszary chronione, w tym obszary Natura 2000. Analizę oddziaływania Planu na obszar specjalnej ochrony ptaków dokonano na podstawie wymagań ekologicznych ptaków oraz stwierdzonych i potencjalnych ich miejsc występowania w powiązaniu z planowanymi czynnościami w drzewostanach, które mogłyby mieć wpływ na te gatunki lub ich siedliska. Oddziaływanie Planu

- na specjalne obszary ochrony siedlisk określono na podstawie analizy wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska i gatunki, dla których ochrony powołano te obszary. Na podstawie analizy zaplanowanych działań wytypowano obszary możliwego negatywnego wpływu zabiegów oraz przedstawiono propozycje ograniczenia tego wpływu. Przedstawiono propozycje dotyczące sposobu ochrony stanowisk roślin i zwierząt chronionych, sposobu ochrony leśnych i nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz ochrony stanowisk archeologicznych.
3. Z przedłożonej do zaopiniowania dokumentacji wynika, że:
- a) obszar specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Witnicko-Dębniańska” PLB320015 na gruntach Nadleśnictwa Różańsko zajmuje 8 309,74 ha i posiada plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 kwietnia 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2015 r., poz. 1457). Wszelkie przedsięwzięcia ujęte do realizacji w Planie, zostaną wykonane w taki sposób, aby ograniczyć lub uniknąć negatywnego wpływu na chronione gatunki ptaków w ww. obszarze Natura 2000. Ewentualne zmniejszenie miejsc bytowania gatunków preferujących starsze drzewostany, zastępowane jest w obszarach sąsiednich w wyniku starzenia się drzewostanów. Zwierzęta mają zatem możliwość migracji na pobliskie tereny o podobnych warunkach. Planowanie urzędzeniowe zmierzające do wzrostu zasobów drzewnych prowadzone jest w oparciu o szereg wytycznych i zasad sprzyjających wzrostowi bioróżnorodności. Technologia wykonywania prac w leśnictwie powoduje, że są one rozłożone w czasie i przestrzeni, co zapewnia zachowanie populacji gatunków ptaków we właściwej liczebności oraz utrzymanie ich siedlisk;
  - b) specjalny obszar ochrony siedlisk „Torfowisko Chłopiny” PLH080004 na gruntach Nadleśnictwa Różańsko zajmuje 368,28 ha i posiada plan zadań ochronnych, ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 30 sierpnia 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2024 r., poz. 2063). Specjalny obszar ochrony siedlisk „Gogolice – Kosa” PLH320038 na gruntach Nadleśnictwa Różańsko zajmuje 700,70 ha i nie posiada planu zadań ochronnych. Plan urzędzenia lasu dla Nadleśnictwa Mieszkowice na lata 2024-2033 poszerzono o zakres art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Adekwatnie do zmiany zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Różańsko, do Planu przyjęto zadania ochronne, które zamieszczono w tabeli XX jako zadania obligatoryjne. Najważniejszym elementem Planu, który może mieć wpływ na stan zachowania siedlisk oraz istniejących lub potencjalnych miejsc bytowania zwierząt są działania dotyczące użytkowania drzewostanów. Celem przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych jest uzyskanie najodpowiedniejszych dla danych warunków siedliskowych składów gatunkowych poprzez eliminowanie gatunków niepożądanych (obcych geograficznie i ekologicznie). Planowane użytkowanie rębniami złożonymi ma na celu stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Rodzaje planowanych rębni dobrano najbardziej zbliżone do naturalnych procesów rozwojowych drzewostanów w danych warunkach siedliskowych. Użytkowanie rębne nie spowoduje zaniku określonego typu siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni. Objęcie szczególną troską siedlisk nieleśnych, głównie poprzez zapisy w programie ochrony przyrody (np. pozostawianie buforu z otaczającego drzewostanu bez zabiegów gospodarczych), powinno przyczynić się do zachowania tych siedlisk w odpowiednim stanie. Na podstawie posiadanych informacji oraz prognoz odnośnie zakresu zmian, które mogą wyniknąć podczas realizacji zadań gospodarczych można ustalić, że Plan nie będzie miał znacząco negatywnego wpływu na przedmioty ochrony ww. obszarów Natura 2000;
  - c) postępowanie w rezerwacie przyrody „Bagno Chłopiny” określa plan ochrony, ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 listopada 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2016 r., poz. 2371), postępowanie w rezerwacie przyrody „Długogóry” określa plan ochrony, ustanowiony rozporządzeniem nr 4/2008 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 24 stycznia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 15 z 2008 r., poz. 269 ze zm.), postępowanie w rezerwacie przyrody „Czapli Ostrów” określa plan ochrony

- ustanowiony rozporządzeniem Nr 71/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 29 października 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2007 r. Nr 108, poz. 1872). W programie ochrony przyrody znalazły się działania ochronne, wynikające z powyższych dokumentów. W projekcie PUL nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych na terenie rezerwatów przyrody i na tej podstawie wpływ realizacji zapisów opiniowanej dokumentacji oceniono jako neutralny;
- d) obszary chronionego krajobrazu: „A” (Dębno-Gorzów) i „B” (Myślibórz) - podczas realizacji Planu należy przestrzegać zakazów, które reguluje uchwała nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r., poz. 2091 ze zm.). Obszar chronionego krajobrazu „Lasy Witnicko-Dębieńskie” - obowiązującym aktem prawnym jest uchwała Nr X/100/15 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu „Lasy Witnicko-Dębieńskie” (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2015 r., poz. 1171). Obszar chronionego krajobrazu „Puszcza Barlinecka” - obowiązującym aktem prawnym jest uchwała Nr XXVII/399/17 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 20 lutego 2017 r. w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu „Puszcza Barlinecka” (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2017 r., poz. 472 ze zm.);
- e) użytki ekologiczne oraz zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, podczas realizacji Planu należy przestrzegać zakazów określonych uchwałami odpowiednich Rad Miejskich i Gminnych;
- f) oddziaływanie PUL na pomniki przyrody. W celu zapewnienia ochrony drzewom stanowiącym pomniki przyrody ożywionej, akty powołujące niniejszą formę ochrony przyrody zawierają następujące zakazy: niszczenia, uszkodzenia lub przekształcenia drzew, uszkodzenia i niszczenia gleby wokół drzew, a także umieszczania tablic, napisów i innych znaków nie związanych z ochroną pomnika przyrody. W wydzieleniach, w których zaplanowano użytkowanie rębne zalecono pozostawić kępę drzewostanu wokół drzewa stanowiącego pomnik przyrody. Przy zastosowaniu powyższych wskazań, nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnego wpływu ocenianego projektu PUL na pomniki przyrody;
- g) w „Prognozie...” przeanalizowano ewentualne oddziaływanie zaplanowanych zabiegów gospodarczych na chronione gatunki zwierząt, w tym w strefach ochrony bielika, bociana czarnego, orlika krzykliwego, sokoła wędrownego i żółwia błotnego. W celu minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu realizacji zapisów PUL na chronione gatunki zwierząt, oprócz stosowania się do zapisów wynikających m.in. z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380), w przedmiotowym PUL wskazano poniższe zasady:
- zgłaszać występowanie gatunków ptaków wymagających ochrony strefowej,
  - dostosować okres pozyskania drewna do terminów najmniejszego zagrożenia lęgów ptaków,
  - chronić drzewa dziuplaste,
  - pozostawiać martwe drewno,
  - uwzględniać gatunki biocenotyczne w planowanych składach gatunkowych,
  - preferować naturalne metody ochrony lasu.
- W oparciu o ww. zasady zapisane w projekcie PUL stwierdzono, że planowana na terenie Nadleśnictwa Różańsko gospodarka leśna nie stwarza zagrożenia dla miejsc bytowania i żerowania, a tym samym populacji występujących tu zwierząt, w szczególności gatunków chronionych;
- h) w „Prognozie...” przeanalizowano ewentualne oddziaływanie zaplanowanych zabiegów gospodarczych na chronione i rzadkie stanowiska gatunków grzybów i roślin. W celu minimalizacji potencjalnie negatywnego, krótkotrwałego oddziaływania cięć odnowieniowych i pielęgnacyjnych na chronione gatunki roślin i grzybów, oprócz stosowania się do zapisów wynikających z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), w przedmiotowym PUL wskazano poniższe zasady:

- zabezpieczać ostoje i stanowiska gatunków chronionych,
- wykonywać zabiegi ochronne utrzymujące właściwy stan siedliska gatunków,
- prowadzić monitoring stanowisk, ostoi i populacji gatunków,
- prowadzić edukację w zakresie rozpoznawania gatunków chronionych i sposobów ich ochrony,
- promować technologię prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej umożliwiającą zachowanie ostoi i stanowisk gatunków chronionych,
- pozostawiać fragmenty drzewostanów ze stanowiskami chronionych roślin,
- zachować warunki wodne w ekosystemach podmokłych,
- zabezpieczać stanowiska przed przypadkowym zniszczeniem.

W oparciu o ww. zasady zapisane w projekcie PUL stwierdzono, że planowana na terenie Nadleśnictwa Różańsko gospodarka leśna nie stwarza zagrożenia dla pojedynczych osobników, jak i całych płatów gatunków chronionych;

- i) dla siedlisk przyrodniczych zinventaryzowanych w obszarach Natura 2000 oraz dla części siedlisk przyrodniczych poza tymi obszarami przyjęto typy drzewostanów, orientacyjne składy upraw oraz rodzaje rębni zgodnie z aneksem Nr 3/2014 z dnia 27 sierpnia 2014 r. do porozumienia nr 1/2009 z dnia 23 listopada 2009 r. zawartego pomiędzy Dyrektorem RDLP w Szczecinie a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie. W odniesieniu do poszczególnych siedlisk przyrodniczych w „Prognozie...” wskazano, iż:
- kwaśne buczyny zinventaryzowano na powierzchni 95,20 ha. Zaplanowane zadania dotyczące pielęgnowania drzewostanów na powierzchni 88,14 ha, będą miały pozytywny wpływ na jego zachowanie. Planowanie rębni złożonych na powierzchni 36,63 ha wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów właściwymi dla siedliska gatunkami drzew, z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 5,30 ha drzewostanów, na których zinventaryzowano siedlisko. Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni, a wykonanie cięć zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska,
  - żyzne buczyny zinventaryzowano na łącznej powierzchni 274,64 ha. Zaplanowane zadania dotyczące pielęgnowania drzewostanów na powierzchni 211,89 ha, będą miały pozytywny wpływ na jego zachowanie. Planowanie rębni złożonych na łącznej powierzchni 45,70 ha wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów bukowych z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 71,22 ha drzewostanów, na których zinventaryzowano siedlisko. Taki sposób planowania zabiegów w tych drzewostanach nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji i cięć rębnych pozwolą polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji,
  - siedlisko grądu subatlantyckiego zinventaryzowano na łącznej powierzchni 380,95 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczą głównie pielęgnowania – 278,72 ha powierzchni drzewostanów, na których opisano siedlisko. Planowanie rębni złożonych na powierzchni 71,54 ha wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów właściwymi dla siedliska gatunkami drzew, z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 102,85 ha drzewostanów, na których zinventaryzowano siedlisko. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji i cięć rębnych powinny polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji,
  - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny zinventaryzowano na łącznej powierzchni 105,97 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczą głównie pielęgnowania – 59,94 ha powierzchni drzewostanów,

na których opisano siedlisko. Planowanie rębni złożonych na powierzchni 31,01 ha wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów właściwymi dla siedliska gatunkami drzew, z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 28,08 ha drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji i cięć rębnych powinny polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji,

- kwaśne dąbrowy zinwentaryzowano na łącznej powierzchni 32,35 ha, z czego na powierzchni 23,20 ha zaplanowano pielęgnowanie drzewostanów. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 9,15 ha drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko. Taki sposób planowania zabiegów w tych drzewostanach nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji i cięć rębnych powinny polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji,

- bory i lasy bagienne zinwentaryzowano na łącznej powierzchni 172,76 ha. W jednym wydzieleniu (poza zasięgiem siedliskowych obszarów Natura 2000) zaplanowano wykonanie zabiegu pielęgnacyjnego (TP) na powierzchni 3,98 ha. Wydzielenia z siedliskiem na łącznej powierzchni 160,33 ha pozostawiono bez wskazań gospodarczych, a powierzchnię 14,53 ha stanowią grunty nieleśne, dla których Plan nie zawiera wskazań. W wydzieleniach sąsiadujących z siedliskiem przyrodniczym, dla których zaplanowano rębnie zupełne oraz rębnie gniazdowe, zmniejszono pobór masy w celu pozostawienia strefy buforowej o szerokości 25 metrów. Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni,

- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe zidentyfikowano na łącznej powierzchni 228,02 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczące pielęgnowania drzewostanów obejmują powierzchnię 33,34 ha drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 242,13 ha drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko. W wydzieleniach sąsiadujących z siedliskiem przyrodniczym, dla których zaplanowano rębnie zupełne oraz rębnie gniazdowe, zmniejszono pobór masy w celu pozostawienia strefy buforowej o szerokości 25 metrów. Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni,

- łągowe lasy dębowo – wiązowo – jesionowe zinwentaryzowano na łącznej powierzchni 9,72 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczą głównie pielęgnowania drzewostanów – 3,82 ha powierzchni drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko. Rębnią złożoną (IIA) zaplanowano na powierzchni 14,28 ha w jednym wydzieleniu (poza zasięgiem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000), w którym płat siedliska zajmuje powierzchnię 1,00 ha. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 5,26 ha drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko. Taki sposób ujęcia w Planie zadań gospodarczych nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji i cięć rębnych pozwolą polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji.

Plan nie określa szczegółowych wskazań gospodarczych w granicach nieleśnych siedlisk przyrodniczych. W programie ochrony przyrody znalazły się ramowe zalecenia dotyczące ochrony tych siedlisk. Ogólnie można stwierdzić, że skupiają się one głównie na zachowaniu ich naturalnego charakteru. Planowane zabiegi gospodarcze w drzewostanach położonych w sąsiedztwie nieleśnych siedlisk przyrodniczych nie powinny negatywnie wpłynąć na ich stan zachowania.

Dnia 13 stycznia 2026 r. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie przekazała uwagi robocze do projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Różańsko na okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2035 r., które zostały uwzględnione.

Dnia 15 stycznia 2026 r. do tut. urzędu wpłynęła opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim znak: WPN.I.611.3.2026.MSZ, w której nie wniesiono uwag do przedmiotowego projektu planu urządzenia lasu, w części położonej na terenie województwa lubuskiego.

Mając na względzie powyższe, nie wnoszę uwag do przedłożonego projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Różańsko na okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2035 r.

*z up. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
Drugi Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Szczecinie
Andrzej Miluch
/- dokument podpisany cyfrowo/*

adresat - PURDE

11. OPINIA ZESPOŁU LOKALNEJ WSPÓŁPRACY

Nadleśnictwo Różańsko

PROTOKÓŁ z II spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy w dniu 13.06.2025 r.

Na podstawie Decyzji nr 23 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie zn. spr. ZU.6004.11.2023 z dnia 24.03.2024 r. oraz zm. Decyzją nr 11 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie z dn. 06.03.2025r.

Skład osobowy na spotkaniu:

Członkowie ZLW

1. Danuta Downarowicz – Urząd Miejski Myślibórz,
2. Anna Błaszczyk – Urząd Gminy Lubiszyn,
3. Marlena Bulanowska (zmiana nazwiska) - Urząd Gminy Nowogródek Pomorski,
4. Justyna Baranowicz – Sołectwo Różańsko,
5. Marek Schiller - Prezes Oddziału Ligi Ochrony Przyrody Dębno,
6. Jarosław Zygała – Zastępca Nadleśniczego
7. Julita Cyga-Rutkowska - Starszy Specjalista Służby Leśnej w Nadleśnictwie Różańsko,
8. Anna Tokarska - Specjalista Służby Leśnej w Nadleśnictwie Różańsko.

Pozostali uczestnicy

9. Jacek Pudło – Starszy Spec.SL Wydziału Urządzania Lasu i Geoinformatyki RDLP,
10. Łukasz Sikora - Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp.,
11. Tomasz Witek - Nadleśniczy Nadleśnictwa Różańsko,
12. Katarzyna Małecka – Urząd Gminy Nowogródek Pomorski,
13. Jolanta Lis – Urząd Miejski w Myśliborzu.

Na wstępie Nadleśniczy przywitał przybyłych gości oraz przybliżył ponownie cel spotkania dotyczący typowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Różańsko z uwzględnieniem projektowanych wskaźników gospodarczych.

Jarosław Zygała Koordynator ZLW przedstawił program II spotkania z podkreśleniem, iż głównym celem jest zaopiniowanie przyjętych obszarów lasów o zwiększonej funkcji społecznej oraz projektowanych dla nich wskaźników gospodarczych.

PRZEBIEG POSIEDZENIA ZESPOŁU LOKALNEJ WSPÓŁPRACY:

- I. Przedstawienie zrealizowanego na terenie Nadleśnictwa Różańsko filmu prezentującego uwarunkowania przyrodnicze i działalność nadleśnictwa.
- II. Przypomnienie przedstawionych na I spotkaniu ZLW oraz dodanych na wniosek zespołu, propozycji zasięgu lasów o zwiększonej funkcji

Nadleśnictwo Różańsko, Prolunc 1A, 74-311 Różańsko
tel.: +48 95 760 18 14, fax: +48 95 760 18 14, e-mail: rozanisko@szczecin.lasy.gov.pl

www.lasy.gov.pl

społecznej wraz z przedstawieniem projektowanych wskazań gospodarczych: Jezioro Białe, Jezioro Zielin, Pomnik Lotników Litewskich, Stołeczna, Ostrowiec, Jezioro Babino.

III. Wyjazd w teren/dyskusja:

- Pan Łukasz Sikora – omówienie opisów taksacyjnych poszczególnych wydzieleń planowanych jako lasy o zwiększonej funkcji społecznej oraz sposobów zagospodarowania takich lasów,
- Pan Nadleśniczy Tomasz Witek, Pan Zastępca Nadleśniczego Jarosław Zygała – uzasadnienie wyboru powierzchni wyznaczonych na terenie Nadleśnictwa Różańsko jako lasy o zwiększonej funkcji społecznej.

IV. Opis powierzchni/dyskusja/opinia odnośnie wyznaczonych powierzchni/obszarów lasów o zwiększonej funkcji społecznej (wg załączników mapowych):

1. Jezioro Białe, oddz. 249 h, f, Gmina Myślibórz obręb Dalsze, pow. 3,89 ha

Obszar zlokalizowany po wschodniej stronie j. Białego. Obejmuje drzewostany wokół miejsca biwakowania. Na miejscu biwakowania znajduje się infrastruktura turystyczna w tym wiata, miejsca na ognisko, tablice edukacyjne. Obszar licznie odwiedzany przez mieszkańców Myśliborza, miejscowości Dalsze, Pszczelnik, Staw, ale również cieszący się zainteresowaniem turystów z terenu kraju.

2. Jezioro Zielin, oddz. 363 f, d, h, Gmina Dębno, obr. Dolsk, pow. 4,34 ha

Obszar zlokalizowany od strony południowej j. Zielin. Obejmuje swoim zasięgiem tereny wokół miejsca biwakowania. Na miejscu biwakowania znajduje się infrastruktura turystyczna, w tym duża wiata, miejsce na ognisko, tablice edukacyjne. Obszar licznie odwiedzany przez mieszkańców Myśliborza, miejscowości Dalsze, Pszczelnik, Różańsko, Dolsk, ale również cieszący się zainteresowaniem turystów z terenu kraju.

3. Pomnik Lotników Litewskich, oddz. 327 b, 285 l, k, i, 326 a, 284 j, 284 i, Gmina Dębno, obr. Dolsk, Gmina Myślibórz, obr. Pszczelnik, Dalsze, pow. 15,80 ha

Obszar zlokalizowany na południe od Myśliborza, w pobliżu miejscowości Pszczelnik, na obszarze leśnym, po zjeździe z drogi krajowej 23. Drzewostany planowane jako lasy o zwiększonej funkcji społecznej otaczają bezpośrednio Pomnik Lotników Litewskich wraz z towarzyszącą mu infrastrukturą oraz muzeum związane z wydarzeniami ostatniego lotu Lotników Litewskich. Same obiekty znajdują się poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa, ale bezpośrednio z nimi sąsiadują. Oba miejsca są licznie odwiedzane, zwłaszcza w trakcie corocznie odbywających się obchodów rocznicowych wydarzenia (delegacje rządów RP i Litwy, województwa, lokalnych samorządów), ale również w ciągu całego roku.

4. Stołeczna, oddz. 63 a,b,c, Gmina Trzcińsko-Zdrój, obr. Stołeczna, pow. 8,18 ha

Obszar leśny zlokalizowany od strony północno - zachodniej miejscowości Stołeczna. Proponowany jako lasy o zwiększonej funkcji społecznej na wniosek miejscowej społeczności ze względu na fakt, iż jest to jedyny kompleks leśny w pobliżu Stołecznej. Mieszkańcy korzystają z tego obszaru w celach sportowo-rekreacyjnych.

5. Ostrowiec kaplica i pomnik z czasów I WŚ, oddz. 442 m, Gmina Dębno, obr. Ostrowiec, pow. 1,35 ha

Obszar zlokalizowany przy wjeździe do miejscowości Ostrowiec, przy drodze krajowej nr 23. Proponowany obszar otacza grunt, na którym zlokalizowane są obiekty kultury religijnej - krzyż i kaplica z otaczającym ją cmentarzem, w wydzieleniu znajduje się również pomnik mieszkańców Ostrowca z okresu I WŚ. Teren licznie odwiedzany, zwłaszcza przez mieszkańców miejscowości Ostrowiec.

6. Jezioro Babino, oddz. 146 i,j,h,l,m, Gmina Dębno, obr. Warnice, pow. 8,49 ha

Obszar zlokalizowany wokół j. Babino. Obejmuje drzewostany wokół miejsca biwakowania. Na miejscu biwakowania znajduje się infrastruktura turystyczna w tym wiaty, miejsca na ognisko, tablice edukacyjne. Obszar licznie odwiedzany przez mieszkańców Chłopowa, Dyszna, Warnic i dalszych. Miejsce cieszące się zainteresowaniem grup zorganizowanych do celów prowadzenia zajęć edukacyjnych w terenie.

Zespół Lokalnej Współpracy pozytywnie opiniuje wyznaczony zasięg lasów o zwiększonej funkcji społecznej na terenie Nadleśnictwa Różańsko wg załączników mapowych i nie wnosi uwag.

V. Zaopiniowanie wskazań gospodarczych w lasach o zwiększonej funkcji społecznej (wg zał. opisów taksacyjnych):

Zespół Lokalnej Współpracy pozytywnie opiniuje zaprojektowane wskazania gospodarcze dla lasów o zwiększonej funkcji społecznej na terenie Nadleśnictwa Różańsko wg załączników i nie wnosi uwag do ustaleń.

VI. Ustalenia dodatkowe

nawiązując do powyższych pozytywnych opinii oraz zaakceptowaniem w całości przedstawionej przez nadleśnictwo propozycji lasów o zwiększonej funkcji społecznej wraz z zawnioskowanymi przez członków zespołu dodatkowymi powierzchniami na I spotkaniu, zespół uznaje, że nie ma potrzeby organizacji trzeciego spotkania w sprawie lasów o zwiększonej funkcji społecznej.

- VII. Nadleśnictwo przekaże ZLW referaty projektu PUL przygotowywane przez Wykonawcę jak i N-ctwo do zapoznania się z możliwością zgłoszenia opinii.
- VIII. Podsumowanie spotkania wraz z zaproszeniem do udziału w Naradzie Techniczno-Gospodarczej (przewidywany wstępnie termin – listopad 2025r.).

Podpisy Członków Zespołu Lokalnej Współpracy:

1. Danuta Downarowicz – ^{PO NACZELNIK WYDZIAŁU}
Urząd Miejski Myślibórz ..... *Danuta Downarowicz*
2. Anna Błaszczuk – ^{PODINSPEKTOR ds. infrastruktury drogowej, ochrony przyrody i zamówień publicznych}
Urząd Gminy Lubiszyn ..... *Anna Błaszczuk*
3. Marlena Bulanowska - ^{REFERENT ds. ochrony środowiska}
Urząd Gminy Nowogódek Pomorski ..... *Marlena Bulanowska*
4. Justyna Baranowicz – ^{SOŁTYŚ WSI RÓŻAŃSKO}
Sołectwo Różańsko ..... *Justyna Baranowicz*
5. Marek Schiller -
Oddział Ligi Ochrony Przyrody Dębno ..... *Marek Schiller*
6. Jarosław Zygała – ^{ZASTĘPCA NADLEŚNICZEGL NADLEŚNICTWA RÓŻAŃSKO}
Z-ca Nadleśniczego Koordynator ZLW ..... *Jarosław Zygała*
7. Julita Cyga-Rutkowska – ^{STARSZY SPECJALISTA SŁUŻBY LEŚNEJ}
Starszy Specjalista Służby Leśnej w Nadleśnictwie Różańsko ..... *Julita Cyga-Rutkowska*
8. Anna Tokarska – ^{SPECJALISTA SŁUŻBY LEŚNEJ}
Specjalista Służby Leśnej w Nadleśnictwie Różańsko ..... *Anna Tokarska*

Załączniki:

1. Zasięgi lasów o zwiększonych funkcjach społecznych,
2. Opisy taksacyjne wraz z projektowanymi wskazaniem gospodarczymi lasów o zwiększonej funkcji społecznej.

Na tym protokół zakończono.

Protokółowała Julita Cyga – Rutkowska

^{STARSZY SPECJALISTA SŁUŻBY LEŚNEJ}
Julita Cyga Rutkowska

VII. KRONIKA

A series of horizontal dashed lines for writing, spanning the width of the page.

A series of horizontal dashed lines spanning the width of the page, providing a template for writing.

A series of horizontal dashed lines spanning the width of the page, providing a template for writing or drawing.

A series of horizontal dashed lines for writing.

Lined writing area consisting of multiple horizontal lines for text entry.

Lined writing area consisting of multiple horizontal lines for text entry.

A series of horizontal dashed lines for writing.

